Anjelik

İSYAN EDİYOR

Serge Anne Golon

Sergeanne Golon

ANJELİK

İsyan ediyor

FİATI 15 LİRA

Anne ve Serge GOLON

ROMAN

ANJELİK
İSYAN EDİYOR
CİLT IV

NEŞREDEN :
HALK KİTABEVİ
SAHİBİ
Oktay Koroncu

Serge Anne GOLON

ANJELİK

İsyan Ediyor

CİLT IV

Çeviren :
NÜVEYRE GÜLTEKİN

HALK KİTABEVİ

Ankara Cad. Güncer Han No. 45/9
İstanbul — 1964

Bu Roman HALK KİTABEVİ'nin ondördüncü kitabı olarak 1964 Aralık ayında yayınlandı.

Kitabı Hazırlayan	:	**Oktay Koroncu**
Dilimize Çeviren	:	**Nüveyre Gültekin**
Kapak Resmi	:	**Oral Orhon**
Kapak Baskısı	:	**Apa Ofset**
Dizgi ve Baskı	:	**Çeliker Matbaası**
Cilt	:	**Bilgeler Cilt Atölyesi**

Gecenin derin sessizliğini dinleyerek yatıyordu... Haremin gürültüsü dinmişti. Kadınların hepsi kendi dairelerine çekilmişlerdi.

Gündüzleri bahçede avlularda serbestçe dolaşmalarına müsaade edildiği halde, geceleri, hizmetçileri ve muhafızları vazifesini gören harem ağası ile, kendilerine tahsis edilen daireden dışarıya adım atmaları yasaktı. Hiç biri bu kaideyi bozmağa cesaret edemiyordu, zira muhafızların önünden sıvışmak cüretini gösteren kadın, sırf bu iş için terbiye edilmiş korkunç bir panter'in pençelerinden kurtulamayacağından emindi.

Hanımları tarafından geceleri, yiyecek veya içecek bir şeyler getirmek üzere mutfağa gönderilen bir kaç hizmetçi kız, panter'in pençelerinde can vermişlerdi. Sabah olunca, iki harem ağası, geceleyin sarayın içinde serbestçe dolaşmasına müsaade edilen panter'i arar bulurlar, ve o zaman, harem dairelerinde bir haberci yüksek sesle bağırarak dolaşırdı, «Alkadi yakalanıp bağlandı». Bu haber üzerine kadınlar derin bir nefes alırlar, ve harem'de hayat ancak bu haberden sonra canlanırdı...

Panterden korkmayan yegâne kadın Leylâ Ayşe idi. Bu kadın, ne Sultan'ın vahşi hayvanlarından ne de rakibelerinden korkuyordu... Onu korkutan bir tek kişi vardı... Osman Faraci...

Leylâ Ayşe, bu adamı mağlûp etmek için akla hayale gelmedik büyüler yapmış, büyücülüğünün bütün sırlarını, bütün marifetlerini onun üzerinde tatbik etmiş, yine de Osman Faraci'ye bir şey yapamamıştı... Zira Osman Faraci de büyücülük denen ilmi iyi bilenlerdendi.

Anjelik, balkonun parmaklıklarına dayanıp iç avlunun beyaz duvarları boyunca yükselen selvi ağaçlarına baktı...

Selvilerin buruk kokusu güllerin rayihasına karışıyordu. Orta yerdeki havuzun fıskiyesi tatlı şıpırtılarla akıp duruyordu.

İşte Anjelik'in dünyası bundan ibaretti... Kocaman, kör kapılar dış âlemin hür havasını buralara sokmuyordu... Genç kadın bazan kırbaç altında çalışan esirlere bile gıpta ediyordu. Kalın duvarların ötesine gidip gelebildikleri için... Fakat Meknes'den kaçmak onlar için de mümkün değildi.

Fakat Anjelik düşündükçe, «Bu duvarları bir kere aşsam bile gerisi kolay değil ki» diyordu. Her şeyden önce kaçmak için imkânlar bulmak lâzımdı. Baş harem ağasının her adımı, her hareketi hesaplı davranışı arasında, Savary ile ara sıra bir iki kelime konuşmasına göz yummaları da bir mucize idi. Savary'nin ne yapıp edip kaçmak için bir yol bulacağına inanmıştı ama, bu sefer onun yaratıcı zekâsı da mağlûp olmuştu?

Geceleri ortalıkta panter dolaşıyordu. Gece ve gündüz, harem ağaları ellerinde kırbaçları, mızrakları, kapıları, tarasları bir an boş bırakmıyorlardı.

Acaba hizmetçi kızlarla bir şeyler yapabilir miydi? Anjelik kendi kendisine bu suali soruyordu. İhtiyar Fatima onu çok severdi... Sadakatine inanabileceği bir hizmetkârdı... Fakat, sadakat, hanımı uğrunda canını tehlikeye atmasını istiyecek kadar ileri götürülemezdi. Bir defasında Savary'ye bir pusula götürmesini istemiş. Fatima bunu reddetmişti. Kralın harem dairesinden bir kadının bir hıristiyan esir'e yazmış olduğu mektup üzerinde bulunduğu takdirde onun bir odun parçası gibi en yakın ateşe fırlatmaları işten bile değildi. Tabiatiyle bu Arada Savary'nin akıbeti de Fatima'nınkinden aşağı kalmazdı.

Genç kadın başka nasıl bir çareye baş vuracağını bilemiyordu. Bazan, cesaretini alevlendirmek için pek uzaklarda bıraktığı yavrularını düşünüyordu. Florimond ile Charles-Henri... Onlara kavuşmak için aradaki aşılmaz mânialarını aşmasına imkân yoktu.

Havadaki baygın gül kokusunu içine çekti... Fas'lı bir kız, hanımını uyutmak için kitarasının tellerini âdeta okşayarak bir ninni çalıyordu. Neden böylesine çılgınca bir mücadeleye girişmişti sanki?

Yarın kendisine o çok sevdiği baharlı, pilâvlı börekten yaptırır, bir el çırpması ile etrafında koşuşan hizmetçilere sahip olmanın zevkini iyice çıkarırdı... Kahve'yi de çok seviyordu... Ellerini çırpar çırpmaz nefîs rayihası ile insanı âdeta sarhoş eden kahve altın bir tepsi içinde önüne getiriliyordu.

Kahvenin tatlı kokusu, genç kadında, Cadia'da geçen acaip gecenin unutulmaz hatırasını canlandırıyordu... Anjelik, kollarını başının altında kenetleyip, o tatlı rüyaya bir kere daha kendisini bıraktı.

Masmavi denizin üstünde, kendisini rüzgâra beyaz bir kuğu gibi süzülen beyaz bir kalyon... baştan aşağıya siyahlara bürünmüş, gözlerinden şimşekler saçan bir erkek... Kendisi için kucak doluları para ödeyen, bakışlarında şiddetli bir arzunun pırıltıları yanıp sönen bir erkek... Acaba, Rescator şimdi nerelerdeydi? Elinden kaçırdığı güzel esir kadını hiç mi hatırlamıyordu?...

Anjelik, ondan ne diye kaçtığını bir türlü anlayamıyordu... Evet, O da bir korsandı, ama onda kendisini ılık ılık sarıveren bir cazibe bulmuştu... İlk nazarda simsiyah kostümü içinde insanın huzurunu kaçıran bir görünüşü vardı. Belki de maskesinin altında iğrenç bir çehreye sahipti, fakat yine de genç kadının üzerinde en ufak bir korku hissi yaratmamıştı... Büyülü siyah bakışları Anjelik'in yüzüne çevrilmişti Yarabbi... Şimdi, efendisini seçmek hakkına bile sahip değildi... Rescator'un elinden kaç defa daha korkunç bir başka efendinin eline düşmüştü...

Mulay İsmail'in elinde bir kadın ve bir esir olarak yüreğine çöreklenen korku, acı gözyaşları halinde yanaklarından aşağıya süzülüyordu...

Fatima :

— Kahvenizi içiniz, dedi, her şey düzelecek... Yarın size nefîs bir bıldırcınlı börek yapacağım...

Selvi ağaçlarının sivri tepelerinde gökyüzü ağarmağa başlamıştı. Minarelerden sabah ezanı okuyan müezzinlerin dokunaklı, yanık sesleri yükseliyordu ve harem dairesinin koridorlarında, hizmetkârlar siyah panter'i aramağa çıkmışlardı...

21. BAHİS

Bir gün, Anjelik, kendi dairesinin yakınında, bir duvar köşesinde, dış dünyayı gözetleyebilecek bir yarık buldu... Buradan, geniş, dört köşeli bir meydan görünüyordu... Fakat, çatlak, bir el girecek, veya dışarıya seslenilecek kadar geniş değildi...

O günden sonra, genç kadın, vaktinin çoğunu bu delikten, dışarıda çalışan esirleri gözetlemekle geçirmeğe başladı. Mulay İsmail, çılgınca bir inşaat hastalığına tutulmuştu.. Mütemadiyen köşkler, kasırlar, saraylar inşa etirip duruyordu.

Genç kadın keşfettiği yarıktan, çalışan esirlerin ancak bir kısmını görebiliyordu. Mulay İsmail, sık sık, elinde dehşet saçan bir sopa ile her an bir esirin sırtına vurmağa hazır aralarında dolaşıyordu...

Sultan, kızgın güneş'in altında toz toprağa bulanmış halde çalışan esirlerin üzerinde, Azrail'den farksız, ölüm saçıyordu... Anjelik, kendi görüş sahası içine girdiği zaman, sultan'ın bir an tereddüt etmeksizin kelleleri uçurduğunu, nefes almak için bir saniye duraklayan esirleri oracıkta bıçakladığını, bitkin bir halde yere yıkılanlara yüzer sopa at-

tırdığını, insanların altlarındaki merdivenleri çekip, on beş, yirmi metre aşağıya yuvarladığını görüyordu...

Ancak, bütün bu tüyler ürpertici sahneler, gözlerinin önünde bir pandomima gibi, sessizce cereyan ediyordu... Bulunduğu yerden sesleri duymağa imkân yoktu.

Kızgın bir güneş altında, yarı çıplak, bembeyaz tozlara bulanmış, saçları sakallarına karışmış insanlar, tıpkı bir kukla oyunundaki gibi, sessizce oradan oraya kaçışıyorlar, merdivenlerle beraber aşağıya yuvarlanıyorlar, kelleleri uçuyor, kanlar içinde toprağın üstünde hareketsiz, kalıveriyorlardı...

Anjelik, bu garip pandomima'nın ortasında, sanki baş rolde imişçesine, herkül gibi vücudu ile Colin Paturel'i de görüyordu. Normandiya'lı dev, zincirlerini şakırdatarak, harç dolu kocaman küfeleri sırtladığı gibi merdivenlerin tepesine çıkarıyordu.

Bir gün, Colin Paturel, bileğindeki zinciri yakaladığı gibi bir muhafızın kafasına indirdi. Adam, kan ve kemikten bir külçe halinde oracığa yığılakaldı... Normandiya'lı Herkül'e yanaşmağa hiç kimse cesaret edemezdi... Onu cezalandırmak, ancak Sultanın işi idi... Mulay İsmail, fırtına gibi hâdise mahalline yetişti... Mızrağının sivsivri ucunu Paturel'in tunçlaşmış göğsüne dayadı...

Anjelik, ne konuştuklarını duyamamanın azabı içinde kıvranıyordu. Nihayet Sultan, mızrağını esirin göğsünden hırsla çekti...

Genç kadın ,mızrağın ucundan kendisi kurtulmuşcasına derin bir iç çekişi ile, kalktı, odasına döndü... Sinirlerini yatıştırmak için bir kahve yapmalarını söyledi... Dünyanın dört köşesinden gelen şu yüzlerce esiri düşünüyordu... Hepsi de alelâde insanlardı ama, ölüme ve zulme karşı koyacak cesarete sahiptiler. Bir insanın perişan, yarı ölmüş vücudundan çıkan kuvvete genç kadın hayran kalmaktaydı... Açlık, işkence, dayanılmaz ıstıraplar içinde kıvrandıkları halde,

kendilerinde çalışmak, ıstırap çekmek ve ümit etmek kuvvetini bulabiliyorlardı...

Anjelik, penceresinden, korsanlar tarafından Sultan'a gönderilen yeni bir grup esirin geldiğini gördü. Zavallılar, bir haftadır hiçbir şey yememişlerdi. Sırtlarındaki yer yer yırtılmış, deniz suyu ile lekelenmiş elbiseler, henüz orijinal hüviyetlerini muhafaza ettiği için, genç kadın kalabalığın arasında sırmalı asil üniformalarını, yaldızlı kaptan ceketlerini fark etti.

Meydanın ortasında, kızgın güneşin altında duran bir adamı görünce, yerinden sıçradı... Adamın bütün kıyafeti tamamdı, Perukası, üniforması, topuklu, tokalı ayakkapları, hattâ kol kapaklarındaki danteller bile tertemizdi...

Anjelik, bir hizmetçi kız gönderip, temiz kıyafetli yabancının kim olduğunu soruşturmak istedi ise de bundan derhal vazgeçti... Şüpheyi celbetmek doğru olmazdı.

Haber çabuk yayıldı... Perukalı adam, Sâle'den gelen Fransız tâcir Mösyö Bertrand'dan başkası değildi... Ve, Rahip'lerin geleceğini haber vermek üzere Meknes'e gelmişti. Rahipler, hediyeleri ile arkadan gelmekte idiler.

Esirler arasına derhal coşkun bir heyecan yayıldı. Esir lerin rahibi yetmiş yaşındaki Caloens, yere diz çöküp bu günü gösterdiği için Tanrı'ya şükürler etti. Sultan, esirlerin, rahipleri karşılamalarına müsaade etmişti.

Anjelik, daha fazla dayanamadı. İlk defa olarak, baş harem asından bir ricada bulunarak, Sultan'ın rahipler için tertip edeceği kabul resmine iştirak etmek hususunda izin verilmesini istedi.

Osman Faraci, kedi gibi gözlerini bir müddet kısarak, böyle bir arzunun gerisindeki maksadın ne olabileceğini düşündü. Sonra razı oldu...

Genç kadının bir müddet beklemesi icabediyordu. Misyon heyeti yahudi mahallesinde bir yere yerleştirilmiş. Sultan'ın kabulünden önce kimse ile görüşmelerine izin verilmeyeceği açıklanmıştı.

Nihayet bir sabah, Anjelik'e hazırlanması söylendi. Osman Faraci, genç kadını, perdeli bir tahtırevan'a bindirdi. Rahiplerin bulundukları yere geldikleri vakit Osman Faraci tahtırevan'ı durdurdu, Anjelik, perdelerin arasından dışarıya bir göz attı.

Mulay İsmail, kendisi için hazırlanan yerde bağdaş kurmuş oturuyordu... Ayaklarında, uçları yukarı doğru kıvrık sarı papuçlar vardı. Elbisesi ve türbanı, keyifli olduğunu belirtmek maksadiyle yeşildi. Rahipleri bir an önce görmek ister gibi, bakışlarında heyecanlı bir ifade seziliyordu...

Oraya, gümüş kakmalı silâhlarla mücehhez, otuz kadar muhafızla gelmişti... Arkasında duran devâsa iki zenci uşak, ellerindeki tüy yelpazeleri ağır, ağır sallıyorlardı.

Nihayet, rahipler, meydanın öbür ucundan göründüler... Peşlerinde, hediyeleri taşıyan esirler ilerliyorlardı... Yaklaştıkları zaman, Fransız aslından ihtida etmiş Rodani, yahudi Zaharias ve kabile reisi Bin Mesut tarafından, Sultan'a takdim olundular.

Misyon, senelerden beri mücadele ettikleri bu meseleyi hal için, itina ile seçilmiş 6 rahipten müteşekkildi... Bunlardan üçü Arapça ve hepsi İspanyolca biliyorlardı. Her biri, Fas ve Tunus'a daha önce de buna benzer seyahatler yapmışlar, İslâm âdetlerini yakından tetkik etmişlerdi. Baş Rahip, aynı zamanda Sorbon üniversitesinde profesör olan Valombröz idi. Rahip Valombröz, bir köylünün aklı selimine, bir kralın haşmet ve asaletine sahipti... Mulay İsmail ile görüşmek hususunda ondan daha mükemmel bir insan bulmak mümkün değildi.

Sultan, rahiplerin kıyafetlerini pek beğenmiş gibi bakıyordu. Göğüsleri üzerinde kırmızı haçlar bulunan beyaz libas'lar giymişlerdi.

İlk konuşan Mulay İsmail oldu. Rahiplere, din kardeşlerini kurtarmak için uzun ve zahmetli yolları katederek buralara kadar geldikleri için duyduğu memnuniyeti bildirdi.

Sonra Fransa kralına karşı duyduğu takdir ve hayranlığı belirtti.

Versay sarayına sık, sık girip çıkan Rahip Valombröz, Sultanın sitayişkâr sözlerine, saygılı, ve takdirkâr mukavelelerde bulundu, XIV. Louis'nin, başardığı muhteşem işler ve zekâsı sayesinde, Hıristiyanlık âleminin en büyük kralı olduğunu söyledi...

Mulay İsmail, Rahiple hemfikir olduğunu belirten bir yüz ifadesiyle, büyük İslâm Peygamberi Hazreti Muhammed'den bahsetmeğe başladı. Genç kralın yüzü, anlattıkça içten gelen bir ışıkla yanıyormuş gibi, garip bir şekilde nurlanıyordu. Yumruklarını sıkarak, misafirlerine doğru eğiliyor, Hazreti Muhammad'in kurmuş olduğu dinin en mütekâmil, en temiz inanış olduğunu haykırıyordu. Hayır, onları kendi dinine dâvet etmiyordu ama, ömürleri boyunca işledikleri hatâyı artık anlamaları lâzımdı. Gaflet içinde bulunan kimselerin, ülkesinin mukaddes topraklarına ayak bastıklarını görmek gerçekten ıstırap veriyordu kendisine...

— Tanrı bir'dir... Tanrı'nın oğlu yoktur... Olamaz... O insanî zaafların üstünde bir kuvvettir... İsa'da, Adem gibi Tanrı'nın topraktan halkettiği bir kuludur... Tanrı'nın sözlerini kullarına nakletmeğe memur bir elçiden başka bir şey değildir... Binaenaleyh sadece Tanrı'ya ve onun biricik Peygamberi Hazreti Muhammed'e inanınız...

Rahipler bu uzun konuşmayı büyük bir nezaketle dinlediler. Kendilerine karşı gösteridiği bu derin alâka için Sultan'a arzı şükranda bulundular, ancak, Hıristiyan dinine sadakat göstermiş olan yüzlerce esiri kurtarmak üzere buraya geldikleri şu sırada din değiştirmelerinin imkânsız olduğunu bildirdiler.

Sultan, rahiplerin öne sürdükleri mazereti kabul etti. Esirler hediye sandıklarının iplerini çözmeğe başlamışlardı. Altın ipliklerle dokunmuş top, top kumaşlar, en nefis Fran-

sız ipeklileri, atlaslar, brokarlar... Kadife mahfazalar içinde üç muhteşem yüzük ve üç gerdanlık...

Sultan yüzükleri derhal parmaklarına taktı. Gerdanlıkları yanıbaşına koydu... Arada sırada gerdanlıkları koyduğu yerden alıp, evire çevire uzun, uzun tetkik ediyordu.

Nihayet altın kadranlı saatlere sıra geldi... Mulay İsmail, bu kıymetli saatleri görünce çocuk gibi sevindi. Esirlerin derhal serbest bırakılmalarını emretti... Hiç kimse, bu kadar âni ve cömert bir emir beklemedikleri için herkesin ağzı bir karış açık kaldı.

Esirler o gece, Sultanın şerefine, sarayın etrafını çeviren derenin kıyısında bir fener alayı tertip ettiler. Fas'lılar şimdiye kadar böyle muazzam bir fener alayı, bu derece güzel hávaî fişekler görmemişlerdi.

Mulay İsmail, eğlenceleri sarayının damındaki bir terastan seyrediyordu. Esirlerin sevinci onu fazlasıyle mütehassıs etmişti. Demek bu gâvurcuklar onu gerçekten seviyorlardı... Oysa, kendi halkına bir iyilikte bulunduğu vakit, onlar doymak bilmez bir aç gözlülük ve nankörlükle daha fazlasını isterlerdi... Bu Hıristiyan esirlerin minnet ve kadirşinaslıkları insanın içine dokunuyordu...

Biraz uzaktan Anjelik de, arkadaşları ile birlikte havaî fişekleri seyretmekteydi. Uzun bir müddet tereddütten sonra ,işlerin keyifli gittiğini görünce dayanamadı, Osman Faraci'nin yanına sokularak misyona mensub rahiplerden biriyle görüşmek için müsaade istedi. Dinî bir telkine ihtiyacı olduğunu söyleyen genç kadının bu arzusunu, baş haremağası reddedemedi.

Uşaklardan birini Rahip Valombröz'e yolladı. İhtiyar rahip, Sultanın karılarından birinin kendisini görmek istediğini duyunca, adamın peşine takıldı. Haremin kapısına geldikleri vakit, rahibin gözleri bağlandı. Biraz sonra gözlerini bağlayan eşarp çözüldü. Ve rahip önündeki parmaklıklar arkasında, örtülere bürünmüş bir kadın gördü.

Peçeli kadının kendisine Fransızca hitap etmesi adamı büsbütün şaşırttı. Anjelik'in tatlı sesi şöyle diyordu:

— Misyonunuzun başarısı sizi de çok sevindirmiş olmalı muhterem Peder.

Rahip, henüz her şeyin kat'i bir neticeye ulaşmadığını, Sultanın anî bir kaprise yakalanabileceğini söyledi. Esirlerin Sultana dair anlattıkları hikâyeler pek iç açıcı değildi. Bu zavallı insanları bir an önce Cadiz'e götürmekten başka bir arzusu yoktu.

— Siz de bir zamanlar Hıristiyandınız, Madam, çok istirham ederim, Sultanın nezdinde esirlerin kısa bir zamanda yola çıkarılmaları fikrini müdafaa ediniz...

Anjelik:

— Ben hâlâ Hıristiyanım... dedi. Dinimi değiştirmedim.

Rahip, Sultanın bütün zevceleri ve odalıklarının Müslüman olduklarını duymuştu. Hayretler içinde kaldı... Genç kadın izah etti:

— Ben de burada esirim, muhterem Peder... Buraya kendi arzumla gelmedim.

— Tahmin ederim, yavrum, tahmin ederim...

— Ruhen perişan durumdayım, Muhterem Peder... Belki bu sizin için pek önemli bir mazeret sayılmaz, ama beni buradan kurtaracak hiç bir çareye sahip değilim.

Korkunç işkencelerden çok, haremi saran o tarifsiz şehvet dalgasından, zulüm ve zevki biribirine karıştıran, ruhunu yavaş yavaş zehirleyen tembellik ve rahata alıştıran bu atmosferden korktuğunu sözlerine ilâve edemedi. Osman Faraci onun uyuyan kadınlığının uyanmasını bekliyordu... Tembellik ve rahat, onun kadınlık hislerinin hayvanî tarafını da elbette ki uyandıracaktı...

Rahip, genç kadının usul, usul ağlamağa başladığını duydu. Derin bir esefle başını iki yana salladı.

— Kederinize sabırla rıza gösteriniz, kızım... Hiç olmaz-

sa açlık ve yorgunluk ıstıraplarına göğüs germek zorunda bırakılmadığınızı düşününüz.

Kendisini Allaha adamış bu din adamının gözünde bile bir kadının ruhen perişan oluşu o kadar önemli değildi... Anjelik, bir hamleye hazırlanır gibi silkinerek doğruldu. Parmağından altın bir band üzerine monte edilmiş iri elmas taşlı bir yüzüğü çıkardı. Altın bandın iç kısmında Pessis - Bellière adı ve arması kazılmıştı.

Genç kadın bir an ürkek ürkek etrafına bakındı. Osman Faraci bir yerlere saklanıp kendilerini dinliyor olabilirdi. Fakat artık bekleyecek, tereddüt edecek zamanı geçirmişti. Osman Faraci onun keyfini daha fazla bekleyecek değildi. Mulay İsmail'in yatak odasını boylaması belki de gün meselesiydi...

Anjelik bir bakıma da, bazan, böyle sun'î bir ümitle yaşamaktansa, felâket ânının bir an önce gelip çatmasını, ne olacaksa bir an evvel olmasını arzu etmiyor değildi. Artık ne içeriden, ne dışarıdan ona hiç kimse yardım edemezdi. Biçare Savary'cik, olanca kuvvetini âciz bir esir olarak kazma sallamakla tüketmekteydi. Bugüne kadar dinlediği hikâyelere göre «Haremden şimdiye kadar bir kadının kaçtığı vâki olmamıştı». Onu bu cehennem kuyusundan kurtarmak için Mulay İsmail'in karşısına dikilecek bir tek kişi vardı... Şu koca dünyada.

İri elmas taşlı yüzüğü parmaklıkların arasından Rahibe uzattı:

— Muhterem Peder... Yalvarırım size... Fransa'ya döndüğünüz zaman... Versay Sarayına gidiniz... Kraldan bir mülâkat istirham ediniz ve ona bu yüzüğü veriniz. Yüzüğün içinde benim ismimi okuyacaktır... Burada gördüklerinizi anlatınız. Benim seyahat sırasında yakalanıp esir edildiğimi bir hareme kapatıldığımı... ve.

Sesi bir soluma halini aldı...

— ... ve kendisinden beni affetmesini dilediğimi, yardım için ona baş vurduğumu söyleyiniz...

Büyük bir şanssızlık eseri olarak, esirlerin yol hazırlıkları tamamına ermeden, Mulay İsmail gazaba geldi... Biri, kulağına, gelen rahiplerin, aslında Tanrı'yı «Baba, oğul ve ruhül kudüs» şeklinde tanıyan mezhebe mensup olduklarını fısıldayıvermişti... Oysa, Colin Paturel rahiplere mektup yazdığı zaman, onların Trinitarian olmamalarına bilhassa dikkat etmiş, adresi bile değiştirtmişti. Demek yine kendisini oyuna getirmişlerdi...

Sultan'ın gazabı önüne geçilir cinsten değildi.

— Kâfir Normandiyalı, beni yine hilene âlet ettin... diye yeri göğü indiriyordu. Ama bu sefer sahtekârlığının semeresini göremiyeceksin.

Colin Paturel'in burun ve kulak deliklerine, sakalının arasına barut doldurdu... Fakat tam ateşleneceği sırada bundan vazgeçti. Hayır, Colin Paturel'i henüz öldürmeğe niyeti yoktu. Şehrin meydanında onu bir çarmıha gerdirerek, kızgın güneşin altında bırakacak iki silâhlı asker gözlerini oymağa gelen akbabaları uzaklaştıracaktı.

Emirleri yerine getirildi... Kendisi de çarmıhın karşısına geçip oturdu... Bir ara, askerlerden biri, esirin gözüne doğru atılan bir akbabaya nişan almak isterken Colin Paturel'in kolunu yaraladı.

Mulay İsmail kılıcını çektiği gibi askerin kafasını uçuruverdi. Anjelik, yine her zamanki yerinde, duvardaki çatlaktan manzarayı seyrediyordu. Colin'in kuvvetli adaleleri, bazan kendisini çarmıha bağlayan kayışları koparacakmış gibi şişiyor, geriliyordu... Sarışın başı göğsünün üstüne düşerken derhal silkinip başını kaldırıyor, damarlarındaki kanın iyi deveran etmesi için mütemadiyen adalelerini oynatıyordu.

Nihayet akılları durduran azim ve irâdesi sayesinde bu müthiş cezayı da yenebildi. O gece onu carmıhtan indirdik-

leri vakit hâlâ yaşıyordu... Hattâ, Sultan'ın sunduğu bir tas sıcak, baharlı çorbayı içince dimdik ayağa kalktı. Yaralarından hâlâ kanlar sızıyordu.

Sultanın gazaba geldiği haberi şehirde süratle yayılmıştı. Rahipler ne yapacaklarını şaşırmışlar kendilerine tahsis edilmiş olan evde, elleri böğürlerinde kala kalmışlardı...

Fakat Colin Paturel böyle bir felaketi önceden sezmiş, rahiplerin gelmelerinden çok evvel, Fransız kadırgalarında kürek mahkûmu akrabaları olan Fas'lı aileleri bir bir tesbit ederek, evlerini ziyaret etmiş, Hıristiyan esirler rahiplere teslim edildiği takdirde kürek mahkûmu akrabalarının azat edilmeleri için Fransa kralına müracaat edeceğini bildirmiş, onlara bu hususta ümit vermişti.

İşte bu tohumlar meyvelerini şimdi vereceklerdi... Nitekim tahmin ettiği durumun yaratılması için gecikmedi...

Sultan'ın gazaba gelip esirlerin götürülmelerine mâni olduğunu duyan Fas'lılar sel halinde saray'ın önüne akın etmeye başladılar. Hıristiyan esirlerin azat edilmesi halinde, Fransız kadırgalarında kürek mahkûmu olan akrabalarının da geri geleceklerini yana yakıla haykırarak anlatıyorlardı.

Mulay İsmail, hiddetinde daha fazla israr edemedi. Muhafızlar atlara atlayıp, yola çıkmış olan Papazların arkalarından koştular. Sultanın merhamete gelip esirleri vermeği kabul ettiğini bildirdiler.

Rahiplerin Meknes'e dönüşlerinden sonraki görüşmeler pek fırtınalı geçti. Mulay İsmail daha önce kararlaştırdığı üzere verilecek 200 esir yerine ancak en yaşlı ve bitkinler arasından oniki kişinin götürülmesine ve her bir hıristiyan esirin yerine kadırgalarda çalışan üç Fazlı kürek mahkûmunun verilmesine rıza gösterdi.

Rahiplerin götürecekleri oniki esir, Sultanın huzuruna çıkarıldı... Hepside gerçekten son derece yaşlı ve hasta insanlardı. Sultan karşısındaki zavallıları görünce memnun olmuştu.

— Bunlar zaten yaşlı ölü vaziyetindeler... dedi.

Rahipler, bu sefer bir an önce yola çıkmak için tarifsiz derecede sabırsızlanıyorlardı. Esirler arasında ihtiyar Caloens, son dakikada geri bırakılıp yerine topal ve perişan bir başkası konmuştu.

Rahipler yola çıkarlarken, ihtiyar Caloens, kendisini yerlere atıp inlemeğe başladı:

— Oh, ne zaman dönüp beni de alacaksınız?. Beni buralarda mı bırakıyorsunuz.

Birden başını kaldırınca, Sultanın kalın sopasını tepesine inmek üzere olduğunu gördü. Umulmadık bir kuvvetle yerinden fırlayıp, ağaçların altına doğru kaçtı.

Daha sonra Colin Paturel, onu kendisini bir ağaca asmağa çalışırken buldu... Elindeki ipi alıp attı:

— Ümidini kaybetme, babacığım dedi. Seni buradan kurtarmak için çok çalıştık... Olmadı. Şimdi elimizde bir tek çare kalıyor... Buradan kaçmak... Benim yerime, Malta Şövalyesi Renand de Mormandin bakabilir.

Kendinizi fazla ihtiyar issetmiyorsanız siz de bizimle gelebilirsiniz.

Colin Paturel'in rahiplerden saat getirmelerini istemesinin hikmeti bir kaç hafta sonra anlaşıldı. Saatlerin hepsi, birer ikişer bozuldular... İşlemez oldular... O zaman onları tamir edecek bir saatçiye ihtiyaç hissedildi.

Martin Camisart adında Cenova'lı bir saatçi vardı... Saatlerin tamiri için bu adama baş vuruldu. Esirler arasında bulunan Camisart, saatleri tamir edebileceğini, ancak bu iş için bir çok âlete muhtaç olduğunu bildirdi... Paturel vasıtası ile Cenova'lıya istediği âletler temin edildi.

Saatler işlemeğe başladığı zaman, Colin Paturel'in zincirleride âletler vasıtası ile törpülenip kesilmiş bulunuyordu.

Bu arada, esirlerin kâtibi olan genç Jean - Jean'ın zincirleri ile, Venedik'li Piccinino'nun, Marki de Kermoer'in, Francis Bargus'un Jean Dagorestgi'nin ve Camisrt'ınkiler

de kesildi... Onlara ihtiyar Celaens ile, kaçma plânlarını kuran ekibe parlak fikirleri ile yardım eden Savary de katıldılar. Hunhar Mulay İsmail'in zekâsına meydan okumak ve imkânsızı mümkün kılmak hususunda, Savary, nihayet hepsini ikna edebilmişti.

22. BAHİS

Anjelik, tuzağın yavaş yavaş üstüne kapandığını hissediyordu. Onu Mulay İsmail'in gözlerinden daha fazla gizlemek gittikçe güçleşmekteydi. Genç kadın, şâhane bahçelerde dolaşırken, bütün bu güzellikleri yaratan, Renge, ışığa, güzelliğe âşık bu garip adamı düşünmekten kendisini alamıyordu. Ne anlaşılmaz bir adamdı bu Mulay İsmail? Bir kama darbesi ile mâsumların kafalarını uçuran, esirleri aslanlara atan, intiharı tatlı bir hayal haline getiren korkunç işkenceler icat eden, fakat, çiçekler, suların tatlı şırıltısı, hayvanlar, kuşlar, güzel kadınlar karşısında mest olan bir adam... Allah'ın büyüklüğüne bütün kalbi ile inanmış bir insan...

Anjelik'in etrafında Sultanın odalıkları mütemadiyen fısıldaşıyorlar, hayaller kuruyorlar, bitip tükenmek bilmeyen entrikalarını çevirmeğe devam ediyorlardı. Bu kadınlar, kendilerini, güzel vücutlarının hayvani hislerine terketmişlerdi. Yuvarlak hatlı, mis kokulu, ılık, diri vücutları, sanki bir Kral'ın kolları arasında kıvranmak için yaratılmıştı. Dünya'ya gelişlerinin sanki bir başka sebebi yoktu. Efendilerinin vuslatına erecekleri ânı tahayyül ederek yaşıyorlardı. Fakat bu sonsuz bekleyiş, bu tahammül edilmez atalet, onları müthiş sıkıyordu... Zira, haremi dolduran yüz kadın arasında Sultan'ın vuslatına ermiş olan pek az kimse mevcuttu.

Bir tek erkeğin zevki için saklanan, hayal edilen tatlı saatlerin bir türlü hakikat olmaması kadınları çılgına dön-

dürüyordu... Sultan'ın anlaşılmaz kalbindeki bütün sırları çözmüş görünen Leylâ Ayşe ile Daisy'yi delice kıskanıyorlardı. Bu iki kadın Sultan'ın sofrasında oturuyorlar, Mulay İsmail ekseriya onların fikirlerine müracaat ediyordu.

Haremdeki kadınların unutamadıkları bir hakikat daha vardı; Kuran, bir erkeğe sadece dört kadın almak hakkını tanıyordu. Sultanın üçüncü karısı kim olacaktı?

İhtiyar Fatima, hanımının hâlâ Sultana takdim edilmediğine müthiş üzülüyordu. Her gün tuvaletine yardım ettiği, saçlarını taradığı bu şâhane kadının Sultanın üçüncü karısı olması işten bile değildi. Bu hayalin hakikat olması için, Mulay İsmail'in Anjelik'i bir defa görmesi kâfi idi... Koca haremde ondan daha güzel bir kadın mevcut değildi.

Harem'in kızgın güneşten mâsun dairelerinde Anjelik'in cildi bütün bakımsızlık pürüzlerinden temizlenip saten yumuşaklığı kazanmıştı.

Mutfakta hâlâ hırçınlığı devam ediyor, öfkeyle başını sallayarak:

— Ben, o pis adamı öldüreceğim diyordu.

Anjelik kızını zaptetmeye çalışırken, birden tombul yüzünün kulaklarına kadar reçele bulanmış olduğunu farketti. Bir yandan Laurier geçirdiği korkunun tesiriyle midesindekileri boşaltıyordu. Anjelik, kocaman kazanı temiz suyla doldurup, ocağın üstündeki çengele astı. Ateşi yaktı. Herkesin yıkanıp temizlenmeye ihtiyacı vardı...

Severin, Madam Anna ile içeriye girdi. Heyecanlı bir sesle:

— Sonra ne olacaktı, Anne hâlâ?... Onu şehrin bütün yollarında sürükliyeceklerdi...

— Evet, kızım... Ayak takımının ona hakaret etmesine, yüzüne tükürmelerine, cesedini pislik içinde bırakmalarına da göz yumacaklardı.

Anjelik, birden döndü, haşin bir dille:

— Bu çirkin hâdise vukubulmadığına göre, böyle ballandırarak tesvir etmenin âlemi var mı? diye sordu.

Birden Severin'in yüzü büsbütün bembeyaz kesildi ve oturduğu sandalyadan, yavaşça yere kayıverdi. Anjelik, tam zamanında yetişip, kızı kucakladı, odasına götürdü.

Papuçlarını çıkardı. Yatağına uzattı. Severin'in elleri buz gibiydi.

Genç kadın, tekrar mutfağa döndü. Bir tasa, kazanda kaynamaya başlayan sıcak sudan doldurdu. Yatağı ısıtmaya mahsus, uzun saplı, kapaklı bakır kabı, ısıttı.

Anna hâlâ, Severin'in metanetsizliği karşısında şaşırdığını söylüyordu. Öteden beri cesur, güçlü kuvvetli bir kızdı. Böyle budalaca, münasebetsizce hassasiyete kapıldığına ilk defa şahit oluyordu.

— Ben de sizin hayretinize şaştım, doğrusu, dedi Anjelik, nihayet siz de bir kadınsınız, Severin'in on iki yaşına bastığını, bu çağda kız çocuklarına ihtimam gösterilmesi icabettiğini bilirsiniz.

Madam Anna, genç kadının neyi kasdettiğini anlayınca âdeta dehşete düştü. Hiç şüphe yoktu... Bu katolik kadınlar, edep ve nezaket işlerinden tamamen mahrumdular.

Anjelik, Severin'in arkasına bir yastık daha koydu. Kendisini daha iyi hissedinceye kadar, ellerini tasdaki sıcak suyun içinde tutmasını söyledi. Sonra, yatağı ısıtma kabı ile satın alıp sakladığı küçük bir şişe parfömle, beyaz kadife kordelâları getirmeye gitti.

Döndüğü zaman, yatağın kenarına oturup kızın uzun saçlarını ortadan ikiye ayırdı, ince kadife kordelâlarla, iki kumral örgü yaptı.

— Oh, şimdi daha iyi dinleneceksin.

Tas'ın içine bir kaç damla parföm damlattı, avucuyla, küçük kızın alnını, şakaklarını oğuşturdu.

Severin, ona mâni olmak için hiç bir hareket yapmıyordu; sadece, durup dururken kendisini bu kadar âciz bir du-

ruma düşürmenin verdiği nedâmet hissiyle, vücuduna yayılan derin rahatlık duygusunun arasında bocalıyordu.

— Anna halanın bu iş hiç hoşuna gitmeyecek, diye fısıldadı.

— Neden gitmesin?

— O hiç hasta olmaz. Nefsimize eza etmeniz lâzım geldiğini söyler hep.

— Haydi oradan... Nefsimiz, kendisine eziyet etmeyi bizim yardımımıza muhtaç olmadan da becerir, merak etme diye cevap verdi Anjelik, gülerek.

Severin'in yastığın üzerindeki çehresi birden değişiverdi. Morumsu göz kapaklarının arasından yorgun bir bakışla baktı. Cinsî cazibeden mahrum olan çocuksu yüz hatlarında kadınca bir mâna seziliyordu. Büyüdükçe gözleri gece gibi simsiyah olacak, şimdi büyükçe olan ağzı, ileride şehvetli bir ifade kazanacaktı.

Severin, kardeşlerinden daha sert ve inatçı bir kızdı ama, o da kadınlığından nasip alacak, günün birinde, gözlerinde mağlûp edilmiş bir bakışla bir erkeğin kollarında yatacaktı... O da, aşk'a râm olacaktı.

Anjelik, bir zamanlar annesinin kendisine yaptığı gibi, onunla usul, usul, güven aşılayarak konuştu... Fakat, yavaş yavaş, Severin'in yanaklarına renk geliyor, bakışları kama gibi keskinleşiyordu. Hayran olduğu Martiel ile, erkek oluşunu kıskandığı Laurler arasında kendisinin kız olmasına daima içerlerdi.

Hırslı bir sesle:

— Ben kadın olmak istemiyorum. dedi, insanı utandıran, korkunç bir şey bu...

— Tecrübesiz kızlar gibi erkekten korkmayan, erkeğin ateşli kucaklayışlarını özleyen vücudunuz, aşk arzusu ile yanmıyor mu? Mulay İsmail, vücudunuzu ve ruhunuzu tatmin edecek, Madam... Bütün kederlerinizi ve düşüncelerinizi unu-

tup, sizi bekleyen zevki tahayyül ediniz. Sizi Sultana takdim etmeme nihayet razı olacak mısınız?

Genç kadının yanı başına, alçak bir iskemleye oturmuştu. Anjelik, birden bu adama karşı içinde garip bir yakınlık hissetti. Aşk ülkesinden bir daha dönmemek üzere sürülmüş olan bir zavallı... Hadım edilmiş bir insan... Cinsî hislerden ebediyen mahrum kalmağa mahkûm edilmiş bir harem ağası...

Bu bir anlık tahassüs içinde, genç kadın, âdeta şefkatli bir sesle:

— Osman Bey dedi, bu sözleri nasıl söylüyorsunuz? Aşktan bahsetmek hakkına sahip değilsiniz... Hiç aşkı özlediğiniz olmuyor mu?

Osman Faraci, kaşlarını kaldırarak gülümsedi:

— Bir insan, hiç bir zaman sahip olmadığı bir şeyi özleyebilir mi Firuze? Hasta kafasının ettiği oyunlara gülen bir meczubu kıskanır mısınız? O meczubun hayalleri kendisini tatmine kâfidir... Kendine göre o da mesuttur... Yine de onun akibetine uğramak istemez ve ona benzemediğiniz için Allaha şükredersiniz. Benim nazarımda şehvet hissinin esiri olan kimseler de o meczup gibidir... İnsanı bir çok ahvalde şuursuzca hareketlere sevkeden, küçük düşüren şehvet hissinden mahrum olduğum için Allah'a şükrederim. Fakat yine de şehvet'in kudretini inkâr edenlerden değilim... Fas ülkesinin kudretindeki ihtişam, Sultan'ımızın bu kuvvetli hissini daima iyiye ve güzele sevketmekle pâyidar olacaktır.

Anjelik, uzandığı divanın üstünde dirseklerine dayanarak doğruldu içinde bulunduğu âlemi kendi istediği şekilde kalıplandırmak arzusu ile yanan bu adamın kudreti karşısında şaşkına dönmüştü.

— Osman Bey, Mulay İsmail'i iktidara getiren kimsenin siz olduğunuzu söylüyorlar... İktidarı muhafaza için kimleri öldürtmesi gerektiğini de siz söylemişsiniz. Yalnız bu arada asıl mühim olan cinayeti işlemekte geciktiniz... Sultan'ın ken-

disini öldürtmediniz. Bu sadist meczubu ne diye Fas tahtında oturtuyorsunuz? Siz ondan daha iyi bir hükümdar olamaz mısınız? Siz olmadığınız takdirde, Mulay İsmail, kaprislerinin elinde esir olan bir maceraperestten başka bir şey değildir. Siz onun zekâsı, stratejisi, koruyucu meleğisiniz. Niçin Sultan'ın yerini almıyorsunuz? Bunu pekâlâ yapabilirsiniz.

Baş harem ağası hâlâ gülümsüyordu:

— Teveccühlerinize çok teşekkürler, Firuze... Fakat ben Mulay İsmail'i öldürmeyeceğim... Fas tahtında emniyettedir o... Her hükümdarın ve her fatihin bir parça çılgın olması gerekir... Bizimkinin deliliği de kararındadır. Şehvetin verdiği canlılığa, kudrete sahip olmayan bir kimse hükümdarlık yapamaz... Mulay İsmail'in kanı erimiş lâv gibidir. Benimki ise, ağaç gölgesi altından fışkıran serin bir pınar suyundan farksızdır. Allah'ın arzusu bu merkezde... Ben ona aklımı ve kurnazlığımı verdim... Onu, Mulay Archinin yüz elli oğlu arasından henüz küçücük bir çocuk iken seçip aldım. Yetiştirdim, okuttum. Ve nihayet kardeşlerine galebe çaldı. Mulay İsmail babasından çok benim oğlum sayılır. Onu nasıl mahva sürükleyebilirim? O, sizin sandığınız gibi sadist bir meczup değildir. O, Allah'ın kılıcıdır' Günahkâr Sodom ve Gomore sehirlerine Allah'ın nasıl ateş yağdırdığını hiç duymadınız mı? Mulay İsmail, bir çok Fas'lı ve Tunus'lu günahkârları doğru yola sevketti. Hiç bir zaman kocası olan bir kadını haremine almadı. Çünkü, bizim dinimizde zina en büyük günahlardan biridir. Siz onun karısı olduğunuz zaman, bazı aşırı kaprislerine son verebilirsiniz. Siz, onun nikâhı altına girdiğiniz anda, benim buradaki işim sona erecektir. Sizi Mulay İsmail'e takdim etmemi istiyor musunuz?

Anjelik, katî bir sesle:

— Hayır, dedi... Hayır... Henüz istemiyorum.

— O halde bırakalım, kader istediğini yapsın...

Kaderin keskin bıçağı bir sabah, Anjelik'in başına düş-

tü... Genç kadın, Fatima vasıtasıyla Savary'den bir pusula almıştı... İhtiyar dostu, Anjelik'i bir vesile icadedip palmiye bahçesine çağırıyordu...

Genç kadın, perdeli bir tahtırevan getirmelerini emretti. Bahçıvanlardan birisinin karısı olan bir Fransız esire, ona Savary'nin bulunduğu kısmı gösterecekti...

Hurma ağaçlarının yelpaze gibi açılmış yaprakları arasında amber renkli hürma hevenkleri sallanıyordu. Yarı çıplak esirler olgun meyvaları toplamakta idiler. Bahçıvanlara ayrılmış kulübeden Madam Badiguet'nin çıktığını görünce, Anjelik tahtırevanın perdelerini birazıcık araladı.

Kadın, etrafına ürkek ürkek bakındıktan sonra tahtırevan'a yaklaşıp usulca, Savary'nin biraz ileride, yere düşen hurmaları topladığını fısıldadı, soldan üçüncü yola sapmaları lâzımdı. Tahtırevanı taşıyan harem ağalarına itimad edilir miydi? Evet. Harem ağaları, Fransız kadınının arzularına itiraz etmemelerini tembih etmiş olduğu adamlardan ikisiydi.

Anjelik, genç harem ağalarına, tarif edilen yola sapmalarını söyledi... Biraz sonra, yere eğilip kalkarak hurma toplayan Savary'nin ufak tefek, kurumuş, kararmış gövdesini görmüştü.

Savary, genç kadının yanına yaklaştığı zaman, harem ağaları onu uzaklaştırmağa teşebbüs ettiler. Fakat, ihtiyar eczacı, şakacı bir tavırla:

— Yolumdan çekilin, benim tonton yavrularım, dedi, müsaade edin de şu hanımefendiye hürmetlerimi sunayım.

Anjelik atıldı:

— O benim babamdır. Siz de pekâlâ biliyorsunuz ki, Osman Bey, babamla arada bir buluşmamıza ses çıkarmıyor.

Harem ağaları sustular.

Savary'nin gözleri, gözlüklerinin ardında keyifli ışıltılarla yanıp sönüyordu.

— Her şey yolunda gidiyor diye fısıldadı.

Anjelik, sitemkâr bir tebessümle :

— Yoksa yine sevgili patlayıcı maddenizden zengin bir damar mı buldunuz? diye sordu.

Genç kadın, bakışlarında derin bir sevgiyle bakıyordu ihtiyara... Savary gitgide, küçüklüğünde dinlediği masallardaki ihtiyar cinlere benziyordu...

— Altı esir kaçmak için bir teşebbüs yapacaklar. Plânları mükemmel. Kılavuz almayacaklar yanlarına... Zira, önce dost görünüp para sızdıran kılavuzlar, son dakikada plânları ihbar ediyorlar... Şimdiye kadar hep böyle olmuş... Kaçmağa muvaffak olup da, tekrar yakalanıp buraya getirilmiş olan esirlerden epeyce malûmat almışlar.

Centa'ya varabilmek için takibedecekleri yol tesbit edildi... Kaçma tarihi, daha doğrusu münasip vakit bir iki ay sonraya bırakıldı. O zaman ekin ve meyva mahsulü alınmış olduğu için Faslı'lar köylerden şehirlere dönüyorlar. Yola gece çıkacağız. Onları, yanımıza bir kadın almak hususunda ikna ettim... Önce buna hiç yanaşmıyorlardı. Zira, buradan bir kadının kaçması hiç vâki olmamış. Aramızda sizin bulunmanız bir nevi korunma teminatı sağlayacak, çünkü kadınlı bir grup, kaçan esirlerden ziyade seyahate çıkmış tacirler intibaını uyandıracaktır.

Anjelik, derin bir sevincin heyecanı ile ellerini uğuşturdu.

— Oh, benim sevgili Savary'ciğim... diye soludu... Bir de, benim hazin akibetimle ilgilenmiyorsun diye seni için için itham ediyordum.

İhtiyar eczacı:

— Plânlarımı kafamda tasarladım, ama henüz tamama ermiş sayılmaz... Kaleden çıkmak mesele. Yine de sizi düşünüyor. Ben, haremden saraya açılan bütün kapıları, geçitleri tetkik ettim. Musevi mezarlığına bakan Kuzey tarafta, her zaman nöbetçi bulunmayan bir ufak kapı var. Bunu hizmetçilerden öğrendim. Kapı, «gizli avlu» denen, ve harem merdivenlerinden bir kaç adım ötede bulunan bir yere açılıyor. İşte siz, bu kapıdan çıkmak yolunu bulacaksınız. Adamlarımızdan

biri, sizi dışarıda bekleyecek. Ayrıca şunu hiç aklınızdan çıkarmayınız ki, bu kapı, sâdece dışarıdan açılır ve anahtarı sâdece iki kişidedir... Baş harem ağası ile Leylâ Ayşe'de... Bu iki şahıs, gizli işlere gidip dönmek için bu kapıyı kullanırlar. Bu duruma göre, siz, ne yapıp edip, bu anahtarlardan birini aşırıp, bize ileteceksiniz ki, çıkmanız için size dışarıdan kapıyı açabilelim.

Anjelik, derin derin içini çekti:

— Savary, siz ömrünüz boyunca dağlar devirmeğe alışmışsınız da herşey size ne kadar kolay geliyor. Ben, baş harem ağasından anahtarı nasıl aşırabilirim... Panter'in mevcudiyetinden haberiniz yok mu?

— Güvenebileceğiniz bir hizmetçiniz yok mu?

— Evet... Ama, bilmem ki...

Savary' birden parmağını dudaklarına götürüp, verden hurma sepetini kaptığı gibi koşmağa başladı.

Anjelik, toprak yolda at nallarının çıkardığı gümbürtüyü duymuştu. Başını kaldırıp baktı ve... Biraz ileride, harmaniyesi rüzgârda dalgalanarak, atının üzerinde Mulay İsmail duruyordu. Arkasında iki kabile reisi vardı... Sultan, kırmızı perdeli tahtırevan'ı görünce atını durdurmuştu...

Savary koşarken, yolun ortasına sepetindeki hurmaları saçıverince, yüksek sesle, Fransızca küfürler savurmağa başladı... Bu hareket, Sultan'ın dikkatini üzerine çekmeğe kâfi gelmişti. Atını ağır ağır Savary'ye doğru sürdü.

İhtiyar eczacının müthiş bir korkuya kapılmış gibi yapmacık hareketlerle kaçmağa çalışması, Mulay İsmail'in sadist hislerini tahrik etmişti.

Genç Sultan:

— Bu Osman Faraci'nin bahsettiği ihtiyar hristiyan değil mi? Senin hakkında inanılmaz hikâyeler dinledim, ihtiyar büyücü... Fil'imle zürafa'ma çok iyi bakmışsın...

Savary, Sultan'ın ününde eğilerek, titrek bir sesle:

— İltifatlarınız beni minnettar bıraktı, efendimiz, dedi.

Mulay İsmail emretti:

— Kalk ayağa... Senin gibi bir Allah adamının bir kul önünde eğilmesi hoşuma gitmez...

Savary ayağa kalktı, sepetini aldı.

— Dur, gitme... dedi Mulay İsmail... Madem ki, büyücülükte bu kadar ileri gitmişsin, o halde senin şeytanla alış verişin var... Sana emrediyorum... Şu andan itibaren Fas'lı olacaksın ve benim rüyalarını tabir edeceksin...

Savary munis bir sesle:

— Düşüneyim, efendimiz dedi.

Fakat Mulay İsmail, bu gün pek keyifli değildi. Mızrağını havaya kaldırıp, ihtiyarın üzerine yürüdü.

— Sana Fas'lı olacaksın diye emrettim... Fas'lı olacaksın... Fas'lı...

Savary, Sultan'ın sözlerini duymamazlığa geldi. Fakat, Mulay İsmail, ilk darbeyi indirmişti...

İhtiyar adam yere yuvarlandı. Elini mızrağın açtığı deliğin üzerine bastırmıştı. Diğer eliyle gözlüklerini düzeltip, Sultan'ı hiddetle süzdü:

— Ben mi Fas'lı olayım... Bu yaştan sonra mı, efendimiz.

— Sen benim emirlerime karşı mı geliyorsun...

Mulay İsmail, bu sefer, mızrağını, ihtiyarın karnına sapladı...

Savary' bir hamlede mızrağın ucunu karnından çekip çıkardı ve ayağa kalkarak koşmağa başladı. Lâkin ancak bir kaç adım atmıştı ki, tekrar yere yuvarlandı...

Sulan, arkasından bir şahin gibi üzerine çullanıp, kudurmuşcasına mızrağı iki kat olmuş vücuda rastgele batırıp çıkarıyordu...

Savary, kanlar içinde toprağa yapışıp kaldı...

Anjelik, bütün bu kanlı sahneyi tahtırevan'ın perdeleri arasından, âdeta donmuş gibi dehşet içinde seyrediyordu... Haykırmamak için yumruklarını ısırıyordu... Hayır, hayır...

daha fazla tahammülü yoktu... Tahtırevan'dan yere atladı... Mulay İsmail'in atının ayakları dibine diz çöktü...

— Yapmayınız, efendimiz, yapmayınız... diye yalvarıp Arapça olarak, merhamet ediniz... O, benim babamdır...

Sultan, nişan almak ister gibi, elindeki mızrağı havaya kaldırmıştı... Fakat, kendisini atının ayakları dibine atan bu nefis kadını görünce, eli havada kalakaldı... Anjelik'in baş örtüsü kaymış, altın saçları, ipek bir şelâle gibi omuzlarından aşağıya dökülmüştü... Aman, ya Rabbi, ne güzel bir kadındı bu... Nereden çıkmıştı bu cennet hurisi.

Sultan atından yere atladı. Genç kadının örtüler arasından görünen çıplak kolunu tutup, âdeta huşu ile öptü...

Anjelik'in Savary'nin yanına koştu. Kanlar içinde, iki büklüm yerde yatan bu zavallı vücudu kolları arasına alıp, ağaçların gölgesine taşıdı.

Savary'nin elbiseleri kan içinde sırılsıklam olmuş, gözlükleri kırılmıştı. Genç kadın gözlüğün kırık parçalarını ihtimamla ayıklayıp attı. İhtiyar eczacının, kınalı sakaliyle çevrili yüzü her an biraz daha sararıyordu. Anjelik, tarifsiz bir dehşet içinde:

— Oh, Savary, diye feryat etti; oh, benim zavallı, ihtiyar Savary'ciğim. Ölme, yalvarırım ölme sen.

Uzaktan, olup bitenleri seyretmekte olan bahçıvanın karısı, kulübeye koşup ilâç getirmek üzere gözden kayboldu. Savary, elbisesinin kıvrımları arasında, mecalsiz elleriyle birşeyler araştırıyordu. Nihayet, siyah, yağlı bir topak çıkarıp, Anjelik'in avucuna bıraktı. Gözleri genç kadının gözlerini aradı:

— Patlayıcı madde... diye soludu... Heyhat, madam... artık, dünyanın bu en büyük sırrını kimse... öğrenemeyecek... onu benden başka kimse bilmeyecek. Ben... ölüyorum... O... lü... yorum...

Gözkapakları yavaş yavaş kül rengine dönüyordu.

Bahçıvanın karısı, elinde bir tas biberli, tarçınlı çorba ile geldi. Anjelik, tası, Savary'nin soluk, kuru dudaklarına kaldırdı.

— Ah... baharat... diye mırıldandı Savary... Bilinmedik ülkelerin kokusu... Allah'ım, ruhumu senin ellerine tevdi ediyorum... al...

Ve bu sözlerle, ihtiyar Savary son nefesini verdi.

Anjelik, avuçları arasındaki eli, soğuyuncaya kadar bırakmadı. Kendi kendisine mütemadiyen:

— İmkânsız, imkânsız, diye mırıldanıyordu. Pırıl pırıl zekâsı ile bugüne kadar imkânsızı mümkün kılmış olan Savary artık yoktu. Onun yerinde şimdi hunharca parçalanmış bir kırık bebek yatıyordu kollarında... Hurma bahçesinin yeşil ışıkları arasında kötü bir rüya görmüş gibiydi. Savary yine, o insanı büyüleyen, şaşırtan oyunlarından birini oynamıştı. Şimdi, cin gibi yerinden fırlayarak, yaptığı yaramazlıktan mahcup olmuş küçük bir çocuk mahçubiyeti ile kulağına fısıldayacaktı «Her şey yolunda gidiyor madam...»

Fakat dakikalar ilerledikçe, genç kadın acı, merhametsiz, korkunç hakikati, Savary'nin gerçekten ölmüş olduğunu anladı. Kendisini biraz geriden süzen bir çift keskin bakışın ağırlığı altında ezildiğini hissetti. Gözleri birkaç karış ötesinde duran atın ayaklarına ilişti... Mulay İsmail'in gölgesi, siyah bir kanat gibi inmişti üzerine...

23. BAHİS

Hizmetçi kızlar, mermer banyo havuzunun mozaik kaplı basamaklarından çıkarırlarken, Osman Faraci içeriye girdi. Banyo dairesinin tavanı da mavi ve altın renkli mozaikle kaplanmıştı. Burası İstanbul'un Türk hamamları stilinde inşa edilmiş, muhteşem bir hamamdı. Mulay İsmail bu banyo dairesini, karılarının rahatını düşünerek yaptırmış, dillere destan olmuştu.

Mermer havuzdan yükselen gül kokulu buhar, altın mo-

zaik kaplamalı sütunlar, binbir gece masallarında rastlanan hayâlî, esrarlı bir hava yaratmaktaydı.

Anjelik baş harem ağasının geldiğini görünce, çıplaklığını örtmek için etrafına bakınıp bir şeyler aradı. Harem ağalarının kadınların mahremiyetine girmelerine bir türlü alışamamıştı. Hele Osman Faraci'nin ulu orta, kadınların hamamına dalmasını hiç hazmedemiyordu.

Osman Faraci'nin yüzünde anlaşılmaz, esrarlı bir ifade vardı. Yanındaki iki genç harem ağası, gümüş iplikle işlenmiş, gül kurusu renkli, şeffaf, müslin bir top kumaş taşıyorlardı.

— Orada yedi kat örtü var mı?

— Var efendim.

Osman Faraci Anjelik'in çıplak vücudunu bir güzellik mütehassısı gibi seyrediyordu... Genç kadın ise, hayatında ilk defa bir kadın hem de güzel bir kadın olduğundan pişmanlık duyuyordu. Şu anda kendisini bir sanat eseri imiş de usta bir göz tarafından tetkik ediliyormuş gibi hissetmekteydi. Sanki ruhu vücudundan ayrılmış, yeryüzünde sadece bedeni kalmıştı.

İhtiyar Fatima, yedi kat müslin'i, genç kadının kalçaları etrafına doladı. İncecik kumaş, ayak bileklerine kadar iniyordu. Şeffaf muslinin altından bacaklarının parlak, gergin derisi, inci gibi parlamaktaydı. İki parça kumaş da, son derece tahrik edici bir şekilde genç kadının göğsü üzerine sardı. Diğer iki parça da iki omuzundan aşağıya sarkıtılıp bırakıldı. Daha sonra, geriye kalan muslin parçası saçlarının üzerine ne örtüldü. Fatima, genç kadının yüzüne de sadece zümrüt gözlerini açıkta bırakacak şekilde bir yaşmak iliştirdi.

Anjelik'in hazırlığı tamamlandıktan sonra, onu kendi dairesine getirdiler. Birkaç dakika sonra Osman Faraci de yanına geldi. Yüzü garip bir şekilde mavimtrak bir renk almıştı. Anjelik'in çehresi de makyaç tabakasının altında bile sapsarıydı.

Genç kadın, baş harem ağasının gözlerinin içine baktı:

— Benim için nasıl bir kurban merasimi hazırlıyorsunuz Osman Bey?

— Pek iyi biliyorsunuz ki sizi biraz sonra Mulay Ismail'e takdim edeceğim Firuze.

— Hayır... Buna aslâ müsaade etmem.

Başını dimdik kaldırmış, burun delikleri hırsla kımıldanarak Osman Faraci'nin yüzüne bakıyordu. Baş harem ağasının göz bebekleri ufaldı ufaldı, nihayet birer toplu iğne başı kadar kaldı.

— Kendinizi ona gösterdiniz bir kere, sizi gördü bir kere... Sizi bugüne kadar O'ndan niçin sakladığımı izah edinceye kadar akla karayı seçtim. Sebebini ille de öğrenmek istiyordu. Güzelliğiniz efendimizin başını döndürdü, Firuze...

Sesi çok uzaklardan gelir gibi çıkıyordu:

— Sizi bu kadar güzel görmemiştim, Firuze... Onun aklını başından alacaksınız. Hiç korkunuz olmasın. Size karşı duyduğu aşktan başka birşeyi düşünemez olacak. Onu çıldırtmak için herşeye sahipsiniz. Altın saçlarınız, inci gibi parlayan teniniz, zümrüt gözleriniz... Hele, şimdiye kadar hiçbir kadında rastlamadığı gururunuz. Aşkı tanıdığı halde ondan kaçmaya kalkışan bir kadın erkeği büsbütün tahrik eder... Onun içini yakan susuzluğu ben çok iyi anlıyorum. Onun için siz, serin bir pınar olacaksınız. O'na korkuyu, kederi, ıstırabı siz öğreteceksiniz. Kaderi sizin zarif parmaklarınızın uçlarına asılıp kalacak. Siz, her istediğinizi yapmaya muktedirsiniz. Firuze.

Anjelik, divan'ın üzerine yığılır gibi oturdu.

— Hayır, hayır... Dedikleriniz hiçbir zaman vuku bulmayacak...

Vücuduna sarılı tüllerin imkânı nisbetinde kollarını açarak:

— Siz, ömrünüzde bir Fransız kadını ile karşılaşmamışsınız, Osman Bey... Şimdi Fransız kadınlarının ne olduklarını öğreneceksiniz...

Osman Bey elleri ile başını tutarak iki tarafa sallandı:

— Allah'ım, bu kadar inatçı bir kadınla uğraşmak cezasını bana niçin reva gördün? Günahım neydi, Ya Rabbim...? diye inledi.

— Neyiniz var sizin, kuzum?

— Zavallı yavrum, Mulay İsmail'i reddetmek diye bir şeyin mümkün olamıyacağını bir türlü kafacığınıza sokamıyorsunuz... Önce bir parça naz yapabilirsiniz... Biraz mukavemet ihtirasını daha da arttıracaktır ama, onu, efendiniz ve erkeğiniz olarak almağa mecbursunuz... Aksi halde, korkunç işkencelerle mahve sürüklenmenize kimse mâni olamaz.

İşkenceleri tercih ederim... Ölürüm... İşkencelerle ölmeğe razıyım.

Baş harem ağası ellerini gök yüzüne kaldırdı. Sonra bu taktikten vaz geçerek, genç kadına eğildi:

— Güzel vücudunuzu saracak bir çift erkek koluna niçin iştiyak duymuyorsunuz, Firuze... diye sordu. İhtiras ateşi size de azap veriyor. Mulay İsmail'in bulunmaz bir erkek olduğunu bilmiyor musunuz? O, harp için yaratıldığı kadar aşk için de yaratılmış bir erkektir. Sizi zevkten çılgına çevirecektir, öyle ki, bir kere daha kolları arasına atılmak için sabırsızlıktan kıvranacaksınız...

Anjelik, yüzü alev alev adamı göğsünden itti. Ayağa kalkıp odanın ta öteki ucuna doğru yürüdü. Osman Faraci, kedi gibi, usulca arkasından ilerledi. Duvardaki yarıktan dışarıda çalışan esirleri seyretti bir müddet. Yüzündeki biraz önceki o gergin, çatık ifade kaybolmuş, yerini derini bir sükûnet almıştı.

Ağır, ağır döndü. Osman Faraci'nin gözlerinin içine baktı:

— Ben, Anjelik de Sancé de Monteloup, bir çok vatandaşının ve sevgili Savary'ciğimin kaatili, hunhar Mulay İsmail'in koynuna giremem... Bunu benden istemeyiniz, Osman Bey...

— En akla gelmedik işkencelerle öleceksiniz.

— Daha iyi... Allah ve ceddimin ruhları bana yardım eder...

Osman Faraci içini çekti... Şu anda münakaşanın sonuna gelmişlerdi. Genç kadına, Mulay İsmail'in inatçı kadınlar için hazırlattığı işkence âletlerini gösterebilseydi. Belki onu bu inadından biraz olsun inhiraf ettirebilirdi, ama, vakit yoktu buna... Sultan sabırsızlıkla, güzel Fransız kadınını bekliyordu...

Fransızca olarak, sâkin bir sesle:

— Beni dinleyin, Firuze, dedi... Sizin dostunuz olduğumu bugüne kadar ispat etmedim mi? dedi, size verdiğim sözü tutmadım mı?. Dikkatsizlik edip kendinizi Sultan'a göstermeseydiniz, bu durum yaratılmamış olurdu. Sırf benim düştüğüm müşkül durumu biraz olsun düşünerek, şimdi Mulay İsmail'in arzusuna boyun eğmeniz lâzım değil mi? Bizi sabırsızlık içinde bekliyor. Sizi ondan saklamak için artık mazeret uyduramam. Benim de kellemi uçurur... Sizi sâdece ona takdim etmekle ne olacak? Hem kimbilir, belki sizden hoşlanmaz bile...

Anjelik birden, Sultan'ın kendisinden hoşlanmayacağı fikrine, yılana sarılır gibi sarıldı.

— Sultan'a sizin pek vahşi olduğunuzu söyledim zaten... Size biraz daha zaman kazandırmak için ona sabırlı olmasını tembih edebilirim.

— Neye zaman kazanmak... Teslim olmaya razı olmaya mı? Korkuyu yenmeye mi?

İçinden «yoksa kaçmaya mı» diye düşündü, ve yüksek sesle:

— O halde, sizin hatırınız için, razı oluyorum... dedi.

Genç kadın, Osman Faraci'nin yanına kattığı on harem ağasının refakatlerini reddetti.

— Bir mahpus, bir esir gibi girmek istemiyorum içeriye, dedi. Kurbanlık bir koyun misali merasimle gidemem.

Osman Faraci buna da razı oldu. Genç kadını kendisi götürecekti Sultan'a... Yalnız, bir genç harem ağası tüllerini taşıyacaktı...

Mulay İsmail, ekseriya düşünmek için çekildiği, sâkin, küçük bir odada beklemekteydi... Bakır buhurdanlıklarda kokulu maddeler yanıyordu.

Anjelik ile Osman Faraci içeriye girdikleri vakit, Sultan oturduğu yerde doğruldu... Anjelik, sanki O'nu ilk defa görüyor gibi hissetti...

Osman Faraci ile beraber, Sultan'ın önünde secdeye geldiler. Sonra Baş harem ağası kalkıp genç kadının arkasına geçti. Onu usulca Mulay İsmail'in önüne doğru itti...

Sultan, heyecan ve iştiyakla öne doğru eğilmişti. Keskin bakışları, Anjelik'in zümrüt gözlerine saplandı... Genç kadın göz kapaklarını indirdi... Aylardan beri ilk defa bir erkeğin arzu dolu bakışlarına muhatap oluyordu... Osman Faraci, yüzündeki peçeyi çekip aldığı zaman, Sultan'ın çehresine yayılacak hayranlık, hayret ve ihtiras ifadelerini görür gibi oluyordu. Yanaklarının yuvarlaklığı, olgun kirazlar gibi dolgun ve diri dudakları, ciddî, fakat yine de müstehzi ifadesi genç adamı çileden çıkarmağa kâfi idi... Omuzlarından aşağıya akan altın saçlar Mulay İsmail'in aklını başında alacaktı...

Osman Faraci'nin elleri bu ipek saçları okşuyordu, ağır, ağır... Genç kadının bakışları yere inmişti... Kaderin, kendisini bir yaprak gibi sürükleyip koynuna attığı zu adamın karşısında çırıl çıplak soyunmak belki de işkencelerin en büyüğü idi...

Zihnini başka yerlere vermek istedi ama, kollarını örten parçalar çekilip alınınca, bütün vücudundan bir ürperti geçti.

Osman Faraci'nin elleri, tehlikenin yaklaştığını bildirir şekilde vücudunda süratle dolaşıyordu... İşte şimdi, göğsünü incecik bel girintisini, genç bir kızınkini andıran biçimli sırtını meydana bırakacak olan altıncı tül'ü çekiyordu...

Birden Sultan'ın sesini duydular:

— Yeter, dur orada... fazla sıkma kadını... Ne kadar güzel olduğunu görebiliyorum...

Oturduğu divan'dan kalktı ağır ağır Anjelik'in yanına geldi: Fransızca olarak hitabetti:

— Hanım... Bana gözlerini göster...

Her zamanki o kaba, hayvan kükremesini andıran sesine rağmen, şu anda, genç kadının reddedemiyeceği bir ton'la konuşuyordu...

Göz kapaklarını ağır, ağır kaldırıp, Sultan'ın esmer yüzüne baktı. Dudaklarının ta kenarındaki bir ufak dövmeyi ilk defa görüyordu...

Sultan'ın çehresine bir tebessüm'ün ışığı yayıldı; Osman Faraci'ye dönerek, Arapça olarak:

— Böyle gözlere ilk defa rastlıyorum. dedi... Yer yüzünde bir benzeri olamaz.

— Doğru buyurdunuz, Efendimiz...

Baş harem ağası, tülleri yine genç kadının vücuduna sardı. Fransızca bir şeyler fısıldadı... Yol erkân gösterir gibi... «Sultana reverans yapın, bu günlük bu kadar'la iktifa edecek...»

Pek az Fransızca bilen Sultan, Osman Faraci'nin ne dediğini anlayacak kadar zeki idi... Gözleri ışıl, ışıl parlayarak gülümsüyordu... Baş harem ağasının kendisi için uzun zamandan beri hazırladığı bu nefîs kadın'a karşı zaten sabır ve temkin'le hareket etmek niyetindeydi... Böyle bir kadına hayatında ilk defa sahip olacaktı... Onun insana vaâd ettiği zevkler öylesine çıldırtıcı, öylesine tatlı idi ki, kadın'a bir an önce sahip olmağa kalkışarak onu ürkütmeğe hiç niyeti yoktu... O, keşfedilmemiş bir ülke idi... Mağlûp edilmesi gereken düşman idi... Ama önce Osman Faraci ile onun huyu suyu hakkında görüşmeliydi... Hassas bir kadın mıydı?

Hediyelerden hoşlanıyor muydu? Sevişmekten hoşlanıyor muydu? Hoyratça hareketleri mi, yoksa nezaketi mi tercih ederdi?

Evet, erimiş zümrüt gibi parlayan bu şahane gözler, şu anda kar kadar beyaz ve soğuk görünen vücudunda ihtiras ateşinin gizli olduğunu ele veriyordu. Vücudunu titreten şey sadece korku değildi... Israrlı bir çift erkek bakışının altında, çehresine şehvet dolu bir gerginlik çöküyordu... Artık ipin sonuna gelmişti... Kaçmak için fırsat arıyordu... Ama, bir yılan'ın bakışları ile büyülenmiş bir kuştan farksızdı...

Mulay İsmail yeniden gülümsedi.

Anjelik'i, hâlen işgal etmekte olduğundan daha büyük, ve daha zengin döşeli başka bir daireye naklettiler.

Neden beni kendi daireme götürmediniz? diye sordu.

Harem ağaları ve hizmetçi kızlar cevap vermediler. Sevincini belli etmemek için, taşlaşmış bir çeyreyle dolaşıyordu... Yemeğini genç kadının önüne getirdi... Fakat Anjelik, Osman Faraci'nin bir an önce gelmesinden başka bir şey düşünemediği için ağzına bir lokma koyamadı.

Fakat Osman Faraci görünürlerde yoktu... Nihayet Anjelik'in sabrı tükendi... Adamlarını gönderip, baş harem ağasını çağırdı. Geri dönen uşaklardan biri Osman Faraci'nin yolda olduğunu söyledi ise de, aradan yine uzun saatler geçti.

Yeni dairesinin duvarları, kokulu bir tahta ile kaplanmıştı. Anjelik bu tahtaların kokusuna tahammül edemediğini, başına ağrı verdiğini söyledi. Fatima bir buhurdanlıkta kokulu otlar yakıyordu.

Akşam karanlığı adamakıllı çökmüştü. Anjelik, başını ipek yastıkların arasına gömdü... Kendi kendisinden iğreniyordu âdeta... Mulay İsmail'in bakışları, vücudunun uyumuş olan cinsî arzularını uyandırmıştı... Bu ateşli adamın vücudunun temasına mukavemet edemeyecekti... Bakışları bile sanki karşısındaki kadınla sevişmenin en hararetli anında imiş gibi ,garip bir ateşle yanıyordu...

Anjelik acı, acı:

— Ah, ben kâfi derecede kuvvetli değilim... diye düşündü, sadece bir kadın'ım... Elimden ne gelir... Ne gelir?...

Nihayet, küçük bir çocuk gibi, ağlaya ağlaya uyudu. Fakat bu, uykudan ziyade, huzursuz bir dalgınlığı andırıyordu... Mütemadiyen Mulay İsmail'in sesini duyuyordu:

— Hanım... Bana gözlerini göster...

Sonra, Sultan'ın yanıbaşında olduğunu görüyordu... Üstüne eğilmişti... Kalın dudakları ile... Uçsuz bucaksız çöl'leri andıran gözleri ile birden yumuşak ılık dudakları, dudaklarının üstünde hissetti... İki kuvvetli kol, vücudunu yataktan kaldırıp ılık bir kucağa çekti.

Anjelik, o zaman rüya âleminden hakikat dünyasına gözlerini açtı... Evet, rüya değildi. Sultan sabredememiş, odasına gelmişti... Vücudunu sıkan kalın, düzgün bacaklar üstünde elini dolaştırarak, yavaş, yavaş omuzlarına doğru okşar gibi çıkardı... Oradan aşağıya indi... Amber renkli çıplak sırtta dolaştı eli... Parmakları birden, soğuk, katı bir cisme dokundu...

Bir kama kabzasıydı bu... Parmakları usulca kabzanın etrafında dolandı... Çoktan bilinmeyen âleme karışmış bir insanın hâtırası olan kama... Mısır'lı Rodogone'un Anjelik'e hediyesi... Melekler Markiz'i... Melekler Markiz'i... Hatırladın mı?. Paris'te bu kamayı bir kere daha böyle bütün kuvvetinle kavramıştın...

İşte sevgili kaması yine parmakları arasındaydı... Harem'e girerken üzerinden almışlardı onu... Kabza'nın soğuk teması ile bütün vücudundan çılgın bir sevinç râşesi geçti... Vücudunun bütün kuvveti ile kamayı çekti, havada bir yarım daire çizip, altın renkli cilde saplayıverdi...

Mulay İsmail'i kurtaran adalelerinin kuvveti oldu...

Kamanın sivri ucunu gırtlağında hisseder etmez, şimşek hızı ile geriye atılıvermişti. Gözleri olanlara inanamıyormuş gibi oyluklarından dışarı fırlamıştı... Boynundan çıplak göğsüne fışkıran kan fıskıyesini görünce can damarının kesildiği zehabına kapıldı.

Gözlerini Anjelik'ten ayırmaksızın (genç kadın artık hiçbir şey yapamazdı) eliyle gırtladığını tutarak, gong'un yanına seyirtti... Tokmağı indirdi...

Pek uzakta bulunmayan Osman Faraci, bir saniye sonra içeride idi... Manzarayı bir tek bakışla kavrayan Baş harem ağası, kapıdan dışarıya el işareti yaparak, dört zenci uşak çağırdı. Adamlar Anjelik'i bileklerinden yakalayıp, divan'ın üstünden yere sürüklediler, boş bir çuval gibi, başını gürültüyle yere vurarak, Sultan'ın ayakları dibine atıverdiler.

Sultan yaralı bir boğa gibi böğürüyordu. Allah'ın siyanet melekleri üzerinde olmasaydı şimdi bu musibet kadının kama darbesi ile cansız yerde yatıyor olacaktı... Onu korkunç işkencelerle öldürecekti. Hem de derhal... Derhal... Bütün esirleri bir araya toplasınlardı... İbreti âlem için... Hele o inatçı, Allah'ın belâsı Fransızları... Kendi ırklarından bir kadının nasıl işkenceler altında son nefesini verdiğini onlara seyrettireceklerdi... Fas Sultanı Mulay İsmail Hazretlerinin mukaddes bedenine kama saplamak cüret ve küstahlığını gösterenlerin uğradıkları akibeti bütün dünya öğrenmeliydi...

Artık her şey son süratle cereyan ediyordu... Anjelik, başının üzerine kaldırılan bileklerinden odadaki bir sütuna bağlanmıştı...

Esvabı sırtından beline kadar sıyrılmış, kırbaçlanmaktaydı. İçinden, «mukaddes evliyalar» kitabında şu manzarama benzeyen ne çok resim vardı» diye düşündü... Her kırbaç darbesi, alevden bir dil gibi yakıyordu sırtını... Kan şeritlerinin ılık ılık bacaklarına aktığını hissediyordu...

«Bu o kadar fena değilmiş» diye geçirdi... Ama, bundan sonra ne gelecekti... Sel, bir kere yatağını aşıp, önüne geleni sürüklemeğe başlamıştı. Genç kadının şimdi bir saman çöpünden farkı yoktu... Kudurmuşcasına akan sel'in içinde meçhul akibetlere sürüklenen bir zavallı saman çöpü...

İlk evliliği sırasında, Pirenelerde gördüğü coşkun şelâle-

leri hatırladı... Birden içini kavuran bir susuzluk duydu... Gözlerini yumdu.

Kırbaç darbeleri bir ara durmuştu... Sırtı, dayanılmaz bir yangınla tutuşuyor gibiydi...

Bileklerindeki bağları çözdüler, bu sefer yüzünü odaya çevirip, yeniden bağladılar.

Anjelik, gözlerini kaplayan buğunun ardından, cellâd'ın ayaklı bir mangal'da bir takım âletleri kızdırdığını, bir masanın üzerine bir takım korkunç şekilli işkence âletlerini yerleştirdiğini görebiliyordu.

Cellât, goril suratlı, son derece şişman bir harem ağası idi. Cellât yardımcıları da yanına sıralanmışlardı, lâkin resmî üniformalarını giymeğe hiç biri vakit bulamamıştı...

Mulay İsmail sol tarafta oturuyordu. Sadece bir sıyrık olduğunu öne sürerek, yarasının sarılmasına mâni olmuştu. Göğsünün üstünde pıhtılaşmağa başlayan kan'ı herkesin görüp, fedakârlığını takdir etmesini istiyordu.

Oda'nın dip tarafına, üst üste yirmi kadar Fransız esir getirilip oturtulmuşlardı. Aralarında Colin Paturel, Paris'li Jean - Jean, Marki de Kermoaur, ve diğerleri de bulunuyorlardı. Hepsinin yüzleri, tarifsiz bir kederle âdeta şişmiş gibiydi... Karşılarında korkunç işkencelerle ölüme sürüklenmek üzere olan süt beyaz vücutlu, güzeller güzeli kadını dehşet dolu nazarlarla seyrediyorlardı. Muhafızlar, ellerindeki kırbaçlar ve kılıçlarla, esirleri yerlerine çivilemekle vazifelendirilmişlerdi.

Osman Faraci, Anjelik'e eğilerek, Arapça olarak, ağır, ağır konuşmağa başladı :

— Dinleyin beni, Büyük Fas Sultan'ı sizi affetmeğe hazır. Ona itaat etmeğe razı olursanız, çılgın hareketinizi affedecek... Razı oluyor musunuz?

Osman Faraci'nin esmer yüzü, genç kadının gözleri önünde, sanki suyun içindeymiş gibi dalgalanıyordu. İçinden, «belki de dünya gözü ile göreceğim en son yüz bu olacak» diye geçirdi. Fena bir son sayılmazdı... Osman Faraci büyük bir ruh'a

sahipti... Diğerleri onun yanında ne kadar küçük insanlardı. Ya Rabbi...

Sonra birden, baş harem ağasının çehresine yakın bir yerlerde Colin Paturel'in kaba hatlı sarışın yüzünü farketti. Colin Paturel'in sesi kulaklarını okşadı:

— Benim zavallı küçük kızım... Osman Bey, razı olmanız için size yalvarmamı istiyor... Kendinizi bu şekilde mahvetmeyiniz... Benim zavallı küçük kızım...

— Siz neden çarmıha gerilmeyi göze almıştınız, Colin Paturel? diye haykırmak istedi, fakat dudakları sâdece bir «No» kelimesini telâffuz eder gibi hafifçe büzülerek aralandı...

— Göğüslerini koparıp atacaklar... dedi Osman Bey, kadınlığınızı kızgın demirlerle dağlayacaklar...

Anjelik gözlerini yumdu. Ah, ne olur onu acı'sıyla yalnız bıraksalardı... Zaten gözlerinin önünden insanlar uzaklaşmağa başlamıştı... Onlardan ayrılıyordu... Uzaklara... Uzaklara... Daha ne kadar sürecekti bu... Kulağına pek uzaklardan esirlerin inlemeleri geliyordu... Acaba, cellât'ın bu seferki «numara» sı neydi?

İkinci işkencenin tatbiki gecikiyordu... Sonra, bileklerini sütuna bağlayan ipler çözüldü... Anjelik, sütundan aşağıya süzülerek düştü, düştü, düştü... Ve sonsuz bir boşlukta kayboldu...

-Kendisine geldiği vakit, yanağı ipek bir yastığın üstündeydi. Yan tarafına yatmıştı... Osman Faraci'nin elleri biraz ötede, yakınındaydı. Anjelik hatırladı... Kendini kaybettiği sırada bu ellere sarılmıştı. Hafifçe döndü... Ve bütün olanları bütün canlılığı ile hatırladı... Yüreğini derin bir haz kapladı... Tıpkı, çocuğunun sâlimen doğduğunu öğrenen bir annenin sevinci ile titredi. Istırabı dinmişti... Hem de harikulâde bir iş başararak...

— Bitti mi? diye sordu, evliyalık mertebesine ulaştım mı? Gözümü kırpmadan mukavemet edebildim mi?

Osman Faraci, genç kadının taklidini yaparak:

— Öldüm mü? dedi. Ah, akılsız küçük âsi... Allah sizi benim yoluma çıkarmakla işlediğim günahların kefaretini ödetmiş oldu... İşte, ölmediniz, arkanızın biraz yaralanmasından başka bir hasara da uğramadınız. Çünkü, Mulay İsmail'e sizin nihayet razı olduğunuzu söyledim. Fakat, razı olduğunuzu ona ispat edecek durumda olmadığınızı öne sürerek bir müddet istirahat etmeniz gerektiğini anlattım. Büyük bir ihtimamla bakılmanızı emretti. Üç gündür ateşler içinde yanıyorsunuz. Sultan'a yeniden takdime hazır bir hale gelmeniz için bir aydan fazla bir zamana ihtiyaç var...

Anjelik'in gözleri yaşlarla doldu:

— Demek, her şey yeniden başlayacak? Ah, niçin yaptınız bunu Osman Bey? Niçin ölmeme müsaade etmediniz? O korkunç dakikaları bir kere daha yaşamağa cesaretim yok...

— Yani, artık direnmekten vaz mı geçeceksiniz?

— Hayır, geçemeyeceğimi biliyorsunuz.

— Ağlamayın, Firuze, yeni bir evliyalığa erişmenize fırsat çıkması için daha önümüzde bir ay var...

Baş harem ağasının sesinde tatlı bir istihza seziliyordu.

Osman Faraci, akşam üstü yine geldi. Anjelik biraz kuvvetini toplamış, hafifçe doğrulup oturmuştu. Sırtı sargılar içindeydi.

— Benden ölümümü çaldınız, Osman Faraci... Ama beklemekle elinize hiç bir şey geçmiyecek. Ben Mulay Ismail'in asla üçüncü karısı veya gözdesi olmayacağım. Bunu Sultan'ın suratına karşı da haykıracağım. Sonra... Her şey yeniden başlayacak. Korkum yok benim... Allah, yürekli ve temiz kullarından merhametini esirgemez. Bakın, sırtımı kırbaçlattı ama, hiç de sanıldığı kadar acı duymadım...

Baş harem ağası, başını geriye atıp bir kahkaha koyverdi... Onun böyle güldüğü pek nâdir görülen şeylerdendi.

— Bundan hiç şüphem yok... dedi. Küçük budala, şunu

aklınızdan çıkarmayın ki, kırbaçlamanın türlü türlü şekli vardır. Bazı kırbaç darbeleri, eti şeritler halinde kaldırır, bazıları cildi katiyen zedelemez... Kan bile akıtmaz. Yine bir başka cins kırbaç vardır ki, uçları, acıyı teskin eden ilâçlara batırılarak hazırlanmıştır. Böyle kırbaçların açtığı yaralar, bu ilâçlar sayesinde insana ıstırap vermez. Demek, kırbaç darbeleri size fazla ıstırap vermedi ha... O halde, benim adamlara verdiğim emirlere şükredin...

— Kırbaç, acıyı teskin eden ilâçlara batırılmıştı demek... Peki, hangi sebeple bu iyiliği yaptınız bana, Osman Bey? Ben ki, sizi aldatmıştım... Fikrimi değiştireceğimi mi sandınız? Asla mücadeleden vaz geçmiyeceğim. Böyle bir şeyin imkânsız olduğunu pekâlâ biliyorsunuz.

Osman Faraci, acı bir sesle:

— Evet, bunu çok iyi biliyorum, dedi.

Yüzündeki ,o din adamlarına has ifade birden silinmiş, bir an tarifsiz bir hüzün kaplamıştı...

— Sizin karakterinizin kuvvetini tecrübe ettim ben, Firuze. Elmas kadar sert bir karakteriniz var. İradenizi hiç bir şey kıramaz.

— O halde, neden? Beni ne diye kaderime terketmıyorsunuz?

Osman Bey, başını salladı:

— Yapamam bunu ...Mulay İsmail'in, dünyanın en güzel, en kudretli kadınını mahvetmesine müsaade edemem. Allah, sizden önce, sizin gibi bir mahlûk yaratmadı. Siz, kadınlığın ta kendisisiniz... Dünyanın bütün esir pazarlarından senelerden beri aradığımı, nihayet buldum. Mulay İsmail'in sizi yok etmesine müsaade etmiyeceğim... Asla... etmiyeceğim.

Anjelik, dudaklarını ısırdı. Şaşırmıştı... Hiç ummadığı bir şeydi bu... Aklından bile geçirmemişti...

Osman Faraci, genç kadının bakışlarındaki derin hayreti gördü:

— Böyle sözlerin benim ağzımdan çıkması sizi çok şaşırttı, değil mi? diye gülümsedi. Fizikî olarak size karşı bir arzu hissetmekten mahrumum ama, size hayran olabilirim. Benim kalbimde bile hayranlık ateşini tutuşturdunuz.

Osman Faraci'nin kalbi olabilir miydi? Genç Çerkes kızını, dehşet dolu bir ölüme sürüklemekte tereddüt etmeyen Osman Faraci'nin kalbi mi?

Buna Osman Faraci'nin kendi bile şaşıyordu... Bu emsalsiz Fransız kadını, onun taş kalbine nasıl, hangi gediklerden nüfuz edebilmişti.

Baş harem ağası, ağır ağır konuşmağa başladı...

— Güzelliğinizle karakterinizin meczoluşundaki ahenge âşıkım ben... Vücudunuzun ruhunuzu aksettirişindeki eşsiz mükemmelliğe âşıkım... Sadece masal Prenseslerinde rastlanacak, inanılmaz bir asalete sahipsiniz. Bir kadının bütün hilelerine, zalimliğine, sivri tırnaklarına, hırçınlığına sahipsiniz ama, ruhunuzdaki anne şefkatini kaybetmemişsiniz... Hava kadar mütehavvil, fakat güneş kadar sabitsiniz. Her türlü ahval ve duruma intibak kaabiliyetine sahip olmanıza, rağmen Lâtin kanının verdiği inatla, kafanıza koyduğunuzdan sizi, hiç bir şey vaz geçiremiyor. Bütün kadınlar gibisiniz, fakat hiç birine benzemiyorsunuz, önünüzde uzanan hayatı tahayyül etmek, yaşlılık yıllarının size vaad ettiği güzellikleri düşünmek bana sonsuz bir zevk veriyor. Tebessümlerinizden ve göz yaşlarınızdan sızan zehire âşıkım... Mulay İsmail'in aşkını tatmak için bütün hücreleriniz çılgın bir arzuyla haykırdıkları halde, İsrail Kralı Ahab'ın karısı İzabel kadar utanmaz bir kadın olmanıza rağmen, Judit'in Holofernes'i öldürmesi gibi, Mulay İsmail'i öldürmeye cüret ettiniz. Yaradan, kadınlığın bütün mücevherlerini, sizin vücudunuzdan yaptığı bir çekmecede topladı. Siz kadın cinsinin, mücevher çekmecesisiniz.

Bir an soluk almak ister gibi durdu... Sonra ilâve etti:

— Sizin mahvolmanıza müsaade edemem. Edersem, Al-

lah, üzerime bütün lânetlerini yağdırarak cezalandırır beni...

Anjelik, Osman Faraci'yi solgun dudaklarında bir tebessümle dinlemişti. İçinden, «biri bana şimdiye kadar duyduğun en güzel ilânı aşk hangisiydi diye soracak olursa, hiç tereddüt etmeden Fas Sultan'ının baş harem ağası Osman Bey'inki idi diyebilirim» diye geçirdi.

Osman Faraci konuşurken, yüreğinde pırıl pırıl bir ümit güneşi yanmıştı... Neredeyse «Kaçmama yardım eder misiniz?» diye soracaktı ki, birden aklını başına topladı...

Sarayın kanunlarını artık iyice öğrenmişti. Baş harem ağasından kaçmak için yardım beklemek, çılgınca bir hayalden başka bir şey değildi.

— Peki, şimdi ne olacak? diye sordu.

Harem ağasının gözleri, genç kadını pek uzaklardan seyrediyordu:

— Yeni ay'ın girmesi için önümüzde daha haftalar var... diye cevap verdi.

— Yeni ay'dan önce ne gibi şeyler olabilir?

— Ne kadar sabırsızsınız... Üç hafta zarfında binlerce şey olabilir, Firuze.

Biz şuracıkta konuşmamızı bitirir bitirmez, Ulu Tanrı, dünyayı bir anda mahvetmeğe karar verebilir. Dünya yüzünde olmayacak şey yoktur. Şimdi, Mazagreb kalesinin tepesine çıkıp biraz temiz hava almak ister misiniz? Evet mi? Öyleyse beni takip ediniz. Size yıldızları göstereceğim.

Baş harem ağasının rasathanesi Mazagreb kalesinin en tepesindeki kulede idi. Mazgalların aralarından, mehtapta ışıl ışıl, yanan çöl ve şehrin eteklerindeki zeytin ağaçlarının karanlık kümeleri görünmekteydi.

Kuvvetli teleskop, sekstant, pusulalar, bir takım âletler, cilâlı bakır satıhlarında çoban yıldızını aksettiriyorlardı.

Osman Faraci'nin İstanbul'dan getirdiği yaşlı, zayıf bir bilgin ona, rasathanede yardım ediyordu. Osman Faraci, Astroloji üzerinde çalışırken sırtına bir Sudan pelerini, başına ise,

altın brokardan yapılmış bir türban giymekten hoşlanırdı. Bu kıyafeti ile olduğundan daha uzun görünüyordu. Teleskopun başına geçtiği zaman, bedensiz bir varlık haline gelmekteydi.

Anjelik, ürkek, ürkek uzak bir köşeye geçip oturdu. Kule sanki ruhların mâbedi idi... «Buraya hiç bir kadın gelmemeli» diye geçirdi içinden. Fakat Osman Faraci, hakikî erkekler gibi, kadınların zekâlarını hor görmüyordu. Bilâkis, aptal kadınları etrafından uzaklaştırıyor, ruhunun kapılarını sadece zeki olanlara açıyordu. Anjelik ona Batılı kadınlar ve XIV. Louis hakkında pek çok şey öğretmişti. Bu malûmat sayesinde, Mulay İsmail'in Versay sarayına göndermeyi tasarladığı elçiyi iyice yetiştirip, teçhiz etmek mümkün olacaktı.

Osman Faraci'nin, Anjelik'i Mulay İsmail'in üçüncü karısı yapmak hususundaki fikrinden tamamen vaz geçtiği besbelliydi. Bu arzu, insanın hayatta bir defa rastladığı bir kuyruklu yıldız misali akıp gitmişti ama, yine de insanların kaderleri üzerinde bir tesir icra edeceği anlaşılıyordu. Bir Batılının nazarında, hâdise sadece acı bir sonuçla neticelenmiş sayılırdı, o kadar... Fakat Osman Faraci bekliyordu... Yıldızlar, ona Mulay İsmail ile Anjelik'in pek kısa süren bir kader birliği edeceklerini bildirmişlerdi. Anjelik, bir kuyruklu yıldız gibi, buradan kayıp gidecekti. Ama nasıl? Sağ olarak mı... Ölü olarak mı?... İşte, şimdi de teleskopla yıldızlı gökyüzünü tarıyordu... Allah'ım... Osman Faraci'nin elleri birden buz gibi kesildi... âletin madenî sapını tutamadı parmakları...

Gördüğü nişaneler, Osman Faraci'nin bütün vücudunu korkunç bir ra'şe ile sarmıştı... Gözlerinin önünden siyah kanatlı bir ölüm meleği mi geçmişti... Ah... bu akşam, göklerin sırrına tamamen vakıf olmak istediği için, kaderini okumak istediği kadını da yanında getirmişti...

Anjelik'in ruhundaki görünmez kudret, harem ağasının tahminlerinden çok daha büyüktü. Osman Bey, şimdi anlıyordu ki, bu kadın Allah'ın yarattığı nâdir insanlardan biriydi. Onun hakkında kat'î bir hüküm vermek imkânsızdı. Anje-

lik'in fani güzelliği, umulmadık bir karakterin deriklıklerini ve kendisinin bilemediği bir olağanüstü kaderi gizliyordu.

Osman Faraci, teleskopun ayarını yaparken, bir tuzağa düşüp düşmediğini, bu işin sonunun nasıl olacağını düşünüyordu.

Anjelik, yıldızlara bakıyordu... Onları toplu iğne başı gibi yıldızların, lâcivert gök yüzünde göz kırpmalarını seyretmeği, onlara teleskopla bakmaktan daha çok seviyordu. Osman Faraci, yıldızlarla kaplı, uçsuz bucaksız semada ne arastırıyordu?...

Anjelik, realist zekâsının, astronomi ilminin esrarlı derinliğine inemediğini hissediyordu... Ve, burada, bu kulenin tepesinde, lâcivert, yıldızlı semanın altında, ta uzaklarda kalmış olan Toulaus gecelerini düşünüyordu. Kocası Kont de Payrac'ın lâboratuarında geçen o bulunmaz saatleri... Nasıl da anlatırdı hiç anlamadığı konuları... Her halde, kendisini çok aptal bulurdu... Ah... Keşke yanında olsaydı da, yine aptal bulsaydı onu...

Genç kadın, ruhunun yorgun ve perişan olduğunu hissediyordu. Hayat, onu, bir daha doğrulup, kalkamayacağı bir seviyeye indirip bırakmıştı. Artık, Mulay İsmail'in arzusuna râm olmaktan başka çare bulunmayan bir zavallıdan, basit bir kadıncağızdan başka bir şey değildi. Aksi halde, inadı yüzünden fecî bir ölümle ölmeğe mahkûmdu.

Bir de Fransa Kralına teslim olmak çaresi kalıyordu... Yani, satılmamak için kendisini satması gerekmekteydi. Artık yaşamanın bir gayesi, bir manâsı kalmış mıydı? Yaşamak... Başını kaldırıp, göklerin sonsuz boşluğuna, oradaki sonsuz hürriyete baktı. Yaşamak mı? Allah'ım... alçalmakla, ölüm arasında sıkışıp kalmak için mi yaşamak?

Yarabbim, şu esirler kaçmasına yardım edebilselerdi!... Artık, Savary de yoktu. Ve esirler, aralarına bir kadın almaktan korkuyorlardı. Ama, o küçük kapının anahtarını ele geçi-

rebilseydi, haremden çıkabilseydi, Colin Paturel, muhakkak ki, onu yanına almayı reddedemezdi. Paturel'in ayaklarını göz yaşları ile ıslatarak yalvaracaktı.

Fakat, sadece Osman Faraci ile Leylâ Ayşe'de bulunan anahtarı nasıl aşırabilirdi?

— Niçin kaçtınız?

Genç kadın, birden yerinden sıçradı. Baş harem ağasının yanında bulunduğunu unutmuş, dalıp gitmişti. Bu adam, insanın zihninden geçenleri okuma kabiliyetine sahipti. Cevap vermek için ağzını açtı, ama hiç ses çıkaramadı. Zaten Osman Faraci, ona bakmıyarak, âdeta kendi kendine konuşur gibi sormuştu bu suali. Gözleri hâlâ yıldızlardaydı.

— Candia'dan niçin kaçtınız?

Osman Faraci, çenesini ellerine dayamış, gözlerini yummuştu.

— Sizi satın alan o Hristiyan korsan'ın elinden niçin kaçtınız?

Sesi, o kadar acaip, öylesine mustaripti ki, Anjelik cevap vermeğe korktu.

— Söyleyiniz bana... Neden kaçtınız? Kader'inizin Rescator'un kaderi ile bağlanmış olduğunu hissetmediniz mi? Cevap verin bana, bunu hiç hissetmediniz mi?

Osman Bey, şimdi gözlerini açmış ona bakıyordu... Sesinde tarifsiz bir hüzün, bir derin pişmanlık ifadesi vardı. Anjelik:

— Evet, hissettim... diye kekeledi.

Harem ağası, bir inilti kopardı:

— Ah... Firuze... bir zamanlar size söylediğim bir sözü hatırladınız mı? «İnsan kader'ini zorlamamalı, hele bazı işaretler belirdiği zaman onları görmemezliğe de gelmemeli» demiştim. Bu adamın karakterini gösteren işaret sizin yolunuza düşmüştü... Ben herşeyi önceden göremem, Firuze, bu hikâyeyi iyice anlamak için uzun uzun hesaplar yapmalıyım. Bildiğim bir şey varsa, bu adam da senin ırkındandı...

Genç kadın, korka korka sordu:

— Yâni o da Fransız mıydı? Halbuki onun İspanyol veya Fas'lı olduğunu söylüyorlardı.

— Bilmiyorum... Yâni... Bu adam... Sizin gibi... Henüz mevcut olmayan bir ırk'a mensup...

Elleriyle havada esrarengiz işaretler çizdi: Bir helezon... bir başkası ile birleşiyor.

Arapça konuşuyordu. Ve ihtiyar Türk, mütemadiyen bir şeyler yazıyordu...

Anjelik'in bütün varlığı ile kulak kesilmiş, Osman Faraci'nin sözlerini anlamağa çalışıyordu.

Son günlerde, Rescator'u hiç düşünmez olmuştu... Mulay İsmail'e karşı girişmiş olduğu mücadelenin şiddeti ve ıstırabı içinde, Rescator'un hayali zihninin gerilerine itilmişti. Fakat, şimdi, birdenbire, siyah maskeli hayalet, tekrar teleskop'unun başına geçtiği zaman, bütün cesaretini toplayıp, sordu:

— Onu tanıyor muydunuz? O da sizin gibi bir... Bir büyücü mü idi?

Osman Faraci başını iki yana salladı:

— Belki... ama onun büyüsünün kaynağı benimkinden daha başka idi. Ona hiç tesadüf etmedim... Tanımadım. Hristiyan olmasına rağmen, mükemmel Arapça konuşuyordu... Daha başka şark lisanları da biliyordu... Yine de biribirimizle anlaşamadık pek... Ben sanki, maziye ait bir adamdım... O da istikbal'e...

Anjelik birden hırslandı:

— Âdi bir korsan parçası değil miydi o? Âdi bir gümüş kaçakçısı...

— Kendisini fırlatıp atmış olan bir dünyada yerini bulmağa çalışıyordu. Bu hep böyle devam edecek... Tâ ki, günün birinde mahva sürükleneceği ya da, asıl yerini bulacağı güne kadar... Siz de ona benzemiyor musunuz, Firuze?

Anjelik, bütün vücudu sarsılarak, titremeğe başladı. Hayır... Bu doğru değildi... Osman Faraci bu kadarını yıldızlar-

dan okuyamazdı. Korku ile gök yüzüne baktı... Çöl'den esen rüzgâr, Meknes bahçelerinin rayihasını getiriyordu. Bütün Meknes geceleri gibi, berrak, tatlı bir geceydi, ama Mazagreb kulesinin tepesinden bakınca, insanın içine ürpertiler doluyordu... Anjelik, buradan bir yolunu bulup kaçmak, bu kapkaranlık, korkunç sarayı çok gerilerde bırakmak için yanıyordu... Artık, yıldızlardan da bir şey öğrenmek istediği yoktu... Müthiş bir yorgunluk, ruhunu ve bedenini boş bir çuval'a çevirmişti. Fakat, bakışları, âdeta büyülenmiş gibi, sema'yı ağır, ağır tarayan teleskoptan **ayrılmıyordu.**

Osman Faraci, görünmeyen âlemi örten esrarengiz perdeyi bir parçacık aralamıştı. Başka ne söyleyecekti acaba? Yüzünün yavaş yavaş, kara sarı bir renge büründüğünü görünce, genç kadının yüreğini tarifsiz bir korku kapladı... Osman Faraci, yıldızlara, sanki dehşet dolu bir manzara seyrediyormuş gibi bakıyordu... Anjelik, bir feryat kopardı:

— Osman Bey... Yıldızlarda ne görüyorsunuz?

Baş harem ağası, uzun bir müddet cevap vermedi:

—Niçin Rescator'dan kaçtınız?... diye mırıldandı nihayet. Sizin için ondan daha kuvvetli bir erkek mevcut değildi... Sadece Mulay İsmail müstesna... Ama, artık bu rizikoyu göze almak doğru olur mu kestiremiyorum. Siz, kendinize bağlanan erkeklere ölüm getiriyorsunuz...

Anjelik, son nefesini verir gibi, mecalsiz bir inilti kopardı... Elleriyle adamın, bileklerine yapıştı:

— Yeter Osman Bey, yeter... Bunu söylemeyin...

Osman Faraci, genç kadın kocasını sanki kendi elleriyle öldürmüş gibi bakıyordu. Anjelik'in başı önüne düştü. Maziden fırlayıp, etrafında dolaşan hayalleri görmemek için gözlerini yumdu...

— Evet, erkeklere ya ölüm ya da felâket getiriyorsunuz, ya da hayattan hiç bir tad almaz oluyorlar... Sizin kudretinizden kendisini kurtarması için, bir erkeğin üstün kuvvette olması lâzım... Çünkü siz, hiç kimsenin sizi takibedemiyeceği

bir yere gitmekte inat ediyorsunuz. Yaradanın size bahşettiği kudret, istediğiniz yere gitmenize yetecek kadar büyüktür.

— O yer dediğiniz neresi, Osman bey?

— Bilmiyorum... Yalnız henüz son durağınıza varmadığınız için yolunuz üzerinde her rastladığınız şeyi, bu arada hayatınızı da mahva sürükleyeceksiniz. Ben sizin kudretinizi ehlileştirmeye kalkıştım, ama sonunda ben de o kudretin esiri oldum. Zira, sizin kudret ve iradeniz gemlenecek cinsten değil. Bunu kendiniz bile bilmiyorsunuz.

Anjelik, usul usul ağlamaya başladı:

Ah Osman Bey, şimdi anlıyorum ki, beni Mulay İsmail'in işkenceleriyle öldürtmediğinize pişmansınız. Allah'ım, bu gece ne diye yıldızlara baktınız? Ne diye?... Sözde benim dostumdunuz. Bakın şimdi, ne korkunç şeyler söylüyorsunuz.

Baş harem ağasının sesi yumuşak bir tona bürünmüştü. Fakat Anjelik hâlâ derin bir keder ve hüzün içindeydi.

— Ağlamayınız, Firuze... Kabahat sizin değil ki... Elinizde olmayan bir şey bu... Etrafınızdakilere felâket değil, bedbahtlık getiriyorsunuz. Bazı insanlar ellerine geçen nimetin ağırlığını taşıyamayacak kadar zayıftırlar. Allah yardımcıları olsun... Evet, ben sizin hâlâ dostunuzum. Allah yardımcım olsun... İnsan ölümünüzün mesuliyetini kolay kolay alamaz. Ölümünüze, mâni olurken, Mulay İsmail'i, başına gelebilecek müstakbel felâketlerden de korumaya çalışmam lâzımdı. Ama, şimdi insan-üstü bir iş başarmaya, yazılmışı bozmaya, kaderle mücadele etmeye mecburum. Benim gücümü aşmayasınız diye...

24. BAHİS

Bir grup kadın avludan geçerlerken, bir güvercin sürüsü, kanat çırparak havalandılar. Musluklardan birini tâmir etmekte olan bir işçi, başını kaldırıp, ürkek baktı, usulca fısıldadı:

— Fransız kadını siz misiniz?

Anjelik, adamın fısıltısını duymuş, adımlarını yavaşlatarak arkadaşlarının en gerisinde kalmıştı. Burası harem'in iç kısmına ait olan bir avlu olduğu için harem ağalarının nezaretine lüzum hissedilmiyordu. Aslında bir harem ağası, işçi esirin kadınlardan birine hitabettiğini duymuş olsaydı, adamın oracıkta kellesini uçuruverirdi.

Esir işçi, musluğun borusu ile meşgul görünerek, fısıltı halinde sualini tekrarladı:

— Fransız kadını siz misiniz?

— Evet, dedi Anjelik, dikkatli olunuz... Erkeklerin buraya girmeleri yasaktır.

— O yasak bana göre değil. Beni harem'de istediğim yere girmekte serbestim... Siz, güvercinlere bakıyor gibi yapınız. Beni dinleyiniz... Beni buraya Colin Paturel gönderdi.

— Oh?

— Hâlâ kaçmağa niyetli misiniz?

— Evet.

— Mulay İsmail, arzularına rıza gösterdiğiniz için mi sizi affetti?

Anjelik, Osman Faraci'nin ortaya attığı hilenin iç yüzünü uzun uzadıya anlatmağa vakit olmadığını bildiği için sadece:

— O'nun arzularına rıza göstermiş değilim... dedi. Ona aslâ râm olmayacağım... Kaçmak istiyorum. Bana yardım ediniz...

— İhtiyar Savary'nin hatırı için size yardım edeceğiz... O sizi buradan kaçırmayı çok istiyordu. Savary, babanızdı, değil mi? Yanımıza bir kadın almakla hepimizin başını tehlikeye sokmuş oluyoruz ama sizi geride bırakamayız. Plânımız şöyle... Bir gece - henüz tarihi belli değil - Colin Paturel sizi, gübre yığınının yanındaki küçük kapıda bekleyecek. Orada o gece bulunacak olan nöbetçiyi adamımız öldürecek. Kapı sadece dışarıdan açıldığı için Paturel kapıyı açacak... Sizi

alıp götürecek... Bu plânda size düşen vazife, anahtarı ele geçirmenizdir.

— Küçük kapı'nın anahtarı sadece iki kişide, Leylâ Ayşe ile Baş haremağasında imiş...

— Çaresi yok... O anahtar olmadan haremden çıkmak imkânsız... Anahtarı ele geçirmek için bir çare düşününüz. Hizmetçi kızlardan birine rüşvet vermeyi deneyebilir misiniz? Anahtarı alınca, kimseye belli etmeden bana vereceksiniz. Ben hep buralarda olacağım, zira haremdeki bütün çeşme ve muslukları tamir emri aldım... Yarın baş kadın efendinin avlusunda çalışacağım. Çok iyi, uysal bir kadındır... Sizinle konuşmama göz yumar, kimseye de bir şey söylemez.

— Anahtarı nasıl ele geçireceğim? dedi Anjelik.

— O sizin bileceğiniz iş muhterem Madam... Bu iş için önümüzde daha birkaç gün var. Kaçmak için mehtapsız bir geceyi bekleyeceğiz. Benim adım Esprit Cavaillac... Kral hazretlerinin tamirci başı'yım...

Aletlerini topladı. Cesaret verici bir tebessümle genç kadını selâmlayarak oradan uzaklaştı.

Anjelik, daha sonra, bu adam hakkında baş kadın efendiden malûmat alacaktı. Mulay İsmail bir defasında gazaba gelerek, genç adamın tenasül uzvunu bir ata bağlayıp çektirmek suretiyle hadım ettirmişti. Esirler Esprit Cavaillac'a büyük bir ihtimamla bakmışlar, onu muhakkak bir ölümden kurtarmışlardı... O zamandan beri de, hadım olması sebebiyle harem'e serbestçe girip çıkmasına izin verilmişti.

Bu adamla karşılaşmak Anjelik'in mâneviyatını ve cesaretini kuvvetlendirmişti. Demek, Savary öldükten sonra, tamamiyle bir köşede unutulmuş değildi. Onu hâlâ düşünenler, kaçmasını sağlamak için plânlar yapanlar vardı. Bir volkan kadar kuvvetli olduğunu bizzat Osman Faraci söylememiş miydi? Onunla konuştuğu gün hasta, bitap ve mecalsiz bir haldeydi... Sırtı yara, bere içindeydi. Osman Faraci'nin sözleri o gün zalim bir istihza, kötü bir zevklenme gibi gelmişti...

Şimdi daha sâlim kafa ile, şu son birkaç yıl içinde başardığı işleri düşünürken, harem'den kaçmak hususunda yapacağı çılgınca teşebbüste de muvaffak olmaması için bir sebep göremiyordu.

Anjelik, avluyu kıvrılıp, uzun bir geçitten geçti. Bır bahçeye girdi, iki kocaman incir ağacı mukaddes gölgelerini serin bir havuzun üzerine cömertçe yaymışlardı.

Genç kadın ikinci bir avluya daldı. Bu avlunun sonunda beyaz sütunlu bir bina vardı. Anjelik, gölgelikli balkonlarını önüne geldiği zaman, Leylâ Ayşe'nin muhafızı Raminanın birden karşısına dikildi...

— Hanımınızı görmek istiyorum, dedi Anjelik.

Zenci uşak, hiç cevap vermeksizin, soğuk bir tavırla genç kadını süzdü. Hanımının bu başbelâsı rakibesi şimdi de ne istiyordu? Bu kadın baş harem ağasının adamıydı... Leylâ Ayşe ile Daisy - Valina bütün gün bu şeytanın kızı için büyüler kaynatıp duruyorlardı. Anjelik'in herkesin gözü önünde kırbaçlanması iblisâne bir zekâya sahip olan Leylâ Ayşe'yi pek kandırmamıştı. «Hınzır karı, Mulay İsmail'i büsbütün çileden çıkarmak için binbir naz, binbir işve yapıyor» diyordu. Gırtlağına saplanan hançer, Sultanı büsbütün tahrik etmiş, bu eşsiz Fransız kadınına sahip olmak için âdeta kıvranır bir hale gelmişti... Şimdilik, bu vahşi kaplanın bir kumru kadar uysallaşacağı günü beklemekle geçiriyordu günlerini... O kadar ki, Mulay İsmail, yanan yüreğinin sırrını Leylâ Ayşe'ye açmakta bile tereddüt etmemişti. Durumu olduğu gibi anlatmış, Fransız kadınının kendisine nasıl olup da böylesine mukavemet ettiğine hayretler içinde kaldığını söylemişti. Ah, onun yatağına girdiği sırada keşke beline asılı olan kamayı çıkarmayı akıl edebilseydi... O zaman Anjelik, kolları arasında zevkten yarı baygın hâle gelecekti... Ah... Ne akılsızlık etmişti... Ama, sonunda ona sahip olacağından emindi. Öylesine emindi ki... Anjelik, ateşli mizacının tahrikleri-

ne daha fazla tahammül edemiyecek, ayağı ile tıpış tıpış gelip kollarına atılacaktı. Mulay İsmail hayatında ilk defa bir kadının kendisine tebessüm etmesi için Allaha yalvarıyor, hayatında ilk defa bir kadını bu derece şiddetle arzu ediyordu...

Leylâ Ayşe, Sultan'daki tahavvülâtın farkındaydı. Bu durum kadını hem huysuz hem istikbalden korkar bir hale getirmişti. Bu Fransız kadını, Sultanı, kendisinin haremde dolaşan panteri yola getirmesi gibi, ehlileştireceğe benziyordu.

Osman Faraci de Anjelik'i kendi için bir vasıta olarak kullanıyordu. Bir müddet önce saraya bir dedikodu salmıştı.. Gûya Fransız kadını, ölüm döşeğinde idi...

Sultan bu haberi duyunca deliye dönmüş, onun sıhhatî hakkında saat başı malûmat getirmelerini emretmişti. Onu görmek için odasına gitmek için yanıp tutuşuyordu, ama Osman Bey buna müsaade etmiyordu. Hasta yatağında ölümle pençeleşen kadıncağızın karşısına çıkıp onu bir kere daha korkutması belki de ölümünü süratlendirirdi.

Anjelik, Mulay İsmail'in yolladığı hediyeyi görünce gülümsemişti. İtalyan kadirgalarından aşırılmış, iri, göz kamaştırıcı zümrütlerden yapılmış şâhane bir gerdanlık... Demek Fransız kadını mücevherlerden hoşlanıyordu... Sultan derhal memleketin en ünlü kuyumcularını bir araya topladı... Getirdikleri kıymetli ziynet eşyalarını pertavsızla uzun uzun tetkik ederek en nefislerini satın aldı...

Bütün bunlar, Leylâ Ayşe ile Daisy - Valina'yı son derece endişelendiriyordu. İki kadın kafa kafaya verip, bir çok çareler düşünmüşlerdi.

En basit ve en uygun çare, bir müddetten beri tatbik etmeğe uğraştıkları gibi münasip ilâçlara baş vurmaktı... Fakat, hizmetçi kızlarla yolladıkları bu «şifalı» şuruplar ve ilâçlara, Osman Faraci'nin son zamanlarda Fransız kadınının

dairesine yerleştirdiği nöbetçiler tarafından derhal el konuyordu...

Artık Fransız kadını eski sıhhatini kazanmıştı... Ve, ne hikmetse şimdi de kendisini mahvetmeğe çalışan kadınla görüşmek için dairesine kadar gelmişti...

Raminan, biraz düşündükten sonra, beklemesini söyledi. Biraz ileride Prens Bonbon, tahta kılıcı ile kafa uçurma oyunu oynamaktaydı. Bir çok kişiyi yaraladığı için nihayet elinden hakikî kılıcı almak zorunda kalmışlardı.

Raminan geri döndüğü zaman, Anjelik'e içeri girmesi için eliyle işaret etti.

Leylâ Ayşe, irili ufaklı bir sürü mangal ve maltız'ın ortasında oturuyordu. Ateşlerin üzerinde kaynamakta olan kaplardan insanın genzini gıcıklayan garip kokulu dumanlar yükselmekteydi.

Daisy - Valina da oradaydı... İki alçak sehpanın üstünde Bohemya kristalinden sürahiler duruyordu. Tabaklarda şekerlemeler, tatlılar, çeşitli çerezler vardı...

Leylâ Ayşe, upuzun ağızlığını dudakları arasından çekti, tavana doğru beyaz bir duman bulutu üfledi. Sultan'dan gizli içiyordu tütünü, zira, Mulay İsmali, Müslüman dininin yasak etmiş olduğu şarap'la beraber tütünü de men etmişti. Kendisi de sadece su içerdi. Şimdiye kadar dudaklarını bir nargileye dokundurduğunu gören olmamıştı. Leylâ Ayşe, tütünü ile şarabını hıristiyan esirlerden temin ediyordu.

Anjelik, içeriye girince, yumuşak halının üstüne diz çöktü, başını önüne eğdi... İki kadın onu hiç konuşmadan seyrediyorlardı. Genç kadın İran elçisi Bahtiyari Beyin hediyesi olan iri fruze taşlı yüzüğü parmağından çıkarıp, Leylâ Ayşeye doğru uzattı. Arapça olarak:

— Yalvarırım bunu kabul buyurunuz, dedi, size takdim edecek daha kıymetli bir şeyim yok... Sadece bu yüzüğe sahibim...

Şişman zenci kadının bakışları için için yandı:

— Hediyeni kabul etmiyeceğim... dedi yalan söylüyorsun... Sultan'ın verdiği zümrüt gerdanlık var ya...

Anjelik başını iki yana salladı, Daisy - Valina'ya dönüp, Fransızca olarak:

— Zümrüt gerdanlığı kabul etmedim... dedi, Mulay Ismali'in gözdesi olmak istemiyorum... Hiç bir zaman da olmayacağım... Bana yardım ederseniz...

İngiliz kadını Anjelik'in sözlerini tercüme etti. Leylâ Ayşe alâka ile öne doğru eğildi:

— Ne demek istiyorsun?

— Şunu demek istiyorum ki, benden kurtulmanız için zehirlere veya asitlere baş vurmaktan daha iyi usuller vardır. Bu işlerle boş yere vakit geçireceğinize benim kaçmama yardım ediniz...

İki kadın kafa kafaya verip uzun bir müddet fısıldaştılar. Anjelik, rakibelerinin nefretini kendi menfaati yolunda kullanmak kurnazlığını göstermişti. Ona yardım etmekle ne kaybedeceklerdi? Anjelik, kaçmağa muvaffak olduğu takdirde bir daha ömürleri boyunca onun yüzünü görmiyeceklerdi... Yakalandığı takdirde ise, bu sefer korkunç bir gazaba uğrayarak feci işkencelerle öldürülecekti... Her iki halde de ondan kurtuluş sağlam ve emniyetli bir şekilde vukubulmuş olacaktı. Oysa, Anjelik'i zehirlemeğe muvaffak olsalar bile, Sultan bu ölümden onları sorumlu tutacak ve kimbilir neler yapacaktı... Fakat, haremden kaçan bir kadının mesuliyeti hiç onların omuzlarina yüklenemezdi...

Leylâ Ayşe:

— Bu güne kadar haremden hiç bir kadın kaçmağa muvaffak olamadı, dedi. Bir kaçan olursa baş harem ağasının kafası kesilir.

Bu sözleri söyledikten sonra birden bakışları sanki iki parça kor haline geldi... Kendi kendisine konuşur gibi:

— Şimdi anlıyorum... dedi... Şimdi anlıyorum... Müneccimbaşı, yıldızlarda hakikati görmüş meğerse... Yıldızlar Osman Faraci'nin ölümüne senin sebep olacağını haber vermişlerdi...

Anjelik'in sırtından bir ürperti geçti... «Osman Faraci de yıldızlarda aynı hakikati görmüş olacak... Yüzüme dehşetle bakmıştı...» diye geçirdi içinden...

«Ben artık insan üstü bir iş başarmağa, yazılmışı bozmağa kaderle mücadele etmeğe mecburum... Benim gücümü aşmayasınız diye» demişti.

Mazagreb kulesinin tepesinde geçirdiği tarifsiz ıstırap Anjelik'i bir kere daha kucağına aldı... Ruhunu ve vücudunu bir alev dalgası gibi sardı. Pota'larda kaynayan otların acı kokuları, tütün dumanları onu boğulacak raddeye getirmişti. Alnında ter tanelerinin boncuklaştığını hissediyordu. Fakat buna rağmen tükenmek bilmez bir sabır ve metanetle, Leylâ Ayşe'den anahtarı almak için dil döktü.

Nihayet, Leylâ Ayşe, anahtarı çıkarıp verdi. Aslında daha Anjelik'in ilk sözlerini duyar duymaz bu usule aklı yatıvermişti. Bu usul sâyesinde hem en tehlikeli rakibesinden kurtulacak, hem de can düşmanı Osman Faraci'yi Mulay İsmail'in gazap alevlerine fırlatmış olacaktı, Zira biliyordu ki, Mulay İsmail, bütün varlığı ile bağlandığı kadını haremden kaçıran bir baş harem ağasını asla affetmiyecektir.

Leylâ Ayşe, üstelik, Anjelik'ten kaçmayı tasarlayan esirlerin plânlarını da öğrendi. Bu onun, istikbali görmek mevzuundaki prestiji'ni ve kıymetini arttıracaktı.

Uzun uzun konuştuktan sonra, Leylâ Ayşe ile Anjellik bir anlaşmaya vardılar. Esirlerin kaçacakları gece, Leylâ Ayşe, Anjelik'i bizzat haremdeki merdivenlerden bahçedeki gizli kapının bulunduğu yere indirecek, genç kadın böylece, o saatte harem dairesinin ıssız koridorlarında dolaşan panter'in hücumundan korunmuş olacaktı... Çünkü panter, Leylâ Ayşe'ye alışıktı ve onun refakatinde olanlara bir şey yapmı-

yordu... Nöbetçiler bu korkunç kadının «kem göz» ünden korktukları için onun istediği saatte, istediği yere gitmesine karışmıyorlardı.

Daisy - Valina:

— Yegâne korkmamız gereken şahıs baş harem ağasıdır. dedi... Bizi niçin ziyaret ettiğinizi sorarsa ona ne cevap vereceksiniz?

— Benden ne kadar nefret ettiğinizi duyduğumu, sizin biraz olsun sevginizi kazanmak için buraya geldiğimi söylerim... dedi Anjelik.

İki kadın tasdik makamında başlarını salladılar.

-- Belki size inanır... Evet, evet, siz söyleyince mutlaka inanır...

O gün öğleden sonra, Anjelik yine Esprit Cavaillac'ın çalıştığı avluya gitti. Anahtarı usulca, adamın eline sıkıştırdı.

Adamcağız hayretten az daha küçük dilini yutacaktı:

— Bu kadar çabuk mu... Aman ya Rabbi... Ayağınızın altında ot bitirmiyorsunuz. Madam... Savary sizin yaman bir kadın olduğunuzu söylerdi de hep biraz şüpheyle dinlerdik, doğrusu... Gerçekten de erkek gibi güvenilir bir kadınmışsınız. İçim nasıl rahat etti, bilseniz... Hiç olmazsa yanımıza tehlikeli bir insan almadığımıza kanaat getirdik... Şimdi bütün yapacağımız iş beklemekten ibaret. Kararlaştırdığımız günü size bildireceğim.

Anjelik, bu bekleme devresinin bir can çekişme süresinden farksız olacağını biliyordu. Korkunç bir devreydi bu... Hem kendisine hâkim olmağa çalışacak, hem kara kanatlı iki ölüm meleği gibi görünen bu iki gözde ile uğraşacak, üstelik Osman Faraci'nin bakışlarından hislerini gizlemeğe çabalayacaktı.

Sırtındaki yaralar, Fatima'nın şifalı ilâçları sâyesinde iyileşmişti... Anjelik, inatçılıktan vaz geçip, kendisini ihtiyar kadının ellerine bırakmıştı.

Nihayet ortalığa bir rivayet yayıldı; baş harem ağası göz-

den düşen odalıkları ve onların atıldıkları yerde yetiştirilmekte olan sevgili kaplumbağalarını ziyarete gidecekti. Ve bu ziyaret bir aydan fazla bir müddet sürecekti.

Anjelik, havadisi duyunca derin bir oh çekti. Kaçmak için bundan daha alâ fırsat olamazdı. Kaçtığı sırada baş harem ağasının sarayda bulunmayışı işleri bir hayli kolaylaştıracak, üstelik bu sâyede o da, Sultanın gazabına uğrayıp kellesini kaybetmekten kurtulmuş olacaktı.

Genç kadın, Osman bey'in, kendi yüzünden hayatından olması ihtimalini düşündükçe dehşetle titriyordu. Leylâ Ayşe'nin müneccimininin sözleri bir türlü kulaklarından çıkmıyordu. «Yıldızlar, Osman Faraci'nin ölümüne senin sebep olacağını haber vermişler».

Anjelik bu korkunç kehanetin hakikat olmaması için elinden geleni yapmağa hazırdı... İşte, Osman Faraci'nin tasarladığı bu seyahat, belki de kaderi değiştirecek olan tek çare idi...

Osman Faraci, Anjelik'e veda etmeğe geldiği zaman ona çok dikkatli olmasını söyledi. Etrafa hâlâ hasta olduğu rivayetini yaymağa devam ediyordu... Gerçekten de hâlâ Mulay İsmail'in gazabı altında idi. Sultan şimdilik sabrediyordu ama, ileride ne olacağını hiç kimse bilemezdi. Sultanın sabrı bir mucize idi... Leylâ Ayşe ile pek sıkı fıkı olup bu şansını mahvetmemeliydi. Bu kadına hiç güven olmazdı. Kendisi bir ay sonra dönecekti. O zaman işler tamamiyle yoluna girecekti... Buna itimat etmesini rica ediyordu... Anjelik:

— Size itimat ediyorum, Osman Bey, dedi.

Osman Faraci gittikten sonra, genç kadın, Esprit Cavaillac vasıtası ile esirlere haber gönderip, kaçma gününü bir an önce kararlaştırmalarını istedi. Colin Paturel, cevaben, mehtapsız bir gece beklediklerini bildirdi. Fakat, mehtapsız geceler başladığı sırada Osman Faraci'nin dönüş zamanı da gelmiş olabilirdi. Anjelik, hırsızdan parmaklarını kemiriyordu... Ah, şu esirlere, bir an önce şu cehennem kuyusundan

kaçmak için çıldırdığını, aklını oynatmak raddelerine geldiğini nasıl anlatmalıydı... Osman Faraci'nin sarayda bulunmamasından istifade ederek kaçmak, bu suretle onun mesuliyet altında kalmamasını sağlamak için çırpınıyordu... Osman Faraci'nin alın yazısını değiştirmek için gökteki yıldızlarla müthiş bir mücadeleye girişmişti sanki... Rüyalarında yıldızlarla pırıl pırıl yanan gök kubbesinin başına yıkıldığını, kendisini ufacık bir böcek gibi ezdiğini görüyordu...

Nihayet, Esprit Cavaillac, esirlerin başkanının genç kadının arzusunu kabul ettiğini, Başharem ağasının gaybubeti esnasında kaçmanın daha akıl kârı olduğuna kanaat getirdiğini bildirdi. Ay ışığı esirlerin kaçmalarını belki biraz güçleştirecekti ama, başka çare de yoktu...

Colin Paturel, zin cirlerinden kurtulunca, sarayın etrafını çeviren birinci ve ikinci kalın duvarların dibinde bekleşen nöbetçileri öldürecek, küçük portakal bahçesinden içeriye girip gizli kapının bulunduğu yere gelecekti. O gecenin bulutlu olması için Allaha yalvarmaktan başka bir çare kalmıyordu.

O akşam, Leylâ Ayşe, Anjelik'e, hizmetçilerinin içecekleri şeye karıştırması için bir toz gönderdi.

Anjelik, Osman Faraci gittikten sonra harem'in idaresinden sorumlu olan, ve kendisini yoklamağa gelen Rafai'ye kahve ikram etti. Anjelik'in her zaman ki samimî muamelesine alışık olan Rafai, hiç bir şeyden şüphelenmiyerek, kahveyi son yudumuna kadar içti... Biraz sonra, o da hizmetçi kızlarla beraber bir köşede horluyordu.

Anjelik, ebediyet kadar uzun gelen bir müddet bekledi. Baykuş ulumasını andıran bir ses duyunca, hemen avulya fırladı. Leylâ Ayşe ile ,elinde bir yağ kandili taşıyan Daisy - Valina orada idiler. Hay Allah... Kandile ne lüzum vardı... Ay, gecenin karanlık okyanusunda süzülen beyaz bir yelkenli gibi etrafı aydınlatıyordu. Gökte tek bir bulut parçası bile yoktu...

Üç kadın, bahçeyi, üç gölge gibi geçtiler... Arada sırada Leylâ Ayşe, Panter'i sâkinleştirmek için kullandığı o derin

iç çekişlerini andıran hırıltılı, korkunç sesle bir şeyler mırıldanıyordu.

Sıra kemerlere kadar kazasız belâsız geldiler. Oradan, baygın gül kokuları ile dolu bir bahçeye geçtiler. Zenci kadın birden olduğu yerde durdu.

— İşte orada... diye fısıldayarak Anjelik'in koluna yapıştı Daisy - Valina...

Panter, kocaman bir kedi gidi burnu yerdè, çalılar arasından ok gibi fırladı.

Sultan Leylâ Ayşe, hayvanın ağzına doğru kocaman bir but uzattı. Gırlağından halâ o garip hırıltıyı çıkarmaktaydı. Panter, sâkinleşmişti ...Kadın esvabının kıvrımları arasından çıkardığı bir zincirli tasmayı, hayvanın boynuna geçiriverdi.

İki beyaz kadına dönüp:

— Benim bir kaç adım peşimden geliniz... dedi.

Yollarına devam ettiler. Anjelik, yol üstünde hiç bir harem ağasına rastlamamış olmalarına şaşıyordu. Fakat Leylâ Ayşe, yaşlı odalıkların kullandıkları, fazla kontrol edilmeyen yolu tercih etmişti.

Bir kaç uykulu hizmetçi kız onları görüp, Sultanlar Sultanı'na hürmetkârane selâm verdiler.

Şimdi, surlara çıkan merdivenleri tırmanıyorlardı. Plânın en zorlu tarafı bu idi. Altlarında bir tarafta bahçeler arasında mavi çinili cami, diğer tarafında kocaman çarşı meydanı uzanıyordu. Mulay İsmail, kendisine, adetâ kat, kat duvarlar içinde, düşman istilâsına karşı aylarca karşı koyabileceği bir kale inşa ettirmişti.

Merdivenlerin sonunda bir düzlüğe geldiler. Biraz ileride bir nöbetçi, mazgala dayanmış aşağıyı sevrediyordu. Sırtı onlara dönüktü... Kadınlar usulca yaklaştılar... İki mazgal arasındaki siperin gölgesine sığındılar. Leylâ Ayşe, henüz panter'e yedirmediği butu, nöbetçinin ayakları dibine fırlattı... Panter, et parçasının peşinden ok gibi koştu...

Nöbetçi, süratle döndü... Panterin mehtapta iki kor parçası gibi parlayan gözleri ile karşılaştı... Gırtlağından canhıraş bir feryat yükseldi... Kendisini bir hamlede mazgalın üstünden aşağıya koyverdi... Aşağıda toprağa düşen ağır bir gövdenin tok sesi duyuldu.

Kadınlar, feryadı duyup gelmeleri ihtimali olan nöbetçileri beklediler. Hiç bir kıpırdama bile duyulmadı.

Leylâ Ayşe, panteri sâkinleştirdi... Zinciri eline aldı. Başka bir merdivenden bir kat aşağıya indiler, Sultan, Anjelik'i kırık, dökük bir merdivenin başına getirdi, karanlık bir kuyu gibi, adetâ uçsuz bucaksız görünen simsiyah deliği göstererek:

— İşte burası... dedi... İn aşağıya... Merdivenin sonunda önüne bir kapı çıkacak... Açık bulacaksın o kapıyı... Kapalı ise, korkma, biraz bekle. Seninkiler geç kalmazlar, gelip açacaklardır. Gelen adama söyle, anahtarı kapının sağındaki küçük yarığa koysun. Yarın Raminan'ı gönderir aldırırım... Haydi git artık...

Anjelik, daracık merdivenlerden inmeğe başladı. Sonra birden döndü:

— Teşekkür ederim... diye fısıldadı.

Ve bir müddet, merdivenin başında yan yana duran bu iki kadının yarattıkları manzara kadar garip bir şey görmediğini düşünerek onlara baktı baktı... Elinde ki yağ kandilini yukarı kaldırmış sarışın bir İngiliz kadını... Panteri tasmasından yakalamış, devasa bir zenci...

Merdivenleri indikçe, yukarıdan gelen ışık hafifliyordu. Sanki, yavaş, yavaş hiç sonu gelmeyecek bir karanlığa gömülmekte idi... Son basamaklara gelince sendeledi, fakat... İşte... Kapı... Kapı oradaydı kenarlarından sızan ışıkla adetâ duvara çizilmiş gibi duruyordu...

Elini uzattı... Allahım... açıktı... Esirler kendisinden önce gelmişlerdi demek...

Hürriyetle kendisi arasında artık sadece şu kapı vardı...

Usulca, Fransızca olarak sordu:

— Siz kimsiniz?

Kapı açılmış, içeriye karanlık uzun boylu bir siluet girmeğe çalışıyordu. Anjelik, karanlık gölgeyi önce tanıyamadı.. Sonra, bir parça ay ışığı, adamın başındaki altın lime türbanı ışıl ışıl aydınlattı...

Fas Sultanının baş harem ağası Osman Faracı idi... Kapıdan giren ...

Osman Bey son derece munis bir sesle:

— Nereye gidiyorsunuz, Firuze...? dedi.

Anjelik, sanki içinde eriyip kaybolmak istiyormuş gibi, duvara yaslandı. Korkunç bir hayâl ve rüya görmediğinden halâ emin değildi...

— Nereye gidiyorsunuz, Firuze?

Evet... Oydu... Osman Faraci idi...

Titremeğe başladı genç kadın bacakları çözülüverdi...

— Niçin çıktınız karşıma..., Oh, niçin çıktınız? Seyahatte değil miydiniz?

— İki gün önce döndüm. Fakat dönüşümü açıklamanın lüzumsuz olduğunu düşünmüştüm.

Allahım... Şeytanın ta kendisi miydi bu Osman Faraci?

Her defasında, hürriyete açılan kapı ile kendisi arasına girmişti.

Anjelik, ellerini kenetleyerek, çaresizlik içinde kıvrandı:

— Bırakınız beni, gideyim Osman Bey... diye yalvardı. Bırakınız beni. Sizden başka kimse beni buradan kurtaramaz. Çok kuvvetlisiniz. Bırakınız beni.

Baş harem ağasının yüzü, Anjelik kendisine fena surette küfretmişcesine allak bullak oldu... Öfkeden korkunç bir manâya büründü...

Sert bir sesle:

— Benim nezaretimdeki bir haremden bir kadın asla kaçamaz. Dedi.

Anjelik, hırsla ümitsizlikte haykırdı:

— O halde beni kurtarmağa çalıştığınızdan bir daha bahsetmeyiniz.

Dostum olduğunuzdan dem vurmayınız. Şu andan itibaren akıbetimin korkunç bir ölüm olduğunu biliyorsunuz.

— Sizden bana itimat etmenizi rica etmemiş miydim... Ah, Firuze, neden mütemadiyen kaderinizi zorluyorsunuz? Dinleyin beni benim küçük kacağım... Kamlumbağalarımı görmeğe değil, eski efendinizle görüşmeğe gittim ben...

Anjelik hiç bir şey anlamamış gibi baktı:

— Eski efendimi mi?

— Evet, sizi satın almak için Candia'dan kucak dolusu para veren Hıristiyan korsan, Rescator.

Anjelik'in etrafındaki her şey, tarifsiz bir süratle dönmeğe başlamıştı. Bu ismi her duyuşunda, yüreğini garip bir ümit ve tatlı bir heyecan sıcaklığı sarıyordu.

Osman Faraci devam etti:

— Rescator'un Agadir'de demirli olan kadırgalarından birine gittim. Kaptan onun bulunduğu yeri söyledi. Kendisine bir posta güvercini ile haber yolladım. Rescator geliyor... Sizi almağa geliyor...

Anjelik, duyduklarına inanmıyormuş gibi bir çığlık kopardı:

— Beni almağa mı geliyor?

Yavaş, yavaş kalbine çöreklenen o kurşun ağırlığı hafifliyordu. Rescator geliyor Rescator geliyor... Beni almağa geliyor.

Evet, o korkunç bir korsandı ama, halinde tavrında bir başkalık bir medeniyet havası sezmişti... Ne de olsa kendi cinsiydi. Maskesinin altında belki de korkunç bir çehre gizliydi ama. O'na hiç korku vermemişti. Hattâ O'nun yanında anlayamadığı bir derin emniyet, garip bir zevk bile duymuştu... Maskenin aralıklarından bakan simsiyah gözlerden kalbine ılık, ılık bir şeyler akmıştı sanki... Simsiyah upuzun silüeti ile ortaya çıkıp, elini uzatması, başını usulca göğsüne çek-

mesi, bütün acılarını, korkularını, şüphelerini bir anda yok ediverecekti. Rescator'un elinin sıcak teması ile, yeniden hayat bulacak, kanı damarlarında yeniden sıcak sıcak akacaktı.. Büyülenmiş gibi O'nun peşinden gidecek ve soracaktı, «beni satın almak için ne diye o kadar para verdiniz? Beni o kadar paraya değecek kadar güzel mi buldunuz, yoksa, siz de Osman Faraci gibi, yıldızlarda ikimizin kaderinde de tekrar buluşmak yazılı olduğunu okudunuz?»

Acaba, onun bu sorulara cevabı ne olacaktı? Sesinin ne kadar kalın olduğunu, o konuşurken tüylerinin nasıl ürperdiğini hatırlıyordu. Bütün bunlara rağmen O'nu tanımıyordu. Fakat, yine, O'nun göğsüne kapanıp ağladığını tahayyül ediyordu. Beraberce bilinmedik bir ülkeye doğru yola çıktıklarını görür gibi oluyordu ...Rescator kimdi? Kim olabilirdi. İstikbalden gelen ve O'nu alıp istikbale götürecek bir sihirbaz mıydı? Evet, evet O'nu alıp buralardan çok uzaklara, çok uzaklara götürmeliydi...

— İmkânsız bir şey bu, Osman Bey... Müthiş bir çılgınlık yapmışsınız. Mulay İsmail, bu işe nasıl razı olur? O, şikârını kolay kolay elinden bırakacak Rescator benim için yine kucak dolusu para verir mi sanıyorsunuz?

Başharem ağası, başını salladı... Dudaklarına bir tebessüm yayıldı... Çehresi bir derin şefkat ve asil bir ifadeye büründü.

— Çok sual sormayınız, Madam Firuze, dedi...

Şakacı bir hali vardı. -

— Şunu biliniz ki, Yıldızlar yalan söylemez... Mulay İsmail, tek bir sebep değil, bir çok sebepler için Rescator'un arzusuna boyun eğecek. Onlar biribirlerini iyi tanırlar... Ve biribirlerine çok şey borçludurlar. Ülkemizin hazineleri, Fas bayrağını korumak için bu Hıristiyan korsanın getireceği gümüşlere muhtaçtır. Ama bundan başka sebepler de mevcut... Kanunları başının üstünde tutan Sultanımızın, dini kaidele-

re harfiyen itaat eden Mulay İsmailin, sizi Rescator'a vermekten başka çaresi yoktur. Zira, ülkemizde sadece ALLAH hâkimi mutlaktır, Firuze... Dinleyiniz beni... Bu adam, bir zamanlar...

Birden garip bir hıçkırıkla sustu Osman Faraci...

Anjelik, harem ağasının gözlerinin yavaş, yavaş büyüdüğünü, Mazagreb kalesinde yıldızlara baktığı sıradaki dehşet dolu hayret ifadesiyle açıldığını gördü. Bir kere daha hıçkırdı. Ve birden ağzından oluk gibi bir kan sütunu fışkırdı. Anjelik'in elbisesini kıpkızıl kana boyadı... Bir ağır külçe halinde ayakları dibine yıkıldı... Kolları iki yana açıldı... Yüzü toprağa gömüldü...

Osman Faraci yere yıkılınca, onun gerisinde, sarışın sakallı bir dev meydana çıkmıştı... Elinde hâlâ Osman Faraci'nin sırtına sapladığı kanlı **hançeri tutuyordu... Bu** devâsa adam...

Colin Paturel, kanlı bıçağı beline soktu, başını kaldırıp Anjelik'e baktı:

— Hazır mısınız? diye sordu.

DÖRDÜNCÜ KISIM

KAÇIŞ

24. BAHİS

Anjelik, titreyerek, gırtlağından boğuk, garip bir takım sesler çıkararak, Osman Faracinin cesedi üzerinden atladı. Daracık kapıdan sıkışarak geçti. Colin Paturel, kapıyı usulca örttü.

Bir an ikisi de duvarın gölgesinde durdular. Ay ışığında geçmeleri icabeden meydan, bembeyaz, bir garip sırat köprüsü gibi uzanıp gidiyordu.

Colin Paturel, Anjelik'i bileğinden yakaladı ve sanki bir suya dalıyorlarmış gibi, meydana daldılar. Anjelik gözlerini

açtığı zaman, karşı tarafta, yine bir duvarın gölgesindeydiler. Takip edilip edilmediklerini anlamak için bir müddet durdular. Yaprak kımıldamıyordu. Onların kaçtığını görebilmesi ihtimali olan yegâne nöbetçi, biraz önce kendisini mazgallardan aşağıya atmış olandı.

Kemerlerin altından geçtikleri sırada, Anjelik yumuşak bir şeye çarptı... Bu da. Colin Paturel'in, gelirken öldürdüğü nöbetçi idi. Tezek yığınının yanından geçerlerken boğucu, öldürücü bir koku ikisinin de başlarını döndürdü. Anjelik, kurtarıcısının koluna yapıştı.

— Yarın tazıları peşimize takarlarsa, nafile yere koşturmuş olacaklar hayvanları, dedi Colin...

Anjelik izahat isteyecek halde değildi. Kaçmağa karar verdiği sırada her şeyi göze almayı da düşünmüştü.

Colin Paturel, sarayın, stğ bir dereye verilen lâğımını geçmeleri icabettiğini söyledi. İşte, o kadar müzehrefatı alıp götürmesi beklenen lâğım deresi karşılarındaydı... Dere pislikle ağız ağıza doluydu.

Colin Paturel, genç kadını elinden tutup, dereye daldı... Koku, dayanılacak gibi değildi... İçinden geçtikleri lâğım'a bakmamağa çalışarak, burunlarını havaya kaldırıp, göğüslerine kadar pisliğin içinde ilerlediler. Anjelik bir an kayıp pislik deryasına yıkılacak gibi olduysa da, Paturel'in koluna yapıştı... Esir, genç kadını tutup biraz kaldırdı... Aman Yarabbi, ne kuvvetli adamdı bu... Tek eliyle kaldırdığı zaman bile insan kendisini tüy kadar hafif hissediyordu. Birden sarayda Colin Paturel'in kuvveti hakkında anlatılan efsanevî vakaları hatırladı... Bir defasında Mulay İsmail, onu, silâhsız bir halde, azgın bir boğanın karşısına çıkarmıştı. Colin Paturel hayvanın ensesini yakaladığı gibi, boynunu kırıvermişti. Bunu gözleri ile görenler, dehşet içinde, o ânı yaşayarak anlatırlardı.

Colin Paturel, bir an karanlıkta, genç kadının yanından kayboldu:

— İşte, geldik, tamam. dedi.

— Neredesiniz?

— Yukardayım... Verin bana elinizi.

Anjelik, elini yukarıya uzattı. Ve bir ufacık saman çöpü misali, havaya kaldırılıp, bir ağacın dalına oturtulduğunu hissetti.

— Bu da tazıları şaşırtacak. Kokumuzun izini kaybedecekler. dedi Colin Paturel.

Dev vücutlu esir, çok güç bir manevra ile, kalın ağaç dalının üstünde Anjelik'i yine kucakladı, ağacın hemen yanındaki enli bir duvarın üstüne bıraktı. Sonra onu, duvarın dibine yığılmış olan kocaman bir ot dağının üstüne doğru yavaşça itti. Kendisi de duvarın üzerinden aşarak, genç kadının yanıbaşına atladı.

— Fena değil, ha, küçük kız?

— Hayır... Neredeyiz şimdi?

— Rodani'nin bahçesinde.

— A, o da bize yardım edenler arasında;

— Ne münasebet. Ama ben bu bahçeyi çok iyi tanırım da o sebeple bu yolu tercih ettim. Bu evi ben yapmıştım. Şu ağaçlar arasında gördüğünüz ışıklar tarasın ışıklarıdır. Bu bahçeden geçmeğe muvaffak olursak, koca şehri katetmemize hacet kalmayacak.

Anjelik'in üstü başı, biraz önce geçtikleri lâğım'ın pisliklerine bulanmış, tahammül edilmez bir koku saçıyordu. Fakat şu anda bu hususu düşünecek vakit yoktu.

Colin Paturel ile, ayaklarının ucuna basarak, zeytin ağaçlarının altında usulca seyirttiler. Birden ev istikametinden köpek havlamaları duyuldu.

Colin Paturel, olduğu yerde durdu... Havlamalar bir anda bir kaç misli artmıştı. Köpekler, bahçeye atlayan yabancıların kokusunu almışlar, kudurmuş gibi havlıyorlardı.

Ağaçların yaprakları, evin önünü, ve havlamalar yüzün-

den orada ne gibi bir ayaklanma olduğunu görmelerine mâni idi. Fakat birden, hizmetkârların ellerinde meşalelerle bahçeye fırladıklarını gördüler... Biribirlerine arapça olarak bir şeyler söylüyorlar, bağırıp çağırıyorlardı.

— Burada bir av partisi tertipliyorlar galiba... diye fısıldadı, Anjelik.

— Bunu tahmin ediyordum...

— Şimdi ne yapacağız...

— Kormayın...

İşte, o zaman, Anjelik, Colin Paturel'in, nasıl dünyanın her milletine mensup binlerce esirin lideri olduğunu anladı. Tam on iki yıldır, işte, bu ikna edici ses sâyesinde bu işi başarmış, korku nedir bilmeyen bu ses sâyesinde, Mulay İsmail gibi bir Sultan'a karşı koymuştu. Colin Paturel, ömrü boyunca korku nedir tanımamış, paniğe kapılmak nedir bilmemişti.

Onun vücut yapısında, sinirleri büzen, barsakları takallüs ettiren korku hissi tesir icra etmiyordu... Korkuya karşı sanki garip bir muafiyeti vardı. Vücudu ile, mütevazi, cesur ruhu arasında öylesine bir âhenk vardı ki, ölüm bile onun karşısında korku ve huşu ile geriliyordu... Anjelik, onu, hiç bir kazma'nın en ufak bir çizgi bile yapamayacağı bir yalçın kaya'ya benzetiyordu...

Durum, gittikçe daha ümitsiz bir hal almaktaydı... Hizmetkârlar iki kara tazı'yı serbest bırakmışlar, köpeklerin peşinden, ellerinde meşalelerle, bahçe yollarını bir aşağı, bir yukarı araştırmağa başlamışlardı... Köpekler, onları, kaçakların bulundukları noktaya doğru götürüyorlardı. Anjelik ile Colin Paturel, ayak seslerinin bağırışmaların, gittikçe kendilerine doğru yaklaştığını duyuyorlardı... Arada sırada, meşalelerden sıçrayan kıvılcımlar, ağaçların yapraklarını bir ışık yağmuruna tutuyordu.

Anjelik:

— Sonumuz geldi... diye fısıldadı.

— Korkma, küçük kız. Peçeni yüzüne indir ve hiç konuş-

ma, ne olursa olsun, ağzını açma... Ne dersem onu yap...

Genç kadını, usulca kucakladı. Yosunlu toprağın üstüne bıraktı. Birden, ağaçların derinliklerinde parlayan meşale ışığına vücudunu siper etti. Anjelik'i kuvvetli kolları ile çekip, göğsüne bastırdı. Bu devasa erkek vücudunun ılık teması, yanaklarına, boynuna sürülen sakal'ın iç gıcıklayıcı dokunuşları ile, genç kadının şehevî hisleri tahrik edilmiş, bir an korkusunu unutur gibi olmuştu. Colin'in bronz renkli, kuvvetli kolları arasında, son nefesini vermek üzere titreyen bir küçük kuş'tan farkı yoktu. Başını geriye atıp, nefes almak için ağzını, açtı, dudakları arasından bir inilti yükseldi.

Etrafları, arapça bir şeyler haykıran, küfürler savuran bir kalabalıkla çevrilmişti. Evin efendisi, gazaba gelmiş gibi, kükrüyordu. Birden Colin Paturel, bacağına inen bir tekme ile döndü. Rodani yanıbaşında duruyordu. Colin ayağa kalktı...

Rodani, aslen Fransız idi. Fas'a geldikten sonra Müslüman olmuş, Mulay İsmail'e bir Fas'lı gibi sadakatle hizmete başlamıştı.

Colin Paturel, bakışlarında muzip bir pırıltı ile:

— Oooo, Joseph Gaillard... Siz misiniz... dedi. Fransızca olarak, iki zavallı âşığı kendi hallerine bıraksanız olmaz mıydı sanki? Benim sizin gibi on tane karım yok, bilirsiniz.

Sarayın mühimmat başkanı Rodani, renkten renge girdi. Yumruklarını sıkarak:

— Allah'ın belâsı gâvur... diye haykırdı, benim bahçemde sevişmenin cezasını ağır ödeyeceksin... Günahının kefaretini sana canınla ödeteceğim. Bir esir olduğunu unutma, Colin Paturel...

Normandiyalı esir Paturel, keyifli bir edayla cevap verdi:

— Ben de sizler gibi erkeğim, hem de sizin gibi bir Fransız'ım. Haydi ,haydi, şuracıkta açlığımı giderecek bir fahişe bulmuşum, benim gibi bir zavallı esirden bu kadarcık bir zevki esirgemeyiniz...

— Yarın bu iğrenç hareketini Sultan'a şikâyet edeceğim...

— Demek muhafızlarının kafaları kesilsin istiyorsunuz? Sultan beni yirmi kırbaç attırıp serbest bırakacaktır... Bilirsiniz, beni iyi tanır. Ara sıra, iyi iş çıkardığım günler, beni mükâfatlandırmak için yanıma Fas'lı kızlardan birini gönderir. Ben de reddetmem tabiî... Ne diye edecek mişim? Yoksa benimle aynı fikirde değil misiniz?

Rodani, öfkeden kudurarak:

— Bula bula benim bahçemi mi buldunuz? diye bağırdı...

Hizmetkârlar kıkır, kıkır gülüştüler.

Colin Paturel, keyifli keyifli güldü:

— Ne yapalım... burada otlar bir yatak kadar yumuşak. Üstelik, arkadaşlarımın beni görüp kıskanmalarına da imkân yok...

Rodani, bir kere daha kükredi:

— Arkadaşların ha? Yorgunluktan bitip tükenmiş, açlıktan nefes alacak mecalleri kalmamış o adamların hâlâ kadın ihtiyacı duyduklarına beni inandırmak mı istiyorsun? Sen onu benim gecelik takkeme anlat.

— Haklısın dostum... Bak, bu noktada haklısın. Bizim köy'ün papazı, ben daha 16 yaşındayken, bu hususta kulağımı bükmüş, «Colin, sen sen ol, kadınlara karşı fazla düşkünlük gösterme, alim Allah kadın denen illet, adamın kanına girer» demişti. Hatırlar mısın, Gaillard, bir defasında Cadiz'de demirlemiştik de, limanda...

Rodani, boğuk bir sesle haykırdı:

— Hiç bir şey hatırlamıyorum... Şu anda sâdece şuradan defolup gitmeni istiyorum. Hem söyle bakayım, bahçeye nasıl girdiniz?

— Taa uçtaki küçük kapıdan girdik... O kapının kilidini ben yapmıştım, hatırlarsınız. Nasıl açılacağını da biliyorum tabiî...

— Alçak mütecaviz... Yarın sabah ilk işim o kilidi değiştirmek olacak.

Anjelik ile Colin Paturel, hizmetkârların sopaları altında küçük kapıya doğru kovalandılar... Kapı kilitli idi... Fakat o telâş arasında, hiç kimse, biraz önce kaçakların içeriye girdiklerini söyledikleri kapının kilitli olduğuna dikkat etmedi. Biri, anahtarla kapıyı açtı, ve sevişirlerken (!) yakalanan kadınla erkeği tekme, tokat dışarı attılar.

Colin'in istediği de zaten buydu... Genç kadını bileğinden yakalayıp karanlık sokaklara daldı... Zifiri karanlık, daracık sokaklarda, hiç sonu gelmiyecekmiş gibi görünen bir cehennemî yolculuğa başladılar. Kâbuslarda görülen uçsuz bucaksız lâbirent'lere benzeyen bu sokakları Colin Paturel avucunun içi gibi biliyordu.

Bir aralık, Anjelik, usulca:

— Şehirden çıkmamıza daha çok var mı? diye fısıldadı.

— Şehirden çıkmayacağız... dedi Paturel.

Nihayet bir kapının önünde durdular. Kapının üstünde bir fener yanmaktaydı. Paturel kapının üstündeki küçük pencereden içerideki ile bir şeyler konuştu. Kap açıldı. Uzun siyah harmaniyeli, siyah takkeli bir adam göründü.

Colin Paturel, usulca:

— İşte, Savary'nin damadı Samuel Maimoran, dedi. Burası Yahudi mahallesi. Bizi burada saklayacaklar.

Öteki kaçaklar da bitişik odada bekliyorlardı. Renkli camdan Venedik lâmbalarının ışıkları, saçları sakallarına karışmış bu zavallı insanların yüzlerinde korkunç gölgeler yaratıyordu. Aralarında Venedik'li Piccinino, Marki de Kermoeur Arles'li Francis Bargus, Jean d'Harrosteguy, ihtiyar Caloens Paris'li Jean Jean da vardı. Anjelik içeriye girince, hepsi, insanlığın son timsali ile karşılaşmışcasına hayretle baktılar. Genç kadın ise onların bir zamanlar Fransız olduklarına katiyen ihtimal veremedi. O kadar yorulmuştu ki, nefes almak için duvara dayandı. Colin Paturel, onu arkadaşlarına

takdim etti. Sonra Rodani'in bahçesinde olanları anlattı... Hepsi birden kahkahalarla gülüştüler.

— Mulay İsmail'in baş gözdesini kaçırmakta olduğunu bir bilseydi...

Sonra hepsi birden Anjelik'e döndüler... Ve donup kaldılar.

Jean Jean, dehşet dolu bir sesle feryat etti:

— Farkında değil misiniz. Madam yaralanmış bile.

Colin Paturel güldü:

— Hayır, o, sırtından vurduğum büyük şeytanın kanı... dedi.

Anjelik, o zaman, pisliğe ve Osman Faraci'nin kanına bulanmış olan esvabına baktı... Bu sırada içeriye genç bir Yahudi kızı girdi, Anjelik'i elinden tutup, yandaki odaya geçirdi. Buradaki bir maltızın üstünde kocaman bir çaydanlık kaynamaktaydı. Kız, Anjelik'e yardım etmek istediyse de o buna müsaade etmedi. Osman Faraci'nin kanı ile sırılsıklam olmuş esvabı, sımsıkı göğsüne bastırmış, bırakmak istemiyordu. «Fazla sual sormayınız, madam Firuze... Yalnız şunu biliniz ki, yıldızlar yalan söylemezler...» diyen sesi, bütün canlılığı ile hâlâ kulağında çınlıyordu.

Birden sinirleri boşanıverdi. Hıçkıra, hıçkıra ağlamağa başladı. Yahudi kızının şaşkın bakışları altında, elbisesinden Baş Harem Ağası Osman Faraci'nin kanlarını yıkarken, yanaklarından aşağıya sel gibi yaşlar iniyordu.

Kaçmağa teşebbüs eden yedi Hıristiyan esir, Yahudi mahallesinde, asırların ördüğü kin ve nefret duvarının geçit vermez siperinde saklandılar. Bir Yahudi'nin akşam karanlığı bastıktan sonra şehrin Arap mahallelerinde dolaşması ne kadar tehlikeli idiyse, Arapların da o saatlerde Yahudi bölgesinde görünmeleri oynı derecede tavsiyeye şayan değildi. Üstelik o sıralarda Meknes şehrinde Yahudi'lerin nüfus ve irti-

batları yabana atılır cinsten sayılmazdı, zira Mulay İsmail bir çok hususlarda onlara pek çok şeyler borçluydu. Yahudiler ticaret sahasında oynadıkları rol sayesinde Araplara karşı üstünlüklerini kabul ettirmiş durumda idiler.

Bu durumun yarattığı itibara güvenerek Zaharias Maimoran kalktı Saray'a gitti.

Mulay İsmail, Colin Paturel'in yanındaki esirlerle beraber ortadan kaybolduğunu öğrendiği günden beri küplere biniyor, vahşi bir hayvan gibi kükreyerek, onları yakalatıp, akla hayale gelmedik işkencelerle öldürteceğini söylüyordu.

Maimoran bu sözler karşısında uzun sakalını sıvazlayarak, başını salladı:

— Haklısınız efendimiz, hiddetiniz yerden göğe kadar haklı.

Mulay İsmail'in bakışları, değdiği yeri delip geçen cinstendi. Fakat babası Mulay Archi'nin zamanında muazzam bir servet yapmış olan bu zengin Yahudinin zihninden geçenleri okuyamadığı için kendi kendisini yiyordu. Kendi toprakları üzerinde kurulup, zengin olan Yahudilerin, hepsine karşı bir kin besliyordu. Bakışlarını Yahudi mahallesinin bulunduğu tarafa çevirerek, içinde kendi kendisine söz verdi. «Bir gün... İnşallah... Bir gün...»

Şimdiye kadar kaçmağa teşebbüs edenler içinde, en cüretkârane plân hiç şüphesizki Colin Paturel'inki idi. Sultan'ın muhafızları kaçakları aramak üzere Batı ve Kuzey istikametlere dağıldıkları halde, kaçaklar, tam üç gün, şehrin göbeğindeki Yahudi mahallesinde saklandılar. İşler biraz yatışınca Güney'e doğru yola çıkacaklardı.

Lâkin, Zaharias'ın oğlu Samuel Maimoran'ın evinde gizlenmiş olan kaçaklar için üç gün üç asır kadar uzun geldi.

İkinci gün akşamı, dışarıda bir gürültü oldu. Daracık sokağa bir suvari müfrezesi girmişti... Samuel'in karısı Raşel, parmaklarının ucuna basarak, panjurun üstünden dışarıya baktı. Yarı Arapça yarı Fransızca:

— Sultan'ın muhafızları diye mırıldandı Jakob ile Aron'un evine doğru gidiyorlar.

Muhafızlar, mumyacılıkla iştigal eden Jakob ile Aron'a Sultan'ın emirlerini getiriyorlardı. Mulay İsmail, esirlerin kaçtığını duyunca, ilk gazap anları sırasında 20 kadar adamının kafalarını kendi eliyle uçurmuş, bir o kadarı da kellelerini, Sultan'ın kolunun yorulmasına borçlu kalmışlardı.

Kesilen başlar, mumyalandıktan sonra, sopaların ucuna takılıp, şehrin sokaklarında gezdirilmişti. Bir nevi tuzlama ameliyesi olan bu işi, şehirde sadece Yahudiler yapmakta idiler.

Bütün bu haberleri bir komşu gelip kaçaklara fısıldadı. Kaçakları aramağa çıkan muhafızlar henüz dönmemişlerdi. Eli boş dönmeğe korktukları söyleniyordu. Şehirde ise, henüz hiç kimsenin ne kaçaklardan ne de baş harem ağasının ölümünden haberi vardı. Acaba Sultan'ın gazabı daha ne kadar sürecek, Jakob ile Aron'a daha ne kadar iş düşecekti?

Anjelik, fısıltı halinde mütemadiyen dedikodu yapan bu Yahudilerin arasında, kadınların kırmızı, turuncu, limon sarısı saten esvaplarını, sarı yüzlerinde ışıldayan siyah gözlerini seyrederek oturuyordu. Siyah, uzun cüppelerini savurarak dolaşan erkeklerin yanısıra rengârenk giyinmiş çocuklar görülüyordu.

Anjelik, onların hamursuzlarını, zerde ile pilâvlarını, tuzlu balıklarını, salatalık turşularını paylaşıyor, biraz ilerideki Jakob'un evine «tuzlanmak» üzere insan kellesi getiren arabanın gıcırtısını duydukları zaman onlarla beraber yüreği ağzına geliyordu. Arabacılar bağırışıyorlardı:

— Çabuk ol... Ne bekliyorsun? Yürüsene!!...

Arabacılar, Yahudi mahallesinde fazla kalmak istemiyorlardı. Kelleleri boşalttıktan sonra, ertesi günü yenilerini getirmek üzere atları kırbaçlayarak uzaklaşıyorlardı.

Raşel, emniyet ve teselli verici bir edayla elini Anjelik'in omuzuna koydu. Şefkatle gülümsedi. Anjelik şaşıyordu... Bu

insanlar, kendileri uğrunda neden bu korkunç rizikoya giriyorlardı?... Başları üzerinde sallanan Demokles'in kılıcı her an kafalarına inebilirdi.

Raşel:

— Her şey yolunda gidiyor... diyordu.

Kadının bildiği Fransızca kelimeler de zaten bundan ibaretti. Bu sözleri söylerken, genç kadının çehresinde aydınlanan tebessümü, yüzünün ince, zarif hatları, birden Anjelik'e onun Savary'nin kızı olduğunu hatırlattı. Savary için matem tutmağa bile vakti olmamıştı. Aslında ise, onun yine bir köşeden, hiç umulmadık bir zamanda çıkıvereceğine inanması, matem hissinin yüreğine yerleşmesine mâni olmuştu. Dünya yüzünde onsuz kaldığına, yanıbaşında kendisine nasihatler ederek yüreğine kuvvet vererek «bilinmedik ülkelerin büyülü konuları» nı anlatarak dolaşan küçük, muzip ihtiyarın artık mevcut olmadığına bir türlü inanmak istemiyordu. Birden Arapça olarak bir acı feryat kopardı:

— Allah Mulay İsmail'i kahretsin...

Etrafındaki kadınlar bir koro halinde inlediler:

— Allah Mulay İsmail'i bin kere kahretsin.

İkinci günün akşamı, Cavaillac ile Marmondin adındaki Malta Şövalyesi de onlara iltihak ettiler. Yeni gelenlerin getirdikleri habere göre, Bütün Meknes, bir fırtınadan önceki o korkunç sükûneti yaşıyordu ...Nihayet, haremden kaçan güzel Fransız kadının hikâyesi etrafa yayılmıştı. Osman Faraci'nin cesedi bulunmuştu.

Mulay İsmail, şimdi ne yapacaktı? Ne diyecekti? Osman Faraci'nin ölümünü haber aldığı zaman, başını iki eli arasına almış:

— Benim bu koca dünyada iki hakiki dostum vardı... Osman Faraci ile Colin Paturel... İkisini de ayni günde kaybettim... Diye inlemişti.

Arap kanının verdiği gurur yüzünden kayıpları arasında bulunan güzel kadının adını zikredemiyordu. Fakat, etrafın-

dakiler onun, bu kayıp sebebiyle kalbinin en derin yerinden yaralandığını biliyorlardı. Bu acının neticeleri korkunç olacağa benziyordu. Acaba, kalbindeki bu yeni tattığı ıztırabın kefaretini kaç insan kellesi ödeyecekti?...

Colin Paturel:

— Burada bir gün daha kalacağız haberini verdi.

Bu sözü duyanların alınlarında ter taneleri boncuklaştı. Yahudi mahallesinin bu ölüm sessizliğine bir gün daha tahammül etmek ölümden beterdi... Mulay İsmail, kalın duvarlar ardından sanki onların buradaki mevcudiyetlerini hissedecekmiş gibi geliyordu.

Colin Paturel, münakaşa istemediğini anlatan kat'i bir sesle:

— Bir gün daha... Dedi.

Hepsi bu kararı sükûnetle kabul ettiler. Paturel'in kudreti ve Maimoran'ın o kendisinden emin soğukkanlılığı, diğerlerine kuvvet vermeğe kâfi idi. Maimoran, arkadaşlarını, Mazagan'a inen bütün çöl yollarını kordon altında tutan Sultan'ın kurnaz taktiğinden kurtarmak için elinden geleni yapacaktı. Sultan, ayrıca araştırma için öteye beriye yolladığı muhafızların, elleri boş döndükleri takdirde, suçlarını kendi kelleleri ile ödeyeceklerini de, resmen ilân etmiş bulunuyordu.

Anjelik, bütün bu haberleri, Colin Paturel'in kaçışından sonra şehirdeki esirler âsayişi temin etmek, nizam ve sükûneti geri getirmekle görevlendirilmiş olan Malta Şövalyesi Marmondin'den öğreniyordu. Marmondin 50 yaşlarında kadar bir adamdı. Colin Paturel onun için:

— İnsan böyle birine itimat edebilir ama, ben Cavaillac'dan korkuyorum. Bir ortodoks ile bir katolik'i hiç bir zaman baş başa bırakmak doğru olmaz, diyordu.

Marmondin ile Cavaillac'ın kaçakları ziyaretleri pek kısa sürdü. Esir kampındaki gaygubetlerinin anlaşılmaması için daha fazla kalamadılar. Kaçakların yola çıkacakları gün tekrar geleceklerini, yeni haberler getireceklerini söyleyerek ayrıldılar.

Ağır aksak tempoyla bir gün daha geçti. Ertesi sabah, Anjelik tek başına kadınlara ayrılmış olan odada oturmaktaydı. Müstakbel yol arkadaşlarından Marki de Kermour, semaverde kaynamakta olan sudan bir tas istemek üzere içeriye girdi. Zoraki tembellik saatlerinde bir iş yapıp sinirlerini yatıştırmak maksadıyla, altı yıllık esaret hayatı müddetince ilk defa traş olacağını söyledi. Gülerek, genç kadının yanağını okşadı:

— Ne şanslısınız yavrucuğum, sizin böyle dertleriniz yok... Oo, cildiniz de ne yumuşakmış... Kadife gibi.

Anjelik, Marki'ye tası iki eliyle tutmasını, sıcak suyu devirirse ikisinin de haşlanacaklarını ihtar etti. Marki, herşeyi unutmuş gibi, genç kadını derin bir hayranlıkla seyrediyordu.

— Allah'ım, bunca zaman sonra, nefis bir Fransız kızı ile karşılaşmak ne zevk... Ah, güzelim, sizin karşınıza bu pejmürde kıyafetle çıktığım için ne kadar mahcubum bilemezsiniz. Ama sabırlı olunuz, Paris'e varır varmaz kırmızı atlastan şâhane bir etek ve pelerin yaptıracağım. Esir düştüğüm gündenberi hep böyle bir kıyafet tahayyül edip durdum.

Anjelik, bir kahkaha attı:

— Erkekler'in etek giyme modaları geçeli bir hayli oldu, efendim.

— Yaa? Şimdi ne giyiyorlar acaba?

— Dizlere kadar inen pantalon, uzun çorap ve etekleri geniş, belleri sıkı caketler giyiyorlar.

Marki, âdeta heyecanlanmıştı. Anjelik'in oturduğu divanın kenarına ilişerek:

— Kuzum, anlatınız, dedi... Daha anlatınız?. Başka neler var?

Anjelik, uzun uzun Saray modası hakkında Marki'ye izahat verdi. «Bu adam Saray modasına göre giyindiği vakit, tıpkı Dük de Dauzun'a benzeyecek», diye geçiriyordu içinden.

Marki birden büsbütün galeyana gelip:

— Elinizi tutmama müsaade ediniz, lûtfen, dedi.

Anjelik, adama elini uzattı... O bu beyaz eli tutup usulca dudaklarına götürdü. Genç kadın şaşkın, şaşkın bakakaldı.

Marki, sanki inanamıyormuş gibi:

— Demek, siz gerçekten Saray'da yaşadınız diyordu. El öpmeyi sizin beğeneceğiniz raddeye getirebilmem için Versay'ın Grand Galeri'sinde binlerce kadın eli öpmem lâzım... Bana kalırsa siz Kral'a bile takdim edilmişsinizdir.

— Kral'a takdim edilip, edilmemek, ne farkeder ki, efendim? dedi Anjelik.

— İsminiz nedir, esrarengiz güzel? Hangi anlaşılmaz sebep sizi korkunç korsanların eline düşürdü?

— Ya siz, Marki, siz nasıl düştünüz buraya?

Colin Paturel'in kalın sesi, konuşmalarını yarıda kesiverdi:

— Marki...

Marki de Kermoeur, yerinden sıçradı:

— Buyurunuz, Majeste...

«Majeste» kelimesini şaka veya alaylı bir mânada kullanmıyordu... Sultan'ın eline düşen esirleri nizam ve disiplin'e sokmağa uğraşır, onların her türlü dertlerini dindirmeğe çalışırken, esirler ona, gayri ihtiyarî «Majeste» diye hitabetmeğe başlamışlardı. Colin Paturel'den korkanlar, bu kelimeyi biraz huşu ile, onu sevenler derin bir sevgi ifadesi ile telâffuz ederlerdi.

Colin Paturel onlara elinden geleni yapmış, Mulay İsmail'in kılıcı altında yaşadıklarını unutturmak için kendisini parçalarcasına didinmişti. Hasta esirleri yatırmak üzere bir hastahane yapmış, esirlere verilen yiyeceklerin kalitesini düzelttirmiş, onlara arasıra tütün ve şarap verilmesini temin etmiş, ve nihayet son olarak Rahiplerin gelip esirleri almalarını da sağlayabilmişti.

Marki de Kermoeur, Colin Paturel'i samimî hislerle takdir, zeki ve kudretli bir lider olduğunu kabul ve teslim ederdi. Onun emrine derhal itaat etti.

Marki, yakalandığı zaman 22 yaşlarında bir bahriye teğmeni idi. Esirler arasında en iyi kılıç kullanan olduğu için Colin onu kendisine muhafız seçmişti.

Colin'in üçüncü defa kaçmağa teşebbüs ettiğini öğrenen Marki de Kermoeur, derhal ona iltihak etmiş bulunuyordu. Zaten Colin kendi adamlarının hepsini yanına almıştı.

Majeste, bitişik odanın kapısını da aralayıp, seslendi:

— Arkadaşlar bu tarafa geliniz.

Esirler Colin Paturel'in «huzurunda» hürmetkâr bir tavırla dizildiler. Kermoeur da onların aralarına katıldı.

— Arkadaşlar, yarın akşam yola çıkıyoruz. Daha sonra size son talimatı da vereceğim. Fakat önce sizlere birşey söylemek istiyorum... Burada 6 erkek ve bir kadın olmak üzere 7 kaçak'ız... Aramızdaki kadın başımıza bir işler açabilir belki, amma, bu hürriyet mücadelesinde o da hürriyetin temiz havasını teneffüs etmeğe hak kazandı. Şimdi şunu iyi dinleyiniz... Gayemize ulaşmak istiyorsak, birbirimize sımsıkı sarılmalıyız. Önümüzde sayılmakla bitmiyecek kadar tehlike var... Açlık, susuzluk, yorgunluk, kızgın güneş altında kavrulmak, hepsi bizim için... Hepsi bizi bekliyorlar... Lâkin, bizler, aramızda nefret ve kırgınlık nedir bilmeyeceğiz.

Ayni gaye peşinde koşan ve ayni hayatı yaşamağa mecbur kalan kimseler arasında çoğu zaman garez ve kin tohumları yeşerir. Ne demek istediğimi anladığınızı biliyorum... Aramızda nefret, kin ve garez tohumlarının yeşermesine müsaade etmiyeceğiz arkadaşlar, aksi halde hepimiz mahvolmuşuz demektir.

Parmağını Anjelik'e doğru uzatarak ilâve etti:

— Şu kadın hiçbirimizin değildir. Hiç kimseye ait değildir o... O da, hepimiz gibi büyük bir tehlikeye atıyor kendisini. Bizim nazarımızda o, bir kadın değil, sâdece bir yoldaş, bir arkadaştır. O'na karşı kötü nazarla bakacak veya hürmetsizlik edecek ilk erkek, her şeyden evvel bana cevap vermek zorunda kalacaktır... Nasıl cevap istediğimi de hepiniz bilirsiniz...

Kocaman yumruklarını sıkıp, havada salladı:

— Ve bu kadına kötü gözle bakacak, ona hürmetsizlik edecek olan kimse aramızdaki kanunlara göre, çöl'ün yırtıcı kuşlarına yem olacaktır.

Anjelik, Colin Paturel'in sesindeki haşin ve kararlı ifadeden ürkmüştü. İçinden «Müthiş bir adam bu»... diye geçirdi, «gerçekten müthiş bir adam...»

Genç kadın, dairesindeki duvar'ın aralığından Colin Paturel'i pek çok defalar seyretmiş, onu adamakıllı tanımıştı. O'nu ne zaman görse bütün vücudunu bir titremedir alır, tüyleri diken diken olurdu. Bu deva adamın herkül'ü hatırlatan vücudu, göğüs gerdiği korkunç işkencelerin izlerini hâlâ yaşamaktaydı. Bacaklarında ve kollarında korkunç yanık izleri, el ve ayak bileklerinde senelerce taşıdığı ağır zincirlerin açtığı yaralar insana ürperti veriyordu.

Çarmıha gerildiği günün hâtırası olarak, ellerinin üstünde ve avuçlarında hâlâ çivi izleri vardı. Henüz kırk yaşına varmamıştı ama, şakaklarında kırlaşmış tellerin sayısı bir hayli idi... O kaya gibi bünyesindeki zaafı belli eden yegâne şey de bu beyaz tellerdi.

Colin Paturel, arkadaşlarına söylediklerini iyice düşünmek için bir müddet sustuktan sonra sordu:

— Anlaştık mı?

Hepsi bir ağızdan cevap verdiler:

— Anlaştık...

Marki de Kermoeur ortaya kendince bir şart attı:

— Hristiyan topraklarına ayak basıncaya kadar...

Colin kahkahalarla gülerek, Marki'nin sırtına vurdu:

— Orası senin bileceğin iş, koca çapkın... Oraya ayak bastıktan sonra yaşasın hürriyet... Orada her türlü hürriyet sizin olacak... Ah, dostlarım... O zaman ne büyük bir saadete erişmiş olacağız...

Jean Jean, gözlerini devire devire:

— Üç gün hiç nefes almadan yemek yiyeceğim, dedi.

Ondan sonra, hep bir ağızdan Portekiz veya İspanyol topraklarına ayak bastıktan sonra neler yapacaklarını hayal etmeğe koyuldular.

Colin Anjelik'in yanında kalmıştı:

— Dediklerimi duydunuz... dedi. Bu emrime siz de rıza gösteriyor musunuz?

— Elbette... Size minnettarım...

— Yalnız sizin hatırınız için değil, kendimizi de düşünerek öyle konuştum. Aramızda dediğim gibi bir anlaşmazlık çıkarsa hepimiz mahvolduk demektir. Ve sorarım size, dünya kurulduğundan beri günah elması kimin elindedir. Daima bir kadının... Köyümdeki papaz derdi ki, «Kadın alev, erkek kav, şeytan da rüzgârdır.» Ben sizi yanımıza almak istememiştim. Fakat ihtiyar Savary'nin hâtırasına saygısızlık edemedim. O sizin buradan kaçmanızı çok istiyordu. Sonra, Savary'nin damadı, ve diğer Yahudiler, sizi yanımıza almadığımız takdirde bize hiç bir yardımda bulunamayacaklarını bildirdiler. Yahudileri tanımak çok güç. Fakat, onlar bir defa birine bağlandılar mı, ona kendilerinden biri imiş gibi muamele ediyorlar. Savary'yi de kendilerinden biri sayıyorlar, onun sözlerine büyük kıymet atfediyorlardı. İhtiyar Savary'ciğin en büyük emeli sizi bu harem'den sağ sâlim çıkarmaktı. Kendisi öldükten sonra, bu arzusunu yerine getirmeğe kendimi âdeta borçlu hissettim. Onu çok severdim. Ne harikulâde bir insandı?!. Ne malûmatlı adamdı... Hepimizden bin kat fazla bilgiliydi. İşte böyle... Bu sebeple sizi yanımıza alıyoruz. Yalnız sizden hislerinizi kontrol etmenizi rica edeceğim... Siz bir zamanlar, Saray hayatı yaşamış, erkeklerle bir arada bulunmuşsunuz. Fakat hiç aklınızdan çıkarmayınız ki, buradaki erkekler yıllardan beri kadin'dan mahrum yaşamışlardı. Sizin yakınınızda bulunmak onlara kadın denen mahlûk'un bahşedeceği zevki hatırlamalarına vesile olacaktır. Onlara fazla yaklaşmayınız, küçük kız... Peçeniz, bir Fas'lı kadın gibi daima yüzünüzde örtülü kalsın. İnsanın, bulunduğu zemine uyması

hiç bir zaman aptallık sayılmaz. Kasdettiğim mânayı kavrıyorsunuz, değil mi?

Genç kadının canı sıkılmıştı. Colin'in aslında haklı olduğunu teslim etmekle beraber, sesindeki ihtar edici ton hoşuna gitmemişti. Colin, onun, bu insan kılığından çıkmış, saçları sakallarına karışmış, pis kokulu, canlı cenaze gibi erkeklerle ilgileneceğini mi sanıyordu? Evet, onlara karşı, alınmasınlar, güçlerine gitmesin diye nâzik davranmıştı, ama mâdem ki, Colin Paturel onlardan uzak durmasını istiyordu, bu canıma minnetti...

Alaylı bir sesle:

— Nasıl isterseniz, Majeste, dedi.

Colin, sevimli sevimli güldü:

— Bana Majeste demeğe mecbur değilsiniz, yavrum. Tac'ımı geride bıraktım. Ben, Saint Valery'li Colin Paturel'im... Sizin adınız nedir?

— Anjelik.

— Genç adamın sakallı çehresi bir tebessümle aydınlandı... Genç kadına dikkatle bakarak:

— Güzel... dedi... İsminize uygun hareket etmeğe çalışınız.

Malta Şövalyesi Marmondin geri dönmüştü.

— Yola çıkmak zamanı geldi... dedi. Kaçakların Santa-Cruz yolunda oldukları haberini almışlar... Bütün muhafızlar o yöne gittiler... Artık yola çıkabilirsiniz.

Colin Paturel, elini sarışın saçlarının arasından geçirdi. İlk defa olarak çehresinde bir korku ve üzüntü ifadesi belirmişti:

— Birden içimi garip bir his kapladı... diye mırıldandı. Burada kalan zavallıları kaderleri ile başbaşa bırakıp gitmem doğru mu? Esaret zincirleri altında...

Şövalye, müşfik bir sesle:

— Böyle düşünmeyiniz, kardeşim... Buradan gitmenizin

vakti geldi de geçiyor bile... Kalacak olursanız, ölüm sizi arkadaşlarınızdan ayıracak.

— Hristiyan topraklarına ayak bastığım zaman, Malta Şövalyelerine sizin durumunuzu bildireceğim... Gelip sizi buradan satın alsınlar...

— Hayır... Lüzumu yok.

— Niçin?

— Ben Meknes'den ayrılmak istemiyorum. Bir din adamıyım, bu sebeple yerimin bu şeytanların yanında olduğuna inanıyorum.

— Sonumuz odun yığınlarının üstüne çıkmak olacak.

— Belki, fakat Malta Şövalyelerine yakışan bir ölümle öleceğime inanıyorum. Şimdi, size elveda benim iyi kardeşim.

— Elveda, Şövalye...

İki adam, ellerini biribirlerinin omuzlarına koydular. Sonra, Marmondin, diğer altı esirle de aynı tarzda vedalaştı. Bu sırada, sanki isimlerini zihnine nakşetmek ister gibi, teker teker adlarını söylüyordu. Yüzlerine bakarken çehresinde derin bir hüzün şekillenmişti, zira Marmondin, son yirmi yıl zarfında Fas Krallığının hudutlarından kaçmağa muvaffak olmuş hiç kimsenin mevcut olmadığını iyi biliyordu.

Anjelik'in önüne gelince, genç kadını sessizce selâmladı, sonra bir gölge gibi, karanlık, dar sokağa süzüldü, gitti.

26. BAHİS

Esirler, harmaniyelerinin kapişonlarını yüzlerine indirdiler. Hepsi Fas'lı kıyafetinde idiler, ve yüzleri traş olmuş, ceviz usaresi ile koyu renge boyanmıştı.

Anjelik mümkün olduğu kadar örtülere sarınıp sarmalanmış, gözlerinin tam altından kalın bir yaşmak başlamıştı. Jean - Jean ise, Yahudilerin giydikleri cinsten uzun, siyah bir kisve giymişti.

Colin Paturel, Anjelik'in kulağına eğilip:

— Mümkün olduğu kadar gözlerinizi yerden kaldırmamağa dikkat ediniz. Zira sizinki gibi yeşil gözlü Fas'lıya kırk yılda bile rastlanmaz.

Genç kadına, Mulay İsmail'in yeşil gözlü kadını geri getirmeleri için bir ekip çıkardığından hiç bahsetmedi. Kendisi de sarı saçları, mavi gözleri ve haddinden fazla geniş omuzları ile nazarı dikkati çekiyordu. Koca Meknes şehrinde, onun kadar uzun boylu bir tek kişi vardı. Onu da, kendisi bıçaklamıştı...

Boyunu ve iriliğini gizlemek için, bir tacir pozuna girip deveye binmeğe karar verdi. Karısı rolünü oynayacak olan Anjelik, bir katıra binmiş olarak biraz gerisinden takibedecekti. Diğer esirler ise onların hizmetkârları idiler. Yahudi kıyafetine bürünmüş olan Jean - Jean sözde, zengin tacir'in iş müşaviri rolündeydi.

Hizmetkârlar, ellerinde mızraklar ve oklarla kervan'a yaya olarak katılmışlardı. Sultan'ın Saray'ından dışarıya tüfek kaçırmaları mümkün olmamıştı.

Zifiri karanlıkta, tek bir fenerin ışığında, kadife bir dizi halinde yola koyuldu. Maimoran son talimatını verdi... Haram olan erkek kardeşi Cebon kuyusu civarında Fez'de bekleyecekti. Onları oradan alıp evine götürecek, istirahatlerini temin ettikten sonra Xauen'e kadar geçirip, orada bir başka güvenilir kılavuza teslim edecekti. Bu kılavuz iş'i dolayısıyle sık sık Ceuta'ya girip çıkabiliyordu. Bu adam, esirleri, şehri kuşatan Fas'lılardan kaçıracak, kayalar arasında sakladıktan sonra, şehrin valisine gidip, onların kaçmalarına yardım için asker istiyecekti.

Maimiran onlara tekrar tekrar hata yapmamalarını ihtar ediyordu. Meselâ, Mekke'ye doğru dönerek yirmi defa toprağa kapanmaları, asla ayakta su içmemeleri gerekiyordu... Sâdece ayakta su içerken görülmeleri bile Hristiyan oldukla-

rını ele verebilirdi. Bu ufak tefek teferrüat son derece önemliydi. Bereket versin ki, esirlerin hepsi su gibi Arapça konuşabiliyorlardı. Yalnız Fas'lı kadınlar hiç konuşmamak âdetinde oldukları için, Anjelik'in çenesini tutması icabetmekteydi.

Deve yaylanarak ayağa kalktı. Gecenin karanlığı kadar kesif bir sessizlik içinde daracık sokaklarda yola koyuldular.

Anjelik, «Yarabbi, gece ebediyen sona ermesin» diye geçirdi içinden.

Serin bir rüzgâr, burunlarına duman kokusu getiriyordu. Genç kadın, Millah adını taşıyan Yahudi mahallesinin kalın duvarlarından çıktıklarını farketti. Artık, Sultan'ın muhafızlarının oturdukları kulübelere gelmişlerdi. Açık kapılardan içeride yanan ateş görünüyor, ateşin etrafında gidip gelerek yemek hazırlayan kadın silüetleri seçiliyordu.

Ağır ve sessizce ilerleyen kafile önce köpeklerin havlamaları ile karşılandı... Kalın, boğuk erkek sesleri duyuldu... Ve nihayet önlerine bir takım zenciler çıktılar... Jean - Jean, efendisi Muhammet Raki'nin mal almak üzere geldiği Meknes'den, Fez'e dönmekte olduğunu anlattı. Gündüz sıcağına kalmamak için geceleyin yol almak istediğini bildirdi.

Jean - Jean'ın, Yahudi şivesini çok iyi taklit etmesi, Arapları ikna etmişti. Kervan'ın yolundan çekildiler.

Deve insanı çileden çıkaracak kadar ağır bir tempoyla yol alıyordu. Köpekler ise hâlâ ayaklarının altında havlayarak onu takibetmekte idiler. Yârabbi, şu kulübeler ne zaman bitecekti?... Zeytin yağında kızaran balıkların yanan tezeklerin kokusu ne zaman kaybolacaktı?

Nihayet ilk tehlikeli bölgeyi aşıp, ıssız yola çıktılar. Ve bütün gece bu yolda ilerlediler. Şafak sökerken, Anjelik sedef pembemsi renklerle ağaran ufka korkuyla baktı... Bir zeytinlikten geçiyorlardı. Ağaçların ötesinde uzayıp giden arazi çıplak ve kuraktı.

Anjelik sual sormağa korkuyordu. Fakat nerede olduğunu bilememek, önlerinde ne gibi tehlikelerin veya selâmet'in beklediğini kestirememek yüreğine gittikçe artan bir korku salıveriyordu. Yaradılış itibariyle faal ve enerjik olması sebebiyle, böyle bir çuval erzak misali katırın sırtına bağlanmak durumuna düşmesini bir türlü hazmedemiyordu. Bu yolun sonunda onu ölüm veya felâket bekleseydi bile, neticeyi bilmek ateşiyle yanıyordu. Fez'e daha çok mu vardı acaba? Kılavuzluk edecek adamı bulabilecekler miydi?

Kervan yoluna devam ediyordu. Colin biraz önce, son dönemeçte rastladıkları han'ı görmüş müydü? Han'ın kapısından çıkan Arap'ı görünce Anjelik, bir çığlık atmamak için kendisini zor tutmuştu. Arap onlara doğru yürüyordu... Nihayet, Colin Paturel devesini çökertti. Yere indi.

İhtiyar Caloens Anjelik'e seslendi:

— Siz de ininiz, kızım...

Anjelik de yere atladı. Getirilen erzak çuvalları esirlerin sırtlarına yüklenmeğe başlanmıştı. Bu arada Anjelik'e de ağır bir çuval düştü... Bu hali gören Marki de Kermoeur itiraz etti:

— Bir kadına bu kadar yük taşıtmak olur mu? Şaştım kaldım, Majeste.

Colin Paturel sert bir sesle cevap verdi:

— Erkekler merkepler gibi yüklenmişken bir Müslüman kadının eli kolu boş yürümesi olacak işlerden değildir. Böyle bir hata işlememize asla müsaade edemem. Unutmayın, henüz teşhis edilmek tehlikesini bertaraf etmiş değiliz.

Ve çuvalı yakaladığı gibi, kendi eliyle Anjelik'in sırtına vurdu.

— Kusurumuza bakmayın, kızım, dedi... Pek uzağa gidecek değiliz... Gündüz saklanıp, gece yol alacağız...

Arap, deveyi ve katırı alıp handan içeriye girmişti. Sonra onları avluda bırakıp çıktı. Piccinino kesesinden bir miktar para çıkarıp saydı, adama uzattı. Ve kaçaklar kayalık bir yol-

dan ağır, ağır ilerlemeğe başladılar. Colin Paturel plânı izah etti:

— Şu görünen bataklıkta bütün gün saklanacağız... Herkes biribirinden uzak yerlere ayrılıp, sazlar arasında gizlenecek... Akşam karanlığı bastırınca ben güvercin sesini taklit ederek sesleneceğim. O zaman karşıki ormanın kenarında buluşuruz... Herkesin akşama yetecek kadar suyu ve yiyeceği var... Haydi... Buluşma saatine kadar... Şansınız açık olsun...

Kaçaklar kafilesi, bacaklarını kesen uzun, keskin sazların aralarında dağıldılar. Bataklığın suyu iyice kurumuş, toprak yer yer çatlamıştı... Bastıkları yere ayakları gömülüyordu.

Anjelik, toprağın yosunlu kaldığı bir girinti buldu, yumuşak bir halıyı andıran zemine uzandı.

Gün bitmek bilmiyordu. Sazlar arasında sıcak son haddini bulmuştu... İri sivrisinekler, genç kadının etrafında vızıldayarak dolaşıyorlardı... Allah'a şükürler olsundu ki, vücudunu onların zehirli iğnelerinden koruyacak kat kat örtüler, peçeler altındaydı. Bir parça, su içti bir iki lokma buğday ekmeği yedi. Tepesinde gökyüzü erimiş çelik gibi yanıyordu. Sazların gölgesinde derin bir uykuya daldı.

Uyandığı vakit, biraz ileriden kulağına bir takım sesler geldi. Birden telâşla yerinden doğrulmağa çalıştı. Arkadaşları kendisini arıyorlardı galiba.

Fakat gözlerini uğuşturup etrafına bakınca henüz akşam karanlığının basmamış olduğunu farketti. Güneş hâlâ kızgın bir fırın gibi etrafı kasıp kavuruyordu.

Birden, sazlar arasında, kendisinden bir iki adım ötede, Arap kıyafetinde bir erkek gördü... Yüzünü, arkası dönük olduğu için göremiyordu.

Kimdi acaba, Francis mi, yoksa Venedikli Piccinino muydu?

Adam, birden yüzünü döndü... Cildinin esmerliğini ceviz usaresine borçlu olmayan bir Faslı... Aman Yârabbi... Anjelik'in kalbi âdeta durdu... Damarlarındaki kan dondu...

Fas'lı genç kadının göremediği biriyle konuşuyordu:

— Buradaki kamışlar pek iyi değil... Bir hayvan geçmiş buradan galiba... Kamışlar ezilmiş... Karşı sahile gidelim orada daha iyilerini bulamazsak geri döneriz buraya...

Anjelik, adamların kamışları sazları hışırdatarak uzaklaştıklarını duydu. Yakalanmamış olmasına bir türlü inanamıyordu. Fakat birden saçları dimdik oldu. Pek yakınlarında başka bir ses gelmişti kulağına... Ah, bu seferki sesi tanımakta gecikmedi... Arlesia'lı Francis'in sesiydi bu... Francis şarkı söylüyordu...

— Budala... diye dişlerini gıcırdattı genç kadın... Budala... Fas'lıları peşimize düşürecek...

Fakat onun yanına gidip susmasını tenbih edecek durum yoktu... Seslenmesi de imkânsızdı. Bir müddet taş gibi yerinden kıpırdamadan bekledi... Etrafta çıt yoktu... O zaman Francis'in yanına kadar sürünmeğe karar verdi.

Francis, sazların hışırdadığını hissedince irkilmişti:

— Kim var orada? diye mırıldandı... Oh güzel Anjelik, siz miydiniz?

Anjelik hırsından tir, tir titriyordu.

— Böyle şarkı söylemeğe cüret etmeniz için çılgın olmanız lâzım... dedi. Bataklıkta Faslılar var... Kamış kesmeğe gelmişler. Bir mucize oldu da bizi keşfetmediler.

Kaygısız taşralı genç, sapsarı kesildi:

— Aman Yârabbi... diye söylendi, hiç aklıma gelmemişti. Sekiz seneden beri ilk defa kendimi böyle serbest buluverince öylesine keyiflendim ki, gayri ihtiyarî bir şarkı tutturmuşum. Memleket şarkısı... Acaba beni duydular mı dersiniz?

— İnşallah duymamışlardır. Yerinizden bir parmak kımıldamayın.

— Ama, sadece iki kişi idilerse...

Bıçağını kınından çekti çıkardı... Parmağının kenarı ile keskinliğini denedi. Bıçak elinde olduğu halde, yeniden ha-

yal kurmağa koyuldu. Bakışlarında hülyalı bir ifade ile konuşuyordu:

— Arles'de bir sevgilim vardı... Ne güzel kızdı bilseniz... Acaba, bu kadar yıl sonra, beni bekledi mi, dersiniz.

Anjelik, ters bir sesle:

— Beklemişse hayret ederim, doğrusu, dedi. Sekiz sene bu... Dile kolay. Bana kalırsa sevgilinizin şimdiye kadar bir ordu çocuğu olmuştur... Başka bir erkekten tabii...

Genç adamın bütün keyfi bir anda sönüverdi:

— Sahi... Öyle mi düşünüyorsunuz?

Anjelik içinden derin bir oh çekti... Francis'in keyfini kaçırmak, böylece şarkı söylemesini önlemek için mahsus öyle demişti... Gözünün kuyruğu ile ona bakıyordu... Zavallı birden öylesine mahzunlaşmıştı ki, şarkı şöyle diye yalvarsalar gık diyecek hali kalmamıştı. Dut yemiş bülbül gibi susarak, bir müddet kamışların hışırtısını dinleyip, öylece içini çekti...

Göğün batı tarafı kızarmağa başlamıştı. Akşam karanlığının bastırmasına bir şey kalmamıştı. Karanlık ve pırıl pırıl yıldızlar biraz sonra bu gariplerin yardımına geleceklerdi.

Francis'e dönüp sordu:

— Hangi istikamete gideceğiz?

— Güney'e...

— Aman Yârabbi, neden o?

— Mulay İsmail'in askerleri bizim Güneye ineceğimizi katiyen tahmin etmiyorlar... Aç, susuz, silâhsız esirlerin Güneydeki çöle kaçacaklarını düşünebilirler mi? Güneye indikten sonra, çaprazlamasına Loğuya gidip sonra Kuzeye çıkacağız. Meknes'in ve Fez'in açığından dolaşıp, bir kılavuz önderliğinde Ceuta'ya veya Melilla'ya varacağız. Bu plân seyahatimizi iki misli uzatacak ama, böylece yakalanmak tehlikesini de iki misli azaltmış olacağız. Fareler, büyük kediye oyun oynuyorlar... Mulay İsmail bizi Kuzeyde veya batıda yakalayacağını uma dursun, biz şansımızı Güney'de ve Do-

ğuda deneyeceğiz. Yalnız şuna dua edelim ki, biz tehlikesiz yola girinceye kadar o, bizi aramaktan bıkmış olsun.

Aslında da, bizden önce kaçanlar, Kuzey'e çıkmak için direkt yolu seçtikleri için hiç biri muvaffak olamamışlardı. Biz, bu sefer tersinden gidiyoruz, bakalım... Haa, bir de şu var... Oraya buraya serpiştirilmiş kabilelerin reisleri de, bizi yakalayamazlarsa bunun cezasını kelleleri ile ödeyecekler.. Demek oluyor ki, Kabile reisleri de bizim peşimizdeler... Onların tazıları, Hıristiyanların kokusunu üç günlük yoldan alacak şekilde yetiştirilmişlerdir.

— Şışşş... dedi Anjelik... İşareti duydunuz mu?

Bataklık tarafından güvercin sesini duydukları zaman, etraftaki mor sisler gittikçe koyulaşmaktaydı. Kaçaklar, büyük bir dikkatle saklandıkları yerlerden çıktılar... Kararlaştırılan yerde toplandılar... Colin Paturel fısıltı halinde konuşarak onları saydı... Ve hep birden yola koyuldular.

Yarı ormanın içinde, yarı açık arazide, bütün gece yol aldılar. Açık arazi öylesine kayalıktı ki, önlerinde ne var, ne yok görmeleri bazan hiç mümkün olmuyordu... Yol üzerinde rastladıkları köylerin etrafından bir çark çevirerek geçmek istedikleri için, köpek havlaması işittikleri zaman o tarafa fazla yaklaşamıyorlardı.

Geceleri adamakıllı ayaz oluyordu. Buna rağmen, harmanlarını beklemek üzere tarlalarda uyuyan köylülere sık sık rastlanıyordu.

Piccinino'nun keskin burnu köye yaklaştıkları zaman der hal duman kokusunu alıyor, Marki de, sık sık kulağını toprağa dayayıp dinliyor, yoldan geçen atlıları haber verince hemen bir kayalığın ardına saklanıyorlardı.

Sabah olunca, bir ormanda saklandılar. Burada, sinirleri harap eden bir gün daha geçti. Yavaş yavaş, susuzluğun işkencesini hissetmeğe başlamışlardı, zira su depolarında bir damla bile kalmamıştı. Tedbiri elden bırakmamağa çalışarak,

ormanda su aramağa çıktılar... Görülmekten korktukları için serbestçe hareket edemiyorlardı.

Nihayet, sivrisineklerle dolu durgun bir su birikintisine rastladılar... Anjelik'in ince örtülerinden biriyle suyu süzüp, içtiler...

Anjelik, erkeklerin pek uzağında olmamak şartiyle, kendisine bir köşecik bulmuş, oraya kıvrılıp uyumuştu... Rüyasında, Sultan'ın banyo dairesinde yıkandığı berrak, gül kokulu mermer havuzu görüyordu... Havuzun merdivenlerinden çıkarken, hizmetçi kızların, çıplak vücuduna gül suyu serptiklerini görüyordu... Ah, şimdi de öyle bir banyo yapabilseydi... Üzerindeki şu ter kokulu elbiseleri bir çıkarıp atabilseydi... Bunlar için ne isteseler vermeğe hazırdı... Colin Paturel'e ne kadar kızıyordu... Ne diye bu kalın örtüyü dolamıştı başına... Nefes almakta bile güçlük çekiyordu...

Anjelik dalmış, Müslüman kadınların çetin hayat şartlarını düşünüyordu... Bütün gün sıcak, soğuk demeden çalışmak... Bu kadınlar için elbette ki bir harem dairesi, cennetten bir köşe sayılırdı... Harem onların hayallerinin gerçekleştiği yerdi... Zavallı, ihtiyar Fatima gibi... Şimdi kendisi bile öyle düşünmüyor muydu... Haremde akşama kadar türlü, türlü yiyecekler, tatlılarla karnın doyurmağa öylesine alışmıştı ki, yola çıktıklarından beri, günlük komanya olarak hepsine dağıtılan bir tek kaskatı buğday ekmeği ile kifafı nefs etmek çok zoruna gidiyordu...

Kaçakların diğerleri yiyecek hususunda Anjelik kadar müşkülpesent değildiler... Zira onların yedikleri şeyler bu kuru ekmekten pek farklı değildi... Senelerce beraber yaşadıkları Araplardan kanaatkâr olmayı, bir parça ekmekle bir hurma yedikten sonra Allaha hamdetmeyi öğrenmişlerdi.

Anjelik yol arkadaşlarının aralarında alçak sesle konuştuklarını duyuyordu.

Jean d'Harrosteguy:

— Hatırlıyor musunuz, Majeste, bir gün İbrahim Paşa

bizi ziyarete gelmişti de, ona yediğimiz kuru ekmekten bir parçayı zorla yedirmiştiniz. Paşa, öfkesinden soluğu Mulay İsmail'in yanında almış bizi şikâyet etmişti. Kimbilir aralarında neler konuşmuşlardı?...

— Esir meselesi yüzünden Osmanlılarla Fas arasında neredeyse harp çıkacaktı...

— Biliyor musunuz, bu çılgın Mulay Ismail, koskoca Osmanlı Imparatorluğuna bile kafa tutacak kadar ileriye gidiyordu... dedi Colin Paturel.

— Ama, nedense sizden garip bir çekingenliği vardı, Majeste. Şarap ve konyak meselesini hatırlarsınız ya?

— Ne yapayım, onlarla hıristiyanlar sadece su içerek çalışmazlar diye direttim, Sarayınızı çabuk bitirilmesini istiyorsanız, bizimkilere içki veriniz dedim.

Anjelik, hepsinin kahkahalarla gülüştüklerini duydu. İçinden «bu adamcağızlar galiba ömürlerinin sonuna kadar Afrika'da geçirdikleri esaret hayatını anlatmaktan başka bir şey yapamayacaklar...» diye geçirdi.

Akşamı karanlığı yeniden bastırdığı zaman, tekrar yola koyuldular. Ay, şimdi yıldızların arasında altın bir orak gibi parlıyordu. Gece yarısına doğru, köpek havlamalarının işitildiği bir konak yerine vardılar. Colin Paturel, keyifli duruyordu.

— Ya burada konaklamış veya köy kurmuş insanların arasından geçeriz, ya yolumuzu kaybederiz dedi...

— Soldaki ormanın içinden geçmemiz daha doğru olmaz mı?

Bu konuda uzunca bir münakaşadan sonra, orman yolu tercih edildi. Fakat orman öylesine sık idi ki, bir kaç yüz metre ancak ilerleyebildiler. Elleri, ayakları, yüzleri kan revan halde kalmıştı. Devam etmeğe imkân olmadığını anlayınca geriye dönüp, geldikleri yolun üstüne çıktılar. Anjelik, sandallarından birini kaybetmişti ama söylemeğe bir türlü cesa-

ret edemiyordu. Esirler, konak mahallinin kıyısında toplandılar.

Bir karar vermek gerekiyordu. Colin Paturel:

— Karanlıkta pek belli olmuyor ama, burası bir köy... Sessizce ortasından geçip gidelim... Allah büyüktür...

Yapılacak başka bir şey olmadığına göre, Colin'in teklifini kabul etmekten başka da çare yoktu...

Ellerinden geldiği kadar sessizce yürümeğe gayret ederek, hakikaten yaklaşınca bir köy olduğunu anladıkları karaltının içine daldılar. Daracık yolların iki yanında toprak kulübeler yapılmıştı. Etrafta köpekler göze çarpıyordu ama, son evin hizasına geldikleri halde, hiç bir insana rastlamamışlardı.

Fakat, bu sırada umulmadık bir şey oldu... Son evden bir erkek çıktı ve onlara bağırmağa başladı. Colin Paturel vakit geçirmeden adama cevap yetirtirdi... Biraz ileride oturan ve Adur Smali adını taşıyan bir büyücüye gittiklerini söyledi.. Büyücünün tesirli olması için oraya şafaktan önce varmaları gerektiğini sözlerine ilâve etti. Fas'lı itiraz etmedi.

Bu tehlikeyi de böylece savuşturup, ana yola çıktıktan sonra, yeni bir enerji ile yol almağa başladılar. Bir müddet sonra, arkalarından bir takip eden varsa atlatmak maksadı ile tali yollardan birine saptılar... Lâkin, o bölgede oturanlar, şimdiye kadar kaçak esirlerin Güneye indiklerine hiç şahit olmamışlardı. Bu bakımdan peşlerinden gelmeyi akıl edemezlerdi.

Şafağın ilk ışıkları ile yine durdular. Anjelik, boş bir çuval gibi kendisini yere atıverdi... Korkusundan yarı uyuz gibi o kadar yolu yürümüştü ama, artık bir tek adım atmağa bile mecali yoktu. Sandalını kaybettikten sonra çıplak kalan ayacığı parça, parça olmuştu... Açılan yaraların içine taşlar, topraklar dolmuş, tabanı kıpkırmızı et haline gelmişti... Bütün zihnini köylülerin takip etmeleri fikrine vererek korku için-

de süratle yol alırken o kadar acı duymasına rağmen, ayağının acısı şimdi yüreğine çöküyordu.

Colin Paturel onun külçe gibi, yüzü sapsarı yere yıkıldığını görünce yanına geldi:

— Neyin var küçük kız?

Anjelik, gözlerinden boşanmak üzere olan yaşları zorla tutarak:

— Sandallarımdan birini kaybettim, dedi...

Colin çehresinde hiç bir merhamet ifadesi belirmedi. Sırtındaki torbayı yere indirdi. İçinden bir çift kadın sandalı çıkardı.

— Samuel Maimoran'ın karısı Raşel'e bir çift fazla sandal koymasını tembih etmiştim, dedi. Böyle bir şeyin olacağını tahmin ediyordum. Biz erkekler icabederse çıplak ayakla da yürürüz ama, seni düşünmemiz gerekir.

Genç kadının önüne oturdu. Torbasından çıkardığı bir şişeden, temiz bir bez parçasının üstüne bolca merhem sürdü... Bu bezle Anjelik'in yaralı ayağını sardı.

— Sandalı kaybettiğini daha önce ne diye haber vermedin de ayağını bu hale getirdin? diye sordu.

— Köyden çabucak geçmemiz lâzımdı. O kadar korktum ki, hiç acı hissetmedim.

Normandiya'lı devasa adamın elleri arasında Anjelik'in, küçük, güzel ayağı, yaralı bir güvercin gibi duruyordu... Colin sardığı bezi alıp, yeniden merhem sürdü... Kuruyan kanları temizledi. Keskin mavi bakışları genç kadının gözlerinden ayrılmıyordu.

— Korkuyordun ama, yine de bizim süratimize ayak uydurdun, ha? Aferin sana, küçük kız... Sen iyi bir arkadaşsın...

Anjelik, artık, O'na neden «Kral» dediklerini iyice anlamıştı. Colin Peturel emretmesini bildiği kadar, sırası gelince, bir Kral gibi müşfik ve hassas olmayı da biliyordu. Genç

kadın onun gerçekten yenilmez bir insan olduğuna bütün kalbiyle ima netmişti...

Colin Paturel'in yenilmez varlığına sığınıp, er geç memleketine ayak basacağına inanıyordu. Önünde uzanan korkunç yolculuğun getireceği bütün güçlüklere ıstıraplara göğüs germeğe hazırdı... Şu anda kendisini, esneyen bir aslan'ın ağzında imiş gibi hissediyordu... Ama, Colin Paturel onu, bu vahşet diyarının bütün tehlikelerinden koruyacaktı. Bu düşünce ile, içi biraz ferahlar gibi oldu... Bir parçacık serinlik bulmak ümidiyle yanağını toprağa dayayıp uykuya daldı.

Göz alabildiğine uzayıp giden çöl'de ayak izlerini takip ederek yola çıktılar... Bir müddet yürüdükten sonra, havuzumsu bir su birikintisine rastladılar. Suyun etrafında kurumuş çukurlar vardı. Ve bu çukurların dibinde bembeyaz pırıl pırıl tuz tabakaları teşekkül etmişti.

Colin, kocaman kocaman tuz kayalarından bir kaç parça koparıp, bir çuvala doldurdu. Kuzey'e doğru dönüp, tehlikeli bölgeyi atlattıktan sonra, sık sık rastladıkları gazelleri avlayıp, tuz ve yabani biberle uğuşturarak ateşte kızartabileceklerini söylüyordu. Kızarmış gazel et de nefîs olurdu hani... Gazel eti yiyip, serin pınar suyu içmek...

Peki ama, o serin pınarlara ne zaman rastlayacaklardı... Bin bir haşeratın kaynaştığı, kurt ve sinek dolu suları içmek, ölümü kendi elleriyle dâvet etmek demekti...

Anjelik, yine kızgın bir kayanın gölgesine büzülüp uyuya kalmıştı. Gözlerini açtığı zaman susuzluktan içinin kavrulduğunu hissetti. Uyurken peçesi kaymış, açıkta kalan yanağını güneş âdeta dağlamıştı... Yüzü istakoz rengindeydi... Yara gibi acıyordu...

Genç kadın biraz ileride, kayalara inen bir balyoz sesi duyar gibi olunca doğrulup, baktı... Dinlenme anından istifade eden Colin Paturel, biraz eğzersiz yapmak maksadiyle kayaları kırıyordu... Yorgunluk ve susuzluğun ona zerre ka-

dar tesiri yoktu... İki bilek kalınlığında bir ağacı kökünden çıkarmış, bununla kendisine bir neyi balyoz yapmıştı...

Bir yandan da keyifli bir sesle öğünüyordu:

— Bunun, Kermoeur'un kılıcından farkı yok, belki karın deşmeğe pek gelmez ama, beyinsiz bir Fas'lının aklını başına getirmeğe pekâlâ yarar...

Güneş, gökyüzünü alev, alev tutuşturarak batmak üzereydi... Kaçaklar, yorgun bakışlarını, ufkun kadife maviliğinde kaybolan tepelere dikmişlerdi. Semanın maviliği onlara berrak suları hatırlatıyordu...

— Çok susadık, Colin...

— Sabırlı olunuz, dostlarım... Biraz sonra aşacağımız dağlarda, küçük çağlayanlara rastlayacağız... Yarın akşama kadar, gırtlaklarımızı ıslatacak biraz su bulacağımızı sanıyorum...

Susuzluktan ölecek hâle gelen bu zavallılar için, Colin'in koyduğu zaman belki de asırlar kadar uzun geliyordu ama, şu anda onun tahminlerinde yanılmaması için Allaha yalvarmaktan başka bir çareleri yoktu.

Colin Paturel, arkadaşlarına torbasından çıkardığı fındığa benzer bir şeyler dağıttı... Bunlar, Afrika'nın ortasında yetişen bir ağacın meyvaları idi ve Mulay Ismail'in askerleri uzun mesafe katetmek zorunda kaldıkları zaman bunları ağızlarına atıp çiğnemek âdetinde idiler. Acı bir tadı olan bu kozaların, vücuda kuvvet verdiği, susuzluğu ve açlığı hafiflettiği tecrübe edilmişti. Kozalakları mümkün olduğu kadar ağaçta uzun bir müddet tutmak gerekiyordu.

Hava kararır kararmaz yine yolculuk başladı. Fakat bu seferki yolculuk gerçekten de zorlu olacağa benziyordu, zira çok geçmeden önlerine uzaktan yüksekliğini pek kestiremedikleri ve aşmak mecburiyetinde kaldıkları yalçın bir dağ çıkmıştı. Karanlık işlerini daha da güçleştiriyordu.

Mehtap, yol iz gösterecek kadar kuvvetli değildi... Kör-

lemeden irtifaını tâyin edemedikleri bir korkunç kayalığa tırmanmağa başladılar.

Artık son derece ağır yol alıyorlardı... Bazan kopup yuvarlanması ihtimalini bile hesaplayamadıkları kaya parçalarına asılıp kendilerini yukarıya çekiyorlar, bir düzlüğe ulaştıkları vakit nefes almalarına meydan kalmadan bir kayalık, heyula gibi önlerine dikiliyordu.

Ayaklarının altında parçalanıp koparak, gecenin sessizliğinde uçuruma yuvarlanan kaya parçalarının çıkardığı sesi, dehşetten donarak dinliyorlardı. Uçurumun dibine çarpıp parçalanan kayaların aksisedası korkunç sessizliğin içinde uzun uzun inliyordu...

Hava soğumaktaydı. Terleri kurumuş fakat bu sefer de ıslak elbiseleri buz gibi vücutlarına yapışmıştı. Kafilenin öncülüğünü yapan Colin, bazan bir kav çakarak bastığı yeri görmeğe çalışıyordu. Oysa, gecenin zifiri karanlığında kav yakmak tehlikeyi eliyle dâvet etmek demekti... Ötede beride pusu kurmuş olmaları muhtemel bulunan Arab'ların kav ışığını uzaktan görmeleri ihtimali de mevcuttu...

Anjelik, çıplak, yaralı ayacıklarında incecik sandallarla erkeklerin en arkasından sarp kayalara tırmanmağa çabalarken, kendi kendisinin tahammül kudretine şaşıyordu... Şu andaki vaziyetini rüyada görse haykırarak uyanırdı... Ah, evet, evet şimdi anlıyordu, ona bu kuvveti veren şey ağzındaki kola kozalağı idi... Evet, muhakkak o'ydu, zira, başka türlü böyle korkunç bir gecede, ayağının bastığı yeri görmeden... Birden düşüncesi yarıda kaldı... Yukarıdan aşağıya, çığ yuvarlanır gibi bir ses duymuştu... Aynı anda, bir karaltı, yanı başından süratle yuvarlanarak geçti... Sonra gecenin ölüm sessizliğini parça parça eden bir çığlık, bir canhıraş feryat yükseldi... Ve uçurumun dibine vuran ağır bir cismin yumuşak sesi...

Anjelik, sipsivri bir kayaya sımsıkı sarılmış, olduğu yerde, kendisi de bir kaya gibi taşlaşmıştı...

Kalın bir ses, haykırdı:

— Colin, biri düştü...

— Kim?

— Bilmiyorum.

— Kız mı?

Anjelik'in çeneleri öylesine takırdıyordu ki, cevap veremedi.

Colin'in sesi, gecenin sükûnetini dalga dalga yararak yüksekldi:

— Anjelik...

Sesinde, genç kadının uçuruma yuvarlandığından eminmiş gibi bir dehşet tarifsiz bir korku vardı... Sonra, sanki vukubulan felâketi sesindeki kudret dağıtacakmış gibi bir kere daha haykırdı:

— Anjelik...

Ah, onu ne diye kendi başına bırakmıştı... Neden bir keçi kadar emin adımlarla yürüyen Caloens'in yanına katmamıştı.

Üçüncü defa haykırdığı zaman sesi artık bir feryat halindeydi:

— Anjelik...

O zaman, Anjelik, bir sihirli deynekle dokunulmuş gibi, sesine kavuşuverdi... Mecalsiz bir inilti ile:

— Buradayım... diye inledi...

— İyi... Kımıldayayım deme Jean?

— Buradayım.

— Jean - Jean?

— Buradayım.

— Francis?

Bu isme hiç kimse cevap vermedi...

— Arlesli Francis? Piccinino?

— Buradayım.

Marki? Caloens?

— Buradayım... Buradayım...

Colin, dikkatle bulunduğu yerden inerek arkadaşlarının yanına geldi:

— Arles'li Francis olacak... dedi.

Hepsi bir araya toplanıp kazanın nasıl vukubulduğunu konuşmağa başladılar. Arles'li her halde Anjelik'ten biraz yukarıda olacaktı. Genç kadın, onun, çakıllar üzerinde kaydığını duymuştu. Sonra yanından bir karaltı yuvarlanmış ve bir feryat yükselmişti.

Colin:

— Yarın sabaha kadar bekliyeceğiz... diye karar verdi.

Orada o ölüm dağının üstünde soğuktan titreşerek, kayalar üzerinde oturmaktan bacakları uyuşarak, beklediler.

Nihayet, pırıl, pırıl bir şafak söktü. Biraz ileride, bir kayalığın tepesinde iri bir kartal daireler çevirerek uçuyordu. Doğan güneşin kızıllığı üstüne kartalın silüeti, tıpkı Roma İmparatorluğunun armasındaki bronz kartalı andırıyordu.

Gün ışır ışımaz, yeni bir ümitle etrafı aramışlar, Francisin belki de bir kenarda olduğunu ummuşlardı ama, kartalı görünce, Colin, uçuruma eğilip baktı.

— Francis aşağıda olacak, dedi.

Evet, Francis aşağıda idi... Sivri, kara kayaların ortasında beyaz bir leke gibi yatıyordu...

— Belki de sadece yaralanmıştır.

— Bana bir ip ver, Kermoeur. Colin Paturel, uzatılan ipi, sıkıca bir kayaya bağladı. İpin diğer ucunu kendi beline doladı. Sanki bütün ömrü boyunca kemici düğümü yaparak vakit geçirmiş bir gemici ustalığı ile ipi düğümledi. Tam uçuruma adım atacaktı ki, gittikçe daralan daireler çevirerek uçmakta olan kartala bakarak:

— Bana sopamı veriniz, dedi.

Sopayı da beline bağladı. Ağır sopa inişini güçleştiriyordu ama, yine de büyük bir maharetle inmeğe başladı.

Arkadaşları, uçurumun kenarından sarkmışlar, nefes almağa bile korkarak ona bakıyorlardı.

Colin Paturel, çevik ve emin adımlarla indi, indi... Nihayet bir elbise yığını gibi hareketsiz yatmakta olan Francis'in yanına ayak bastı. Üzerine eğildi... Sonra yavaş yavaş doğruldu. Başını gökyüzüne kaldırarak istavroz çıkardı...

Yukarıda Jean - Jean acı, acı inledi:

— Oh, zavallı Arlesyalı... Zavallı dostum...

Hepsi, Francis'le beraber neler kaybettiklerini biliyorlardı. Şimdi sadece, uzun yıllar çekilen işkence ve ıstırapların, ümit ve kahkahaların, Afrikanın yıldızlı seması, palmiye ağaçlarının tatlı hışırtısı altında söylenen hasret dolu şarkıların ölümsüz hatıraları vardı.

Anjelik ıstırapla kırışmış bu esmer yüzlerde, bir an, bütün insanlığın azabını görür gibi oldu.

Marki de Kermeour, dehşet içinde haykırdı:

— Colin, kartala dikkat et...

Yırtıcı kuş, şikârından vaz geçmiş gibi, kanatlarının bütün haşmetini göstererek, yükselmişti. Birden, bir şimşek hızı ile tekrar aşağıya süzüldü... Yukarıdakiler, bir lâhza, kuşun kanatları altında Colin'i kaybeder gibi oldular. Sonra, Colin'in elindeki kalın sopayı, bir yel değirmeninin kanatları gibi, döndürerek salladığını gördüler.

Daracık, eğri büğrü kaya çıkıntısının üstünde muvazenesini temin etmek, aynı zamanda sopayı sallamak öylesine güç bir işti ki, bunu nasıl başardığını anlamak imkânsızdı... Üstelik sırtını gerideki kayalara da dayamamış, aşağısı sarp bir uçurum olan çıkıntının en uç kısmında denge temin etmişti... En ufak bir dikkatsizlik, iyi hesaplanmamış bir hareketle uçuruma yuvarlanması işten bile değildi. Fakat, onun mücadeleden vaz geçmeğe hiç niyeti yoktu. Kartal'a nefes almak için bile bir saniye durmaksızın sopayı savuruyordu... Vahşi kuş ise, hasmının bu inanılmaz kuvveti karşısında âciz kalmış, bir kaç defa, sopa darbesi ile yaralanan kanadını kaldırmağa çalışarak uzaklaşmak istemiş, fakat yine de gözlerinden ateş saçarak geri dönüp Colin'e saldırmağa devam etmişti.

Nihayet, Colin, son bir hücum esnasında, kartalı boynundan yakaladı... Sopasını bir yana fırlatarak, bıçağını çıkardı, çırpınan kuşun kanatlarına basarak kafasını kesti, leş'ini uçuruma attı.

İhtiyar Caloens, huşu içinde mırıldandı:

— Ey Ulu Tanrım...

Herkes bembeyaz kesilmişti. Alınlarında biriken ter damlaları şakaklarından aşağıya süzülüyordu...

— Eee, dostların, beni yukarıya çekmiyecek misiniz?

Colin Paturel'in sesi, keyifli, keyifli kükrüyordu...

— Daha ne bekliyorsunuz orada?

— Derhal, Majeste, derhal...

Colin Paturel'e Francis'in cesedini kalın, geniş omuzuna atmış, ağır ve meşakkatli bir tırmanışa geçmişti bile... Kaya ların bir set şeklini aldığı kısma gelince, bir dizinin üzerinde çökerek bir, iki dakika dinlendi. Kartalın saldırdığı yerlerinden kanlar akıyor, beyaz harmaniyesini kızıla boyuyordu.

Uzun, tüyler ürpertici, ölümle el ele geçen bir tırmanıştan sonra, arkadaşlarının yanına çıktı.

— Francis'in cesedini ihtimamla yere uzatırken:

— Onu aşağıda bırakacaktım, ama, kartalı gördükten sonra yüreğim elvermedi... dedi... Kartallara yem olmasına gönlüm razı olmadı...

— Var olunuz, Majeste... Francis'i dinî âyinle gömeceğiz.

Etraftaki iri taşları kaldırıp küçük bir toprak parçası meydana çıkardılar... Bıçaklar ve sopalarla toprağı kazarak, pek derin olmayan bir mezar yaptılar.

Anjelik, Colin Paturel'in yanına gitti:

— Müsaade ediniz, yaralarınızı sarayım... dedi... Siz de dün benim ayağımı iyileştirmiştiniz.

— Bu teklifinizi nasıl reddedebilirim, küçük kız?... Kartal beni fena halde yaraladı. Torbamdan konyak şişesini al, yaraların üstüne bolca dök.

Genç kadın kartalın gagası ile açılmış derin yaralara sert konyağı döküp, temiz bir bezle silerken, Colin gözünü bile kırpmadı.

Anjelik bu inanılmaz adamın vücuduna parmaklarını değdirdiği zaman, ona karşı içinde bir huşu ve tarifsiz bir hürmet hissinin kabardığını hissediyordu. Colin, Allahın iftihar ettiği nâdir insanlardan biriydi.

Fakat Colin, artık, kartalla yaptığı mücadeleyi düşünmüyordu. Bütün aklı fikri Arlesli Francis'de idi. Bunca ıstıraba katlanmış bu genç adamın feci ölümü, kalbinde, kartalın açtığı yaralardan daha derin, daha çok kanayan bir yara açmıştı...

27. BAHİS

Üç gün, üç gece, çıplak sarp kayalar üstünde, susuzluktan kıvranarak yol almağa çalıştılar... Artık, yeni bir kazayı önlemek için sadece gündüzleri yürüyorlar, geceleri dinleniyorlardı.

Bulundukları dağlık arazide arasıra insanlara da rastlıyorlardı. İkinci günü, yeşil yamaçlarda sürülerini otlatan iki çobana rastladılar. Çobanlar, önlerine çıkan bu acaip kafileyi önce şüpheyle süzdüler. Kimdi bunlar böyle... Aralarında bir kadınla bir de haham vardı.

Colin Paturel, adamların şüphelerini dağıtmak maksadıyla onlara haykırdı:

— Heyy, biz Meljani'ye gidiyoruz...

Bu söz çobanları büsbütün şaşırtmıştı... Meljani'ye gitmek için vadi'den geçen rahat yol dururken bu aklı kısalar ne diye sarp dağ yolunu tercih etmişlerdi?, Mulay İsmail'in muhafızları tarafından korunan bu yol hem daha emin, hem daha düzgündü... Yoksa bunlar yollarını kaybetmiş yabancılar mıydı? Yoksa haydut filân mı idiler?... Yoksa (Aman Ya-

rabbi.) kaçtıkları bildirilen Hıristiyan esirler olmasındı bunlar?.

İki çoban son ihtimali hatırlayınca dünyanın en olmayacak şeyinden bahsetmişler gibi kahkahalarla gülmeğe başladılar... Fakat, birden ikisinin de yüz ifadeleri değişti... Biribirlerine dönüp bir şeyler fısıldaştılar. Gözlerini karşı yamaçtaki garip adamlardan ayıramaz oldular...

Colin Paturel usulca:

— Bana ok'la yay'ını ver Jean d'Harroteguy... dedi. Sen de Piccinino, önümde dur da ne yaptığını görmesinler.

Fakat Fas'lı çobanlar vaziyeti derhal kavramışlar, haykırarak, tabanları yağlamışlardı. Buna rağmen, Colin okları onları sırtlarından vurmağa muvaffak oldu... İkisi de yamaçtan aşağıya yuvarlandılar... Koyun sürüsü de panik'e kapılmış, öteye beriye kaçışırlarken bazıları uçurumdan aşağıya düşmüş, bir çoğu ayaklarını kırmışlardı.

— Tam zamanında çiviledik onları... dedi Colin, yoksa bir alarm düdüğü çalmalarına bakardı... Bütün civar köylüleri tepemize binmiş bulurduk, alimallah...

Her ihtimale karşı artık tetikte idiler. Biraz sonra, ileride çobanların bahsettikleri kestirme yolu gördüler. Lâkin o yola inmeleri, tabiî ki, imkânsızdı. Kızgın güneş altında, sarp kayalarla boğuşarak ilerlemeğe mecburdular. Koyu mavi semanın altında, kayalar, kurumuş kemiklerin rengine bürünmüşlerdi.

Hürriyet yolcuları, dudakları, çatlamış, dilleri kuruyup, şişmiş, ayakları kan revan içinde kalmış bir halde hâlâ yol almağa çabalıyorlardı ki, akşam üstüne doğru bir tepenin eteğinde ışıldayan bir su birikintisi gördüler.

Vücutlarına sanki yepyeni bir kuvvet aşılanmışcasına suyun yanına indiler... Fakat, henüz yaklaşıyorlardı ki korkunç bir arslan kükremesi, hepsini oldukları yerde dondurdu...

— Aslanlar...

Hepsi, bir arada, suyun biraz ilerisindeki kayalığa koştular... Can havliyle tırmanmağa başladılar...

Bu sırada, vahşi aslanlar, kaçakların ayakları altında kayan taş parçalarının çıkardığı sesleri duymuşlar, yerlerinden fırlayarak ortaya çıkmışlardı. Anjelik, kan içinde kalan elleriyle yapıştığı kayanın üzerinden bir kaç metre aşağıdaki samur renkli aslanları görüyordu.

Biraz yukarıda devâsa Normandiyalı, genç kadının bembeyaz kesilen yüzünü, gözlerindeki tarifsiz dehşet ifadesini görmüştü.

— Anjelik...

Emir verdiği zaman, her zamanki sâkin, müşfik sesi hiç kimsenin itaatsizlik edemiyeeği bir ton'a bürünüyordu...

— Anjelik... Aşağıya bakma... Kımıldama... Bana elini uzat...

Genç kadını küçücük bir tüy gibi kaldırdı.

Anjelik, Colin'in vücuduna bir sarmaşık gibi sarılmıştı... Aşağıdaki müthiş manzarayı görmemek için yüzünü, geniş omuzuna gömmüş ,son nefesini vermek üzere olan bir kuş gibi titriyordu...

Colin, titremesi geçinceye kadar sabırla bekledi. Aslanların tüyler ürpertici kükremelerini bir an kesmelerinden istifade ederek:

— Tepeye döneceğiz, arkadaşlar... dedi... Kaderi zorlamak doğru değil.

Jean - Jean inledi:

— Peki, su ne olacak...

— Cesaretin varsa in de al...

O akşam, Anjelik, diğerlerinden ayrı olarak, bir köşeye çekilip oturdu. Arkadaşları, yollarda topladıkları yabani patatesleri pişirmek için küçük bir ateş yakmağa cüret etmişler, onun başına toplanmışlardı.

Genç kadın başını bir kayaya dayayıp, hayallere daldı. Bir

palmiye ağacının altında serin bir gölgelik... Buzlu şerbetler... Soğuk içkiler... Işıl, ışıl yanan serin bir göl...

Birden elinde olmayarak:

— Bir banyo... diye inledi... Ah, içilecek bir şey... Bütün vücudum kurudu. Devam edemiyeceğim yola... Bir yudum su...

Aynı anda, başının üzerinde bir el hissetti... Kocaman bir el... O kadar kocaman ki sadece Colin'in eli olabilir bu... Fakat kımıldayamadı Anjelik... Bütün kuvveti tükenmiştir.

Colin, usulca genç kadının başını tutup kaldırdı... Elindeki deri matrayı gösterdi...

Matranın dibinde belki de ancak bir avuç su vardı... Anjelik, hayretle açılan gözlerini Colin'in yüzüne çevirdi.

— Bu senin, küçük kız... Bütün arkadaşlar matralarındaki son damla suyu sana verdiler... Hepsi son damlayı senin için saklamışlar...

Ilık su, genç kadına âbu hayat gibi geldi... Ölümle yüz yüze olan bu insanların fedakârlıkları ise bir hayata bedeldi. Bu emsalsiz fedakârlık, genç kadının yüreğine sonsuz bir cesaret aşıladı.

— Teşekkür ederim. Yarına şansımız daha iyi olacak...

Kurumuş çatlamış dudaklarıyla gülümsemeğe çalıştı.

— Elbette, küçük kız... Eğer yola devam edecek olan bir kaç kişi çıkarsa içimizde, onlardan biri de sen olacaksın.

Genç kadın, «erkekler beni olduğumdan daha kuvvetli sanıyorlar...» diye geçirdi. Ama, Colon, öylesine inandırıcı bir sesle konuşmuştu ki insanın kendisini gerçekten kuvvetli hissetmemesine imkân yoktu.

Anjelik, sert, ötesine berisine batan kayalardan yapılmış yatağına uzandı.

Kendisini, müthiş bir bitkinlik, perişanlık, tarifsiz korkular içinde ,sanki dünyanın diğer kısımları ile tamamen alâkasını kesmiş derin bir maden kuyusunda imiş gibi yalnız hissediyordu. Acaba, Dante de, cehennem'de ölüler diyarının kapısını bekleyen üç dilli köpeğin ulumasını duyduğu zaman aynı hisleri mi duymuştu.

Acaba cehennemde burası gibi bir yer miydi? Evet kendisi ne son yudum sularını ikram eden dostlar olmasaydı burası için «cehennemin ta kendisi» diyebilirdi... Hiç ümit yok muydu? Hayır, şimdi, şimdi titrek bir ümit ışığı belirmişti. «Bir gün, şu gök kubbenin altında ciğerlerimize hürriyetin havasını dolduracağız, bir gün içeceğiz...»

Ertesi sabah, tepeden ovaya indiler.

Aslanlar, parçaladıkları bir atın başında toplanmışlar, keyifle karınlarını doyuruyorlardı. Demek bu civarda bir köy vardı...

Nitekim, biraz sonra köpek havlamaları duydular. Ve ters yüzü dağa döndüler... Fakat köye yaklaştıkları sırada bir kuyu görmüşlerdi. Susuzluktan bitap hale gelen bu insanlar için artık yakalanmak korkusu ilk günlerdeki önemini kaybetmişti. Her ne pahasına olursa olsun, su içmek, kana kana su içmek istiyorlardı.

İşte bu çılgın arzu ile, tekrar kuyunun bulunduğu yere döndüler. Büyük bir şans eseri olarak kuyunun civarında kimseler yoktu.

Alelacele en zayıfları olan Jean - Jean'ın beline bir ip bağlandı. Kuyuya sarkıtıldı.

Biraz sonra Jean- - Jean'ın kuyuda suları şapırdattığı duyuldu... Fakat sevinçle derin bir nefes almalarına meydan kalmamıştı ki, Jean - Jean, aşağıdan bir feryat kopardı...

Kuyunun başında ümitle su bekleyenler, genç adamı derhal yukarıya çekmek zorunda kalmışlardı...

Jean - Jean, yüzü sapsarı dışarıya çıktı... Mütemadiyen kusuyordu. Aşağıya inince, hemen kendisini suyun içine atmıştı... Ama, o sırada birden ayakları altında bir beygir leş'inin bulunduğunu farketmiş, fakat buna rağmen eğilip sudan bir yudum içmekten kendisini alakoyamamıştı. Allah'ım... Ne suydu o... Çürümekte olan leş, suyu adetâ zehirlemiş, çorba koyuluğunda bir mülevves bulamaç haline getirmişti...

Genç adamın içtiği iğrenç su biraz sonra tesirini gösterme-

ğe Jean - Jean sancılar içinde yerde kıvranmağa başladı, Lâkin yola koyulmaları da lâzımdı... Genç adam, bütün ıstırabına rağmen arkadaşlarının peşi sıra, adetâ sürüklenerek yürümek zorunda kalmıştı.

Susuzluk artık bir afet haline gelmiş bulunuyordu. Kuruyup, şişen dilleri dışarıda, yarı ölü bir halde vücutlarını sürüklüyorlardı. Bu feci hal, ikindi saatine kadar sürdü... Ve nihayet, kızgın çöl'ün ortasında, önlerine, koyu yeşil hurma, incir ve nar ağaçları, masmavi bir su ile serin bir vaha çıktı.

Bu manzaranın ancak bir serap olacağına inanarak, bulundukları tepe'den aşağıya koşmağa başladılar.. Biraz önce ayaklarını güçlükle kımıldatan ihtiyar Caloens, suyun kenarına ilk varan oldu... Beyaz çakıl taşlarının üstünde süratle koşuyordu... İşte... günlerce bir yudumunu tahayyül ettiği su, önünde masmavi, billûr gibi, ışıl ışıl uzanıp gidiyordu.

Fakat ihtiyar Caloens, suya erişemedi... Nereden çıktığı anlaşılamayan bir dişi aslan, ok gibi fırlayıp, ihtiyarı pençeleri arasına alıvermişti.

Colin, rüzgâr gibi yetişti, sopası ile aslana korkunç darbeler indirmeğe başladı... Hayvan, başına ve sırtına yediği darbelerin tesiriyle sırt üstü yuvarlandı. Can çekişmeğe başladı.

Fakat, Marki de Kermoeur'un kopardığı çılgın feryat, bir aslan kükremesine karışmıştı:

— Dikkat et, Colin...

Marki kılıcını kınından sıyırıp, kendisini yeni gelen aslanla Colin'in arasına attı... Kılıç biraz ilerideki yeşillikten sıçrayan aslanın kalbine saplanmıştı ama, hayvan yere yıkılmadan önce korkunç pençelerini Marki nin karnına saplayıp, barsaklarını kumların üzerine boşaltıverdi.

Biraz önce büyüleyici bir manzara arzeden vâhânın berrak sularına şimdi insan ve hayvan kanlarından bir dere akıyordu.

Colin, sopası elinde, dimdik ayakta durarak vahşi ziyaretçilerden bir kaçını daha bekledi. Fakat etraf, artık, biraz önceki

o derin sessizliğe bürünmüştü. Kaçaklar, çiftleşme mevsiminde ki bir çift aslanı rahatsız etmişlerdi... O kadar...

Colin arkadaşlarına dönüp:

— Dört tarafa, ellerinizdeki mızraklarla göz kulak olunuz. dedi...

Sonra, Marki de Kermoeur'un yanına diz çöktü:

— Yoldaş'ım... Hayatımı kurtardınız... dedi...

Marki'nin gözleri çoktan camlaşmağa başlamıştı. Hırıltılı bir sesle:

— Evet, Majeste... diyebildi...

Birden hücum eden eski, tatlı hatıralarla camlaşan bakışları buğulandı:

— Versay'da... Versay'da...

Ve çok uzaklarda bulunan bu muhteşem yer'in adı dudaklarında, son nefesini verdi.

Caloens halâ yaşıyordu. Fakat sol omuzunun etleri kemiğine kadar parçalanmış, kolundan aşağıya sallanıyordu.

— Su... diye inliyordu... Su... Su...

Colinin, bir su kabağını bir arkadaş kurban vererek kazandıkları suya daldırarak, getirdi, ihtiyarın dudaklarına tuttu...

Colin'in arkadaşları üzerindeki nüfuzu öylesine büyüktü ki, susuzluktan kavruldukları halde hiç biri henüz suyun kenarına koşmamış şaşkın perişan ve muztarip öylece bekleşiyorlardı.

Normandiya'lı obların halâ su içmediklerini farkedince adetâ hırsla bağırdı:

— Haydi, gidip için... budalalar...

Hürriyete kavuşturacağına söz verdiği arkadaşlarının ikisinin göz kapaklarını, ölümün kucağında kendi elleriyle örtmüştü. Bu hazin vazifeyi bir kere daha yapacağına dair içinde garip bir önsezi vardı.

Biraz ilerideki sık yeşilliğin içinde aslanların yuvasını buldular... Burada yarısı yenmiş bir karaca artığı göze çarpıyordu. Demek dişiyle erkek aslanı yiyecek yerken rahatsız etmişlerdi.

Yaralı ihtiyarı oraya taşıdılar, kuru yapraklarınüstüne yatırdılar. Colin, şişede kalan konyak ile Caloens'in yaralı omuzunu yıkadı. Elinden geldiği kadar ihtimamla sardı. Ne olursa olsun, Caloens'in vaziyetinin alacağı şekli görmek üzere burada bekleyecekti. İhtiyar'ın kuvvetli bir bünyesi vardı... Belki de kurtulacaktı. Lâkin vahşi hayvanları ve köylüleri celbeden bu su başında ne kadar bekleyebilirlerdi?

Colin, parmakları ile Cebon vahasına varmaları için geride kalan günleri saydı. Bu gece yola çıkmış bile olsalar, iki gün tehirle oraya varacaklardı. Fakat Caloens bu vaziyette iken yola çıkmayı düşünmek bile imkânsızdı. Geceyi orada geçirmeye karar verdi.

Önce Marki de Kermoeur'un cesedini gömecekler, sonra ne yapacaklarını düşüneceklerdi. Zaten herkesin dinlenmeğe ihtiyacı vardı. Hele bir sabah olsun... Elbette bir karara varırlardı.

Gece karanlığı bastırdığı zaman Anjelik usulca, aslanların yuvasından dışarı süzüldü. Serin suya dalmak arzudunu artık ne ihtiyar'ın hırıltılı nefes alışı ne de yırtıcı aslanların korkusu önleyebilirdi... Kaçaklar birer ikişer suya girip keyifle yıkanmışlar, fakat genç kadın yaralının baş ucundan bir lâhza ayrılamamıştı.

Caloens, arkasından inliyerek sesleniyordu... Yaralandıktan sonra bu dinç ihtiyar, annesinin yanından ayrılmamasını isteyen küçük bir çocuk olup çıkmıştı. Mütemadiyen:

— Elimi tut, küçük kız... Sakın benim yanımdan ayrılma diyordu.

— İşte yanınızdayım...

— Bana o tatlı su'dan biraz daha ver yavrum.

Anjelik, Caloens'in yüzünü yıkıyor, kuru yapraklardan yapılmış yatağında ona en rahat şekli vermek için uğraşıyordu. Colin Paturel son kalan ekmeği de dağıtmıştı. Şimdi torbada sadece kuru fasulyaları vardı... Onu pişirmek için de ateş yak-

F.: 8

mak gerekirdi ki, böyle meskûn bir yerde bu rizikoyu göze alamamışlardı.

Anjelik, şimdi, zifiri karanlık içinde suya doğru bir gölge gibi ilerilemekteydi... Ay henüz fazla yükselmemişti...

Biraz ileride akan şelâlenin tatlı şıpırtısından başka çıt yotu etrafta... Su'yun sathı bir ayna gibi parıldıyordu. Arada sırada bir kurbağa veya çekirge sesi, bu derin sükûneti bozmak cüretini gösteriyordu.

Anjelik, sırtındaki toz ve terle muşambalaşmış elbiseleri çıkardı. Çırılçıplak kendisini suyun serin koynuna bırakıverdi... Dudakları arasından gayri ihtiyarî bir «ohh» yükseldi... Hayatında hiç bir şey ona böylesine bir hâz vermemişti...

Suyun içinde bir müddet âdeta zevkten mest olmuşcasına yattı... Sonra üstünden çıkardığı kirli elbiseleri yıkadı... Kayaların üstüne serdi... On'ların kurumalarını beklerken tekrar suya girdi, saçlarının arasında biriken kumları yıkadı... Keçeleşen saçlarını elleri arasında uğuşturarak temizledi...

Ay, bir palmiye ağacının ardından yükselmiş, kayalar arasında akıp giden suyu gümüşten bir ırmak haline getirmişti... Anjelik, su'yun kaynadığı yerden küçük bir şelâle meydana getirerek döküldüğü kısma gitti. Suyun altına girdi... Su, bir duş gibi başından aşağıya bütün vücudunu okşayarak, akıp gidiyordu. Allahın insanlara bahşettiği nimetler arasında hiç şüphe yoktu ki, su en başta geliyordu... Genç kadın, Paris sokaklarında dolaşan saka'ları hatırladı... «Billûr gibi su'yum var... Tertemiz, buz gibi su'yum var...» diye bağıran seslerini duyar gibi oldu...

Başını kaldırıp, hurma ağaçlarının yelpaze biçimindeki yaprakları arasından göz kırpan yıldızlara sevgiyle baktı. Su, omuzlarından aşağıya tatlı şırıltılarla dökülüyordu... Ve, Anjelik, mehtapta ayna gibi pırıldayan suyun sathında, mermer bir heykel misali yükselen çıplak vücudunu bir müddet seyretti... Sonra, derin bir zevk içinde, kendi kendisine mırıldandı:

— Yaşıyorum... Yaşıyorum... Ölmedim, ölmedim...

Suyun altında her geçen dakika, bunca zamandır çektiği azabın, giriştiği amansız mücadelenin tüyler ürperten hâtıralarını biraz daha unutturuyordu. Mehtap ışığında mermer bir heykel gibi parlayan çıplak vücudu ile, şelâle'nin altında, hazdan kendisini yarı kaybetmiş bir halde öylece durdu...

Anjelik, orada daha da duracaktı... Fakat, birden derin sessizlik içinde kulağına, kuru çalı çırpı üzerinde çıtırdılar yaparak ilerleyen bir ayak sesi çarptı... Genç kadın birden dehşetle ürperdi. Pusuda bekleyen vahşi hayvanları hunhar Fas'lıları ancak bu ses hatırlatabildi ona... Biraz, önce o kadar sâkin ve güzel görünen bu su kenarı, bir anda yine, günlerdir ölümle pençeliştikleri o harp meydanı atmosferinin kan kokan havasına bürünüverdi.

Anjelik, karşı tarafa çıkmak için tekrar suya daldı. Sık yeşilliğin arasında onu muhakkak bir gözetleyen vardı. Günlerden beri avcılardan kaçan bir vahşi hayvan gibi yaşamak, genç kadının nefis müdafaası iç güdüsünü keskinleştirmişti.

Şu anda tehlike kokusu geliyordu.

Çırıl çıplak kıyıya çıktı, bir kenara bıraktığı harmaniyesini kaptı, çıplak vücuduna sardı... Yalın ayak koşmağa başladı...

Öylesine körlemeden koşuyordu ki, birden bir insan gövdesine çarpınca, canhiraş bir feryat kopardı. Başını kaldırıp baktı ve, mehtabın gümüşî ışığında, Colin Paturel'in sarışın sakalını tanıdı. Genç adamın gözleri pırıl pırıldı:

— Siz aklınızı mı kaçırdınız, kuzum? diye sordu... Kendi kendinize yıkanmağa nasıl cesaret ettiniz? Su içmek için buraya aslanların, kaplanların geldiğini bilmiyor musunuz? Bunlardan başka, Fas'lıları saymağa hacet yok, değil mi?

Anjelik, korkusunu hafifletmek için Colin'in göğsüne yumulmak istiyordu... Serin suyun sinirlerine verdiği rehavetle bir an korkularını, endişelerini unutmuştu ama, şimdi eskı-

sinden fazla korkuyordu. Fakat, mehtapla yıkanan bu vâha'-da, şu ilâhi suyun içinde geçirdiği emsalsiz dakikaların tadını, hâzzını ömrü boyunca unutamayacaktı. Her halde «cennet» denen şey bu olmalıydı.

Lâkin, işte, yine, yaşamak için insanlar ve felâketlerle savaşmak zorunda olduğu «yeryüzü» ne dönmüştü.

Titrek bir sesle:

— Fas'lılar mı dediniz? diye kekeledi. Galiba... Onlar buradalar... Biraz önce çalılar arasında biri beni gözetliyordu.

— Bendim o dedi Colin... Uzun bir müddet geri dönmediğinizi farkedince meraklandım, peşinizden geldim. Haydi, geliniz benimle... Bir daha da böyle çılgınlıklar yapmayınız... Sözümden bir daha dışarı çıkacak olursanız, sizi kendi ellerimle boğarım...

Sesinde hafif bir istihza vardı. Fakat şaka etmediği besbelliydi. Anjelik, içinden onun dediğini yapacak karakterde bir insan olduğunu geçirdi...

Colin Paturel, Anjelik'in usulca dışarı süzüldüğünü ve geri dönmediğini farkedince korkudan kanının donduğunu hissetmişti. Yoksa bir mezar daha kazmaları mı gerekecekti? Aman Ya Rabbi... Sen merhamet eyle... Bu dehşet anının ürpertisi içinde o da, usulca aslanların yuvasından dışarı çıkmış, suyun kenarına inmişti. Ah... İşte oradaydı. Gümüşten bir derenin içinde, omuzlarından aşağıya akan altın saçlarıyla, bir deniz kızı gibi çırıl çıplak yıkanıyordu. Bembeyaz vücudunun aksi, suyun ışıltılı sathında dalgalanıyordu...

Anjelik, Colin Paturel'in peşi sıra yürürken, birden genç adamın, kendisini yıkanırken çırıl çıplak görmüş olduğunu hatırladı. Garip bir hicap hissiyle kızardığını farketti... Fakat, ne farkederdi? Kendisi Colin'in nazarında, yola çıkarken istemiyerek yüklendiği bir baş belâsından başka ne olabilirdi? Kuvvetlinin zayıf'a karşı gösterdiği alâkadan başka bir his taşımadığı belli değil miydi? Yola çıkarlarken, kaçaklara yap-

tığı ihtarla, bu kadının kendilerinden ayrı muamele görmesini istediğini belirtmemiş miydi? Anjelik, bütün yol boyunca kendisini, istenmiyen, zorla kabul edilen bir angarya olarak hissetmiş, bundan da büyük bir gariplik duymuştu. Fakat, her şeye rağmen, Colin'in bu otoriter ihtarı yerinde bir hareket olduğunu ispat etmiş bulunuyordu. Zira, genç kadın, ondan müthiş korktuğu için, aklına eseni yapmağa alışık olduğu halde, emirlerine boyun eğmiş, bu sâyede muhtemel felâketlerden kurtulmuştu.

Colin'in devâsa yapısı, baktığı yeri titreten hüviyeti Anjelik'in eşine az rastlanan cesaretini kırmağa, ona, bir kadın, çoğu zaman hislerine mağlûp, zayıf, nahif bir kadın olduğunu hatırlatmıştı. Genç adamın keskin mavi gözleri, Anjelik'in taa ruhuna işliyor, onun korkularını, bıkkınlığını, dikkatsizliğini bütün çıplaklığı ile görüyordu. Ve, Colin, Anjelik'in bıkkınlığı, dikkatsizliği ve korkuları, endişeleri için ona kızıyordu... Genç kadın, Colin'in aklından geçenleri okumağa çalışıyor, ve neticede «Sürüden ayrılan budala koyunlara, çoban köpekleri nasıl kızarlarsa, bu adam da bana öyle kızıyor.» kanaatine varıyordu.

Aslanların yuvasına girdikleri zaman, Anjelik, Caloens'in baş ucuna oturdu. Fakat, sönük kendil'in ışığında, gözlerini «Majeste» nin haşmetli profilinden alamıyordu. Colin, genç kadının kendisini seyrettiğinden bihaber, yere, kumların üstüne takibedecekleri yol'un bir krokisini çiziyor, omuz başından dinleyen arkadaşlarına izahat veriyordu:

— Ormanın kenarında duracaksınız. İkinci mantar ağacının dalında kırmızı bir mendil görecek olursanız, biraz ilerleyip baykuş gibi bağıracaksınız. Haham, saklandığı çalılar arasından çıkacak...

— Burada mısın, küçük kız... dedi... Ver elini bana... Bir zamanlar benim de küçük bir kızım vardı. Yirmi sene önce denize açıldığım zaman yedi sekiz yaşlarında bir şeydi... Her halde o da şimdi senin gibi bir genç kadın olmuştur. Adı Mariejke idi...

Camoens'in mecalsiz sesi:

— Yakında kızınıza kavuşacaksınız, babacığım... dedi Anjelik.

— Hiç zannetmiyorum... Ondan evvel ölümle kavuşacağım... Ama, böylesi daha iyi... Mariejke, benim gibi ihtiyar bir balıkçıyı, velevki babası olsa bile bunca yıl sonra bağrına basabilir mi? İğrenç, yaralı bereli bir ihtiyarın 20 yıl sonra çıkagelip, tertemiz mutfağının pırıl, pırıl taşlarını kirletmesinden hoşlanır mı? Onun anlatacağı münasebetsiz hikâyeleri dinlemek ister mi? Böyle daha iyi, küçük kız... Ebedî uykumu Fas topraklarında uyuyacağım için adetâ seviniyorum. Meknes'de bıraktığım bahçelerim beni özlemişlerdir... Fakat, Mulay İsmail'i, Allah'ın gazabı misali, atının üstünde dörtnala geldiğini bir daha görmeyeceğim.

Paris'li, Venedik'li ve İspanyol, şafakta yola çıkmak üzere hazırlandılar. Colin Paturel, eliyle işaret ederek Anjelik'i yanına çağırdı.

— Ben ihtiyarla burada kalacağım, dedi. Onu bu halde yanımıza alamayız... Burada tek başına bırakmak da imkânsız. Ben yanında kalıp bekleyeceğim. Arkadaşlarla derhal yola çıkıp, Haham Maimoran ile kararlaştırılan randevuyu kaçırmamaları gerekiyor. Haham'ı bulduktan sonra nasıl hareket etmeleri gerektiğini ondan öğrenecekler. Onlarla beraber mi gitmek istersiniz, yoksa onları arkadan takip etmeyi mi?

— Nasıl emrederseniz öyle yapacağım.

— O halde, bence, burada kalmanız daha iyi olur. Otekiler sür'atle yol almak zorundalar... Siz onlara ayak uyduramazsınız belki... Vakit çok az...

Anjelik, başını sallayarak, tekrar yaralı ihtiyarın yanına döndü. Fakat, Colin Paturel, genç kadını alakoyduğu için üzülmüş gibi, usulca peşinden geldi:

— Ayrıca da, diye fısıldadı, Coloens'in size ihtiyacı var.

Siz yanında olursanız daha rahat ruhunu teslim edecek... Ama şayet gitmek hususunda ısrar edecek olursanız......

— Kalacağım...

Geride kalan erzakı ve okları bölüştüler. Colin Paturel kendisine bir yay, bir ok mahfazası, sopasını ve Merki de Kemoeur'un kılıcını alakoydu.

Üç erkek, bir an asilzade Kemoeur'un mezarı başında saygı duruşu vazifesini ifa ettikten sonra yola çıktılar.

Gittikçe kuvvetten düşmekte olan ihtiyar Caloens'e onların önden yola koyulduklarını haber vermemişlerdi.

Caloens, can çekişme halinin verdiği garip kuvvetle Anjelik'in ellerine sarılmış, ana dili olan Flandre lisanında sayıklıyor, hırsla küfürler savuruyordu.

Bu durum bütün gece devam etti. Bu korkunç mücadele sonunda ertesi sabah, ihtiyarın vücudunu terketmek üzere olan hayatiyet, son bir defa daha bütün canlılığı ile avdet etti... Ve Caloens, ertesi sabah, yerinden doğrulup oturdu. Colin Paturel onun ölmek üzere olduğunu biliyordu... Fakat Caloens çıldırmış bigiydi... Sanki ölümün ta kendisiyle pençeleşir gibi, Colin'in üzerine müthiş bir kuvvetle atılıyor, onun kollarından kurtulmak için çırpınıyordu. Colin onu yerine yatırmak için uğraştıkça, avazı çıktığı kadar haykırıyordu:

— Yakalayamazsın beni... Eline geçiremeyeceksin beni... Sana mağlûp olmayacağım...

Artık hiç şüphe kalmamıştı. Caloens, Colin Paturel'in karşısına dikilen «Ölüm» sanıyordu... Ve onun eline geçmemek için tarifsiz, umulmadık bir kuvvetle hücum ediyordu...

Fakat, birden Colin Paturel'in çehresini tanıyıverdi... O müthiş kuvvet bir anda sabun köpüğü gibi söndü... Mecalsiz bir sesle:

— Ah, Colin, oğlum... Sen misin? Gitmek zamanı geldi, değil mi?

— Evet, ihtiyar dostum, gitmek zamanı geldi... Güle güle...

O zaman Caloens, küçük bir çocuk gibi itaatkâr ve uslu dostunun kolları arasında son nefesini verdi... İhtiyarın can çekişmesi, Anjelik'i perişan etmişti. Colin'in geniş kuvvetli göğsü üzerinde Calones'in saçsız başı, küçük bir çocuğunkini andırıyordu. Colin Paturel, ihtiyarın göz kapaklarını örttü, usulca yere uzatıp, ellerini göğsünde kavuşturdu.

Anjelik'e döndü:

— Bana yardım ediniz de usulüne göre taşıyalım... dedi ...Mezarı zaten hazır. Çabuk olalım. Biz de yola çıkacağız.

Calones'i de Marki de Karmoeur'un yanına uzattılar. Acele, acele üzerine bir kaç kürek toprak attılar. Kapattılar. Anjelik, mezarların baş uçlarına birer haç dikmek istedi ise Normandiyalı ona mani oldu.

— Fas'lılar buradan geçerlerse izimizi keşfederler, dedi.

Bu iş de bittikten sonra, bir kere daha çetin bir yolculuk başladı. Mehtap yine etrafı gümüşî bir ışığa garketmişti.

İki gün serin vahâ'da dinlendikten bol, bol su içtikten sonra, Anjelik, Colin Paturel'in kendisini geride kaldığı için affetmeyeceğini düşünerek tabana kuvvet yürümeğe çabaladı ise de, ona yetişmeğe muvaffak olamadı. Bir hayli önden giden Colin, arada sırada, sopasına dayanıp duruyor, genç kadının yetişmesini bekliyordu. Anjelik, diğer arkadaşlara yetişebilecek kadar hızlı yürüyebiliyordu ama bu Herkül'ün adımlariyle yarışmak imkânsızdı. Colin Paturel sanki, dünyevî yorgunluk nedir bilmeyen bir efsane kahramanı idi.

Bu masal şeytanı gerçekten de hiç yorulmak nedir bilmiyor muydu? Hiç bir şeyden korkmuyor muydu? Ruhen veya bedenen hiç bir şey hissetmiyor muydu?

Anjelik, kafasında bu düşüncelerle soluk soluğa yürümeğe çalışırken, Colin Paturel'in merhamet nedir bilmeyen bir domuz olduğuna karar verdi. Allah'ım, ne kadar da hızlı yürüyordu... Neredeyse onu gözden kaybedecekti...

Genç kadın kan ter içinde, yol almağa çalışırken bir ara koşmağa başladığının farkına vardı... Yol arkadaşının kaba-

lığı karşısında hırsından ağlamamak için kendisini zor tuttu.

Ertesi gün, akşam üstü, durup, dinlenmeden yol almanın mükâfatını gördüler. Zira, Haham'la buluşacakları ormanın kenarına varmışlardı. Anjelik o zaman içinden Colin'in çok sür'atli yürümüş olduğuna şükretti. Kendi ayağına uymağa kalksaydı, şimdi hâlâ çöllerde sürünüyorlardı. İşte, kumlar arasında ağaç köklerinin dalbudak saldığı dört yol ağzı burası idi...

Colin, burada duracaklarını söyledi. Gözlerini kısarak akşam güneşine baktığını görünce, Anjelik de merakla o tarafa baktı. Ağaçların dallarından hışırtı ile kalkan kocaman bir sürü akbaba güneşi karartmışlardı. Yeni gelenler onları rahatsız etmiş olacaklardı.

Akbaba sürüsü, havada bir daire çizdikten sonra, dört yol ağzının kenarındaki bir mantar ağacının dallarına kondular. İşte bu sırada, Anjelik akbabaları celbeden şeyin ne olduğunu gördü.

Boğulur gibi :

— Şurada asılı cesetlere bakınız... diye bağırdı.

Colin de görmüştü.

— İki Yahudi... Uzun siyah cüppelerinden belli. Ben biraz daha yaklaşıp bakacağım. Ne olursa olsun buradan bir yere ayrılmayın...

Anjelik, beklediği müddetçe adeta can çekişti... Akbabalar kanat çırparak tüyler ürperten sesler çıkararak ağaçtan havalanıyorlar, tekrar gelip konuyorlardı... Bir felâketin yaklaştığını haber vermek ister gibi bir halleri vardı.

Birden, Colin Paturel, genç kadının arkasında belirdi.

— Ne var... Söyleyin çabuk...

— Cesetlerden biri tanımadığım bir Yahudi'ye ait... Ama. Öteki bizim Jean - Jean...

Anjelik, elleriyle yüzünü kapadı :

— Allah'ım... Diye inledi.

Bu kadarına tahammül imkânsızdı. Kaçma plânının kor-

kunç bir başarısızlığa uğradığı artık apaçık bir hakikatti... Kaçaklar, buluşma mahalli olan bu dört yol ağzında tuzağa düşmüşlerdi.

— Sağ tarafta bir köy gördüm, dedi Colin... Onları asan Fas'lılar. O köyden gelmiş olacaklar. Belki de Venedik'li ile Jean d'Harrosterguy orada zincire vurulmuşlardır... Ben köye gidiyorum.

— Çılgınca bir hareket olur bu...

— Her çareyi denemek zorundayım. Şu tepenin üstünde küçük bir mağara buldum. Siz oraya saklanıp beni bekleyin...

Colin Paturel'in emirleri münakaşa götürmezdi... Genç kadın sesini çıkarmadı ama, Normandiyalı'nın havsalaya sığmayan bir çılgınlık yaptığını biliyordu.

İşte, artık her şeyin sonu gelmişti... Ağzı, öbek öbek katır tırnakları ile kaplı mağara onun mezarı olacaktı belki de... Orada, arkadaşlarının dönmelerini belki de ebediyen bekleyecekti.

Colin Paturel, geride yiyecek namına ne kaldıysa, son şişe su ile beraber Anjelik'e bıraktı. Hattâ sopasını da ona verdi. Kendisine sadece belindeki kamayı alakoydu. Beraberce mağaraya gittiler.

Colin, genç kadının sandallarını çıkardı. Böylece ayaklarının biraz dinleneceğini söylüyordu. Sonra torbasındaki kav ile çakmak taşlarını ikisi arasında bölüştürdü. Mağaraya vahşi bir hayvan hücum ettiği zaman, bir parça kuru ot tutuşturarak korkutup kaçırabilmesi mümkündü. Bu işlerden sonra, tek kelime söylemeksizin, bir gölge gibi mağaradan dışarıya süzüldü.

Anjelik için o müthiş bekleme devresi başlamıştı. Gece, korkunç zifiri bir karanlık halinde geldi... Vahşi hayvanlar dışarıda, uluyarak, otları hışırdatarak dolaşıyorlar, bazan ulumalar, mağaranın ağzına kadar yaklaşıyordu.

Genç kadın, korkunun kanını donduran dehşeti ile oracığa cansız yığılıvermememek için kendisini zor tutuyor, bazan da

dayanamayıp avucu içinde sakladığı kav'ı çakıp bir kaç saniye korkunç mağaranın duvarlarını aydınlatıyordu... Allah'ım, ne korkunç yerdi burası... Kimbilir, bu kocaman kayaların arasında nasıl yılanlar, akrepler saklanmışlardı.

Kav'ın titrek ışığı mağaranın içini aydınlattığı zaman, Anjelik, tavana yapışmış simsiyah parçaları görünce haykırmamak için dişlerini sıktı... Bir an, korkunç yarasaların vücudüne yapıştıklarını, kanını son damlasına kadar emdiklerini görür gibi oldu...

Artık hiç bir şey düşünmemeğe çalışarak, gözlerini iri iri açmış, bekliyordu... Colin Paturel ne zaman gelecekti, ya Rabbi?

Saatler geçmek bilmiyordu. Yoksa bir kâbus görüyordu da, uyanınca kendisini Colin'in yanıbaşında mı bulacaktı?

Bildiği bütün duaları okuyor, «Allah'ım sen bu işkenceye dayanmam için bana kuvvet ver!» diye yalvarıyordu.

Birden, dışarıda otların hışırdadığını duydu, yüreği çılgın bir ümitle dolup taşarak yerinden doğruldu... Colin Paturel mi geliyordu... Piccinino ile Jean d'Harrosteguy'u da getiriyor muydu? Allah'ım, onları karşısında görünce ayaklarına kapanacaktı... Boyunlarına sarılacaktı.

Fakat, bir anda, olduğu yerde dona kaldı... Dışarıda otların arasında, bir çakal ulumuştu...

Genç kadın, mağaranın toprak zeminine yığılıverdi... Bütü vücudunu buz gibi bir ter kaplamıştı. Bir çakal... Bir çakal... Bir çakal...

Neden sonra gözlerini araladı... Hâlâ olduğu yerde yatıyordu... ve hâlâ ölmemişti... Peki çakal? Deminki çakal nereye gitmişti? Doğrulup oturdu... Nefes bile almağa korkarak, zifiri karanlıkta etrafına bakındı... Hiç bir şey göremiyordu... Tahammül edilmez, korkunç bir sessizliğin ortasındaydı...

Yavaş yavaş aklı başına gelir gibi oldu... Demek çakal mağaranın önüne kadar gelmiş, fakat içeriye girmeden dönüp gitmişti...

Anjelik, o zaman dört yol ağzındaki mantar ağacında sallanan Jean - Jean'ı düşünmekten kendini alamadı, Paris'li Jean - Jean... Çöl rüzgârında ağır ağır sallanan Jean - Jean... Colin Paturel'in sevgili küçük yazıcısı... Her zaman ışıl ışıl içleri gülen gözlerini akbabalar çoktan oymuş olacaklardı.

Ölmüştü Jean - Jean... Ötekiler de ölmüşlerdi... Francis, Marki de Kermoeur, ihtiyar balıkçı Caloens... Geride kalanlar da teker teker öleceklerdi... Fas Sultan'ı, kurbanlarını kolay kolay bırakmayacaktı... Mulay İsmail, bir kere daha muzaffer olmuştu.

Anjelik, birden ellerini yanaklarına bastırarak, dehşetle gözlerini açtı. Ya Colin Paturel geri dönmezse?... Ne olacaktı o zaman? Bu Allah'ın dağında ne yapacaktı? Kurtlara kuşlara yem mi olacaktı? Nerede olduğunu bile bilmiyordu. Ya açlık ve susuzluk son haddini bulur da, mağaradan çıkmak zorunda kalırsa ne yapacaktı?

Anjelik'in zihni artık bir makine gibi işliyordu. Bu durumda elbette ki, Faslı'lardan yardım isteyemezdi. Acaba, erkeklere görünmeden Fas'lı kadınların himayesine sığınmayı becerebilir miydi? Hayır. Bu da imkânsızlı, Fas'lı kadınlar, efendilerinden gizli hiç bir şey yapamazlardı. Açlık, onu er geç ele verecekti... Yakalanıp Sultan'ın karşısına çıkarıldığını şimdiden görür gibi oluyordu. Üstelik, orada kendisini korumak üzere Osman Faraci de yoktu...

— Ah, Osman Faraci... Asîl ruhun Hazreti Muhammed'in cennetinde dolaşıyorsa bana yardım et. Bilirsin, bana sadece sen yardım edebilirsin.

Dört yol ağzındaki ağaçta asılı olan cesetlerin etrafında dolaşan akbabaların kanat sesleri, genç kadına sabah olduğunu haber verdi. Mağaranın içi kesif bir sisle dolmuştu.

Genç kadın, kaskatı toprak üzerinde uyuşup kalan bacaklarını güçlükle oynatarak doğrulmaya çalıştı. Her tarafı tutulmuştu. Allah'ım, bu derece âciz, bu derece kuvvetsiz, bu derece perişan olmak...

Bu gece, hayatının en unutulmaz gecesi olarak kalacaktı... Geceyi geçirmişti ama, şimdi ne yapacaktı? Hiçbir kurtuluş çaresi yoktu. Açlıktan, susuzluktan kıvranarak, kimbilir ne fecî şekilde ölecekti... Yıllarca sonra, bu mağaranın toprakları arasına karışan iskeletini görür gibi oluyordu. Kafatası, kaburgaları... Allah'ım... Allah'ım.

Anjelik, yerinden kıpırdayamıyordu, Colin Paturel, «Yerinden kıpırdama» demişti... Ve güneş gökyüzünde yükseliyor... yükseliyordu...

Kaçaklar dönmediler... Hiçbir zaman da dönmeyeceklerdi galiba...

Anjelik bekliyordu. Yeryüzünün neresinde olduğunu bile bilmediği bir ıssız mağarada, bir korkunç mezarda bekliyordu.

Ümidini kaybetmemeğe çalışıyordu. Hayır... Allah, onun burada çakallara, akbabalara yem olmasına müsaade etmeyecekti.

Lâkin saatler geçiyordu... Anjelik korkunç bir ümitsizlik hissinin yavaş yavaş yüreğine kızgın kurşun gibi dağlayarak yayıldığını hissetmeğe başlamıştı.

Birden mağaranın ağzında, iri bir gölgenin belirdiğini, içeriye giren ışığı kestiğini gördü. İnanamayarak, gözlerini kırpıştırarak baktı, Colin... Colin... Colin...

Hudut tanımayan çılgın bir sevinç dalgasiyle yerinden fırladı... Yeniden hayata gelmiş gibi, Colin'in boynuna atıldı. Kollarını boynuna sımsıkı sardı... Hayâl olmadığını anlamak ister gibi genç adamın adaleli vücudunu incecik kolları ile sıkıyor, eliyle yüzünü okşarken:

— Geldiniz, geri geldiniz... Oh Allah'ım, bana döndünüz... diye mırıldanıyordu.

Fakat, Colin Paturel bir heykel gibi, genç kadını duymuyor, etine saplanan tırnaklarını hissetmiyordu. Onun bu garip sükûneti, Anjelik'i ürküttü. Sevincini unutup, usulca sordu:

— Ötekileri... buldunuz mu?

— Evet, buldum... Ama, insan şeklinden çıkmışlardı. Ka-

lenin dibine fırlatılıp atılmazdan önce, yeryüzünde mevcut bütün işkencelerin ıstırabını tatmış olacaklar. Tanınmayacak halde idiler... Bizi Mulay İsmail'e ihbar edenin kim olduğunu bilmiyorum. Hiçbir zaman da öğrenmeyeceğim Sultan her hareketimizi adım adım takip etmiş. Şu anda Meknes'deki Yahudi mahallesi bir harabeden ibaretmiş. Bütün Yahudiler kesilmiş. Buradakilere, biz gelmeden haber salınmış. Haham'ı yem olarak kullanmışlar. Bütün Yahudilerin ve Hıristiyanların asılmaları emredilmiş.. Jean - Jean'ı sırtındaki cübbeden Yahudi sandıkları için asmışlar. Ağacın yanından geçerken, Jean - Jean'ın ipini kestim, aldım buraya getirdim. Yani akbabalardan arta ne kaldıysa demek istiyorum. Zavallının sadece kemiklerini gömeceğim.

Colin Paturel, bir taşın üstüne oturdu. Şaşkın ve perişan, etraftaki kırmızı damarlı kayalara bakındı:

— Bütün arkadaşlarım öldüler, diye mırıldandı.

Uzun bir müddet elini çenesine dayayıp düşündü... Sonra büyük bir gayret sarfederek yerinden kalktı. Mağaradan dışarıya çıktı...

Anjelik, onun dışarıda, kamasiyle sert toprağı kazarak bir mezar açtığını duyunca, yardım etmek üzere yanına gitti.

Colin Paturel, genç kadını karşısında görünce çılgın bir sesle haykırdı:

— Çık dışarı, yaklaşma buraya... Sana göre iş değil bu... Seyredilecek şey değil bu. Bakamazsın...

Anjelik, Colin'in yüzündeki ifadeyi görünce dehşet içinde donup kalmıştı. Titreyen bacaklariyle, düşmemek için kayalara tutunarak mağaraya döndü.

Colin Paturel, mezarı kazıp bitirmiş, Jean - Jean'ın cesedinden arta kalanları sığ çukurun içine yerleştirilmiş, üzerini toprakla örtüp kümelenmişti. Bu işler bitince, iki tahta parçasını haç şeklinde biribirine bağladı, mezarın başucuna dikti:

— Suyun başında yakalanmamak gayesi ile onu konuş-

turmak için çabaladı ise de muvaffak olamadı. Colin Paturel elini alnına dayayarak derin bir düşünceye dalıp gitmişti. Genç kadının mevcudiyetinden bile haberi yokmuş gibiydi.

Öğleye doğru, Anjelik, yerinden kalktı... Torbadan bir kaç hurma çıkarıp bir incir yaprağının üstüne koydu... Götürüp Colin'in yanına bıraktı.

Colin Paturel, başını kaldırıp, genç kadına baktı... Allah'ım... Bu bakışlarda, sanki, «Bu kadın hâlâ burada mı?» demek ister gibilerden derin bir ıstırap ve hayâl kırıklığı vardı...

Sonra, önüne bırakılan hurmaları, sessizce yedi. Anjelik, Colin'in bakışlarındaki o müthiş ifadeyi gördükten sonra, tarifsiz bir korkuya kapılmıştı. Bütün vücudu bu korkunun pençesinde felce uğramış gibi, adeta hareket kaabiliyetini kaybetmişti.

Colin, oturduğu yerde, her hangi bir tehlikeyi vaktinde sezmek ister gibi, etrafına bakınıyordu... Fakat Anjelik birden üstüne çöken müthiş yorgunluğa daha fazla mukavemet edemedi. Göz kapakları kapanıverdi...

Bir gün bir gece adeta koşarcasına yol yürümüş, mağarada geçirdiği gece esnasında da gözünü kırpmamıştı. Genç kadın, oturduğu kayanın dibine kıvrılıp, derin bir uykuya daldı.

Gözlerini açtığı vakit, yine yalnız olduğunu hissetti. Yola çıktığından beri her zaman uyandığı sırada yanında kimseyi görmemeğe alışmıştı ama, bu seferki sessizlikte bir gayritabiilik vardı. Dirsekleri üzerinde doğrulup etrafına bakındı... ve hakikat bir anda kafasına dank etti...

Son kalan buğday ekmeği, mercimek torbası, su matrası, ve kama ile bir bıçak ihtimamla bir kayanın düzgün sathı üzerine dizilmişti. Yay, ok mahfazası ve Colin'in sopası ile Colin meydanda yoktu... Demek Normandiyalı Colin Paturel, onu burada bırakıp gitmişti...

Anjelik, bir müddet ne yapacağını bile düşünmekten âciz

ellerini yüzüne kapatarak ağladı... Ağladı... Bir yandan boğuk bir sesle:

— Ah, nasıl yapabildin bunu. «Nasıl yapabildin? Allah seni cezalandıracak...» diye inliyordu...

Ama, yüreğinin derinliklerinde Allah'ın elbetteki Colin'le beraber olacağından emindi... Allah'ın nazarında Colin'le aynı seviyede olmasına imkân var mıydı? Günahkâr, âsi bir kuldu kendisi... Kaderini zorlamağa kalkışmıştı... Âciz, kuvvetsiz bir kadın olduğunu idrâk edemeyerek, çılgınca işlere kalkışmıştı... Asıl cezalandırılması gereken kimse, kendisiydi...

— Ne oldu yine küçük kız... neden ağlıyorsun?...

Normandiyalı'nın gök gürültüsünü andıran sesi, mağaranın içine doldurmuştu... Omuzunda boynundan kanlar damlayan bir domuz yavrusu ile mağaranın kapısında duruyordu...

Anjelik, gördüğü manzaraya inanmıyormuş gibi gözlerini iri iri açmış bakıyordu...

Nihayet:

— Ben... Ben sizin... beni bırakıp gittiğinizi zannettim... diye kekeledi...

— Gitmek mi? Yok canım... Şöyle dişlerimi batırıp ısırabileceğim bir şey yemek istiyacını duydum... Şansımız varmış, şu tombul domuz yavrusuna rastladım. Bir de döndüm ki ne göreyim, hüngür hüngür ağlıyorsun...

Anjelik göz yaşlarının sebebini itiraf etti:

Beni burada unuttuğunuzu zannettim...

Colin Paturel, sanki dünyanın en olmayacak sözünü işitmiş gibi derin bir hayretle gözlerini açtı, kaşlarını kaldırdı.

— Demek öyle... dedi... Demek benim bir haydut olduğumu düşündün... Ben mi seni burada unutup gideceğim... Ben ki... senin...

Heyecanlanmış, bronz yüzü biraz daha kızarmıştı... Sözlerini adetâ haykırarak tamamladı:

— Ben ki senin için ölümü bile göze alırım...

Yavru domuzu yere attı... Çalı çırpı, dal parçaları topla-

mak üzere dışarıya çıktı. Biraz sonra, kucağında kırık dallar, kuru çalılarla döndü... Hareketlerinden müthiş bir öfkeye kapılmış olduğu anlaşılıyordu.

Kav'ı çaktı... yanmayınca ağır bir küfür savurdu... Bu öfkeli, sinirli haliyle, gazaba gelmiş bir tanrı'yı andırıyordu...

Anjelik, usulca gidip, yanına diz çöktü, uzanıp elini tuttu:

— Beni affet Colin... Ben budalanın biriyim... diye mırıldandı... Arkadaşlarının hayatlarını kurtarmak için kaç kere kendi hayatını tehlikeye atmış olduğunu hatırlamam gerekirdi. Ama... şey... Ben onlardan biri değilim... Sadece bir kadındım...

— Daha iyi söylüyorsun ya...

Colin, elindeki dalı ateşe attı... Genç kadına döndü... Bakışları yumuşamıştı... uzandı, kocaman parmakları ile genç kadının çenesini tutup kaldırdı:

— Beni iyi dinle, küçük kız... dedi. Bunu bir kere daha ve son olarak kafana sok... Sen de, bizler gibi, vahşi Afrika'nın ortasında, hunhar insanların ellerine düşmüş bir esirdin. Bütün işkence ve tehlikelere göğüs gererek, kendini Sultan'a vermemek gibi akılları durduran bir iş becerdin. Açlık, susuzluk ve korkuya bir erkek tahammülü ile mukavemet ettin... Ben, bütün dünyanın limanlarını teker teker dolaşmış bir adamım... Senin gibi cesur bir kadına ilk defa rastlıyorum. Sen, tek başına, bütün arkadaşlarıma bedeldin. Eğer onlar, bu korkunç yolculuğa cesaretle göğüs gerdilerse, buna tek sebep sensin... Senin kahraman, cüretkâr ruhun onlara önder oldu... Senin önünde mağlûp olmayı gururlarına yediremediler. Şimdi... Sadece sen ve ben kaldık... Artık ölsek de kalsak da biribirimizden ayrılamayız... Hürriyeti seninle el ele arayacağız... Sen... ölecek olursan... ben de senin yanına uzanıp öleceğim... Bu hususta kendi kendime yemin ettim... Bizi ölüm bile ayıramayacak...

— Öyle söyleme, Colin... diye mırıldandı Anjelik... Sen, yalnız olursan kurtuluş şansın daha çok artar...

— Beraber kurtulacağız, yavrum... Sen en iyi çelikten yapılmışsın... Talihsiz Kermoeur'un kılıcından daha sağlamsın... Seni artık çok iyi tanıdım...

Colin Paturel'in mavi gözleri, izah edemediği hislerin tesiriyle buğulanmıştı. Bir an, düşüncelerini ifade edecek kelime bulmakta güçlük çeker gibi, alnı kırıştı... Sonra aradığını bulmuşcasına mavi bakışları tutuştu:

— Sen ve ben, dedi, beraber olursak... bizi hiç bir şey mağlûp edemez...

Anjelik tâ içinden titredi... Bu sözü, aynen... ona biri daha söylemişti... Kimdi? Ah... evet... bir başka kral... Fransa Kralı XIV. Louis... Onun gözleri de, bu sözü söylerken, tıpkı Colin Paturel'in gözleri gibi garip bir ateşle yanmıştı... Evet, şimdi anlıyordu... Büyük, haşmetli Fransa hükümdarı ile bu dev Normandiyalı arasında şaşılacak benzerlikler vardı... İnsanlar, ikisinin de ilk gördükleri anda, hükmetmek için yaratıldıklarını anlıyorlardı... Esir Colin de, kuvvetli bir Sultan'ın emri altında iken bile, büyük kalbi, zekâsı, hikmeti ve kuvveti ile kendisine kral dedirtebilmişti.

Anjelik, Colin'e gülümsedi:

— Kendime olan güvenimi takviye ettin Colin: dedi. Kendime ve sana olan güvenimi, şimdi kurtulacağımıza hakikaten inandım.

Vücudundan bir titreme geçti.

Kurtulmak zorundayız, Colin diye ilâve etti... Zira, artık işkencelere tahammül edecek ne cesaretim ne de kuvvetim kaldı... Yoluma ne çıkarsa boyun eğeceğim...

— Saçmalama... Hem cesaretin, hem de kuvvetin var. Bu müthiş macerayı bir ikinci veya üçüncü kere bile ayni kudretle tekrarlayabileceğinden eminim. Hem de her seferinden biraz daha iyi olarak...

Yaralı ellerine, acı bir bakışla baktı ve devam etti:

— Ölümden korkmamak, ölüme meydan okumak, ölümün

suratına kahkaha ile gülmek muhteşem bir iş, küçük kız... Çünkü, ölüm, hayatı bizim kadar çok sevenlerin daima yanı başındadır. Bu yolculukta ölümün bize iyi bir yol arkadaşı oldu... Bir elimizden hayat, öteki elimizden de ölüm tutuyordu, yavrum. İkisi de bizi kendisine doğru çekmek için adetâ korkunç bir mücadeleye girişmişlerdi. Meselenin püf noktası ise, bu ölüm kalım yolculuğunda bizim, bir an olsun cesaretimizi kaybetmeyişimiz idi... Bu kadar konuşmak yeter, küçük kız... Şimdi kendimize nefis bir ziyafet çekeceğiz. Şu gürüldeyen alevler kalbimi ısıttı. Uzun zamandır ilk defa böyle şahane bir ateş görüyoruz...

— Ateş yakmak tehlikeli değil mi? Ya Fas'lılar dumanı görürlerse?...

— Şu anda başarılarının sarhoşluğu içinde mest olmuş durumdadır. Dinleniyorlar. Zavallı cesur arkadaşlarımız Venedikli ile İspanyol onlara bizim aslanlar tarafından parçalandığımızı, kaçaklar grupundan sadece kendilerinin kaldıklarını söylemişler. Her şeyden çok seni merak ediyorlarmış Fas'lılar. Piccinino, senin dağda zehirli bir yılan tarafından ısırılıp öldüğünü söylemiş. Ve, böylece, Mulay İsmail'e de hakkımızdaki rapor bu şekilde iletilmiş. Artık her şeyin hesabı verilmiş sayılır. Moralimizi yükseltmek için şu ateşi bir az daha canlandıralım, ha, ne dersin?

Anjelik, Colin'e sevgiyle baktı:

— Benim moralim yükseldi bile, dedi.

Colin Paturel'in kendisi hakkındaki sitayişkâr sözleri genç kadının maneviyatını gerçekten bir hayli yükseltmişti. Yola çıktıklarından beri ilk defa böyle bir mükâfata nail oluyordu.

— Artık hakiki dostum olduğunuzu anladım, dedi... Bundan sonra hiç korkmayacağım. Hayat senin için o kadar basit ki, Colin Paturel...

Colin birden ciddileşti... Çehresine derin bir hüzün yayıldı:

— Evet... diye mırıldandı. Karşılaştığım güçlükler beni hiç bir zaman yıldırmadı... Her defasında «henüz daha beterine rastlamadım» dedim. Zaten istikbali düşünmek insana hiç bir fayda sağlamaz...

Domuz yavrusunu tuz, yabani kekik, ve çeşitli otlarla uğuşturup, zavallı Maki de Kermoeur'un kılıcına geçirerek ateşte çevire çevire pişirdiler. Bir saat kadar, sadece «ziyafeti» hazırlamak kaygısı içinde, hemen hiç konuşmadan geçti... Kızarmış etin çıldırtıcı kokusu, nihayet ikisini de, başka bir şey düşünemez hale getirdi....

Et pişince, çılgın gibi saldırdılar... İlk lokmalar günlerdir boş kalan midelerine adetâ, hiç çiğnemeden indi...

Bir müddet korkunç mağarada sadece ağız şapırtıları duyuldu. Kocaman kocaman lokmalar koparak yediler, yediler...

Nihayet, Colin, keyifli, şakacı bir sesle:

— Ben de ebediyet üzerine nutuk çekmek için tam da zamanını bulmuşum, dedi... Açlıktan neredeyse ölecekmişiz... Şu hayvancığı bize Allah yolladı. Ne de lezzetliymiş... Utanmasam parmaklarımı yalayacağım...

Anjelik candan bir samimiyetle:

— Hayatımda hiç bu kadar lezzetli bir şey yediğimi hatırlamıyorum... diye gülümsedi...

— Sultan'ların hep sülün eti yediklerini zannederdim... Biraz anlatsanıza haremde neler yenir içilir... Anlatın da biz de yemiş kadar olalım...

— Hayır, hayır... Haremi hatırlamak istemiyorum...

Bir müddet ikisi de sustular... Karınları doymuş, Colin'in avdan dönerken getirdiği taze pınar suyunu içmişler, şimdi derin bir zevk ve rehavet içinde adetâ kendilerinden geçmişlerdi.

Fakat uyumuyorlardı. Bir ara Anjelik usulca sordu:

— Colin, böylesine derin hikmeti nereden öğrendin?... Her sözün, insanı derin bir düşünceye sevkediyor... Her sözü-

nün altında ummanlar kadar derin mânâlar yatıyor... Nereden öğrendin bunları... Kim öğretti sana?

— Deniz, çöl... ve esaret... Küçük kız, şunu aklından çıkarma ki, insanların her karşılaştıkları hâdise bir öğretmendir. Her hâdise insana bir kitap dolusu tecrübe sağlar...

Eliyle kafasına vurarak devam etti:

— Ve şurada toplanan şeyler insanı düşüncelere sevketmeğe kâfidir...

Birden kahkahalarla gülmeğe başladı.

— Umman gibi düşüncelere sevkeder... diye devam etti. Dediğim gibi, ölüm ve hayat o bizimle beraber elele yürürler... Bunu hiç düşünmedin mi?

Böyle şeyleri hiç aklına getirmez misin?

Anjelik başını iki yana salladı:

— Bilmem, dedi. Ben galiba münasebetsiz ve sığ bir kadınım... Böyle derin düşüncelere kafamda pek yer veremedim.

Genç kadın birden sustu. Gözleri korkuyla irileşti... Coli'in yüz hatları da endişeyle gerilmişti... Anjelik'i bileğinden yakaladı. Nefeslerini tutarak beklediler. Ve onları böyle korkutan ses bir kere daha duyuldu ...Dışarıda bir at kişniyordu...

Colin, birden yerinden fırladı... Mağaranın ağzına gitti. Anjelik de onun peşinden koştu...

Bayırın altında dört Arap süvarisi durmuşlar, mağaranın tepesinden çıkan dumanlara bakıyorlardı...

Nihayet adamlardan üçü atlarından indiler, bayırı tırmanarak mağaraya doğru yaklaşmaga başladılar. Dördüncü Arap, elinde silâhı ile, atların başında gözcü olarak kalmıştı.

— Bana yayımı ver, çabuk... dedi Colin Paturel... Kaç tane ok kaldı?

— Üç...

— Halbuki onlar dört kişi... Ama idare etmeğe bakacağız...

Gözlerini gittikçe yaklaşmakta olan Faslı'lar üzerinden ayırmaksızın, yayı aldı, bacağını bir kayaya dayadı... Oku

taktı... Nişan aldı... Hareketleri her zamankinden daha dikkatliydi...

Ok yaydan vınlayarak fırladı... Elinde silâh taşıyan süvari, bir anda, atından aşağıya yuvarlandı... Korkunç bir feryat vadiyi çın çın inletti...

Bayırı yaya olarak tırmanan Araplar ne olduğunu anlayamadılar bile...

İkinci ok, bunlardan birinin kalbini buldu... Diğer ikisi öne doğru atıldılar...

Colin Paturel, üçüncü oku yaya taktı... Nişan aldı... Ok kurşun hızı ile fırladı... Önde gelen Faslı'nın göğsüne gömüldü...

Sona kalan afallamış, bir an ne yapacağını şaşırmıştı. Birden geriye döndü... Bayırdan aşağıya, atların bulunduğu yere doğru kendisini koyverdi...

Colin, elindeki yayı bir kenara fırlattı. Sopasını kaptığı gibi adamın peşinden koştu... Yanına vardığı zaman, Arap, kamasını çekerek döndü...

Şimdi, ikisi de biribirleri üzerine atılmağa hazırlanan iki vahşi hayvan gibi karşı karşıya idiler... Kor parçaları gibi yanan bakışları biribirlerinin üzerinde, atılmak için fırsat kollayarak şöyle bir dolaştılar... Sonra, âni bir kol hareketi ile Colin'in sopası havada savruldu...

Arap, başındaki miğfere rağmen, suratı parçalanmış, boynu kırılmış olarak yere yığılıverdi... Colin, onun ölüp ölmediğinden emin olmak için üzerine eğildi... Sonra, daha önce okla vurduğu Arabı da gözden geçirdi... İkisi de ölmüş, üç ok da yerlerini bulmuştu...

Anjelik, çılgın bir sevinç içinde, Colin'in yanına koştu.

— Normandiya ormanlarında geçen gençlik yıllarımda hep okla avlanırdım... diyordu Colin gülerek... Elimden kimse kurtulamaz...

Öldürmeğe öylesine alışmışlar, bu dehşeti öylesine kanıksa-

mışlardı ki, Colin'in hareketi üzerinde fazla düşünmediler bile... Anjelik dahi, çalılar arasında yatan cesetlere kayıtsızca şöyle bir bakıp geçti...

Colin:

— Atları alacağız... dedi... İkimizde birer ata binip, birer tane de yedeğe alacağız... Yalnız her şeyden önce cesetleri mağaraya saklayalım... Onları aramağa çıkanları böylece bir müddet oyalamış oluruz. Boş kalan atları yanımıza alarak, süvarisiz kaleye dönmelerini önlemiş oluruz. Bu sayede de adamların başına gelen hemencecik öğrenilmemiş olur.

Adamların sivri tepeli miğferlerini yeniden başlarına geçirdiler„ harmaniyelerine sardılar. Hâdise yerindeki izleri ortadan kaldırdılar. Ve atlara atlayıp, dört nala oradan ayrıldılar.

Köy sâkinleri, üç gün sonra süvarileri aramağa gelen askerlere civardan yıldırım hızı ile geçen ve yanlarında birer boş at götüren iki süvariden bahsedeceklerdi... Hayır, onları durdurmağa teşebbüs etmemişlerdi... Zavallı köylüler, kahraman muharipleri durdurmağa nasıl cesaret edebilirlerdi?

Boş atlar, nihayet Riff dağının eteklerinde bulundu... Ve bunun bölgeyi kasıp kavuran eşkiyanın marifeti olduğuna kanaat getirildi. Eşkiyaların daha büyük bir dikkatle takip edilmeleri hakkında ilgililere talimat verildi...

28. BAHİS

Anjelik ile Colin Paturel dağın eteğinde atları terkettiler... Zira, bu dağı ancak merkeplerle aşabileceklerdi...

Seyahatlerinin en son, fakat en zorlu kısmına gelmişlerdi. Riff dağının tepesine çıktıkları zaman denizi görebileceklerdi... Colin ilk esaret yıllarında, mukaddes ve esrarengiz Xauen şehrinde iki sene kalmış, buraları iyice öğrenmişti .Dağı aşmakta-

ki muhtemel tehlikeleri ve müşkülâtları biliyordu ama, dağ yolu en kestirme ve en emin yoldu... Yükseldikçe, tehlikelerle karşılaşma ihtimali de o kadar azalacaktı...

Bu yolda onların en büyük düşmanları dağın kendisi olacaktı. Gecelerin dayanılmaz ayazı, gündüzün yakıcı sıcağı, açlık, susuzluk... Evet, insanlar orada onlara erişemeyeceklerdi, bu bölgede yırtıcı aslanlara da pek rastlanmazdı, sonra yol boyunca yiyecek av hayvanları bulmak da mümkündü...

Colin Araplardan aldığı silâh ve mühimmat ile torbalarında bulduğu yiyecekleri saklamıştı. Heybelerinde bulduğu kalın yünlü harmaniyeler de soğuk gecelerde bir hayli işlerine yarayacaktı...

— Bir kaç gün daha sabır... diyordu Colin... Yakında Ceutyı göreceğiz...

— Kaç gün var... Kat'i bir şey söyleyemez misin, Colin...

Colin, kat'i bir şey söylemekten çekiniyordu... Kim bilirdi. Şansları yaver giderse belki de beş gün... Gitmezse.........

Şanssızlık, onları yanan kayaları geçerken yakaladı. Anjelik bir dönemeçte, kocaman bir kayayı siper almış, Colin'e görünmeden bir parça oturmak istemişti... Ona yorgunluğunu belli etmek istemiyordu... Colin, daima muhtelif vesilelerle, ona yenilmez bir kadın olduğunu söyleyip durmuştu... Şimdi, aczini göstermeğe hiç niyeti yoktu... Lâkin, genç kadının, Colin'in kuvveti ile yarış etmesi de imkânsızdı. O yorulmak nedir bilmiyordu... Kendisi olmasaydı, Colin, tek başına, sadece bir saat dinlenmek şartiyle, bir gün bir gece durmaksızın yürüyebilirdi.

Anjelik, kızgın kayaya oturmuş bu mihval üzre düşünürken birden bire keskin bir acı hissetti... Eğilip baktı... Bir yılan... Korkunç bir yılan şimşek hızı ile kayaların arasında süzülüp gitti...

— Beni yılan ısırdı.

Bu cümleyi bir kere daha duymuştu... Evet, evet... Venedikli Riccinino, Faslılara bu yalanı uydurmuştu... «Kadını bir

zehirli yılan soktu, öldü...» İşte Venedikli'nin yalanı, şimdi hakikat olmuştu... Mazi veya hayal... Zaman mühim değildi... İnsanın alnına yazılan oluyordu...

Adetâ bir sevki tabiî ile belinden kuşağını çözdü... Dizinin bir az altından bağladı... Donmuş, taşlaşmış gibi oturduğu yerde kalakaldı. Kafasının içinde bir kasırgadır uğulduyordu...

«Colin Paturel ne diyecek... Beni bu dikkatsizliğim için asla affetmiyecek, biliyorum... Artık bir adım bile atamam... Bu rada... Öleceğim...

Birden yol arkadaşının iri gövdesi önünde belirdi... Genç kadını gerisinde göremeyince dönmüştü.

— Ne oldu, küçük kız?

Anjelik gülümsemeğe çalıştı:

— İnşallah pek ağır değildir... diye kekeledi... Beni... Şey... Yılan soktu...

Colin çılgın gibi genç kadının önüne eğildi... Eteğini kaldırıp, gittikçe kararıp şişmekte olan yarayı muayene etti. Sonra, bıçağını çıkardı. Keskinliğini denemek ister gibi bir kaç dal parçasını kesti... Kavla tutuşturdu... Bıçağın ucunu kıpkırmızı kesilinceye kadar ateşte kızdırdı.

Anjelik, dehşet içinde titreyerek sordu:

— Ne yapacaksın onunla, Colin?.

Colin cevap vermedi... Genç kadını ayak bileğinden sıkıca kavradı. Bıçağın kızgın sivri ucu ile, yılanın soktuğu yeri, et leri ile beraber oyarak çıkardı... Kızgın bıçağı açılan yaranın üstüne bastırdı... Anjelik bir çığlık atarak, bayılmıştı...

Genç kadın kendisine geldiği zaman akşam olmak üzereydi. Yere yayılmış bir harmaniyenin üzerinde yatıyordu... Colin, bir kabın içinde sıcak naneli bir içki hazırlamaktaydı.

— Şimdi kendine geleceksin, küçük kız... Tehlikeyi atlattın...

Anjelik kendisini toparlamağa çalışıyordu...

— O güzel bacağının zarif bileğine kocaman bir yara izi bırakmak zorunda kaldım, küçük kız... Ne yazık... Artık akasya

ağaçları altında, balo esvabınızın eteğini kaldırıp Bure dansı yapamayacaksın... Ama, ne yapayım ki buna mecburdum... Aksi halde, bir saat bile yaşayamazdın...

Anjelik mecalsiz bir sesle:

— Sana minnettarım... dedi.

Yarası zonkluyordu... Colin, yarayı, çeşitli otlarla sarmıştı. «Versay'ın en güzel bacakları...» Artık o da diğerleri gibi, Afrika'da geçirdiği günlerin izini ebediyen vücudunda taşıyacaktı... İpek çorabını yara izi üzerine çekerken belki de bu korkunç diyarda geçen günlerini hatırlayıp, içi garip bir hasretle yanacaktı... Bir gün Colin, Anjelik'in kendi kendisine gülümsediğini gördü.

— Aferin sana küçük kız... Cesaretini henüz kaybetmedin... Yola çıkabiliriz.

Genç kadın bakışlarında ürkek bir ifadeyle Colin'e döndü... Her şeye rağmen ona itaate hazırdı:

— Acaba yürüyebilecek miydi?

— Hiç şüphe yok... Ama, yara iltihaplanırsa, bir hafta ayağını yere basamazsın... Korkma seni yürütmiyeceğim... Sırtımda taşıyacağım...

Böylece yeniden yola koyuldular... Normandiyalı, sırtındaki yük altında en ufak bir rahatsızlık duymuyor gibi, her zamanki hızı ile yürüyordu. Sadece sopasını geride bırakmıştı... Fakat, silâhı ile yiyecek torbası yine öteki omuzunda asılı idi...

Anjelik, Colin'in sırtında, bir çocuk gibi ellerini onun boynunda kavuşturmuş, yüzünü onun ensesine gömmüş, saçlarının ılık temasını alnında hissederek gidiyordu. Bugün muhakkak bir ölümden daha kurtulmuştu. Damarlarında dolaşan kan, sanki, çılgınca haykırmak istiyordu. «Yaşıyorum, yaşıyorum... Ölümü bir kere daha yendim».

Genç kadın galiba. Colin'in sırtında monoton hareketlerle sarsılarak ilerlerken uyuya kalmıştı... Gözlerini araladığı zaman etrafı pembe gördü... Colin ayni minval üzere yürüyordu... Hiç yorulmadan, hiç oflamadan...

Anjelik, birden içinden taşan bir sevgi dalgasının tesiri ile erkeğin ensesini öpmek istedi... Bu sevgili ense dudaklarına o kadar yakındı ki...

Usulca:

— Colin, dedi, yalvarırım biraz indir beni, biraz dinlen... Kendini harabedeceksin...

Colin, genç kadının arzusuna itaat etti. Onu sırtından yavaşça yere kaydırdı. Kendisi de gidip oturdu... Başını dizlerine dayadı. Genç kadın kasılan adalelerini gevşetmek için omuzlarını oynattığını gördü. İçinden «bu kadarı da fazla» diye geçirdi. «Onun gibi kuvvetli bir adam bile bu kadarına dayanamaz».

Allahım, ne olurdu biraz yürüyebilseydi. Kendisini dinlenmiş ve iyi hissediyordu. Fakat ayağını yere basar basmaz, yarasına bıçaklar saplanır gibi şiddetli sancılar hissedince, henüz tehlikeli safhada olan yarayı zorlamanın daha büyük işler açacağını anladı. Sürüne sürüne yiyecek torbasına kadar gitti. Bir avuç hurma ile su matrasını aldı. Colin'e götürdü...

Normandiyalı başını kaldırdı... Yorgunluk gözlerinden akıyordu. Önüne konulan hurmalara görmeyen gözlerle baktı:

— Bırak onları orada... dedi, istemem...

Sesi kaba bir ifadeye bürünmüştü.

— Ama yorgunsun, Colin... Hep benim yüzümden... Ne kadar üzgün olduğumu bilmezsin.

Colin, yine hırslı bir sesle:

— Yeter... diye bağırdı... Üzme kendini... Bir saat kadar uyursam bir şeyim kalmaz...

Başını yine dizlerine dayadı. Anjelik, onu orada bıraktı. Biraz ileriye gidip uzandı. Birkaç kuru meyve yedi. Hava serindi... Bir müddet etrafa bakındı. Tek bir canlı yoktu. Issızlık insanı ürkütecek kadar garip ve muhteşemdi...

Yapılacak başka şey yoktu... O da uykuya daldı...

Gözlerini açtığı zaman, Colin'in biraz ileriden bir karaca yavrusu ile döndüğünü gördü.

— Colin, çıldırdın mı sen? diye bağırdı. Hani dinlenip, kuvvetini toplayacaktın.

Normandiyalı omuz silkti:

— Beni kendin gibi nâzenin mi sandın?

Hâlâ keyfi yerine gelmemişti. Genç kadınla konuşmak, hattâ ona bakmak bile istemiyor gibi bir hali vardı. Anjelik. Colin'in kendisinden yeni bir tehlikeyi sakladığını düşünerek korkmaya başladı:

— Colin, Faslılar bizi burada gafil avlayabilirler mi?

— Zannetmem... Yalnız bir emniyet tedbiri olarak, ateşimizi şuradaki derenin içinde yakalım.

Anjelik, bacağını o kadar iyi hissediyordu ki, seke seke bayırdan aşağıya, incecik akan derenin yanına indi.

Derenin karşı kıyısında kendilerini süzmekte olan bir dişi aslanı ikisi de biraz geç farkettiler. Hayvan, kocaman bir kedi gibi atlamaya hazır vaziyette bütün vücudu gerilmiş bekliyordu. Bir sıçrayışta yanlarına gelmesi işten bile değildi.

Colin Paturel olduğu yerde, bir heykelden farksız, gözlerini aslanın gözlerine dikmiş duruyordu. Hayvanı büyülemek ister gibi bir müddet baktıktan sonra kudretli ve monoton bir sesle konuşmaya başladı. Aslanla konuşuyordu... Ağır, ağır tane, tane, tesirli bir sesle konuştu, konuştu...

Birkaç dakika sonra aslan olduğu yerde, şaşalamışçasına bir iki döndü... Biran yere oturur gibi oldu... Sonra döndü, geldiği çalıların arasında kayboldu.

Colin, bir değirmeni döndürecek kadar kuvvetli bir iç çekişi ile Anjelik'in yanına geldi, onu kolları arasına alıp, kocaman göğsüne bastırdı:

— Allah her an bizimle beraber küçük kız dedi... Yoksa şu vahşî hayvan ne düşünerek bizi bıraktı gitti dersin?

— Arapça konuşuyordun... Ne dedin ona Colin? Anlayamadım.

— Ben de bilmiyordum küçük kız... Hattâ hangi lisanda konuştuğumun bile farkında değildim. Sadece aslanla anlaşmak

için onunla aramda bir bağ kurmaya karar verdim. Yalnız karşımıza bir Faslı çıksaydı bu usulde pek muvaffak olamayacaktım... Bilirsin, Meknes'de iken de aslanlarla aram iyiydi.

Anjelik gülmeye çalışarak:

— Hatırlıyorum, dedi; aslanlar seni yemek istememişlerdi.

Colin. Yine kadının gözlerini aradı;

— Yerinden bir parmak kımıldamadın, en ufak bir ses çıkarmadın... Aferin sana küçük kız...

Anjelik kızardı... Colin Paturel'in kolları, vücuduna sımsıkı sarılmıştı. Bu kuvvetli kollardan kendisine sanki kuvvet aşılanıyordu. Gözlerini erkeğin yüzüne kaldırıp, güvenle gülümsedi:

— Senin yanında korkunun ne olduğunu bilmiyorum, dedi.

Normandiyalı dişlerini sıktı... Bütün yüzüne bir kızıllık yayıldı:

— Artık burada durmayalım, dedi; kaderi zorlamanın âlemi yok. Haydi hemen uzaklaşalım.

Matralarına dereden su doldurdular. Civarda, ateş yakacak bir kovuk araştırdılar. Fakat bu seferki yemek açlıklarını gidermekten başka bir keyif ve tatmin hissi vermedi. Hava ağırlaşmıştı. Colin Paturel hiç konuşmuyordu. Anjelik birkaç defa konuşma teşebbüsü yaptı ise de hepsi akim kaldı. Sonunda genç kadını ne olduğunu anlayamadığı bir endişedir aldı... Yol arkadaşı neden bu derece sessizleşmiş, dut yemiş bülbüle dönmüştü ... Dikkatsizlik edip bacağını yılana sokturduğu için mi kızmıştı? Yoksa, önlerinde kendilerini bekleyen bazı tehlikeleri mi sezinliyordu? Mütemadiyen etrafa atfettiği o kaçamak bakışların mânası neydi? Colin birşeyden mi korkuyordu?

Akşam meltemi, bir kadife yelpaze gibi onları okşamaktaydı. Batan güneş, yamaçları koyu mavi rengin pastel tonlarına bürümüştü. Alaca karanlıkta. Anjelik solgun yüzünü Coline çevirdi:

— Ben, dedi; bu gece biraz yürüyebilirim.

Colin başını iki yana salladı:

— Olmaz küçük kız, yürüyemezsin. Kendini yeme, ben seni taşırım...

Sesinde garip bir hüzün seziliyordu. Anjelik daha fazla dayanamadı, âdeta canhıraş bir feryatla:

— Oh Colin, ne oluyorsun? Ne var... Yoksa... İkimiz de ölecek miyiz?

Bu akşam, kolları onun boynuna dolanmışken bile, genç kadın kendisini huzur içinde hissedemiyordu. Kalbi, Colin'in körük gibi kalkıp inen ciğerlerinin üzerinde çarpıyordu. Bu güne kadar kolları arasında pek çok erkek aşk ihtilâçları içinde kıvranmışlardı. Fakat kolları arasında tuttuğu bu erkeğin sırtında, yüzünü ensesine gömerek uykuya dalıyordu. Acaba, kadınlığı ile, ebedî dişiliği ile, bu erkeğe taşıyamayacağı kadar büyük bir yük mü oluyordu?

Ilık rüzgâr, yüzlerine bilinmedik çiçeklerin esrarlı rayihalarını savuruyordu. Ve bu kokuda Anjelik, muhteşem salonlar, mis kokulu yumuşak yastıklar tahayyül ediyordu.

Bütün gece yürümüştü. Colin Paturel. Güneşin ilk ışıklarıyle önlerine, dalları çadır şeklinde açılmış sedr ağaçları çıktı. Ağaçların gölgesinde beyaz çiçekli yemyeşil bir çayır uzanıyordu.

Colin Paturel taşlar üzerinden sekerek akan ufak bir dereyi aştı. Karşı taraftaki dik bayırı tırmandı. Ve hemen oracıkta, zemini bembeyaz kumla kaplı bir mağara keşfetti.

— Burada mola verelim, dedi; görünüşe bakılırsa burası bir vahşî hayvan inine filân benzemiyor. Rahat rahat ateş yakabiliriz.

Yine dişleri arasından konuşuyordu... Sesi yine kabaydı Yorgunluktan mıydı acaba? Anjelik, endişeli bakışlarla, belli etmeden genç adamın yüzünü tetkik ediyordu... Allahım, Colin'in her zamanki o kendinden emin, keyifli, dertsiz yüzündeki bu garip melal'in, bu anlaşılmaz kederin sebebi neydi? Belki de yakında kendisine de bulaşacak olan korkunç hastalığa düçar olduğunu anlamıştı. Allahım... Ne korkunç olurdu bu... Ama,

ne olursa olsun onu bırakıp gidemezdi... Hastalık iyice baş gösterdiği kadar ihtimamla bakar, iyi ederdi elbette...

Colin, genç kadının sual dolu bakışlarından kaçmak ister gibi başını öbür tarafa çevirmişti. Soğukça bir sesle, kısaca:

— Ben uyuyacağım, dedi.

Dışarıya çıktı. Anjelik içini çekti...

Mağara gerçekten hoş ve ferahtı burada bir tuzağa düşmediklerinden emin olsa çok rahat edecekti...

Genç kadın bir gece önce pişirdikleri karaca etinden kalanları çıkardı. Bir kaç avuç kuru incir aldı. Düzgün bir taşın üstüne koydu.

Sonra, fazla zorluk çekmeden, derenin kıyısına indi. Her hangi bir tehlikeyi önceden sezmek ister gibi dikkatle etrafına bakınıyordu. Kıyıda sadece bir kaç kuş kanat çırpmaktaydılar.

Anjelik önce matraları doldurdu. Sonra soyundu, buz gibi suda yıkandı. Kayalar arasında durgunlaşmış, bir havuz halini almış olan suya eğilip baktığı zaman, suyun ayna gibi sathında, kendisini gördü. Ve hançeresinden bir hayret nidası yükseldi...

Suya akseden çehre ancak yirmi yaşında olabilirdi... İnce, zarif hatları, iri zümrüt gözleri çerçeveleyen uzun kirpikler, gölgeli göz kapakları... Kararmış, çatlamış dudakları, sanki bu korkunç tecrübeyi geçirmiş bir kadının dudakları değildi. Bunlar, gencecik, körpe bir kızın gül yaprağını andıran dudakları idi... Kuru, sıcak rüzgârları, amansız güneş, bakımsızlık, korku ve heyecan, tahminlerin aksine, genç kadına tarifsiz bir tazelik, bir gençlik, adetâ on altı yaşın masum, temiz ifadesini vermişlerdi... Suyun sathından kendisine bakan genç hayal, büluğ çağını henüz aşmış bir «küçük kız» idi sanki...

Evet, cildi güneşten, bir çingene kızın ki kadar kararmış, bronzlaşmıştı ama, saçları, bu esmer cildin yanında taze saman gibi parlıyordu. Bir avuç mehtaptı bu saçlar... İnce vücudu, geniş harmaniyenin kıvrımları arasında kayboluyordu. Bu kıyafette, karmakarışık saçları, çıplak ayakları ile bir Fas'lı kadını andırıyordu.

Bacağındaki sargıyı dikkatle çözdü. Yara kapanmıştı ama, kalan iz hakikaten çok çirkindi. Çirkin olsun varsındı... Filozofça bir tavırla sargıyı tekrar sardı. Bir az önce yıkanırken dikkat etmişti... Beli ne kadar da incelmişti. Haremde aldığı kiloları verdikten sonra, bacakları ne kadar da incelmiş, zarifleşmişti... Evet, çöl onu sanki ebedi gençliğe kavuşturmuştu... Çıtır, çıtır, körpecik bir genç kızdan farkı yoktu... Bu maceradan doğrusu iyi çıkıyordu... Suya bir kere daha eğilip baktı...

— Halâ beğenilecek bir kadınım diye mırıldandı.

Bayırı tırmanırken bir şarkı tutturdu... Birden olduğu yerde kala kaldı... Beyaz çiçekli, yeşil çimenlerin üzerinde Colin Paturel sırt üstü yatıyordu. Bir kolunu başının altına yastık yapmış, gözlerini yummuştu... Anjelik, birden onun durumundaki garip değişikliği hatırlayarak ona, daha yakından bakmak üzere ayaklarının ucuna basarak, yaklaştı.

Normandiyalı uyuyordu... Harmaniyesinin altından görünen çıplak göğsü muntazam nefeslerle inip kalkıyordu... Hayır, bu adam hasta olamazdı... Hiç hasta hali yoktu...

Rengi sıhhatli görünüşü kuvvetliydi...

Anjelik, sedr ağaçlarının altında yatan bu erkeği görünce bir Adem'i hatırladı... Bu kuvvetli, biçimli devâsâ vücutta, ilk insanı hatırlatan bir mükemmeliyet vardı... Basit, kuvvetli güzel bir erkek... Bir avcı, bir çoban, bir siyanet meleği... Anjelik, Colin'in yanıbaşına diz çöktü, alnına konan bir sineği kovdu...

Colin Paturel gözlerini açmıştı... Genç kadına bir müddet acaip, ürkütücü bir bakışla baktı... Anjelik, gayri ihtiyari bir az geriledi. Normandiyalı, galiba uyku sersemliği ile kafasını toparlayamamıştı:

— Ne oluyor? diye kükredi birden... Fas'lılar mı geldi?

— Yoo, her şey sâkin... Ben, şey, uyurken seni seyrediyordum... Oh, Colin, bana öyle bakma...

Genç kadın birden bir çığlık kopardı...

Beni korkutuyorsun Colin. Son günlerde sana ne oldu

böyle? Eğer tehlikede olduğumuzu düşünüyorsan, bana da söyle... Endişelerini bende paylaşayım... Ama, senin böyle bana karşı haşin davranmana tahammülüm yok... Evet... Bana çok acı davranıyorsun... Bazan benden müthiş nefret ettiğini, bana müthiş kızdığını sanıyorum... Neden, Colin... Sebebi ne bu öfkenin?... Dikkatsizlik edip, kendimi yılana ısırttığım, bu yüzden de yolumuzdan kaldığımız için mi kızıyorsun bana? Başka bir sebep bulamıyorum bulamıyorum. Colin, Allah aşkına söyle, kabahatim ne ise anlayayım. Seni anlayamamak beni öldürüyor. Eğer... Benden nefret ediyorsan... Ben... Ne olacağım?

Gözlerinden sel gibi yaşlar boşanarak, sustu. Hayatta en son ve tek dostunu kaybetmek ihtimali, başından geçen maceraların en dehşetlisi olacaktı.

Colin ayağa kalkmış, boş gözlerle ona bakıyordu... Anjelik, dehşetle titredi. Acaba, sözlerinin hiç birini duymamış mıydı? Birden, genç adamın bakışları ateş püskürürcesine sertleşti... Sanki, önüne, haklarında hüküm vermesi gereken esirler getirilmiş bir korkunç sultandı şu anda.

Nihayet konuştu:

— Sana ne diye kabahat bulayım... dedi... Allah seni böyle yaratmış... Bir kadın...

Gözleri iyice kısılmış, sadece pırıl, pırıl yanan göz bebekleri kalmıştı.

— Ben bir aziz değilim, güzelim... Benim aziz olduğumu düşünüyorsan yanılıyorsun Ben denizlerin çocuğuyum... Bir eski korsanım... Hayatım, o liman senin, bu liman benim kavga döğüş, öldürerek, fırtınalarla döğüşerek, kadınların peşinde koşarak geçti... Esaret hayatında bile zevklerimde bir değişiklik olmadı... Daima istediğim kadar kadına sahip oldum. Hiç te zor bir iş değildi bu... Mulay İsmail, bana mükâfat vermek istediği zaman, zenci kadınlardan birini yollardı. Ama, on iki senelik esaret hayatımda, kadına susamadım dersem yalan olur... Ve, Allahın işine bak ki, bu on iki yılın sonunda, kaderim bir

kadının kaderi ile birleşti. Onunla yan yana yaşamağa mecbur kaldım...

Çabuk, çabuk utandığını belli etmemek için adetâ öfkeli bir sesle konuşuyordu:

— Anlamıyor musun... Mulay İsmail'e satılmadan önce hiç yaşamadın mı? Bakışların insana aksini düşündürmeyecek kadar cüretkâr. Benim gibi bir erkeğin, senin gibi bir kadınla, gece gündüz, gündüz gece, bir kadınla (Allahım, ne kadın hem de) adetâ kucak kucağa yaşamasına ve bir Aziz hayatı sürmesine imkân olmadığını hiç mi akıl etmedin?

Gözlerini yumarak, sanki çok nefis bir hayali bozmak istemiyormuş gibi, usulca fısıldadı:

— Gördüğüm kadınların en güzeli...

Ve kendi kendisine konuşur gibi devam etti:

— Gözlerin derin denizler gibi... Bana bakıyor... Gözlerimde bir şeyler arıyor... Adetâ bana yalvarıyor... Ellerin ellerimin üzerinde... Vücudunun hararetini duyuyorum. Tebessüm. Allahım... Bütün bu güzellikleri bir araya nasıl getirdin?... Ama, bu gözlerim bir kere seni gördü... Bir direğe bağlanmıştın... Canavarlar, ellerinde kızgın demirlerle sana yaklaşıyorlardı... Sonra, geçen akşam, şelâlenin altında yıkandığını gördüm... Mehtabın gümüş seli altında...

Birden kudurmuşcasına haykırmağa başladı:

— Hayır... Artık tahammülüm kalmadı... Aziz Anthony'in çektiği azap bile bunun yanında hiç kalır... Bazı günler «keşke bir çarmıha gerilip akbabalara yem olsaydım» diye düşünüyorum. Ya da şehrin kapısına ellerimden asılsaydım... Bir de karşıma geçmiş üzüntün nedir diye soruyorsun?

Allahı çektiği azaba şahit etmek ister gibi yumruklarını gökyüzüne kaldırdı. Dişleri arasından bir küfür savurarak, hızlı, hızlı mağaraya doğru uzaklaştı.

Colin'in umulmadık itirafı karşısında Anjelik'in adetâ dili tutulmuştu... Bir müddet oturduğu yerden kımıldayamadı... Nihayet, kendisini toparladı...

— Demek derdi buymuş... diye mırıldandı.

Dudakları geniş bir tebessümle aralandı... Hafif rüzgâr, ağaçların dallarını tatlı, tatlı hışırdatıyordu... Saçları, kayan harmaniyenin açıkta bıraktığı çıplak omuzlarında oynaşıyor, uçuşuyorlardı... Bir kaç dakika önce, suyun billûr aynasında iken, Colin Paturel'in gördüğü güzelliği kendisi de görmüştü... Onun sırtında iken, dudaklarını ensesine dokundurmak için duyduğu arzuyu hatırladı. Korkunç, ıssız gecelerde, onun göğsüne sokulup uyumak isteğine güçlükle mani olmuştu... Bütün bunlar, daha derinlere kadar inen arzularının nişaneleri değil miydi? Genç kadın bu arzuları daha doğarken boğmak için ne büyük bir ceht sarfetmişti...

Şimdi, Colin itiraf etmişti... Artık, Anjelik'in içindeki ezeli ve ebedi hayat kudreti de bir bomba gibi patlamış, bir kuş gibi kanatlarını açmış, uçmağa hazırlanmıştı. Damarlarındaki kanı gürültü ile atıyordu... Hayat... Ezeli ve ebedi hayat... Yanındaki küçük, beyaz çiçeği kopardı... Öylesine mükemmel, öylesine nâhif...

Derin derin bir kaç kere nefes aldı. Tuzakta bekleşen korkuların hepsi kaçışmışlardı... Sema pırıl, pırıldı... Hava mis gibi, tertemizdi. Ve koskoca dünyada ikisinden başka kimse kalmamıştı...

Anjelik ayağa kalktı, çıplak ayakları ile mağaraya koştu Colin Paturel, mağaranın kapısında, bir kayaya dayanmış, ellerini göğsünde kavuşturmuş duruyordu. Bakışları, ta uzaklarda, dağın eteklerindeki sarımtırak ışığa takılmış, öylece bakıyordu. Yüzünde, başını soktuğu dertten kurtulmak için çare arayanların o sıkıntılı ifadesi vardı.

Anjelik arkadan geldiği için onun ayak seslerini duymamıştı. Genç kadın bir an yan tarafta durup, onu seyretti... Sevgili Colin... Sevgili kahraman kalp... Ne kadar da uzun ve iri idi... Belki kolları ile onun bedenini saramayacaktı...

Usulca yaklaştı. Colin, onun farkına varmadı yine... Tâ ki Anjelik, yanağını onun koluna dayayıncaya kadar...

Genç adam birden titreyerek, çekildi... Muzip bir edayla:

— Demek sana söylediklerimin mânâsını kavrayabildin?... dedi.

Evet... Anladım, Colin...

Anjelik'in elleri, yumuşak temaslarla, genç adamın göğsüne yükseldi yavaşça... Colin, kıpkırmızı kesilerek, geri çekildi.

— Hayır... Hayır... Onu demek istemedim... Yanlış anlamışsın. Ben senden hiç bir şey istemedim. Benim zavallı küçük kızım... Beni ne sanıyorsun sen?.

Genç kadını ellerinden tutup kendisinden uzaklaştırdı. Anjelik onun vücuduna bir kere daha dokunsaydı, sanki oracıkta mağlûp olcağından korkuyor gibi bir hali vardı.

Sonra benim için neler düşünmezsin? Ben ki sen şüphelenmeyesin diye o kadar azap çektim... Gene de ağzımı açmayacak, gene de sırrımı kendime saklayacaktım ama uyurken beni gafil avladın... Seninle dolu bir rüyadan uyandığım sırada... Kendimi daha fazla tutamadım... Söylediklerimi unut, gitsin, küçük kız... Kendimden iğreniyorum ben... Git buradan. Biliyorum... Benim zavallı küçük kızım... Kendimden şüphem var... Hasretin ne olduğunu sen de tattın... Bir efendiden diğerine satılmanın ne olduğunu sen de biliyorsun... Ama, hiç olmazsa ben diğerleri gibi sana zorla sahip olmak istemedim...

Anjelik'in gözleri ışıldamağa başlamştı... Colin'in ellerinden geçen hararet, genç kadının kanını tutuşturuyordu. Genç adamın, ıstırapla gerilen yüzü, içine dokunmuştu... Dudaklarının bu kadar güzel biçimli olduklarına ilk defa dikkat ediyordu... Colin, kendisini uzaklaştıracak kadar kuvvetliydi tabiî, ama Anjelik'in bakışlarındaki kudretin büyüsünden haberi var mıydı?

Genç kadın bir hamlede yine Colin'in üstüne atıldı, elleri ile sımsıkı kollarına yapıştı...

— Çekil yanımdan, küçük kız... Çekil yanımdan diyorum sana... Ben... Nihayet... Bir erkeğim...

Anjelik, titrek bir kahkaha attı:

— Ben de... dedi... Ben de nihayet bir kadınım... Oh, Colin sevgili Colin... Çektiklerimiz yetişmez mi? İkimizin de bir parça mes'ut olmağa hakkımız yok mu?

Alnını, erkeğin göğsüne dayadı... Bütün yol boyunca bu hareketi yapmak için nasıl yanıp tutuşmuştu... Colin'in vücudundan taşan erkek kokusu başını döndürüyordu... Dudaklarını usulca onun cildine dokundurdu...

Genç kadının bu sessiz itirafı, Colin'in, yıldırımla vurulan bir ağaç misâli sarstı. Eğildi, Anjelik'in yüzünü aradı... Vücudundan, hudut tanımayan bir heyecan dalgası geçmişti. Fazla mağrur ve zeki olduğunu düşündüğü, bu ölüm yolculuğunda kaderin kendisine eş yaptığı bu güzel mahlûkun nihayet, bütün hemcinsleri gibi bir kadın olduğunu, bütün kadınlar gibi kendisinden aşk istediğini görüyordu... Şu anda limanlarda, sarışın, sakallı denizcilerin peşinden koşan kadınlardan hiç farkı yoktu.

Colin, boynuna sımsıkı sarılan bu ince kollardaki çılgın ihtirası hissettikçe kendisinden geçiyordu... Genç kadın, şehvetin daha şimdiden esiri olmuş bir halde, gırtlağından kumru gibi sesler çıkararak, fakat yinede bir erkeğin kollarına ilk defa atılan masum bir genç kız hicabı ile kendisini, onun kollarına bırakmıştı.

Colin, genç kadını tüy gibi kolları arasına alarak yerden kaldırdı. Gözlerinin içine baktı...

— Mümkün mü diye fısıldadı.

Anjelik, cevap olarak genç adamın omuzlarını kavradı. O zaman Colin, genç kadını mağaranın serin karanlığına götürdü... Güneş ışığında, sanki onun yüzüne yayılan saadet ifadesinin göz kamaştıran ışığını görmekten korkuyordu... Mağaranın içi loş, yerdeki kumlar serin ve bir yatak kadar yumuşaktı...

Dünyanın «şehvet» denen en ilksel ihtirası, Colin'in damarlarında önüne çıkan herşeyi yakıp yıkan ateşten bir sel halindeydi. Bu arada, hassas ruhunun ve büyük kalbinin bedeni arzularına karşı yükselttiği müdafaa setleri de bu selin içinde

mahvolup gitmişti. Şimdi, şehvet hissinin verdiği garip sarhoşluk içinde, kendisini bu sele kaptırmış nereye sürüklendiğinin farkında bile olmaksızın aylarca aç kalmış bir vahşi hayvan gibi, kollarının arasındaki çıplak, kadife tenli vücudu adetâ yercesine öpüyor, öpüyordu... Anjelik'in beline inen uzun ipek saçlarını, avuçları arasında ezilen dolgun, dik göğüslerini okşamağa doyamıyordu.

Genç kadına karşı duyduğu çılgınca arzunun azabı içinde öylesine işkence çekmişti ki, ona sahip olmak için artık bir kaç dakika bile beklemeğe sabrı yoktu... Çılgın bir kasırganın içinde şuurunu bile kaybetmişçesine, genç kadını kendisine çekti...

Sonra, genç kadının yanıbaşına yığıldı kaldı... Elleriyle dünyanın en kıymetli hazinesine sarılır gibi hâlâ onu tutuyordu.

Anjelik gözlerine açtığı vakit, ortalık kararmak üzereydi. Genç kadın yattığı yerde kımıldamak istedi, fakat Colin Paturel'in demir pençeleri, kopmaz bağlar halinde onu kendisine adetâ raptetmişti.

— Uyuyor musun?

— Uyuyordum.

— Bana kızmadın değil mi?

— Kızmadığımı biliyorsun!

— Ben haydutun biriyim, değil mi, güzelim? Neden açıkça söylemiyorsun bunu? Haydi, gizleme hislerini... konuş...

— Hayır... Beni mes'ut ettiğini farketmedin mi?

— Sahi mi söylüyorsun?. O halde bana kızmadın. Senin en yakın arkadaşın oldum...

— Elbette... Colin, hava iyice karardı... Yola çıkmak zamanı geldi, değil mi?...

— Evet kuzucuğum...

Taşlık yolda, derin bir saadet hissi içinde ilerlediler, Colin, Anjelik'i yine sırtına almıştı.

Genç kadın, başını erkeğin kalın ensesine dayadı... Artık aralarına hiç bir şey giremezdi. Ölüm tehlikesi ile karşı karşıya

olan bu iki hayat, biribirlerine aşkın damgası ile kenetlenmişlerdi... Bundan sonra önlerine çıkacak olan tehlike ve ıstıraplara yine beraberce, bu sefer daha büyük bir gayretle karşı koyacaklardı.

Colin Paturel'in sinirleri artık, cehenneme düşmüş bir ruhun azabı içinde değildi... Allahım, şehevî hislerini Anjelik'e belli etmemek için neler çekmişti?... Şimdi ikisi de huzura kavuştular, aralarındaki o korkunç soğukluk sona ermişti. Anjelik artık, Colin Paturel'in gözlerinde sadece şefkat, sevgi ve aşk görüyordu. Artık istediği anda, dudaklarını onun ensesine dokunduruyor, uzanıp kulağının dibinden öpüyordu...

Colin, o zaman, gıdıklanmış gibi gülüyor:

— Yavaş sevgilim... Acele etme, daha ânümüzde uzun yollar var, diyordu...

Oysa, mehtabın altında gümüş gibi parlayan beyaz kumlara, onunla beraber bir kere daha uzanmak, onun sıcaklığını ılık vücudunun yumuşaklığını bir kere daha duymak için çıldırıyordu. Fakat Colin, ömrü boyunca hislerine dizgin vurmayı becermiş bir erkekti. Hele bu sefer, bu korkunç yolculukla hislerine katiyen mağlûp olmaması lâzımdı. Daha önlerinde aşılması gereken uzun yollar vardı... Üstelik Anjelik yorulmuştu da... Colin, onun açlıktan bitkinleştiğini adetâ hissediyordu. Allahım, bu kadın ne kadar tahammüllüydü? Çektiği azap yetişmiyormuş gibi, bir de bacağını zehirli bir yılan sokmuştu... Ve bütün bu üstüste gelen felâketler sırasında ona ne kabaca ne haydutça muamele etmişti... Bir kadına karşı nasıl muamele edileceğini öğrenmesi lâzımdı. Anjelik'in hatırı için bunu öğrenmeliydi.

Artık Colin'in hayatta bir tek gayesi vardı... Anjelik'e bütün istediklerini vermek ve onu bütün ıstıraplardan korumak... Şu anda genç kadının önüne, en nadide yiyeceklerle donatılmış kocaman bir sofra kurmayı, sonra da eski bir şarkıda söylendiği gibi «Demirlerine çiçek buketleri bağlanmış. beyaz çarşaflı kocaman bir yatak» ikram etmeyi ne kadar istedi...

Aşk, Colin Paturel gibi bir «Dev» in bile kalbini yumuşatmış, onu tatlı hayallere sürüklemişti. Ceuta'da, Odysseus'un yedi yıl içmiş olduğu pınardan su içeceklerdi... Gemicilerin efsanesine göre, Odysseus, ihtiyar Atlas'ın kızı Calypso ile bu pınardan su işmişti.

Colin, kafasında binbir hayal kurarken yorgunluk hissetmeksizin yol alıyordu... Hayalleri o kadar canlıydı ki, onları adetâ yaşıyor gibiydi... Anjelik ise, onun geniş kuvvetli sırtında kâh uyuyor, kâh uyanıp, yanağını ensesine dayayordu. Colin için, sırtında taşıdığı bu sevgili yük, dünyanın bütün saadetlerine, bütün hazinelerine bedeldi... Onu, ebediyen, hiç yere indirmeksizin böyle taşıyabilirdi...

Şafak sökmeğe başladığı sırada, kısa çimenler'le kaplı bir sahada durdular... İkisi de, tarifsiz bir saadet içinde, serin otların üzerine uzandılar...

Artık saklanmağa, görünmemek çin tedbirler almağa lüzum hissetmiyorlardı. Bu bölgeden sonra takip veya tecavüze uğramak tehlikesinin bertaraf edildiğinden emindiler.

Bir an bakışları bir sua'lde birleşti... Colin, artık ondan korkmuyordu... Anjelik, altın saçlarını başının altına yastık yapmış, yüzünde saadet ışığının nurlu pırıltısı, zümrüt gözlerinde yanıp sönen kıvılcımlar'la bir aşk ilâhesi gibi yatıyordu... Colin, bu eşsiz kadını daha yakından tanımak, onun bütün varlığına sahip o'lmak ateşi ile yandığını hissetti... Ona karşı duyduğu hayranlık, bir hastalık nöbeti gibi, vücudunu ve ruhunu kavuruyordu. Aşk kasırgası sona erdiği zaman, Colin:

— Sevişmekten meğer ne kadar hoşlanıyor muşsun... Hiç tahmin etmezdim dedi.

Anjelik hülyalı bir tebessümle:

— Ben de seni seviyorum, Colin...

— Suss... Henüz bu sözü söylemek sırası değil... Nasıl, iyi misin sen?

— Evet,

— Sana zevk verebildim mi?

— Oh, sonsuz bir zevk...

— Öyle ise bir az uyu, kuzucuğum...

Yıllardır aşk susuzluğu, aşk kıtlığı içinde imişler de, birden bir aşk pınarına kavuşmuşlar gibi, aşk içinde yüzüyorlardı... Onları biribirlerinin kollarına alan bu kuvvet ,susuz kaldıkları zaman, bütün tehlikeleri göze alarak su aramağa sevkeden içgüdüye eşitti. Aşk, artık onlar için, hayatı idame ettirmelerine yarayacak olan su kadar, yiyecek kadar zaruri bir ihtiyaç halini almıştı...

Birbirlerinin kollarında iken, çektikleri bütün ıstırap ve acıları unutuyorlar, kaderden intikam almak istercesine, biribirlerine biraz daha sarılıyorlardı. Biribirlerinin dudaklarında, aşkın, ilk erkeklerle ilk kadına hayat yolunda cesaret vermek için yaratılmış bir teselli kaynağı olduğunu keşfediyorlar, aşk denen hayat iksirini doyasıya içmek istiyorlardı.

Anjelik şimdiye kadar Colin gibi uzun boylu ve kuvvetli bir erkeğin kollarında aşkı tatmamıştı. Hayatına karışan erkekler normal boy ve cesameti aşmayan kimselerdi. Fakat bu dev yapılı erkeğin kolları arasında küçük bir çocuk gibi kalıyordu... Colin'in dizine oturup başını onun geniş göğsüne dayamak o kadar hoşuna gidiyordu ki!... Onun, kocaman elleri ile omuzlarını okşamasını, hiç bir şeye değişmezdi...

Colin, genç kadının kulağına eğilip fısıldadı:

— Zavallı yoldaşlarımıza verdiğim emri hatırlıyor musun? «O, hiç birimize göre değildir. O hiç birimize ait değildir» demiştim... Kaderin cilvesine bak. Bilmeyerek seni kendime saklamışım... ne inanılmaz bir şans eseri bu... Allaahım... ben ne müthiş bir haydutmuşum...

— Bu işe seni zorlayan ben oldum.

— Seni kendimden uzaklaştırmak için kaba ve soğuk bir muamele tarzı tutturdum. Daha doğrusu, bu usulle kendimi senden korumak istiyordum. Seni, Rodani'nin bahçesinde ilk defa kollarımın arasına aldığım zaman kanımın tutuştuğunu hissetmiştim. Bu tehlikeyi önlemek maksadı ile yol arkadaşlarıma sa-

na yaklaşmamalarını emrettim. Aslında bu yasağı kendim için koyuyordum... «Co'lin, bu kadına yaklaşırsan ebediyen yanarsın... Bu öyle bir kadın ki...» diyordum...

— Ah, ben de senden ne kadar korkuyordum bilsen... Ne sert, ne kaba bir adamdın...

— Ama, tek kelime çıkmadı ağzından... Bütün haşinliğime, sertliğime, kabalığıma, merhametsizliğime kuzu kuzu itaat ettin, tahammül gösterdin... Sanki, bizim aramıza katılıp işleri güçleştirdiğin için suçlu bir halin vardı... Yüzüme bakarken gözlerin af diliyordu... Bazan korktuğunu görüyordum... O güzel gözlerin korkuy'la iki kocaman zümrüt gibi parlıyordu. Bazan yorgunluktan bir adım daha atamayacak hale geldiğini farkediyordum o zaman seni kucağıma alıp taşımak arzusu içimde bir yangın oluyordu... Ama, yoldaşlarla yemin etmiştik. Hiç birimiz sana dokunmayacaktık... Bu anlaşmaya ben de dahildim...

— Böyle bir anlaşma yaptığın iyi oldu... Sen haklı çıktın majeste...

— Bazan, sana baktığım vakit, gülümsüyordun... Her şeyinden çok bu tebessümünü seviyorum. Bacağını yılan sokmuştu. Bağıramıyordun... Yo'lun, kenarında oturmuş, öylece beni bekliyordun... Çılgınlar gibi koşup ayaklarının dibine diz çöktüğüm zaman, bana yine gülümsedin. Bu mecalsiz tebessümde ölümden çok benden korktuğun okunuyordu. Belki de hayatta ilk korktuğun insan bendim... Senin kaybolduğunu zannettiğim an, ben de hayatımda ilk defa «Korku» hissinin ne olduğunu anladım... Sen... ölmüş olsaydın... ben de senin yanına uzanıp bir daha ayağa kalkmayacaktım... Buna yemin etmiştim.

— Beni bu kadar çok sevme... Ama bir kere daha öp... dedi Anjelik...

29. BAHİS

Adım adım, çakılları geride bıraka bıraka ilerlediler. Dağların manzarası değişmişti. Yamaçların yeşilliği, sedir ağaçları

artık görünmez olmuş manzera sarp bir hal almıştı.

Artık avlanacak hayvanlar da yoktu... Pınarlar son derece seyrekleşmişti... Açlık ve susuzluk, bir kere daha bütün dehşetiyle üzerlerine çöktü... Kaderlerini birleştirmiş bu kadınla bu erkek bir kere daha ölümün peşlerinde olduğunu farkettiler...

Anjelik, ayağının iyileşmiş olmasına şükrediyordu. Uzun, uzun ısrarlardan sonra yürüyebileceğine Colin'i ikna edebildi. Genç adam aç ve susuz iken kendisini ona taşıtmağa gönlü razı olmuyordu.

Artık pek ağır yol alıyorlardı. Buna rağmen hem gece hem gündüz yürüyorlar, konaklasalar bile pek az dinleniyorlardı. Yüksek ,mağrur, korkunç kayalar arasından geçiyorlar, uçurum kenarlarındaki daracık patikalardan aşıyorlardı.

Anjelik, varmak için uğraştıkları yerden henüz pek mi uzakta olduklarını sormak istiyor, fakat buna cesaret edemiyordu. Gitmek istedikleri yer, onlar yaklaştıkça âdeta önlerinden uzaklaşıyordu. Belki de oraya ebediyen varamayacaklardı. Belki de, ömürlerinin sonuna kadar böyle yürüyecekler, yürüyecekler... yürüyeceklerdi.

Anjelik birden olduğu yerde durdu. «Bu sefer hakikaten öleceğim» diye düşündü. İçindeki baygınlık hissi gittikçe artıyordu. Kafasının içinde binlerce zil çalıyormuş gibi kulakları çınlıyor, gözleri kararıyordu. Yüreğine korkunç bir ümitsizlik çökmüştü. Evet, bu sefer ölümün pençesinden kurtuluş olmayacaktı.

Dizleri üzerine usulca yığılıverdi. Yere düşerken hançeresinden mecalsiz bir feryat yükselmişti. Colin Paturel, tepeye yaklaşmak üzereydi. Genç kadının düştüğünü görünce can havliyle koştu. Ayakları altında taşlar, topraklar gürültüyle yuvarlandı.

Genç kadının yanına vardığı zaman kendisini onun ayakları dibine attı. Onun omuzlarından tutup kucağına çekti. Anjelik, sarsılarak ağlıyordu ama, gözleri kupkuru idi.

— Neyin var, benim tatlı sevgilim? Haydi, güzelim, kendi-

ni öyle kapıp koyuverme. Cesaretini kaybetme. Ben varım yanında... Bir parçacık daha gayret et... Bütün sıkntılarımız sona erecek.

Genç kadının yanaklarını okşuyor, kurumuş, çatlamış dudaklarını öpüyor, kendi tükenmez kuvvetini ona aşılamak ister gibi kolları arasında sıkıyordu.

— Haydi kalk yavrucuğum, seni yine sırtımda taşıyacağım.

Anjelik, şiddetle başını salladı:

— Oh, hayır Colin, bu sefer... biraz geç... iş işten geçti... Ben öleceğim... Kulaklarımda kilise çanları çalınıyor.

— Saçmalıyorsun küçüğüm... Cesaret biraz... Bak, şu tepenin gerisinde...

Birden gözleri bir noktaya dikildi... Kulak kesilip etrafı dinledi. Anjelik, bütün perişanlığına rağmen dirsekleri üzerinde doğrulmak istedi...

— Ne var Colin?... Yine Faslılar mı yoksa?

— Hayır ama, ben birşey duyuyorum.

Birden ok gibi ayağa fırladı... Ciğerlerinin bütün sesiyle haykırdı:

— Kilise çanları duyuyorum Anjelik.

Çıldırmış gibi tepenin en üst noktasına kadar koştu. Anjelik oturduğu yerden onun ellerini, kollarını salayarak birşeyler haykırdığını görüyor, fakat ne dediğini anlayamıyordu.

Yorgunluğunu, bitkinliğini unutarak, garip bir enerjiyle yerinden kalktı. Çıplak ayaklarına batan taşlara aldırış bile etmeksizin Colin'in yanına koştu.

— Deniz... Deniz...

Normandiyalı hiç durmadan bu kelimeyi tekrarlıyor, olanca sesiyle bağırıyordu. Anjelik'in geldiğini görünce koştu, onu kolları arasına alıp, sımsıkı göğsüne bastırdı. Şimdi, tepenin üzerinde, biribirlerine sarılmış çılgın bir sevinçle denizi seyrediyorlardı.

Pırıl pırıl, ışıl ışıl uzayıp gidiyordu deniz... Solda, kilise kulelerinin yükseldiği, duvarlarla çevrili bir şehir vardı. Colin ve

Anjelik gözlerine inanamıyarak, bu şehre bakıyorlar, dilleri tutulmuş gibi söyleyecek söz bulamıyorlardı.

Ceuta... Ceuta... Bütün yolculuk boyunca ulaşacakları anı tahayyül ettikleri Ceuta... San Angelo katedralinin çanları ahenktar ve içli çalıyorlardı. Biraz önce, ikisi de bu sesi duymuşlar, gaipten sesler duydukları zehabına kapılmışlardı. Anjelik kendisini kaybetmek üzere iken önlerine çıkan Ceuta şehrinin, Allahın bir mucizesi olacağını düşünüyordu. Normandiyalı, âdeta huşû içinde:

— Ceuta... diye fısıldadı, Ceuta!...

Heyecanı o dereceye yükselmişti ki, neredeyse gözlerinden yaşlar akacaktı. Nihayet kendisini tuttu... Toparlandı... Hiç umulmadık bir anda meydana gelen bu durum üzerinde daha salim kafa ile düşünmeye başladı.

Ceute şehri, Faslı'ların muhasarası altındaydı... Muhasara henüz tamamlanmamış durumda olduğu için hâlâ uzaklardan top sesleri geliyordu. Sâkin akşam semâsı, arada sırada ince bir duman sütunu ile kararıyor, sonra dumanlar hafif meltemde dağılıp gidiyorlardı.

Colin Paturel Anjelik'in elinden tutup:

— Bu tarafa gidelim, dedi.

Ve genç kadını sarp kayaların siperine doğru götürdü. Anjelik orada uzanıp dinlenirken, Colin kayaların tepesine tırmandı...

Döndüğü zaman heyecanlıydı... Kayaların tam altında, Faslı'ların bin çadırdan müteşekkil kamplarını görmüştü... Şansları yaver gitmemiş olsaydı, bu kampın tâ ortasına düşmeleri işten bile değildi.

Artık, geceyi beklemekten başka çareleri yoktu. Colin, bir plân hazırladı. Ay doğmadan önce yamaçtan kumsala inecekler, kayadan kayaya atlayarak, şehrin inşa edilmiş olduğu berzaha varacaklardı. Böylece sürüne sürüne şehrin duvarları dibine yaklaşacaklar, İspanyol nöbetçilere kendilerini tanıtacaklardı.

Karanlık iyice bastırınca silâhlarını, torbalarını orada bırakıp, kayalardan aşağıya inmeğe başladılar. Ayakları altından ufacık bir taş kaydığı zaman nefeslerini tutarak, müthiş bir korku içinde titreyerek bir müddet donup kalıyorlardı. Tam kumsala yaklaşmışlardı ki, karşıdan üç Arap süravisi yıldırım gibi sökün ettiler. Allah'ın bir mucizesi olarak keskin burunlu tazıları yanlarında değildi.

Onlar geçer geçmez, Anjelik ile Colin, ok gibi yerlerinden fırladılar, kumsalı geçip, sahildeki kayalıkların arasına gizlendiler.

Burada, bellerine kadar suyun içinde, kayaların karanlık gölgesinden ayrılmamağa çalışarak, sahil boyunca ilerlediler.

Adetâ bir kâbus yaşıyorlardı. Kâh midyeler ellerini ayaklarını kesiyor, kâh kayalardan kayıp düşüyorlar, suyun altında bir çukura giriyorlardı. Ayakta durmamak, daima iki kat yürümek güç bir işti ...Fakat doğrulmaları son derece tehlikeli olabilirdi. Zira, ay iyice yükselmiş, ışıklarını denizin üzerine serpmişti...

Şehir gittikçe yaklaşıyordu... Kaleleri ay ışığında gümüş gibi parlıyor, kubbeleri ve kuleleri yıldızlı semâya doğru yükseliyordu. Uzun zamandan beri hayâl ettikleri bu muhteşem manzara karşısında gayretleri iki misline çıkıyor, bu korkunç yolculuğu derin bir heyecan içinde sona erdirmeğe çalışıyorlardı.

Şimdi, şehrin dışındaki ilk kaleye yaklaşmışlardı. Birden, dalgaların hışırtısına Arapça konuşan sesler karıştı... Anjelik ve Colin, oldukları yerde adetâ taşlaşarak kala kaldılar. Kayaların içine karışıp gitmek istercesine yapıştılar taşlara...

Karşıdan Faslı süvariler görünmüştü... Başlarındaki miğferler, ay ışığında pırıl pırıl yanıp sönüyordu... Atlılar, kumsala gelince, yere atladılar. Ve, oracıkta kocaman bir ateş yakmağa koyuldular.

Kaçaklardan bir kaç metre ötede, yaktıkları ateşin karşısına geçip oturdular... Anjelik ve Colin, gırtlaklarına kadar

buz gibi suyun içinde, yaraları soğuktan ve tuzdan pişmiş, kayalara sarılmış öylece duruyorlardı...

Colin, Arap süvarilerin aralarında konuştuklarını duyuyordu... Ah, nöbet işi de nereden çıkmıştı bu saatte... Ceuta kalesinin dibinde nöbet tutmak ne demekti? Ya, sabah olmadan, o Allah'ın belâsı İspanyollardan, kalblerine birer ok hediyesi girerse ne olacaktı? Ama, kumandan orada, sahilde, nöbet tutmalarını emretmişti... Emirlere karşı gelmek imkânsızdı...

Colin, Anjelik'e eğilip fısıldadı:

— Şafakta gidecekler buradan. O zamana kadar beklemek zorundayız...

Beklemek mi? Yorgunluk ve uykusuzluktan bitkin bir halde, gırtlağa kadar soğuk suyun içinde, düşmemek için kayalara yapışarak, tek bir parmak bile oynatmaya korkarak mı beklemek?...

Nihayet, Faslı'lar, şafaktan biraz önce, denizde ellerini yüzlerini yıkayıp atlarını hazırladılar ve güneşin ilk ışıkları ile beraber dört nala kampa doğru uzaklaştılar.

Colin Paturel ile Anjelik, sürünerek sudan çıktılar. O kadar perişan bir haldeydiler ki, hemen oracığa seriliverdiler...

Fakat henüz nefes almağa bile fırsat bulamadan, dağın ardından bir grup Faslı süvari daha sökün etti... Bu sefer toparlanmalarına meydan kalmamıştı... Atlılar, sevinçli sesler çıkararak onların bulundukları istikamete sür'atle yaklaşmağa başlamışlardı...

Colin, Anjelik'i kolundan tutup kaldırdı:

— Haydi, çabuk... koş...

Şehirle, kendi bulundukları yerin arası, uçsuz bucaksız çöl kadar uzak ve sonsuz görünüyordu. Colin ve Anjelik, el ele, rüzgârla yarışırcasına koşmağa başladılar. Buna, koşmaktan ziyade uçmak demek daha doğru olurdu. Çıplak ayaklarını kesen taşları, deniz kabuklarını duymuyorlardı bile... Ruhları

ve bedenleri, şimdi tek bir düşüncenin peşinde idi: Koş! Koş! Şehrin kapısına ulaş...

Peşlerinden at koşturan Araplar silâhlarla mücehhezdiler, ama, at üzerinde dört nala koşarken silâh kullanmak pek kolay olmuyordu. Ellerinde yay ve ok bulunmuş olsaydı, iki kocaman hedef halinde önlerinden kaçan kadınla erkeği oldukları yere mıhlamak işten bile değildi.

Kurşunlar Anjelik ile Colin'in kulakları hizasında vınlayıp kumlara saplanıyorlardı.

Birden, Anjelik, karşısında, yerden bitercesine iki atlının belirdiğini gördü.

— Oh... Işte mahvolduk... İki taraftan sardılar bizi...

Kalbi son darbesini vurur gibi oldu... Son nefesini verircesine atların ayakları altına yığılıverdi...

Colin Paturel'in devâsâ vücudu kocaman bir kartal gibi genç kadının üzerine kapandı... Anjelik, bayılmasından bir kaç saniye önce, kendi sesinin inanılmayacak kadar kuvvetle bir sevinç çığlığı kopardığını duydu...

— İspanyollar... Hıristiyan esirleri... İsa aşkına, Amingos... İsa aşkına...

— Çikolataya neden bu kadar çok baharat koydun David? Sana yüz kere tembih etmedim mi sana az tarçın, az baharat koy diye...

Anjelik, yattığı yerde kıvranıyordu... Şekerleme dükkânında, beli kırılırcasına çalışarak, Paris'lilere ne diye, çikolata yetiştirmeğe girişmişti sanki... O budala David, çikolataya o kadar baharat koymakta ısrar ettiği müddetçe müşterileri memnun edemiyeceğini pek alâ biliyordu. Allah'ım, neydi o çikolatalar... Bir ölüye yedirsen, gözleri oyluklarından fırlayarak dirilirdi... O derece baharlı, o derece keskin...

Ağzına uzatılan kaptan bir yudum aldı... Ağzından midesine kadar tutuştuğunu hisederek kab'ı eliyle itti... yüzünü buruşturdu.

Gözlerini araladı. Beyaz çarşaflı, tertemiz bir yatakta yatıyordu... Biraz önce eliyle ittiği kaptaki sıcak, baharlı kakao yatağın örtülerine dökülmüştü... Başındaki dantelli mantilla'sı, ile esmer güzel yüzlü bir kadın, yataktaki kakao lekelerini silmekle meşguldü...

Anjelik dudaklarını zorla aralayarak:

— Özür dilerim, diye mırıldandı...

Karşısındaki kadın, sevinçten neredeyse zıp zıp zıplayacaktı. Telâşla İspanyolca bir şeyler söyledi... Bir yandan Anjelik'in ellerini avuçları arasına almış okşuyor, sıkıyordu. Sonra, biraz ötedeki bir mihrap'ta yanan kandilin altında duran elmas taşlı bir Meryem Ana heykelciğinin önünde diz çöküp dua etmeğe koyuldu.

Anjelik, kafasını toparlamağa çalışarak baktı... Kadın her halde kendisi için dua ediyor olmalıydı...

O zaman genç kadın, vaziyeti iyice kavradı... Biraz sonra İspanyol kadından her şeyi öğrenmişti...

Tam üç gündür, kendisini bilmeden ateşler içinde sayıklayarak yatmaktaydı...

İspanyol kadın Faslı bir hizmetçiyi çağırdı... Beraberce Anjelik'in yatak çarşaflarını değiştirdiler... Rengârenk çiçekler işlemeli, lâvanta çiçeği kokulu tertemiz çarşaflar yaydılar. Yaldızlı, ipek sayvanlı, kocaman yumuşak bir karyolada, mis kokulu çarşaflar içinde yatmak, Anjelik'e bir acaip geliyordu... Ağır ağır başını çevirmek istedi... Dudaklarından muztarip bir inilti yükseldi. Boynu fena halde tutulmuştu. Işık gözlerini acıtıyordu...

Odayı, dışarının kızgın güneşinden muhafaza için yapılmış olan dökme demir arabesk'lerden içeriye altın renkli hüzmeler süzülüyordu. İspanyol tarzı eşyalarla döşenmiş olan odada, iki küçük siyah köpek ile, uşak kılığında giyinmiş bir cüce vardı... Odanın dip tarafı bir harem kadar loş ve serindi.

Arada sırada, bütün bina, atılan topların sademesi ile sarsılıyordu. Anjelik, birden nerede olduğunu hatırladı... Bunlar Centa topları idi...

Sarp bir kayalık üzerine inşa edilmiş olan Centa şehri, İspanya'nın ileri karakol mevkiindeki sınır şehri idi.

İspanyol kadın, Meryem Ana heykelciğinin önünde sâkin ve rahat duasını tamamladı... Top sesleri, onun nazarında artık heyecan duyulacak bir şey olmaktan çıkmış, her gün duyulan gürültüler arasına girmişti. Oğlu Centa'da doğmuş, henüz altı yaşında olmasına rağmen, garnizondaki diğer çocuklarla birlikte, kale'de Faslı'ları püskürtmeğe çalışan İspanyol askerlerinin arasına karışmıştı. Faslı'lara karşı duyulan nefret, İspanyol'ların kanlarına işlemişti. Avrupa'dan ziyade Affikaya hasret duyan İspanyol'lar, kendilerine esmer tenlerini ve beyaz dislerini miras bırakan Arapları unutamıyorlardı. Kızgın bir sema altında Gerilla harbi yapmak, bu iki ırk'ın da bünyelerine uyan bir çarpışma tarzıydı. Muhasara altına alınmış bulunan İspanyol'lar bazan, Faslı'ların kamplarına kadar sokulmak cüretini bile gösteriyorlardı.

Başlarında çelik siyah miğferleri ile Faslı'ların bulundukları bölgelerde bir keşiften dönmekte olan İspanyol süvarileri, Centa kalesine doğru koşmakta olan iki Hıristiyan esirini görünce onlara doğru yönelmişler, Anjelik ile Colin'in üstlerinden atlayıp ,arkadan gelen Faslı süvarilere doğru atılmışlar, arada korkunç bir çarpışma başlamıştı. Esirleri kovalamakta olan Faslı süvariler neye uğradıklarını şaşırmışlar, İspanyolların karşısında fazla dayanamamış, bozguna uğrayıp çil yavrusu gibi dağılmışlardı...

Anjelik ile Colin, atların ayakları altında yarı ezilmiş bir halde oldukları yerde yatarlarken, İspanyollar geri dönmüşler, onları alarak, şehre getirmişlerdi. Her ikisinin vücutları da yara bere içinde idi. Colin Paturel kendisini Anjelik'in üzerine atıp onu iri gövdesi ile atların ayaklarından korumuş ol-

masaydı, genç kadının hürriyet havasını teneffüs edemeden oracıkta hayata gözlerini yumacağı muhakkaktı.

Anjelik, şimdi tertemiz, yumuşak yatakta yatarken, Ispanyolca bildiğine şükrediyordu... İspanyol kadın, ona olup bitenleri uzun uzun anlatıyor, bilmediği hususlara dair malûmat veriyordu.

Anjelik'in hâfızası yavaş yavaş avdet ediyordu. Ve yavaş yavaş vücudundaki yara berelerin sızısını gittikçe daha fazla hissetmeğe başlıyordu. Ayaklarındaki kesikler, yaralar şişmiş, güneşten kavrulan yüzünün derisi soyulmağa başlamıştı... Vücudu o kadar zayıflamıştı ki, kaburga kemiklerini saymak mümkündü... Ah, hele o elleri!. Bir zamanlar beyaz manolyaları andıran o yumuşak, kadife tenli ellerin yerinde şimdi tırnakları kırılmış, çingene dilenci kocakarıların ellerini hatırlatan kara, kuru iki çalı parçası vardı...

İspanyol kadın, gözlerini tavana kaldırarak:

— Ey, Allah'ım... Buraya geldiğiniz zaman ne haldeydiniz?... Zavallı kadın!. Elbiseleriniz parçalanmış, sırılsıklam, vücudunuza yapışmış, o güzel ayacıklarınızdan kanlar akıyor... Saçlarınız deniz suyu ve kumdan kenet olmuştu... Yalnız, böyle bir esir buldukları zaman derhal Fransa Kralı'nın elçisi Mösyö de Breteuil'yu haberdar etmeleri hiç adetten değildi.

Anjelik tâ yüreğinden titrediğini hissetti. Mösyö de Breteuil mi? Bu isim ona hiç de yabancı gelmiyordu. Evet, evet, bu diplomat'la Versay'da tanışmıştı... Dona İnez de Los Cobosy Perrandez'e Mösyö de Breteuil'u tarif ettikçe, beriki heyecanlı seslerle «si, si...» diye tasdik ediyordu. Mösyö de Breteuil, gerçekten de hususî bir vazife ile Centa'ya gönderilmişti...

Adam, Fransa Kralı tarafından, Royale gemisi ile, Mulay İsmail'in eline esir düşmüş olan asil bir Fransız kadınına yardım etmek üzere Centa'ya gönderilmiş bulunuyordu.

Anjelik gözlerini yumdu... Zaten yorgun ve bitkin olan kalbi, hızlı hızlı çarpmağa başlamıştı... Demek, Rahip Valornbreuze ile gönderdiği haber yerine ulaşmıştı. Kral hazretleri nihayet «Kaçak» tan bir haber almıştı... Ve derhal harekete geçirilen Kraliyet donanmasının en büyük gemisi ile Mösyö de Breteuil, yanında Fas hükümdarını yumuşatmağa yarayacak bir sürü hediye olduğu halde, dik kafalı güzel Markiz'i kurtarmak üzere Meknes'in yolunu tutmuştu... Mösyö de Breteuil'a bu seyahatte, Fransa Kralı'nın otoritesi tevcih edilmişti...

Nihayet, Fas Sarayı'nın hareminden kaçan ve yarı ölü bir halde Centa'ya sığınan kadının hikâyesi, Fransa elçisinin kulağına da ulaştı.

Mösyö de Breteuil, hiç vakit geçirmeksizin, sahilde bulunup, Redemptorist rahiplerin manastırına nakledilmiş olan felâketzede kadını görmeğe gitti... Aman Yarabbi... Fransa Kralı'nın, aranıp bulunması, haremden kurtarılıp geri getirilmesi için donanmasının en büyük gemisini tahsis etmiş olduğu güzeller güzeli Markiz, örtüler arasında kaybolmuş, şu kapkara, kupkuru biçâre mahlûk muydu?... O şâhane kadını Versay'da müteaddit defalar görmüştü... Allah'ım, bu ne büyük, ne inanılmaz bir değişiklikti!... Korku, ümitsizlik, endişe, açlık, yorgunluk, susuzluk meğer insanı ne kılığa sokuyordu... Genç kadının esmer, kuru yüzünde, eski günlerini hatırlatan sadece feri kaçmış, etrafı mor halkalarla çevrilmiş iki yeşil göz kalmıştı...

Anjelik'in eli, geniş yatağın çarşafı üzerinde gezindi... Orada, beyhude yere, kocaman nasırlı bir başka el aradı... Kendi ellerini avuçları arasına alıp, vücudundaki kuvveti aşılamak istercesine sıkan, okşayan bir başka el...

Bütün ruhu tek bir feryat halinde haykırmak ihtiyacını duyuyordu... Yoldaşım, arkadaşım nerede? O'na ne oldu? Colin... Colin... Neredesin?

Genç kadının kalbi üzerine, endişe ve korku ağır bir taş gibi oturmuştu... Nefes alamıyordu... Bağırmak, onu sormak, nerede olduğunu öğrenmek için kıvrım kıvrım kıvranıyordu, ama, hançeresinden ses çıkaramıyacak kadar mecalsizdi... Onu son defa gördüğü ânı gözlerinin önünden uzaklaştıramıyordu. İspanyol süvarilerin atları altında kaldığı zaman, Colin, kocaman bir kartal, bir koruyucu melek misali üzerine kapanmıştı. İşte, bu, Colin'i son görüşü idi...

Mösyö de Breteuil, yatağın yanında ayakta duruyordu. Altın ipliklerle işlenmiş ipek ceketinin omuzlarına düşen perukasının bukleleri dikkatle tanzim edilmişti. Şapkasını, kolunun kıvrımı içinde tutarak, genç kadının önünde hürmetle eğildi. Saray selâmı usulünce, ayakkaplarının sivri uçları hafifçe aralanmış, topukları birleşmişti. Kırmızı parlak deriden, sarı tokalı Saray ayakkapları...

— Madam... Sıhhatinizin düzelmekte olduğuna dair müjdeyi alınca, sizi ziyaret etmek için koşarak geldim buraya...

Anjelik, kendisini zorladı... Hançeresinden kuvvetsiz bir ses çıkarabildi:

— Teşekkür ederim, Sör...

İspanyol kadının ninni gibi gelen konuşmasını dinliyerek yeniden uykuya dalmış olacaktı. Kendisini bir hayli dinlenmiş hissediyordu. Gözleri ile odanın içinde Dona İnez'i araştırdı. Genç kadın, bir erkeğin bir kadını yatak odasında ziyaret etmesini hoş karşılamamış, hırsla odadan çıkıp gitmişti... Şu Fransızlar bu gibi kaidelere hiç aldırış etmiyorlardı... Buna düpedüz münasebetsizlik denirdi...

Mösyö de Breteuil, yatağın yanındaki üç ayaklı, abanoz iskemleye oturdu. Ceketinin cebinden ufak bir kutu şekerleme çıkardı, önce Anjelik'e ikram etti, sonra bir kaç tane de kendi ağzına attı. Ve konuşmağa başladı... Kral hazretlerinin kendisine verdiği bu önemli vazifeyi, kolay ve gerçek bir başarı ile sonuçlandırdığından derin bir saadet duyuyordu.

Bu başarısının bütün şerefi, aslında Madam du Plessis - Bellière'in şahsî gayret ve cesaretine aitti. Zira, o, Kral hazretlerinin emirlerini dinlemeksizin atıldığı bu çılgın maceradan kendisini, yine kendi yılmaz cüreti, hudut tanımayan cesareti sayesinde kurtulmuştu.

Kıymetsiz insanlara has bir üstünlük edası ve gevezeliği ile ,konuşmağa devam ediyordu... Kral hazretleri, Fransa Mareşalinin dul karısının, emirleri hilâfına Paris'ten kaçtığını duyduğu zaman, korkunç derecede gazaba gelmişti... Hiddetinden, vahşi bir aslan gibi etrafa saldırıyordu... Madam du Plessis - Bellière'in Paris'te muhafazası görevi ile vazifelendirilmiş olan Mösyö de la Reynie, Saray halkının gözleri önünde tekdir edilmiş, neredeyse vazifesinden atılıp, bütün rütbelerini kaybetmek raddesine gelmişti...

Saray mensupları ve polis güzel kadının kimleri vasıta ederek Paris'ten kaçtığını ortaya çıkarmak maksadıyla uzun uzun sorguya çekildi ...Muhtelif kimseler ortaya muhtelif rivayetler attılar... Nihayet, genç Markiz'in yüksek rütbeli bir polis'i teşebbüsüne âlet ettiği kanaatine vardılar ve böylece, Anjelik'in bu şahıs tarafından hapisâne gardiyanı kılığına sokularak kaçırıldığı rivayeti yayıldı...

Bütün bu kargaşalık içinde, hiç şüphesiz ki, en gülünç hâdise, Amiral dük de Vivan'un, Kral'ın karşısına geçip, Marsilya'da Madam du Plessis - Bellière'i gördüğünü ve gemisine aldığını zevkle, öğünerek ve ballandırarak anlatması oldu. Kral, genç adamı son derece soğuk ve biraz da öfkeli bir ifade ile dinlemişti... Dük de Vivon, hayretler içinde idi... Kral, en sevgili gözdesine karşı gösterilen bu itibardan neden memnun kalmamıştı... Dük de Vivon, işin aslını sonra öğrenecekti...

Mösyö de Breteuil, dantelli kol kapaklarının içine hafifçe öksürdü... Anjelik, adamın gözlerini bir an olsun kendisinden ayırmadığına dikkat ediyor içinden, «ne aptal bakışları var...» diye geçiriyordu... Bu aptal bakışlar, ayni zamanda bin

bir sualle doluydu... Genç kadının başından geçenleri ilk defa kendisi dinleyecekti... Zevkten âdeta yalanıyordu... Madam du Plessis - Bellière şimdilik yorgun ve dalgındı ama, bir kaç güne kadar elbette kafasını toparlayacak, kendine gelecekti.

Mösyö de Breteuil, Anjelik'e onu ilk defa nasıl gördüğünü anlattı... Elbisesi, sırılsıklam paçavralar halinde vücudunun orasına burasına yapışmıştı... Ayakları parça parça olmuş, kan içinde kalmıştı. Hele yüzü... Aman ya Rabbi... O güzel yüzü sanki balmumundan yapılmış gibiydi... Etrafı mor halkalarla çevrilmiş olan gözlerini yummuştu... İri, kıllı vücudu ile masallardaki devleri hatırlatan bir adamın kolları arasında yatıyor, bu «dev» onun bembeyaz kesilmiş dudakları arasından baharlı, rom'lu sıcak çay akıtmağa çalışıyordu. Esaret insanlardan, insanlıklarını nasıl da alıp onları birer vahşi hayvan haline getiriyordu. Allah'ım... Versay'da gözleri kamaştırmış olan o güzel kadın, bu muydu? Hiç unutmuyordu, bir gece Kral XIV. Louis, onu karşılamak üzere merasim salonunu bir baştan bir başa katetmişti...

Hayır, Mösyö de Breteuil gözlerine inanamıyordu... Kral hazretlerinin uğrunda koskoca bir gemi teçhiz edip, kendisi gibi kurnaz bir diplomat'ı da Mulay İsmail'i yumuşatmak üzere vazifelendirdiği kadın, bu olamazdı... Bir hata mı işliyorlardı yoksa... Fakat, karşısında yatan bu zavallı mahlûkta insanı tereddüte düşüren bir şeyler yok değildi... Meselâ saçları... Yüz ve vücut hatlarının zerafeti...

Onları, böyle kucak kucağa bulduktan sonra, Mösyö de Breteuil, devâsa esiri sorguya çekmişti... Adam, genç kadının ismini tam olarak bilmediğini söyledi... Ama küçük adı Anjelik idi... Hıh, öyleyse tamam... Bu, Kral'ın aradığı kadındı... O'ydu. Anjelik du Plessis - Bellière!. Kral XIV. Louis'nin sevgilisi... Harpte ölen Mareşal'in dul karısı... Versay incisi Madam de Montespan'ın âmansız rakibesi...

O zaman, genç kadını derhal, şehrin, valisi Don de Los Cobos Perrandez'in evine naklettiler. Valinin karısı Dona Inez

de Los Cobos Perrandez, Anjelik'e lâyık olduğu ihtimam ve bakımı göstermeğe koyuldu...

Anjelik, Mösyö de Breteuil'u dinlerken yorulmuştu... Güçlükle ağzındaki şekeri yuttu. Açlık ve susuzluk, onu ruhen ve bedenen son derece hassas bir hâle düşürmüştü. Yiyeceklere karşı garip bir reaksiyon gösteriyor, bir lokma bir şey yese, bütün iç organları sancımaya başlıyordu...

Dişlerini sıkıp ağrılarını unutmağa çalışarak sordu:

— Yol arkadaşım ne oldu?

Mösyö de Breteuil, yol arkadaşının ne olduğunu bilmiyordu... Herhalde rahipler onun bakım ve tedavisini üzerlerine almışlar, yiyecek içecek vermişlerdi.

Mösyö de Breteuil gitme üzere ayağa kalktı. Pek nâzik ve hürmetkâr bir tavırla Madam du Plessis - Bellière'in yakında eski sıhhatine kavuşacağını temenni etti. Madam, elbette ki, muhasara altındaki bu şehirde lüzumundan fazla kalmayı arzu etmeyecekti. Daha o sabah, kendisi, hava almak üzere surlar üzerinden gezinirken bir top güllesi ayaklarının ta dibine düşmüştü. İspanyolların sığındıkları kale de gittikçe oturulmaz, barınılmaz bir hal alıyordu. Yiyecek nâmına bir miktar fasulya ile biraz tuzlu balıktan başka şey kalmamıştı. Bu mahrumiyete ancak İspanyollar gibi inatçı ve dayanıklı insanlar tahammül edebilirlerdi, onların da kan dökmeğe, çılgınca döğüşmeğe bayılan Faslılardan pek geri kaldıkları yoktu. Mösyö de Breteuil içini çekti. Genç kadının önünde bir kaç kere reverans yaptı... Şapkasının kocaman tüyünü sallayarak, eğildi, elini öptü...

Anjelik, adam gittikten sonra derin bir düşünceye dalmıştı... Bir garip, bir kötü ışıltı görmüştü onun gözlerinde... Sebebini bir türlü tayin edemediği hain bir pırıltı yanıp sönüyordu ...Kendisini kurtarmağa gelen bu Mösyö de Breteuil'un bakışlarında...

Akşam üzerine doğru, Dona İnez genç kadının yataktan kalkıp odada bir iki adım atmasına yardım etti.

Daha ertesi gün, Anjelik Mösyö de Breteuil'in Fransa'dan getirdiği Fransız stili esvapları giydi. Kendisine en yakışanı seçmek üzere prova yaptı... İspanyol Saray modasına göre giyinen ve vücut güzelliğini kat kat çemberli etekler içinde kaybeden Dona İnez, Fransız kadınının ince belinden yere kadar inen saten esvapların âhenkli hatlarına hayran oldu.

Anjelik kendisini gün geçtikçe daha iyi hissediyordu. Ayaklarındaki yaralar kapanmış, vücudunun sızıları dinmişti... Yavaş yavaş kuvvetini topladığını farkediyordu... Bir sabah, Dona İnez'den yüzünün cildini beyazlaştıracak bir krem rica etti. Etrafı kanatlı melek şeklinde oymalarla süslü geniş aynanın karşısında saatlerce oturdu... Şelâlenin altındaki serin suyu tahayyül ederek, uzun uzun saçlarını taradı... Güneş'in kavurduğu yüzüne çeşitli güzellik maskeleri, türlü türlü kremler sürdü... Bir kaç saat sonra cildi yumuşamış, eski taravetini kazanır gibi olmuştu...

Saçları güneşten açılmış, âdeta saman sarısı olmuştu... Genç kadın aylardan beri ihtimam görmeyen cildinin biraz düzeldiğini, o kuruluk ve esmerlikten kurtulduğunu sevinçle gördü... Aynadan kendisine mâsum bir genç kız yüzü gülümsüyordu. Saman sarısı saçları, esmer teni, zümrüt gözleri ile ince, nârin bir genç kız... Göğsü üzerinde, güneşten yanıp bronzlaşmış dekoltesi ile, elbisesinin içinde beyaz kalmış olan kısım, keskin bir çizgi halinde biribirinden ayrılıyordu.

Evet, yaralanmış, güzelliği haleldar olmuş, fakat yaşlanmamıştı. Sadece değişmiş, Versay Sarayı'nın muhteşem güzel Markiz'i yerine, çöllerin güneşten yanmış, korkusuz, pervasız kızı olmuştu!... Göze hoş görünmeyen yanık çizgisini kapatmak için boynuna altın bir gerdanlık taktı.

Esvabın sımsıkı oturan korsajı ona rahatsızlık vermiyordu ama, harmaniye giymeğe öylesine alışmıştı ki, çıplak omuzlarını örtmek için harmaniye'yi çekmek ister gibi, elleri hep omuzlarına gidiyordu.

Giyinip kuşanma faslı sona erdikten sonra, kaldığı dai

reyi gezmek istedi. Kalın duvarlara asılmış olan koyu renkli halılar, bu duvarların bir kaleye ait olduğunu saklayamıyordu. Pencerenin dışındaki balkona çıkınca, limana inen daracık sokakta gidip gelenleri görmek mümkündü. Sahilde bir sürü yelkenli vardı... Deniz masmaviydi... Tâ uzaklarda Ispanya sahilleri morumsu bir gölge halinde görünüyordu.

Anjelik, elindeki yelpaze ile balkonun parmaklığına dayanarak, hasret kaldığı Avrupa şehirlerini seyre koyuldu. Birden, aşağıda, limana inmek üzere yürüyen iki esir gözüne çarptı. İkisinin de ayakları çıplaktı. İkisi de başlarına kırmızı yün takkeler giymişler, sırtlarına dağ gibi çuvallar yüklenmişlerdi. Birinin kulaklarında altın küpeler sallanıyordu.

Anjelik, esirler, rıhtıma inen kemerli merdivenin başına geldikleri zaman, dikkatle baktı. İkinci esir ona hiç de yabancı gelmiyordu. Kemerin altına girince loş ışıkta daha iyi görünmüştü. Upuzun boylu, gemiş omuzlu idi adam... Anjelik derhal tanıdı:

— Colin! Colin Paturel!...

Adam döndü... Evet O'ydu. Tâ kendisi... Sarışın sakalı kesilip düzeltilmiş, yoldaki eski gömlekle pantolon'un yerine kalın ketenden yeni elbiseler giyinmişti.

Anjelik çılgınca el sallamağa başladı. Boğazına birşey düğümlenmiş, sesi bir türlü çıkmaz olmuştu. Halbuki bağırmak, haykırmak için cehtediyordu. Colin, bir an tereddüt eder gibi durdu, gözleri balkondan sarkan bu şahâne kıyafetli kadından ayrılamadı. Adımlarını yavaşlattı. Nihayet genç kadın sesine kavuşabildi:

— Kapı açık... Yukarıya gel, Colin!

Yelpazeyi tutan elleri buz kesilmişti. Balkondan içeriye girdiği zaman, Colin Paturel kapının eşiğindeydi.

Genç adam, okadar değişmişti ki, Anjelik, onun Colin olduğuna iyice kanaat getirmek için ellerinde çarmıha gerildiği günden kalan yara izlerini görmek istedi. Evet, O'ydu... Fakat aralarında sanki sona eren, yok oluveren birşey vardı...

Genç kadın, artık ona eski yakınlıkla hitap edemeyeceğini seziyordu. O derin samimiyet, o çılgın yakınlık tükenmişti.

Anjelik, bu garip hisse rağmen, yumuşak bir sesle sordu:

— Nasılsın Colin?

— İyiyim... Görüyorum, siz de iyisiniz.

Colin, kendisine o çok iyi tanıdığı delip geçen keskin bakışı ile bakıyordu. Ah... Esirlerin Kralı Colin Paturel!!

Colin Paturel, genç kadını, boynundaki altın gerdanlıkla, saçları taranmış, bukleler halinde tanzim edilmiş, sırtında ancak saraylarda görülen harikulâde bir esvap, elinde fildişi yelpaze ile görüyordu.

Anjelik, aralarındaki rahatsız edici sessizliği bozmak için sordu:

— Sırtında o çuvalla nereye gidiyordun Colin?

— Limana iniyorduk. Yarın, Doğu Hint adalarına giden bir tüccar gemisiyle yola çıkıyorum. Adı Bonaventure...

Anjelik, dudaklarına kadar bembeyaz kesildiğini hissetti.

— Gidiyordun demek? Bana vedâ bile etmeden gidiyordun?

Colin Paturel derin derin içini çekti. Gözleri biraz daha soğuklaştı...

— Ben, dedi; Saint-Valéry-en-Caux'lu Colin Paturel... ve siz bir asil Lady, bir Marki... Fransa Mareşali'nin dul zevcesi... Fransa Kralı sizi araştırmak üzere bir gemi yollamış, doğru değil mi?

Genç kadın kekeledi:

— Evet, doğru... Ama, bu, senin bana vedâ etmeden gitmene bir sebep teşkil etmezdi.

Colin, ciddî bir tavırla cevap verdi. Sesinde târifsiz bir melâl gizliydi ama, belli etmemek için nefsiyle mücadele ediyordu:

— Bazan, bu en kuvvetli, en büyük sebeplerden birini teşkil edebilir, dedi. Sen uyurken, karşına geçer, seni seyrederdim Bizi biribirimize yaklaştıran yegâne şey, sadece Afrika'da esir oluşu-

muz... Ama... Onun da benim gibi olduğunu hissediyorum, binbir azap ve işkenceye katlanmış, tahkir edilmiş iğrenç derecede kirlenmiş, pislenmiş... Fakat... bütün bunlara rağmen O... başını dimdik taşıyabiliyor. Hayat onu bir yaprak gibi oradan oraya sürükleyip durmuş... Dünyayı görmüş, Dünyada insanın başına neler gelebileceğini öğrenmiş... O da benim gibi... O da benim cinsimden» diye geçirirdim... ve yine kendi kendine «Günün birinde, bu cehennemden kurtulur da... kendi vatanımıza kavuşmamız kısmet olursa... kurşunî bir gökyüzü ve şakır şakır yağan yağmur altında... O zaman ondan hayat hikâyesini anlatmasını isteyeceğim» derdim.

«Eğer Dünya yüzünde kendisini bekleyen kimsesi yoksa... ve razı olursa onu Saint-Valéry-en-Caux'daki kulübeme götüreceğim» diye düşünürdüm. Evim öyle büyük ve güzel değildir. Damı saman ve otlardan yapılmıştır. Bahçesinde üç tane elma ağacı vardır. Ocağın taşlarından birini söküp, altına, biriktirdiğim birkaç parayı saklamıştım. Küçük sevgilim isterse, artık denize açılmaktan da vazgeçerim... O, benim avâre ve gayesiz, denizlerde dolaşmama mâni olur... Birkaç tane inek satın alırız...

Colin birden sustu... Dişlerini sıktı... Ve kana susamış Mulay İsmail'in karşısına geçtiği zaman gözlerinde yanıp sönmeye başlayan o mağrur, o müthiş ifade ile, Anjelik'e döndü :

— Ama sen, bana göre değilsin. Hepsi bu kadar...

Birden öfkesi, kudurmuş bir deniz gibi dalga dalga yükseldi... Boğuk, acı bir sesle kükredi :

— Senin her şeyini affedebilirdim... dedi. Mazini hoş görüp kabul edebilirdim. Ama, asil sınıfa mensup oluşunu aslâ hoş göremem... Bunu daha önceden bilseydim, seni kızgın demirlerle dağlamalarına müsaade eder, göz yumardım. Asillere katiyen tahammülün yoktur benim.

Anjelik, birden çılgın bir öfkeyle, isyankâr bir feryat kopardı :

— Colin, yalan söylüyorsun. Hiç de öyle değil... Şövalye Marmondin ile Marki de Kermoeur'a ne buyurulur. Onlarla pekalâ arkadaştın.

Colin Paturel, Meknes'in yüksek duvarları ile Ceuta'nın kiliselerini bir arada görüyormuş gibi, pencereden dışarıya baktı... Mavi gözleri bulutlandı.

— O durum bambaşka idi... dedi. Hepimiz Hıristiyandık, hepimiz zavallı esirlerdik.

Ve sanki, Mulay İsmail, sırtına bir kere daha taş dolu çuvallar yüklemiş gibi, başı göğsüne düştü...

— Meknes'te çektiğim işkenceleri unutabilirim. Günün birinde belki de dinimi bile unutabilirim... Ama sizi... Asla unutamayacağım... Bana, taşıyabileceğimden daha ağır bir yük yüklediniz, Madam...

Anjelik de biliyordu bunu... Colin'in kalbine gerçekten de, ebediyen taşıyacağı bir yük yüklemişti...

Genç kadının dudakları titremeğe başladı. Ve göz yaşlarının perdesi arkasında, Colin Paturel'in kocaman hayali bir an kaybolur gibi oldu...

Colin ,eğildi, yere bıraktığı ağır torbayı aldı, sırtladı. Sonra başındaki kırmızı takkeyi çıkardı:

— Elveda Madam... İyi yolcultk'lar diye mırıldandı...

Yürüdü... Kapıdan çıktı...

Anjelik, arkasından fırladı... Merdivenlerin başında, parmaklığa dayanıp baktı... Colin, aşağıya varmıştı bile... Acaba, dönüp başını kaldırsaydı, genç kadının yanaklarından süzülen yaşları görebilecek miydi? Tâ yürekten kopup gelen bu yaşları hatırlayacak mıydı... Bu sıcak yaşlar... Yaralı kalbine merhem olabilecek miydi?... Anjelik bu suallerin cevabını veremiyordu... Sadece orada, parmaklığa dayanmış, göğsü, bütün vücudunu saran hıçkırıklarla inip kalkarak, içi parçalana parçalana ağlıyordu...

Genç kadın, artık daha fazla içeride kalamayacağını anlayınca, biraz hava ,almak üzere kalenin burcuna çıktı... Yüre-

ğini yakan ayrılık ateşini söndürmek için, serin deniz rüzgârına ihtiyacı vardı.

Kıyıdaki toplar, yola çıkan gemileri korumak maksadıyla mütemadiyen ateşleniyorlardı... Gemilerden biri, semanın masmavi fon'u üzerine bembeyaz yelkenlerini açarak denize açılmıştı bile... Acaba, esirlerin kralını, Colin Paturel'i kendisinden ebediyen uzaklaştıran bu gemi mi idi?

Anjelik, usul usul, sıcacık göz yaşları ile ağlıyordu... «Hayat ne boş, ne mânasız şey, ya Rabbi.»

Ah, Akdeniz! Bizim denizimiz... Bizim anamız...

Anamız bizim... Mavi beşiğimiz... İnsanlığın uçsuz bucaksız ana sinesi... Her ırk, her hayâl sende beslenir... Her türlü ihtiras, senin o kocaman büyücü kazanında kaynar köpürür, taşar...

Anjelik, bu seyahati, kocasının hayalini zihninden silmek ona ait yüreğinde beslediği hayâllerin hakikatle ilgisi olmadığını keşfetmek maksadıyla yaptığını şimdi anlıyordu.

Bir çok imparatorlukların parçalanıp mahvolduğu bu sahillerde herşey toprak olmağa mahkûmdu.

Genç kadın şimdi kendisini müthiş yorgun hissediyordu. Ele geçmesi imkânsız bir gaye, zalim bir hayal uğruna kâfi derecede fedakârlık etmişti. Küçük Cantor'un sulara gömülmesinden bir kaç dakika önce «Babacığım, babacığım» diye haykırması gibi, o da, Akdenizin uçsuz bucaksız maviliklerine «sevgilim, sevgilim» diye haykırmıştı ama, feryadına cevap veren olmamıştı.

Bütün hayalleri, bütün saadet rüyaları, ufukta ağır ağır uzaklaşan şu beyaz yelkenlilerle beraber gözden kayboluyordu... Onlarla beraber, bir gece bir esir pazarında kokladığı mis gibi bir kahve kokusu, heyecan verici, esrarengiz şehirlerin isimleri, korsanlar yatağı Candia, cennet bahçelerini andıran gülistanlarda kılıç darbeleri ile son nefeslerini veren esirlerin diyarı Meknes, altın anlamına gelen «Fez» şehri...

Anjelik şimdi, kocasını aramak üzere çıktığı bir seyahatte plânlarının başarısızlığa uğramış olmasından ziyade Baş harem ağası Osman Faraci'nin, çarmıha gerilen devâsa Colin Paturel'in, ve hattâ zalim Mulay İsmail'in ölmez hâtıralarına ağlıyordu. Bu hâtıralar, tâ ölüm gününe kadar hafızasında taptaze yaşayacaklardı...

Karanlıklar içinde, siyahlara bürünmüş bir güneş gibi doğan esrarengiz Rescator ince uzun silüeti, kor gibi yanan siyah gözleri ile, ebediyen rüyalarının kahramanı olacaktı... Osman Faraci'nin yıldızlara bakıp da «ondan neden kaçtınız? Yıldızlar onun ve sizin yollarınızı, yer yüzüne bir örneği daha gelmemiş, emsalsiz bir hikâye olarak kaydediyorlar» diyen sesi hâlâ kulaklarında idi...

Ta uzaklardan, d'Eskrain Ville'in dalgaların uğultusuna karışan sesini duyuyordu «Akdenizin büyücüsü... bak... iyi bak... Kimseye göstermediği sevdalı bakışlarını senden esirgemedi...»

Ama, bu da hakikat olamamıştı. Akdeniz rüzgârı işleri bir kere daha karmakarışık etmiş, hepsinin kaderleri bir kere daha bambaşka istikametlere yönelmişti. Ve Anjelik, kimseye göstermediği sevdalı bakışlarını, bir zavallı gemici'ye vermişti... Bütün çılgın hayalleri gölgede bırakacak derecede müthiş bir yolculukta kendisini dünyanın en kıymetli hazinesi gibi omuzlarında taşıyan bir esire...

Şu anda herşey karmakarışık, herşey suallerle doluydu... Anjelik bu suallerin hiç birine cevap bulamıyordu ama, bütün bu felâket içinde belirli ve kesin bir hakikati görmemezliğe de gelemiyordu; Göl'ün parlak aynasında tetkik ettiği, vaha'daki akarsuda yıkanan, çöl mehtabında çırıl çıplak koşan kadınla, bir yıl önce. Versay sarayının göz kamaştıran kristal avizeleri altında Madam de Montespan'ı zarif ayağının bir tekmesi ile Kral'ın gözünden düşüren kadın arasında müşterek hiç bir nokta kalmamıştı.

Versay sarayında yaşayan Anjelik, herşeye rağmen plânlı, aşk'ta ve iş'te entrikalar çeviren, sefahat ve eğlence düşkünü,

en güç ahvalde bile gemisini yürütebilen kurnaz bir kadındı... Versay sarayı gibi yüzlerce entrikanın bir anda çevrildiği bir gayya kuyusunda yaşamağa mecbur olmak ona bu kaabiliyetleri bahşetmişti.

Şimdi, hayatının o safhasını, Versay sarayında geçen günleri düşündükçe öylesine tiksiniyordu ki, âdeta kusacak gibi oluyordu. Hayır, artık Asla onlara dönmeyecekti... Kendi kendisine bunu defalarca tekrar ediyordu. O taaffün etmiş sarayın havasında bir gün bile yaşayamıyacağını sanıyordu... Sedir ağaçlarının kokusuyla dolu temiz havayı bir kere teneffüs etmiş, ruhu ve bedeni bu havada bütün kötülüklerden yıkanıp, yeniden çocukluk yıllarının sâfiyetini kazanmıştı... Çöl güneşi, ruhundaki bütün ihtirasları yakıp kavurmuştu.

Artık Versay'da yaşayanları «oldukları» gibi görme kaabiliyetini kesbetmişti. Mösyö de Breteuil'a «nezaket» hudutları dahilinde cevap vermek gayretini bile bulamamıştı kendisinde.

Elbette, gidip Florimond ile Charles Henri'yi arayacaktı... Sonra ,yine uzaklara gidecekti... Evet... Uzaklara gidecekti!

Ama, nereye gidecekti?

Yarabbi, şu koca yer yüzünde, bir Mösyö de Breteul'in, bir Colin Paturel'i hakir görmiyeceği, veya bir Colin Paturel'in âsil bir kadına duyduğu aşk yüzünden utanmayacağı bir diyar yok muydu?

Sadece şefkat, iyi niyet, cesaret ve zekâ sahibi insanların hâkim, bunlara malik olmayanların daima kuvvetsiz kalmağa mahkûm oldukları bir «yeni dünya» yok muydu... İyi niyet sahibi insanların memnuniyet ve samimiyetle karşılandıkları bâkir bir diyar bulabilecek miydi?

— Yarabbi... Nerede?...

KÜLÜN ALTINDAKİ ATEŞ

Haşmetli Fransa Kralının elçisi Mösyö dö Breteuille, Mar-

silyaya gelir gelmez Ceunta'da tevkif ettiği Anjelik'i kaleye hapsettirmişti.

Asîl elçi korkuyordu. Markiz dö Pessis - Bellière'in, bu harikulâde güzel ve cesur kadının evvelce bu şehirde Hükümdarın polisine korkusuzca meydan okuduğunu hatırlıyor ve Marsilyada bulundukları müddetçe kıymetli eserini elinden kaçırıvermek endişesinden kurtulamıyacağını anlıyordu.

Mulay İsmail'in cehennemî tuzağından nice ıstıraplar ve korkular bahasına kaçıp kurtulan Anjelik, yakında anne olacağını yeni mahpesinin soğuktaş duvarları arasında farketti.

Ümitsizliği sonsuzdu. Kendini vurulmuş bir yırtıcı hayvan gibi mağlûp ve çaresiz hissediyordu.

Marsilya kalesi en iptidaî konfordan dahi mahrumdu. Ta tepedeki ufacık, dört köşe pencerenin kalın demir parmaklıkları arasından görünen masmavi gök yüzü bile onun için bir ümit, bir teselli kaynağı olamıyordu. Boğuluyordu sanki. Bütün gece feci bir ıstırap cekmişti; gözünü kapar kapamaz canlı canlı mezara gömüldüğü hissiyle, çılgın bir korkuya kapılarak uyanıyordu. Ancak sabaha karşı, uykudan çok ölüme benzer bir baygınlıkla kendinden geçti.

Vücudunda müthiş bir yorgunluk, şakaklarında başını çatlatan bir ağrıyla uyandığı zaman ,gerilen sinirleri birden boşanıverdi. Yeis, korku ve delice bir isyan kendini kocaman, sağır kapıya attı, yumrukları kan içinde kalıncaya kadar vurdu, vurdu, olanca ıstırabı ile haykırdı.

Hava istiyordu! Hava... Hava... Serin, ıslak yosun kokulu hava, Günler geceler boyunca serazat çöllerin sonsuzluğuna, sarhoş eden hürriyetine doyamayan Anjelik, bu zindanda yaşayamazdı.

Ölesiye bir ıstıraptı bu. Kafesinde çırpınan bir kuş gibi, aşılmaz tuzağının taştan, demirden duvarlarına vuruyor, bağırıyor, feryat ediyordu. Ama feryadına kimse cevap vermedi.

Çöl sarayının binbir işkencesiyle harap olmuş zavallı, çilekeş elleri asırlık mahpesinin kalın ve sağır kapısında bir kuşun nazlı kanatları kadar bile ses vermiyordu.

Kanayan parmaklarının acısı dayanılmaz hâle gelince mücadeleden vaz geçti geri geri çekilerek duvara yaslandı. Başı dönüyor, gözlerinden yaşlar boşanıyordu.

Tepede, parmaklıklı ufacık pencerede gülümseyen gök, şifalı bir su gibi masmavi pırıl pırıldı. Nasıl susamıştı Yarabbi!

Hayır! Alçak, beyaz damların üzerinden seyrettiği o sihirli ufku bir daha göremiyecekti. Osman Faraci yoktu artık! Burada sadece kalpleri kin ve ihtirasla kararmış, sinsî bakışlı yabancılar vardı. Dük dö Vivon bir türlü affedemediği geçmişi ona ödetmek için taa... Paristen buraya en zalim emirleri göndermekte tereddüt etmemişti. Marsilya Amiralliği Mösyö dö Bretemenin sözünden bir adım dışarı çıkmıyordu artık. Mücadele etmenin ne faydası vardı? Anjelik kendini silâhlarını kullanamıyacak kadar perişan hissediyordu. Öylesine ümitsiz ve yorgundu...

Ceuta'dan Marsilyaya deniz yolculuğu onun için, her geçen günde ümidini iesaretini biraz daha kaybettiği bir işkence olmuştu. Mösyö dö Breteuille onu Kral namına tevkif ederken hürriyetiyle birlikte yaşamak için muhtaç olduğu bütün manevî kuvvetleri de zaptetmiş, elinden almış, onu yıkmış, mahvetmişti sanki...

Yatağına kadar sürüklendi. Tahta bir kerevet üzerine atılmış, incecik, taş gibi bir ot şilteden ibaretti bu. Ama yumuşak, kuş tüyü bir yatak da olsa ne çıkardı! Anjelik'in hırpalanmış vücudu ancak, yeşil yapraklı bir sedir ağacının müşfik, cömert gölgesinde, mis gibi toprak kokan güneşli, rüzgârlı bir dağ tepesinde dinlenebilirdi.

Gözleri tekrar demir kilitli kapıya ilişti. Kısacık hayatı boyunca üzerine kilitlenmiş ne çok kapı görmüştü. Her biri diğerinden daha ağır, daha kalın, daha zalim kapılar... Ne garip bir alın yazısıydı Yarabbi! Bu ona, çıplak ayaklarıyla keskin,

fırtınalı kayaların tepesinde, ormanların koynunda, hürriyetten başka aşk tanımadan küçük bir çılgın gibi yaşayan, o köylülerin biraz korkarak, biraz severek «peri» dedikleri kıza, kaderin oynadığı merhametsiz bir oyundu.

Kapılar ona «Geçemezsin!» diyordu ve sonra, o kendini nihayet hür ve mes'ut zannettiği anda bir başka kapı, bir yenisi, daha kalın ve daha sağlam, üzerine kapanıyor, kilitleniyor, onu yeniden hapsediyordu. Ufacık bir çocukken sefaletin aşılmaz duvarları içinde ıstırapla kıvranmıştı. Sonra, günün birinde kendini Fransa Kralının kapısı da içi gibi süslü, yaldızlı sarayında bulmuş; kadar, onu oradan, Mulay İsmail'in kafesleri oymalı, bir hapishaneden farkı olmayan haremine atmıştı. Anjelik çırpınmış, korkmuş, mücadele etmiş ve kaçmıştı. Ama neye yarar! İşte şimdi yine mahpus ve hattâ mahkûmdu. Kaderle nasıl başa çıkabilirdi ki...

Fuke'yi, Marki dö Vard'ı, şu Lauzun dedikleri yarı deli maceraperesti düşünerek ürperdi. Onlar da kendisi gibi yalnızlığı, ıstırap ve ölüme terkedilmişler, bir başka zindanda çilelerinin dolmasını bekliyorlar; Anjelik'in suçu yanında çocuk oyuncağı sayılabilecek itaatsizliklerinin kefaretini ödüyorlardı.

Birden, müthiş bir korkuya kapıldı. Her şey bitmişti artık. Burada yalnız ve müdafaasız, ölecekti. Fransa topraklarına, insanların Kralın sevgisine veya Kralın nefretine göre mes'ut veya mahkûm oldukları bu ülkeye ayak bastığı anda, o değişmez kanuna boyun eğmişti.

Burada ,bir Colin Paturel'in maddî ve mânevî kudreti, iyilik ve merhameti, korkunç zekâsı ve kabiliyetleri hiç bir değeri olmayan, faydasız, hattâ gülünç şeylerdi. Başında pudralı perukası, sırtında dantelli alacalı elbisesi ile en cahil, en meziyetsiz bir asîlzade bozuntusunun yanında dahi bir hiçti Colin Paturel!

O burada kudretsizdi, iktidarsızdı. Zavallının, vahşinin biriydi. Burada onun hatırası artık Anjelik'i ayakta tutmaya yet-

miyordu. Şimdi o bir kere daha, ama bu defa ebediyen yok olmuştu.

Genç kadın, rüyada gibi, sayıkladı:

— Colin! Colin! Sevgilim... Arkadaşım...

Ve birden, âni bir baş dönmesiyle kendinden geçer gibi oldu. Vücudunu incecik, buz gibi bir ter kaplamıştı. Midesi bulanıyordu.

Hâmile olduğunu, karnında Colin Paturel'in çocuğunu taşıdığını o zaman, o başını döndüren baygınlıkla beraber anladı.

Ceuta'dayken, kendisinde hissettiği garip değişikliği, takatini kesen daimî yorgunluğu çektiği ıstıraplara vermiş, düşünmemişti. Ama işte nihayet anlıyordu.

Evet! Hâmileydi... Bir çocuk bekliyordu.

Bir çocuk! Colin Paturel'in çocuğu! Yavaşça sert yatağına uzandı, gözleri kapalı, kımıldamadan düşündü. Şaşkındı. Sonra garip, izah edilmez, anlaşılmaz bir his, sâkin, huzur dolu bir saadet hissi, ılık bir nefes gibi ağır ağır benliğini sardı,, ısıttı. Şimdiye kadar tanımadığı, bilmediği, aşktan ihtirastan uzak, başka büsbütün başka bir bahtiyarlıktı bu.

Karnında taşıdığı hayat kıvılcımı ona korku, utanç hattâ ölüm arzusu vermeliydi. Ama şu anda sadece mes'uttu. O çöl sarayının büyüsünden henüz kurtulamamıştı ve Paris, binbir heyecanla dolu şaşaalı hayatı ile henüz çok uzaklardaydı. Nihayetsiz, mor kadife semada inanılmayacak kadar iri ve parlak, elmas pırıltılı yıldızların altında, o sihirli Afrika gecesinde onu Colin'e iten, yakan öldüren ihtirasın hatırası genç ruhunun derinliklerinde hâlâ taptaze yaşıyordu.

Ceuta'da yeniden kavuştuğu daracık belli, süslü elbisesinin, işlemeli mantosunun altında güzel vücudu hâlâ Afrika güneşinin harareti ile esmer, yanan bacağındaki kızıl leke hâlâ kıpkızıldı ve sırtındaki kırbaç yaraları henüz kapanmamıştı.

Rif kayalıklarında yarılan, parçalanan ,nasır tutan ayakları zarif iskarpinlerin içinde, o feci kaçışın izlerini taşıyordu.

O uzak diyardaki unutulmaz günlerin ve Colin'e olan aşkının elle tutulur hâtıralarıydı bunlar...

Anjelik, içini ezen bir heyecanla, inanılmaz macerasının, içinde bu yerde yaşıyabilmek için çırpınan mini mini varlıkla ebediyen yaşıyacağını düşündü.

Varsın babasız olsun, varsın piç desinler ona! Mucizeli kudreti, dayanılmaz cazibesi ile insanları peşi sıra sürükleyen, hürriyete susamış insanların serdarı, sahraların hükümdarı olan babasının ateşli kanıyla, annesinin, Anjelik de Monte'nun ta Haçlı muharipler'ne kadar uzanan asîl kanını tevadüs edecek ve dünyaya gelmiş çocukların en güzeli olacaktı. Babası gibi sarışın, babası gibi boylu ve kuvvetli! Akdeniz rüzgârlarıyla tunçlaşmış, aslan pençeli bir erkek, bir sarışın Herkül!

Kapalı göz kapaklarının arkasında oğlunu görür gibi oluyor ve mestoluyordu. Oğlu ile yaşama arzusuna yeniden kavuşacak, oğlu için, ona hakettiği hayat ve hürriyeti verebilmek için mücadele edecekti.

Böylece, karanlık hücresinde, saatlerce, rüya gördü. Taş duvarların sessizce haykırdığı acı hakikati unutmuştu.

Alçak sesle konuşuyordu:

— «Beni istemedin, reddettin, benden kaçtın Colin!» diye mırıldanıyordu. «Ama Allah böyle istemedi. Colin, sevgilim, arkadaşım, erkeğim... Artık ebediyen seninim. Senden uzak bile olsam, yine senin yanıbaşında, seninle beraber olacağım. Oğlunu içimde büyütüyorum, sonra onu seveceğim, taa... ölünceye kadar.»

Bir kaç gün sonra küçücük pencerelerindeki siyah perdeler sımsıkı kapanmış bir araba Marsilya'dan çıkarak Avinyon yolunu tuttu. Yanı sıra dişinden tırnağına kadar silâhlanmış on silâhşör, besili, kuvvetli atlarını dört nal sürüyorlardı... Mösyö de Breteuille arabada, Anjelik'in yanında oturmuştu ve aldığı bütün tedbirlere rağmen, endişe içinde kıvranıyordu.

Güzel Markis de Plessis - Bellière'in kurnazlık ve zekâsın-

dan o kadar çok bahsetmişler, onu öylesine korkutmuşlardı ki, bu tehlikeli vazifeden bir an evvel kurtulabilmek için ne yapacağını bilemiyordu. Genç kadın yorgun ve bezgin göründüğü zaman, bu tavır altında gizlenebilecek bir takım karanlık düşüncelerden korkuyor; aksine, rahat zinde ve vakur olduğu zaman, korkusu bir kat daha artıyordu. Yoksa imdadına koşacak arkadaşlarını mı bekliyordu?

Geceleri, genç kadının kapısı önünde uzanıp yatıyor ve sabaha kadar gözlerini kırpmıyordu...

Karanlık, uzak bir yoldan, bir ormandan geçecekleri zaman en yakın eyaletin valisinden muhafızlar istiyor ve böylece kafile, askerleri silâhşörleriyle bir muharebe havasına bürünüyordu. Yol üzerinde, şehir meydanlarında sâkin, mütecessis taşralılar toplanıyor, bunca debdebe ve tantana ile Krala gönderilen kıymetli ve tehlikeli esiri görebilmek ümidiyle saatlerle bekleşiyorlardı. Bu karışık kalabalık Mösyö dö Bretöy'ün korkusunu, telâşını arttırıyor, halkı dağıtmak için askerlere emir veriyor ve bu da tecessüsü arttırmaktan başka işe yaramıyordu.

Her an içini kemiren endişe ve geceler boyunca devam eden uykusuzluk Mösyö dö Bretöy'ü yormuş, bitirmişti. Bu berbat yolculuktan bir an evvel kurtulmanın tek çaresi çabuk, daha çabuk gidebilmekti. Atlar, çatlayacak kadar koşturuluyor, gece ancak iki üç saat için bir handa konaklanıyordu. Kısacık konaklama sırasında da han, kale gibi muhasara altına alınıyor ve bu garip kafile yeniden yola çıkıncaya kadar kimse gözünü kırpmıyordu.

Anjelik bozuk yollarda sallanan, sarsılan, bir sağa bir sola savrulan arabada, delice sürat yüzünden bitkin ve perişandı. Kralın elçisine:

— Beni öldürmek mi istiyorsunuz? diyordu. Bir yerde duralım, birkaç saat dinlenelim, çok rica ederim, Artık tahammülüm kalmadı.

Adam acı bir istihza ile gülerek cevap veriyordu.

— Birden pek tahammülsüz kesildiniz Madam. Fakat maalesef daha rahat bir yolculuk yapmanıza imkân yok. Hem ben

sizin böyle ufak tefek rahatsızlıklara aldırmayacak kadar cesur ve dayanıklı olduğunuzu zannediyordum. Afrikada çok daha kötü günler yaşadınız, değil mi efendim?

Anjelik sustu. Hâmile olduğunu, bu yolculuğun onu ölüme götürebileceğini söyleyebilir miydi?

Kenarlara tutunup, sımsıkı arkaya yaslanarak gözlerini kapatıyor, bu cehennemî yolculuğun biran evvel bitmesi için Allaha yalvarıyordu.

Yorucu, öldürücü bir gün daha geçmişti. Güneş uzak ufuklarda kayboluyordu. Karanlık basmadan emniyetli bir kasabaya varabilmek için ağızları köpük içinde, dört nal koşturulan atlar bir tepeyi tırmanıyorlardı ki araba biran sendeledi, tekerlekler yumuşak toprakta kaymıştı; sonra ağır ağır bir yana doğru eğilerek yol kenarındaki çakıllara doğru devrildi kaldı. Arabacı, tehlikeyi tam zamanında görmüş, dizginlere yapışmış ve mutlak bir kazanın önüne geçmişti. Ama Anjelik kaderin elinden kurtulamamıştı. Narin vücudu şiddetli bir sademe ile savrulmuş, yandaki kapıya çarpmış ve baygın, yere serilmişti.

Genç kadını hemen arabadan alarak çimenlerin üzerine itina ile yatırdılar, Mösyö dö Bretöy sapsarı kesilmişti. Markiz dö Plesis - Belier ölecek olursa Kral onu aslâ affetmezdi. Şimşek gibi bir korku kalbine saplandı. Ölüm kalım meselesiydi bu. Ensesinde cellâdın soğuk, korkunç baltasını hisseder gibi oldu.

Anjelik'in yanına diz çökerek:

— Madam, diye seslendi; yalvarırım cevap verin! Yaralı değilsiniz ya, iyisiniz, bir şeyiniz yok değil mi?

Genç kadın gözlerini dehşetle açarak acı bir feryat kopardı:

— Sersem, senin yüzünden oldu. Herşeyimi kaybettim, her şeyimi...

Ve şaşkın bir korkuyla üzerine doğru eğilen adamın yüzünü' keskin sivri tırnaklariyle delik deşik etti.

Askerler, Anjelik,i, alelacele uydurulmuş bir sedyeye yatırarak en yakın şehre taşıdılar. Genç kadının elbisesinde git gide

büyüyen kan lekesini görerek onu ağır yaralı sanmışlar ve müthiş bir korkuya kapılmışlardı. Fakat çağırılan hekim, hakikati anlamış ve işi ebeye havale etmişti.

Anjelik, Belediye Reisinin evindeki en rahat yatağa yatırılmıştı. Yarı şuursuz bir baygınlık içinde hayatının damla damla, bağrından kopan küçücük varlıkla birlikte akıp gittiğini hissediyordu.

Bir lâhana çorbâsının ağır baygın kokusu bu taşra evinin kaba taştan havasız duvarları arasında ezelden beri oradaymışçasına hüküm sürüyor, Anjelik'in mide bulantısını kamçılıyordu. Aralık göz kapaklarının arasında gördüğü ebenin yusyuvarlak, kıpkırmızı, terle pırıl pırıl olmuş yüzü, köylü bonesinin altında budala bir ifadeyle sırıtıyordu. Zavallı cahil kadın sabaha kadar, ömründe görmediği kadar güzel, bal rengi saçları, harikulâde gözleri, nefis omuzlariyle inanılamayacak kadar güzel olan bu acaip mahlûku ölümün pençesinden kurtarıp almak için, ninesinden, annesinden tevarüs ettiği bütün bilgiyi toplamış, kısır zekâsını zorlayarak uğraşmış, durmuştu. Fakat sanki ölüm orada pusu kurmuştu. Genç kadının rengi ağır ağır solmuş, balmumlaşan yanaklarına kül renkli lekeler oturmuş, bütün kanı çekilen dudakları çirkin mor bir renk almaya başlamıştı. Kadın bunun ne demek olduğunu biliyordu.

Anjelik'in baş ucunda, yere diz çökmüş, saçlarını okşuyordu:

— Haydi kızım, diye fısıldıyordu. Haydi kızım, biraz daha dişini sık.

Anjelik etrafında gidip gelen koşuşan, çırpınan gölgelere mânasız gözlerle bakıyordu.

Sonra bir an usulca kaldırdılar, altına serin, temiz çarşaflar serdiler. Ayaklarına sıcak birşeyler koydular. Şimdi kendini daha iyi hissediyordu. Parmak uçlarına kadar buz kesen, katılaşan vücudu rahatlıyor, ısınıyordu. Birisi başını kaldırdı, dudaklarında sıcak bir şarabın buruk lezzetini duydu.

— İçin şunu kızım, kan yapar, buna ihtiyacınız var, o kadar kan kaybettiniz ki.

Şarap, sıcak sıcak, biber tarçın ve zencefil kokuyordu. Uzak, güneşli, mes'ut ülkelerin kokusu... Anjelik, rüyada gibi, bir ihtiyar adam gördü. O uzak, mes'ut ülkeleri sayıklayarak ölen bir adam. Savary'ydi bu. Savary ölmüştü, Anjelik de ölecekti, tıpkı onun gibi, güneşi, uzak, mes'ut ülekeleri özleyerek.

Anjelik, gözlerini açtı. Tam kaışısında büyük bir pencere vardı. Kalın perdeler yanlara çekilmişti, ama görünen gümüşî, kirli yapışkan bir buluttan ibaretti.

— Güneş ne vakit doğacak? diye fısıldayarak sordu.

Başucunda, elinde buharları tüten bir kâseyle bekleyen kırmızı yanaklı kadın ,sevinçle gülümsedi:

— Güneş çoktan doğdu, diye cevap verdi. Orada pencerede gördüğünüz sistir. Aşağılarda akıp giden nehirden kalkan sis, Bugün hava berbat. Daha doğrusu tam uyku havası. Yatağa girmek çin iyi bir gün seçmişsiniz güzelim.

«Neyse, vartayı atlattık sayılır. Beni amma da korkuttunuz ya. Hiç uyanmayacaksınız sanmıştım. Neyse, bu arada şu çocuktan da kurtulmuş oldunuz, fena mı?

Ebe, hastasının öfkeli bakışları karşısında şaşaladı, sonra ısrar etti:

— «... Değil mi? Sizin gibi bir hanımefendi için çocuk baş belâsıdır. Tabiî ya baş belâsı! Ben bu işleri iyi bilirim. Bu belâdan kurtulmak için gelip, benden ilâç isteyen, yalvarıp yakaran pek çok genç, güzel hanım tanıdım. Siz bu işi kendi kendinize halletmiş oldunuz. Hem de sessiz sedasız.

Anjelik'in garip sükûtu kadını şaşırtıyordu, kekeleyerek devam etti:

— «... O kadar üzülmeye değer mi bu? Sizin gibi güzel bir kadın için bir çocuk sahibi olmaktan kolay ne var? Fakat inanın bana, çocuklar insanın ayağına dolanıp, işini zorlaştırmaktan

başka işe yaramazlar, severseniz, tepenize çıkar, kanınızı kurutur. Sevmezseniz ayağınıza köstek olurlar. İşte böyle...

Omuzlarını silkerek ,nutkunu bitirdi:

— «... Ama ille de çocuk doğurmak istiyorum derseniz, bir tane daha peydahlarsınız, olur biter canım. Sizin gibi güzel bir kadın...

Anjelik dudaklarını ısırdı.

Kolen Patürel'in oğlu asla doğmayacaktı.

Şu anda onu hayata bağlayan hiç bir şey yoktu, hiç bir şey! Birden herkesten, herşeyden öylesine nefret ettiğini hissetti. Kahredici bir kin, henüz hedefini seçmemiş bir intikam arzusu benliğini avucuna almıştı. Bu kin vahşi bir kasırga gibi ruhunu altüst etti, onu düştüğü ümitsizlik uçurumundan çekip çıkardı. Artık ölmek istemiyordu. Yaşayacaktı, intikam için yaşaması lâzımdı. Bütün kuvvetiyle mücadele edecek ve yaşayacaktı. Madem sevmek için yaşamıyordu, o halde nefret etmek için yaşayacaktı.

Hayatla ölüm arasında baygın geçirdiği saatler acı hakikati ona unutturamamıştı. Hürriyetini, belki bütün bir ömür bir daha kavuşmak ümidi bile olmadan kaybetmek tehlikesinin korkunç bir tehdit halinde kendisini beklediğini biliyordu. İyileşir iyileşmez silâhlı muhafızlar arasında, hapishane hücresinden farksız arabanın içinde o feci yolculuk yine başlayacaktı. Paris'de o insanların en kudretlisi ve bütün Fransızların kralı, zalim ve âşık Lui, zavallı esiri için kimbilir nasıl bir akibet hazırlıyordu!

İKİNCİ KISIM

Gecenin karanlığında insana ölümü yokluğu, bilmedik felâketleri hatırlatan bir ses inledi, uzun uzun inledi, sonra sustu.

Anjelik iliklerine kadar ürperdi. «Baykuş,» diye mırıldan-

dı. «Uğursuz hayvan!» Baykuş bir daha öttü, sesi uzak, kederli bir yalvarış gibi ağır ağır yükseldi, sonra kayboldu.

Genç kadın dirseğinin üzerinde doğruldu. Yattığı yatağın önünde odanın siyah beyaz kareli mermer döşemesi ay ışığıyla daha siyah, daha beyaz, daha parlak görünüyordu.

Karşıda, açık pencereden buğulu, fildişi renkli bir aydınlık ipek perdeleri okşayarak içeri giriyor ona bu ilk bahar gecesinin bütün sihrini getiriyordu. Bu büyülü aydınlığın cazibesine kapılan Anjelik, sendeleyerek ayağa kalktı. Bacakları hâlâ halsizdi, başı dönüyor, kulakları uğulduyordu. Fakat pencereye kadar yürüyebildi ve orada kenara dayandı ,baktı. Ay, kadife yumuşaklığındaki karanlıkta kocaman, yusyuvarlak, yükseliyordu.

Lâcivert göğün altında bilinmez hangi gizli dua ile Allaha yalvarır gibi açılan. yükselen dalları, dantel gibi kıvrılan tepeleriyle birbirine yaslanmış sarılmış, garip bir ahenkle sallanan ağaçlar, siyahtan neftiye gümüş pırıltılı beyaza kadar değişen binbir renkli bir rüya içinde, kalın, mağrur gövdeleri üzerinde, bir masal kahramanı heybetiyle, ufka yaslanıyordu.

Anjelik:

— Allahım... diye mırıldandı.

Rüyada gibiydi. Huşû içinde:

— Sevgili ormanım, sevgili rüzgârım... sevgili gecem, mehtabım! diye usulca seslendi.

Yumuşak, serin müşfik bir rüzgâr ormaın kokusunu getiriyordu.

Anjelik bu kokulu hayavayı içine çekerken gözlerini kapadı. Kurumuş, hayatiyetini kaybetmiş ciğerleri bu çam kokulu şifalı serinlikle doldu, şişti kabardı, onu sarhoş etti.

Bütün vücudüne hükmeden zaaf bir anda uçup gitmişti. İki adım geri çekildi ve etrafına bakındı. Karşı duvarda, yaldızlı, oymalı bir çerçeve içinde genç bir Olemp tanrısı, uzun saçlı iri kalçalı tanrıçalarla sarmaş dolaş, muzaffer bakıyordu. Anjelik

bu tabloyu tanıyordu, evet, Plesibti burası. Çok seneler evvel - o zaman henüz onaltı yaşındaydı - bu odada Prens dö Konde'-nin Düşeş dö Bofort'la seviştiğini, kalbi çarparak seyretmişti.

Bu siyah beyaz kareli mermer döşemenin üzerinde, mağlûp bitkin ve perişan serilmiş yatarken, ikinci kocasının genç yakışıklı Filip dö Plesiz - Belier'in, şarap ve şehvetle sarhoş sallana sallana uzaklaşan ayak seslerini dinlemişti.

İkinci defa, çocuk denecek taşta dul kalmanın acısıyla bu odada ağlamıştı.

Anjelik yatağına uzandı. Şilte sert ve soğuktu, genç kadını aşina bir dost kucağı gibi serinletti, rahat ettirdi. Anjelik, çöl gecesinin serin kumları üzerinde yatıyormuşçasına zevkle, şehvetle kımıldadı, örtüleri üzerine çekti. Hastalığı boyunca ruhunu demirden bir pençe gibi sıkan korku yerini birden garip bir emniyet hissine bırakmıştı.

«Kendi evimdeyim.» diye düşündü. «Daha henüz herşey bitmedi. Burada kimse bana dokunamaz.»

Sabah olmuştu. Güneş pırıl pırıl gülümsüyordu.

Hizmetçi kadın, Barbe, her sabahki gibi, odanın içinde gidip gelerek ortalığı topluyor ve söyleniyordu:

— Aman Allahım! Şu hâle bakın! Vah benim zavallı hanımcağızım! Ne yazık, değil mi? Miskin bir köpek yavrusu gibi yerde yatıyor. Her gece yatağını karyolasında yapıyorum, mis gibi çarşaflar seriyorum, kuş tüyü yastıklar koyuyorum, onu kendi elceğizimle yatırıyorum. Ama ben daha kapıyı kapatırken o arkamdan şilteyi yere indiriyor, hasta bir hayvan gibi kıvrılıp yatıyor. Olacak şey mi? Bir de bana: «Yerde yatmak ne kadar güzel bilsen!» diyor. Güzel ha... Bana «Sen de yatsana.» diyor. Ben dilenci miyim, yoksa deli miyim yerde yatacağım... Eskiden kuş tüyü yataklarda yatardı da yine rahat etmezdi. O kadar nazlı, o kadar nazlıydı... O çöl haydutlarının o vahşi canavarların Madamımı bu hâle getirebileceklerini rüyamda görsem, inanmazdım. Kral Hazretleri şimdi ne yapacak, biliyor musu-

nuz? Onu bu halde size gösterecek: «Bakın, bu geçen sene Versay'da gördüğünüz o güzel zarif metresim.» diyecek.

«İşte bana isyan eden o deli kız bu hâle gelmiş.» diyecek. Sonra da kimbilir, hapse mi atacak, saçlarını traş ettirip, ata bindirip sokak sokak mı gezdirecek, Allah bilir...

Bu sel gibi akan lâf kalabalığı arasında Anjelik odada yabancı bir mevcudiyet hissederek gözlerini araladı ve yattığı yerden, etrafında sıralanmış dört çift erkek ayağı gördü. Üç çift iskarpin ve bir çift çizme. Kırmızı topuklu, üzeri yakut tokalı olan iskarpinin Mösyö de Breteuille'e ait olduğunu biliyordu, ama ötekileri tanımadı.

Gözlerini kaldırdı. Parlak cilâlı çizmelerin üzerinde göbekli, kocaman bıyıkları kırmızı yanaklarına dökülen, mavi serpuşunun altında dimdik kırmızı saçları fırlamış bir zabit gördü..

İkinci iskarpin sarı, kenarı kürklü bir yarım çizme biçimindeydi. Üzerindeki gümüş toka ve bir çift zarif bacağı sımsıkı saran uzun, siyah çoraplar sahibinin saraya menusup bir asılzade olduğunu gösteriyordu. Anjelik, Marki de Solinyak'ı hemen tanıdı.

Dördüncü misafirin geniş, işlemeli, kolalı bir yakası, kurnaz bakışlı, küçük gözleri vardı ve ince, keskin hatlı çehresini sivri, kırlaşmır bir sakal büsbütün ince, büsbütün keskin gösteriyordu.

Ayaklarının dibinde yatan genç kadına doğru eğilerek ilk konuşan o oldu:

— Saygılarımla, Madam. Ben Marki de Marillak Puatu valisi. Majeste Kral tarafından. Majestelerinin arzu ve emirlerini bildirmekle vazifelendirilmiş bulunuyorum.

Anjelik, zayıf bir sesle:

— Ah, hiç işitemiyorum, diye sızlandı. Biraz daha yakına gelir misiniz, Mösyö?

Marki de Marillak bir an tereddüt etti, sonra yere, Anjelik'in yanına diz çöktü, diğerleri onu taklit ettiler. Anjelik

yarı aralık göz kapaklarının arasından, sımsıkı süslü elbiseleri içinde, yüzlerinde şaşkın tedirgin bir ifade, acemi çocuklar gibi etrafında sıralanan bu dört azametli erkeğe bakarak için için güldü. Mösyö de Breteuilleün yüzündeki tırnak yaraları hâlâ kırmızı, hâlâ şişti, yer yer kabuk tutmuştu.

Vali kırmızı balmumlarını kırdığı bir parşömeni kıvırarak açtı, ve okumağa başladı:

«Madam de Plesis - Bellièré'e:

«Bize isyan etmek gibi en affedilmez bir cürmü ika ederek en ağır ceza ve müeyyideleri hak eden tebamız Anjelik de Plessis - Bellièré'e bir Fransa Kralına aşağıdaki satırları kendisine karşı olan hissiyatımızı ve hakkındaki karar ve arzularımızı bildirmek için kaleme aldık.

«Madam,

«Birkaç ay evvel, size ve ailenize karşı göstermiş olduğumuz âlicenap cömertliğe itaatsizlik ve nankörlükle mukabele etmiş olduğunuzu öğrendik ve büyük bir acı duyduk. Paristen dışarı çıkmamanız hususundaki emrimizi dinlemediniz, hiçe saydınız. Halbuki bu emirden maksat - isyankâr ve başına buyruk tabiatinizi çok iyi tanımamız hasebiyle - tarafınızdan ika olunacak ve arzu etmediğimiz neticeler tevlit edebilecek bir takım ihtiyatsız hareketlere tevessül etmenize mâni olmaktı. Siz bütün bu arzu etmediğimiz hareketleri yapmakta aslâ tereddüt etmediniz ve sizi korumak istediğimiz, sizin için korktuğumuz tehlikelere ve sukûtu hayallere maruz kalarak kader tarafından cezalandırıldınız. Cezayir'den Paris'e gelen Valombröz baş rahibi bize, istimdat feryadınızı getirirken içinde bulunduğunuz tüyler ürpertici şartları da nakletti. Vahşi barbarlara esir düşmüşsünüz ve isyanınızdan pişman olarak, bütün kadınlardaki o şayanı hayret mesuliyetsizlikle, reddettiğiniz, inkâr ettiğiniz hükümdardan imdat bekliyordunuz.

«Taşıdığınız büyük isme ve Mareşal dü Plessis'le olan yakın dostluğumuza hürmeten, size olan muhabbet ve merhame-

timiz sebebiyle, sizi barbarların zulmüne terketmeyi doğru bulmadık ve ümitsiz feryadınıza yardımla cevap verdik.

«İşte şimdi, sağ ve sâlim, Fransa topraklarında bulunuyorsunuz. Bundan memnun ve mes'uduz.

«Bununla beraber, geçmişi unutmamıza da imkân yoktur.

«Sizi, bir manastırın sâkin karanlığında bir müddet dinlenmeyi ve hatâlarınızın muhasebesini yapmıya dâvet edebilirdik. Fakat çekmiş olduğunuz ıstırapları düşünerek bu fikrimizden vaz geçtik. Ve yurdunun bir insanı terbiye edebilecek en müşfik ve merhametli ana kucağı olacağı düşüncesiyle sizi ana yurdumuza, kendi toprağınıza göndermeye karar verdik. Orada sürgün ve mahkûm değilsiniz. Kendi arzunuz ve kararınızla Versay'a gelerek aramıza katılacağınız güne kadar orada kalacaksınız. Yakın olmasını temenni ettiğimiz bu mes'ut güne kadar Mösyö de Marillak'ın tâyin edeceği bir subayın nezareti altında yaşayacaksınız.

Mesajın burasında Vali, başını kaldırdı ve şişman, kırmızı yanaklı subayı işaret ederek:

— Size yüzbaşı Montadur'u takdim ederim, Madam, dedi. Burada bulunduğunuz müddetçe size yardım etmek şerefini kendisinden esirgemiyeceğinizi ümit ederim.

Yüzbaşı Montadur heybetli gövdesini taşıyamıyan, sızlayan dizleri üzerinde bir türlü rahat edemiyor, vücudunun ağırlığını kâh sağ dizine, kâh sol dizine vermiye uğraşıyor, kan ter içinde kalıyordu. Birden sendeledi, neredeyse boylu boyunca devrilecekti, toparlandı ve kekeliyerek, Markiz de Pelsis'in emrinde olduğunu bildirdi.

Bu telâş boşunaydı. Çünkü Markiz de Plessis kapalı gözlerle kımıldamadan yatıyor, belki de uyuyordu.

Marki de Marillak cesaretle okumaya devam etti:

«Madam dü Plessi - Bellièré'in affı şu şartlarla mümkün olacaktır:

«Plessis ailesi, ki içlerinden biri Krala karşı isyan ve sui-

kaste teşebbüs edecek kadar ileri gitmiştir, itaatsizliği ve serkeşliği ile tanınmıştır. Bu sebeple sizin affınız suçlu fikirlerde suçluların kolayca affa mazhar olabilecekleri zehabını uyandırabilir.

Madam de Plessis bizi alenen, efkârı umumiye önünde inkâr etmişti, o halde alenen ve efkârı umumiye önünde hesap verecek ve af dileyecektir. «Madam de Plessis siyah boyalı bir araba ile Versay'a gelecek, araba dış kapıda kalarak iç avluya girmiyecektir.

«Madam de Plessis koyu renkli ve sâde elbiseler giymiş bulunacak mücevher takmayacaktır.

«Bütün sarayın toplanmış bulunduğu merasim salonunda Kral'ın önünde diz çökecek, isyanını itirafla af dileyecek, Kralın elini öperek itaat yeminini tekrar edecektir.

«Bu münasebetle Madam de Plessis topraklarından birini Fransa tahtına bağışlayacaktır. Bu muamele için lüzumlu olan evrak tamamlanmış olacak ve merasimle, bir şükran ifadesi olarak saray müsteşarına takdim edilecektir.

«Bundan böyle Madam de Plessis hükûmdarına tam bir itaatle bağlı bulunacak ve vazifelerinde en ufak bir ihmal göstermiyecektir. Versayda yaşayacak, münasip gördüğümüz ünvan ve atiyeleri kabul edecektir ki, bunun kendisinin mağrur ve mütekebbir tabiatini islâh edeceği ümidindeyiz. Kendisine verilen vazifeleri itirazsız yerine getirecektir, bu vazifeler Krallık hudutları içinde, sarayda veya...

Anjelik, birden:

—... Veya yatak odasında, diye istihza ile adamın sözünü kesti.

Marki de Marillak sarsıldı. Deminden beri, bir yer yatağında ölümle pençeleşen zavallı, ümitsiz, hasta bir kadına bu tarzda bir mesaj getirmiş olmanın azabı içindeydi.

Anjelik'in bu kısacık, ama mânidar sözü ve hele aralık kirpiklerinden süzülen bakışlarındaki apaçık alay ifadesi

onun, hiç de göründüğü kadar acınacak bir zavallı olmadığını gösteriyordu. Valinin kireç renkli kuru yanakları kızardı, sert bir sesle:

— Bu Majestelerin mesajında kaydedilmemiştir, dedi.

Anjelik, yavaşça:

— Evet, diye ısrar etti, açıkça yazılmamış. Ama imâ edilmiş...

Mösyö dö Merillak öksürdü ve kaldığı yerden okumaya devam etti:

«... Sarayda veya Majeste Kralın lüzum göreceği herhangi bir yerde olabilir.

Anjelik gözlerini araladı:

— Artık bitiremez misiniz Mösyö? diye sızlandı. Çok yorgunum.

Asil vali, hâkim olamadığı bir öfkeyle:

— Biz de yorgunuz, dedi: Bizi ne kadar rahatsız bir vaziyette beklemiye mecbur ettiğinizin farkında mısınız?

— Mösyö, ölmek üzereyim ben... Çok, çok hastayım.

Valinin yüzünde haşin ve zalim bir ifade belirdi:

— En yakın bir zamanda iyi olmanız lâzım, dedi. Majeste Kralın göstermiş olduğu bu sonsuz lûtufkârlığın ilelebet devam edeceğini ümit etmemenizi tavsiye ederim. Size gönderilen mesajda bu nokta da hatırlatılıyor, zaten. Şunu iyi biliniz ki, Kral, sizi aslâ ıslah olmayacak bir âsî sıfatıyla mahkûm etmeden evvel size son bir şans tanıyor ve düşünmeniz için mehil veriyor. Fakat bu bekleme müddetinin hitamında artık sizi hiç bir kuvvet kanunun elinden kurtaramaz. Şimdi Mayıstayız, Kral sizi hasta, sahiden hasta zannediyor. Bu sebeple bir kaç ay daha sabredecektir. Fakat Eylûlün ilk haftalarında Versay'a gelerek emredildiği şekilde af dilemezseniz, bu hareketinizi isyanınızın devamı addedecektir.

— O takdirde, ne olacaktır sizce?

Mösyö dö Marillak cevap vermedi, şâhane mesajı bir daha açarak okumakla iktifa etti:

«Madam du Plessis tevkif edilerek münasip gördüğümüz bir manastıra kapatılacak veya icap ediyorsa bir kalede hapsedilecektir. Şatoları, evleri, arazisi ve bütün mülkü hazineye devrolunacak, sâdece Plessis şatosu ve civarındaki arazi, ve sayetimiz altına alacağımız yeğenimiz Şarl Hanri dü Plessis'e bırakılacaktır.

Anjelik hafifçe sararmıştı. Heyecanını belli etmemiye çalışarak:

— Ya oğlum Florimond? diye sordu.

— Burada böyle bir isim zikredilmemiş.

Garip bir sessizlik oldu. Anjelik bu yabancı adamların sinsi bir zevkle parlayan bakışlarının ağırlığını üzerinde hissediyordu. Evet, yabancıydı hepsi, onları tanımıyordu bile, onlara hiç bir kötülük yapmamıştı. Fakat onlar iyiyi, güzeli, kıymetli ve arzu edilir her şeyi yıkmaktan mahvetmekten zevk alan en iptidaî insanın iç güdüsüyle karşılarındaki genç, güzel kadının ezilmesinden, ıstırap çekmesinden sinsi bir haz duyuyorlardı.

Madam du Plessis mağrur başını kımıldatmadı. Gözlerinin zümrüt yeşilinde zehir gibi mânalar dolaşıyordu. Bu yabancı adamların bakışlarında akislerini gördüğü kudretli kine mağlûp olmayacaktı. Versay'a dönecek olursa gururunu, izzeti nefsini ve onlarla beraber bütün insanlığını kaybetmiş olacak ve ölesiye ıstırap çekecekti. Yenilmez, ele geçmez Anjelik. Sarayın salonlarında, koridorlarında sürüyle dolaşan o süslü, boş kafalı, eskiyip bir kenara atılmış metreslerden biri olarak; orada insanların kaderine hükmetmiye alışmış olanların oyuncağı haline gelecekti. Kralı bu âlicenap lûtufkârlığa teşvik edenlerin asıl ve gizli maksatları da bu değil miydi?

Uzayan sessizliği Marki dö Solinyak, kalın, âhenkli se-

siyle bozdu. O dizleri üzerindeki bu garip duruştan aslâ rahatsız değildi. Çünkü gecelerinin çoğunu şatosundaki gizli mihrapta, böyle diz üstü, Tanrısına yalvarmakla geçirirdi. Marki dö Solinyak bir eski zaman rahibi gibi konuşuyordu. Madam dü Plessis - Bellier'in geçmişteki hataları görerek düşünmesi, kendi kendini muhakeme etmesi ve bu münzevi şatoda geçireceği istirahat günlerinden, nefsini islah için istifade etmesi lâzımdı. Burada Madam dü Plessis'i mukaddes bir vazife bekliyordu. Marki, düşüncelerini izah etti:

— Şüphesiz biliyorsunuz, Madam. Röform hareketi son günlerini yaşıyor, yeni ve gûya ıslah edilmiş dinin mensupları hatalarını anlıyarak kütleler halinde, ana kucağına koşar gibi, Mukaddes Katolik Kilisesine dönüyorlar. Fakat bu arada, pek az da olsa, bazı uzak ve vahşi mıntakaların halkı inat etmektedir. Doğduğunuz ve insanlarını çok iyi tanıdığınız Puatu da bunlardan biri...

Klisemizin en sadık hizmetkârlarından biri olan yüzbaşı Montadur bu maksatla Puatu'ya gönderildiler, aylardan beri burada olmasına rağmen mühim bir netice elde edememiştir, maalesef, bunu itirafa mecburuz. Protestan Fügno'ları daldıkları günah çukurundan kurtarmak için baş vurmadığı çare kalmamıştır. Fakat bu vahşi, cahil ve inatçı insanları inandıkları feci yalandan koparıp almak hemen de imkânsız gibi görünüyor. Bu güzel memleketi bu korkunç yalana bırakamayız, değil mi? İşte bu maksatla, yüzbaşı Montadur'a mukaddes vazifesinde sizin yardımcı olabileceğinizi düşündük. Bura halkını yakından tanıyor, lisanlarını konuşuyorsunuz. Onların efendisi, topraklarının sahibisiniz. Köylülerinizi suçlu inançlarından kurtarmak için elinizde pek çok imkân ve silâh var. Bu sizin için bir borç, bir vazifedir. İsyana teşebbüs ederek inkâra hattâ tahkire kalkıştığınız hükümdarınız, ülkesi üzerinde sulh ve sükûnu, birlik ve beraberliği temin etmek için mücadele ettiğinizi öğrenirse sizi gönül rahatlığı ile affedecektir. Paris'e, önünde diz çökmiye giderken beraberi-

nizde Puatu'nun da sadakat yeminini görürseniz size tereddütsüzce kollarını açacak ve günahlarınızı bağışlayacaktır. Ve böylece siz, Tanrının yer yüzündeki en büyük zaferinde payı olan kutlu bir kişi olacaksınız.

Mösyö dö Marillak'ın yeknesak sesi Anjelik'i içine çekildiği uykulu inzivadan çekip çıkaramamıştı ama Marki dö Solinyak'ın ağdalı nutku nihayet sabrını tüketti. Âni bir hareketle doğrulup oturdu. Zayıflamış, sararmış yüzünde büsbütün parlak, büsbütün yeşil görünen gözlerini iri iri açarak baktı:

— Puatu'nun Katolik Kilisesine dönmesini temin etmem meselesi Majeste'nin mesajında zikredilmiş midir?

Yayvan bir tebessüm Marki dö Marillak'ın sarı dişlerini meydana çıkardı. Mânidar bir sesle cevap verdi:

— Açıkça yazılmamış. Ama imâ edilmiş...

Mösyö dö Marillak, dö Solinyak ve dö Brotöy aynı anda eğilerek Anjelik'i selâmladılar. Yüzbaşı Montadur'un tutulmuş bacakları ve fazla taşkın göbeği ile eğilmesine imkân yoktu. Şu anda zihni de pek yerinde değildi. Anjelik'i mukaddes bir vazifeyle hak yolunda koşturmaktan çok daha başka şeyler düşünüyordu şimdi. Bir kaç gün evvel bir sedye içinde yarı yarıya ölmüş, bitmiş, tükenmiş olarak şatoya getirilen o hasta kadının karşısında insanın nefesini kesen, aklını başından alan şeytanî güzelliği ile dipdiri görünüverince, neye uğradığını şaşırmıştı. Bu kadın fazla, ama çok fazla güzeldi.

Anjelik hâlâ aynı garip gözlerle bakıyordu. Yanyana sıralanmış bu dört çehre ona çok, çok zaman evvel, Akdeniz'in rüyalı maviliği içinde sık sık gördüğü, bir türlü kurtulamadığı korkulu rüyaları hatırlatmıştı. O zaman Versay sarayının korkuyla, kinle, nefretle dolu hâtıraları o kadar yakındı ki! Kurtulduğuna bir türlü inanamıyordu. Gizli hücrelerde yapılan garip, korkunç, âyinler, öldürücü zehirlerle doldurulmuş yakut, zümrüt işlemeli kadehler, mukaddes sularla hazırlanmış büyüler, entrikalar, korkular, iftiralar, iğrenç aşklar, iha-

netler, yalanlar... İşte o Versay denilen altın parmaklıklı kafesin iç yüzü buydu. Genç kadın aylarla bu feci hatıralardan kurtulamamış aylarla aynı kâbuslarla ter dökmüş, aynı korkuyla titremişti. Hayatı bahasına kaçtığı ve reddettiği o feci, korkunç felâket saltanatı işte yine, bu dört erkeğin çehreleriyle karşısına dikiliyor, elini uzatıyor, tehdit ediyordu.

Marki dö Marillah, alçak sesle konuştu:

— Madam, dedi. Bize yardım etmeyi kabul ederek iyi niyetinizi ispat edecek olursanız biz de icap ettiği zaman sizin yanınızda olur ve Kral nezdinde şefaatte bulunuruz. Majestenin ileri sürdüğü bazı ağır şartların değiştirilmesini belki temin edebiliriz. Meselâ, arabanızdan sarayın dış kapısında inmenize, siyah matem elbiseleri giymenize... Hattâ, suçunuzu âlenen itiraf etmenize belki demâni olabiliriz.

Marillak akılsız bir adam değildi ve Anjelik gibi bir kadın için müşkül şartın hangisi olacağını biliyordu. Bir kısım toprağının veya filân şatonun elinden alınması vız gelirdi Anjelik'e. Ama gururunu kırabilecek ufacık teferruat meseleleri ile kahrolurdu. Marillak oynayabileceği en faydalı kozu oynamıştı.

Şimdi dört erkek susmuşlar, Anjelik'in vereceği cevabı bekliyorlardı.

Genç kadın:

— Tamam mı bitti mi beyler? diye sordu.

Vali dudaklarını ısırdı.

— Hayır, bitmedi Madam. dedi. Size verilecek bir emanetim var. Majeste Kral Hazretlerinin Madama hususi bir mektubu. Buyurun!

Kırmızı mühür kırılınca Anjelik Kralın el yazısını tanıdı.

«Vahşi geyiğim, kekliğim, huysuz tayım benim...»

Harfler, kelimeler, gözlerinin önünde dansediyordu. Kâğıdı tutan eli düştü... Daha fazlasını okuyamıyacaktı.

Kralın elçileri kalkmışlar, gitmeye hazırlanıyorlardı.

Marki dö Marilla ayaklarının dibindeki güzel kadına bakarak omuz silkti. Krala bu kadının aklında bir muvazenesizlik olduğunu söylecekti. Paris sarayında bir Kraliçe gibi saltanat sürmüş bu derece güzel bir genç kadının böyle, vahşi bir çingene gibi yerlerde yatması inanılacak şey değildi. Solinyak'ın aklına uyup bu acaip işe burnunu soktuğu için kendi kendine kızıyordu şimdi. Şaşırmış, rahatsız olmuş, hattâ ürkmüştü. Bu kadında izah edemediği bir garip hal vardı. Ondan ne kendisi, ne Kral hattâ ne de Mukaddes Yemin Teşkilâtı hiç bir suretle istifade edemezdi artık. Bu çılgın biçare burada, yerde ölecekti.

— Beyler!

Anjelik canlı, berrak bir sesle seslenmişti. Dört erkek şaşkın, kapının önünde dimdik oturuyordu. Gelişi güzel beyaz omuzlarına gözsüne dağılan, perçem perçem alnına, yüzüne düşen saçları altın ışıltılı bir hâle yapıyor, koyu, kadife yumuşaklığındaki iri gözlerinin nefis yeşilini büsbütün meydana çıkarıyordu.

— Beyler, diye devam etti. Krala, bana müşfik ve cömert davranmıya hakkı olmadığını söylemenizi istiyorum.

Dö Marillak, hayretle:

— Ne demek istiyorsunuz, Madam? diye kekeledi. Kendinizi bu lûtfa lâyık olmayacak kadar suçlu mu hissediyorsunuz?

— Hayır hayır! Sadece aramızda iyiliğe yer olmadığını anlatmak istiyorum. Kral Hazretlerinin aşkı beni tahkir ediyor. Çünkü biz birbirimize düşmanız. Aramızda sadece, evet sadece mücadele hattâ muharebe olabilir aşk ve müsamaha değil!

Vali kireç gibi bembeyaz oldu. Bu sözleri Krala nakletmek mecburiyetinde kalacağını düşününce son derece korkmuştu.

Ve Kralın elçileri sessizce çıkıp gittiler.

Barbe, rüzgâr gibi içeri girdi, hanımının baş ucuna koşarak, heyecanla haykırdı:

— Siz çıldırmışsınız; Düpedüz delilik bu... Bu asîl elçilere Kral Hazretlerinin gönderdiği lûtufkâr mesaj için söylediklerİniz... Aman Yârabbi! Koskoca bir Kral her şeyleri halletmek için tâ buralara adamlarını gönderiyor da siz... Doğrusu böyle af edilmek de görmedim.

— Barbe! Sen kapılardan mı dinliyorsun artık?

Barbe bu sözleri duymamıştı bile, aynı hırsla bağırıyordu:

— Çektikleriniz yetmedi mi? Esir oldunuz, neredeyse ölecektiniz. Bütün kuvvetinizi, kudretinizi kaybettiniz. Hayatınızı bir mucize kurtardı da... Hâlâ onun kıymetini anlamadınız. Hâlâ hayatınızla oynuyorsunuz. Bu...

— Barbe! Benim yokluğum sırasında sen fazla kendinden emin tavırlar edinmişsin. Böyle bir tavrı sevmiyeceğimi bilirsin.

— Küçük Charles Henri'yi muhafaza edebilmem için kuvvetli olmam lâzımdı. Bizi burada yüzüstü bırakıp, gittiniz. Arkanızdan şatoya gelen bir sürü polis, bir sürü asker her Allahın günü bizi sıkıştırdılar, sorguya çektiler, çekmeleri açtılar, sandıkları kırdılar. Şatoyu didik didik aradılar. O sırada sizin yerinize benim işleri elime almam lâzımdı. Sonra çekilip gittiler, bizi rahat bıraktılar. O zaman da oturup beklemekten başka iş yoktu.

Böyle aylarca, dönüş yolunuzu gözetleyerek beklemek pek mi zevkliydi zannediyorsunuz? Sonra da siz, haydut bir erkek kedi gibi yaralanmış, berelenmiş, perişan bir halde çıkıp geldiniz. Arkanızdan yine bir sürü asker... Şatoda ayak basacak yer kalmadı, kiler boşaldı, ne yapacağımı şaşırdım. Bağırmaya hakkım yok mu benim?

Sadık hizmetkârının haklı isyanı Anjelik'i yumuşattı:

— Ne yapmamı istiyorsun, diye zayıf bir sesle sordu.

Barbe, ümitlenerek:

— Krala gidin! dedi. O zaman her şey düzelecek, eskisi gibi olacak. Yine eskiden olduğu gibi Krallığın en kudretli insanı olacaksınız, eviniz, oğullarınız baş tâcı edilecek, Krala dönün, Madam. Versay'a dönün!

Üzerine eğilmiş, Anjelik'in yüzünde teslim olmuş bir ifade arıyordu. Ama altları siyahlaşmış, çökmüş yorgun gözleride bıçak gibi keskin bir ışıltı belirmişti:

— Ne dediğini bilmiyorsun, Barbe, Krala gitmek ha! Krala gitmek. Senin için Versay'da yaşamak, tahayyül edilebilecek en büyük saadettir tabiî. Ama ben orada yaşamanın ne demek olduğunu biliyorum. Orada yaşamaz insan, yavaş yavaş ölür. İç sıkıntısından, kin ve nefretten veya bir rakibenin kadehine akıttığı zehirden... Sarayda yaşamak ha! Gürül gürül akan, köpüren, kuduran bir sel üzerinde ayakta durmak kadar muhal bir şey bu senin dediğin. Onun kadar imkânsız. Ve ben bir daha bu çılgınlığı göze alamıyacağım, Barbe, oraya gitmiyeceğim. Gidemem, dönemem Versay'a. Bunu benden isteme!

— Ama Kral size âşık. Her istediğinizi yaptırabilirsiniz ona.

— Hayır, yanılıyorsun. O bana âşık değil, sâdece beni arzu ediyor. Ama ben aslâ Kral'a râm olmıyacağım. Bak, beni dinle Barbe! Bilmediğin bir şey var. Fransa Kralı herşeye, herşeye kâdirdir ve bu seni korkutur değil mi? Ama ben Mulay İsmail'in hareminden kaçtım. Bu güne kadar kimse buna muvaffak olamamıştı, hattâ aklından geçirmiye dahi cesaret edememişti. Bu yapılmıyacak, tahayyül edilemiyecek bir çılgınlıktı. Ben yaptım ve muvaffak oldum. O halde neden bugün de o muktedir hükümdara kafa tutmıyayım?

Barbe, endişeli gözlerle bakıyordu.

— Yani, diye kekeliyerek sordu, Krala itaat etmiyecek misiniz gitmiyecek misiniz Versay'a?

— Hayır, gitmiyeceğim. Galiba, başka çarem de yok.

Hizmetçi kadın elleriyle başını döverek, feryat etti:

— Ah akılsız, deli... Bizi mahvedeceksin, bizi mahvedeceksin!

Ve hıçkırarak kapıyı vurdu, çıktı.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Yüzbaşı Montadur büyük salonda yemek yiyiordu. Anjelik kapının pervazına dayanarak baktı. Adam yemiyor, yırtıcı bir hayvan gibi yemeklere atılıyor, çiğnemeden yutuyordu sanki. Kızıl bıyıklarıyla büsbütün kırmızı görünen yüzünde kanlı gözleri sabit bir bakışla önündeki tabağa dikilmişti, asker intizamıyla dizilmiş tabaklar, kâseler, sürahiler arasında korkunç bir iştiha ile yiyordu. Usta bir el hareketiyle kocaman bir parça et alıyor, salça kâsesine titiz bir itina ile batırıyor, uzun uzun çalkalıyor ve büyük bir maharetle ağzına atıyordu. İnce kemikler kuvvetli dişleri arasında çatırdıyor, kırmızı bir salça dudaklarının kenarlarından taşıyordu ve adam, her seferinde yağla pırıl pırıl parlayan ellerini bir ucundan yakasına iliştirdiği işlemeli yemek havlusuna siliyor ve yeniden ikinci bir parçaya saldırıyordu.

Anjelik'in arkasından bu mide bulandırıcı sahneyi seyreden küçük hizmetçi kız fısıldadı:

— Ona herkes değirmen, diyor, dedi. Nasıl da öğütüyor, değil mi?

Montadur etrafında koşuşan hizmetkârlara kendi evindeymişçesine rahat, emirler veriyordu. Bir ara uzattığı tabağı almakta geciken bir uşağa sunturlu bir küfür savurarak kirli tabağı yüzüne doğru fırlattı. Tabak yere düşerken Anjelik usulca çekildi.

Kral böylesine bir dangıl dungulu, bu kaba, bu görgüsüz adamı onun çatısı altına, ta yanıbaşına getirip, oturtmakla

en büyük saygısızlığı yapmış oluyordu. Belki Kralın, Montadur'un mevcudiyetinden bile haberi yoktu ve Anjelik bu misafirliği Marki dö Marillak'a borçluydu. Ama ne olursa olsun Anjelik, bütün bu saygısız, münasebetsiz hareketlerden, bu kasıtlı davranıştan Kralı mesul tutuyordu. Çünkü Markiz dü Plessis'i ıslah etmek, dize getirmek için bu en tahammül edemiyeceği dekoru kurnazlıkla hazırlayan, bu adamları başına musallat eden oydu.

Anjelik süratle iyileşiyordu. Fakat bu arada kendisine hazırlanan iki cepheli tuzağı da bütün korkunçluğu ile idrâk ediyordu. Burada Kralın elinde iktidarsız ve her türlü silâhdan mahrum bir esir olmuştu, ama aynı zamanda, sesizce ve gizlice, el altından memlekete hükmetmeğe uğraşanların da esiriydi. Odasında kapalı kaldığı müddetçe içinde bulunduğu şartları bütün açıklığı ile görememişti. O günlerde genç kadın, ta yanıbaşındaki yemyeşil ormandan hayat bulmak ümidi ile saatlerce açık pencerenin önünde oturuyor ve bu kokulu, serin, gölgeli âlem muztarip ruhunu sonsuz bir minnettarlık hissiyle dolduruyordu. Evet, madem yaşıyordu, mesuttu o halde. Yaşıyordu, zavallı kemikleri Afrika çöllerinin bir ucunda merhametsiz güneşte kavrulmuyordu. İnanılmaz bir mucizeyle kurtulmuştu, burada, sevgili yurdunda, ocağındaydı. Şu anda burada bulunmak, bu nefis yeşilliği görebilmek one ne kadar tabii geliyordu. Halbuki çatlamış, kanayan dudakları, yarılmış ayakları ile ümitsiz ve perişan, Colin Patürel'in peşi sıra ıssız çöllerde sürüklenirken Niöl ormanı, serini, suyu, yeşili ile gözünde erişilmesi, elde edilmesi muhal bir hayal gibi uzak, renkleniyor, büyüyordu.

Anjelik yavaş yavaş yeni hayatına alışmaya, intibak etmiye başlamıştı. Barbe'nin zoruyla yemek yemiş, rahat, temiz karyolasında yatmıştı. Sonra bir gün giyindi. Barbe sandıktan eski elbiselerinden birini çıkarmış, dantellerini yenilemiş, giydirmişti, çünkü yenileri bol geliyordu.

Giyinip aşağıya indiği ve evini dolaştığı zaman Anjelik

günlerdir gözünden kaçan hakikati anladı. Kapılarda silâhlı nöbetçiler bekliyordu. Avluda nöbetçiler vardı, bir kaçı parkın parmaklıkları önünde bir aşağı, bir yukarı dolaşıyordu.

Montadur'un kısa, sert, küstah emirlerine askerlerin muntazam, haşin ayak sesleri cevap veriyordu.

Henüz kuvvetlenmemiş zayıf, titrek bacakları üzerinde zor dolaşan Anjelik, bir duvara yaslanarak gözlerini kapadı. Yoksa hâlâ hasta mıydı, hâlâ o tanımadığı evde, o yabancı yatakta yatıyor, hâlâ sayıklıyor, hâlâ o tanımadığı evde, o yabancı yatakta yatıyor, hâlâ sayıklıyor, hâlâ kâbus mu görüyordu... Eski, sadık ve vefakâr hizmetkârların tanıdık çehreleri başka bir dünyadan geliyormuşcasına değişik, yabancı ve düşman ayakların gezindiği, emrettiği, hükmettiği bu salonlar, bu park, bu orman onun değildi sanki.

Sonra o eski ,sadık hizmetkârlar küçük salonda toplandılar. Hepsi peşpeşe, hanımlarına geçmiş olsun demiye ve ona anlamak, inanmak istemediği hakikatleri haykırmıya gelmişlerdi. Madam'ı yeniden aralarında, burada görmek onları mesut etmişti. Lin Puaru, ahçıbaşı, karısı, on beş yıldır Plessis'de hizmet ettikleri halde hâlâ, bu vahşi memlekete, Puatuya geldikleri için ne kadar pişman olduklarını, gülünç, kırmızı yüzlerinde üzgün ifadelerle anlatıp duran Türanjo baba ve karısı orta hizmetçisi Violet (Anjelik gitmeden evvel bu kızı kovduğunu zannediyordu) Av köşkünün bekçisi Jozef, seyişbaşı Janiku, arabacı Adriyen ve nihayet yanmış, esmer yüzünde uzun, beyaz pos bıyıklarıyla Melbran. İhtiyar Malbran küçük Şarl Hanri'ye eskrim dersleri veriyordu ve besbelli, talebesinden hiç memnun değildi. «Ah ah! Mösyö Florimon'a hiç benzemiyor.» diye dert yanıyordu. Bir türlü kılıcı şöyle bir erkekçe tutmasını, kıvırıp saplamasını öğrenememişti. Kılıcı burada, kınında pas tutarken Mösyö Florimon'un o uzak mektepte, o rahiplerin elinde kalması ne kadar yazıktı!

Küçük salonda yeniden karşılaştıkları Markiz dü Plessis'in huzurunda sâdece o, Malbran, eski silâhşör, rahatsız

olmamış, şaşırmamıştı. Ötekiler biraz şaşkın, ve biraz da küskündüler. Hanımları gitmiş ve onları çok zor şartlarla başbaşa bırakmıştı. Bu şatoda, kendi evlerinde sığıntı gibi kalıvermişlerdi. Kralın askeri buraya, mağlûp bir ülkeye giren istilâ ordusu gibi girmiş, şatonun suçsuz ve şaşkın sâkinleriyle alay etmiş, onları küçümsemiş ve sinsi bir zevkle, onlara eziyet etmişti. Onlar bu ıstaraba, yalnız, kimsesiz ve garip bir utanç hissi içinde, sessizce katlanmışlar ve için için, Madam la Markiz'i itham etmişlerdi. Bu asırlardır hükmetmiş asîl ailenin, asırlık çatısı altında kaba, küstah ve adî bir güruh, en kıymetli şarapları içerek sabahlara kadar eğlenmiş, küfretmiş, ve çamurlu çizmeleriyle çiğnedikleri nâdide şark halıları üzerinde devrilerek, sızmışlardı. Ve onlar, o sadık, vefakâr insanlar, bu manzarayı elleri kolları bağlı, seyretmişler ve kahrolmuşlardı.

Anjelik susmuş, dinliyordu. Sonra yeşil gözlerinde şimşekler çakarak, acı bir sesle sordu:

— Peki, ama siz, cesur, gözü pek Puatu'lular, neden, neden bütün bunları elleri, kolları bağlı seyrettiniz müdafaa etmediniz? Neden baltanıza, bıçağınıza, orağınıza, tırmığınıza sarılıp saldırmadınız, kendi ana yurdunuzda mücadele etmediniz, neden?

Erkekler şaşkın gözlerle biribirlerine baktılar. Eski silâhşor Malbran kirli dişlerini göstererek sırıtıyordu.

Nihayet Janiku, kekeliyerek cevap verdi:

— Fakat Madam la Markiz, onlar... Onlar düşman değildi ki, Kralımızın askerleriydi, o gelenler.

Anjelik garip bir tebessümle ayrı ayrı adamlara bakarak, sükûnetle:

— Gece bütün kediler siyah görünür, derler, bilmez misiniz? dedi. Kralın askeri de gece karanlığında bir dağ haydudundan, bir şakîden farksızdır.

Adamlar sessizce başlarını önlerine eğdiler. Fakat kısık

gözlerinde mânidar, sinsi ışıltılar belirmişti. Şatoda, asîl bir ailenin yanında yıllar yılı yaşamalarına rağmen hâlâ dağlı, hâlâ köylü ve Puatu'lu kalan bu saf adamlar sadece tek bir dilden anlarlar ve uzun konuşmayı sevmezlerdi.

Janiku:

— Oh, Madam, dedi; Siz emredin yoksa...

Yine sustular, sade gözler konuşuyordu.

Evet, hanımlarına inanıyorlardı. O kolay mağlûp edilecek kadınlardan değildi. Bundan böyle Puatu ormanlarında, uzak, karanlık dağ yollarında barınmak Kralın askerleri için epeyi müşkül olacaktı. Hele o obur, aç gözlü ve budala Montadur için.

Bu saf ve temiz kalbli insanlarda bütün cesaret ve kuvvetleri yanında, ancak çocuklarda rastlanan şuursuz bir korku ve emniyet ihtiyacı vardı. Madam la Markiz'in Plesis'e dönüşü kuşkulu, karanlık bir devrenin kapanması demekti. Artık emniyette idiler. Dövüşebilirler, kendilerini müdafaa edebilir, hattâ Kralın askerine bile kafa tutabilirlerdi.

Ama Anjelik için mesele bu kadar basit değildi. Rahat ve kendinden emin görünüşü altında tereddüt ve korku ruhunu demir bir pençe gibi sıkıyordu.

Hizmetkârlar çekilmişlerdi ve şimdi Anjelik pembe salonda bir divana uzanmış, düşünüyordu. Geçmiş, uzak günler bir rüya gibiydi şimdi. Yıllar önce bu salonda öfkeden deliye dönen Prens dö Konde'yle münakaşa etmişti.

Kudretli Prens Puatu'ya cahil halkı Mazaran aleyhine kışkırtmaya, ayaklandırmaya gelmişti. Ana Kraliçeyi, küçük Kralı ve kardeşini ortadan kaldırmak için plânlar hazırlıyordu.

Yine bu salonda bir gün, korkunç prensi, rahip Eskili'den aldığı ufacık şişeyi zevkle seyrederken yakalamıştı. Bu ufacık şişedeki zümrüt yeşili, masum görünüşlü mayi, çocuk Kral Lüi'nin vücudunu ortadan kaldıracak ve Fransa tarihinin akışını değiştirecekti.

Oh! Fransa tahtı etrafında dönen entrikalar... Korkunç, çirkin, tüyler ürpertici hikâyeler!

Anjelik, içini çekti. O günler çok uzaktı artık. İhtiyar Prens dö Konde, Versay'da romatizmadan katılaşmış bacaklariyle sürükleniyordu ve bir zamanların çocuk Kralı Lüi, o nice hayata malolmuş süslü, şahane tahtta dünyaya hükmediyordu. Aradan uzun yıllar geçmişti. Ama sinsi entrikaların, tuzakların, ihanet ve şüphelerin bulanık havası hâlâ yaşıyor. Fransa'nın bu terkedilmiş, unutulmuş ormanlarında bile, soğuk bir nefes gibi dolaşıyor, tehdit ediyordu.

Anjelik, uzandığı yerden parkın bakımsız, harap bir köşesini görüyordu. Göğe yükselen kestane ağaçlarının, salkım salkım pembe, mor, beyaz çiçeklerin şaşaalı güzelliği, at nallarının, asker çizmelerinin merhametsizce çiğnedikleri çimenlerin perişan halini gözden saklayamıyordu.

Daha ileride küçük göl İlkbahar güneşiyle masmavi, pırıl pırıldı. Kuğular, göz alıcı beyazlıklariyle karşı sahile doğru süzülüyorlardı. Orada, elinde her sabah getirdiği bir avuç ekmek ufağiyle, küçük Şarl Hanri onları bekliyordu.

Çocuk Barbe'nin yanısıra neş'eyle koşuyordu. Anjelik doğruldu, oğluna baktı. Şatonun bezgin, kuşkulu, cansız havası içinde küçük Şarl Hanri, renkli ve hayat dolu mevcudiyetiyle başka bir dünyadan geliyormuşcasına yabancı ve sun'iydi.

Biraz sonra Barbe çocuğu Anjelik'in hayal kurduğu pembe salona getirmişti. Şarl Hanri 5 yaşındaydı. Barbe onu ipekler, satenler, danteller içinde neredeyse Kralın huzuruna çıkacakmış gibi süslü, pırıl pırıl giyiniyordu. Çocuk daima düşünceli, ağır ve sakindi, üstünü başını aslâ kirletmezdi. Annesinin karşısında dimdik duruyor ve önüne bakıyordu. Anjelik uzun uzun, şefkatle konuştuğu halde susmakta inat etti.

Barbe, çocuğun sükûtundan sıkılmış, telâşlanmıştı:

— ... Canı isterse öyle güzel konuşur ki, diye izah etmeye çalıştı. Gece yatağına yatırdığım ve üzerinde resminiz bulunan madalyonu boynuna taktığım zaman, resminize baka baka neler

anlatıyor, bir duysanız. Saatlerce sizinle konuşuyor. Ama şimdi sizi o resimden büsbütün başka bulduğu için, şaşırdı.

Anjelik birden doğruldu, ihtiyarsız bir hareketle elini saçlarına götürerek endişeyle sordu:

— Sahi, o kadar değiştim mi Barbe?

Barbe sebepsiz bir öfkeyle:

— Eskisinden daya güzelsiniz, diye sertçe cevap verdi. İnsan size bakınca bunun nasıl mümkün olabileceğini de anlayamıyor doğrusu... Çünkü, bakımsız, perişan bir haldesiniz. Saçlarınız çalı süpürgesine dönmüş. Cildiniz, acınacak halde! Ama bir ara, bir de bakıyorum, yirmi yaşında kız gibisiniz. Sizde bir şeyler değişmiş, bilemiyorum. Hele gözleriniz! İnsanı büyülüyor vallahi. Sanki öbür dünyadan gelmiş gibi insanı korkutuyorsunuz.

Anjelik, gözleri uzaklarda mırıldandı:

— Belki de öbür dünyaya gittim de geldim Barbe...

Hizmetçi kadın, beyaz kolalı bonesini sallayarak devam etti:

— Şimdi daha mı güzelsiniz acaba?

Uzun uzun hanımına bakıyordu, kendi kendine cevap verdi:

— ... İsa hakkı için! Hem de öyle güzelsiniz ki, adamı deli edersiniz. Erkekler sizi görünce şeytan çarpmışa dönecekler:

Anjelik omuz silkti:

— Erkeklerin canı cehenneme.

Sonra ellerine bakarak:

— Tırnaklarımın haline bak, dedi, bir türlü düzeltemedim, boyuna kırılıyor. Ne yapsam acaba?

Şarl Hanhi kocaman mavi gözleriyle annesini seyrediyordu. Anjelik garip bir tebessümle oğlunun altın buklelerini okşadı. Çocuk iri lâcivert gözleri, uzun sarı kirpikleri, pembe yuvarlacık yanaklariyle Hollândalı ressamların yarattıkları masal çocuklarını hatırlatıyordu. Oğlunun güzelliği Anjelik'in içini sızlattı. Ona bakarken Filip'i ve tam Filip'le evlendiği gün

ona Jofrey dö Peyrac'ın haberini getiren zalim kaderi hatırlamamasına imkân yoktu.

O sıra bütün varlığı, soğuk ve kibirli, ama dayanılamayacak kadar yakışıklı Filip dö Plesis - Belied ile doluydu. Onu tuzağa düşürebilmek, onunla evlenebilmek için Tanrının bahşettiği bütün silâhları kullanmış, bin bir türlü hileye baş vurmuş, onu elde edemezse deli olacağını sanmıştı. Ve böylece Jofrey dö Peyrac ile ilk ve belki de tek aşkıyla arasında aşılamayacak bir uçurumu kendi eliyle hazırlamış oluyordu. Osman Faraci «Neden hep kaderi zorluyorsun?» diye sorduğu zaman ne kadar haklıydı. Evet, kaderini zorlamış, alın yazısını Tanrının istediği yoldan çevirmek, hep kendi heveslerine, çılgın arzularına uydurabilmek için elinden geleni yapmıştı.

Genç kadın hüzünle içini çekti, gözlerini kapayarak arkasına yaslandı. Şarl Hanri biraz bekledi, sonra usulca Barbe'nin yanına gitti.

Anjelik oğlunu düşünüyordu. Hiç olmazsa onun için korkmayacak, endişe etmiyecekti. Mareşal oğlu, Kral torunu Şarl Hanri dö Plesis - Belier parasız ve kimsesiz kalmayacak, annesinin günahlarını yüklenerek perişan olmıyacaktı. Ama Florimond... Büyük oğlu! Bütün Plesis'lerin en soylusu ve en zengini sayılan Kontes dö Tuluz'un en yakın ve kanunî vârisi olan Florimond'nun kaderi, en adî bir sokak çocuğunun, en aşağılık bir piçin kaderi kadar bile belli, mukannen ve ümitli değildi.

Anjelik Plesis'e döner dönmez Florimond'u görebilmek için çare aramış ve sık sık duraklayan halsiz elleriyle kardeşi rahip Raymon dö Sanse'ye bir mektup yazmıştı. Ama bu mektubun, yüzbaşı Montedur'u telâşa düşürdüğünü bilmiyordu.

Yüzbaşının kültür seviyesi saray uslûbuyla kaleme alınmış ağdalı bir mektubu anlamasına müsaade etmediği için Vilâyet Müsteşarına koşmuştu. Müsteşar mektubu okuyarak izah etmiş, o da bu meselede kendine düşebilecek mes'uliyet payını hesaplıyarak bir kere de Mösyö dö Marillaka müracaat etmeyi münasip görmüştü. Talihsiz mektup bu defa vali tarafından okun-

muştu. Ama sonunda, bu maceralı uğraklara rağmen gideceği yere varmış olmalıydı ki, Anjelik uzunca bir beklemeden sonra mektubun cevabını aldı.

Mektuptan öyle anlaşılıyordu ki, Reymon dö Sanse bu meselede tamamen bitaraf kalmayı tercih ediyordu. Rahip, ikinci bir emre ve hususî müsaadeye kadar Florimond dö Moren'i yeğenini, kolejde alıkoymak hususunda kat'î emir almıştı ve Kralın emirlerine, herşeye rağmen, kayıtsız şartsız boyun eğecekti. Markiz dö Plesis - Belier'in hayatı mazbut ve şerefiyle mütenasip bir vekar içinde geçmediğinden, genç çocuğunun annesinin yanında bulunması terbiyesi ve ahlâkî teşekkülü bakımından zararlı ve tehlikeliydi. Anjelik bu çılgın ve maceralı hayattan vaz geçerek Kralına ittatle Versaya dönecek olursa oğlunu görmesi mümkün olacaktı. Çünkü ancak o zaman genç Florimand için kötü bir misal olmaktan çıkacaktı. On iki yaşında, tam gelişme çağındaki bir erkek çocuğunun yeri, yurdu belli olmayan, uçarı ve mesuliyet duygusundan mahrum bir genç kadının süslü, lavanta kokulu eteklerinin arası değildi. Florimond büluğ çağına giriyordu, son derece zeki fakat tembeldi. Rahat ve açık görünüşü altında içine dönük ve anlaşılması zor bir çocuk olan Florimon ancak dikkatli ve enerjik bir terbiye sistemi tatbik edildiği takdirde iyi bir subay olarak yetişebilecekti.

Reymon dö Sanse mektubunu, kardeşi hakkındaki duygularını ele veren acı ve serzeniş dolu sözlerle bitiriyordu. Rahip, kardeşlerinin günah ve hatalarını omuzlarında taşımaktan bıkmış, Sanse dö Montelu adını şan ve şerefle, tek başına yaşatabilmek kaygusuyla yorgun düşmüştü. Bundan böyle, aynı ismi, Kralın sadık bir tebaası olarak taşımaktan yine de şeref duyacaktı. Ama en yakınlarının, akıl almayacak hafif meşrepliklerden isyankârlığa, şakavete hattâ suikast komplolarına kadar varan türlü günahlarını ört bas etmiye çalışırken Kralın haklı gazabına göğüs geremez olmuştu. Geçirdiği acı tecrübeler, kaderin silleleri Anjelik'i uslandırmak, aklını başına getirmek için kâfi gelmemiş miydi? Öbür kardeşlerini, Döniz'i, Alber'i, Gont-

ran'ı muhafaza etmek ve yola getirmek için elinden geleni yapmıştı. Ama gayretleri hiç bir netice vermemişti. Vermiyecekti de, zira alevli ve isyankâr kanları her zaman ikaz ve nasihatlere galebe çalacaktı. Artık Reymon dö Sanse bu boş mücadeleden usanmıştı ve kardeşlerini kaderleriyle başbaşa bırakacağı gün uzak değildi.

Bu mektup Anjelik'i çileden çıkardı. Demek Florimon'u annesine vermiyeceklerdi. Ama bunu nasıl yapabilirlerdi? Haksızlık, merhametsizlikti bu. Florimon öksüzdü. Babasını kaybetmişti ve sadece annesine aitti. Sâdece Anjelik'indi Florimon. Onun oğlu, hayattaki tek dayanağı, arkadaşı, erkeği, her şeyiydi. Kaybettiği aşkının tek hâtırasıydı.

Akdenizde geçen korku ve heyecan dolu günler Florimon ve Cantor'u, oğullarını ona kopmayacak bağlarla bağlamıştı.

Cantor'u çılgın ve ümitsiz macerasında yalnız bırakmamış, oğlunun gizli ve olmayacak rüyasını paylaşarak kaybettiği muhabbeti yeniden kazanmıştı. İkisi, ölen çocuk ve annesi aynı tuzakta çırpınarak kader ortağı olmuşlardı ve o günden beri Anjelik onun ebediyete kadar sürecek yokluğunu daha az hissediyordu.

Fakat ötekine, büyük oğluna, erkekleşen, kuvvet ve kudret ifade eden çehresi unutamadığı bir başka sevgili çehrenin izlerini yaşıyan Florimon'a ihtiyacı vardı.

Anjelik rahibin mektubunu çaresiz bir öfkeyle, bir daha okudu. Kardeşinin son satırları onu düşündürmüştü. Bu defa Reymon şikâyetlerinde sadece Anjelik'i hedef tutmuyor, aksine, hep cemi sigası kullanıyordu. Halbuki genç kadın çocukluğundan beri ailenin başına gelen her türlü tatsız hâdisede sadece kendisinin itham edilmesine alışmıştı. Şimdi bu tavır değişikliğinin sebebi ne olabilirdi?

Mösyö dö Marillak'ın bir sözü aklına gelmişti. «... Plesis ailesi serkeşliği ve itaatsizliği ile tanınmıştır.» ... Veya buna yakın bir şey. Cümlenin tamamını hatırlıyamıyordu, çünkü o zaman ehemmiyet vermemiş, üstünde durmamıştı. Şimdi, Rey-

mon'un şikâyetleriyle bu sözleri biribirine yaklaştırıyor, bağlıyor ve işin içinde kendisinin bilmediği başka ve herhalde oldukça mühim bir şeyler olduğunu anlıyordu.

Anjelik düşünüyordu, zihni karmakarışık olmuştu. Yokluğu sırasında her şey o kadar değişmişti ki...

Kapı vuruldu. Genç bir uşak, Baron dö Sanse dö Montelu'nun geldiğini haber veriyordu.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Baron Sanse dö Montelu, Anjelik'in babası geçen kış ölmüştü. Anjelik, genç uşağın verdiği haberle yerinden sıçradı, bir an, kulaklarına inanamadı. Sonra heyecanla kapıya doğru koştu.

Koyu renkli elbisesi ve çamurlu, kocaman çizmeleriyle merdiveni çıkan adam babasına benziyordu. Onun koridordan geçişini seyretti ve nihayet Sanse delikanlılarının hususiyeti olan o kalın, somurtkan dudakları tanıdı. Kardeşlerinden biriydi gelen, Gontran... Yo, hayır Döniz!

— Döniz, sen misin?

Delikanlı:

— Merhaba! dedi.

Anjelik onu, Paris yakınlarında bir garnizonda, ve parlak bir asker olarak bırakmıştı. Şimdi kalın, hantal elbisesi içinde, ağır sakin adımları, düşünceli, vesveseli çehresiyle Baron Armandı sanki karşısındaki. Genç adam biraz şaşkındı, parmakları arasında bir dal parçasını evirip çevirerek, güçlükle konuşuyordu:

— İşte böyle, Mösyö dö Marillak'dan, Validen, gelip seni ziyaret etmemi emreden bir mektup aldım. Kalktım geldim.

— Ah! Emir aldın ha! Bizim ailede kimse emir almadan hiç bir şey yapmıyor galiba.

— Vallaha... Vaziyetimiz hiç de parlak değil.

— Peki ama neden, ne oldu?

— Bunu bana sen mi soruyorsun? Bütün krallığın polisi peşinde. Jandarmalar, polisler arasında bir cani gibi buraya getirildim, bütün memleket delikodularınla çalkanıyor. Daha ne olsun?

— E, biliyorum. Sana onu sormuyorum, daha, daha başka neler oluyor anlat!

Döniz yorgun bir hareketle en yakın koltuğa çöktü.

— Sahi, sen hiç bir şey bilmiyorsun, dedi. Halbuki Mösyö dö Marillak beni sana bunları anlatmam için gönderdi. Olanlar senin «makul ve salim kararlar vermene» yardım edebilirmiş. Aynen böyle söyledi.

— Olanlar neymiş, haydi anlatsana-

— Sabırsızlanma! Nasıl olsa öğreneceksin. Hem anlatacaklarım hiç de hoşuna gitmiyecek. Ama artık olan oldu bir kere, ne kadar dövünsek boş. Ailece lânetlendik biz. Ah, ah! Neden kaçıp gittin sanki...

— Kralın iznini almadan canımın istediği yere gittim diye bütün ailemin suçlandırıldığını iddia etmiyeceksin herhalde. Bu çok saçma bir şey.

— Hayır. Doğrusu, bu işde senin pek de kabahatin yoktu. Ama eğer kaçmamış olsaydın, o sırada orada bulunsaydın, belki de... Çünkü olanlar sen gittikten sonra oldu. Kimse senin neden gittiğini bilmiyordu, ama Kral müthiş öfkelenmişti. Allah biliyor ya, ben pek aldırış etmedim. Çünkü seni iyi tanırım. Kendi kendime «... eğer bu deli kız bir halt ettiyse işin içinden sıyrılmanın çaresini de bulur.» diyordum. Çünkü insan senin kadar güzel olursa nerede olursa olsun, bir yolunu bulur, kurtulur, değil mi? Sâdece, başım sıkıştığı zaman seni nerede bulacağımı bilememek canımı sıkıyordu. Aksi gibi tam o sırada Versaydaki muhafız kıtasında bir yer ayarlamayı da aklıma koymuştum. Teşebbüse de geçmiştim ve bu iş için senin yardımına ve parana müthiş ihtiyacım vardı. Sen birden ortadan kayboluverince ak-

lıma Alber geldi. Biliyorsun, Prens'in sarayındaydı. Hemen kalktım gittim ve birader beyi orada altınlar, mücevherler içinde buldum.

Prens, Alber için deli divane oluyor, bir dediğini iki etmiyordu. Ona ünvanlar vermiş, şatolar, atlar arabalar hediye etmişti. Ve Niöl'deki bizim büyük kiliseyle manastır vakfının gelirini de ona bağışlamıştı. Yani, senin anlıyacağın, para içinde yüzüyordu, ölünceye kadar da para sıkıntısı çekmesine imkân yoktu artık. Eh, benim gibi meteliksiz, cebi delik bir zavallı askere üç beş kuruş vermesine hiç bir mâni yoktu. Oğlan, nazlanmadı da, doğrusu, elinden geleni yaptı, bir kaç gün sonra Versay'daki vazifeye başlamıştım bile. Benim için, Kral'ın hoşuna gitmek için Allahın günü resmi geçit yapıyorduk. Bununla beraber, eğleniyorduk da. Balolar, resmi kabuller, kumar, kadın... Ne istersen vardı. Fakat bütün bu işlerin arasında en zoruma gideni, o bir alay amelenin başında nöbet tutmaktı. Belki hatırlarsın o günlerde sarayda tamirat vardı'

— Evet, hatırlıyorum.

Genç adamın yeknesak ahenkli sesi yakın mazinin unutulmuş bir yaprağını açıyordu: devâsa testerelerin altında inildeyen, kocaman, pırıl pırıl mermer uzanan, sapsarı tahta iskeleler, ve parkta dolaşan zarif, şık, güzel çiftlerin huzurunu bozan çekiç, keser gürültüleri ve amelenin bitmek tükenmek bilmeyen uğultusu. Evet, karınca gibi kaynaşan, uğuldayan, bağırıp çağıran, küfreden, haykırıp bir kalabalık.

Döniz, dalgın gözlerle anlaytıyordu:

— Harpte yapıldığı gibi orada da hata edilmiş ve icap ettiğinden, lüzumundan çok fazla adam toplanmıştı. Amelenin çoğu işsiz, güçsüz, bekleşiyordu. Ve işin fenası, gider de bir daha dönmezler diye, adamları evlerine göndermiyorlardı. Amele hoşnutsuzdu, sızıldanıyor, şikâyet edyor, ama kimse onları dinlemiyordu. Yaz geldi. Kral, Portakal bahçesinin yanında, o büyük merdivenin tam karşısında muazzam bir havuz açılmasını emretti. Sısak müthişti. İnsan nefes alamıyor, âdeta boğuluyor-

du. Derken, kazılan bataklıklardan fırlayan sinekler de hücuma geçti, amele yorgundu, sıcaktan ve sineklerden hastalananlar oldu, hastalık, sür'atle bir salgın haline geldi, zavallı adamlar kazma ellerinde, düşüp düşüp ölüyorlardı. Sonra günün birinde...

Döniz, aynı lâkayt, yeknesak sesle bu bitkin, hasta esirlerin kudurmuş bir sürü gibi nasıl saldırdığını, isyan ettiğini anlatıyordu. Amele başları iskelelerin tepesinden fırlatılarak öldürülmüş, İsviçreli muhafızlar keserle, baltayla, taşla hattâ kocaman temel çivileriyle vahşice katledilmişti. Büyük bir talih eseri, hemen o yakında talim yapmakta olan bir kıt'a asker vardı, askere derhal emir verildi ve Saray emniyete alındı. Bu çılgın mücadele iki saatten fazla sürmüştü. İki saat, silâh sesleri, kan, vahşet, ölüm ve zafer çığlıklarıyla geçen iki saat... Gözü dönen asîler en sonunda geri çekilmiye mecbur kalmışlar, yeniden, kazdıkları çukurun etrafındaki iskelelere sığınmışlar ve arkaları sıra koşan askeri delice bir öfkeyle tâ dört, beş kat iskelelerin üstünden boş çuvallar gibi fırlatmışlardı. Fakat ordunun muntazam ateşi nihayet bu baldırı çıplak güruhu bastırmaya muvaffak olmuştu. Bembeyaz kumun üzeri parçalanmış, kan revan içinde cesetlerle doluydu.

Mermer parmaklıklı balkonlarda Madam dö Montespan ve nedimeleri manzarayı sâkin nazarlarla seyrediyorlardı.

Ertesi sabah, alaca karanlıkta, yarı yarıya suyla dolmuş o kocaman çukurun yanında, sıra sıra darağaçları hazırlanmıştı. Asîler elleri bağlı, asılacakları yere getirildiler. O zaman, zavallıların sıska boyunlarına ilmikler geçirilirken, Döniz kardeşini tanımıştı. Gontran! Gontran, kardeşi! Alnı kan icinde, gözünün biri patlamış, boya lekeleriyle dolu eski elbiseleri paramparça, asitlerin ve kirecin yediği, bozduğu sanatkâr elleri bağlı, Gontran, kardeşi, ressam, san'atkâr Gontran dö Sanse dö Montelu!...

Genç zabit, «Bırakın, bırakın onu!» diye haykırarak atılmış, kardeşine sarılmıştı. Bunu yapamazlardı. Bir Sanse dö Montelu asılamazdı!

Adamlar zabitin aklını kaçırdığını zannettiler. Gontranın bitkin, yorgun, kanlı çehresi garip bir tebessümle buruşmuştu.

Koştular, kumandanı aradılar. Döniz, büyük bir güçlükle, nefes nefese, adama, şurada elleri bağlı ölümü bekleyen mahkûmun kendi kardeşi olduğunu, kendisi gibi Sanse dö Montelu adını taşıdığını, ve aynı zamanda Markiz dö Plesis - Belier'in de ağabeyi olduğunu anlatmıya, izah etmiye çalıştı. Bahsedilen ismin şöhreti, iki delikanlının şayanı hayret benzeyişi ve hattâ belki de genç zabitin biraz küstah, bir asker için biraz fazla kendinden emin konuşması - bu bir asilzadenin tavrı olabilir ancak - kumandanı düşündürmüş ve adam idamı geciktirmiye razı olmuştu. Fakat bütün asîlerin güneş batmadan evvel idam edilmiş olmaları hususundaki emir değiştirilemezdi.

Döniz'in Kralın affını temin edebilmesi için önünde sadece sekiz on saatlik bir zaman vardı.

O, genç, acemi, zavallı bir zabit, Krala gidecek ve asî kardeşi için af dileyecekti! Kimseyi, hiç kimseyi tanımıyordu ki...

— Sen orada olsaydım, Anjelik, herşey başka türlü olacaktı. İki ay önce saraydaydın, hem de nasıl... Kral senin için deli oluyordu, bir tek sözünle her istediğini yapardı. Neden, neden kalkıp gittin en şaşaalı, en muktedir zamanında, ne diye her şeyi teptin de gittin. Aman Yarabbi, bunu nasıl yapabildin!

Bu defa da Döniz Alber'e koşmuştu. Rahip Reymon'u bulmak çok uzun sürecekti hem de o, papaz olarak böyle kirli bir işe karışmayı da istemeyecekti herhalde. Ama Alber Kralın kardeşinin sevgilisi, gözdesiydi. Prense söz geçirebilirdi. Kumandan, son sözünü söylemişti: Güneş batmadan evvel Döniz Sen Klu sarayına deliler gibi koştu, fakat Prens ava gitmiş ve gözdesini de, tabiî, beraber götürmüştü. Döniz bu sefer avcıların peşine düşmüştü. Alber'i yakalayana kadar öğle olmuştu. Prens-ten, sevgili gözdesi için bir kaç saatlik bir izin koparmak da epeyi zaman almıştı.

— Alberle nasıl konuztuğunu, ona nasıl baktığını görsey-

din. Alber nazlı nazlı gülümsüyor, bir kadından daha cazip hareketlerle konuşuyordu. İkisi, Prens ve gözdesi, dantelli yakaları, süslü elbiseleri ile başka bir âlemde yaşıyor gibiydiler. Ben onlara bakarken darağacının altında ölümü bekleyen Gontranı düşünüyordum. Alber o haliyle iğrençti, korkunçtu. Ama alçakça hareket etmedi doğrusu. Böyle bir durumda ne yapılabilirse, hepsini yaptı. Akşama doğru vasıl olduğumuz Versayda çalmadığı kapı bırakmadı, herkes bir kere baş vurdu. Tehdit etti, yaltaklandı, pohpohladı hattâ aşağılık tekliflere bile aldırış etmedi, omuz silkip geçti, her çareye baş vurdu. Ama her kapıda biraz beklemek, her odada biraz çene çalmak icap ediyordu. Ben, gözüm gitgide alçalan, kızaran, uzaklaşan güneşte, deli oluyordum. Nihayet Mösyö dö Brien bizi dinledi. bir ara dışarı çıktı, geldiği zaman belki de Kralı görebileceğimizi müjdeledi. Kral o gün Paris muhafız kıtaları kumandanları ile görüşüyordu, az sonra çıkacaktı. Biz de bir sürü süslü püslü kibar orospuyla beraber Kralı Büyük Galeri'nin sonundaki Harp salonunda beklemiye başladık. O salonu biliyorsun ,değil mi?

— Biliyorum.

Az sonra kapı açılmış ve Kral görünmüştü. O anda fısıltılar susuvermiş, başlar eğilmiş, kadınlar ipek hışırtılar içinde yerlere kadar eğilerek muhteşem hükümdarı selâmlamışlardı.

Genç Alber, koşmuş, hükümdarın ayaklarına kapanarak, dramatik bir tavırla:

— Merhamet, merhamet, diye inlemişti. Kardeşim Gontran dö Sanse dö Montelu'ya merhamet!

Kral, ağır, affetmiyen bir nazarla bakıyordu. Bu iki genç delikanlının kim olduğunu ve oraya ne için geldiklerini biliyordu. öğrenmişti. Fakat yine de sordu:

— Kardeşiniz ne yapmıştı?

Delikanlılar başlarını önlerine eğdiler.

— Dün isyan ederek bir kaç saat sarayınızın huzurunu bozmak cür'etin gösteren âsî amele arasında idi Sir!

Kral müstehzi bir edayla:

— Bir Sanse dö Montelu, Fransanın en eski, en asîl kanını taşıyan bir asilzade, amele ile beraber ha! Aman efendim, siz olmayacak bir şey söylüyorsunuz.

— Heyhat, söylediklerim aynen hakikattir. Sir. Kardeşimin daima böyle garip, anlaşılmaz merakları vardı. Bir nevi delilik bu. Muhterem pederimizin öfkesine ve onu mirasından bile mahrum etmesine rağmen bu deliliklerinden vaz geçmedi ve sırf keyfince çalışabilmek için bizlerden ayrıldı.

— Çok garip, doğrusu.

— Çoktandır ondan haber alamamıştık. Dün, tam asılacağı sıra kardeşim Döniz onu görmüş ve tanımış.

Kral, bu defa genç zabite dönerek:

— Ve siz Kralın emrine rağmen infaza mâni olduğunuz, öyle mi? diye sordu.

— Sir... O kardeşimdi benim!

Kral, haşin, uzak ve soğuktu. O anda, bu facianın aktörleri arkasında gizlenen, kimsenin adını telâffuza cesaret edemiyeceği, ama herkesin bildiği bir başka, bir zarif, ince, muhteşem hayal, bir kadın hayali gözlerinin önünde dolaşıyordu. Versay'ın baş tâcı, hükümdarın gözdesi iken herşeyi bırakıp kaçan ve arkasında gururu kırılmış, yaralanmış, muztarip ve öfkeli bir erkek, bir Kral bırakarak kaybolan o güzel, nefis kadın... Unutmasına ve affetmesine imkân var mıydı?

Kral tüyler ürpertici bir sükûnetle, ağır ağır konuştu:

— Beyler, bize yakınlığt sadece endişe ve üzüntülere sebep olan serkeş ve isyankâr bir aileye mensupsunuz. Damarlarınızda, hükümranlığımızı bir çok vesilerle tehdit etmiş olan o eski ve mağrur derebeylerinin kanını taşıyorsunuz.

O derebeyler ki, kendi kendilerine, Krala itaat etmek mi doğrudur, yoksa «hayır!» demek mi, evet, daima «hayır!» demeyi tercih etmişlerdir. Şimdi bizden şefaat diliyorsunuz, ama biz, hayatını bağışlamamızı istediğiniz kimseyi tanıyoruz. O bir âsî; şeytanî zekâsiyla basit, cahil ve zavallı bir takım sefil

insanların seviyesine inmiş görünerek onları kendi korkunç ve suçlu emellerine âlet etmek isteyen, tehlikeli bir anarşisttir. Hakkında tahkikat yaptırdık. İsmini ve mensup olduğu aileyi, hayret ve tessür ile öğrendik. Bir Sanse dö Montelu diyorsunuz. Sorarım sizlere, bu büyük ismi taşıdığını ne ile ispat etmiştir? Ordumuzda hizmet mi görmüştür? Asil bir aileye mensup olan her erkeğin şan şe şerefle, seve seve yaptığı gibi vatanı uğruna kan mı dökmüştür? Hayır, kılıcı redederek boya fırçasını tercih etmiş, vazifelerini hiçe saymış, mes'uliyetlerini silkip atmış, kaba, cahil ve kötü niyetli sefillerle düşüp kalkarak dedelerinin bıraktığı asîl ve yüksek ismi inkâr etmiştir. Bir prensle selâmlaşacağına bir işçiyle, bir ameleyle hattâ bir serseriyle dost olmayı tercih ettiğini, her vesileyle ve iftiharla haykırmıştır. Bu garip ve anlaşılbaz insanın bir ruh hastası, onu daima kirli ve adi gayri ahlâkî ve gayri kanunî işlere doğru iten gizli bir dertle malûl bir zavallı zannederek, üzülebilirdik. Çünkü bu gibi ruh hastalıklarına en yüksek aileler ve en mükemmel insanlar arasında bile rastlamak mümkündür. Fakat öğrenmek, anlamak istedik ve kendisiyle uzun uzun konuştuk; onun son derece zeki, iradeli, akıllı ve fakat sonsuz bir kin ve nefretle zehirlenmiş bir genç olduğunu anladık. Korkunç, affetmiyen, haksız ve sebepsiz bir kin...

XIV ncü Lüi sustu. Sükûnetine ve soğukkanlılığına rağmen, sesinde yüzünün ifadesinde, bakışlarında öyle bir şeyler vardı ki, korkutuyordu.

Kral muzdaripti. Gizli, derin bir acıydı bu. Alber dö Sansenin yeşil bir şimşekle aydınlanan iri, mahzun gözleri ona, bir kedininki gibi yırtıcı, yemyeşil ve harikulâde güzel bir çift gözü hatırlatmıştı.

İfadesiz bir sesle sözlerine devam etti:

— ... Bir çılgın gibi hareket etti, bu çılgınlığını ödeyecektir. Gontran dö Sanse dö Montelu asılacak, ancak sefillere lâyık görülen sefil, şerefsiz bir ölümle ölecektir. Evvelce, Etien Marsel'in dedemiz 5'inci Şarl zamanında yaptığı gibi, o da Parla-

mentoyu harekete geçirerek işçi sınıfına, akla hayale sığmıyacak, delice, olmayacak haklar temin etmeye bizi mecbur bırakmak istemiyor muydu? O halde saflarında dövüştüğü işçiler gibi ölmeyi de göze almıştı herhalde.

Kral, abanoz bastonunun altın işlemeli başlığını okşayarak önünde diz çökmüş bekleyen delikanlılara keskin gözlerle bakıyordu.

Genç Alber, ellerini göğe kaldırarak, son bir ümitle:

— Sir, diye bağırdı, bir saniye gözlerinizi kaldırın ve bakın. Sarayınızın şu muhteşem kubbesinde Gontran'ın, mahkûm ettiğiniz kardeşimin şaheserini göreceksiniz. Gontran bu eseri sizin zaferinizi tebcil için yaratmadı mı?

Oymalı pencerelerden batmak üzere olan güneşin kızıl ışıkları süzülüyor, kubbedeki devâsâ tabloyu, kurtların çektiği altın arabasında harp tanrısı Mars'ın sert, korkunç ve erkek çizgilerini aydınlatıyordu.

Kral tereddüt etti. Güzelliğe ve san'ata olan aşkı Güneş Kralı bir an, nasırlı elleriyle ve bilinmez nasıl bir mucizeyle insanı beşer zaaflarının ve ruh asaletinin büsbütün başka bir veçheye büründüğü o sır dolu, gizli ve füsunkâr aleme götürüveren küstah ve mağrur âsiye doğru sürüklemişti. Sonra pratik zekâsıyla, böylesine eserler verebilen bir san'atkârı bir anlık bir öfkeye feda etmenin ne kadar yanlış bir hareket olacağını düşündü. Alelâdenin, alışılmış, kanıksanmışın üstüne çıkarak şaheserler yaratabilen bir san'atkâr nadir bulunan bir mücevher gibiydi.

Versay'daki inşaatle meşgul olan Mösyö Perro, hâkimsiz ve mahkemesiz mahkûm edilen esirdeki bu harikulâde kabiliyeti nasıl olmuş da kendisine bildirmemişti? İsyanın şaşkınlığı, korkusu ve Kralın dehşet verici gazabı karşısında kim söz söylemeye cesaret edebilmişti ki.

Kral birden:

— İnfazını geciktiriniz, dedi. Durumu tetkik edeceğiz.

Mösyö dö Brien'e dönerek bir emir yazdırdı. İki kardeş hâlâ diz çökmüş olarak, emri dinlediler.

— ... O zamana kadar Mösyö dö Brön'ün atölyesinde çalıştırılacaktır.

İki kardeş alaca karanlık ta darağaçlarının korkunç siluetlerinin eflâtun ve kızıl gök yüzünde simsiyah yükseldiği uğursuz havuza koştular. Talihsiz mahkûmların zelil ve paramparça cesetleri serin yaz rüzgâriyle, ağır ağır, sağdan sola, soldan sağa dönüyor, dönüyordu.

Geç kalmışlardı. Gontran dö Montelu, batan güneşin son ışıkları altında bembeyaz görünen Versay'ın karşısında bir çınar ağacına asılarak ölmüştü.

Suyun kenarında kocaman, besli kurbağalar bağırıyordu.

İki kardeş, ölüyü asıldığı ipten aldılar. Alber bir araba getirmeye gitti. Sabah, şafakla hazin kervan Puatu'ya doğru yola çıkmıştı. Bu genç ve mağlup ölüyü dedelerinin toprağına emanet etmek için gündüz, bunaltıcı sıcakta, gece serin ve mavi göğün müşfik kollarında durmadan, dinlenmeden yol aldılar. Yurtlarının toprağı o takallüs etmiş mucizeli parmaklara yeniden hayat verecek, yaralarına merhem olacak ve morarmış, şişmiş çehrede hâlâ izleri okunan ümitsizliği, ıstırabı teskin edecek, teselli edecekti sanki.

Ressam Gontran! Sanatkâr Gontran! Montelu'nun geniş parkında çamurları, kireçleri, kırmızı, yumuşak toprağı karıştırarak yaptığı rengânek boyalarla duvarları, tavanları acaip, çocuksu resimlerle dolduran çocuk Gontran... Ve nihayet, ormanın yeşiliyle, sihirli bir içki gibi sarhoş olan genç, âvâre, dolu - dizgin çocuk...

Gontran ve vahşi, garip, muhteşem ruhu...

Döniz ve Alber ağlayarak, onu Montelu kilisesinin yanındaki aile kabristanına gömdüler.

Döniz:

— Sonra şatoya geldim, diye anlattı. Herşey ölmüş gibiydi, ne bir ses, ne bir seda... Sadece mutfakta ihtiyar Fantin dadı, on sene evvelki gibi şişman ve kambur, tezgâhının başında bez

dokuyan Marta halayla oturmuş, dertleşiyordu. Bir ölüler evinde dolaşan iki asırlık hayalet gördüğümü zannettim.

«O zaman karar verdim. Burada yerleşip kalacaktım. Babamızın vasiyetini hatırlıyorsun, değil mi? (Toprağı işleten mirası alır) demiştir. Ben toprağı işletecek ve dedelerimizin vatanından ayrılmayacaktım. Hemen o gün katırları topladım ve çiftlikleri dolaşmaya çıktım. Daha sonra da evlendim. Terez dö la Meleri'yle. On parası yok... Ama çok iyi bir aileden ve çok iyi huylu, nazik, anlayışlı bir kız. Kiraz mevsiminde bir çocuğumuz olacak.

Yeni Montelu Baronu devam etti:

«İşte, dedi; Mösyö dö Marillak sana bunları anlatmam için gönderdi beni. Benim izdivaç hikâyemi değil tabii... Gontran'ın fecî ölümünü! Hakikati bilerek daha iyi düşünen ve senin ve yakınlarının ikâ ettiğiniz bu ağır suçlardan dolayı şimdi Krala bir defa değil, bin defa medyun olduğunu hatırlatmamı istedi. Ama bana kalırsa...

Döniz dö Montelu durdu, kardeşinin yüzüne baktı. Anjelik, kız kardeşiydi ve kendisinden çok küçüktü. Ama onun şeytanî güzelliği, çelik iradesi ve kuvvetli şahsiyeti Döniz'i daima biraz şaşırtmış, biraz korkutmuştu. Aylardan beri kayıptı. Anjelik ve şimdi birden değişik ve yabancı, çıkıp gelmişti. Yanaklarının ince, zarif çizgisinin altında çene kemikleri tekallüs etmişti. İşittikleriyle taa canevinden vurulmuştu, sapsarı yüzüyle, kaskatı, ağabeyisine bakıyordu. Döniz, garip sevinç ve gizli bir korkuyla ürperdi.

«Anjelik aslâ değişmeyecek» diye düşündü, «şimdi onu, ıstırap ve mahrumiyetle dolu mücadele günleri bekliyor».

Döniz:

— Mösyö dö Marillah seni tanımaz, diye mırıdandı. Bana kalırsa, sana bir Montelu'nun Kral adına asılarak can verdiğini söyleyerek seni mağlûp etmek istediyse, hatâ etti...

5. KISIM

Plessis malikânesinin kâhyası Molines, Anjelik'in dönüşünden beri her gün gelip onu ziyaret ediyordu. İhtiyar adamın her sabah, koltuğunda hesap defterleriyle tuğla duvarlı evinden çıkıp şatoya giden uzun yolda ağır ağır yürüdüğünü görmek mümkündü.

Taa başından beri hareketlerinde hür ve müstakil, şahsî işleri başından aşkın, hali vakti yerinde bir burjua olan Molines efendi, bütün bunlara rağmen, Plessis Belier ailesinin sadık bir hizmetkârıydı.

İhtiyar adam, Belier'lerin kendisini temin ettikleri ticarî ünvan sayesinde, çetin mücadeleler içinde geçen hayatı boyunca şahsî işlerini rahatça yürütebilmişti.

Öte yanda, Molines efendi'nin «işi» nin mahiyeti hakkında ne Anjelik ve hattâ ne de Phillip kesin bir bilgiye sahiptiler. Bildikleri tek bir şey vardı: Şatonun efendisi veya hanımı, ister ters esen bir rüzgârla malikâneye atılmış olsunlar, ister Sarayda bulunsunlar, ona ihtiyaç duydukları her an onun karşılarında arzı endam edeceğinden emindiler.

İşte bu minval üzere, iki silâhşör'ün arabadan çıkardıkları benzi sararmış, yanakları çökmüş, perişan genç kadının üstüne ilk eğilen, yine, kâhya Molines'in, sert hatlı, fakat yılların bahşettiği hikmet ve dirayetle ifadelenmiş çehresi oldu.

Mösyö de Breteuille, bir kenarda endişeyle titreşerek toplanan hizmetkârlara bağırdı:

— Madam dü Plessis'i evine getirdim... Sizin ellerinize teslim ediyorum... Kendisi ölmek üzeredir... Son günlerini yaşıyor.

Molines'in yüzünde en ufak bir ifade kıpırtısı olmadı. Anjelik'i öylesine sâkin, hissiz, vurdum - duymaz bir tavırla karşılamıştı ki, genç kadın sanki kumar borçlarını ödemek üzere bir arazi parçası veya bir miktar kereste satmak maksadiyle Versay'an kalkıp birkaç günlüğüne gelmiş sanılabilirdi.

Anjelik bu sırada, Molines'in o mağrur sesiyle, bu yıl mahsulün hiç iyi olmadığını anlattığını duyunca, nerede bulunduğunu farketti. O zaman mecalsiz vücudunun damarlarına ılık ılık emniyet hissi doldu... Kendi toprağına ayak basmanın, mazisinin sıcak hâtıralarına kavuşmanın o tatlı rahatlığını taa yüreğinde hissetti.

Molines ona ne yaklaşmış, ne de tek bir sual sormuştu. Oysa pekâlâ bir mütalâa beyan edecek mevkide olduğunu hissetmiş bulunması gerekirdi. Zira aile ile olan münasebeti ona bu hakkı verecek kadar eski ve köklüydü. Hele Montelu ailesinin çocuklarını yetiştirmek hususunda inkâr edilmez bir emeği vardı.

Bütün bunlara rağmen Molines'in ağzından tek kelime çıkmadı. Anjelik'in ortadan kayboluşundan sonra çektiği üzüntü ve sıkıntılardan, genç kadının en sağlam temeller üstüne inşa edilmiş olan işlerini bile mahvolma tehlikesinden kurtarmak için sarfettiği azimkâr gayretlerden imâ yollu olsun bahsetmedi.

Bir insan'ın gözden düşmesi, itibarını kaybetmesi mahvını haber veren dondurucu bir râzgâr gibidir. İflâsa sürüklenmiş servetlerle hayatlarını idâme'ye alışmış fareler, leş kargaları, kurtlar çoktan hazırlıklarını yapmış, bekleşiyorlardı.

Molines bu duruma derhal müdahale ederek sağa sola teminat yağdırmış, bir sürü taahhüt altına girmişti.

«Madam du Plesis seyahatte...» diyordu herkese, «Yakında dönecek... Mâlikâneyi tasfiye hususunda bana hiç bir şekilde talimat bırakmadı...»

Peki ama, Kral'ın gazabına ne buyurulurdu? Neye varacaktı bu işin sonu? Madam du Plesis gelir gelmez tevkif edilip hapse atılmayacak mıydı?

Molines bu suallere cevaben omuz silkiyor, kendisine taraftar olanları ileride unutmayacağını, muarızlarına karşı ise, öteden beri ne derece tehlikeli ve oyunbaz olduğunu imâ ediyordu.

Molines'in bu taktiği sâyesinde Madam du Plesis adı etrafında yaratılan velvele biraz yatıştı. İlgililer bir müddet daha beklemeyi uygun buldular.

Ve böylece, Anjelik'in ne gibi bir âkıbete düçar olacağı türlü zanlara yol açarken, Molines, kaçak Markiz'le oğlu Şarl-Henri'nin servet ve sosyal durumlarını demir pençesi ile yerli yerinde muhafaza edebildi. Allaha şükürler olsun ki, Molines'in gayretleri sayesinde hem şato'daki, hem de genç kadının Paris'teki, konaklarında bulunan hizmetkârlar yerlerinde rahat durmuşlardı.

Molines, mâlikâne sahibesinin döndüğünü ilgililere bildirdi. Fakat Madamın tevkif edilerek evinde hapsedilmesi meselesine hiç temas etmiyerek, sâdece, onun kısa bir müddet sonra Mösyö Colbert'i bile hayran bırakmış olan dirayeti ile işlerin başına geçeceğini müjdeledi. Bu haberin Paris'li tüccarların ve Le Havre'li armatörlerin kulağına ulaşması gayesini güdüyordu. Molines. Zira Anjelik bu kimselerle yatırımlar yapmış bulunuyordu.

Molines, mâlikâne'nin geniş hudutları dahilinde ziyaretlerine devam ediyordu.

İhtiyar kurt, mutad titizliği ve dakikliği ile çiftlikleri dolaştı, mahsulü ve yapılan işleri teftiş etti. Katoliklere de protestanlarla ayni muameleyi yaptı.

Kiracı çiftçiler evlerde peynir ve pastırma tıkınan askerleri, yeni yeşermeğe başlayan arpaları gövdeye indiren atları gösterip, sual dolu nazarlarla Molines'e bakıyordu.

Bunlar Mösyö dö Marillak'ın köylülere dinlerini değiştirmek üzere yolladığı adamlarıydı.

Molines bu hususta hiç bir mütalâa beyan etmedi. Sadece çiftçilere, efendilerine karşı olan mesuliyet ve borçlarını hatırlattı. Defterine bir takım rakamlar kaydetti.

Protestan köylüler kocaman siyah şapkalarını hürmetkâr bir tavırla karınları hizasında tutarak soruyorlardı:

— Molines, siz de bizim gibi Kalvinist değil misiniz?

Köylülerin bakışları koyu bir taassupla kapkaranlıktı.

— Malımızı mülkümüzü muhafaza etmek için dinimizden vaz mı geçelim? Yoksa mahvolmaya rıza mı gösterelim.

Molines sadece, «sabrediniz!» diyordu...

Askerler Molines'in evine de girmişlerdi. O dayalı döşeli güzel ev bir kaç günde talân edilmiş, askerler, ihtiyarın istirahatine mâni olmak için tam iki gün üç gece teneke çalmışlar, bu arada elli kilo mum yakmışlardı.

Adamı yakalayıp yakalayıp. «Katolik dinini kabul edeceksin, ihtiyar tilki, kurtuluş yok». diye bağırıyorlardı.

Bu fasıl Anjelik'in dönüşünden önce cereyan etmişti. Montadur'un oraya yerleşip, Fransa'nın en güzel kadınına muhafız tâyin edilmesinden sonra Marillak, Madam dü Plesis'in taraftarlarını ve adamlarını serbest bırakmayı siyasetine uygun buldu. Esasen Madamın katolik kilisesi ile ilgilisi yoktu.

Molines, böylece tekrar serbestisine kavuşunca şato'ya ve Montadur'a mutad ziyaretlerine yeniden başladı.

Montadur'un imlâya gelmez bir Hügno olduğunu, köylüler üzerindeki nüfuzunun inkâr edilemeyeceğini bilen Molines bazan öfkeye kapılıp, haykırıyordu:

— Hıristiyanlığın imân ikrarını ne zaman okuyacaksın, koca kâfir?

Bütün olup biten nâhoş hâdiselere rağmen, Molines, nihayet Anjelik'i Prens dö Kondenin odasında, yanaklarına sıhhatli bir pembelik gelmiş olduğu halde otururken görünce derin bir oh çekti... Solgun göz kapakları bir an örtüldü... Bu bir anlık huşû ânında Anjelik, ihtiyar adamın Tanrı'ya hamdettiğini anlamıştı. Fakat bu hal, Molines'in soğuk ve katı görünüşüne öylesine yakışmıyordu ki, genç kadın bu manzara karşısında içleneceğini umarken, bilâkis garip bir rahatsızlık hissetti.

İşte ilk defa olarak o zaman, Molines, Mösyö dö Marillah'ın Poilu'luları katolik mezhebine sokmak üzere yaptığı teşebbüsün yaratmış olduğu huzursuzluk ve kıtlık tehlikesinden bahis açtı:

— Bu mezhebi yaymak gayesini güdenler bizim bölgemi-

zi tecrübe tahtası olarak kullanmak istiyorlar. Şayet burada tatbik ettikleri usullerin seri ve müessir oldukları anlaşılırsa, onları bütün memleket sathında tatbike gireşecekler. O zaman 4. Henri tarafından Protestanlara bir takım imtiyazlar tanıyan Nantez fermanına rağmen bizler, Fransadan silinip süpürüleceğiz.

Anjelik, açık pencereden dışarıya bakıyordu:

— Bunda bana ne?

— Molines kısaca:

— Bu mesele ile olan ilginizi şimdi anlatacağım, dedi.

Defterlerini getirip açtı. Genç kadına, pek büyük bir kısmı ehliyetli Protestanların ellerinde bulunan topraklarının şimdiden ağır zararlara uğradığını, kolayca ispat etti. Köylülerin tarlalarına gidip çalışmalarına ,hayvanlarına bakmalarına engel olunuyordu.

İhtiyar adamın verdiği rakamlar, Anjelik'i telâşa düşürmiye kâfi gelmişti.

— Bir şikâyetname hazırlayıp ilgililere durumu arzetmeliyiz. Kilisenizin ileri gelenleri fermanın maddelerini selâhiyetli makamlara hatırlatamazlar mı?

— Kimi kime şikâyet edeceğiz? Mıntakamızın valisi bu tecavüzkâr hareketleri bizzat kışkırtıyor. Kral'a gelince... Madam... Kendisine akıl verenleri, kendisini kandırmaya çalışanların seslerini dinliyor. Ben... sizin dönmenizi bekliyordum, Madam... Çünkü bu derde mâni olmak için siz çok şeyler yapabilirsiniz... Kral'a gidiniz, Madam. Şahsınız için, eyâletler için ve... Kimbilir, belki de bütün Fransa için yegâne hal çaresi budur.

Demek Molines de aynı gaye'nin peşindeydi.

Anjelik, meyus bakışlarını Molines'in yüzüne dikti. Söylemek istediği o kadar çok şey vardı ki, tek kelime çıkmıyordu ağzından. Sımsıkı kapadığı dudakları titriyordu.

Molines, genç kadının cevap vermesine fırsat bırakmadan konuşmak için acele ediyordu. Şu son günlerde, onun solgun, hasta yüzüne eğildiği anlar, kalbini saran yeis ve ıstırap içinde

ona söylemek istediği şeyleri uzun uzun düşünmek fırsatını elde etmişti.

Poitu ormanlarının yetiştirdiği bu acaip kızı iyi tanırdı. Molines - Kır yollarında zarif bir âhenkle salınarak gezinen o incecik genç kızı hatırlıyordu. Karşılaştıkları zaman nasıl da pervasızca, fakat insanı büyüleyen bir mahcubiyetle bakardı kendisine - Ama, onun şu andaki kadar acaip ve uzak olduğunu hiç hissetmemişti. Sözlerini iyice anlamış olmasından şüphe ediyordu. Kont dö Peyrac'la evlenmesinin doğru olup olmadığını sormak üzere evine geldiği günkü gibi, kısa ve kesin konuşmuştu bugün.

Bu gün ona «Kral'a gidiniz». diyordu.

Genç kadının önüne sürdüğü münakaşa konuları bir netice vermedi. Anjelik inatla başını iki yana sallıyordu.

— Ne mağrur bir insan olduğunuzu biliyorum, diye devam etti kâhya, ama ayni derecde hassas olduğunuzu da bilirim. Elem ve ıstıraplarınızı unutunuz. Berberi'lerin elinde esirken Kral'a başvurdunuz da, o sizin arzularınızı kaale almadı mı? Münasip yolda yürürseniz, sizin yapamıyacağınız şey yoktur. O kadar ki, aşkına meydan okuduğunuz erkeği bile yeniden tesiriniz altına alabilirsiniz. Hem de, onu bunca zaman beklettikten sonra büsbütün çılgına döndürdünüz.

Anjelik yine Nuh dedi Peygamber demedi... Ağzından «Hayır» kelimesinden başka söz çıkmadı... Hayalinde Mezzo - Morte'yi görüyordu... Fas Amiral'i Mezzo - Morte, altın Şam kumaşından, ceketi içinde, yağlı yapışkan mülevves bir kahkahayla gülüyordu. «Caf-el-Haldum adıyla tanınan adam üç yıl önce veba'dan öldü.»

Genç kadın, ümidini o andan itibaren kaybetmiye başladığını anlamıştı. Bir hayal daha vardı gözlerinin önünde... Alaca karanlıkta Versay sarayının bahçesinde sallanan bir ceset...

Sonra bir başka hayal belirdi... O son gece, kendi ayağı ile top'un ağzından fışkıran ölümle kucaklaşmaya giden ikinci ko-

cası Phillip dü Plesis - Bellier'i yüzünü o andaki ifadesiyle görüyordu.

Elveda hayatım, elveda aşkım,
Korkma ,ağlama, rahmet dile.
Kral'a hizmet edeceğiz.
Ölsek bile...

Kral, her şeyini almıştı.

Anjelik başını iki yana salladı. Taranıp şekle sokulması pek güç olan isyankâr saçlarıyla, çehresinin o muhteşem ve zarif ifadesine rağmen, bir zamanlar kır yollarında Molines'in suallerine cevap vermeğe yanaşmayan yaramaz kızı andırıyordu.

Nihayet her şeyi anlattı. Seyahatini uzun uzun hikâye etti... Buradan ayrılışına dair fazla izahat vermedi. Lâfı döndürüp dolaştırıp O'na **getiriyordu.**

— Onu bulamadım, Molines. Belki de gerçekten ölmüştür... Veba'dan... Veya başka bir şeyden. Akdeniz memleketlerinde ölüm insanı öyle kolayca yakalıyor ki...

Bir an düşündü. Başını sallıyarak, usulca ilâve etti:

— Ölüm de, ölümden sonra dirilmek de kolay oluyor... Akdenizde... Ama ne farkeder? Muvaffak olmadım. Mahpusum hâlâ...

Parmaklarına dolaşan yüzüklerini takamadığı için boş kalan zarif eliyle gözlerini kapadı. Sanki gözleri önünden gitmeyen inatçı bir hayâl'i defetmeğe çalışıyor gibiydi.

— İslâm âlemini asla unutamayacağım. Başımdan geçen hâdiseler gözlerimin önünden gitmiyor. Çıplak ayakla üstünde dolaşmaya bayıldığım o rengârenk o yumuşacık Şark halılarına benziyor bu büyülü seyahat... Kral'ın benden istediğine rıza göstermem artık mümkün mü? Hayır. Versay'a dönebilir miyim? Hayır... Bunu düşünmek bile midemi bulandırıyor. Gıt gıt gıdaklayan bir kümes dolusu tavuğun arasına karışamam ben. Bin bir entrika, bin bir dalavere dönen o Allahın belâsı yere dönemem. Benden ne müthiş bir fedakârlık istediğinin farkın-

da değilsin, Molines. Şu andaki benliğim, şu andaki hislerimle, geri dönmemi istediğin o hayat arasında zerre kadar alâka kalmadı.

— İtaat ve teslimiyetten başka çareniz yok... Yahut da isyan... Başka çıkar yol var mı?

— Teslim olmayacağım.

Molines müstehzi bir edayla sordu:

— Demek isyan edeceksiniz? Askerleriniz nerede? Silâhlarınız nerede, madam?

İhtiyar kurt'un istihzası Anjelik'e katiyen tesir etmedi.

— Bütün kuvvet ve kudretine rağmen Kral'ın da korktuğu bazı şeyler var, bilirsin. Kral, kuvvetli asiller arasında baş gösterecek rekabetten korktuğu için eyâletlerinin düşmanlığını celbetmekten de çekinir.

— Böyle şeyler, Krallar üzerinde, ancak kan döküldükten sonra tesir icra eder. Ne yapmak niyetinde olduğunuzu bilmiyorum ama, o vahşi Berberî'ler insan hayatına kıymet vermemeyi öğretmişler size.

— Tam tersi, Molines. Bilâkis insan hayatının hakikî değerini öğrendim orada.

Aklından geçen bir düşünce onu güldürdü...

— ... Mulay İsmail, sabahları iştah'ını açmak için iki üç insan kellesi uçururdu. Ölümle hayat biribirlerine öylesine sarmaş dolaş olmuşlardı ki, her gün hangisinin daha önemli olduğunu sormak zorunda kalırdım; yaşamak mı, ölmek mi? İşte insan kendisini böyle ıstırap çeke çeke buluyor.

İhtiyar kâhya bir kaç defa başını salladı. Evet, madam dü Plesis, şimdi kendisini bulmuştu ama Molines'i asıl ümitsizlik ve çaresizliğe sevkeden de buydu işte... Bir kadın, benliğine dair şüpheler beslediği müddetçe onun kafasına idrâk sokabilirdiniz fakat, olgunluğa erişip benliğini bulan bir kadından korkulurdu... O, artık sadece kendi prensiplerine göre hareket edecek demekti.

Molines, Anjelik'in şahsiyetinde sayısız cepheler olduğunu öteden beri sezerdi. Peşpeşe biribirlerini takibeden dalgalar gibi, yediği her darbe ile bu cephelerden bir yenisi ortaya çıkıyordu.

Ah, kader'in akışına karşı durabilmeyi genç kadını her an biraz daha kıyıdan uzaklaştıran bu amansız, baş döndürücü girdaba mâni olmayı ne kadar isterdi!

Anjelik'in, kadınlara has teslimiyet ve uysallıkla kendisini kader seline terkettiğini, azimkâr, kudretli bir şahsiyet yaratmak hususunda en ufak bir hareketle bulunmayışını görmek Molines'i çileden çıkarıyordu.

Arzu ettiği her şeye sahip olduğu Versay'da ne diye kalmamıştı sanki? O zamanlar ikna edilmesi kolay, sıhhatli, haris, kudret, servet ve günah meyvalarını şehvetle ısıran bir kadındı.

Genç kadını o esrarengiz, o müthiş yolculuğa sürükleyen dalga, onu madde ve zevahir âleminin çok uzaklarına götürmüştü. O artık hayallerle avunub tatmin olunamazdı.

Anjelik'in kudreti bu ayrılıştan doğuyordu, fakat zaaafı, Fransa Kral'ının etrafında inşa etmeğe çalıştığı o katı, maddeci, samimiyetsiz âlemin artık bir parçası olamayacağı gerçeğinde gizliydi. Genç kadın, Molines'in aklından geçenleri öylesine kesin bir sarahatle okuyordu ki;

— Molines, beni ne kadar iyi tanıyorsun, deyince, adamcağız âdeta irkildi, «Allah bilir, o vahşi, esrarlı diyarlar ona ne yaman kuvvetler aşıladı». diye düşündü. Ve bu düşünce onu büsbütün endişelendirdi.

— ... Evet, doğru, buradan hiç uzaklaşmamalıydım. O zaman günler rahatçacık, kolaycacık akıp gidecekti. Atlara mahsus meşin gözlükler gözümde sarayda günümü gün edecektim. Saray hayatı!. Orada insan her istediğini yapabilir. Yaşamaktan gayri. Galiba yaşlanıyorum ben. Ama, ne edeyim ki, bütün o kuklları keyiften dansettiren o cicili bicili, allı pullu oyun-

caklar beni tatmin edemez... Uff... Kral'ın ayakları dibinde bir iskemle... Ne emsalsiz başarı!... Kraliçenin yaptığı hileleri gözlerden gizlemek için oyun masasına oturabilmek şerefine nail olmanın saadeti ve letafeti! Ne mânasız, ne gayesiz ihtiraslar, Yârabbi!... Ama yine de sizi korkunç, yılanlar gibi kıskıvrak sarıp ezer, kemiklerinizi kırarlar.

Kumar, şarap, muhteşem esvaplar, şeref pâyeleri, ünvanlar, rütbeler...

En fazla zevk aldığım şey dansetmek... Ve o güzelim bahçelerdi. Ama ödediğim ücret çok yüksek oldu.

Korkak, alçak uzlaşmalar... Bir sürü ahmağın salyalı, iğrenç şehveti, ki sonunda bunlara vücudunuzu vermek zorunda kalırsınız... Sâdce can sıkıntısından...

Şark'ta Cüzzamlıların vücutlarında gördüğüm tüyler ürpertici yaralardan daha korkunçlarını gözlerinin derinliklerinde okuduğunuz, ruhları kerih bir yaradan ibaret bu insanlara hediye ettiğiniz tebessümler. Hiç ihtimal veriyor musunuz ki, Mösyö Molines, bunca ıstıraptan bir mucize ile sağ salim kurtulduğumu gördükten sonra bir daha o köleliğe boyun eğeceğim? Hayır, hayır... Aksi halde, çöl bana hiç bir şey öğretmemiş sayılır.

Karşısında duran genç kadının güzelliğini bir tül gibi saran, fakat ruhunun yıkanıp arındığını bütün vuzuhuyla belli eden ölüm izlerine bakarken, içinde bir hürmet hissi uyandığını, lâkin o nisbette de ümitsizliğe kapıldığını farkediyordu.

Anjelik'in muhakeme kudreti, geçirmiş olduğu acı tecrübelere rağmen, sarsılmamıştı.

Üstelik, genç kadın, yaşadığı devri artık müsamaha tanımayan, merhametsiz bakışlarla seyrediyordu.

Molines, içini çekmekten kendini alamadı. Onunla mücadele ederken, aslında, onu iknaa çalışmaktan ziyade kurtarmak telâşı ile çırpınıyordu.

Misli görülmemiş bir felâketti bu kapıyı çalan... Molines'in

hayatta muvaffakıyetini sağlamış olan ne var ne yoksa silip götürecekti. Tehlikede olan sadece parası değildi; pek çeşitli, pek karışık yatırımlara girişmişti, fırtına'nın geçiştirilmesini temenni etmekte kendini haklı buluyordu.

Fakat, bütün bunlardan daha mühim saydığı başka meseleler de mevcuttu: Plesis - Bellier ailesinin cemiyet içindeki mevkii, sonsuz serveti, doğup büyüdüğü bu toprakların refah ve selâmeti, Protestanların gittikçe kabaran sayıları, Fransız köylüleri arasında en kaabiliyetli ve en çalışkan insanların bu bölgeden yetişmeleri, Molines'in endişesini kat kat arttırıyordu.

Anjelik, haşmetlû Fransa Kralı üzerindeki tesiri ile, onca ıstırap mukabilinde sağlanmış olan kuvvetler arasında pek nâzik bir muvazene mihveri teşkil ediyordu, öyle ki, bu mihver, genç kadının isyankâr hareketleriyle herşeyi mahva sürükliyerek kolayca devrilebilirdi.

— Peki, oğullarınız ne olacaklar? diye sordu Molines.

Genç kadın irkildi. Sonra, Molines'in pek çok defalar şahit olduğu veçhile, ıstırabını hafifletmek için ormandan yardım dilercesine, pencereden dışarıya baktı. Koyu gölgeyle göz kapakları titreşti. Zihni Molinesin ortaya attığı fikirleri çürütmek gayretiyle meşbu idi.

— Biliyorum... oğullarım... dedi, onlar beni teslimiyet istikâmetine doğru çekiyorlar. Onların gencecik hayatlarına karşı beslediğim mesuliyet hissi şevkimi ve hareket kaabiliyetimi felce uğratıyor. Yaşlı adama, müstehzi, keskin bir nazar atfetti:

— Ne müthiş bir tezat, Molines. Namus ve ana sevgisi beni Kralın yatağına sürüklemek için çocuklarını silâh olarak kullanıyor. Şimdiki zamanda işler böyle oluyor, ne yaparsın, dostum.

Hügno mezhebinin bir üyesi olan ihtiyar kâhya sesini çıkarmadı.

Genç kadının istihfaf'ından keskin bir zekânın pırıltılarını gördüğünü inkâr edemezdi.

Anjelik devam etti:

— Allah biliyor ya, yavrularım bakıma muhtaç birer bebek iken, onlar için çok mücadele ettim. Ama o zamanki şartlar değişti artık. Akdeniz, sevgili Cantor'umu elinden aldı. Kral ile Cizvit papazları da Florimonu... Her neyse, Florimon bugün on iki yaşında... İyi bir aileye mensup bir çocuk bu yaşta kendi hayatını tanzim edebilir. Şarl - Henri'nin geçimini ise Plesis - Bellier ailesinin serveti fazlasıyla temin eder. Kral onu bu servetten katiyen mahrum bırakmayacaktır. Eh, bu şartlar altında dilediğim gibi yaşamakta serbest değil miyim?

Molines'in kâğıt beyazlığındaki yüzü hırstan kıpkırmızı kesildi. İki elini hiddetle kuru dizlerine indirdi. Madam dü Plesis bir meselede kendisini haklı çıkarmayı kafasına koydu muydu, o meşhur, o âmansız mantığının önünde kimse duramazdı.

— Oğullarınıza karşı olan mesuliyetlerinizi bir omuz silkişte üstünüzden atıyorsunuz ki, kendi hayatınızı rahatça zevkine vara vara mahvedebilirsiniz, değil mi? diye bağırdı Molines.

— Hayır, mide bulandırıcı bir sürü zırıltıya hayatımı feda etmemek için serbest kalmak istiyorum.

Molines başka bir noktadan yüklendi:

— Fakat Madam, siz, namus ve iffenizi krala feda etmenin kaçınılmaz bir netice olduğuna inanmış görünüyorsunuz. Aslında sizden istenen nedir? Sadece, saray erkânının hazır bulunduğu bir toplantıda, krala sadık ve itaatkâr bulunduğunuzu göstermek değil mi? Bu da, Kralın sizi yeniden saraya alması halinde tebaasına karşı zayıf ve âciz bir duruma düşmesini önlemek gayesini güdüyor. Bu şekilde Kral'ın şerefini kurtardıktan sonra, sizin gibi bir kadının zekâ ve kurnazlığını kullanarak kendisini...

Anjelik, âni bir ürpertiyle:

— Kral'a karşı zekâ ve kurnazlığın bir mâni teşkil edeceğine ihtimal veriyor musunuz? dedi, lâfı bile olmaz bunların. Aramızda artık işler o raddeye vardı ki, kurnazlıkla elinden kurtulmama asla müsaade etmez. Hem, ben, kendim...

Ellerini sinirli sinirli kavuşturup, açıyordu. «Her zamankinden daha asabi» diye düşündü Molines.

«Ama bir bakıma da daha sâkin, çabucak incinebilecek kadar hassas, ve bütün bunlara rağmen hücumlara karşı daha mukavim...»

Anjelik, tepeden tırnağa siyahlara bürünmüş bir halde, saraylıların istihza ve istihfaf dolu bakışları altında, taşlaşmış çehresine ezici bir haşmet ifadesi vermekte pek usta olan Kral'a doğru nasıl yürüyeceğini tahayyül etmeğe çalışıyordu. Sonra hükümdarın önünde diz çöküş, sadakat yemini ve bağlılık busesi...

Ya daha sonrası? Onunla yalnız kalacakları o müthiş an... Aralarındaki âmansız mücadeleyi kazanmayı kararlı olan Kralın, düşmanına yaklaşması... O zaman, onu cesaretle karşılayabilecek miydi?

Genç kadın öylesine aşk tecrübeleri geçirmişti ki, artık aşk âleminde tesir icra eden gizli sebepleri inkâr edemezdi.

Kadını, kendisini mağlûbeden erkeğe doğru çekmekte pek mahir olan o kurnaz esaret zincirine er veya geç boynunu uzatacağını, yüreğindeki itaat arzusuna dayanamayacağını biliyordu.

Artık, iliklerine kadar kadındı. Erkek ellerinin alevli okşayışları, güzel vücuduna sahip olmak uğrunda biribirleriyle mücadele eden erkeklerin dinmek bilmez ihtirasları, onu, kelimenin tam mânasıyla bir dişi yapmıştı.

Ve, Psikoloji ilmine herkesten çok vakıf olan XIV. Lui bu müthiş hakikate gözlerini yumamazdı.

Fransa Kralı, kanuna karşı gelenlerin, hânedan armasındaki zambak biçiminde bir demirle bağlanmaları misali, onu, kor halindeki mührü ile damgalayacaktı.

Anjelik, kafasından geçenleri, mahcubiyetinden Molines'e anlatamadı.

Kırık dökük, hayal sukûtuna uğramış bir gülüşle:

— Kral aptal değildi, dedi. Ne demek istediğimi izah et-

mem biraz güç, Molines... Kralla yüz yüze gelirsem... O işin vukuu önlenemez artık... O iş ise asla vukubulmamalı, Molines... Sebebini bilirsin, sen de... Hayatımın geri kalan kısmını sevdiğim, beni zevce olarak seçen erkekle geçireceğim. Hayatım, yeis ve nâfile bir bekleyiş içinde biribirini takibeden günlerden ibaret kalmayacaktı. Saadetim kökünden kesilip atılmayacak, nasibim bu tarifsiz elem ve ıstırap olmayacaktı. Bir müddet için kendimi kaptırıp avunduğum o çocukca, o çılgınca kuruntudan sonra en büyük darbeyi yedim; hayatta insanın hiç bir şekilde düzeltmeğe muvaffak olamadığı şeyler bulunduğunu öğrendim. O sağ ise de, öldüyse de, yollarımız zaten ayrılmıştı. Benim başka erkekleri sevdiğim gibi, o da başka kadınlara gönül vermiştir elbette. Böylece biribirimize ihanet etmiş oluyoruz. Ayrıldığımız sırada, beraber geçireceğimiz hayat yeni yeni tomurcuklanıyordu... Boğdular, öldürdüler bu hayatı... Cinayet plânını da bizzat Kral idare etti. Bunu ne affedebilir, ne de unutabilirim... Asla unutmamalıyım bu cinayeti. Zira, ihanetlerin en müthişini o zaman irtikâp etmiş olurum... Unutursam, bütün ümitlerim mahvolur.

— Hangi ümitler? diye sordu yaşlı adam.

Genç kadın dalgın bir tavırla elini alnından geçirdi.

— Bilmem... Bir türlü ölmek istemeyen bir ümit şulesi var içimde. Ayrıca... (çabuk çabuk devam etti) ayrıca menfaatlerimden bahsediyorsunuz... Gidip, zehir doldurması için Montespan'a çanağımı mı uzatayım? Bir vakitler bu kadının beni de Florimon'u da zehirlemeğe teşebbüs ettiğini bilirsin, herhalde.

— Kendinizi ona karşı müdafaa edecek kadar kuvvetli ve zekisiniz, Madam. Artık Montespan'ın eski nüfuzu kalmadığı söyleniyor. Kral, onun inat ve garzkârlığından usanmış, söylentilere göre vaktinin çoğunu bir başka tehlikeli kadınla, bir zamanlar yeni Kilise'nin üyesi olan Madam Skarson ile geçiriyormuş. Skarson, yeni akideler kabul etmiş bir insanın bü-

tün şevk ve hararetiyle, eski dininin mensuplarına karşı bir mücadele açmak için uğraşıyormuş.

Anjelik, şimşekle vurulmuş gibi:

— Madam Skarson mu? diye haykırdı... Ama o, Kral'ın çocuklarının dadısıdır.

— Elbette öyle. Fakat Kral onun sohbetinden pek hoşlanıyormuş; cazip bir tarafı varmış konuşmasının.

Anjelik omuzlarını silkti. Zavallı Fransuaz'ın büyük Abinye ailesine mensup olduğunu, Saray'daki bütün erkeklerin, zavallıyı, zaruret içinde oluşundan istifade ederek baştan çıkarmaya çalıştıklarını, bir netice alamayınca, yarı hayranlık, yarı intikam hissiyle, «Güzel Hintli» lâkabını taktıklarını hatırlıyordu.

Genç kadın, Molines'in gevezelik olsun diye konuşmak âdetinde olmadığını bilirdi.

İhtiyar adam devam etti:

— Bütün bunları, Madam Montespan'ın artık sandığınız kadar korkulacak bir mahlûk olmadığını anlayasınız diye anlatıyorum size. Siz ki, onu kudret ve nüfuzunun zirvesinde iken bile altetmiştiniz. Şimdi onu bertaraf etmek işten bile değildir.

— İnsanın kendini satması, diye mırıldandı Anjelik, pek iyi tanıdığım o korkunç yer altı harbinde etrafını satın alarak yol bulması... Üff... Ben, başka türlü bir harpte çarpışmayı tercih ederim.

Gözleri garip bir ışıltıyla yanıp sönerek ilâve etti:

— İş bir harple halledilecekse, bırakın bu harp, gün ışığında, kendi topraklarımda cereyan etsin... Bu korkunç hercümerc içinde hakikat olduğuna inandığım tek şey burada bulunuşumdur. Öz topraklarıma ayak basmış olmak bana hem bir hayat iksiri gibi tesir ediyor, hem müthiş bir ıstırap veriyor... Bu ıstırap, burada, uğradığım başarısızlığın derecesini daha iyi hissetmemden ileri geliyor. Hayat iksiri gibi, ruhu-

ına ve bedenime canlılık veriyor, zira doğduğum yerleri görmek hasretiyle kıvranıyordum. Ne garip... Meğer bütün bunlar önceden takdir edilmiş, alnıma yazılmış; Montelu'dan kendimi zorla kopardığım o günden sonra - hatırlar mısın, Molines, on yedi yaşındaydım... Kont dö Peyrak'ın arabasıyla nasıl yola çıkmıştım - dönüp dolaşıp, son koz'umu oynamak üzere, yine çocukluğumu geçirdiğim bu yerlere gelmek varmış kaderde...

Genç kadın bu sözleri söyler söylemez sustu... Çehresine şaşkın, endişeli bir ifade gelmişti. Molines'i orada bırakıp, küçük kuleye çıkan merdivenleri ağır ağır tırmanmaya başladı...

Ara sıra, iri silüetini çakıl taşlı giriş yolunda görüp kaybettiği o koca göbekli Montadur, onun bütün ilkbahar ve yaz boyunca şatonun dört duvarı arasında kapanıp kalacağını, sonbaharda Kral'ın adamlarının gelip kendisini tevkif ederek bir başka zindana götürmelerini bekleyeceğini mi sanıyordu acaba?

Genç kadın, şimdi kendi bahçesine bile inmek cüretini gösteremiyordu ama, vakti gelince, o kızıl bıyıklı, yağ tulumu zindan bekçisinin ruhu bile duymadan ormana koşacağından emindi. O zaman, Montadur, Prenses'i kaçan mal ve mülkü istediği kadar göz hapsinde bulundurabilirdi.

Budala Montodur... Her in'in iki deliği olduğunu bilmiyordu.

Kaçmak icabettiği zaman genç kadın sık fundalığa iltica edecekti.

Fakat, firarî olup, avcıların gözlerinden saklanmak için vücudunu yapraklar, yeşilliklerle kamufle etmeden önce, varını yoğunu terazinin kefelerine koyup tartması lâzımdı.

— Son koz'um...

Bu sefer hürriyetini yeniden kazanmak daha güç olacaktı, hayır, Mulay İsmail'in hareminden kaçmaktan daha imkânsız görünüyordu bu... O zamanki mücadelede dişiliği im-

dada yetişmişti. Orada kullandığı hileler, içinde bulunduğu şu çıkmazda ona yardım edemezlerdi. Geceye ve sükûnete güvenerek karanlıklara süzülemezdi burada... Renklerini toprağınkine uyduran âciz hayvanların müdafaa usullerini benimseyemez, tabiatın kendisine dost olduğunu iddia edemezdi. Bütün bu usuller, bugünkü şartlar karşısında tamamiyle kifayetsiz kalmaya mahkûmdu.

Fransa Kralı'nın güçlü ve azim kudretini parçalamak için lâzım gelen şey, canavar gibi kudurmuş, vurduğu yeri delip geçen, vahşi, azgın, yırtıcı, kükreyen böğüren bir meydan okuyuş olmalıydı. Eriha şehrinin bütün borazanları birden haykırsa, feryat etse azdı...

Herkesin tek bir efendiye köle olduğu bu ülkede, isyan kılıcını sallayarak kimseyi bulmak mümkün müydü?

Kendi dünyasına, kendi insanları arasına dönmüş olan Madam dü Plesis - Bellier, tek bir dostu olmadığının acı acı farkına varıyordu şimdi.

Bu durumda, dostların, aşk itirasının, veya hiç olmazsa en adî bir hırs'ın temin edeceği suç ortaklığından medet ummak abesti.

Genç kral, bütün müdafaa cephelerini kendi tarafına yöneltmekte nasıl da mahirane bir manevra çevirmişti.

O mağrur asiller içinde ona boyun eğmeyen yoktu. Hayaletler gibi, isimleri teker teker hafızasında canlanıyordu. Birer, Kavua, Luvua, Sen Agnan... Lozun hapisteydi. Daha yıllarca kalacaktı orada... Ve neşesi ebediyen susturulmuş bir ihtiyar olarak çıkacaktı...

Anjelik, kulenin beyaz taş siperlerle çevrili dar platformu üstünde durup, ufka doğru haykırdı.

— Sevgili anayurdum, beni sinende muhafaza edecek misin?

Sivri külâhlı kulenin siyah mermerleri, güneşte madenii bir ışıltıyla parlıyordu. Fakat rüzgâr fırıldakları, bataklıktan

esen nemli meltem'de hazin bir iniltiyle gıcırdıyorlardı.

Gök'ün berrak maviliğinde, kanatlarını alabildiğine açmış bir atmaca daireler çeviriyordu.

Plesis şatosunun gerisinde koyu nefti bir orman uzanmaktaydı. Ön tarafta yemyeşil ağaçlıklı oyun sahası yer alıyor, solda, tâ uzaklarda, gök ile yer arasında âdeta asılı kalmış bir hayal, bir rüya gibi, Puatu bataklığının kıyısı seçiliyordu.

Anjelik, kulesinden, en küçük bir hayatiyet nişanesi göremiyordu.

Fransa'ya has bir tabiat örtüsü olan bu fundalık güneşin altın rengine boyanmış yapraktan kubbeleriyle yabancı gözlere tıpkı bir orman gibi görünürdü. Çiftlik evleri kocaman kestanelerin kemerleri altına öylesine gizlenmişti ki, köylerin çan sesleri bile bu ağaç duvarların dışına aksetmez, köy hayatının en canlı olduğu devrelerde dahi orada, büyük kaya yarıklarından akan soğuk sularıyla bir yeşil çölden başka şey farkedilmezdi.

Toprağın bağrında taze yara izleri gibi duran pembe güherçile kayalıklarının altında, Meşalelerin ışığında sarı veya siyah silüetler görünürdü ki, halk arasında bunların gulyabaniler tarafından resmedildiği söylenirdi.

Gontran çocukluğunda gulyabaniler hakkında pek çok şey öğrenmişti. Kendisine o esrarengiz yerlerde hüküm süren periler kraliçesi süsünü vererek böbürlenen küçük Anjelik anlatmıştı ona bunları. O zaman Gontran şüpheyle dudağını bükmüş onları yalnız başına iyice tetkik etmek için kız kardeşini yanından uzaklaştırmıştı. Küçük kız ise, ağabeyinin bu itimatsızlığına müthiş içerliyerek ondan sonra bütün esrarlı buluşlarını kendisine saklamıştı.

Kuleden görülmesi mümkün olmayan ovadan, bir istilâ tariki olan meşhur Roma yolu geçiyordu. Kurşunî bir yılan gibi kıvrılarak uzayıp giden bu yol, bir zamanlar, Kuzey Britanya'da yaşayan kabilelerin ve Sezar'ın ordularının Galya'ya girmelerine mâni olan eski kaleye varıyordu.

Kuzeydeki ormanlar, Niöl ormanının devamını teşkil etmekteydiler. Vienne ve Crense nehirlerinin arasında, doğuda La Görş ve Şanmer ormanları uzanıyordu.

Güneydeki Brum bataklıkları ise, ıslak ve çamurlu toprakları, ıssız, sık fundalıkları ile aşılması imkânsız bir haile meydana getirmişti.

Anjelik'i hangi kader oyununun tehlikeli kucağına atmak için, ruhuna şekil vermiş olan bu yeşillikler ve serin pınarlar diyarına getirmişlerdi? Öğrenmek istemediği hangi dersi öğreteceklerdi burada?

Kıyılarında peşpeşe bir çok medeniyet dalgalarının çırpındığı bu mavi körfezde, çocukluğunun geçtiği bu kadim toprakların kıvrımları arasında hangi hakikatleri keşfedecekti?

Hangi maksatla yapıldıkları hâlâ anlaşılmamış olan dolmenler, uçsuz bucaksız kırlara uzatılmış menhir'ler...

Her yol kavşağında gösterişli oymalarla süslenmiş, mağmum, mazlûm manzaralı aziz mezarlar, onların yanıbaşında, Tanrıları ve azizleri ile Galya'yı mahvetmeğe gelen Roma'lılardan kalma mâbetler...

Orman ve bataklık... İşte 132 yılında Arap ordularının akınına ve yüz sene harpleri sırasında yarı aç İngiliz'lerin yağmasına karşı bunlar aşılmaz iki engel teşkil etmişti.

Bu topraklar, büyücüler veya şövalyeler tarafından yaptırılmış karanlık şatolar ve cinlerin şerrinden korunması gereken manastırlarla dolup taşıyordu.

Buraları, dinî harplere sahne olmuş topraklardı. 1562'de Katolik askerlerin, ibadet için toplanmış olan erkek, kadın, çocuk, yüz kişiyi katletmiş oldukları tarla bu civardaydı. Parthenay'lılar ise, keşişlerin kulaklarını kesip yahni yapan Protestan haydut'u hâlâ unutmamışlardı.

Burası aynı zamanda yol kesen eşkiyalar diyarıydı. Rişliyö devrinde vergi tahsildarlarını katletmişler, Mazaren'in zamanında ise Kral'ın askerleri, bataklık halkını, suda kayıp

kaçan yılan balıkları misali boş yere yakalamağa çabalamışlardı.

Anjelik, çocukken, buraya dışarıdan gelen her yabancının düşman olduğuna inanır, onları şüphe ve güvensizlikle karşılardı. **Yabancıların beraberlerinde** getirmek ihtimali olan yeniliklerin, **sadece kendisiyle** sevdiklerinin zevkine vardıkları o lâtif **düzenin esrarını** bozacağından korkardı. Bugün de aynı hisleri duyuyordu.

Önünde uzanan şu tabiat parçası, Kral'ın adamlarının yakınlara kadar sokulup onu tevkif etmelerine izin vermezdi. Canından çok sevdiği bu tabiat ona ihanet etmezdi.

Şatonun önünde, pipolarına doldurmak üzere tembel tembel tütün kıyan nöbetçilerin sayısı azdı. Puatu sâkinleri, işaret verilir verilmez, kolayca onların icabına bakıverecekler-di. Bu arada, Protestanların üstüne veba gibi çökmüş olan müfrezelerin hesapları da görülecekti.

Daha şimdiden hendeklerde bıçaklanmış asker cesetlerine rastlanıyor, kadınlar, Katoliklerin Asâi Rabbanî âyinine sürüklenmekten kurtulmak ümidiyle askerlerin suratlarına kül ve toz, toprak serpiyorlardı. O zaman askerler, kuyrukları bacaklarının arasında külden kör olan gözleriyle tekrar Plesis'deki karargâhlarına dönüyorlardı.

Samuel, Dük dö la Marinier ve iki kardeşi Hugh ile Lancelot, bu yüksek rütbeli Hügno asilleri, halka işkence için getirilmiş askerlerin başındaki teğmeni öldürdükten sonra Sanşis kalesi civarındaki mağaralara iltica etmişlerdi. Değişmez bir netice olarak Fantin dadı'nın masalları doğru çıkıyordu.

«Askerler köyleri tâlân ettiler. Ahali ormanlara sığındı» veya «Zavallı Şövalye, Kral'ın gazabından kaçıp ormana sığındı. Orada tam iki yıl yılan balığı ve yaban ördeği yiyerek yaşadı.»

Akşam vakti fundalıktan bir av borusunun sesi duyuluyordu ama, bunun herhangi bir av partisiyle ilgisi yoktu. Bo-

ru sesi, yakalanmış olan Hüguo'larla, bu dinin diğer mensupları arasında gizli mesajlar teatisine varıyordu. Bunlardan biri, Baron dö Ramburg Plesis civarında bir tepenin üstündeki eski, harap şatosunda oturuyordu. Gökyüzünün kızıl fonu üstünde kalenin siyah silüeti korkunç bir manzara teşkil ederdı.

Tâ uzaklardan bir patlama sesi cevap verince Anjelik, aşağıdan Montadur'un sinirli bir sesle küfrettiğini duyuyordu.

La Morinière, bu kudretli lider ormana çekildiğinden beri, işkence ve zor ile dinlerini değiştirenlerin sayısı azalmıştı. Aradaki fark şu idi ki, mâbetleri kapatılan, mühürlenen bu biçâre insanlar, geceleri, ağaçlar arasından süzülerek ilâhilerini okumak üzere yaklaşılması imkânsız bir yere koşuyorlardı.

Montadur onları suç üstünde yakalamak için adamlarını ormana sokmak istiyordu ama, askerler o karanlık lâbirentten müthiş korkuyorlardı. Ormanı iyi bilen birine rüşvet vererek yol göstermesini sağlamak hususunda yapılan bütün teşebbüsler akim kalmıştı.

Anjelik'i mütemadiyen tâciz eden, hiç aklından çıkmayan bir hayal vardı ; genç kadın, tâ uzaklardan kopup gelen bir atlının dörtnala, şatoya yaklaşıp kapıyı çaldığını görür gibi oluyordu... Bu hayal atlı, Kral'dı. Genç adam, Anjelik'i kolları arasına alıyor ve tek bir kadına yazmış olduğu sözleri kulağına fısıldıyordu : «Benim unutulmaz sevgilim...»

Allah'a şükürler olsun ki, Fransa Kral'ı, bir zamanlar âşık olduğu Mari Mancini'ye yaptığı gibi, atına atlayıp soluğu sevgilisinin yanında almak devrini çoktan geçirmişti.

O da, artık ihtişam ve kudretinin kafesi içine hapsedilmiş bir durumdaydı. Teslimiyeti Anjelikten bekliyordu.

Bir parçacık ümit ışığına kavuşmak arzusuyla yanarak, Mösyö de Bretöy'ün ağzını aradı, bir gün :

— Acaba gelecek mi dersiniz, Mösyö?

Adam, dudaklarında beliren şeytanî tebessümünü gizlemeğe çalışarak, Kral'ın önünde eğildi:

— Haşmetmeap, Madam dü Plesiz seyahati boyunca geçirdiği korkunç işkencelerin tesiriyle hâlâ yorgun vaziyettedir.

— Bana getirmeniz için size bir mesaj veremez miydi? Yoksa bize karşı, hâlâ körükörüne bir kin mi besliyor?

— Maalesef, haşmetmeap, korkarım ki öyle...

Kral, belli etmeden içini çekti. Bakışları, büyük salon'un uzak köşelerinde ışıldayan dekorlara dalıp gitmişti.

Bir gün, onun, perişan ve nâdim, kendisine doğru geldiğini görecek miydi, acaba?

Şüphe ediyordu bundan.

Ve bir önsezi'nin aynasında, simsiyah ağaçların, bir canavar ağzı gibi herşeyi yutan bataklıkların gerisindeki kulenin tepesinde, zircirlere vurulmuş güzel bir kadın hayalini görüyordu.

6. BAHİS

Anjelik ağaçların altında koşuyordu. Ayakkaplarını, çoraplarını çıkarmıştı. Çıplak ayaklarının altındaki yosun tabakası, bir halı gibi, yumuşaktı.

Bazan duruyor, derin bir dikkatle etrafı dinliyordu. Kafasında, şimşek süratiyle hangi istikamete gitmesi icabettiğini tayin ettikten sonra, ok gibi yeniden ileri atılıyordu.

Hürriyet hissinin verdiği hâz, yüreğini, tadına doyulmaz bir heyecanla doldurmuştu...

Kendi kendine, usul usul güldü. Mahzene inip, yeraltı geçidine açılan o küçük kapıyı bulması ne kadar da kolay olmuştu!

Maamafih, bu yeraltı geçidinin, Paris'te, Rue du Beautrellis'deki konağın, bir kuyunun ağzında başlayıp, bütün şehri

katedip Vensan ormanı eteklerine ulaşan o garip tünel'e benzeyen tarafı yoktu.

Plesis'deki yer altı geçidi, insanın ancak sürünerek geçmesini mümkün kılan, pis kokulu rutubetli bir delikten ibaretti.

Genç kadın, gizli geçitten koruluğa çıktığı zaman dalların arasına saklanarak etrafı kolaçan etmiş, kırmızı pelerinlerini savurarak devriye gezen askerleri görmüştü.

Askerler ise, muhafazası ile görevlendirildikleri kadının, bir kaç adım ötelerinden kendilerini seyrettiğinin farkında bile değillerdi. Sonra, Anjelik, dalları usulca aralayıp, oradan uzaklaştı.

Biribirine dolaşarak âdeta bir duvar gibi örülmüş olan bu bodur ağaçlar, fundalar, yaban gülleri ve ahududu kamışlarını geçtikten sonra, asıl orman başlıyordu. Meşe ve kestanelerin kalın sütunları ile bir yeşil katedral manzarası arzediyordu orman...

Genç kadının göğsünü parçalayacakmış gibi atan kalbi, başarının hazzı ile yavaş yavaş sükûnet buldu.

Sevinçten, küçük bir çocuk gibi, hoplaya zıplaya koşmaya başladı. Vücuduna yepyeni bir kuvvet aşılanmıştı sanki.

Fas yollarında çektiği çilenin yanında, burada yosunlu kayaları tırmanmak, dik keçi yollarından kararmış yapraklarla dolu dere kıyılarına inmek çocuk oyuncağı gibi kalıyordu.

Orman, bazan, vâdi ile birleştiği noktalarda bir çukura iniyor, bazan da, sadece eğrelti otlarının bittiği bir yayla halini alıyordu.

Anjelik, kâh aydınlık ve kuru bir arazide, kâh ormanın nemli ve nefti karanlığında emin adımlarla yol almaktaydı.

Arasıra burnuna, derelerden yükselen çürümüş yaprak kokusu ile Güney'e has o nemli rayiha çarpıyordu.

Kıpkırmızı çiçek tarlalarıyla örtülü ince toprak tabakası-

nın orasını burasını arazinin iskeletini teşkil eden sivri kayalar deliyordu.

Anjelik bir kere daha durdu. İşte, Peritaşı'na gelmişti. Bu meşe ağaçlarının ortasında, asırların yükü altında toprağa gömülmüş dört bacağı üstünde yükselen bir dolmen'di.

Kafasını toparlamak için genç kadın taşın etrafında bir kaç kere dolandı. Artık yolunu kaybetmiyeceğinden emindi. Ormanın bu kısmı, Peri taşı ile, Kurt Deresi, Trouspoil çeşmesi, ölüler Feneri'nin bulunduğu Üç Baykuş kavşağı ile, çocukluk maceralarının geçmiş olduğu yerlerdi.

Dikkatle dinleseydi, oduncuların rüzgârda savrulan tok balta seslerini bile duyabilirdi.

Gerbier köyünden gelenler, ekseriya yaz aylarını ağaçlar arasında geçirirlerdi.

Doğu cihetinde ise, kararmış kulübelerde oturan kömür yakıcıları vardı. Anjelik, küçükken, bu kulübelere gider, kömürcü dostlarının ikram ettikleri peyniri yer, dönüşte de Gontran'a uzun kömür çubukları getirirdi.

Fakat o zamanlar oraya, Montelu'dan giderdi. Bu sebeple, Plesis'den oraya giden yolu pek iyi bilmiyordu.

Oysa, bugün kendisine ait olan rüyalarının malikânesi beyaz şatoyu ve o muhteşem havuzu bir nebzecik görebilmek gayesiyle Plesis'in civarında az dolaşmamıştı.

Kadife eteğine yapışan otları, tıpkı, bir zamanlar ayni noktada durup yaptığı gibi, dikkatle silkeledi. Rüzgârda koşarken çözülen saçlarını elleriyle düzelterek, omuzlarından aşağıya bıraktı.

Bu merasimlere hâlâ ne kadar bağlı olduğunu düşünerek gülümsedi. Dünyada hiç bir şey ona maziyi unutturmazdı.

Temkinli, ağır adımlarla Peri Taşı'nın yanından ayrıldı. Biraz ileride, kayalara oyulmuş, şimdi şimdi üstü kuru yapraklar ve çamurlu kaplı merdivenleri inmeğe başladı.

Biraz sonra yapacağı ziyaret ciddi ve temkinli olmayı

gerektiriyordu. Anjelik, çıplak ayakları ile bu yola ne zaman bassa, tabiatına hiç uymayan bir garip ürküntüye kapılırdı. Böyle anlarda Pulşeri halası bile onu tanıyamazdı. O bu sessiz sedasiz, uslu kız pozunu sadece orman perilerine göstermişti.

Patika, birden, mavimsi yeşil bir derinliğe inmeğe başlıyordu.

Yamaçtan akan kaynak sularının kıyılarında, uzun saplı, koyu kırmızı yüksük otları bitmişti.

Daha ileride, yüksük otlarının yerini, toprağın üstünde çamurlaşan çürümüş yaprak tabakasını delip çıkan zehirli mantarlar alıyordu. Karanlıkta yer yer ışıldayan fenerlere benziyordu bu portakal renkli, koyu mor başlıklı mantarlar.

Her şey yerli yerindeydi. O tüyler ürperten korku, müziç bir hisle karışan o haşyet dolu heyecan, merak, öteki dünya ile, insana kudret ve üstünlük bahşeden o sihirli âlemle temasa geçmenin verdiği ürküntü...

Patika, artık o kadar dikleşmişti ki, Anjelik düşmemek için kenardaki ağaçlara tutunuyordu.

Dağılan saçları gözlerinin içindeydi... Sabırsız bir hareketle saçlarını geriye itti.

Bu Allah'ın belâsı yerin bu kadar uzak ve çetin olduğunu unutmuştu.

Birden derin bir nefes aldı... Sanki bir yerde bir ışık yanmış gibi, ortalık aydınlanıvermişti.

Bu, bayırın öteki tarafında, şeffaf yeşil yapraklardan süzülen gün ışığı idi.

Yosunlar arasında kuru bir yer bulup kaya'ya sıkıca tutunmak için bir eliyle etrafını yoklarken, birden, kaydı, aşağıda gürüldeyerek akan nehrin üstüne doğru çıkmış olan sivri kaya parçası, ellerini, bileklerini sıyırdı...

Elleriyle kayalara sımsıkı yapışarak, öne doğru eğildi, mağaranın ağzını bir perde gibi örten sarmaşık dallarını araladı.

Mağaranın ağzına gelince söylenmesi icabeden kelimeyi bir türlü hatırlıyamıyordu... Allah'ım, bu parola neydi?

Kafasını çatlatırcasına düşündüğü halde parolayı hatırlayamadı. Mağaranın içinden bir ayak sesi duydu.

Sürüklenerek yaklaşan ayak seslerini dinliyordu... Sonra, kayanın kenarında derisi kemiğine yapışmış kupkuru bir el belirdi. Mağaranın karanlık ağzında buruşmuş, kurumuş bir ihtiyar kadın çehresi seçer gibi oldu.

Kırış kırış olmuş koyu esmer cildiyle bir muşmulayı andıran bu çehrenin iki yanından aşağıya, çalı gibi, beyaz taraz taraz olmuş saç demetleri iniyordu.

İhtiyar cadı misafirine çukura kaçmış fersiz gözlerini kırpıştırarak baktı.

Anjelik o mıntakaya has şiveyle sordu:

— Sen büyücü Meluzin misin?

— Ta kendisiyim ...Ne istiyorsun kızcağızım?

— Sana bunu getirdim.

İhtiyar cadıya içinde biraz enfiye, bir kaç dilim salam. kâğıtlara sarılı tuz ve şeker paketleri, bir parça domuz yağı, bir kese de altın para bulunan çıkını uzattı.

Kadın, çıkının içindekileri teker teker, dikkatle tetkik ettikten sonra, keyfi gelmiş bir kedi gibi sırtını kamburlaştırarak döndü, mağaranın dip tarafına doğru yürüdü.

Anjelik, kadının peşinden mağaraya girdi.

Tepedeki, dikenlerle sarılmış bir delikten süzülen ışıkla aydınlanan, zemini kum döşeli yuvarlak bir oda idi burası... Ortada yanan ateşin dumanı da aynı delikten dışarıya çıkıyordu.

Kıpkırmızı kesilmiş közlerin üstünde, demir bir kazan vardı. Genç kadın, düz bir taşın üstüne oturup bekledi. Öteki Meluzin'le görüşmeğe geldiği zamanlar da böyle yapardı. O, bundan daha yaşlı, daha karaydı. Yaptığı büyüler için küçük çocukları kurban ettiği iddiasıyla, köylüler tarafından bir meşe dalına asılarak öldürülmüştü.

Aynı mağarayı, bir başka büyücünün işgal ettiğini duyan köylüler, sırf alışkanlık eseri olarak ona da Meluzin deyip çıkmışlardı.

Bu orman cadıları nereden geliyorlardı?

Hangi uğursuzluk, hangi beddua onları, ay'ın, baykuşların ve yeni yetişen şeylerin dostu olmak üzere hep bu yerlere sevkediyordu?

Son büyücünün, şimdiye kadar bilinenlerin hepsinden malûmatlı ve hepsinden daha tehlikeli olduğu söyleniyordu.

Muşmula suratlı cadının ateşli hastalıkları engerek yılanı çorbasıyla, nikris illetini, bitlerin kanından elde ettiği tuzla, sağırlığı karınca yağı ile tedavi ettiği kulaktan kulağa dolaşıyor, şeytan'ın en güzide alaylarına mensup cinleri bir ceviz kabuğuna hapsetme sanatını bile bildiği rivayet ediliyordu.

Bu cevizi bir düşmanınıza yedirdiğiniz zaman, onun en korkunç ihtilâçlar içinde kıvranmaya başladığını görebilirdiniz.

Böyle bir büyüden halâs olmak için, Gatens'de, Meryem Ana'nın bir tel saçı ile bir tırnağının muhafaza edildiği «Meryem Ana» mâbedine gitmekten başka çare yoktu.

Hâmile kalan kızlarla, bütün ümitlerini zengin amca veya dayılarının tabiî bir ölümle ölmesine bağlayan delikanlılar, büyücü'nün in'ine giden yolu pek iyi bilirlerdi.

Bütün bu dedikodu'yu uzun uzun dinlemiş olan Anjelik, karşısındaki tekinsiz mahlûku dikkat ve ilgiyle süzüyordu.

Cadı, bir müddet düşündükten sonra, boğuk, çatlak bir sesle sordu:

— Benden istediğin nedir, kızım? İstikbalin sana neler getireceğini mi öğrenmek istiyorsun? Bir erkeği aşk zincirleri ile kendine bendetmeyi mi arzu ediyorsun? Yoksa, uzun bir seyahatle kaybettiğin sıhhatini yeniden kazanmak için bir iksir hazırlamamı mı istiyorsun?

— Uzun bir seyahat yaptığımı ne biliyorsun? diye sordu Anjelik.

— Etrafında uçsuz bucaksız bir yer görüyorum... Kızgın bir güneş yeri göğü kavuruyor. Ver elini bana da istikbalini söyliyeyim...

Anjelik elini vermek istemedi.

— Senden daha basit bir şey istemeğe geldim. Sen bütün orman sâkinlerini tanırsın. Ormanda buluşup köylülere ilâhi okuyan adamların saklandıkları yeri bana söyliyebilir misin. Bu adamlar muhatara ve tehlike içindeler. Onları ikaz etmek istıyorum ama, toplandıkları yeri bilmiyorum.

Cadı'yı bir heyecandır aldı. Yerinden yarı doğrulup, eğri büğrü iki kuru dalı andıran kollarını salladı:

— Sen ki aydınlıklar kızısın, karanlıkların insanlarını niçin tehlikeden kurtarmak istiyorsun? Bırak, bu sansarların leşlerini kargalar yesin.

— Onların oturdukları yeri biliyor musun?

— Ah, biliyorum. Nasıl bilmem? Mütemadiyen ağaçlarımın dallarını kırıyorlar, kurduğum kapanları, tuzakları bozuyorlar, otlarımı çiğniyorlar. Böyle devam ederse, ilâçlarım, iksirlerim için kurutacak tek bir yaprak bulamayacağım. Her gün sayıları biraz daha artıyor. Kurtlar gibi, çalıların arasından sürünerek geliyorlar... Hepsi bir araya toplanınca şarkı söylemeğe başlıyorlar. O zaman, hayvanlar ürküp kaçıyor, kuşlar susuyor, kayalar zangır zangır titriyor. Ben, başımı alıp, dünyanın öbür ucuna kaçmak istiyorum. Onların şarkısı... ah, beni... öldürüyor. Anlıyor musun, kızım? Bu adamlar ne diye ormana geldiler?

— Dinî akideleri yüzünden takibe uğradılar... Kralın askerleri onların peşinde...

— Üç liderleri var, üç avcı. Yaşlıları hepsinden daha esmer... Çelik gibi sert bir adam. Onların büyük başkanları pek az konuşuyor ama, konuştuğu zaman, kamasıyla bir geyiğin gırtlağını kesiyor sanırsın. Hep kandan, hep edebiyattan bahsediyor. Beni iyi dinle...

Genç kadına öylesine yaklaştı ki, Anjelik, cadının pis kokulu nefesini yüzünde hissetti.

— Beni iyi dinle, küçük kızcağızım. Bir gece, ağaçların arasından onların toplantılarını seyrediyor ne yaptıklarını anlamaya çalışıyordum. Büyük başkan, bir meşe ağacının altından durmuş, konuşuyordu. Bir ara, gözlerini benim bulunduğum tarafa çevirdi. Beni gördü mü, görmedi mi, iki kor parçası halindeydi. Bakışları, bakışlarıma değince, gözlerim yanmaya başladı. Yaban domuzlarını, kurtları bakışlarımla kaçıran ben, oradan kaçmak zorunda kaldım. İşte bu adamın kudreti bu derece büyük... Ötekiler, bu sebeple, onun çağırısına koşup, ona itaat ediyorlar, kocaman bir sakalı var. Küçük kızları parçalayıp gövdeye indirdikten sonra, tüylerine bulaşan kanları yıkamak için pınar başına gelen yırtıcı ayı'ya benziyor.

Anjelik, gülümsediğini göstermemeğe gayret ederek:

— O, Dük dö La Marinier'dir. Dedi, kendisi, Protestanların en büyük liderlerinden biridir.

Bu sözlerden Meluzin hiç bir şey anlamadı. O, adamı «yırtıcı bir ayı» olarak görmeyi tercih ederdi. Fakat, hali, tavrı yavaş yavaş değişti. Karanlık bir deliği andıran dişsiz ağzının kenarlarında gerilen kül rengi dudaklarıyla gülümsedi. Ağzında kalan bir iki diş, o kadar sağlam ve beyazdı ki, cadının bu dişlere ihtimamla baktığı sanılabilirdi. Lâkin, karanlık bir ağızda bu iri, beyaz dişlerin yarattığı manzara daha da tüyler ürpertici idi.

Meluzin, âni bir kararla:

—Seni, onun yanına neden götürmeyecek mişim? dedi, seni bakışlarıyla korkutmaz o, güzel kıszın... Eh, o da...

Sessiz bir kahkahayla, korkunç ağzı, uzun bir an açık kaldı. Sonra mânalı bir sesle ilâve etti:

— O da erkek, ne olsa...

Anjelik, Dük dö La Marinier gibi, dindar bir adamı (taraftarları arasında Patrik diye anılıyordu) tahrik, edip günah

yoluna sürükleyebileceğini tahayyül edemiyordu.

Genç kadının kafasında bambaşka düşünceler vardı. Ve süratle hareket etmek zorundaydı.

Meluzin'e, keyifli keyifli:

— Giderim, giderim diye mırıldandı. Seni oraya götürürüm kızcağızım! Akibet'in öyle korkunç, öyle müthiş ve öylesine güzel ki... Ver elini bana...

Cadı Meluzin, genç kadının avucunda ne görmüştü acaba? ki, birden, sanki acaip bir rüyaya dalmışcasına, gri gözlerinde habis bir ışıltı ile bu yumuşak, beyaz eli itiverdi.

— Kalkıp buraya geldin. Bana tuz, tütün getirdin. Sen benim kardeşim, benim kızımsın artık. Senin kudretin çok büyük.

Anjelik'in küçük bir kızken tanıdığı ilk büyücü de ona hemen hemen aynı şeyleri söylemişti. Yine, tıpkı şu andaki gibi, ürkek ve heyecanlı, aynı taşın üstüne oturmuştu.

Öteki Meluzin de o küçük alna yazılmış olanların karşısında aptallaşmış, şaşırmış, hislerini ifade etmek için aynı sözleri kullanmıştı.

—

Sihirbaz kadınların, kaderini okurken, gösterdikleri bu korku ve ilgi, Anjelik'e daima saf ve toy bir gurur verirdi.

Henüz küçük bir kız çocukken, orada her istediğine -saadet, güzellik, servet- sahip olacağına dair bir güven hissi duymuştu.

Şimdi ise, bir insanın herşeye sahip olduğu halde tatmin hissinden mahrum kalabileceğini anlıyordu. O halde, bu kudret ve nüfuz vaadleri ne diye yüreğinde hâlâ heyecan kıpırtıları yaratıyordu sanki?

Avucuna baktı:

— Söyle Meluzin, söyle. Kral'ı mağlûp edebilecek miyim? Tekrar aşkı bulabilecek miyim?

Fakat bu sefer cevap vermekten kaçınan sihirbaz kadın oldu.

— Kalbinin derinliklerinde saklı olan, kendinin de bildiğin şeylerden başka ne söyleyebilirim sana, dedi.

— Cesaretimi kırmamak için mi gördüklerini söylemekten kaçınıyorsun?

Cadı, kıkır kıkır güldü:

— Haydi, çabuk ol, siyah sakallı her halde seni bekliyordur.

Mağaradan çıkmazdan önce, gitti, küçük bir torbacık getirip Anjelik'e verdi.

— Bunun içinde bazı şifalı otlar var. Her gece, bundan bir tutam kaynar suda ıslatıp, ay ışığında bırakacaksın, ve güneş doğarken bu suyu içeceksin. Bu sayede kollarına bacaklarına kuvvet gelecek, ellerin sımsıkı olacak, memelerin süt dolmuş gibi kabarıp sertleşecek... Ama dolan süt değil, gençliğinin o ateşli kanı olacak...

Mağaradan çıktıktan sonra, peşpeşe yürümeğe başladılar. Cadı bir yol takibetmiyor, istikameti sanki görünmez bir takım işaretlerle tayin ediyordu.

Dalların ardında gökyüzü kararmaya başlamıştı.

Anjelik muhafızı Montadur'u düşündü. Acaba kayboluşunu farkedecek miydi? Pek ihtimal yoktu.

Montadur sabahları gelip genç kadını selâmlamak için müsaade istemişti. Bu, Mösyö dö Marillak ile Mösyö dö Solinyak tarafından ihdas edilmiş bir mecburiyetti. Maksat, mahpusu rahatsız etmek değil, günde bir defa olsun, muhafızı tarafından görülmesini sağlamaktı.

Aslında, şişko yüzbaşı, bu mecburiyeti günde bir defadan fazlaya çıkarmayı canü gönülden istiyordu ama, Anjelik'in o soğuk ve mağrur tavrı adamın canını sıkıyordu.

Nezaket veya sohbet konularındaki bütün teşebbüsleri, genç kadının buz gibi ifadesiyle donup kalıyordu.

Anjelik, gözünün kuyruğu ile, adamın ağzında gevelediği

sıkıcı iltifatların gırtlağında düğümlendiğini, tarçın rengi bıyıklarını hırsla kemirdiğini görüyordu.

Montadur, odadan çıkarken, öteki misyon tarafından kendisine büyük bir itimatla tevdi edilen bu işi başaracağını, buraya, kiliseye karşı gelen kâfirleri yakalamak için geldiğini söylemeden edemiyordu.

Her gün, öğleden sonra, alaca kır atına atlıyor, yanında bir kaç atlıyla, civar köylerde yapılan bir kaç zoraki din değiştirme törenlerine gidiyordu.

Bazan, rastladığı inatçı bir Protestanı, bizzat «meşgul olmak» üzere, şatoya getiriyor, ondan sonra, kırbaç darbeleri, «Dinini değiştirdiğine yemin et!» diye haykıran boğuk, kaba seslere karışıyor, ve korkunç gürültü şatonun dış binalarına kadar aksediyordu.

Yüzbaşı Montadur Allah yolunda gösterdiği bu şevk ve gayretle Markiz dü Plesis'in hayranlığını kazanmayı umuyor idiyse, büyük bir hataya düşüyordu.

Bütün bu işgüzarlık genç kadının ona karşı duyduğu nefretin biraz daha artmasından başka işe yaramıyor, ilgisini çekmek hususunda Montadur'un yaptığı bütün teşebbüsler semeresiz kalıyordu.

Fakat Anjelik, o sabah, Montadur'un, casusları sayesinde, Grandiye şatosunda kalan Cenevre'li bir papaz'ı tevkif etmek üzere olduğunu duyunca, kulak kesildi.

— Cenevre'li bir papaz mı? Ne işi varmış burada?

— Bizim zındıklar arasında bir isyan hareketi çıkarmak üzere gelmiş. Şansımız varmış ki, durumu önceden haber aldık. Bu akşam, o Allah'ın belâsı La Marinier'le buluştuğu ormandan ayrılacak. Onu Grandiye şatosu civarında kıstıracağım. Şayet Dük de yanında ise, ki tahminime göre öyle olacak, onu da tevkif edeceğim. Mösyö dö Marillak beni bu işin başına boş yere getirmedi. Ne adam olduğumu iyi bilir... Inanınız bana Madam, önümüzdeki yıla kadar Puatu'da tek bir Protestan kalmayacak.

Anjelik, bir zamanlar Filip'in uşağı olan La Violet'i çağırttı.

— Sen reform kilisesine mensupsun, Dük dö La Marinier ile kardeşinin saklandıkları yeri biliyor musun? Bu adamlar bir tuzağa düşmek üzere bulunuyorlar. Onları durumdan haberdar etmeliyiz.

Uşak hiç bir şey bilmiyordu.

Fakat biraz tereddütten sonra, Dük'ün, terbiye edilmiş bir posta şahini ile kendisine arasıra bazı haberler yolladığını söyledi. Protestan'lara yardım için kendisi de, buradaki askerlerden mümkün olduğu kadar malûmat topluyordu. Lâkin, bunlar rapor edilmeğe değen cinsten değildi.

Montadur, göründüğü kadar aptal sayılmazdı. Kendi sesini çok beğenmesine rağmen, etrafına fazla bir şey sızdırmıyordu.

— Bana kalırsa, bahsettiğiniz Protestan papaz'dan askerlerin bile haberi yok. Bir şey bilmediklerine yemin edebilirdim. Böyle şeyler onlara son dakikada haber veriliyor. Montadur, şüpheci olduğu kadar da kurnaz bir adam.

Bunun üzerine Anjelik, şato sahibi senyor ile karısını durumdan haberdar etmek üzere La Violet'i Grandiye'ye yolladı. Fakat ormandaki toplantı mahallini onlarda bilmiyorlardı. Kaçaklar, saklandıkları yeri değiştirmişlerdi.

Mösyö dö Grandiye, ormana girmeğe teşebbüs etmiş, fakat, o sırada «tesadüfen» şato civarında devriye gezen askerler tarafından yoluna mâni olunmuştu.

O zaman, Anjelik'in aklına büyücü Maluzin geldi.

— Ona gidersem, Dük'ün saklandığı yeri bulurum.

Montadur'un burnu dibinden böyle şâhane bir kaçış plânını çoktan beri kurup duruyordu. Kendisini direğe bağlayan ipi şöyle çekip biraz uzatmak... Şimdi, bu teşebbüste muvaffak olacağa benziyordu.

Sihirbaz kadın birden durdu. Kuru kemikten ibaret şahadet parmağını kaldırdı:

— Dinle!

Karanlık yamaçtan yukarı, yapraklar arasından, rüzgârın iniltisini andıran bir ses yükseliyordu.

Biraz daha yaklaştıkları zaman, kâh alçalıp, kâh yükselerek, Tanrı'dan istimdat eden, haşyet dolu, hazin bir ilâhinin ağır melodisini duydular.

Protestan'lar, Vode nehrinin kıyısında Dev Boğazı diye anılan derin bir dağ geçidinde toplanmışlardı. Buraya ,Dev Gargantuanın, geçidi kapayan iki muazzam kayayı bir omuz darbesiyle kaldırmış olduğu rivayetine atfen Dev Boğazı denilirdi.

Çukur'un ortasındaki ateş, alaca karanlıkta kıpkırmızı bir ışıkla alev alev yanıyordu.

Sadece dua eden kadınların beyaz başlıklarını görmek mümkündü. Sonra, ateş'in ışığında bir adam öne doğru yürüdü.

Cadı'nın tarifinden, Anjelik, bunun, Dük Sanmuel olduğunu anlamakta güçlük çekmedi. Bu kocaman sákallı avcı'nın heybetli görünüşü insanı derhal tesiri altına alıyordu.

XIV. Lui, Dük'ü saray'da gördüğü andan itibaren ondan hoşlanmamış, o da bu hoşnutsuzluk sebebiyle malikânesine çekilip, o tarihten sonra ömürünü orada geçirmişti.

Dük Samuel dö La Marinier, dizlerinin üstüne kadar çıkan çizmeleri, siyah yeleği, kamasını tutan kalın kemer'i, çaprazlama astığı kılıç kayışı, Hügno köylülerini göbeklerinin genişliğine göre ya Kalven'e veya Luter'e benzeten o yassı, tek tüylü şapkası ile, insana dehşet veren bir manzara arzediyordu.

O, sanki bir başka devrin, insanların daha kaba ve vahşi oldukları, incelik nedir bilmedikleri bir devrin adamıydı.

Bu tüyler ürpertici karanlıklar, sarp, yalçın kayalar diyarında tam ruhuna uyan bir atmosfer bulmuştu.

Dük'ün kuvvetli sesi, sert ve kalın bir tonla yükselip yalçın kayalarda derin akisler yaratarak Anjelik'in kulaklarına çarptığı zaman, genç kadın titremeğe başladı...

— Kardeşlerim... Oğullarım, uzun bir sükût devresinden sonra, başlarımızı kaldırıp, Tanrı'ya hizmet etmenin lüzumunu idrâk edeceğimiz gün geldi... Kitabınızı açınız... Ne görüyorsunuz?

«İsa hazretleri, kudretli bir insan olarak ileriye atılacak... Herkesin gıptasını celbedecek. Bir muharip gibi haykıracak, evet, kükreyecek... Düşmanlarına galebe çalacak. Uzun zamandır hareketsiz kaldım. Kendimi tuttum... Dağları tepeleri hâk ile yeksan edeceğim, onların bütün şifalı otlarını, kurutacağım... O zaman ,onlar ,geri dönecekler... Oyma putlara inandıkları, erimiş madenden çökdükleri pullara «Siz bizim Tanrı'mızsınız» dedikleri için utanacaklar...»

Dük'ün sesi, gecenin sükûnetinde dalga dalga açılarak yükseliyordu. Anjelik, sırtından aşağı buz gibi bir ürpertinin dolaştığını duydu... Sihirbaz kadına döndü...

Meluzin, usulca, bir gölge gibi kayarak oradan uzaklaşmıştı. Gökyüzü, ağaç tepelerindeki aralıklardan gümüşî bir beyazlıkla parlıyordu ama, Dev Boğazı'nın üstündeki öfkeli kara bulut, herşeyi tüyler ürpertici bir karanlığa boğmuştu. Kalabalığın arasından bir ses yükseldi :

— Ama, Kral'ın askerleri karşısında ne yapabiliriz?

— Her şey yaparız... Bizim sayımız Kral'ın askerlerinden daha fazla... Üstelik Allah da bizimle beraber...

— Kral'ın kudreti çok büyük.

— Kral bizden uzakta bulunuyor. Koca bir eyalet halkı kendini müdafaaya kalkışırsa Kral ne yapabilir?

— Katolik'ler bizi ele verirler.

— Kral'ın askerlerinden katolik'ler de bizim kadar korkuyorlar. Ağır vergiler altında onlar da bizim gibi inliyorlar. Ayrıca sayıları da bizden az... En zengin topraklar bizim elimizde.

Pek yakınlarda, bir baykuş, iki kere öttü...

Anjelik yerinden sıçradı. Dev Boğazı'nın üstüne derin bir sessizlik çökmüştü.

Genç kadın, tekrar başını kaldırdığı zaman, Hügno liderinin kendi bulunduğu tarafa doğru dönmüş olduğunu gördü.

Alevlerin ışığı, adamın kalın siyah kaşları altından bakan derin gözlerini kızıl bir ışıltıyla tutuşturmuştu.

Meluzin, «Kor gibi gözleri var, ama sen onun gözlerine korkmadan bakabilirsin.» demişti.

Baykuş bir kere daha öttü... Kadife gibi yumuşak, karanlık, kasvetli bir sesle...

Bu, bir işaret miydi? İbadet edenlere, yaklaşan bir tehlikeyi mi haber veriyordu.

Anjelik, dudağını ısırdı.

— Gitmem lâzım... dedi kendi kendine, bu benim son kozum...

Çalılar arasından çıktı. Dikenli dallara tutuna tutuna, Hügno'ların bulunduğu düzlüğe inmeğe başladı.

Ceneviz'li papaz'ın hayatını kurtarmak için giriştiği bu işte, geri dönüşün çok güç olacağını hissediyordu.

Patrik Samuel de La Morinier, sadık Protestan tab'anın Kral'a karşı besledikleri inancı sarsabilecek yegâne insandı.

La Morinier elli yaşlarında, dul, üç kız babası (kız babası olduğuna müthiş üzülürdü) bir adamdı. Evlenip çoluk çocuk sahibi olan iki erkek kardeşi, Hugh ve Laucelot ile birlikte malikânesinde oturmaktaydı.

Bütün aşiret, Patrik'lerin haşin idaresi altında yaşarlar, günlerini ibadet veya avlanmakla geçirirlerdi.

La Morinier'in, mutantan, muhteşem eğlenceler tertiplediği günler artık mâzi olmuştu.

La Morinier ailesinin kadınları gülmeyi bile unutmuşlardı. Müteaddit hocaların elinde yetişen çocuklar, daha pek küçük yaştan yunanca, lâtince öğrenirler, kitabı mukaddes'i hatmederlerdi.

Erkek çocukların iyi birer avcı olarak yetişmeleri için mızrak ve kama kullanmayı öğrenmeleri şarttı.

La Morinier, altın saçları bir çoban başlığının içine saklanmış, çıplak ayakları ile bayırdan inen, Saray lehçesiyle konuşan Anjelik'i ilk defa gördüğü an, acaba, onun da kendisi kadar ateşli bir insan olduğunu düşünmüş müydü?

Genç kadında, dışarıya akmak için menfez arayan o müthiş kin'i farkedebilmiş, bu sayede onun, kendi fikirlerini kabule yanaşacağını sezmiş miydi?

7. BAHİS

Akşam avı'nın sona erdiğini bildiren boruyu öttüren adamı Montadur şimdilik kendi haline bırakmıştı.

Bu, belki de Kamburg malikânesinin Plesis'e yakın oluşundan, ve yüzbaşının zavallı Hügno köylüsünü her istediği an ele geçirebileceğinden emin bulunuşundan ileri geliyordu.

Genç kızken, Anjelik ile kız kardeşleri, komşu köylerdeki eğlence ve ziyaretlerde rastladıkları, gırtlağında yutkundukça inip çıkan çıkıntısı, sırık boyu ile o sıska delikanlıyı aralarında alay mevzuu yaparlardı.

Aradan geçen seneler zarfında, Baron dö Ramburg ağzının kenarlarına düşen bir bıyıkla beraber, karnı hiç boş kalmayan, eteklerinden bir ordu solgun benizle çocuğun kaynaştığı bir zevce edindi.

Kendisi gibi Hügno olan emsallerinin aksine, Baron dö Ramburg pek fakirdi.

Halk arasında, Ramburg ailesindeki bu fakrü zaruretin, tâ dokuzuncu göbekte başladığı, buna da, aileden bir şövalyenin bir şato bahçesinde uyumakta olan bir peri'ye tecavüze yeltenmesinin sebep olduğu rivayet edilirdi.

Bu lânetlenme, ümit edildiği veçhile, aile'nin Kalven mezhebini kabul edişinden sonra daha da tehlikeli bir hal almıştı.

Aile'nin son ferdi olan İsak, sarmaşıklarla kaplı bir kule'nin gölgesinde yaşadı. Bütün yaptığı iş, veya kendisinden istenen yegâne iş, av borusunu öttürmekten ibaretti. O çelimsiz, o nahif vücuttan böyle kuvvetli bir nefes'in nasıl olup da çıkabildiğine şaşmamak kaabil değildi.

İsak'ın dâvet edilmediği av partisi yok gibiydi. Zira, borusundan öyle âhenkli, öyle çeşitli sesler çıkarabiliyordu ki, avcılar, tazılar ve av hayvanları onun borusundan çıkan seslerle âdeta mest oluyorlardı.

Fakat son bir yıl zarfında av partileri seyrekleşmiş, Katolik ve Protestan ağalar, kendi arazilerine çekilip, şu askerî harekâtın yatışmasını beklemeye koyulmuşlardı.

Baron dö Ramburg, mutlaka, Dük dö La Morinier'in emirlerine boyun eğmiş olacaktı. Dük'e karşı gelmek her babayiğit'in harcı değildi.

Anjelik, siyah pelerinini rüzgârda savurarak kendisine doğru gelen Dük'ü görünce bunu daha iyi anlamıştı.

Dük, şu anda, mavi gök'ün fonu üstünde, Dev Boğazı'nın karanlık atmosferininkinden daha haşmetli ve heybetli görünüyordu.

Şimdi katır tıknaklarının kapladığı bu arazi şeridi üstünde bir zamanlar Roma'lılar ordugâh kurmuşlardı. Duvarları arasında çiriş otlarının fışkırdığı, yarı harap küçük Venüs mâbedi hâlâ ayakta duruyordu.

Acaba, Romalılar, burada, şeytanların kaynaştığı bir uçurumun kenarında olduklarını hissederek, Tanrı'larına akla hayale gelmiyen kurbanlar veren orman sâkinlerinin şerlerinden kendilerini koruması için ilâhe Venüs'e yalvarmışlar mıydı?

Mâbet, bir harabe halindeydi. Fakat, çift sütunlu bir veranda ile, üstüne lâtince bir takım yazıların hâkkedilmiş olduğu müselles şeklindeki kapı süsü duruyordu.

Anjelik, verenda'nın gölgesine oturdu. Dük, genç kadının

karşısındaki bir taşın üstüne ilişti. İki erkek kardeşi, şöyle yanda durdular.

Romalıların ordugâh yeri, şimdi, Fügno'ların, kaçan ve dağılan fertlerini bir araya getirmek için giriştikleri hareketin toplanma mahalli vazifesini görüyordu.

Hügno köylüleri, firariler için getirdikleri silâh ve diğer malzeme ve evrakı yıkık Venüs mâbedinin içine saklıyorlardı.

Mâbed'in bütün araziye hâkim bir tepenin üstünde bulunması dolayısiyle, burada gafil avlanmamak hususunda hazırlıklı olabilirlerdi.

Dük, genç kadına, Cenevizli papaz için katlandığı eziyete bir kere daha teşekkür ederek söze başladı.

Genç kadının bu hareketi, haksızlık karşısında isyan eden insanların itikad ve imân mânialarını yıkacak kudrete sahip olduklarını ispat etmişti.

Müstebit hükümdarlarının tecavüzkâr ve çirkin muamelesi, onları ayni yol'a sevkeden müşterek bir sebep idi.

Kral'ın genç kadına reva gördüğü muameleden Dük'ün haberi vardı. Bunlar yetmiyormuş gibi, bir âdi suçlu mevkiine düşürerek hapsetmişti.

Madam dü Plesis, buraya gelebilmek için mahpusların elinden nasıl kaçmıştı?

Anjelik, yer altındaki gizli bir geçitten kaçtığını, Montadur'un kat'iyen şüphelenmediğini söyledi.

Dük dö La Marinier, size bir sual sorduğu zaman onu cevapsız bırakmak mümkün değildi.

Sesinin o emdirici ton'u başınızdan geçenleri anlatmanız için sizi âdeta zorlardı.

Kalın, gür kaşlarının altındaki derin bakışlı gözleri, pırıl pırıl yanan iki altın parçası gibi yüzünüze dikildiği zaman, tâ yüreğinize işleyen bu bakışlar altında ezildiğinizi, yorulduğunuzu hissederdiniz.

Anjelik, gözlerini adamın bakışlarından kaçırdı.

Hazreti İsa'nın bu çetin, bu boyun eğmez hizmetkârından korkan büyücüyü hatırladı.

Anjelik bugün Dük'le buluşmaya gelirken, mevkii ile mütenasip, kıymetli, kalın koyu renk bir satenden yapılmış bir esvap giymişti. Belini sıkan korse ve içindeki üç kat jipon ile, o daracık pasajdan geçmesi bir hayli güç olmuştu.

Uşağı La Violet, hanımının pelerinini taşıyarak ona refakat etmiş, şimdi de sâdık ve hürmetkâr bir hizmetkârdan beklendiği veçhile biraz geride, hareketsiz duruyordu.

Anjelik, Dük ile müsavi bir mevkide ve onunla eşit şartlar altında görüşebilmek için, bu mülâkatın mümkün olduğu kadar resmî olmasını arzu etmişti. Genç kadın, mermerleri asırların tesiriyle kararmış bir Roma mâbedinin merdivenlerinde oturuyordu.

Kuru erik rengi esvabının uzun eteklerinden kırmızı deri ayakkabılarının burunları görünmekteydi. Ciddî, ağırbaşlı bir tarzda taranmış olan saçları, rüzgârda dağılıp çözülmüştü.

Karşısında konuşan adamın kalın, tok sesini dinliyordu. Kalbinde bir pençenin tazyikini hissediyordu.

Dük'e karşı bir ilgi duymuştu ama, korkuyordu. Sanki ayaklarının dibinde uçsuz bucaksız bir uçurum vardı... Sanki, sebat ve metanetle, bu uçuruma atlamak zorunda kalacaktı.

— Benden istediğiniz şey nedir Sör?

— Dost ve müttefik olmanızı istiyorum. Siz Katolik'siniz, fakat ben reform kilisesine mensubum. Buna rağmen, bu dinî işkence karşısında düşünce ve inanış hürriyetimiz uğrunda müttefik olabiliriz... Montadur sizin çatınız altında yaşıyor O'nun hareketlerini takip edip bile bildiriniz... Sonra, sizin Katolik köylüleriniz de var.

İnsanı tahakkümü altına alan irade kuvvetini arttırmak için ona doğru eğildi:

— Onların kafalarına şunu sokunuz ki, onlar da bizim

köylülerimizle aynı cephededirler. Bizimkiler onlar gibi Puatu'nun evlâtlarıdır. Asıl düşman, mahsullerini ellerinden almağa gelen askerdir. Onlara vergi memurunu hatırlatınız. Arazi ve mülk vergisini, nüfus vergisini anlatınız. Eskisi gibi, kendi efendilerinin idaresi altında daha rahat yaşamayı mı tercih ederler, yoksa, yegâne mükâfatı, doyurmaları için bir ordu, yabancıyı gönderen, yüzünü bile görmedikleri bir Kral'a hizmet etmeyi mi?

Dük, deri av eldivenli elleri, kocaman dizlerinde, böyle öne doğru eğilmiş konuşurken, artık Anjelik'in gözlerini ondan kaçırmasına imkân kalmamıştı.

Dük, bu derin imanı genç kadının yüreğine damla damla akıtarak müthiş ve cüretkâr bir teşebbüse girişirken, bağlarını koparmak için son bir hamleyle kıvranan, etrafına saldıran bir dev'i andırıyordu.

Anjelik, bu derin, büyük dâvanın insan üstü bir gayretle yükselip yayılarak Fransa'nın efendisi tarafından fırlatıldığı bataklıktan kendisini kurtarmak istediğini görüyordu.

Taşra eyaletlerinin tarlalarında onca alın teriyle elde edilen paraların Versay'daki çılgın eğlencelerde veya Loren ve Pikardi hududunda yapılan sonu gelmez harplerde heba olduğunu, Puatu'lu ileri gelenlerin, Kral'ın sabah merasimlerinde gömleğini veya şamdanı tuttukları sırada, zengin toprakların dalâvereci kâhyalar elinde harap olup gittiğini iyice anlıyordu.

Bir kısım halkın ise vergilerle sömürüldüğünü, saray'dan yüz bulamayan bu insanların hakir ve zelil görüldüğünü farketmemek imkânsızdı.

Açlık ve kıtlık, korkunç bir engerek yılanı gibi sürünerek köylere yaklaşıyordu.

Adalet ve mantık müdafii olarak gönderilen askerler, Hügno veya Katolik olsun, bütün köylüleri, mahsulü yetiştiren, otlakları koruyan elleri nasırlı, kocaman siyah şapkalı

bu biçare insanların ıstırabını son haddine vardırmışlardı.

Anjelik bunların hepsini biliyordu, ama Dük'ün anlattıklarını dikkatle dinledi.

Rüzgâr gittikçe şiddetleniyordu. Genç kadın, hafifçe ürpererek, yüzüne doğru savrulan bir saç tutamını eliyle yana itti.

La Violet, hürmetkâr bir tavırla hanımının pelerinini takdim etti. Anjelik, âdeta heyecanla pelerine sarıldı.

Ellerini uğuşturarak, karşısındakinin kalbine işleyen yeşil gözleriyle Dük'ün yüzüne baktı. Hararetli bir sesle:

Evet, size yardım edeceğim, dedi; fakat mücadeleniz süratli ve kanlı olmalı... Bir çukura girip ilâhî okumakla ne elde edeceğinizi umuyorsunuz? Kasabalar zaptedip, yolları tutmalısınız. Onların yardım kuvveti istemelerine fırsat bırakmadan bütün eyaleti bir kale şekline sokmalısınız. Kuzeyden Güneye, bütün kapıları ele geçirmelisiniz. Dâvanıza diğer eyaletlerin, Normandiya, Britanya, Sentonj de Beri'nin katılmalarını da sağlamalısınız. Kral, sizinle, sanki bir başka Kral imişsiniz gibi anlaşmaya yanaşmak mecburiyetinde kalmalı, şartlarınızı kabul edecek duruma düşmelidir.

Dük, genç kadının bu galeyanı karşısında âdeta irkildi. Sonra kendisini toparlamaya çalışarak yanık yüzü kıpkırmızı, gözleri alev alev genç kadına baktı.

Bir kadının kendisiyle böyle konuşmasına alışık değildi.

Fakat sinirlerine hâkim oldu. Uzun, sivri sakalının uçlariyle oynayarak, bir müddet öylece oturdu.

Birkaç dakikâ önce, bütün kadınlar gibi mânasız, münasebetsiz bir mahlûk sandığı şu kadının, vahsî kudret ve kuvvetine güvenebileceğini anlamıştı.

Rişliyö devrinde hizmet görmüş olan bir amcasının sık sık tekrarladığı bir takım sözleri hatırlıyordu. Rişliyö, siyaset ve casusluk alanlarında kadınların kullanılmasına taraftar bir idareciydi.

«Bu şehrin temellerini el altından yıkıp mahvetmek konusunda kadınlar erkeklerden bir misli daha kuvvetlidirler.

Açıkça itirafa hazır olsalar bile kadınlar mağlûbiyeti canü gönülden aslâ kabul etmezler. Kadının fendi denen o keskin aletle uğraşmak için insanın sağlam bir çift eldivene ihtiyacı vardır. Ama, bu kadar keskin bir başka âlet tanımıyorum ben...»

İşte, Rişliyö, kadınlar hakkında böyle düşünüyordu.

Dük, derin bir nefes aldı:

— Madam, çok doğru söylediniz. Tutulacak yegâne yolun bu olduğunu belirtmekte yerden göğe kadar hakkınız var. Niyetiniz bu yoldan gayenize ulaşmak değilse, silâhlarımızı derhal bırakmamız gerekir. Sabırlı olunuz. Bize yardım ediniz. Bir gün herşey sizin dediğiniz gibi olacak. Bu hususta size söz veriyorum.

8. BAHİS

Bundan sonra, Puatu topraklarından yeni bir cürüm ve müsademe rüzgârı esmeğe başladı.

Yemyeşil çimenler arasında binlerce kırmızı üniformalı muhafızın yaydığı nefret dereleri akıyordu.

Her şey, üç Baykuş, kavşağında dört muhafızın asılması olayı ile başlamıştı.

Cesetlerin göğüslerine asılmış yaftalarda şu kelimeler okunuyordu:

«Kundakçı, çapulcu, kıtlık, felâket.»

Askerler, arkadaşlarının cesetlerini asıldıkları ağaçlardan indirmeye cesaret edemediler.

Zira, cesetler ormanın hemen başlangıcında bir yere asılmışlardı. Ormanın iç kısımlarında Protestan köylülerin saklı olup olmadıklarından emin değillerdi. Böylece kırmızı ünifor-

malı dört korkunç hayalet, asıldıkları yerde ağır ağır dönerek, gelip geçenlere Eyâletin üstüne çöken tehlikeleri hatırlatıp durdular; yangın, yağma, açlık ve felâket bulutları dolaşıyordu.

Yaz mevsiminin coşkunluğu içindeki ağaçlar âdeta yeşil bir mâbed manzarası arzediyor ve bu güzellikler arasında kırmızı üniformalı dört ceset olduklarından daha korkunç görünüyorlardı.

Hiddetten kudurmuşa dönen Montadur sert bir mukabelede bulunmak istedi.

Ele geçirdiği bir Protestan'a La Marinier'in saklandığı yeri söyletmek için akla gelmedik işkenceler yaptı. Sonra, yanına en çetin adamlarından bir kaçını alarak orman'a daldı. Bir kaç saat yol aldıktan sonra o müthiş sessizlik ve karanlık cesaretlerini tüketmişti.

Ağaçlar öylesine sık, dallar ve kökler öylesine girift idi ki; ayaklarındaki kalın çizmelerle mütemadiyen dallara, köklere takılıp düşüyorlardı.

Ayak patırtıları ile tatlı uykusundan uyanan bir baykuş meşum sesiyle ötüverince, hesapları tamam oldu.

— Bu... bu onların sesi, yüzbaşım. Ağaçların arasındalar. Hepimizi yakalayacaklar.

Askerler, bir parçacık gökyüzü görebilmek, ağaçlar arasında bir düzlük, insan ayağı basmış bir yol bulabilmek ümidiyle çırpınarak kaçmaya başladılar.

Korku gözlerini kör etmişti. Ormandan çıkmak için çabaladıkça yollarını biraz daha kaybettiler. Öyle ki, ormanın nihayetini ancak akşam karanlığı bastırırken buldular.

Sürülmüş tarlalara çıktıkları zaman o kadar sevindiler ki, bazıları yere kapanıp toprağı öptüler, en yakın kiliseye mumlar adadılar.

Montadur ile adamları ormanda ilerleyip gayelerine varmış bile olsalardı, elleri boş dönmeğe mahkûmdular. Hügno liderlerine çoktan haber uçurulup, vaziyet bildirilmişti.

Montadur, mahpusunun son günlerde kendisine karşı gösterdiği dostluk ve yakınlığın, uğradığı aksiliklerle ilgili olabileceğini akıl edemiyordu.

Daima uzak ve soğuk duran, odasından hiç çıkmayan o mağrur kadın artık gelip kendisiyle konuşuyordu. Bu yeni durumla yüzbaşı öylesine mest olmuştu ki, genç kadına «kendi masasında» yemek yemek teklifinde bulunmaya bile cüret etti.

Markiz'in bu dostluk temayülünü can sıkıntısına hamlediyor, meşhur cazibesinin (!) ve ona karşı gösterdiği nezaketin nihayet semere vermeğe başladığını düşünüyordu.

Yüzbaşı, sevincinden ne yapacağını şaşırarak, genç kadına karşı gösterdiği ilgi ve ihtimamı bir kaç misline çıkardı. Bu aristokrat kadınlara zor kullanmak para etmezdi. Onları yola getirmek için bazı zahmetleri sineye çekmek lâzımdı.

Montadur, uzun zamandır sürüncemede kalan bu zaferin başdöndürücü sarhoşluğu içinde ruhunda gizli kalmış şiir ve romantizmi keşfediyordu.

Ah, şu Allah'ın gazabı kâfirler, şurada geçireceği tatlı günleri zehir etmeselerdi, ne olurdu!

Mösyö Marillak'a mektup yazarak takviye kuvvetleri istedi.

Hem Markiz dü Plesis - Bellied muhafaza, hem de gittikçe güçleşip büyüyen din değiştirtme meselesini idare etmek kolay değildi.

Yüzbaşıya yardım için bir alay daha gönderildi ve Sen Meksan civarında karargâh kurmaları emredildi.

Kuvvetlerinin başında bulunan teğmen Mösyö dö Rons askerlerini kasaba'ya yerleştiremediğini, yola ve Sevr nehrine hâkim bir şatoda silâhlı Hügno'ların bulunduğunu bildirdi... Acaba bu şatoyu ele geçirmesi mi icabediyordu?

Montadur ağır bir küfür savurdu. Ne hakla hizmet ediyordu b uherif? Protestan'lara artık eziyet edilmeyeceğini mi sanıyordu?

Ne dediğini bilmiyordu bu Rons. Oraya gidip karşısına dikilirse belki aklı başına gelirdi.

— Ne, beni bu kadar çabuk mı bırakacaksınız? diye sordu Anjelik, en şuh, en sevimli edasıyla...

Yüzbaşı'nın tam karşısında oturuyordu.

Biraz önce getirdikleri bir sepet olgun kirazdan iştiha ile atıştırıyor, parlak, sıhhatli dişleri iri, kırmızı kirazları ısırırken inci gibi ışıldıyordu.

Montadur kararını verdi, Mösyö dö Rons kendi başının çaresine bakmaya mecburdu. İcabederse, Parthenay'a doğru biraz yukarılara kayması mümkündü.

Halk arasındaki husumet öylesine artmıştı ki, kendisinin burada başını kaşımaya vakti yoktu.

Köylüler, atlarının ayaklarına batsın diye yerlere çivi serpiştirmeye bile teşebbüs etmişlerdi. Bu alçakların hepsi aynı idi. Katolik'ler de Hügno'lar kadar hınzırlık ediyorlardı.

Hepsinin bodrumlarında altın dolu küpler vardı ama yine de rahat duramıyorlardı.

Ne tarafa baksalar, üç asırlık düşmanlarının kor kibi yanan gözleri ile karşılaşıyorlardı; kurtlar, askerler ve vergi tahsildarları...

Halk, gittikçe daha büyük bir paniğe kapılmaktaydı. Zira, bir Protestan'ın harmanı ateşe verildiği zaman, yangının Katolik'lerin mahsullerine siyareti önlenemiyordu.

Bu vahşi herifler, din uğruna üç koçan mısırı bile feda etmek istemezlerdi.

Araplarınkini andıran gözleri, arkanızı döner dönmez sıkılan yumrukları ile bu Puantu'luların hepsi biribirine benziyordu.

— Çetin cevizleri bana gönderin, dedi Anjelik, ben onları yola getiririm.

Bu konuşma üzerine şatoya girip çıkanlar çoğaldı. Anjelik'in bazı Katolik komşuları da ziyarete geldiler. Bunlardan

biri, her zamankinden daha fazla şişmanlamış olan Mösyö dö Kruasek idi.

Adam, Anjelik'in öne sürdüğü fikirlere kolayca yanaştı. Yıllarca, gizli gizli hayran olduğu bir ağızdan emir almak hoşuna bile gitmişti.

Mösyö ve Madam Faymoron, Mermeno'lar, Sen Oben'ler, Maziyer'ler de genç kadını ziyaret edenler arasındaydılar.

Böylece, cemiyet dışı bırakılan mahpus ile orman bölgesinin bu münzevi insanları arasında bir nev'i cemiyet hayatı başladı.

Montadur bunları gördükçe keyfinden kabına sığmıyordu.

Mösyö dö Marillak'a bir mektup yazarak, Madam dü Plesis'in, bu ağır meselede, kendisine, yılmak yorulmak bilmez bir gayretle müzahir olduğunu bildirdi.

Mukaddes yemin teşkilâtına mensup efendiler buna canü yürekten sevinmiş olacaklardı.

Yüzbaşı, her geçen gün gözüne biraz daha füsunkâr görünmeğe başlayan bu kadının cazibesinden kendini kurtarmanın güçlüğünü anlıyordu.

Yeniden olanca güzelliğine kavuşmuş, bir ara kaybettiği giyinme zevkini yeniden elde etmiş olan Anjelik, artık evinin idaresine hakim vaziyete geçmişti.

Yanaklarındaki bu yeni pembeliğin, saçlarındaki bu canlı pırıltının sebebi cadının verdiği iksirler mi olmuştu?

Vücudu o eski cevvaliyetini kazanmış, iştiyak ve ihtirasının ateşi ruhunu tutuşturmuştu.

Her zaman güç bir işe başlarken duyduğu o tarifsiz heyecanla, yılmaz, yenilmez bir insan olduğunu bir kere daha hissetmenin sarhoşluğu içindeydi.

Evet, bazan bu his onu yanlış yollara sevketmişti, ama şimdi ayaklarının altında toprak kımıldıyor, hararet yükseliyor, masmavi gök yüzünde, yığın yığın fırtına bulutları toplanıyordu.

Yaz mevsimi, bütün sıcaklığı, coşkunluğu ile üzerlerine çökmüştü.

Harman vaktiydi ama, işler sık sık yarım kalıyordu.

Askerler, kadınları saçlarından sürükliyerek, ayin'e iştirak ettirmek için zorla kilise'ye götürüyorlar, itiraz edenlerin tabanlarını ateşe, bastırıyorlar, sonra da her yarı ölü mahlûklar üstünde cinsî arzularını tatmin ediyorlardı.

Fakat çapulcular ve zorbalar, elleri sopalı, tırpanlı köylülerle pek sık karşılaşıyorlardı.

Huzursuzluk mayası, gittikçe kabarmaya başlamıştı.

9. BAHİS

Dük dö La Marinier ile Anjelik, La Violet'in yumruğu üzerine konmaya alışan bir şahin vasıtasıyla muhabere ediyorlardı.

Kuş'un getirdiği son mesaja göre, buluşma mahalli, metrûk Roma ordugâh'ının civarında, veya Peri Taşı'nın bulunduğu yerdeki bir mağara olarak bildirildi.

Anjelik bu sefer yalnız gidecekti.

Bu gece firarları onu korkutmuyor, bilâkis ona garip bir zevk veriyordu. Montadur, ay doğarken gizli geçitten çıkıp ormana dalan kısa kadife eteklikli kadını görseydi acaba bunun o şık, o muhteşem misafiri olduğuna inanır mıydı?

Toplantı mahallinin yakınlarına kadar sürünerek giden genç kadın, orada ayağa kalkıp yürümek zevkine kavuşuyordu.

Mehtapta etrafın manzarası harikulâde oluyordu... Binlerce kayısı ve kestane ağacının yaprakları, üstünde elmas pırıltıları titreşiyor, meşeler gümüşten yapılmış gibi ışıldıyordu.

Hâlâ ormanda inleri bulunan vahşi hayvanlara rastlaya-

cağı genç kadının aklına bile gelmiyor, bu ihtimal onu bir an bile ürkütmüyordu.

Ormanda yaban domuzları, kurtlar, ve bir rivayete göre vahşi ayılar bile vardı.

Fakat Anjelik'i asıl korkutan bunlar değildi. Darbeleri tâ kalbe işleyen insanlardan daha çok korkuyordu...

Şimdi, gümüşî bir ışıkla yıkanan ormanda yol alırken, çölde kavuştuğu o eşsiz mâsumiyeti, o çocuksu huzuru yeniden kalbinde hissediyordu.

Buluşma mahalline gelince bu sevinci kayboluverdı.

Ürkek ve sabırsız, etrafına bakınarak Hügno'ları aramağa başladı.

En ufak bir çıtırtının bile büyük bir gürültü halinde duyulduğu bu yapraklar dünyasında onların ayak seslerini mutlaka işitebilirdi.

Fısıltı halinde konuştuklarını duyabilir, ağaçlar arasında meşalelerinin kızıl ışığını görebilirdi. Önceleri, Dük dö La Morinier, kardeşleri ile geliyordu... Sonra tek başına gelmek âdetini çıkardı... Bu, Anjelik'in huzurunu kaçırıyordu.

Dük, yalnız geldiği zaman, elinde meşale bulunmuyordu.

Sanki gözleri karanlıkta bile görüyor, ormanı avucunun içi gibi biliyordu.

Adam, siyahlara bürünmüş bir hayalet gibi, kocaman çizmeleri ile kuru dal kırıntılarını çatırdatarak ortaya çıktığı zaman, Anjelik, sebebini anlayamadığı bir ürpertiyle titrediğini hissetti.

Patrik'in sesi, bir mezardan geliyormuş gibi, boğuk ve derin çıkıyor, kor parçalarını andıran gözleri, genç kadının ruhuna işlemek istercesine ışıldıyordu.

Anjelik, bu gözlerde nefret ve azamet görüyordu.

Bu adamda kendisini ürküten, geri püskürten bir şey vardı.

Mulay İsmail bile ona daha az korkunç görünmüştü. Fas

Sultanı kendi çapında korkunç, dehşet verici bir hükümdardı ama, Anjelik, bir kadın olarak ondan korkmamıştı.

Mulay İsmail kadınları seviyor, onları yola getirmek için uğraşmaktan zevk duyuyordu. Onların cazibesine, güzelliklerine, iğfal ve desiselerine bigâne kalamıyordu. Küçük, yumuşak bir el, bir parça zekâ yardımıyla bu çöl aslanını pekâlâ hizaya getirebilirdi.

Dük dö La Morinier için, bütün kadınlar ya iyi, ya kötü, idiler. Erkekleri baştan çıkaran güzel kadınlar aleyhinde Versay'da yaptığı uzun, hararetli münakaşalar hâlâ unutulmamıştı. Kendi karısının çirkin ve huysuz bir kadın olduğunu fark bile etmediği âşikârdı.

Karısı öldükten sonra bir daha evlenmemişti.

Sürdüğü çetin hayat, av, ve nefsine eziyet sâyesinde ateşli kanını kontrol altına tutmayı becermişti. İğrenç bir mahlûk olarak gördüğü kadından nefret ediyor, yaradanın ona kâinat'ta bir yer vermesine içerliyordu.

Anjelik, bu gibi düşüncelerin farkına varmakta çok hassastı.

Böyle mütalâalar onu çileden çıkarırdı. Fakat Kral'la mücadele edebilmek için bu adam'ın kuvvetine ihtiyacı vardı.

Dük'ü hiç kimse yolundan çeviremezdi.

Herşeye rağmen Anjelik, Hügno'larla işbirliği ettiği için Allah ve Meryem Ana huzurunda kendisini suçlu hissediyordu.

Bir gece, bir tepeden bataklığa inerlerken, Hügno'ların henüz kuvveden fiile çıkmamış olan husumetleri birden patlak verdi.

Niort'dan gelmiş olan bir papaz, Dük'ü bekliyecekti.

Anjelik, Dük'ü bu randevuya götürmek için kılavuzluk yapmayı teklif etti.

Orman seyrekleşmiş gibi görünüyor, mehtap ışığı, aşağılardaki damları ve çan kule'lerini şeffaflaştırıyordu.

Tepeden aşağıya baktıkları zaman, som gümüşten oyul-

muş hissini uyandıran, kadifemsi siyah dilimlerle tezyin edilmiş manastır binasını gördüler.

Mehtapta yıkanan avluda, oymalarla süslü bir kuyu, siyah bir binek gibi görünüyordu. Burası Niöl manastırı idi.

Anjelik'in bir an nefesi kesildi. Ne muhteşem bir güzellikti bu, Yarabbi!.

Rahiplerin dua mırıltılarını sinesinde saklayan mâbed, mağrur ve haşyet dolu bir manzara arzetmekteydi.

Anjelik, hatıraların hücumuna uğramıştı. Küçük bir kızken manastırda geçirdiği bir geceyi hatırlıyordu.

Rahip Con, onu Rahip Tomas'ın şüpheli ihtimamından kurtarmıştı.

Şişko bir adam olan rahip Tomas genç kızı, hücresine götürmüş, sözde orada «emniyet» e almak istemişti.

Gözlerinde alev alev yanan bir ifadeyle kıza bakmış, bakmış, «adın Anjelik...» demişti, «Anjelik... Feleklerin kızı...»

Sonra, sonra kendi vücudundaki çürükleri göstererek, «Bak, şeytan bana ne yaptı» diye mırıldanmıştı.

O esrarlı geceyi şu anda bütün heyecanıyla yaşıyor gibiydi.

Dük dö La Morinier, nefret dolu bir sesle konuştu:

— Şehvet düşkünü, putperest rahiplere lânet olsun! Bir gün göklerin ateşi, bu duvarlara çarpacak ve o zaman taş üstünde taş kalmayacak. Ve böylece dünya günahlarından temizlenecek.

Anjelik, şiddetli bir infial ile adama döndü:

— Sus, kâfir! Kâfir! Senin o rezil mezhebinden nefret ediyorum, diye haykırdı.

Feryadı, uzun bir aksiseda halinde geri geldiği zaman, Anjelik müthiş bir korkuya kapıldı.

Bu âciz tehevvür ve endişe sinirlerini iyice germişti.

Dük, ona biraz daha yaklaştı. Anjelik, adamın nefes alışını hissediyordu.

La Morinier, hayvanî bir kuvvetle, genç kadını omuzlarından yakaladı.

Gırtlağına bir şeyler düğümlendi Anjeik'in... Boğazına geçen boyunduruğu silkip atmak istiyordu, ama buna muktedir değildi.

Dük, başıyla ışığı keserek, tehlikeli surette yaklaşmıştı...

Anjelik, erkeğin vücudundan yükselen harp ve av kokusunu teneffüs ederek, öylece, kıpırdanmadan durmak zorundaydı.

Dük:

— Ne dediniz? diye sordu. Bizden nefret mi ediyorsunuz? Ne oldu? Bize yardım etmeğe devam edeceksiniz, yine. Bize ihanet etmiyeceksiniz?

Anjelik, gözyaşlarını içine akıtarak, gururla:

— Hayatımda kimseye ihânet etmedim ben... dedi.

Bacakları titriyordu... Adamın kolları arasına, baygın yığılıvermekten korkuyordu...

Omuzlarını acıtan bu pençelerden kurtulmak için şöyle bir davrandı:

— Bırakın beni, dedi, mecalsiz bir sesle... Korkutuyorsunuz...

Pençelerin tazyiki gevşedi... Dük, yavaşça ellerini çekti.

Anjelik, kalbi gümbür gümbür çarparak yürümeğe devam etti. Ondan korkmuştu, evet... Ama kendisinden de korkmuştu. Ormanın şehveti dâvet eden isimsiz karanlıklarına yuvarlanmaktan korkmuştu.

Kurşunî bir ışıkla açılan şafakla beraber, kömür yakıcılarının kampına vardılar.

Anjelik üşüyordu... Pelerinine sımsıkı sarıldı.

— Hey, köylüler, diğeri bağırdı Dük, çorbanız, peynir ekmeğiniz var mı?

Dumanla kararmış kulübelerden birinde, bir masanın başındaki kırık bacaklı sandalyalara oturdular.

Ev sahibinin karısı önlerine bir çanak sütle domuz eti ve soğanla pişmiş kocaman bir tabak kuru fasulye getirdi.

Gözlerinin içine kadar kararmış, yarı çıplak çocuklar, kül yatağından doğru hayalet gibi belirip gelen, şimdi de sessiz sessiz yemeklerini yiyen bu siyah sakallı adamla, altın saçları çiğ'le ıslanıp omuzlarına dökülmüş olan genç kadına şaşkın şaşkın bakıyorlardı.

Anjelik, arasıra Dük'e kaçamak nazarlar atfediyordu. Bu adamda onu cezbeden şey, geniş omuzları ile Colin Paturel'i hatırlatmasıydı galiba...

Fakat Colin Paturel Adem'di. Kaybolan Cennet'in muhteşem insanı... Bu ise, günahlar, karanlıklar adamıydı...

Anjelik, Plesis'e döndüğü zaman, küçük oda hizmetçisi Bertiy:

— Yatak odanızın kapısına kadar geldi, diye fısıldadı.

— Gelen kim?

— Dev Gargantua... Kapıyı yumrukladı, tırmıkladı... Bağırdı... Ama siz cevap vermediniz.

Anjelik, «vermeyişimin sebebi var» diye düşündü.

Yüzbaşı Montadur, ertesi akşam yine geldi.

— Markiz, Markiz, diye seslendi.

Elleriyle kilitli kapıyı yokluyordu. Anjelik, içeriden, yüzbaşının koca göbeği üstündeki düğmelerin kapıyı tıkırdattığını duyuyordu.

Genç adam, bir dirseği üzerinde doğrularak dinledi...

Montadur'un şehvetli soluğu, artık onu korkutmuyordu...

Şimdi asıl korkmaya başlayan Montadur idi. Bu kapının ardında geceleri pek acaip bir sessizliğin hüküm sürdüğü su götürmez bir gerçekti.

Yüzbaşı, neredeyse, Markiz'in geceleri bir dişi geyik şekline girip ormanı baştan başa dolaştığına dair hizmetçilerin anlatığı masallara inanacakı.

Nihayet dallardaki elmalar kızardı. Ve La Morinier'in üç erkek kardeşi atlarına atlayıp, bütün Eyalet'i dolaşmaya başladılar. Kuzeyde, Tifoj'dan, Doğuda Monkortur'e kadar, Protestan'ların müdafaa hareketleri umulmadık bir intizama girmişti.

Marillak, yüzbaşı Montadur'a:

«Olduğun yerde kal», emrini verdi. «Bulunduğun mevki isyanın en can alıcı noktasıdır. Liderleri ele geçirmeğe çalış.»

Ve ilâve ediyordu:

«Muhafazasıyla görevlendirildiğin şahsa çok dikkat et. Huzursuzluk gittikçe genişliyor, bunda kadının parmağı olabilir.»

Vali, bunun üzerine, Kuzey Puatu'daki askerlerin başına geçti. Muhasara emri alan askerlere mukavemet eden dört Protestan köyünün yakılarak yerle bir edilmesi emredildi.

Yakalananların hepsi asıldı. Kadınlar ve çocuklar bir araya toplanıp aç, çıplak köylerden sürüldüler. Ve bu konuyla ilgili bir ferman yayınlandı.

«Yakılan köylerden geride kalan kâfir kadınlara teselli ve yardımda bulunmak, evlere alıp yiyecek ve su vermek, ısınmalarını temin etmek veya herhangi insanî bir hizmet teklifinde bulunmak kat'i surette yasak edilmiştir.»

Vali'nin askerleri, Protestan haydutları yakalamak üzere bu sefer Puatu'nun merkezî kısımlarına sevkedildi.

La Morinier'in kardeşleri tarafından hatırı sayılır kuvvet toplandığı haber alınınca, Brezür milis kuvvetlerinden yardım istedi.

Nüfusunun ekseriyeti Protestan olan bu şehir pek az sayıda yardım gönderebildi.

Mösyö dö Marillak, bunun akabinde, La Morinier'in küçük ordusunun Brezür'e girdiğini, bütün müdafaa hatlarını perişan ettiğini, mütecavizlerin bomboş sokaklarda, «Şehir

düştü, şehir düştü!» âvâzeleriyle dolaştıklarını düydu. La Morinier'in adamları, silâh satan dükkânları yağma etmişlerdi.

Mösyö dö Marillak, şehri yeniden ele geçirmeye tenezzül etmedi. Bütün bu can sıkıcı işlerin, bir dahilî harp değilse bile bir dinî çarpışma yaratma yolunda olduğunu kabul etmeğe bir türlü yanaşmak istemiyordu. Kalkıp Montadur'la görüşmek üzere Plesis'e geldi.

Hügno'lar, Niöl ormanındaki siperlerinden, sipsivri kargı'ları ile Roma yolunda kurşunî bir kervan halinde ilerleyen orduyu seyrediyorlardı.

Ertesi gün, süvari bölükleri, Montadur'un askerlerine bir kaç takviye taburu bırakıp geri çekildiler.

Aralarında katolikler de bulunmak üzere, mahallî köylülerin husumeti öylesine derindi ki, askerleri ekmek ve şarap yağmuruna tuttular. Bu durum ,Vali'nin huzurunu bir haylı kaçırdı. Daha geniş çapta bir ayaklanmayı göze almadan, birliklerinin hepsini buraya yerleştiremezdi. Askerlerini geri çekerek, Nazır Lovua ile ne gibi tedbirler alınması gerektiğini görüşmek üzere Paris'e doğru yola çıktı.

10. BAHİS

Anjelik, çılgınlar gibi koşuyordu... Öteye beriye takılan pelerinine sımsıkı sarılmıştı.

Yüzünü kamçılayan dallara çalılara aldırış bile ettiği yoktu. Samuel dö La Morinier'i karşısında görünce, korkunç bir sesle haykırdı:

— Heykelleri parçalamışsınız!

Dük, Peri Taşı'nın yanından ağır ağır doğruldu. Kadim ve kapkara serapa nefret ifade eden heykel gibi, öylece durdu. Şu anda şeytanın ta kendisi idi sanki... Anjelik ondan korktukça, hışım ve öfkesi coşuyordu, kudurmuşcasına haykırdı:

— Asıl hain sizsiniz... Beni aldattınız. Katolik'lerle dost

olmuş görünüp onları daha kolay mahvetmek yoluna gittiniz. Siz, şerefsiz bir erkeksiniz...

Sesi âdeta parçalanarak gırtlağında boğuldu. Başının içinde müthiş bir uğultu vardı. Küçük meydancığın etrafındaki meşe ağaçları ile tepesindeki yusyuvarlak ay, hoplaya sıçraya etrafında dansediyorlardı. Yere düşmemek için yakınındaki bir dolmen'e yaslandı. Fakat taş'a dokunur dokunmaz süratle döndü...

— Bana... Tokat attınız!

Patrik'in siyah sakalları arasında hain bir sırıtış belirdi...

— Ben, âciz, edepsiz kadınlara böyle muamele ederim. Şimdiye kadar hiç bir kadın bana bu ses toniyle hitap etmedi...

Anjelik bu ağır tahkir'in altından hırstan çılgına döndü. Karşısındaki meczub'un kalın derisini delebilecek dikenli ok'u bulmakta gecikmedi:

— Kadınlar ha? Sizin yerinize şeytanla sevişmeye canü gönülden razı olmayacak bir kadın tasavvur edemiyorum...

Bu söz üzerine adamın yüzünde beliren ifadeyi görür görmez Anjelik, böyle konuştuğuna bir defa daha pişman oldu...

Dük, genç kadını haşin bir hareketle kollarından yakalayıp tartaklamaya başladı.

— Sevişmek mi? Sevişmek mi? Sevişmekten bahseden kim iğrenç, günahkâr mahlûk... habîs fâhişe...

Delilere has o âmansız kuvvetle Anjelik'i göğsüne bastırıyordu. Alev alev yanan nefesi genç kadının yüzündeydi.

Anjelik, ondan neden bu kadar korkmuş olduğunu şimdi anlıyordu. Farkında olmayarak, şuur altında, bu adam'ın kendisini öldürebileceğini, ölümünün bu adam'ın elinden olacağını hissetmişti galiba...

La Morinier onu boğacak veya gırtlağını kesecekti.

Ormanın bu uzak köşesinde cinayet işlemekten daha kolay ne vardı? İşte, kurban taşı da şuracıkta hazır, bekliyordu.

Bunları bile, bile genç kadın kuvvetli kolların arasında çırpınıyor, kurtulmaya çalıştıkça, yüzünü ellerini, adamın kemer tokasına elbisesinin sert kumaşına sürtüp bereliyordu.

Hasmının kuvveti yavaş yavaş onu mecalsiz bırakmaya başladı.

Ölüm korkusunun yerini şimdi bir başka his alıyordu. Vahşi, kör, aç, çılgın bir şehvet nöbetine tutulmuştu Dük...

İşte bu his, genç kadının bütün kuvvetini felce uğratmaya yetti. Mukavemeti tükendi... Kendisini bıraktı. Şimdi, güçlükle nefes alarak, yerde yatıyordu...

Tam yüzüne çarpan mehtabın gümüşî ışığı gözlerini yakıyor, kamaştırıyordu...

Hareketleri gittikçe biraz daha zayıflıyor, gayesizleşiyordu.

Erkeğin ne olduğunu... Kim olduğunu unutmuştu artık...

Başı arkaya düştü... Toprağın soğuk temasını çıplak etinde hissetti...

Tam kendini bırakacakken birden beyninin içinde çılgın hayaller belirdi, büyücü'nün kehanetlerini hatırladı... Yarı baygın bir halde olmasına rağmen, canhıraş bir çığlık attı.

Çıldırmış gibi, âni bir hareketle, adamın kolları arasından sıyrıldı. Toprağın üstünde yuvarlanıp, ok hızıyla ayağa fırladı... Ağaçların arasına doğru koştu...

Korkunun kamçıladığı bir kuvvetle koştu, koştu, koştu.

Son aylarda gide gele ezberlediği yollarda, içgüdü ile istikametini tayin ediyordu.

Yolunu kaybetmedi. Arasıra durup sinirli, perişan bir halde başını bir ağaca dayayıp ağlıyordu.

Nefretini ormana, rahiplerin dualarını, tuzağa düşmüş Hügno'ların ilâhilerini, yasak bölgede avlanan avcıların suçlarını kurtların kuşların çiftleşmelerini, büyücülerin âyinlerini sinesinde saklayan bu duygusuz hükümdar'a yöneltmek istiyordu.

Koca dünyada sığınacak yeri olmayan, dünyaya gelme-

nin acısını yüreğinde duyan küçük bir çocuk gibi hissediyordu kendini.

Plesis şatosuna vardığı zaman ,gece karanlığı büsbütün artmıştı. Ellerini ,ağzına kapatarak iki defa baykuş ötüşünü taklit ederek seslendi.

Hizmetkârlar onu beklemekteydiler...

Kulenin tepesinden bir baykuş sesi cevap verdi.

Malbrant (kılıç darbesi) elinde bir mumla, onu gizli geçidin ağzında bekliyordu.

— Bu iş böyle devam edemez, Madam. Gece yarıları böyle ormanlarda dolaşmak... Düpedüz çılgınlık. Bir dahaki sefere ben de sizinle beraber geleceğim.

İhtiyar uşak, hanımının kılık kıyafetindeki perişanlığı, saçlarının dağınıklığını, yanaklarındaki göz yaşı izlerini farketmiş olacaktı. Anjelik, toparlandı, çehresine her zamanki mağrur ifadesini vermeğe çalışarak, pelerininin cebinde mendil araştırdı.

— Evet, bir dahaki sefere sen de benimle gel... dedi... Yok, yok, daha iyisi La Violet gelsin. Orman fazla rutubetli. Senin romatizmalarına iyi gelmez. Ama bu adama da pek güvenim yok. Kime güvenebilirim ki?

Diye mırıldandı.

Mahzenin, derin sessizliğe gömülmüş olan şatoya giriyorlardı.

Genç kadın kayıtsız bir tebessümle gülümsemek için kendisini zorladı. Yüzbaşının dairesine doğru eliyle işaret ederek:

— Gulyabani uyudu mu? diye sordu.

Anjelik, yatak odasına kapağı atınca, parçalanan esvabını çıkardı. Bitişik giyinme idasındaki banyoda yıkandı.

Hügno liderinin, belkemiğini kırarcasına sıkan kollarının tazyikini, nasırlı ellerinin cildindeki temasını hâlâ hissediyordu.

Çıplak vücuduna bol bol soğuk su döktü... Banyo havlusuna sarındı. Saçlarını taradı.

Öfkesi, acısı hâlâ yüreğini yakıyordu.

Bu gece ormanda başına gelenleri asla unutamayacaktı. Bu ona, çılgın korsan Eskrenville ile geçirdiği korkunç macerayı hatırlatmıştı. Kendi kendisine, «Bir de beterini görmüşümdür ben bunların deyip duruyordum» diye söylendi.

Yatak odasına döndü. Şamdanı aynanın önüne koydu. Eğilip aynada, yüzünü tetkik etti.

Bir kaç hafta içinde epeyce değişiklik olmuştu. Yanakları o tatlı oval yuvarlaklığı kazanmış, gözlerinin altındaki mor halkalar zail olmuş, dudakları parlak, yumuşak, diri pembe yaban çileklerine benzemişti. Maziden kalan yegâne şey, uzun zaman genç bir kız yüzü olarak kalmış olan bu güzel çehreye ıstırabın elleriyle konmuş olan o mağrur olgunluk ifadesiydi.

Artık bir gözde değil, bir kraliçeydi.

— Ya beterin beterini henüz görmedimse?...

Çehresindeki o vahşi ifadeyi biraz yumuşatmaya uğraştı. Acaba, bu yeni çehresi Versay stili bir makyajın altında nasıl görünecekti?

Tuvalet masasının çekmecelerini çekti, dolaplarını açtı.

Akik kavanozlardaki kremleri, pudraları çıkardı. Sandal ağacından yapılmış, içi sedef kaplı bir küçük kutuyu da aldı, alışık bir hareketle açtı.

Kutunun içindeki ufak tefek eşya genç kadının maceralı hayatının muhtelif safhalarını canlandırıyordu; aç ve sefil gezen şair'in tüy kâlemi, Mısırlı Rodogon'un kaması, küçük Kantor'un tahta yumurtası, Plesis - Bellier ailesinin kadınlarına ait meşhur gerdanlık. Hani şu Takona harp ve isyan hisleri aşılayan tarihî gerdanlık... Prens Bahtiyarî Bey ile Osman Faraci'nin hediyeleri olan iki Firuze yanyana duruyorlardı... «Korkmayınız, Firuze, yıldızlar, dünyanın en güzel hikâyesini anlatıyorlar...»

Sonra, dilenciler arasına düştüğü sırada kaybetmiş olduğu nişan yüzüğü. Bu yüzüğün, uyurken, dilenci Nikolas tarafından çalındığını sanmıştı.

Kral'ın emriyle yersiz, yurtsuz, isimsiz bir dul olduğu günden beri kâh güneşli, kâh karanlık devirler gelip geçmişti. O zamanlar, henüz yirmi yaşında bile değildi.

Filip'le evlendikten sonra, Kandiya'ya doğru yola çıktığı güne kadar geçen devir sâkin ve rahat bir safha sayılabilirdi. Evet, Kral'ın iltifatlarına mazhar olmuş, Paris'teki muhteşem konağı ile Versay'daki dairesi arasında mekik dokuyan, balodan baloya koşan bir Leydi mertebesine yükseldiğini gözönünde tutunca hayatının o günlerini bir huzur ve sükûn devri addedilebilirdi. Fakat, karşılaştığı entrikaları, adım başında rastladığı tuzakları düşündükçe de Versay'daki günlerini pek sâkin ve rahat geçirdiğini söyleyemezdi.

Buna rağmen, orada, kökleşmiş bir nizama dahil olmuş, bu dünyanın kuvvetlileri arasına girmişti.

Kral'la arasının açılması. onu o âlemin dışındaki karanlıklara fırlatıp atmıştı. Büyük kâhin Osman Faraci ne demişti?

— Yaradanın size bahşettiği kudret, kaderinizin irade buyurduğu yere kadar koşmanıza sebep olacaktır.

— O yer neresi, Osman bey?

— Bilemem... fakat oraya varıncaya kadar yolunuzdaki bütün mânialarını mahvedeceksiniz. Hattâ kendi hayatınızı bile...

Samuel dö La Morinier ile tekrar karşılaşması mukadderdi. Onunla tekrar yüzyüze gelmeğe mecburdu.

Yüreğinde düğümlenen o korkunç tahrik hissini duydukça, ondan nefret ediyordu.

Adamın karşısına çıktığı zaman, bu hissin yeniden benliğine galebe çalacağını biliyordu.

La Morinier ondan en az yirmi yaş büyüktü. Mizah hissinden mahrum, karanlık, kalbsiz, kâfir bir adamdı.

Bunlara rağmen La Morinier'i düşününce ona doğru garip bir şekilde cezbedildiğini hissediyor, «acaba bu adam etrafındakileri büyüleyen bir insan üstü kuvvete mi sahip?.» diye vehmediyordu.

Aralarındaki mücadele sırasında cereyan eden bazı teferruatı hatırlatıkça gırtlağına bir şeyler düğümleniyordu.

Parmaklarının ucuyla bir kavanozdan biraz kalem alıp, yavaş yavaş şakaklarına masaj yapmaya başladı.

Bir orman gölü kadar berrak olan ayna, saçlarına vuran ışığı altın ışıltılarla aksediyordu...

Birden aynadaki hayalinin arkasında, tıpkı gittikçe vuzuh kesbeden bir kâbus gibi, sudaki akisler gibi ileri, geri dalgalanarak yüzbaşı Montadur'un kızıl bıyıkları şekillendi...

Adam, bir gölge gibi sessizce kapıya yaklaşmış usulca tokmağı çevirmişti... Aman Yarabbi!... Kapı ne kadar kolayca açılıvermişti...

Fakat yüzbaşının bu ilk zaferle sevinen kalbine, bir korku düştü...

Odayı tek bir şamdan aydınlatıyordu...

Anjelik'in, aynanın önünde durduğunu hayal meyal farketti.

Acaba... Acaba... Genç kadın şimdi bir dişi geyik mi oluverecekti?

Şeffaf gecelik, o şahane vücudun bütün hatlarını belli ediyordu. Saçları, sıcacık bir pelerin gibi omuzlarından aşağıya dökülmüştü. Başını hafifçe aynaya doğru uzatmış, parmaklarının uçlarıyla yanaklarına tatlı bir gül rengi veriyordu.

Montadur bir kaç adım daha yaklaştı.

Anjelik, süratle döndü... İri yeşil gözleri hayretle ışıldadı.

— Siz misiniz?

— Kapınızı açık bırakmakla hata ettiniz, güzelim.

İri ter taneleri alnından aşağıya yuvarlanıyordu... Gözleri şişmiş, kırmızı yanaklarına gömülmüştü... En cazip tebessümüyle gülümsiyebilmek için âdeta nefsiyle müthiş bir mücadeleye girişmiş gibiydi.

Vücudundan leş gibi şarap kokan bir buğu yükseliyor, Anjelik'e doğru uzanan elleri fecî surette titriyordu.

— Geliniz, güzelim... Beni ipin ucunda fazla oynattığınızı biliyorsunuz. Tahmin ederim ki, siz de arzu ile kıvranıp duruyordunuz... Böylesine genç, böylesine güzel bir kadın aşksız durur mu? Beraberce pek zevkli anlar geçirebiliriz, öyle değil mi?

Bu işi lâyıkıyla beceremediğini kendisi de biliyordu.

Uzun zamandır hazırlayıp prova etmekten yorulduğu o güzel, tumturaklı sözlere dili dönmez oluvermişti. Şu anda, dünyanın en güzel kadınına en kaba, en çirkin bir şekilde aşk teklif ediyordu.

Bu ciddî meseleyi bir an önce yoluna koymayı, ondan sonra kendisini göstermeyi ümit ediyordu.

Beceriksiz bir hareketle, genç kadına sarıldı... Kollarıyla onu kıskıvrak yakalayıp göğsüne doğru çekti.

Anjelik, adamın yağlı göbeğini vücudunun üstünde hissedince, kusacak gibi oldu, kendisini şiddetle geriye attı. Akık kavanozlardan biri, sademenin tesiriyle taş zemine düşüp bin parça oldu.

Allah'ım... Her yerde erkek kolları... Onu kıskıvrak kavramak istiyen erkek kolları koşuyordu peşinden. Kral, Kral'ın subayı, Hügno lideri, ve daha bir çokları... Nereye gitse erkek kolları, vücuduna abanan erkek gövdeleri...

Kutudan Mısırlı Rodogon'un kamasını kaptığı gibi, Polak'ın bir zamanlar öğretmiş olduğu usulde müdafa vaziyeti aldı.

— Geri çekil, yoksa kamayı saplarsam bir domuz gibi kanını akıtırım.

Yüzbaşı birkaç adım geriledi. Gözleri hayretle iri iri açılmıştı.

— Ne... Nasıl? diye kekeledi ...Yapar mı yapar vallahi.

Bakışları, pırıl pırıl yanan kamadan, kadının iki zümrüt parçası gibi ışıldayan gözlerine kaydı...

— Bırakın canım, bir anlaşmazlık oldu.

Sonra döndü ve kapının loş girintisinde toplanan hizmetkârları gördü. Elinde yalın kılıcı ile Malbron, kiminin elinde bıçak, kiminin elinde sopa, uşaklar, seyisler... hattâ beyaz takkesi ile ahçıbaşı Len Puaru ve çırakları, ellerinde şişler ve kocaman kaşıklar olduğu halde odaya dolmuşlardı.

Seyis, sesinde istikrah ve kin dolu bir ifadeyle sordu:

— Bir emriniz mi vardı Yüzbaşı?

Montadur, önce açık pencereye, sonra kapıya baktı... O vahşî suratlariyle bu heriflerin bu odada ne işleri vardı?

— Defolun buradan! diye kükredi.

Malborn müstehzî bir sesle:

— Biz yalnız hanımımızdan emir alırız, dedi.

La Violet, usulca kalabalığın arasından sıyrılıp gitti, açık pencereyi kapadı.

Artık Montadur'un yardım çağırması faydasız kalmaya mahkûmdu.

Öylesine ölüm saçan bir çember içine düşmüştü ki, birkaç kılıç darbesiyle şuracıkta öteki dünyayı boylaması işten bile değildi. Adamları tâ dışarıdaki yerlerinde idiler. Zaten çoğu bir köydeki Protestan haydutları yakalamaya gitmiş oldukları için, geride sadece dört kişi kalmıştı.

Alnından buz gibi bir ter boşandı, şişman, kalın ensesinden aşağıya süzülmeğe başladı. Hayatını hiç olmazsa pahalıya satmak kararıyle, askerî bir alışkanlık olarak eli kılıcına gitti.

Anjelik, adamlarına kısaca emretti:

— Bırakınız gitsin.

Sonra buz gibi bir tebessümle ilâve etti:

— Yüzbaşı Montadur benim misafirimdir. Kibar bir erkek gibi hareket ettiği takdirde, benim ÇATIM ALTINDA, kendisine hiçbir zarar gelmeyecektir.

Montadur, şüpheler içinde, perişan dışarıya çıktı.

Adamlarını şatoya getirtti. Allah'ın bile unuttuğu bu belâlı yerde, artık kendisini emniyet içinde hissetmiyordu.

Tehlikeli, müthiş bir dişinin emri altında çalışan haydutlar yuvasıydı burası. Nereden düşmüştü bu yılanlı kuyuya!...

Arada sırada uğursuz bir baykuş sesiyle bozulan bu müthiş sessizlik, içini korkuyla ürpertiyordu.

Gece, kapısına bir nöbetçi dikti.

11. BAHİS

Güneşli kapı eşiğinde siyahlı iki silüet duruyordu.

— Florimon! diye haykırdı Anjelik.

Gözlerine inanamayarak tekrar çığlık attı:

— Florimon... Rahip dö Lesdigiye...

İki siyahlı gülümseyerek genç kadına doğru yürüdüler.

Florimon, bir dizi üzerinde çöküp annesinin elini öptü. Rahip de onu takip etti.

— Ama niçin?... Kim yaptı? Nasıl oldu?... Dayın demişti ki...

Sualler Anjelik'in ağzından peşpeşe dökülüyordu.

İlk şaşkınlığı geçtikten sonra kendisini bir müddet toparlayamadı.

Rahip izahat verdi. Anjelik'in ayrılmasından sonra, yardımcı rahip olarak Mareşalin evinde hizmete girmiş bulunuyordu.

Madam dü Plesis'in döndüğünü duyunca ilk fırsatta onu ziyaret etmek üzere Puatu'ya gelmeyi kararlaştırarak yola çıkmış, bu arada, Klermon'daki Kolejde okumakta olan Florimon'u görmek için oraya uğramıştı.

Rahip Raymon dö Sanse, Puatu'ya tek başına gitmek üzere hazırlanmış olan yeğeni Florimon'u ona teslim etmiş, bu güzel tesadüfün zuhur ettiğine memnun olduğunu söylemişti.

Anjelik mütemadiyen aynı sözleri tekrarlıyordu:

— Ama niçin? Niçin Florimon bana geliyordu? Dayısı demişti ki...

Rahip dö Lesdigüye, şaşkınlık içinde gözlerini önüne indirdi:

— Anladığıma göre Florimon onları tatmin edemiyordu Okuldan uzaklaştırılması uygun görülmüş olacak.

Anjelik'in bakışların rahibin aydınlık, iç açıcı yüzünden, oğlununkine kaydı. Onu neredeyse tanıyamayacaktı. Ama, o'ydu işte... Oğlu Florimon'du bu karşısında duran...

Ne kadar büyümüştü! Siyah mektep ceketinin içinde sopa gibi, sıskacıktı.

Mürekkep hokkasiyle kalem kutusunun asılı olduğu kayışın kavradığı beli, bir genç kızınki kadar inceydi. On iki yaşındaydı Florimon... Neredeyse annesinin omuzuna gelecekti.

Alnına düşen uzun saçlarını eliyle şöyle geriye atınca, Anjelik, onu gördüğü zaman neden bu kadar heyecanlandığını anladı. Gittikçe babasına benzemişti bu çocuk... O, kalemle çizilmişcesine düzgün profil, bu hafif çökük yanaklar, müstehzî bir mâna taşıyan dolgun dudaklar bu çocuksu yüzde şekilleniyordu.

Yara izlerini de koyduğumuz takdirde buna Joffrey dö Peyrak'ın yüzü diyebilirdiniz.

O sâkin, uslu mektepli hüviyetini yalanlayan alaylı, muzip bir pırıltı vardı gözlerinde.

Ne olmuştu böyle? Anjelik onu öpmemiş, sarılıp bağrına bastırmamıştı.

Florimon da, her zaman yaptığı gibi koşup annesinin boynuna atılmamıştı.

— İkiniz de toz toprak içindesiniz, dedi genç kadın, yorgunluktan bitkin bir halde olmalısınız.

— Hakikaten çok yorgunuz dedi rahip, yolumuzu kaybedip kilometrelerce öteye düştük. Şandeniye civarında, benim sırtımdaki rahip kisvesinden hoşlanmayan birkaç Hügno'lu yolumuzu kestiler. Florimon sizin adınızı verince sâkinleşip, geçmemize müsaade ettiler. Daha sonra, bizi, cüzdanlarımızı taşımak zahmetinden kurtarmak isteyen dilencilerle karşılaştık. Allah'a şükür ki, kılıcım yanımdaydı. Eyalet müthiş bir kargaşalık ve huzursuzluk içinde görünüyor.

Anjelik, geçirdiği şaşkınlıktan biraz sıyrılarak:

— Geliniz biraz birşeyler yiyiniz, dedi.

Hizmetçiler koşuştular. Bir zamanlar küçük kardesi Kantor ile Plesis'de uzun müddet oturmuş olan genç efendilerini görünce büyük bir sevince kapılmışlardı. Meyvalar ve peynirlerle donanmış bir tepsi hazırlayıp getirdiler.

Başka bir dünyadan geliyormuş hissini uyandıran, yumuşak sesiyle anlatmaya devam etti rahip:

— Benim kılıç taşıdığımı görünce herhalde hayret etmişsinizdir. Fakat Mareşal, hiç bir asil'in, velev ki rahip olsa bile kılıçsız gezdiğini görmeye tahammül edemiyor. Paris piskoposundan, kendi papazları arasındaki asillerin kılıç taşımaları için hususî müsaade aldı.

Altın kaşığı ile oynayarak anlatıyordu. Mareşal, harp sahasında iken bile, dinî âyin'in sanki şatosunun kilisesinde imişcesine debdebe ile icra edilmesini isterdi.

Bu hal, zaptedilmiş bir şehrin yıkık duvarları dibinde dualar okuyan papazlar ve barut dumanlarına karışan günlük kokuları ile bazan pek garip durumlara yol açıyordu.

Fakat, bu garip manzara karşısında keyfinden kabına sığamayan Mareşal «Eriha şehrinin duvarları dibinde ahit sandığı!» diyerek mütalâada bulunuyordu.

İşte genç Rahip, Anjelik gurbetteyken, böyle bir adamın

hizmetinde çalışmıştı. Bir daha Madam'ı hiç göremiyeceğini sanırken, onun böyle çıkıp gelmesine ne kadar sevindiğini tarif edemezdi.

İki yolcu yemeklerini bitirirlerken, Anjelik, rahip dö Sanse'nin, oğlunu mürebbisine vererek yolladığı mektubu okumak üzere pencerenin önüne yürüdü.

Florimon'un hakkında yazılmış bir mektuptu bu.

Bütün gayretlerine rağmen, çocukta bir gelişme kaydedilmemişti. Zihnî çalışmalara karşı pek istekli değildi, zira bunun için lüzumlu zekâdan mahrumdu.

Florimon, meselâ eskrim dersi yapması icabederken bir yere saklanıyor, ya bir küre veya astronomi âletleriyle meşgul oluyor, veya tam matematik hocası derse başlatacağı saatte atına atlayıp soluğu kırlarda alıyordu. Yani, kısacası, çocuğun ortaya çıkardığı disiplin meseleleri sonsuzdu ve hepsinden kötüsü kendi, böyle bir durum yarattığına aldırış bile etmiyordu.

Anjelik düşündü; «Bunun ne demek olduğunu biliyorum.»

Başını kaldırıp pencereden dışarıya baktı gördü ki, ormanın yaprakları altın rengine dönüyor... Son bir kaç gün zarfında, yabani kiraz ormanındaki bütün yapraklar kan rengine boyanmış...

Sonbahar gelmişti.

Bütün bu sözler bahane idi... Kral'ın müsaadesi olmadan Florimon Cizvit mektebini kat'iyen terkedemezdi.

Genç kadın telâş ve hararetle misafirlerinin yanına döndü:

— Derhal buradan gitmelisiniz, dedi. Bir daha da geri dönmemeniz gerekiyor. Florimond'u da getirmeyiniz.

Bu sırada Malbran'ın içeriye girmesiyle genç rahibin ümitsiz itirazları yarım kaldı...

Malbran Florimon'a doğru yürüyerek:

— Oğlum, dedi, o usta kılıcın nerelere atıldı? Saçma sapan bir yığın ders okuyarak onu da kendin gibi paslandırdın mı yoksa? Yarından tezi yok eskrim derslerine başlıyoruz. İşte kılıçlar da burada... Üç tane... Bu kadar iyisini hiç bir yerde bulamazsın. Senin için kendi elimle biledim. Bu yakınlarda geleceğinden emindim.

Rahip:

— Madam, diye fısıldadı. Demin birşey söylemiştiniz... Benim için mutlaka burada bir iş bulabilirsiniz... Florimond'a Lâtince öğretmeye devam edemez miyim... Küçük oğlunuza da okuma yazma öğretirdim. Sonra kilisedeki âyini de idare edebilirdim. Hizmetkârlarınızın itiraflarını da dinlerdim...

Rahibin pek kıt anlayışlı oluşu insanı ürkütüyordu. Bakışlarında nemlenen derin sevgi ifadesi, Anjelik'e karşı duyduğu hayranlığı ele vermekteydi. Onun ebediyen geri dönmiyeceğini düşündükçe gizli gizli döktüğü göz yaşlarının yerini onu bulmanın tarifsiz sevinci almıştı.

Onun ne kadar değiştiğini, artık Saray'ın gözünden düşmüş, lânet damgasını yemiş bir kadın olduğunu göremiyormuydu? Etraflarını çeviren isyan tehlikesinin kokusunu almıyor, korkunç gerginliği hissetmiyor muydu?

Hattâ, burada, şatonun içinde bile mevcut olan, nefret, kan ve şehvet kokusuyla ağırlaşmış havayı hissetmiyor muydu?

— Kilisemde âyin idare etmek mi? Siz aklınızı mı kaçırdınız, kuzum. Askerler evimin bütün saffet ve iffetini ayaklar altında perişan ettiler. Ben burada bir mahpusum. Tahkir ve tezyif edilmiş... menfur ve mel'un bir kadınım artık...

Anjelik, farkında olmayarak karşısındaki çocuk yüzlü genç adamın mâsumiyetinde bir melce bulmak ister gibi, gözlerini onun gözlerine dikerek, alçak bir sesle konuşuyordu...

Rahip'in çehresinde ciddî, ve keskin bir ifade belirdi:

— Dinî âyin yapmak için bu söylediklerinizden daha iyi sebep olabilir mi, Madam? dedi yavaşça.

Genç adam, Anjelik'in elini avuçları arasına aldı, candan bir samimiyetle sıktı... Gözleri, sonsuz bir tahammül ve sabırla dolmuştu.

Anjelik, birden kendini pek zayıf, pek kudretsiz hissetti... Başını öbür tarafa çevirerek, nefes almasına mâni olan bir tül'ü silkip atmak ister gibi, salladı. Sonra:

— Pekâlâ, pekâlâ, kalınız, diye söylendi. Kalınız ve âyinlerinizi yapınız, benim küçük rahibim. Kimbilir, belki dualarınız herkese faydalı olur...

Yuvaya dönüş mevsimi başlamıştı sanki... Florimon'un gelişinden iki gün sonra, Leghorn'da iki İtalyan asılzadesini oğluna, ana dilinin argo lehçesini öğretme vazifesini sona erdiren Flipot da çıka geldi.

Genç uşak, katır sırtında dere tepe aşarak, ancak altı ayda gelebilmişti.

Flipot, Adriyatik sahilindeki süslü mutantan saraylarda çalıştığı sırada, bir komedi aktörü gibi cerbezeli konuşmayı öğrenmiş, pek gösterişli, yapmacık karakterler edinmişti.

Güneş yanığı cildi ile geniş omuzları Alp'lerin karlı geçitlerinde, Fransa köylerinin tozlu yollarında geçen zorlu seyahatinde miraslarıydı.

Delikanlının çehresine alaycı, kurnaz şeytanî bir ifade gelmiş, yakışıklı görünüşü ve hazır cevaplılığı ile Por Nöf dilencileri arasında yadırganmayacak bir manâ kazanmıştı.

— Burası yerine Paris'e gitmek arzusuna kapılmadın mı hiç? diye sordu Anjelik.

— Nerede olduğunuzu soruşturmak için Paris'e uğradım. Malikânenizde olduğunuzu öğrenerek, hemen yola koyuldum.

— Neden Paris'te kalmadın? diye ısrar etti genç kadın, senin gibi açıkgöz, kaabiliyetli bir genç orada kolayca iş bulurdu.

— Sizin hizmetinizde kalmayı tercih ederim, Madam La Markiz.

— Ama, bak, Plipot, burada sana hiç bir şekilde emniyet vaat edemem... Kral'ın kara defterine geçti adım. Sen Paris'te yaşamaya alışıktın, orada yabancılık çekmezdin.

Nihayet, Flipot da Paris dilencileri arasında yetişmişti.

— Paris'te nereye gidebilirdim, Madam La Markiz? Aile olarak sizden başka kimsem yok ki. Gözümü açtım sizi gördüm... Tur dö Nesl'de beni dayak yemekten kurtardığınız günden beri bana analık ettiniz. Kendimi çok iyi tanırım; Pon-Nöf'e döndüğüm anda yine cüzdanları kesmeğe başlardım.

— Bu kötü huyundan vazgeçtiğini ümit ederim.

— Oo, o da başka hikâye. Benim gibi bir insan ellerini içeride tutmak zorundadır. Velhasıl, ticaret imtihanlarını yüzümün akıyla verdim. Ne olursa olsun, bu seyahat'te açlıktan ölmemek için başka ne yapabilirdim ki... Ama insanın bütün gelir kaynağı el çabukluğuna dayanırsa, işler biraz tehlikeli olmaya başlıyor. Dilenciler arasında yaşadığımız günlerde hepimiz çocuktuk. Bir ihtiyar adam vardı. Adı galiba rahip Hürlüro idi; her sabah, «Çocuklar,» derdi, «Unutmayın, hepiniz darağacına asılmak için dünyaya geldiniz.» Bu lâf hiç hoşuma gitmezdi doğrusu. Hâlâ gitmiyor. Eh arada bir, bir iş çevirmek pek tehlikeli sayılmaz, ama, ben sizin hizmetinizde kalmayı tercih ederim.

— Vaziyet böyle ise kalabilirsin, Flipot, hoş geldin... Seninle beraber az bâdire atlatmadık...

Ayni akşam, Şato'nun kapısına uzanan tepeyi bir satıcı tırmandı. Bir hizmetçi kız, adamın «ağabeyisi Gontran tarafından» geldiğini Anjelik'e haber verdi.

Genç kadın, bütün kanının çekildiğini hissederek, tekrar tekrar adamın ismini sordu.

Satıcı, mutfakta, masanın üstüne bohçasındaki kordelâları, iğneleri, cicili bicili resimleri müstahzar ilâçlar yaymış, hizmetçilerin alâkasını celbetmeğe çalışıyordu.

Yanında bir de resim takımı vardı.

Anjelik:

— Ağabeyim Gontran tarafından geldiğini söyleyen zat sizsiniz, galiba, değil mi? diye sordu.

— Evet, Madam La Markiz, benim. Sayın ağabeyiniz; Fransa dahilinde bir seyahate çıkmak üzere bulunduğum sırada, size takdim edilmek üzere bana bir emanet tevdi etmiş, «Yolun Puatu'ya düşerse, Fontenay civarındaki Plessis - Bellière şatosuna git, şato'nun hanımı ile görüşmek istediğini söyle ve ağabeyisi Gontran tarafından ona bunu ver.» demişti.

— Ağabeyimi son defa gördüğünüzden bu yana ne kadar geçti?

— Bir seneden fazla.

Mesele şimdi anlaşılıyordu.

Adam, Burgonya, Provans ve Rusiyon'da yaptığı seyahatleri, Prene'lerde uzun uzun kalışını ,mavi Okyanus kıyılarında geçen günlerini hikâye ederken, bir yandan deri bir çantanın içinde bir şeyler araştırıyordu.

Nihayet ince muşambaya sarılı rulo halinde bir Konva çıkardı.

Anjelik, ruloyu aldı. Hizmetçilerine, ressama ikramlarda bulunmaları için emir verdi, adama dönüp, evinde arzu ettiği kadar kalabileceğini söyledi.

Odasına çıkar çıkmaz, konvayı sarılı olduğu muşambadan çıkarıp açtı.

Bu, üç oğlunun bir arada yapılmış, pek canlı, pek nefîs bir portresiydi.

Cantor elinde kitara'sı gözlerinin rengine uyan yeşil elbisesiyle, biraz önde duruyordu.

Ressam, çocuğun kendine has o hem hülyalı, hem muzip ifadesini yakalamağa muvaffak olmuştu.

Cantor genç kadının ölen çocuğu idi ama, tual'in üstündeki çehreden öylesine, bir hayatiyet fışkırıyordu ki sanki, «Ben ebediyen yaşıyacağım.» demek ister gibi bir hali vardı.

Florimon kırmızılar giymişti.

Gontran, - nasıl da tahmin edebilmişti? - onu bugünkü delikanlı çehresiyle resmetmişti. İnce hatlı, zarif yüzündeki o zekâ, o ateş, bütün canlılığı ile tual'in üstündeydi. Nefîs portrenin parlak renkleri arasında, Florimon'un siyah saçları koyu bir leke gibiydi... Harikulâde bir tabloydu bu... O yeşiller, o kırmızılar, çocukların pembe yüzleri, Şarl-Hangri'nin altın renkli ipek bukleleri...

Şarl - Hanri, bir melek gibi, henüz, uzun, bebek esvabının içinde, ağabeylerinin arasında duruyordu.

O yumuk yumuk ellerini Cantor'la Florimon'a dokundurmak için uzatmıştı. Fakat onlara dokunduğunun farkına varmamış görünüyordu.

Çocukların pozlarındaki o resmiyet öylesine sembolik bir manâ taşıyordu ki, Anjelik'in kalbi burkuldu.

Ressam - sanatkâr ruhunu saran ıstırabın derinliklerini kim anlayabilirdi! - iki nesep arasındaki farkı belirtmek istemiş gibiydi: Kont dö Peyrak'ın oğulları, sanki hayatın ışığı üzerlerine aksetmiş gibi, ön plânda, göğüslerini gererek, cesaretle duruyorlardı. Mareşal Filip dü Plessis'in oğlu küçük Şarl - Hanri ise, biraz geride, harikulâde güzel, fakat yapayalnız kalmıştı.

Bu his genç kadının yüreğine öylesine işledi ki, hepsinden çok küçüğün resmine daldı...

«Ah, onun kime benzediğini şimdi anladım!» diye düşündü birden... «Kardeşim Madlon'a benziyor... Tıpkı...»

Fakat yine de, resimdeki yüz Şarl - Hanri'nin çehresiydi. Bu cansız tasvir'e hayatın âdeta kımıldayan gölgelerini kondurmaya muvaffak olan fırçadaki o kurnazlık, o esrar neydi, Yarabbi!

Bu fırçayı tutan el, cansız, toprağa düşmüştü.

Ölüm... Hayat... Harabiyet ve edebiyat... Unutulma... fakat yeniden hayata dönüş...

Anjelik, tabloya bakarken, yavaş yavaş dönen bir prizma, veya uçsuz bucaksız kırlar üstünde süzülüp giden bulutlar misali, hayatını meydana getiren hüzün dolu karanlıkları, göz kamaştıran aydınlıkları görür gibi oluyordu...

Ve henüz göremediği daha pek çok şeyin hayatından gelip geçeceğini hissediyordu.

Florimon, annesine tek bir sual dahi sormadı. Şatonun askerlerle dolup taştığını, bunların başındaki yüzbaşının annesinin evinde oturduğunu hiç bir mütalâa beyan etmeksizin kabullenmişti.

Plessis şatosunun hizmetkârları tarafından tehdit edildiği geceden beri, Montadur'un hisleri, âciz bir öfke, kuduran bir gurur ve kapkara, korkunç önsezilerden müteşekkil bir çorbaya dönmüştü.

Şatoyu teğmeninin eline bırakarak, Hügno'ları takibetmek gayesiyle günlerce ortadan kayboluyordu.

Fakat, ormanın içine dağılan Hügno'ları ele geçirmek kolay değildi. Yollar asker geçitleriyle doluydu...

O vakit, Montadur önüne ilk çıkan köylüyü, asıyor, lâkin çoğu zaman biraz sonra onun bir Katolik olduğu anlaşılıyordu.

Köylüler, daha onun yüzünü görür görmez ağıza alınmayacak küfürler savuruyorlardı.

Yüzbaşı ekseriya sarhoş geziyordu. Böyle anlarda, yüreğini saran karanlık korkular, bir hayalet gibi peşini bırakma-

yan o azgın şehvet hissiyle karışıyor, bu müthiş ruh hâletinden,ancak bir volkan ağzı gibi kabarıp gazap kusan öfke nöbetleri sâyesinde biraz kurturabiliyordu.

Şatonun mermer antre salonuna sallana sallana girdiği vakit, birden kudurmuşcasına kılıcını çekip, sağa sola savuruyor mermer merdivenlere saldırıyor, Plessis - Bellière ailesinin cedlerine ait yaldızlı çerçevelerde asılı portre'ler, bu koca göbekli çılgın sarhoş'u, mağrur bir hayret ve yeis içinde seyrediyorlardı.

Montadur bu vaziyette iken kendi adamları bile usulca yanından sıvışıyorlardı.

Kapı aralıklarından, kendini gözetleyen hizmetkârların nefretle ışıldayan gözlerini hissediyor, bazan bu hezeyanı arasında, Barbe'nin eğlenceyi seyretmesi için getirdiği küçük Şarl - Henri'nin makara gibi koyverdiği kahkahaları duyuyordu.

O zaman çılgınca herkese küfürler yağdırmaya başlıyordu.

Koskoca dünyada herkes ondan elini eteğini çekmiş, bir sürü şeytanla büyücü bir kadının, bir cadının ellerinde kalmıştı.

Akibetini düşündükçe, acz ve yeis içinde göz yaşı döküyor, sonra yine gazabın eli baskın çıkıyordu.

Merdivenlerin üst tarafına bakarak:

— Allah'ın belâsı pis karı... diye haykırıyor, fakat ilk basamakları çıkmaya bile cesaret edemiyordu.

— Biliyorum seni... Geceleri ormana kaçıyorsun... erkek aramak için... İşte bu...

Anjelik de bu durumdan pek memnun değildi. Ormana gittiğini bu Allah'ın delisi nereden biliyordu?

Yüzbaşı, hezeyanlarını, bir dişi geyikten, bir takım büyülerden bahsederek, binbir küfür ve iftira feryatları ile sona erdiriyordu.

Bir gün, yine bu şekilde bir nöbet geçirirken, kaba etinde müthiş bir acı duyarak, sür'atle döndü.

Florimon, hiç bir ihtara lüzum görmeksizin kılıcını, yüzbaşının yağlı taraflarına saplayıvermişti.

— Sözlerinizle annemi mi kastediyorsunuz, yüzyaşı? Eğer öyle ise, nerede olduğunuza ve ne yaptığınıza dair sizden hesap istiyeceğim.

Montadur bir küfür savurdu, ve karşısındaki usta kılıca karşı kendisini müdafaaya çabaladı. Başı öylesine dönüyordu ki, etrafından şiddet ve hiddetle dolaşan bir avuç siyah saçtan başka bir şey gördüğü yoktu.

Dişi kurt'un yavrusu!

Birden elinden kan fışkırdı. Kılıcını yere düşürdü. Adamlarını imdada çağırdı.

Askerler dört bir taraftan koşuştular.

Florimon, askerlere göz kırparak, koştu, bir koridorda kayboldu. Yarası sarılıp, biraz aklı başına gelince, Montadur, bütün şeytanların kökünü kazıyacağına yemin etti. Ama, şimdilik takviye kuvvetlerini beklemesi gerekiyordu.

Şu anda pek kritik bir durumdaydı. Mösyö dö Gorınat ile irtibatı kesmişti. Mösyö dö Marillak'a yazdığı mektuplar da yolda kâfirlerin eline geçmiş olacaktı.

Bu müdahaleden sonra, Florimon vaziyete dair pek fazla bir şeyler bilmiyormuş gibi davranmaya başlarn.

Hususî öğretmeni ve uşağı ile, saatlerce düello yapıyor, sincap avlıyor, ve Allah bilir, saatlerce nerelerde dolaşıyordu!...

Bazan Şarl - Henri'yi omuzlarına alıp, uzun koridorlarda koşturuyordu. Çocukların taze, tiz kahkahalarını duymak bir garip geliyordu.

Bazan da Şarl - Henri'yi yanına alıp, atına atlıyor, nöbetçi askerin ricalarına kulak asmayarak dört nala kırlara koşuyordu... Zavallı nöbetçi, bu genç Katolik asilzade ile na-

sıl uğraşacağını bilemiyor, onun arzularına boyun eğmekten başka çare bulamıyordu.

Anjelik, bir gün, Florimond'la Şarl - Henri'yi bir salonun bir köşesinde başbaşa buldu. Küçük, ağabeyisinin suallerine cevap veriyordu.

Florimon, dikkatle etiketlenmiş küçük torbalardan çıkardığı bir takım tozları, önündeki tabaklara koyuyor ve bir öğretmen ciddiyetiyle soruyordu :

— Bu sarı maddenin ismi nedir?

— Sülfür.

— Ya şu kurşunî?

— Onlar şili güherçilesi kristalleri.

— Aferin oğlum... Dersleri dikkatle takip etmişsin. Peki şu siyah toz nedir?

— İpek elekten geçirdiğin odun kömürü.

— Çok güzel, ama unutma. Öğretmeninle konuşurken «efendim» kelimesini kullanman lâzım.

Bir akşam epey geç bir saatte Şatonun ana kapısına çıkan merdivenlerde bir infilâk sesi duyuldu ve gökyüzüne pırıl pırıl parlayan bir cisim yükseldi sonra, çimenlik sahada kandil kandil kıvılcımlar indi.

Askerler, silâhlarına sarılıp haykırdılar :

— Silâh başına, çabuk!.

Montadur ortalarda yoktu.

Pencereler telâşla ardına kadar açıldı.

İnfilâk yerine koşanlar, insana ürküntü veren alelacaip «marifet» inin başında Florimon'u yüzü gözü kapkara buldular.

Uzun gecelik entarisiyle, küçük Şarl - Henri «öğretmeninin müthiş roket'i» karşısında sevinçle haykırıp duruyordu.

Herkes, hattâ askerler bile kendilerini tutamayıp gülmeğe başladılar.

Anjelik pek uzun zamandır böyle kahkahalarla gülme-

mişti. Gülmekten gözleri yaşarmış, yüreği hafiflemişti.

Barbe başını sallayarak içini çekti:

— Ah sizi gidi büyümüş de küçülmüşler sizi... Sizin bulunduğunuz yerde rahat huzur olur mu?

Şatonun üstüne çöken lânet bulutları yavaş yavaş zail oluyor gibiydi. Belki de genç rahip Lesdigüye'nin âyinleri ruhlara biraz sükûn ve huzur getirmişti.

Ertesi gün, şatonun kulelerine bir şahin indi... Florimon, kuşu, usta bir avcı gibi yakaladı...

Rahiple beraber, kuşun bacağına bağlı olan pusulayı alıp, Anjelik'e verdiler...

Genç kadın, kızarak pusulayı ihtiva eden minik kutuyu aldı. Küçük cep, çakısıyla mahfazayı yırtıp mektubu çıkardı.

Samuel dö La Morinier'in sert hatlı, yatık el yazısı, genç kadını ertesi akşam Peritaş'ı mevkiine, çağırıyordu.

Dişlerini gıcırdattı Anjelik... Peritaşı'na ha? Bu ne küstahlıktı böyle!

Ona böyle bir emir vermeğe cüret etmesi bu adamın kendisine karşı duyduğu müthiş nefreti belirtiyordu. Onun kölesi olduğunu mu sanıyordu yoksa?

Hayır, gitmiyecekti işte... Onlara daha fazla yardım etmiyecekti...

Hügno'lara yardım etmemesi, ancak Patrik'in yolundan çekilmesiyle mümkün olabilirdi.

Burcu burcu kokan Sonbahar rayihaları, nehirlerden yükselen hülyalı sisleri ve herşeyi ile şehvet hislerini kamçılayan ormanda, bu adamla tek başına buluşmaya razı olamazdı artık.

Hayır... Olacak iş değildi bu. Ya, adam ona tekrar el sürmeğe kalkarsa ne yapacaktı. Ona karşı duyduğu korku mu galip gelecekti, yoksa geçen geceki maceradan sonra tenini yakmaya başlayan o garip câzibe mi?

Başka şeyler düşünmeye çalışıyordu ama, nafileydi. Uy-

kusunda bile Patrik'in simsiyah silüetini üzerine eğilmiş görüyor, dudaklarında bir iniltiyle gözlerini açıyordu.

Anjelik ağaçlar altında gizli bir garip kuvvetle, bir erkek geyik gibi kendisini çağıran ormanın büyüsü ile herşeyden el etek çekmek arzusu arasında bocalıyordu. Sonbahar gelmişti ama, henüz Kral'ın arzularına boyun eğmemişti.

Lâkin Kral'ın onu tevkif için göndereceği hususî memurlar, Patrik tarafından daha şimdiden eyaletin hudutları boyunca yerleştirilmiş olan ateş ve çelik hatını aslâ yaramayacaklardı.

Çocuklarının oynadığı bahçelerin dışında, köylü kadınları dövüyorlar, mahsulleri yakıyorlardı.

Köylüler ise, sinsi bir sükûnet içinde harekete geçecekleri ânı beklemekteydiler. Yapmayacakları yoktu şeytanların.

Florimon ile Mürebbisi genç rahip onu âdeta göz hapsine almış gibiydiler. Genç kadın nereye gitse, bu mâsum, bu sual dolu gözleri üzerinde hissediyordu. Kral, Florimon'u onun başına gönderirken bir maksada hizmet etmişti.

Colin Paturel'in çocuğunu kaybederken çağırılan ebe ne diyordu:

«Çocuklar insanın ayağına dolanıp işini zorlaştırmaktan başka işe yaramazlar. Severseniz tepenize çıkıp kanınızı kuruturlar, sevmezseniz ayağınıza köstek olurlar...»

Peşpeşe yediği darbeler altında kalbi arada bir sendeliyordu.

Akdeniz, müdafa gücünü yenip tâ derinlere kadar nüfuz etmişti. Artık iyice piştim, katılaştım, diye düşündüğü şu anda, meşakkat ve ıstıraba tahammül kaabiliyeti on misli artmıştı. Buna rağmen herşey onu incitiyordu. Lâkin bütün kudret ve kuvvetini öylesine seferber etmiş, öylesine kapıp koyuvermişti ki, artık onların kendisini çektiği yöne gitmek zorundaydı.

Akşamın bakıra çalan kızıl semasında, İsak dö Ramburg'un av borusu perde perde yükselerek, sararmış yaprakların

üzerinde Anjelik'in kulağına kadar geldi. Geyiğin öldüğünü bildiren ve «acele ediniz, yardıma koşunuz... Geyik öldü...» manâsına gelen melodiyi çalıyordu borusuyla...

Civardaki malikâneye koşup, nefes nefese kalmış olan La Violet, Anjelik'in odasına fırtına gibi girdi:

— Madam, geliniz lütfen... Kadınlar, Göline köyündeki Protestan kadınlar... Hani geçen gün aç biilâç yolun üstüne bırakılan kadınlar... Mösyö dö Ramburg'un şatosuna iltica etmişler. Montadur bunu haber alırsa zavallıların işleri tamam demektir. Baron dö Ramburg sizin fikrinizi soruyor.

Anjelik, yeraltı geçicinden usulca süzülüp ormana çıktı. Oradan bir tepe üzerine kurulmuş olan Ramburg Şatosunun ot basmış bahçelerine geçti.

Kadınlar, avluda, kale zindanının altında sıska çocuklarını göğüslerine bastırmış, yorgun ve perişan, toprağın üstünde oturuyorlardı.

Toz toprak içinde kalmış, buruşmuş bone'leri ile ümitsiz ve mahzundular.

Yanlarına gelmiş olan Barones'e hasım Katolik köylerinde nasıl dolaştıklarını, Katolik papazların, kiliselerine mensup üyelere emrederek onlara bir lokma kuru ekmek bile verdirtmediklerini anlatıyorlardı.

Günlerdir, geceleri tarlalardan çaldıkları turplarla açlıklarını bastırmışlar, uzun bir müddet ormanın eteklerinde barınmışlardı. Kâh köpeklrin hücumuna uğramışlar, kâh nereden bittikleri belli olmayan askerler tarafından oradan oraya kovalanıp durmuşlardı. Papazların emrine itaat edilip edilmediğini kontrol etmek üzere etrafı, nöbetçilerle doldurulmuş, bilhassa Protestan köyler askerlerle çevrilmişti.

Kadınlar, çocukları kucaklarında kâh kızgın güneş, kâh kamçı gibi inen yağmur altında şaşkın ve çaresiz dolaştırdıktan sonra, nihayet Katolik Papazların fermanını dinlemeyecek kadar dindar olan Protestan kasabası La Rossel'e gitmeye karar vermişlerdi.

Birkaç gün, Samuel dö La Morinier'in adamları tarafından tutulmuş bölgelerden geçmişler, böylece Protestan dindaşlarının çiftliklerinde biraz olsun dinlenmek fırsatını elde etmişlerdi.

Fakat çiftlik sahipleri de zaruret içinde yüzmekte olduklarından yiyecekleri kendi karınlarını bile doyurmaya yetmiyordu.

Kadınlar, yine aç susuz yollara düşmek zorunda kalmışlardı. Veude nehrinin yatağına ulaştıkları zaman, Montadur'un kırmızı üniformalı devriyeleri ile karşılaştılar.

İşte bu müthiş bir şeydi. Biçareler panik içinde, yolları takip etmekten vazgeçerek daha ıssız kısımlara daldılar, öyle ki, nihayet bir müddet sonra girilmesi mümkün olmayan orman'ın ucuna geldiklerini dehşetle farkettiler.

Oradan insan üstü bir gayretle ayrılıp, birinin gösterdiği Ramburg Şatosuna vasıl oldular...

Ramburg'ların sümüklü çocukları ağızları bir karış açık, bu davetsiz misafirleri seyrediyorlardı.

— Anjelik, çocukların en büyükleri olan Nataniel'in yanında duran Florimon'u gördü. O telâşı içinde sert bir sesle:

— Senin burada ne işin var? diye sordu; bu Protestan meselesine ne diye karıştın.

Florimon gülümsedi:

Kolejde iken tekdir edildiği zaman karşılık vermemeyi öğrenmişti. Onun bu soğukkanlı sükûneti insanı çileden çıkarmaya yetiyordu. Dokuzuncu hâmileliğinin yedinci ayında olan Barones dö Ramburg, kadınlara birer parça ekmek dağıtmakla meşguldü. Kara ve bayat ekmek parçaları.

Kızlarından biri ekmek sepetini taşıyarak annesine yardım ediyordu.

Kadın, Anjelik'e döndü:

— Ne yapmamız gerekir, Madam? Bu kadınları burada tutamayacağımız gibi karınlarını da doyuramayız.

Baron dö Ramburg, av borusu omuzuna asılı, çıkageldi.

— Onları tekrar yolun üstüne bırakırsak sonları gelmiş demektir. Montadur, orman'ın kıyısından dolaşıp, zavallıları Sekondinyi'ye varmadan ele geçirir.

Mesele hakkında karara varmış olan Anjelik.

— Hayır, dedi, bataklıktaki Oblet değirmenine gitmeleri lâzım onların. Oradan, kayıkla Mösyö d'Obinye'nin malikânesine gidip selâmete kavuşabilirler. Bataklık bölgede oturanlar onlara kılavuzluk edecek olursa, yavaş yavaş suları geçip La Raşe'in eteklerine varırlar. Sonra da gidecek bir iki kilometre yolları kalır. Hem de izlerini kaybetmiş olurlar.

— Peki ama, Ablet değirmenine nasıl gider bunlar?

— Orman'ın tâ ortasından geçerek. İki üç saatlik bir mesafedir.

Protestan'ların suratları düşünceli bir ifadeye büründü.

— Onlara kim kılavuzluk edecek?

Anjelik, açlıktan gerilmiş, yorgun çehrelere baktı... Öz toprağının kadınlarının gözlerinde parlayan o siyah ışıltıyı gördü.

— Ben, diye cevap verdi.

Ağaçların altından çıkınca ayakları sünger gibi yumuşacık yosunlara gömüldü.

Bataklık buradan itibaren başlıyordu.

Önlerinde uzanıp giden sanki yemyeşil bir tarlaydı... Kıyılara bağlanmış sandallar suyun mevcudiyetini ele vermemiş olsaydı, insan akça ağaçların, kavakların arasındaki bu yeşil çimenlikte yürümeğe teşebbüs edebilirdi. Anjelik, kürek çekmeleri için yanına üç uşak almıştı.

Adamlar, mahallî huylara sadık olarak pek bedbin idiler.

— Buradan sandığınız kadar kolayca uzaklaşamayacağız, Madam La Markiz. Ablet değirmenindeki değirmenci nehri daimî kontrol altında tutar ve bataklığa çıkmak isteyenler-

den değirmen hakkı alır. Üstelik, Protestan'lara hiç tahammülü yoktur. Onlara mütemadiyen küfürler yağdırır. Sandalların bütün anahtarları ondadır. Civar köylerde oturanların çoğu değirmenden geçmektense kilometrelerce yolu yürümeyi tercih ederler.

— Bizim yol yürümeğe vaktimiz yok. Değirmen yegâne geçit yolumuzdur. Değirmenciyle ben uğraşırım. Siz merak etmeyin, dedi Anjelik.

Akşam karanlığı basmadan yola çıkmışlardı. Geceleyin ormanda yollarını bulmak için sonradan yakmak üzere ellerinde fenerler taşıyorlardı.

Çocuklar yorulmuşlardı... Yol bitip tükenmiyecek kadar uzun görünüyordu.

Değirmene ulaştıkları zaman güneş çoktan batmıştı.

Alacakaranlıkta kurbağa sesleri, su kuşlarının tiz haykırışları duyuluyordu.

İliklerine işleyen, gözle görünmez bir sis topraktan yavaş yavaş yükselip onları gırtlaklarından yakalamıştı.

Köklerini, yemyeşil yosunla kaplı suya uzatmış ağaçlar mavi - siyah bir karanlıkta ağır ağır görünmez oldular.

Fakat, yer yer nilüferlerle süslü suya kanatlarını indirmiş olan değirmenin siyah silüetini hâlâ seçebiliyorlardı.

Isınmak için koyunlar gibi biribirlerine sokulan kadınlara döndü Anjelik:

— Siz burada bekleyin, dedi.,

Çocuklardan bir kaçı öksürdüler... Dalga dalga yapılan sisin arasında endişeli gözlerle baktılar.

Anjelik, arasıra suların içinde yürümek suretiyle değirmene vardı.

Sallantılı harap büyük köprüyü, onun hemen arkasında, değirmen çarkının üstündeki yayalara mahsus küçük köprüyü eliyle koymuş gibi buldu.

Herşey öylesine âşinaydı ki... Serapa boru çiçekleriyle kaplı kalın duvara dokundu.

Kapı açıktı. Değirmenci, bir mumun ışığında paralarını sayıyordu. Dar alınlı, kaşlarının üstüne düşen fırça gibi saçlarıyla dar kafalı ve inatçı bir adam olduğunu daha çok belli eden bir adamdı.

Meslekdaşları gibi tepeden tırnağa griler giymiş, kunduz derisinden şapkasını kulaklarına kadar geçirmişti.

Kılık kıyafetinden hali vakti yerinde olduğu anlaşılıyordu, ayaklarında kırmızı çoraplar, çelik tokalı ayakkapları vardı. Köylüler bu değirmencinin zengin, haris ve merhametsiz olduğunu söylerlerdi.

Anjelik, kadife gibi incecik un tabakasıyla kaplı, kaba köy stilinde yapılmış eşyalara baktı. Bir köşede un çuvalları duruyordu...

Herşey eskisi gibiydi... Her şey buğday kokuyordu... Anjelik gülümsedi. Öne doğru bir adım atarak:

— Valantin, ben geldim... Merhaba, dedi.

12 BAHİS

Kayıklar, uzun karanlık tünel boyunca ilerliyorlardı.

Biribirlerine kol verip kemer meydana getirmiş olan ağaçların arasındaki karanlığı delmeğe fenerlerin sarı ışık daireleri kâfi gelmiyordu.

Valantin efendinin uzun boyu, bazan eğilmesine sebep oluyordu.

Mahalli lehçe ile arada bir diğer kılavuzlara ihtarlarda bulunuyordu...

Kadınlar korkmuyorlardı artık. Rahatlatdıkları, tarifsiz bir ferah'a kavuştukları elle tutulacak kadar belliydi...

Çocuklar arasıra gülüşmelerini elleriyle boğmak zorunda kalıyorlardı.

Günlerden beri bir an olsun kavuşamadıkları bir derin huzur, bu zavallı kaçakların yüreklerini ısıtıvermişti.

Kral IV. Hanri, sevgilisine yazdığı bir mektupta öyle dememiş miydi: «Burada, sulh zamanında mesut, harp zamanında mâsum olabilirsin.»

Hangi düşman bu dehşet dolu yerlere sokulabilir ki?

Böyle bir şeye teşebbüs edip, kayıklarla kıyıdan açılan askerlerin, çamurlara bulanmış, iliklerine kadar donmuş bir halde geri geldiklerini görüyordu Montadur.

Kayıklara binenler, duvarları mevsime göre kâh yemyeşil, kâh altın rengine bürünmüş olan bu esrarlı lâbirent'te oraya buraya gidip geliyorlar, kıyıya ayak bastıkları zaman, kalın çizmeleri ağır ağır yosunlara gömülüyor, canlarını kayıklara dar atıyorlardı.

Kış mevsiminde ise iskelet kollarını andıran dallardan örülmüş aşılması imkânsız bir ağ ile yolları kesiliyordu .

Ve böylece, teşebbüsler,, başladığı noktada sona ermeye mahkûm oluyordu.

Aslında geri döndüklerine şükretmeleri gerekirdi. Zira, bu sessiz derinlikler, onları ebediyen sinesine çekmek için bekliyor gibiydi. Zira, bu yeşil kadife misali parlayan yosun tabakasının bu ölü suların altında yüzlerce isimsiz ceset yatmaktaydı...

Anjelik değirmenden içeriye girip de konuştuğu zaman, değirmenci Valantin efendi başını kaldırıp bakmıştı.

Genç kadını kapısının eşiğinde görmek onu hiç şaşırtmadı.

Anjelik, bu kalın, kaba çehrede, bir zamanlar küçük Anjelik dö Sanse'yi, bir Kral gibi hüküm sürdüğü bataklıklar ülkesine getirip, çoban Nikolas'ın «Anjelik... Anjelik...» diye haykıran sesinden kıskançlıkla saklayan o inatçı, o sükûtî oğlanın yüz hatlarını görüyordu.

Değneği elinde, köpeği ile koyunları peşinde, çoban Nikolas kırlarda haykıra haykıra küçük Leydi dö Sanse'yi arardı.

Anjelik ile Valantin, çalılar arasında saklanırlar, ellerini böğürlerine bastıra bastıra kahkahalarını zaptetmeğe çalışırlar, çobanın sesi, akça ağaçların, dişbudakların, karaağaçların,

söğütlerin kavakların ardında kaybolunca yerlerinden fırlayıp daha uzaklara koşarlardı.

Valantin yabani, «Anjelika» lar toplar getirir, önce biri sonra öteki çiçeklerin nektar'ını emerler, Valantin «Böylece senin ruhuna sahip olabileceğim» derdi.

Valantin, Nikolas gibi geveze değildi.

Sık sık rengi horoz gibi kızararak müthiş öfke nöbetleri geçirirdi.

Bu hiddetlenmelerin sebebini Allah bilirdi ama, Protestan ların bu işteki tahrikleri büyüktü.

Anjelik'le beraber mektepten dönerken pusuya yatıp Hügno çocuklarını beklerler, sırf onların «Bizi şeytanlardan kurtarın» diye haykırmalarını duyabilmek için tesbihlerini suratlarına doğru sallarlardı.

Bütün bu hatıralar Anjelik'in hafızasında canlanıyorlardı... Ve kayık, hafif yağmur pırıltılarını andıran bir sesle suyun sathını örten yosun halısını yararak ilerliyordu.

Valantin, Protestanlardan hâlâ aynı şiddetle nefret ediyor du ama, Markiz dü Plesis'in avucuna koyduğu altın sikkelere mukavemet edememişti.

Kocaman bir halkaya takılı anahtar demetini almış, kadınlarla çocuklara kayıklara binmelerini söylemişti.

Su yolunun genişlediğini belirten şiddetli bir meltem çarptı yüzlerine... Ve ilk kayığın burnu kuru toprağa çarptı.

Mehtap, ağaç tepelerinden, renkli pırıltılardan müteşekkil bir hâle içinde yükseliyordu.

Obinyi şatosu, yemyeşil çimenler ve söğüt ağaçları arasında derin bir uykuya dalmıştı.

Şato, bir zamanlar Puatu körfesinin bulunduğu sayısız adalardan birinde dalgaların aşındırdığı sahile pek yakın bir noktada inşe edilmişti, öyle ki, sular, ana kapının mermer merdivenlerine kadar geliyordu.

Rönesans devrine ait olan şatoyu inşa eden kimse, berrak suların derinliklerinde parlayan beyaz taşların cazibesine, o derin sükûnet ve yalnızlıktaki ihtişam'a kendisini kaptırmış olacaktı.

Köpekler havlıyor, sahile yanaşan kayıklara doğru karaltılar koşuyordu.

İhtiyar Markiz'in yeğeni Matmazel dö Coesmes, elinde bir şamdanla, Anjelik'e yaklaştı.

Anjelik, beraberinde getirdiği biçare kadınların başlarından geçeni anlattı, onların La Roşel'e gitmelerine yardım edilmesini istediğini bildirdi.

Matmazel, Madam dü Plesis gibi bir katolik'in Protestanların işlerine burun sokmasından pek hoşlanmamıştı. Saraydaki havai ve hercai hareketleri dillere destan olmamış mıydı?

Maamafih, kadınlar mutfağa götürülürken, o da Anjelik'i içeriye aldı, yan gözle, genç kadını gece gezintilerine çıkarken giydiği pamuklu kadife esvaba, siyah pelerine, çamurlu, topuksuz ayakkaplarına, başına bağladığı siyah saten eşarpa bakıyordu.

Nihayet dudaklarını büzerek, muztarip bir teslimiyet edasıyla, misafirine, Dük dö La Morinier'in şatoda olduğunu söyledi.

— Kendisini görmek ister misiniz?

Bu küçük haber, Anjelik'i büyük bir telâşa düşürmeğe kâfi geldi, kıpkırmızı kesildiğini hissederek, Dük'ü rahatsız etmek istemediğini bildirdi.

Bütün gayretine rağmen etrafta olup bitenlerin heyecanına kendisini kaptırmış olan Matmazel sesini alçaltarak:

— Buraya geldiği zaman kan revan içindeydi, dedi. Montadur'un devriyeleri ile çarpışmak zorunda kalmış. Onları başından savamayınca, doğru bataklığa dalmış. Dediklerine bakılırsa, kardeşi Hugh, Puzoj'u zaptetmiş. Mösyö dö La Marinier sizinle temas temin edemediği için çok üzgün.

— Eh... Mademki yaralı...

— Gidip kendisine haber vereyim.

Anjelik, eli ayağı titreyerek bekledi...

Taş zemin üstünde Patrik'in tok ayak seslerini duyduğu zaman, kendisini toparladı. Gözlerinde cüretkâr, sert bir bakışla onun merdivenlerden inmesini seyretti.

Patrik, yavaş yavaş genç kadına yaklaştı.

Alnının ortasında, derin, kanlı bir yara izi vardı... Et, adam akıllı şişmişti.

Fakat derin yara, onun görünüşünü bir nebze olsun yumuşatmamıştı. Her zamankinden daha uzun, daha cüsseli, daha siyah görünüyordu.

— Madam, selâmlarım...

Eldivensiz elini genç kadına uzatır gibi yaptı:

— İtifak'ımıza sadık mısınız?

Anjelik başını çevirdi; hizmetkârların dairesine doğru baktı. Aralık kapıdan, ateşin kızıllığı görünüyor, Protestan kadınların rahatlamış sesleri geliyordu.

— Görüyorsunuz.

Peritaş'ında geçen sergüzeştin onu böyle, utanç ve arzuyla kıskıvrak bağlayıp, felce uğratacağını hiç tahmin etmezdi. Yoksa bu adam'ın büyüsüne mi kapılıyordu?

Gayet nâhoş bir şahsiyete sahip olmasına rağmen, bu adamın garip bir cazibesi olduğunu söyleyip dururlardı .

Bu güne kadar ona itaatsizlik edebilen kimse çıkmamıştı. Ne kardeşleri ,ne karısı, ne kardeşlerinin karıları, ne kızları, ne yeğenleri, ne uşakları... Ne de askerleri...

Emirlerine itaat edilmesi için onun şöyle bir ortaya çıkması kâfiydi. XIV. Loui'ye karşı kısa fakat müthiş bir mücadeleye girişen bu Protestan Lord hakkında Allah mefhumu olduğu kadar şeytan parmağı da var...»

La Morinier, Anjelik'ten özür dilemedi. Genç kadın da, onun iki çağırısına cevap vermeyerek, o müthiş gururunu rencide etmiş sayılmaz mıydı?

Nihayet, Patrik konuştu:

— Puzoj ve Brezur... Her iki kasaba halkı da bizi destekliyorlar. Garnizonlardan bütün silâhları alıp, etrafa dağılıp mevzi tutan adamlarımıza ulaştırdık. Mösyö dö Marillah'ın Kuzeyde bıraktığı kuvvetler, Doğu'ya doğrd ricat ettiler. Onların işgal ettikleri mevkiler elimize geçti. Mösyö Gormat ile Montadur'un kuvvetleri şu anda tamamen irtibatları kesilmiş bir durcmdadır... Fakat bundan henüz kendilerinin haberleri yok.

Anjelik, yüzü heyecandan al al, gözleri ışıl ışıl, adama baktı:

— Öyle mi? Bilmiyordum.

— Nereden bileceksiniz... Sesiniz sedanız çıkmıyordu ki.

Genç kadın, kendi kendisine konuşur gibi mırıldandı:

— Öyle ise... Kral... Kral artık bana ulaşamaz...

— Bir kaç güne kadar bataklıktan ayrılıp, Montadur'u topraklarımızdan kovalayacağım.

— Allah sizden razı olsun, Mösyö dö La Morinier.

— Ve günahlarımı affetsin. değil mi?

Bu son sözleri söyliyebilmek için Patrik'in insan üstü bir gayret sarfettiği besbeliiydi. Alnındaki damarları, parmak parmak şişmiş, bu tazyik neticesi yaranın kenarında bir damla kan boncuklaşmıştı.

Anjelik, başını başka tarafa çevirdi...

— Bilmiyorum... dedi usulca.

Kapıya doğru yürürken:

— Artık Plesis'e dönmem lâzım, diye mırıldandı.

La Morinier, genç kadını takibetti, onunla birlikte merdivenleri indi.

Anjelik, iskeleye giden dar patikaya doğru yönelmişti ki, Patrik, bir ihtilâç gibi, ihtiyarsız bir hareketle, genç kadının beline sarıldı.

— Yalvarırım, Madam, bana bakınız.

Anjelik:

— Dikkat... diye fısıldadı...

Parmağıyla, kayıkta beklemekte olan Valantin'i gösterdi. İçindeki istikrah, nefret ve o kahrolası şehvet alevi Dük'e karşı inatçı ve sert tavır takınmasına sebep oluyordu.

Evet, Patrik'le sevişmek, müthiş, korkunç, hiç tadılmadık bir macera olacaktı.

Genç kadın, vücudunun, bütün zerreleriyle yüreğindeki şehvet alevini ele verdiğini hissediyordu.

Parmaklarını, iki demir pençe gibi, Hügno'nun omuzlarına geçirdi... Onu göğsünden itmeğe mi çabaladığını, yoksa o kayayı sımsıkı sarılmak arzusuyla mı yandığını kestiremiyordu.
kayayı sımsıkı sarılmak arzusuyla mı yandığını kestiremiyordu-
Soluk soluğa:

— Niçin? diye fısıldadı, niçin ittifakımızı altüst ediyorsunuz?

— Çünkü mutlaka size sahip olmam lâzım...

Anjelik,in dudakları arasından bir inilti yükseldi:

— Siz... Siz ne biçim adamsınız, artık hiç bir şey anlıyamıyorum. Etrafınızdakiler sizi, din uğruna dünyevî hazlarından feragat etmiş bir zabit olarak tanımıyorlar mı? Duyduklarıma göre, kadınlardan nefret eder mişsiniz.

— Kadınlar mı? Evet, nefret ederim onlardan. Ama siz... O Roma mâbedinin harabesinde Venüs'ün tâ kendisiydiniz... O anda anladım... Gözlerimin önündeki perde kalktı... Kadın güzelliğinin mânasını kavramak için bütün bir ömür boyu beklemem icabetti...

— Ama ogün ne dedim? Ne yaptım ogün? Karşılıklı, inancınız ve davânız uğurundaki mücadelenize dair konuşmadık mı?

— O gün Güneş üzerinizde parlıyordu... Cildinizde, saçlarınızda... O âna kadar hiç bir şey bilmiyordum. Birden, bir kadının güzelliğindeki o derin mânanın o esrarlı büyünün farkına vardım...

La Morinier biraz geri çekildi.

— Yoksa sizi de mi korkutuyorum? diye sordu... Ömrüm boyunca kadınlar benden korktular. Size birşey söyliyeyim mi, Madam, yüreğime dert olan, hatırladıkça utandığım bir şey?... Bazı geceler, karımın odasına gittiğim zaman, zavallıcık, kendisine dokunmamam için ayaklarıma kapanıp yalvarırdı. Ama, herşeye rağmen vazifesini müdrik bir zevceydi. Bana üç kız evlât verdi. Fakat bu hususta ona karşı korkunç ve kerih bir erkek olduğumun farkındayım. Neden?...

Anjelik biliyordu. Damarlarında Fas'lı veya Arap kanı taşıyan bu ırk'a mensup kimselerin, şu mutaassıp, sofu Patrik gibi, inadına şehvetli insanlar oluşları, kader'in veya irsiyetin bir cilvesiydi.

La Morinier, Anjelik'in güzelliğini keşfetmekle âdeta yıldırım çarpmışa dönmüştü. Böylece hayatın bir cephesi daha ortaya çıkıyordu. Ona nüfuz edebilecek bir cephe...

Anjelik, güzelliğinin kudret ve haşmetine rağmen, öylesine âciz ve müdafasız görünüyordu ki, işte genç kadının bu hali, Patrik'in içindeki bütün şehvet şeytanlarının ipini koparıp kudurmalarına sebep oluyordu.

Dük bütün ümidini, kadının üzerinde bir hâkimiyet sağlamış olmasına bağlıyor, onun zehirli bakışlarından korkmasına rağmen ,ona emredebiliyordu.

Her ikisini de kıskanarak yakalamış olan bu garip arzu öylesine korkunçtu ki, aralarındaki mücadelenin onları takatsız, perişan bırakacağı âşikârdı.

Kader onları, müşterek bir isyan hissinin suç ortaklaığında birleştirmiş, fakat onlar, Kral'a karşı meydan okumak ve onun askerlerini defetmek hususunda fikir birliği ettikleri derecede, aralarında doğan rahatsız edici ihtiras alevini de kabullenmek zorunda kalmışlardı.

Dük, yüreğinin derinliklerinden kopup gelen bir sesle:

— Sen benim olacaksın, diye tekrarladı, sana sahip olacağım...

İşte, Kral da, teklifini yaparken, o mütehakkimâne pazarlığını öne sürerken bu sesle konuşmuştu.

— Belki bir gün... diye kekeledi Anjelik... Zorbalık etmeyiniz...

— Zorbalık etmiyorum - sesi âdeta titriyordu - benden korkan öteki kadınlar gibi konuşma... Senin hiç bir şeyden korkmayacağını bilirim. Bekliyeceğim... Bu arada her arzunu yerine getireceğim. Ama, Peri Taşına çağırdığım zaman gelmemizlik etmiyeceksin...

Anjelik, hasır yayılmış kayığa binip oturdu. Bu çılgın dev'in kollarında çoşkun bir aşk kasırgası geçirmişçesine yorgun ve mecalsiz hissediyordu kendini.

Onun arzularına gerçekten kendini bıraksaydı nasıl olacaktı acaba?

Genç kadın, tahammül edilmez hayalleri kovmak ister gibi başını salladı....

Bir gece yarısı ormanda, bu siyahlı avcının şikârı olacaktı.

Avcı onu yosunlu toprağa çivileyecek, kocaman gövdesinin ağırlığı altında ezecekti. Çalı gibi sakalının, kocaman ellerinin altında kuş gibi çırpınacak, ama nihayet, o büyülü an gelecek, çılgın bir ihtiras ateşiyle tutuşan teni, bütün acıları unutturan o tarifsiz zevkin hararetinde kavrulacaktı. Herşeyi unutarak, soluk soluğa, gözlerinden yaşlar akarak, dudaklarından bir inilti yükselecekti...

Anjelik, bu hayalin tesiriyle yorulmuş ,bitmiş gibi başını geriye attı... Havada toz gibi serpilen, fakat yağmurla alâkası olmayan bir nem saçlarını ıslatmıştı.

Kayık, peşinde kapkara dalgalar bırakarak hareket etti.

Ay, kocaman mat bir inci misali, ağaçların altına donuk bir ışık saçıyor, Değirmenci Valantin elindeki uzun sırığı ile, suya eğilen ağaçların siyah silüetleri kadar korkunç görünüyordu.

Meltem burunlarına tatlı bir nane kokusu getirince kıyıya yaklaşmış olduklarını anladılar.

Bazan, kayık kıyıyı sıyırarak, dallara sürünerek ilerliyordu. Ama, değirmencinin, bu göz gözü görmez lâbirent'te yolunu bulması için fenere ihtiyacı yoktu.

Anjelik, yüreğini saran hisleri atmak gayesiyle sordu:

— Hatırlıyor musun, Valantin? Beni yılanbalığı tutmaya götürdüğün günlerde bile sen bataklığın efendisiydin.

— Evet, öyle idim.

— Yılan balıklarını pişirip kendimize ziyafet çektiğimiz o küçük kulüben hâlâ duruyor mu?

— Evet, hâlâ yerli yerinde...

Anjelik, sessizliği bozmak için mütemadiyen konuşuyordu.

— Bir gün suya düşmüştüm. Beni sudan sen çıkarmıştın. üstüme başıma yosunlar yapışmıştı. Montelu'ya döndüğüm vakit sunturlu bir cezaya çarpılmıştım; bir daha bataklığa gitmem men edilmiş, ondan bir müddet sonra da manastıra yollanmışlardı. Bir daha da birbirimizi görememiştik.

— Aa, görmüştük. İhtiyar Soliye'nin kızının düğününde...

— Evet, evet...

Hatırlıyordu.

— Sen keten bir elbise giymiştin diye güldü, işlemeli de bir yeleğin vardı. Sırık gibi dimdik duruyordu... Dansa katılmaya bile cesaret edemiyordu.

Genç kadın o gece danstan yorgun düşüp, biraz uyumak üzere samanlığa gittiğini hatırlıyordu.

Valantin, peşinden sürünerek samanlığa girmiş, Anjelik'in yeni yeni tomurcuklanmaya başlayan göğüslerine dokunmuştu.

Bu basit, ağırkanlı köy çocuğu, Melekler Markizi'ne karşı arzu duyan ilk erkekti. Nâhoş hâtıra, Anjelik'i rahatsız etti:

Değirmencinin donuk sesi, sanki genç kadının zihninden geçenleri okumuş gibi:

— Sonra da ben hastalandım. Babam, «İşte perilerle oyna-

şanın hali bu olur...» diyerek, üstümdeki büyüleri bozdurmak için beni Meryem Ana mâbedine götürdü.

Anjelik hayretler içinde sordu:

— Benim yüzümden mi?

— Babam haklı değil miydi? Siz bir perisiniz.

Anjelik ne evet, ne hayır dedi. Bu itham hoşuna gitmiş, onu keyiflendirmişti ama, Valantin'in sesi o huşu dolu ciddiyetini muhafaza ediyordu.

— İyi olmasına oldum ama, pek uzun sürdü bu. Sonra da hiç evlenmedim. İşlerimi görmesi için bir hizmetçi kız tutmakla iktifa ettim. Bir daha hiç... İnsan, perilerin büyüsüne uğrayınca kolay kolay kurtulamıyor. Kalbi kadar vücudu da ıstırap çekiyor. Hasret ve iştiyak içinde bitip tükeniyor. Galiba insanın ruhu hastalanıyor.

Değirmenci sustu. Kayığın ikiye yardığı sazların ipek hışırtıları biran sessiz geceyi doldurdu. Bir yerlerde bir kurbağa sesi yükseldi.

— Birşey kalmadı... Geldik işte...

Kayığın burnu karaya vurdu. Ağaç ve toprak kokusu çarptı yüzlerine.

Gerilerde, genç uşaklar öteki kayıkları kıyıya bağlıyorlardı.

— Değirmene gelip bir kadeh birşeyler içmek ister miydiniz Madam la Markiz?

— Çok teşekkür ederim Valantin. Maalesef daha epeyce yolum var.

Valantin, şapkası elinde onları ormanın kenarına kadar geçirdi.

— Şu ihtiyar meşeyi görüyor musunuz? dedi; işte çoban Nikolas bir yaprağın üstüne koyduğu yabanî çileklerle, sizi orada beklerdi.

Bir sesin yankısı, çocukluk yüreğini getirip, onun onca ıstırap çekmiş kadın göğsü içine koyuvermiş, bir sesin yankısı gözlerinin önünde nasıl da bir elinde sopasını, ötekinde mis kokulu çilekleri tutarak, küçük peri kızın tarlalar ve ormanlar

ülkesine gelmesini bekleyen simsiyah kıvırcık saçlı, pırıl pırıl gözlü oğlanın hayalini canlandırıvermişti, şaşılacak şeydi.

Anjelik, zaman'ın iğrenç eliyle kirlenmiş olan bu hayali kafasından kovmağa çalışarak:

— Nikolas'ın âkibetini biliyor musun? diye sordu. Nikolas sonradan haydut oldu. Yakalanıp Kralın gemilerinden birine kürek mahkûmu olarak kondu. Nasıl öldü bilir misin? Gemide isyan çıkardığı için kaptanlardan biri onu denize itiverdi.

Valantin hiç sesini çıkarmadı. Anjelik devam etti:

— Nikolas buralardan gideli yıllar olduğu halde ona dair bu kadar çok şey bildiğime hiç şaşmadın mı Valantin?

Değirmenci omuzlarını silkti:

— Hayır şaşmadım, dedi; çünkü siz maziyi de istikbalide görebilirsiniz... Öyle değil mi? Haydi güle güle, Hepimiz sizin kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi biliriz.

13. BAHİS

Plesis'de Montadur'un sesi, duvarları zangırdatıyordu.

Anjelik bir an, olduğu yerde donup kalarak:

— Acaba benim şatodan çıktığımı mı öğrendi... diye düşündü. Usulca salona doğru yürüdü:

— Döndüğüne yemin et... Yemin et, diyorum.

Birden, elleri yüzüne kapanmış, iki büklüm, zavallı bir adam kapıdan dışarıya fırladı, Anjelik'in ayakları dibine yığılıp kaldı. Yüzü gözü şişmiş, kan revan içinde kalmış bir biçare köylü idi bu.

— Merhametli hanımım, diye inledi, siz Protestanlara karşı daima iyi muamele edersiniz. Merhamet, merhamet...

Anjelik eğildi, adamın aylardır tarak yüzü görmemiş, kemüp küçük bir çocuk gibi ağlamaya başladı.
çeleşmiş başını tuttu. Köylü, yüzünü genç kadının eteklerine gö-

Montodur kapının eşiğinde belirmişti.

— Onların hepsini öldüreceğim, bit gibi ezeceğim. Onlara yardım eden Katolikleri nde canına okuyacağım.

Anjelik:

— Memleketimizde böyle şeyler nasıl olur? diye haykırdı.

Öfkeden, bir volkan gibi kaynıyordu:

— Yemin et, yemin et... Bilmeyen de bizi Meknes'de sanacak. Afrikada Hristiyan esirlere işkence eden Faslılardan bir farkımız yok.

Yüzbaşı omuz silkti. Afrikadaki Hristiyan esirler ona neydi? Mevcudiyetlerinden bile haberi yoktu.

Anjelik sesini alçalttı, mahallî lehçe ile:

— Tırpanını al git La Morinier'in kuvvetlerine iltihak et... köylü dayı, dedi; gücü kuvveti yerinde olan herkes seni takip edecek. Üç baykuş kavşağına git, orada Dük'ün emirleriyle beraber silâh da alırsın. İki güne kalmaz Montadur'u arazinizden sürüp defederiz... Hazırlıklar tamama eriyor. Hepsinden haberim var.

Köylü, gözleri ümitle parlayarak cesaretlendi:

— Mademki siz öyle diyorsunuz Madam la Markiz, dedi.

Sonra, köylü kurnazlığı canlandı:

— Pekâlâ, çok iyi... Ben onların istedikleri yemin kâğıdını imzalarım. Böylece beni rahat bırakmış olurlar. Kaçmak için fırsat bulurum. Mademki sadece iki gün için... Allah yolunda işleyeceğim bu günahı Allah affeder. İmzalattıkları iman ikrarını onlara pahalıya ödeteceğim.

İki gün sonra Montadur ile adamları, Şatoda sadece birkaç nöbetçi bırakıp devriye gezmek üzere çıktıkları sırada, eğerin üstüne yatmış bir atlının Şatoya yaklaştığını görmek mümkündü.

Bu, yaralı bir askerdi...

Avlunun taşları üstüne yıkılırken:

— Sarıldık... Haydutlar geliyor! diye bağırabildi...

Ve oracıkta son nefesini verdi.

Meşe ağaçlarının altında bir kargaşalık oldu...

Önce Dük dö La Morinier ile kardeşi Laucelot, ellerinde yalın kılıçlarla sökün ettiler...

Onları silâhlı köylüler takibetti. Montadur'un askerleri, silâhlarını kapmak için koşuştular.

Bunlardan biri, koşarken, elindeki silâhı ateşledi. Kurşun Dük'ün kafasını sıyırıp geçti.

Protestanlar, askerleri bir kaç dakika içinde sarıp, hepsini öldürdüler. Cesetler, Puatu'nun bu asil ailesinin asırlardır ikametgâhı olan şatonun önündeki meydancığa taşındı... Ve Dük dö La Morinier, onları Anjelik'in ayakları dibine uzattı.

— Krala gitmeniz lâzım!

Molines, Anjelik'in bileklerini sımsıkı avuçlarına almıştı.

— Krala gidip, vazifenizi yapmalısınız... Bu katliam'a ancak siz mâni olabilirsiniz.

Anjelik, usulca:

— Bırakınız beni, Moloines, dedi.

Acıyan bileklerini uğuşturdu. Şatonun üstüne çökmüş olan bu yeni sessizlik hiç alışılmamış bir şeydi... Artık askerlerin kaba bağırışmaları ,atların horultuları duyulmuyordu...

Ama, bu sükûnet, Anjelik'in yüreğine hiç de teselli vermiyor, kederini azaltmıyordu.

Kâhya devam etti:

— Haber aldığıma göre, Harb Nazırı Luvua'nın gönderdiği kuvvetler Puatu'ya girmek üzere imişler. Dük dö La Morinier esir edilir veya öldürülürse, bu ayaklanma, Protestanların kökünü kazımak için bir bahane sayılabilir.

Anjelik susuyordu.

Kakmalı masanın başında otururken çürümüş yaprak kokularıyla dolu bu parlak Sonbahar gününde, değişmez iki akibet, iki müthiş felâket arasındaki uçurumun kenarında duran

bu günde, zamanın saatler halinde üst üste yığılarak geçtiğinin farkındaydı.

Molines devam ediyordu:

— La Moriner'in adamları imha edilecek... Bütün Puatunun ayaklanacağını düşünmek abes, Katolikler, hem korkularından, hem de Protestanları sevmedikleri için Kral'ın askerlerinin Puatu'ya girmelerine müsaade edeceklerdir. Din harplerinin dehşetine bir kere daha maruz kalacağız. Zaten bir miktar tadına baktık. Mahsul yakılacak, çocuklar kargıların sivri uçlarına geçirilecek... Eyalet, yıllar yılı kan dökmekten sararıp solacak, konunun müdafaasından mahrum kalacak... Siz de bunu istediniz... Ah, budala, ah mağrur kadın!

Anjelik, karanlık anlaşılmaz bir bakış atfetti kâhyaya... Ama cevap vermedi.

Molines, merhametsizce ısrar etti:

— Evet, siz istediniz bunları... Oysa, tercih hakkına sahiptiniz. Fakat, pek iptidai bir duruma avdet etmiş olan tabiatınızın emirlerini dinlemeyi tercih ettiniz. La Moriner'lerin, o yarı meczup haydutların, veya mutaassıp köylülerin arzularını emellerini kanalize etmek, sizin için işten bile değildi. Onları şevk ve gayrete getirmek için kendinizi şöyle bir göstermeniz kâfiydi.

— Erkekler bir kadının peşinden şehvet arzusu duymadan edemiyorlarsa kabahat ben de mi? Fazla izam ediyorsun, Molines. Ben bu arazileri ve şatoyu uzun müddet idare ettim. Hele Mareşal öldükten sonra... Asayiş ve sükûneti katiyen ihlâl etmedim.

— O zamanlar, diğerlerinden farksız bir saraylı idiniz. Bugün ne yaptığınızı bilmiyorsunuz. Tek bir bakışınızla neler yapmaya kaadir olduğunuzun farkında değilsiniz... Şarktan beraberinizde bir garip cazibe, bir sihir getirdiniz. Anlayamıyorum... Ama, kulübeden kulübelere dolaşan hikâyeleri duyuyorum... Size, bir vakitler, bir kaç yerde birden görülebilen, ayağının değdiği yerde mahsul bir kaç misli zenginleşen bir peri naza-

rıyla bakıyorlardı bu insanlar. Şimdi ise, geceleri ormanda dolaştığınızı, sihirli kuvvetlerinizle Puatu'yu bütün mihnet ve musibetlerden kurtarıp eski huzur ve bolluğa kavuşturmak üzere geri geldiğinizi söylüyorlar.

— Sen de değirmenci Valantin gibi konuşuyorsun.

— Şimdi de değirmenci mi çıktı başımıza?. diye homurdandı Molines... O kafasız, tamahkâr herif, ha? Henüz on yaşında bile yoktunuz... Peri Taş'ında yaptığınız cadı âyin'lerine giderken yanınıza aldığınız safdillerden biri de o'ydu, değil mi? Tahmin ederim ki, cazibeniz onun üstünde bugün, de aynı tesiri icra etmiştir. Kendinize âşık ararken, değirmenciden sonra, bakalım kim, haysiyetinizi şerefinizi beş paralık edecek, Madam dü Plessis?

Anjelik, mağrur bir edayla başını dikleştirerek:

— Mösyö Molines... Fazla ileri gidiyorsunuz, dedi.

Fakat, Molines, genç kadın gazaba gelip bağırıp çağırmasını beklerken, onun yüz hatlarına tatlı bir ifadenin yayıldığını, dudaklarının kenarında bir tebessümün oynaştığını gördü:

— Bana o çılgın çocukluk yıllarını hatırlatarak vicdanımı harekete getirmeye çalışmayın. Ben, pek temiz pek mâsum bir çocuktum, Molines, bunu sen de bilirsin, beni Kont de Peyrak'a bir bâkire olarak satarken, bundan zerre kadar şüphe etmiyordun, zira aksi halde bu alış - veriş'e katiyen girişmezdim. Ah, Molines, keşke hiç doğmasaydım ben... O mesut günlerin basit zevklerine dönmem mümkün olsaydı! Vücudum sükûnet içinde, beynim cıvıl cıvıldı. Ah, çocukluk yıllarına dönmek mümkün olmuyor. İnsanın ömrü boyunca asla dönemiyeceği bir ülke orası... Valantinin toplayıp getirdiği «unutma beni» 'ler, Nikolas'ın yabani çilekleri, ay, ağaçlar arasında yükselirken Peri Taş'ının etrafında çılgınca dans edişimiz... Her şey harikulâde mâsum, târifsiz derecede güzeldi. En ufak bir kötülük yoktu. Fakat daha sonra, ayaklarım, kan, ölüm ve şehvete bulaşmadan aynı yolları katedemedi. Aklımı mı kaçırmıştım ben? Öz topraklarımın beni müdafaa edeceğini sanmıştım.

— Toprak dişidir. Kendini koruyanlara, meyvadar ve mahsuldar kılanlara hizmet eder, huzur ve sükûnunu kaçıranlara değil... Dinleyin, çocuğum...

— Ben sizin çocuğunuz değilim.

— Evet, evet bir bakıma çocuğum sayılırsınız... Dinleyin beni... Kral'a gitmeniz lâzım... Sulh ancak bu sayede avdet edecektir.

— Siz ki, bir Protestansınız, kendilerine yardım vaad ettiğim dindaşlarınıza ihanet etmemi benden nasıl istersiniz?

— Bu onlara ihanet değil, kurtarmak demektir. Burada kendi topraklarınızdasınız ama, bütün bölgede, meşe ağaçlarına asılanların cesetlerini saymanıza imkân yoktur... Sadist ve hunhar haydutların tecavüzüne uğrayan zavallı kadınlar hicap göz yaşları döküyorlar. Çocuklar onların zulmüne terkedilmiş, fırlatılıp ateşe atılıyorlar. Bir çok yerlerde bu seneki mahsul mahvedilmiş. Bu cinnet, bu kudurganlık gittikçe taşkın bir hal alıyor, zira askerler de onlardan ürkmeğe başladılar.

Fakat hele bir takviye kuvvetleri gelsin de görünüz. Bu canavarların mezalin ve şenâetleri birkaç misline çıkacak, şimdiki korkularının intikamını kat be kat ödeteceklerdir. Ve işin asıl korkunç tarafı şu ki, bütün bu katliâm, bu amansız işkence ve ezadan Kral da dahil olmak üzere bütün ülkenin haberi olmayacaktır. Zira işler Kralın maiyetinde bulunan Mukaddes Yemin teşkilâtı üyeleri tarafından sessizce ve kurnazca yürütülecek, Kralın bu kanlı meselede göreceği yegâne şey din değiştirenlerin isimlerini havî sonu gelmeyen listeler olacaktır.

Bu zavallıları ancak siz kurtarabilirsiniz. Kralla bu konuda sadece siz konuşabilir, tab'ası arasına sokulmak istenen nifak kundaklarını ona ancak siz haber verebilirsiniz. O sizi dinleyecektir ve size, sadece size inanacaktır. Çünkü bütün kabahatinize rağmen, onun size sonsuz bir güveni vardır. Sizi istemesinde rol oynayan sebeplerden biri de budur zaten. Yeniden bütün kudret ve kuvvetinizle, olanca haşmetinizle yükselecek, o'ndan her istediğinizi elde etmek imkânına sahip olacaksınız.

Öne doğru eğildi:

— Montadur'u astırır, Marillak'ı gözden düşürür, rezil, rüsvay edersiniz. Kralı o taassup tarafgirlerinin elinden kurtarırsınız. Memlekette yeniden sulh, adalet ve çalışkanlık hüküm sürmeğe başlar.

— Molines... diye inledi Anjelik... Beni korkunç bir şekilde tahrik etmeğe çalışıyorsun. Mümkün olan en kötü...

Birden sustu, Kâhyanın yüzüne baktı. Tıpkı, bundan yıllarca önce, hem sakat, hem büyücü olduğu söylenen esrarengiz bir asılzade ile evlenip ailesini kurtarması icap ettiğine onu inandırmaya çalışırken de Molines'in yüzüne böyle bakmıştı.

— Bütün nüfusunuzu yeniden kazanacaksınız... diye tekrar etti Kâhya Molines. Teslim oluşunuzu takip eden saati tahayyül ediniz. Kralın sözlerini... Pek iyi biliyorsunuz ki bu sözler aslâ haşin ve öfkeli olmayacak.

«Şahşî geyiğim benim... İnatçı, unutulmaz çocuğum...»

Versay'da bir şafak vaktinin alaca karanlığında, Kral, isyankrâ feryatlarını dudaklariyle boğduğu gecenin sabahında —belki de, Anjelik, vücudu kızgın demirle dağlanan bir cânî gibi feryat etmişti— onun üzerine eğilecekti...

Hâlâ uyuyor olacaktı Anjelik... Bedenî iştihaları doymuş, arzuları tatmin edilmiş...

— Ah, bu kaygısız, miskin rahavetin, o sonsuz ferahlığın tadını bilirdi— Kavuştuğu lüks ve debdebenin zevkine vararak sırtüstü yatmakta olacaktı.

Ve Kralın okşayışları ile gözlerini yarı aralayacak, dantellerin içinde öteki yanına dönecekti. Ne kadar şehvanî bir manzara arzettiğinin farkına bile varmayacaktı. Birden, ormanların rengini almış olan gözlerini iri iri açarak uyuyacak, onu yanıbaşında görünce mücadeleden vazgeçecekti. Ve dinleyecekti onun sözlerini... Hem teşhir edecek, hem teşhir edilerek, bir emir gibi, bir zafer çığlığı gibi tekrarlayacaktı Kral:

«Anjelik, sen ve ben... beraber... Yenilmez, mağlûp olmaz bir kuvvet teşkil edeceğiz...»

Ümitsizce başını iki yana salladı genç kadın:

— Korkunç birşey, diye inledi; benden kendimi öldürmemi istemek gibi birşey bu. Bütün ümidi kaybetmek...

Bu sahneyi Molines'le bir kere daha yaşamış olduğunu hissediyor, kendisini Mulay İsmail'e vermek için kandırmaya çalışan Osman Faraci'yi görür gibi oluyordu. Mulay İsmail'in arzularına râm olmamıştı ama, Yahudi mahallesindeki bütün Yahudileri katletmişler, esirleri kazıklara geçirmişlerdi.

Dışarıda ince bir yağmur başlamıştı Anjelik, Florimon ile Şarl - Hanri'nin yağmurda koşuştuklarını duydu.

Kâhya, yazı masasına gitti, bir tabaka kâğıtla bir tüy kalem aldı, getirip Anjelik'in önüne koydu:

— Yazınız... Kral'a yazınız. Ben bu gece gidiyorum, kendi elimle götürürüm mektubu...

— Ne yazabilirim ona?...

— Hakikati... Yani yakında gidip kendisine teslim olacağınızı. Bunu ne nedamet ve ne de vicdan azabından yaptığınızı, sadece, en sadık bendelerinin tahammülfersa işkencelere maruz bırakıldıklarını görmekten ileri gelen bir perişanlık içinde bulunduğunuzu... Bu müthiş emrin kendisi tarafından verilmiş olacağına inanmadığınız, Mösyö dö Marillak'ın kuvvetleri ile Luvua tarafından gönderilen askerler geri çekilmedikçe Versay'a gitmiyeceğinizi, ancak bu arzunuzun tahakkukundan sonra, Majestelerinin adalet, büyüklük ve sabırlarına şahit olduğunuz için, kendileri tarafından tertiplenen şartlara uygun olarak teslim olacağınızı...

Anjelik hararetli, hararetli yazıyordu.

Biraz sonra, Puatu'da işkence yapanlara töhmet altında bırakan sözleri yazarken kendinden geçti.

O zalim, o hunhar işkenceleri uzun uzun anlattı, eşkiya kılıklı sarhoş bir subayın kendi çatısı altında zavallı insanlara neler ettiğini hikâye etti, Montadur'dan, dö Marillah'tan bahsetti, dö Marillah'tan bahsetti, dö Solinyak ile Luvua'nın isimlerini

verdi. Kraliyet kuvvetlerinin son durumlarından, köylüler arasında gittikçe artan hoşnutsuzluktan, dem vurdu. Onlar nâmına merhamet diledi.

Yazdığı sırada, gözlerinin önünden genç Kral'ın çehresi gitmiyordu. Geceleri çalışma odasının sükûneti içinde gördüğü gibi... ciddî ve dikkatli...

Anjelik, başını kaldırıp baktı:

— Onun istediği bu mektup değildi dedi...

— Farkında olmadan istemiş olabilir. Kendi günahlarını telâfi için, bu Protestanların döndürülme meselesine pek önem atfediyor. Gözlerini, kulaklarını olup bitenlere bilhassa kapatıyor. Onu zorlayıp açtıracaksınız gözlerini, kulaklarını. Sizinki mukaddes bir vazifedir.

Anjelik mektubu bitirdiği zaman kendisini pek yorgun, fakat sâkinlemiş hissetti.

Molines, kâğıdın üzerine mürekkebi kurutmak için kum döktü. Sonra zarfa koyup mühürledi.

Anjelik, onu evine kadar geçirdi. Nerede olduğunu bile unutmuştu artık. Tarlaların üstüne çöken derin sessizlikte sinsî bir şeyler saklı gibiydi. Arada sırada rüzgârda yanık kokuları savruluyordu.

—Yine mahsuller yanıyor, dedi Molines. Montadur'un adamları yine Sekondenyi'ye saldırdılar... Yollarındaki herşeyi ateşe veriyorlar. Lancelot dö La Morinier onlara mâni olmaya çalışıyor ama adamları gevşerlerse... Patrik galiba Luvua'nın kuvvetlerini karşılamak üzere Gaten'e gitmiş olacak.

— Siz sağ sâlim bu arbededen kurtulup geçebilecek misiniz?

Molines atına binmek üzereydi. Pelerininin içinden bir revolver'in namlusunu çıkarıp gösterdi:

— Yanıma silâh aldım, dedi, ihtiyar uşağı da, bir atın üstünde, ona refakat ediyordu. Beraberce hayvanlarını sürdüler.

Florimon, Şato'nun önünde, tek ayağının üstünde sekerek öteki ayağı ile taşlara vuruyordu.

Anjelik'i görünce koşarak yanına geldi. Çehresi sanki sevinçli bir haberi verecekmiş gibi, heyecanlıydı:

— Anne, artık buradan gitmemiz lâzım.

— Gitmemiz mi? Nereye?

— Uzaklara, çok uzaklara, dedi çocuk, eliyle ufukları göstererek başka bir memlekete. Burada kalamayız daha fazla... Askerler geri gelebilir. Kendimizi müdafaa edecek hiç bir imkânımız yok. Mazgallardaki eski topları gözden geçirdim. Oyuncaktan farkları kalmamış, pas içindeler. Onlarla en küçük çapta bir gülleyi atmak bile imkânsız. Bir tanesini biraz tamir edip bir gülle atayım dedim, neredeyse kendim berhava olacaktım. Yani, anlıyorsunuz ya, buradan gitmemiz lâzım.

Sen çıldırdın mı? Bu fikirler nereden geliyor kafana kuzum?

— O, ben gözlerimi kulanırım, hepsi bu kadar, diye omuz silkti Florimon, harp derler buna anne, hem de harp yeni yeni başlıyor.

— Harp çıkarsa korkar mısın?

Florimon kızardı. Anjelik, oğlunun gözlerinde hayret ve nefret pırıltıları gördü.

— Döğüşmekten korkmam, kastetmek istediğiniz bu ise, anne, dedi, yalnız kime karşı döğüşeceğimizi kestiremiyorum; dinlerini değiştirerek Krala itaat etmiyen Protestanlara karşı mı? Yoksa, bizi kendi evimizde tahkir ve rahatsız eden Kralın askerlerine karşı mı? Hiç bilemiyorum. İyi bir harp değil bu, vesselâm. İşte bu yüzden gitmek istiyorum.

Florimon eve döndüğünden beri annesiyle böyle konuşmamıştı. Anjelik onun etrafıyla pek ilgilenmediğini sanıyordu.

— Merak etme, Florimon, dedi. Her şey düzelecek. Dinle beni, (söylemesi pek zor geliyordu doğrusu) şey... Saraya dönmek hoşuna gider mi dersin?

— Oh, hayır, onu istemedim.

Çocuk, âni bir feveranla haykırmıştı.

— Kral sizden hoşlanıyor diye, orada, beni alaya alan, benden nefret eden pek çok kimse var. Şimdi ise, Kral artık sizı sevmiyor diye, benden hiç hoşlanmazlar. Şurama kadar geldi saray... Başka bir yere gitmeyi tercih ederim. Hem ne olursa olsun, burada çok sıkıldım. Sevmiyorum burayı. Yegâne sevdiğim insan Şarl - Henri...

Anjelik, sesindeki titremeyi gizlemeye çalışarak sordu:

— Ya beni?...

Florimon, bu sözü ile, biraz önce kendisini incitmiş olan annesinden intikam alıyordu.

«Allah biliyor ki, oğularım için mücadele ettim, kendimi onlara feda ettim. Bugün yine büyük bir fedakârlık yaptım... Onlar için...»

Genç kadın, tek kelime söylemeksizin şatonun giriş kapısına çıkan merdivenlere doğru yürüdü.

Kral'a mektup yazmak işi sinirlerini harap etmişti.

Oğluna emniyet telkin etmek için sâkin bir dış görünüşe sahip olmak elinden gelmemişti.

«Çocuklar insanın parmakları arasından nasıl kayıp gidiyor, şaşılacak şey...» diye düşündü, «Onları tanıdığınızı sanıyorsunuz, onların dostluğunu kazandığınızı sanıyorsunuz... Hepsinin sonu kocaman bir boşluk oluyor...»

Anjelik'in Akdeniz seyahatinden önce Florimon'un böyle davranışları yoktu, ama artık, istikbal hakkında merak ve endişeye düşecek bir yaşa varıyordu.

İslâm âlemiyle yakından temas etmesi Anjelik'in üzerinde pek derin izler bırakmıştı. Elbette ki, bu bir yıl içinde Cizvitlerin de Florimon üzerinde tesirleri olacaktı. Yol kavşağında ki bir rüh... Onu tekrar geri getirmek imkânsızdı...

Florimond'un koşarak yaklaştığını duydu. Çocuk, annesini kolundan tutarak, telâşla:

— Anne, gitmeliyiz buradan, dedi.

— Ama, nereye gitmemizi istiyorsun yavrum?

— Gidebileceğimiz pek çok yer var. Ben Natanlel ile her şeyi kararlaştırdım. Şarl - Hanri'yi de alacağım.

— Nataniel dö Ramburg ile mi?

— Evet, o benim arkadaşımdır. Plessis'de oturduğum sırada, saraya gitmeden önce, günlerimiz hep beraber geçerdi.

— Bana hiç bahsetmemiştin.

Florimon müphem bir ifadeyle kaşlarını kaldırdı. Annesine söylemediği daha pek çok şeyler vardı.

— Siz gelmek istemiyorsanız çok fena... Ama ben Şarl - Hanri'yi alacağım.

— Saçmalama, Florimon, Şarl - Hanri bu şatoyu bırakıp gidemez. O buranın vârisidir. Bu şato, bu topraklar, bu orman ona aittir. Muayyen yaşa geldiği zaman hepsi ona intikal edecek.

— Peki ben ne olcağım. Ben ne olacağım?

— Ticarî işlere yatırdığım paralar senin olacak.

— Ama benim aile adım, topraklarım, kendime düşen miras... Onlar nerede? Gözlerinde uzak bir bakışla sırtını döndü:

— İşte asıl buradan gitmek istememe sebep budur, dedi.

Anjelik, kolunu oğlunun omuzuna doladı, beraberce şatoya girdiler.

«Krala gideceğim». diye düşündü genç kadın, «Saraylıların memnuniyet ve alayla ışıldayan bakışları altında, siyahlara bürünmüş olarak, büyük salondan geçeceğim. Diz çökeceğim... Kendimi Kral'a vereceğim. Ama sonra, senin ünvanlarını, tevarüs ettiğin bütün servet ve mülkü sana iade edilmesini sağlayacağım. Bir kadın olarak hürriyetimi muhafazaya çalışırken sana karşı haksızlık ettim, oğlum. Ama başka çarem de yoktu ki...»

Çocuğu kendisine biraz daha bastırdı.

Florimon önce şaşkın şaşkın baktı, sonra, şatoya döndüğünden beri ilk defa olarak, ana oğul biribirlerine sevgiyle gülümsediler.

— Gel, seninle satranç oynayalım.

Florimon'un en büyük zevkiydi bu oyun.

Pencerenin önündeki büyük satranç masasının başına oturdular. Bu oyun takımını Kral II. Hanri Plessis Lordlarından birine hediye etmişti. Siyah beyaz piyonlar fildişi ve kemikten yapılmıştı.

Florimon, dudakları derin bir düşünceyle kısılmış, taşları yerleştirdi.

Anjelik, pencereden dışarıya, ayaklar altında çiğnenmiş çimenlere, bir taş atımı mesafede koca bir orman bulunmasına rağmen sırf gaddarlık olsun diye askerler tarafından dalları kesilip yakılan egzotik ağaçlara bakıyordu.

İşte kendi hayatı da, harabeye dönmüş bu bahçe gibiydi. Bir düzene sokamamıştı hayatını. Acaip ihtiraslar onu viraneye çevirmiş, nihayet onların boyunduruğu altında yere yıkılmaya yüz tutmuştu.

Şu anda sessiz, nahif oğlunun yanında, onu korumak için hiç bir imkâna sahip olmaksızın otururken, kendisini müdafaa edecek kimsesi bulunmayan yalnız bir kadının bütün aczini olanca dehşetiyle hissediyordu.

Eskiden, gayesine ulaşmak ıçın kendini herşeye muktedir hissederdi. Şimdi bu «Herşey» kelimesi ağzında safra acısı gibi bir tat bırakıyordu. Gurur ve boş hayaller mevzuunda boyunun ölçüsünü almış, İslâm dini ona, insanın mevcudiyeti ile ruhu arasındaki ahengin, ancak hayatta elde edeceği tatmin hissiyle mümkün olacağını öğretmişti.

— Sıra sizde anne, dedi Florimon. Beni dinlerseniz Vezir'i oynayınız.

Anjelik solgun bir tebessümle gülümsedi ve Vezir'i oynadı.

Florimon, pek karışık bir taktikle taşını öne sürdü, başını kaldırıp baktı, Kolejde edindiği o yumuşak alçak ses tonuyla:

— Kabahatin, sizde olmadığını pek iyi biliyorum dedi, güzel olduğunuz için sizi çekemeyen insanların arasında yaşamanız kolay değil. Ama, dediğim gibi, fazla geç kalmadan buradan gitmemiz lâzım.

— Bu kadar kolay değil, yavrucuğum... Nereye gidebiliriz

ki? Pek uzun bir seyahatten daha yeni döndüm, Florimon. Korkunç tehlikelere göğüs germek zorunda kaldım. Yine de, aradığımı bulamadan dönmem icabetti...

Florimon, büyük bir katiyetle:

— Onu ben bulacağım, dedi.

— Fazla mağrur ve cüretkâr olma yavrum, bu çok pahalıya mal olan bir hatâ...

Çocuk, sertçe bir sesle:

— Artık sizi tanıyamıyorum, anne diye söylendi, babamı aramaya karar verdiğiniz zaman gizli tünelden geçirdiğim insan siz misiniz diye bazan şüpheye bile düştüğüm oluyor.

Anjelik, kendisini tutamadı, bir kahkaha attı:

— Oh, Florimon, cesaretine hayranım... Beni azarlamakta gerçekten haklısın. Ama görüyorsun ki...

— Böyle olacağını bilseydim, onların o köhne kolejlerinde kitlenip kalacağıma sizinle beraber gelirdim. İkimiz bir olunca mutlaka bir şeyler becerirdik.

Anjelik, sevgi dolu bir sesle:

— Benim mağrur oğlum! diye mırıldandı.

Ve birden gözlerinin önünde olanca dehşeti ile zalim Akdeniz canlandı... Alınıp satılan, hadım edilen esir çocuklar, fırtınalar, muharebeler, satılıp alınan insan eti...

Allaha çok şükür ki, Florimonu beraber götürmemişti!

Cantor'u Dük dö Vivon'a teslim edişine her zaman kızıyor, bu mevzuda kendisini asla affetmiyordu...

— Böyle bir seyahatin tehlike ve güçlüklerini bilemezsin... Henüz küçük bir çocuksun, yavrum. İnsan her gün karnını doyuracak bir şeyler, başını sokacak bir çatı altı arıyor, sonra, seyahate devam etmek için dinlenmiş atlar, daha bir sürü ıvır zıvır lâzım. Bütün bunları karşılamak için de bir sürü para...

— Kesem, biriktirdiğim paralarla ağız ağıza dolu.

— Şimdi dolu... Ya boşaldığı zaman ne olacak? İnsanlar kötü ve merhametsizdir, Florimon, karşılıksız hiç bir şey vermezler. Bunu unutma.

Florimon, biraz kırgın:

— Doğru, dedi, anlıyorum. Şarl - Hanri'yi yanıma almayacağım. Bütün o güçlüklere karşı koymak için daha pek küçük. Zaten onun malı mülkü var. Bu noktayı hiç düşünmemiştim. Ama ben gidip babamla Kantoru bulacağım. Nerede olduklarını biliyorum.

Anjelik, elinde bir piyon, şaşkınlıktan öylece donup kaldı:

— Ne dedin?

— Evet, onların nerede olduklarını biliyorum. Çünkü onları dün gece rüyamda gördüm. İkisi de, gökkuşakları ile dolu bir ülkedeler. Gök yüzünde kocaman kocaman bulutlar dolaşıyor. Bu bulutlar bir araya geldikleri zaman prizmadaki bütün renkler meydana çıkıyor. İşte bu rengârenk sislerin ortasında babamı gördüm, ama pek iyi seçemedim. Bir hayalete benziyordu ama, babam olduğundan emindim. Ona doğru koşmaya çalıştım, fakat sis üzerime kapandı, yolumu kesti. Birden ayaklarımın sular içinde olduğunu gördüm... Ömrümde deniz görmemiştim. Ama, ayak bileklerime çarpan köpüklü dalgaların deniz olduğunu anladım. Dalgalar gittikçe büyüdüler, büyüdüler. Nihayet muazzam bir dalga geldi, bu dalganın tepesinde Kantor oturuyordu, beni görünce gülerek haykırdı, «gel benim yanıma, Florimon, bilemezsin ne zevk bu!.»

Anjelik, sandalyasını geri itip kalktı.

Belkemiğinden aşağıya buz gibi bir ürperti inmişti.

Mütemadiyen kafasında uzaklaştırmaya çalıştığı bir düşünce Florimonun sözlerinde kesin bir gerçeğe kalboluyordu sanki —Ölüm... İki sevgili varlığın ölümü... Onlar şimdi gölgeler ülkesinde âvâre dolaşıyorlardı.

— Yeter... diye mırıldandı... Yeter... Şimdi bayılacağım.

Koşa koşa odasına gitti. Yazıhaneye oturdu... Başını elleri arasına aldı.

Biraz sonra, kapının tokmağı usulca döndü, Florimon içeriye süzüldü.

— Düşündüm, anne, ben öteki denize açılacağım. Akdenizden başka bir deniz daha var ya... Cizvitler'den öğrenmiştim. Batı Okyanusu... Adına Atlantik diyorlar. Çünkü denizlere gömülüp, Güneyle Kuzey sularını bir eden ATLANTİK ülkesinin üstünde uzanıyormuş. Araplar ona «Karanlıklar denizi... derlermiş. Şimdi bu denizin, insanı Hint adalarına götürdüğü biliniyor. Belki orada...

Anjelik, sabrı tükenmiş bir halde:

— Florimon... diye bağırdı, yalvarırım, bunları sonra konuşuruz. Şimdi beni yalnız bırak... Yoksa, fena halde pataklayacağım seni!

Çocuk, somurtarak yürüdü, kapıyı vurup çıktı.

Birkaç dakika, Anjelik, hıçkırıklarla ağlamak için ne yapacağını bilemedi. Nihayet, bir çekmece çekti. İçinden Kral'ın mektubunu, okumak istemediği mahut mektubu çıkardı.

«... Unutulmaz çocuğum benim, artık kalbimin budalalıklarını dinlediğin yeter. Bana gel, Anjelik... En ümitsiz ve felüketli anında, Rahip Valombroz vasıtasiyle benden af diledin. Samimiyetini ölçmek için bunu bir de kendi ağzından duymak istiyorum. Sen, korkulacak bir kadınsın, benim güzel Anjelik'im. İçinde uyuyan kimbilir ne kuvvetlere sahipsin ki, benim kudretime karşı geliyorsun. Gelip, ellerini avuçlarıma bırakacak mısın? Seni bekleyen yapayalnız bir Kral'dır. Bütün imtiyaz ve salâhiyetlerin sana iade edilecek. Hiç kimsenin seni küçümsemesine, sana karşı hürmetsizlikte bulunmasına müsade etmeyeceğim. Senin için korkacak hiçbir şey yok. Çünkü şundan eminim ki, sen, şerefli bir dost olduğun kadar, şerefli bir düşman olmasını da bilirsin...

Kral, mektubuna bu minval üzere devam ediyordu.

Anjelik, bir takım sahte sözlerle onu tuzağa düşürmeğe çalışmadığı için memnun oldu. XIV. Lui, şöyle diyordu zira,

«Benim metresim olacaksın. Ve ben şimdi senin durumundaki hususiyeti anlayacak hale geldim. Anlat bana dertlerini. Seni dinleyeceğim. İtaat et bana... Ben de sana itaat edeceğim...»

Anjelik, yorgun ve mağlûp gözlerini yumdu. Mücadeleden vazgeçtiği iyi olmuştu.

Adaletsizlik, haksızlık yarın karşısında müthiş bir muhalefet bulacaktı. Bunun böyle olması için kuvvetini son damlasına kadar seferber edecekti.

Florimon, elinde bir sapan, sincaplara vurmak için, şatonun önündeki geniş yolda dolaşıyordu. Anjelik, birden çocuğa müthiş acıdı. Teselli etmek için yanına indi. Ona Kral'dan bahsedecek, tekrar elde edeceği unvanlarla gözlerini kamaştıracak, onun için temin edeceği yüksek mevkileri ballandıracaktı.

Fakat, aşağıya indiği zaman, Florimon'un ortadan kaybolmuş olduğunu gördü.

Havuzun kenarında kuğuları seyreden Şarl - Hanri'den başka kimse yoktu.

Çocuğun saten caketi, kuğuların tüyleri kadar beyaz, bukleleri, tepesinden sarkan söğüdün yaprakları kadar parlak ve uçuk renkliydi. Anjelik havuzun kıyısında bir aşağı bir yukarı dolaşan üç kuğunun hallerini pek beğenmedi. Bu hayvanlar pek öfkeli şeylerdi, çocuğu eteğinden tuttukları gibi suya çekmeleri mümkündü... Koştu, Şarl - Hanri'yi elinden tuttu:

Suya o kadar yaklaşma tontonum, dedi, bu kuğular çabuk kızarlar.

Çocuk, gök mavimsi gözlerini annesine kaldırıp sordu:

— Sahiden kızarlar mı? Ama o kadar güzel, öyle beyaz şeyler ki...

Anjelik'in avucundaki tombul eli uysal ve güven doluydu.

Gözlerini annesinden hiç ayırmaksızın, yanında tıpış tıpış yürüyordu.

Anjelik, her zaman, bu çocuğun bütün güzelliğini Filip,den almış olduğunu düşünürdü ama, Gontran'ın hakkı vardı.

Kendisine doğru çevirilen bu gül pembesi çehrede Kantor'u hatırlatan dudak - bükülüşü, Sanse ailesinin çocuklarında rastlanan o çene kıvrıntısını görmek mümkündü.

«Ah! Evet, sen de benim oğlumsun. Sen de, benim küçük sevgili yavrum» diye geçirdi içinden.

Şarl - Henri, sanki annesinin düşüncesine cevap veriyormuş gibi, heyecanlı, tatlı, ince sesiyle:

— Evet, anne, evet, anne, dedi.

Basit zekâlı bir çocuk muydu? Hayır... Sık, uzun kirpikli gözlerindeki bakış, babasının o derin, hafif melânkolik ifadesini hatırlatıyordu... O da Filip'in durumunda değil miydi? Günün birinde tavârüs edeceği koca şatoda yapayalnız, kimsesiz bir küçük aristokrat...

Çocuğu göğsüne bastırdı. Zavallı Kantor'u böyle doyasıya sevip okşamamıştı.

Hayat binbir desise içinde akıp gidiyor, artık iyi bir ana olmaya bile pek vakit bulamıyordu. Henüz pek fakirken Frank - Burgua'daki küçük evde Florimond ve Kantor ile oyunlar oynardı. Daha sonraları Şarl - Hanri'yi hep yanından uzaklaştırmak zorunda kalmıştı. Hiç iyi bir şey değildi bu, zira Filip,e karşı duyduğu sevgiyi hâlâ yüreğinden çıkarıp atamamıştı.

Bu, ilk kocasına verdiği, aşktan bambaşka bir sevgiydi ama yine de sevgiydi, bir gençlik hayalinin çiçeklenmesi, pek güç kazanılmış bir zafer, ikisinin de çocukluk yıllarında doğmuş bir bağ idi.

Küçüğün tombul yanağına avucuna alıp üst üste birkaç kere öptü:

— Seni çok seviyorum sevgilim, biliyorsun... dedi.

Şarl - Hanri, ökseye düşmüş bir kuş gibi hareketsizdi. Bembeyaz dişlerini göstererek gülümseyen yarı aralık dudaklarında derin bir hayret ifadesi vardı.

Florimond, birden ağaçlar arasından çıktı, tek ayağı üzerinde sıçrayarak onlara yaklaştı:

— Çocuklar, yarın ne yapacağız biliyor musunuz? dedi Anjelik, sırtınıza en eski elbiselerinizi geçirip, üçümüz el ele ormana gidip tatlı - su böcekleri yakalayacağız.

— Bravo, Bravissimo! Evvivala mamma! diye haykırdı

Florimond, Flipot'dan öğrendiği İtalyanca kırıntıları ile...

14. BAHİS

Mevcut acıların, istikbal hakkındaki endişelerin saadet rüzgârı ile silip süpürüldüğü harikulâde bir gündü bu.

Orman, onları altın dalları arasına şefkatle çekip, kucakladı.

Her yer güneş ışığı ile doluydu. Haşmetli meşelerin, mor kayınların kestane ağaçlarının arasından altın hüzmeler süzülüyor, yosunlu zemin'e düşüp yuvarlanan kestanelerin, kabukları arasından koyu kahve rengi, cilâlı satıhları göz kırpıyordu.

Şarl - Hanri, bu kadar çok kestaneyi bir arada görünce sevincinden çılgına döndü, pembe keten pantalonunun ceplerini kestanelerle doldurdu.

Barbe görse kimbilir neler söylerdi. Anjelik,in bütün ikazlarına rağmen, çocuğu, sanki Tuileries sarayının bahçesinde gezmeye çıkar gibi giydirmişti.

Şarl - Hanri, önce, şüpheli nazarlarla daha şimdiden yeşil lekelere bulunmaya başlamış olan güzel elbiselerine bakmış, fakat Anjelik'in o taraflı olmadığını görünce kameti arttırarak ağaç dallarına bile tırmanmağa başlamıştı. Önünde kocaman bir cennet uzanıyordu... Hem de annesinin elleriyle açılmıştı bu cennet... Bilirdi zaten annesinin bütün saadetlerin kaynağı olduğunu... Ve bunun için her gece onun portresini öyle uzun uzun seyrederdi.

Flipot ile rahip Lesdigüye'de onlarla beraber gelmişlerdi.

Anjelik, onları, bilinmeyen yollardan geçirip, ormanın sırlarını gözleri önüne sererken, kendisini derin bir hayranlıkla seyrettiklerini görerek bir garip gurur duyuyordu.

Onu, sarayda, muhteşem bir leydi olarak tanımış olan şu gençler, bir orman perisi gibi, taştan taşa sekerek, kendilerine kılavuzluk eden bu genç kadını âdeta tanıyamıyorlardı.

Nihayet onlar da kendilerini heyecanlı, mutlu havaya kaptırdılar. Hep beraber çılgınca dere kıyısında böcek avına giriştiler.

Florimond, Anjelik'in müteaddit defalar yaptığı gibi böcekleri eliyle yakalayamadığı için biraz somurtur gibi oldu.

Anjelik, onun sarkan dudaklarını görünce için için güldü, Oğlunun nazarında eski mevkiini kazanmak içini sevinçle doldurdu. Küçük bir meydancıktan geçerlerken büyücü Meluzin'e rastladılar.

İhtiyar cadı, kemikli parmaklariyle mantar topluyordu.

Başının etrafında bir hâle gibi parlayan bembeyaz saçları ile ormanın ruhunu temsil eden bu iki büklüm silüet şerefine rüzgârda dönerek savrulan kuru yapraklar sanki bir nevi âyin dansı tutturmuş gibiydiler.

Anjelik seslendi:

— Meluzin ...Heey... merhaba?

İhtiyar kadın doğruldu. Onların kendisine doğru yaklaşmalarını bir an seyretti...

Kendi kudretine benzer kudretlere sahip olduğunu sezdiği bu kadını görmek onu hiç de memnun etmedi, bilâkis yüzü korkunç bir takallüsle âdeta çarpılarak, kollarını onlara doğru uzattı:

— Git buradan, git!... Senin anneliğin lânetli... diye haykırdı...

Sonra, fundaların arasında gözden kayboldu.

Bu sırada birdenbire yağmur yağmağa başlamıştı. Hepsi beraber, Peritaşı'nın altına sığındılar.

Lâhit'in içi çam iğneleriyle doluydu ama, onları yağmurdan pekâlâ koruyordu.

Üstteki geniş yassı taşa destek olan blok'un üzerinde, yıllarca önce yaşamış bir el, bolluk ve bereketin timsali olan buğday başakları hâkketmişti. Reçine ve funda kokuları içinde bu loş lâhitte otururlarken, Florimond yeraltı gezintilerini hatırladığını söyledi.

— Yerin altına bayılıyorum, dedi, toprağın sırlarını öğrenmek çok hoşuma gidiyor. Dışarıdan göremediğimiz o koca koca kayalar... Mektepteyken bir defasında mahzen'e inip kazma ile bir tünel kazmıştım. Kayalar görünmeye başlamıştı... Harikulâde bir kaç kaya nümunesi almıştım.

Bir sürü Lâtince isimler, kimyevî formüllerle dolu garip bir hikâye anlatmaya başladı. Patlayıcı madde imâl etmek için istediği kaya nümunelerinden bahsetti. Kolejin lâboratuarında, Allah bilir kaç imbik patlattım. Başım epeyce derde girdi hani. Ama biliyor musunuz anne, bütün fen ilmini alt üst edecek, âdeta bir ihtilâl yaratacak âleti neredeyse mükemmelleştirecektim. Size anlatacağım. Bunu sizden daha iyi anlayacak birini bulabileceğimi hiç sanmıyorum.

Anjelik, Rahip Ledigüye'ye dönerek:

— Bir de Cizvitler Florimond için zekâsı kâfi değil demişlerdi, değil mi? dedi.

— Florimond'un zekâsı klâsik ölçülere uymuyor. Onu bu sebepten anlayamadılar.

— Böyle bir zekâyı inkişaf ettirmekten âciz iseler, bu onu boğmak için iyi bir sebep teşkil eder mi?

Florimond'a döndü:

— Tahsil için seni İtalya'ya göndereceğim, dedi. Akdeniz sahilinde fennin en son buluşlarını öğrenebilirsin. Bilhassa Arap ilmi, sana aradığını verebilir. Sonra, Çin'lilerin sırları arasında da seni ilgilendirecek çok şey bulabilirsin.

Anjelik, ilk defa olarak, Şark seyahatine dair ağzından bir söz çıkarıyordu.

Şarl - Hanri, saadetten yarı mest bir halde, annesinin dizine yaslanmış dinlemekteydi. Ağaçlar arasında uğuldayan rüzgâr, denizin gürültüsünü andıran bir ses çıkarıyordu .

Anjelik, Kral'a karşı yaptığı itaatsizlikten bahsederek, şöyle anlattı:

— Kral Hazretleri, benim Paristen çıkmamı men etmişti. Nasıl kaçtığımı sen de biliyorsun yavrum. Şimdi, herşey yeni-

den düzelecek. Kral beni affedecek. Benim tekrar saraya dönmemi istiyor. Molines ile kendisine bir mektup yolladım. Pek yakında bizi tahkir eden askerler cezalarını bulacaklar .Hepimiz huzura kavuşacağız.

Florimond annesini büyük bir dikkatle dinliyordu.

— Demek artık tehlikede değilsiniz? Şarl - Hanri de değil, öyle mi?

— Hayır, tehlike kalmadığından emin olabilirsiniz, dedi Anjelik.

Her şeye rağmen, kalbine çöken melâl'in ağırlığını silip atmaya çalışıyordu.

Her ne olursa olsun, oğullarına hakları olan emniyet ve huzuru geri verecekti.

Florimond, derin derin içini çekti:

— Oh, öyle sevindim ki... dedi.

— Artık buradan gitmekten vazgeçtin, değil mi?

— Elbette, madem ki, herşey düzelecek diyorsunuz.

Şatoya döndükleri zaman vakit bir hayli ilerlemişti.

Barbe meraktan neredeyse çatlayacak haldeydi. Bu mevsimde ormanda gezmeğe çıkmanın âlemi var mıydı? Etrafta kurtlar dolaşıyordu... Yüreği ağzına gelmişti. Hele şu Şarl - Hanri'nin cânım elbiselerine bakındı... Zavallı yavrucak ayakta uyuyordu. Gece yarılarına kadar uykusuz kalmaya alışık mıydı bu biçâre?...

— Amaaan ,veter dedi Anjelik, sâkin ol canım... Senin küçük meleğin karıncığını böğürtlenlerle doldurdu... Dır dır etme, bugün onun keyfine diyecek yoktu... Öyle bir eğlendi ki... Daha uyuyacak çok vakit var... Gece bitmedi ki...

Evet, gece bitmemişti, henüz. Plesis'deki o korkunç, o müthiş, o uğursuz gece...

15. BAHİS

Anjelik soyunmak üzereyken, Şatonun yakınlarında bir

yerde, bir atın, gecenin sessizliğinde dört nala koştuğunu duyar gibi oldu. Bir an öylece durup dışarıyı dinledi. Sonra, korsajını yeniden ilikledi, odadan çıktı. Kanatlı pencerelerden birini açıp, sarktı.

Nal sesleri, monoton bir tempo halinde gittikçe kuvvetlenerek yaklaşıyordu...

Genç kadın, atlının silüetini bir an görür gibi oldu...

Atlı, havuzun kenarından kıvrılıp, Şatoya gelen yol'un karanlığına dalmıştı.

— Kim olabilir ki? diye düşündü Anjelik.

Pencereyi kapadı. Bir an durup düşündü. Sonra henüz yatmamış olan birini bulmak ümidi ile hizmetçilerin dairesine inmek üzere merdivenlere doğru yürüdü.

Lâkin, yarı yolda aklına bir şey gelmiş gibi döndü. Florimond'un odası önündeki bir kaç basamak merdiveni çıktı. Kapıyı hafifçe itip araladı:

— Uyudun mu?

Florimond, odasına çekilmeden önce gidip annesine iyi geceler dilemiş, onun boynuna sarılıp, gözleri saadetten ışıl ışıl, «Oh, anneciğim, benim sevgili anneciğim... Ne harikulâde bir gün bu... Seni ne kadar seviyorum ,bilsen...» demişti.

Ve Anjelik, eskiden olduğu gibi, çocuğun siyah saçlı güzel başını emniyetle göğsüne bastırıp bir an öyle kalmasına müsaade etmişti. Gür, siyah saçlarında hâlâ çöp parçaları vardı, üstü başı hâlâ sonbahar ormanlarının kokusunu taşıyordu. Anjelik gülerek, onun dikenle çizilmiş yanağından öpmüş:

— Allah rahatlık versin, yavrum, göreceksin pek yakında her şey düzelecek... demişti.

Genç kadın, usulca oğlunun odasına girdi.

Yatak bozulmamış bile. Dantelli yastığın üstünde bütün gün ormanda koşup yorulmuş çocuğun başından eser yoktu.

Anjelik etrafına bakındı. Ortalıkta Florimond'un ne elbiseleri, ne kılıcı ne de ceketi vardı.

O zaman, çılgın gibi, Rahip Ledigüyenin yattığı bitişik odaya koştu:

— Florimond nerede?

Genç adam, uyku sersemi bön bön genç kadının yüzüne baktı.

— Odasında olacak... diye kekeledi.

— Hayır, yok odasında. Çabuk, kalkın, onu bulmamız lâzım.

Mutbağın bir köşesindeki girintide horuldayan Len Puaru ile karısını da uyandırdılar.

Hiç bir şey görmemişler, hiç bir şey duymamışlardı. Hem vakit gece yarısını geçmiyor muydu?

Anjelik omuzuna bir manto aldı. Alelâcele sırtlarına bir şeyler geçiren hizmetçilerle birlikte ahırlara koştu.

Bir lâmbanın başında, karma karışık oturmuş, bir şarkı mırıldanarak, önündeki iskemlede duran bademleri yiyordu.

Anjelik olup bitenleri tahmin ederek haykırdı:

— Sana bunları kim verdi:

— Mösyö Florimond.

— Atını eğerlemesine yardım ettin mi? Gitti mi Florimond.

— Evet, Madam la Markiz.

— Ah, budala!

Anjelik çılgınlar gibi haykırarak yamağın suratına müthiş bir tokat aşketti.

— Çabuk, Peder, atınızı hazırlayın, koşup ona yetişeceksiniz.

Rahibin ne ayaklarında çizmeleri ne de sırtında paltosu vardı. Anjelik, küçük yamağa atı hazırlatırken, o giyinmek üzere şatoya koştu.

Genç kadın yerinde duramıyordu. Atın hazırlanmasını bekliyemedi, yolun üstüne fırladı. Kulak kabartarak nal seslerini dinledi.

Kuru yapraklar arasında hışırdayan rüzgârın sesinden başka bir şey duyulmuyordu.

Anjelik sesinin bütün kuvvetiyle haykırdı:

— Florimond... Florimond...

Islak gecenin zifiri karanlığında kaybolup gitti bu feryat... Orman onun feryatlarına kulaklarını tıkamış gibiydi.

Rahip ata binerken, genç kadın yalvaran bir sesle:

— Kuzum çabuk gidiniz, dedi. bahçeden çıkınca kulağınızı yere dayayıp nal seslerini dinleyiniz... Gittiği istikameti tayin edebilirsiniz böylece...

Genç adam gittikten sonra, Anjelik, orada öylece, ne yapacağını bilmez bir halde durdu... Acaba kendisi de bir ata atlayıp başka bir istikamette araştırmaya çıksa mıydı?

Tam bu sırada İsak Ramburg'un boru sesi, hüzün ve melâl dolu bir iniltiyle karanlık göğe doğru yükseldi.

Sesler, karanlık bir suyun sathına yükselen hava kabarcıkları gibi, ağır ve mağmum, karanlık geceye doğru yükselip, dağılıyordu. Ve bu ses bir kere daha ÖLÜM'ü terennüm etmekteydi.

Boru sesi, gecenin sükûnetini delercesine, tekrar, tekrar öttü... Her aksiseda bir yeni iniltinin uzun ötüşünde kayboluyor, orman, bu meşum ve mahzun sesle âdeta sarsılıyordu...

Anjelik, damarlarında kanının donduğunu hissetti. Alkı fikri Florimond'da idi... Acaba arkadaşı Nataniel'in yanına mı gitmişti?...

Bu sırada, yaklaştığını hiç duymadığı bir atlı, şatonun önündeki kocaman demir fenerden dökülen ışık dairesinin içine girdi. Rahipti bu.

— Askerler... dedi rahip soluk soluğa... Askerler geliyor...

— Florimond'u buldunuz mu?

— Hayır, Askerler yol vermediler. Geri dönmeğe mecbur oldum. Sürü ile geliyorlar... Başlarında Montadur var... Şu anda Ramburg şatosuna doğru ilerliyorlar.

Ölüm borusu, hâlâ kulakları sağır edercesine, tüyleri ürperterek inleyip duruyordu. Boruyu öttüren adam, sanki, kan damarlarından birini çatlatmaya azmetmeşti...

Anjelik, olup bitenlerin mânasını bir anda kavradı. Kral'ın askerleri, Protestanların kurmuş oldukları o zayıf müdafaa hattını yarmış olacaklardı.

— Oraya gitmemiz lâzım... dedi Anjelik, Ramburg'ların yardıma ihtiyaçları vardır.

Hâlâ, çılgın hayalleri yüzünden kendi ayağı ile düşmanın kucağına koşan Florimond'u düşünüyordu.

Genç kadın yanında genç rahip olduğu halde, Protestan ailenin şatosuna çıkan tepeyi tırmandı.

Ağaçlar arasında ışıklar görünüyor, karmakarışık seslerden müteşekkil bir uğultu duyuluyordu...

Yarı yolda, ağlaşıp bağrışan bir grupla karşılaştılar: Madam Ramburg, çocukları ve hizmetçileri...

— Madam dü Plesis... biz de sizin evinize sığınmaya geliyorduk. Askerler ellerinde meşalelerle şatoyu sardılar. Hepsi zilzurna sarhoş. Ambarları, ahırları ateşe verdiler... Şimdi de şatoyu tutuşturmaya çalışıyorlar...

— Florimond Nataniel'in yanında mı?

— Florimond mu? Ne bileyim. Nataniel'in nerede olduğunu bile bilmiyorum.

Kadın çocuklarına dönüp, ağlamaklı bir iniltiyle sordu:

— Sahi, Nataniel nerede? Rebeka nerede? Jozef, sen Rebeka'nın elini tutmuyor muydun?

— Ben Sara'nın elini tutuyorum.

— Öyleyse, zavallıcık hâlâ şatodadır. Geri dönmeliyiz. Babanız nerede?

Zavallı kadın durduğu yerde, eli karnında âdeta sendeliyordu... Karnındaki çocuğun doğması bir kaç gün meselesiydi.

— Bizim eve gidin, dedi Anjelik, Rahip size yol gösterir. Ben olup bitenleri görmek için yukarı çıkacağım...

Anjelik, Ramburg şatosunun önüne varınca, eski kalenin arkasında, bir duvarı siper ederek, durdu.

Artık binaya girmiş bulunan sarhoş askerlerin iğrenç yay-

garalarına türlü işkencelere maruz bırakılan kadın ve erkeklerin canhıraş feryatları karışıyordu. Boru sesi susmuştu.

Anjelik, gölgelerden ayrılmamaya çalışarak, sol cenah duvarı boyunca süründü.

Birden ayakları ağır, yumuşak bir cisme takılarak, durdu. Bu, altın renkli borusunun yılankavi kıvrımları arasında cansız yatan Baron dö Ramburg'dan başkası değildi.

Genç kadın eğilip baktı. Baronun göğsüne bir mızrak saplanmıştı. Avcılar tarafından vurulan bir av hayvanından farksızdı manzarası...

Bu sırada ayak patırdıları duyuldu... Anjelik saklanmak için ağaçların altına doğru koştu... Dört taraftan, kırmızı şeytanlar gibi âdeta densederek askerler fırladılar... Yer yüzünde döğüşülen ilk harpten beri bütün askerlerin hayallerini süsleyen, rüyalarını büyüleyen ganimeti ele geçirmişlerdi.

İçtikleri içkiyle birer kudurmuş hayvandan farkları kalmamış olan bu canavarların ağızlarından biraz sonra tadacakları zevkin hayali ile salyalı tebessmler belirmişti.

— Mızrakları alın, mızrakları...

Ta yukarılarda bir pencereden yapma bir bebeği andıran bir şey fırlatıldı aşağıya... Rebeka idi bu...

Anjelik, elleriyle yüzünü kapadı.

Korkudan yarı meflûç bir halde, fundalar arasında sürünerek Plesis'e döndü.

Hizmetkârlar bir araya toplanmışlar, komşu şatoyu yalayan ateşleri seyrediyorlardı.

— Rebeka'yı buldunuz mu? diye sordu Madam dö Ramburg. Baronu gördünüz mü?

Anjelik, kendisini toparlamaya çalışarak:

— Onlar ormana sığınmışlar, dedi. Biz de oraya gitmeliyiz, çabuk olun çocuklar. Bir kaç palto, biraz yiyecek alınız... Barbe nerede? Biriniz gidip uyandırın onu, Şarl - Henri'yi giydirsin.

— Madam... dedi La Violet şuraya bakınız...

Uşağın işaret ettiği yerde ağaçların altına doğru, yüzlerce alev noktası, sallanarak kendilerine doğru yaklaşıyordu... Elleri meşaleli askerler...

— Buraya geliyorlar... Ramburg'ların bahçesinden...

Küçük bir uşak:

— Geldiler... diye haykırdı.

Bir araba yolunun ucunda, bir demet çiçek gibi, bir sürü meşale daha belirdi.

Askerler ,hiç aceleye lüzum hissetmeksizin, aheste aheste Plessis'e yaklaşıyorlardı.

Anjelik:

— Hepiniz içeriye girip, bütün kapıları kapatınız, diye emretti. Bütün kapıları diyorum, anladınız mı?

Ön kapının kalın demir sürgülerini kendi eliyle kapatıp, yokladı. Alt kat pencerelerinin tahta kepenklerini birer birer muayene etti. Bu pencerelerin çoğunda demir kollar vardı. Sadece ön kapının iki yanındaki mahzen pencereleri korunma tertibatından mahrumdu.

— Bütün silâhlarınızı alıp, bu pencerelerin yanında durunuz. Rahip Ledigüye sakin bir edayla kılıcını kınından çıkardı, Malbran elleri kolları silâh ve tabancalarla dolu olduğu halde geldi:

— Bu kadar silâhı nereden buldun, kuzum?.

— Etraftaki karışıklığı göz önüne alarak silâh depomu zenginleştirmeğe karar vermiştim.

— Ah, teşekkür ederim, Malbran... Teşekkür ederim.

Yaşlı arabacı, silâhları gençlere dağıtmağa başladı. Hattâ, hizmetçi kızlarına ellerine birer birer tabanca tutuşturdu.

— Barut koymakla baş edemezsiniz, dedi, hiç olmazsa namludan tutup bu heriflerin kafalarına indirirsiniz.

Civcivleri ile salonda bir köşeye sığınmış olan Madam dö Ramburg etrafı morarmış gözlerinde can çekişen bir ifadeyle Anjelik'i seyrediyordu.

— Benim minik Rebeka'cığıma ne oldu? Kocam nerelere gitti? Siz birşeyler biliyorsunuz mutlaka, değil mi, Madam?.

— Yalvarırım Madam, sakin olunuz. Çocukları yatırmaya yardım etmemi ister misiniz? Yavrucaklar biraz dinlenirlerdi. Onların paniğe kapılmalarına mani olmamız lâzım.

Barones dö Ramburg ellerini biribirine kavuşturarak, yere diz çöktü:

— Çocuklarım, dua edelim dedi.

— Madam... Askerler...

Hizmetkârlar, merak ve heyecanla, mahzen pencerelerinden dışarıya bakıyorlardı. Nihayet, meşalelerin kızıl ışığında, atının üstünde güçlükle duran Montadur'u gördüler.

Yüzbaşı, Anjelik'in hayâlindekinden daha iri daha korkunç bir manzara arzetmekteydi. Bir haftalık kırmızı sakalı, yüzüne daha kaba bir ifade veriyordu.

Arkasında bir grup süvari ile birkaç piyade eri duruyordu. Bazılarında baltalı kargı, bir kısmında ise silâh vardı.

Bir an nasıl bir hareket tarzı tutmaları lâzım geldiğini düşünür gibi öylece durdular.

İçeriye girip kapıları kapamışlardı ha...? Ama, renkli camların ardında titreşen gölgeleri görüyorlardı...

Montadur, bir nağra patlattı:

— Açın diyorum size. Yoksa kapıyı alırım aşağıya...

Bir gölge bile kımıldamadı. Ramburg'ların bayırından bir sürü asker daha indiler. Bunlar arkadaşlarına katılmak için orman yolundan gelmişlerdi. Biribirlerine, işte bir hafta önce bu evden kovulduklarını, La Morinier'in, dört arkadaşlarını şu kapının eşiğinde öldürüp cesetlerini fırlattığını kahkahalarla anlatıyorlardı.

Yüzbaşı bir el işareti yaptı. İki asker, kocaman iki balta ile ortaya çıktılar.

Oymalı tahta kapıya vurulan ilk darbeler, koca binayı sarstı. Ramburg'un çocuklarından biri ağlamağa başladı. Sonra sustu. Anneleri onlara dua okutuyordu.

— Malbran... diye fısıldadı Anjelik.

Arabacı, tüfeğini yavaşça kaldırdı, namlu'yu pencerenin aralığından usulca dışarı uzattı.

Ateş sesiyle beraber, eli baltalı askerlerden biri merdivenlerden yuvarlandı. Öteki de onu takibetti.

Askerler hiddetten böğürmeğe başladılar. Üç silâhşör kapıya koşuştular, tüfeklerinin kabzası ile kanadı döğmeğe başladılar.

Malbran tüfeğini yeniden dolduruyordu.

Öteki pencereden La Violet, serin kanlı bir kesinlikle ateş etti. Adamların ikisi yere yuvarlandı. Üçüncüyü Malbran aşağıya aldı.

Montadur:

— Geri çekilin, budalalar... diye haykırdı. Birer birer temizlenmek mi istiyorsunuz?.

Adamlar, kudurmuş kurtlar gibi geri çekildiler kapıdan kâfi derecede uzaklaştıkları vakit, Montadur, silâhşörleri bir diziye dizdi. Tüfekler, müthiş bir tarraka ile ateş kustular.

Kırılan pencere camları, binlerce rengârenk kandil misali taş döşeli zemin'e düştü.

Vaktinde davranamayan La Violet yere yığıldı. Rahip Ledigüye, uşağın elinden düşen silâhı aldı, pencerede ondan boşalan yere geçti.

Biribirine arap saçı gibi dolaşan demir parmaklıklar arasıldan askerlerin gittikçe yaklaştıkları görülüyordu.

Maamafih, yüzbaşı, şu ana kadar kendilerine beş can'a mal olan kapı kırmak usulünden daha az tehlikeli bir hücum şekli bulmak zorunda kalmıştı.

Anjelik, elleri ve dizleri üzerinde emekleyerek La Violet'in yanına gitti. Onu omuzlarından tutup, antrenin bir köşesine çekti.

Emektar uşak, tam göğsünden vurulmuştu. Plessis - Bellière ailesinin renklerini taşıyan uçuk sarı ve açık mavili üni-

formasının göğsünde gittikçe genişleyen kırmızı bir leke vardı.

Genç kadın, bir parça konyak ile pansuman için keten tiftiği bulmak üzere mutfağa koştu.

Ahçıbaşının karısı Oreli kadını ocağın başında kocaman bir kazanı karıştırır bulunca şaşırdı:

— O da ne? Çorba mı pişiriyorsun? diye sordu.

— Madam La Markiz, domuzların üstüne dökmek için zeytinyağı kızdırıyorum. Eskiden yaptıkları gibi.

Heyhat, Plessis, orta çağ arbedelerine karşı koyacak kadar mahfuz ve muhkem yapılmamıştı...

Oreli kadın birden kulaklarını dikleştirdi:

— Kepenklere hücum ediyorlar... duyuyorum, kepenkleri tırmalıyorlar. Hay Allah kahretsin.

Kadıncağız doğru söylüyordu. Askerler, binanın arka tarafına dolaşmışlar, mutfak pencerelerinin kepenklerini kırmayı deniyorlardı.

Nitekim biraz sonra ilk balta sesi duyuldu. Hizmetkârlar, bulaşık taşının üstüne çıkıp, kapının üzerindeki yelpaze biçimindeki pencereden içeriye girilip girilemeyeceğini kontrol ettiler. Biraz güç bir işti bu.

Anjelik, ellerinde silâhları bulunan üç gence:

— Siz, yukarıya birinci kata çıkınız, dedi. Onlara pencereden ateş ediniz.

İhtiyar Antuan:

— Bende sadece bir yay var ama, Madam, inanınız, epeyce iş göreceğim. O sinsi fareleri alimallah iğne yastığına çevireceğim.

Anjelik, elinde birkaç parça bezle, tekrar La Violet'in yanına gitti. Uşak son nefesini vermek üzereydi.

— Madam La Markiz... diye kekeledi.

Sesi, kan dolu gibi ağırlaşmıştı.

— Madam La Markiz. Size şunu söylemek istiyorum. Ha-

yatımın en güzel hatırası... Sizi kollarımın arasında tuttuğum o... o. nefis andır...

— Neden bahsediyorsun, zavallı, çocuk?.

İçinden «sayıklıyor galiba» diye geçirdi.

— Maşeral sizi kaçırmam için beni yolladığı zaman sizi kollarımın arasında tuttum. Hattâ, vazifemi lâyıkiyle yapmış olmak için biraz da gırtlağınızı sıktım. Sonra... sizi kollarımın arasında taşıdım. Sizi uzun uzun seyrettim. Hayatımın en güzel hatırası işte bu... Çünkü... bir, kadın... sizin kadar güzel...

Sesi tükenmeğe başlamıştı. Son kelimeler sanki bir sır tevdi eder gibi, dudaklarından bir fısıltı halinde döküldü.

— ...bir başka kadın... yeryüzünde mevcut... değildir.

Şimdi sadece nefes alıyordu. O kadar. Anjelik elini avuçları arasına aldı.

— O akşam bana yaptıklarını affediyorum, dedi. Dua etmesi için rahibi çağırayım mı?

Adam, son kuvvetiyle yerinden sıçradı:

— Hayır... Hayır... Kendi dinimde, kendi inancımla ölmek istiyorum.

— Ah, evet, rahip Protestan'dır. Unutuyordum.

La Violet'in karışık alnını okşadı:

— Zavallı adam... Zavallı çilekeş... Haydi, git artık... Allah rahatlık versin sana...

La Violet ölmüştü. Küçük bir hizmetçi kız, yaralanmış, bir köşede inleyip duruyordu. Malbran'ın yüzü gözü simsiyah barut'a bulanmıştı. Genç uşaklar, bir kattan ötekine mühimmat taşıyorlardı.

Anjelik:

— Buna mâni olmak için bir şeyler yapmalıyız, diye düşündü.

Yukarı kata çıktı... Kararlı bir hareketle pencerelerden birini açtı:

— Yüzbaşı Montadur!...

Keskin bir duman kokusuyla kaplı, karanlık gecede, berrak sesi, uzun uzun yankılandı.

Yüzbaşı, daha iyi görebilmek için atının başını çevirdi. O'nu, korku ve zafer hissiyle karışık bir garip ruh hâleti içinde, derhal tanıdı...

Oradaydı... Tuzağa yakalanmıştı... İntikamını müthiş bir surette alacaktı O'ndan...

— Yüzbaşı, bir Katolik hanesine tecavüze ne hakkınız var? Sizi Kral'a şikâyet edeceğim...

— Katolik haneniz, Hügno'ların yuvası oldu. Bize o günahkâr dişi kurt'la çocuklarını verin, sizi ve oğullarınızı rahat bırakırız.

— Zavallı kadınlar ve çocuklarla uğraşmak size yakışır mı? Vaktinizi israf etmek istemiyorsanız La Morinier'le adamlarının peşinden koşun.

— Sen de suç ortağısın... diye bağırdı Montodur... Neler becerdiğini anlamadım mı sanıyorsun? Bize ihanet ettin, şeytanla birlik oldun, seni, cadı, seni... Ben burada dinimizin selâmeti uğruna didişip dururken, sen, bizi o haydutlara satmak için ormanda cirit atıyordun... Senin o süslü haydutlarından birini yakalayıp bülbül gibi konuşturdum...

Anjelik, Montadur'un sesiyle yarış edercesine haykırdı:

— Seni Kral'a şikâyet edeceğim. Bu hareketinden Mösyö dö Marillak'ın da haberi olacak. Büyükler çarpışırken, ne olursa, aradaki fazla işgüzarlara olur... Unutma bunu...

Montadur bir an tereddüt eder gibi, duraladı. Kadının sözlerinde bir nebze hakikat yok değildi. Bir baskından ötekine koşar, üs'leri ile temas temin edemez, adamları memnuniyetsizlikten bir karış suratlarını asıp dururlarken, bu Puatu işinde pek başarı kazanmış sayılmazdı zaten.

Fakat askerlerine biraz şevk ve heyecan aşılamak kaybolan güvenlerini kazanmalarına yardım etmek için kan dök-

melerine müsaade etmesi lâzımdı. Bu adamların üzerlerindeki ürkekliği atmaları için, öldürmeleri, yağma etmeleri, etrafı kırıp geçirmeleri icap ederdi.

Üstelik bu kadına sahip olmak için bundan daha iyi bir fırsat elde etmesine de imkân yoktu. Aylardan beri bu kadını sadece uzaktan görmekle çılgın bir şehvet nöbetiyle yanıp kavrulmuş, o da kendisini, bir köpek gibi kamçısının ucunda oynatmıştı. Montadur'u oynatmıştı ha?... Sonrasını düşünürdü. Ama önce bu dişi geyiğe sahip olacak, onu bağırttıracak, olmadık hakaretlere maruz bırakacaktı.

— Şu dişi köpeğin yuvasını ateşe verin! diye haykırdı!.

Atın üstünde kollarını sallayarak duruyor, nefret ve şehvet dalgaları halinde Anjelik'in yüzüne çarpan korkunç kahkahalarla gülüyordu.

Genç kadın pencereden çekildi. Pazarlık etmekle hiçbir şey kazanamayacaktı. Barut kokusunun yanı sıra şimdi havada yeni bir koku daha vardı: Odun kokusu.

Aşağıdan Oreli'nin tiz feryadı duyuldu:

— Panjurları ateşe verdiler.

Yarı aralık bir kapıdan Barbe'nin uyku sersemi suratı göründü:

— Nedir bu gürültü? patırdı Allahaşkına Madam? Yavrucağımı uyandıracaksınız.

— Askerler bizi öldürmeğe geldiler... Sen çabuk Şarl - Henri'yi bir battaniyeye sar, mahzene in... Dur yol açık mı ben bir bakayım...

Yeraltı geçidi. İşte ümitlerini ona bağlamışlardı. Çocuklarla kadınları bu yoldan şatodan uzaklaştırabilirlerdi ama, geçidin ormana açılan ucunda askerlerin nöbet beklemediklerine dua etmekten başka çare yoktu.

Anjelik, uçarcasına mahzene indi, fakat birden müthiş, korkunç hakikat kafasına dank etti. Gizli geçidin kapısından doğru tok darbe sesleri ve konuşmalar geliyordu. Askerler bu geçidi keşfetmişlerdi. Yahut da işkence ile konuşturdukları

adamın ağzından almışlardı bunu. Anjelik, elinde şamdan, olduğu halde dona kaldı. Bakışları sanki koca bir ordu yükleniyormuşcasına bel veren kapının yarı çürümüş tahta kanadına takıla kalmıştı.

Sonra döndü, merdivenleri çıktı, mahzen kapısını kapadı. Kol demirlerini çekti.

Gözleri elinde mızrağı ile duran Leh Puaru'ya ilişti :

— Şu delikten giren canavarların karınlarını deş, dedi.

Oreli, «yangın, yangın» diye bağırarak mutfaktan çıktı.

Dışarıda askerler, duvarların diplerine kalın kütükler yerleştirmişlerdi. Tahta kepenkler çatırdayarak yanıyor, deliklerden içeriye kesif bir duman doluyordu.

Birinci kattan ateş etmek görevi ile vazifelendirilmiş olan gençler aşağıya inmişlerdi. Zaten artık o dumanda hasımlarını göremedikleri gibi, mühimmatları da tükenmişti.

Hepsi Anjelik'in yüzüne bakıyorlardı. Ve bakışlarında müthiş bir korkunun gölgeleri oynaşıyordu.

— Mileydi, Mileydi, ne yapacağız şimdi?

Bir ses:

— Yardım için adam gönderelim, dedi.

— Ne yardımı? diye bağırdı Anjelik.

Yukarıdan, dokunaklı ve mağmum bir ilâhî sesi geliyordu :

Bizi Cennetinle kabul et, Allah'ım,
Sana bu uzun gün hizmet ettik...

Ramburg çocukların Hügno hizmetkârlar da katılmışlardı. Annelerinin etrafında biribirlerine sokularak dua okuyan çocukların zavallı küçük çehrelerindeki takallüs etmiş korku ifadesinin yerini, yavaş yavaş ümit dolu bir sükûnet alıyordu.

Anjelik'in saçları diken diken oldu.

— Hayır, hayır, hayır! diye tekrarladı birkaç kere.

Bir kere daha bir çılgın gibi merdivenlere saldırdı. Kulenin tâ tepesine kadar çıktı. Daracık, kenar çıkıntısından, o ta-

rafa, bu tarafa bakındı. Gecenin sonsuz, zifiri karanlığından ve ölüleri yakmak için hazırlanmış odun yığınlarından çıktığı zehabını uyandıran o keskin, o meş'um korkudan başka birşey yoktu.

— Ne yardımı, ne yardımı?... diye feryat etti.

Samuel La Morinier'in adamlarının nerede olduklarını bile bilmiyordu.

Şatonun derinliklerinden, patlama sesini andıran, boğuk bir gürültü aksetti. Genç kadın duvarlardan birinin yıkıldığı zehabına kapıldı ama, bu uğultu, içeriye giren ilk askerlerin karsısında hep bir ağızdan korku sayhası koparan zavallıların perişan sesleriydi.

Anjelik kuleden indi, merdiven parmaklığından aşağıya baktı.

Allah'ım... Aşağısı görülecek bir manzaraydı. Hayatları için mücadele eden hizmetkârların çığlıkları, tecavüze uğrayan kadınların acı feryatları, hoyrat eller tarafından biribirlerinden koparılıp ayrılan çocukların canhıraş iniltileri korkunç bir hercümerç havası yaratıyordu.

Oreli kadının hedefini şaşmayan kızgın zeytinyağı yağmuruna tutulan askerlerin ulumaları, salonun ortasında, ellerini biribirine kenetleyerek yalvaran Barones dö Ramburg'un ince sesine karışıyordu.

Kılıç darbesi Malbran, eline geniş aralıklı, ağır bir koltuk geçirmiş, yanına yaklaşmaya yeltenenin kafasına indiriyordu. Tecavüze uğrayan kadınların feryatları, ıstırap çığlıkları, can çekişenlerin, son nefeslerini verenlerin iniltileri... Ve yaman bir av partisine katılan köpek sürüsünün tüyler ürpertici ulumaları...

Anjelik, askerlerden birinin, elinde Ramburg ailesinin küçük oğullarından biri olduğu halde merdivenlerden çıktığını gördü. Adama doğru koşmak isterken ayatı oracığa bırakılmış bir tüfeğe takıldı, sendeledi.

Çakmakla barut tüfeğin yanıbaşında duruyorlardı. Anje-

lik, bir garip çılgınlık nöbeti içinde tüfeği kaptı, ateş etmek için, ne yaptığını bilmez bir halde hazırladı. Hayatında hiç tüfek doldurmamıştı ama, ağır tüfeği kaldırıp tetiği çektiği zaman, asker olduğu yerde şöyle bir döndü, suratının yerinde kocaman, siyah bir delik olduğu halde arkası üstü yıkıldı.

Genç kadın yere düşmemek için parmaklığa dayanarak, merdivenden çıkmaya çalışan kırmızı ceketli, askerlere ateş etmeğe devam etti. Tâ ki, bir kol onu arkadan yakalayıp, bütün vücudunu felce uğratıncaya kadar.

Anjelik'in gözleri önünde üç hayal daha şekillendi o an... Şarl - Henri'yi göğsüne bastırmış olduğu halde sür'atle koşan Barbe, pantolonlarının açık düğmeleriyle son derece müstehcen bir manzara arzeden üç askerin elinde, yanaklarından yaşlar süzülerek mücadele eden kendi oda hizmetçisi Bertiy...

Gecenin karanlığına açılmış pencerelerden dışarıya insanların fırlatıldığını gördü... Sonra, ilksel bir içgüdü tesiriyle, sadece kendi âkıbetinin kaygısına düşerek, etrafında olup bitenlere karşı bütün ilgisini kaybetti...

Kızgın demirlere vücudunu dağlamak üzere direğe bağladıkları zaman bile böylesine bir hayvanî korkuya kapılmamıştı. Böyle anlarda, zekâsı, herşeye, bütün mahlûklara hâkim bir vaziyete geçmiş, hattâ ölüm ve hayata bile meydan okumuştu.

Fakat bu gece, başına geleceklerden kaçmak için bütün ümitlerini kıran, gözlerini kör eden bir korkudan başka birşey hissetmiyordu.

Mücadele ettikçe korkusu biraz daha artıyor, ne kadar âciz olduğunu biraz daha anlıyordu.

Senelerce önce, Kırmızı Maske meyhanesindeki erkeklerin ona tecavüz etmek için masanın üstüne yatırdıkları ânı hatırlıyordu ...O zaman köpek Sorbon gelip onu kurtarmıştı...

Ama bu gece?. Hiç kimse onu kurtarmaya gelemezdi. Bu şeytanlar, kurdukları tuzakları pek çok defa hiçe saymış olan bu yenilmez kadından intikamlarını son katresine kadar alacaklardı. Suratlarında şeytan maskeleri, sırtlarında kırmızı ceketleri ile dört taraftan saldırmışlardı. Bu gece, kıllı elleriyle onu her türlü tecavüzden korumuş olan sihiri bozacaklar, onu mahvedeceklerdi.

Genç kadın, günah alevlerinden çok defa yanmadan geçebilmişti. Bunlar onun şerefini lekeleyecekler, o da herkes gibi, alelâde bir insan seviyesine inecekti... Bir daha, hiç bir zaman, cinsî cazibelerini, onların gözleri önünde gururla dalgalandıramıyacaktı.

O mağrur ağzı üstünde iğrenç kokulu nefesler, dudaklarına sürülen korkunç yüzler, kendisine sahip olan hayvanî vücutların ağırlığı altında boğulan feryatları... Vücudu üstünde sümüklü böcek gibi dolaşan parmaklar. Ve nihayet paramparça olan elbisesi...

Sırtüstü yere serilmişti ...Demir pençe gibi bir el, ayak bileklerini kavramış onu yere bastırıyordu. Artık eti onlarındı...

Kulaklarında açık saçık, iğrenç, küstah şakalar çınlıyor, onlar, teker teker, vahşî hayvanlar misali, azgın şehvetlerinin alevini onun vücudunda söndürmeğe çalışırlarken, genç kadın, kapkaranlık, dipsiz sularda boğulan biri gibi bir parçacık nefes için çırpınıyordu.

Bu, onun için bir câni'nin kamasından daha korkunç bir şeydi. Vücudu artık kendisinin değildi... Tarifsiz bir utanç, yakıcı bir hicap kaynağı olmuştu... Bütün vücudunu dayanılmaz bir yaranın acısı kaplamış, hiçbir kelimenin izah edemiyeceği bir işkence, bir merhametsiz ıstırap ateşini benliğini dağlamıştı...

Nihayet, bütün acıları dindiren baygınlığın o mübarek, o müşfik ve rahim kucağında kendisinden geçti...

16. BAHİS

Anjelik, yerden yarı doğruldu. Taş zemin üstünde yatıyordu. Yere temas eden yanağı hâlâ buz gibiydi.

Etraf, şafak sislerine karışan odun kokusu ile doluydu. Hiç bir şey anlamıyarak, ellerindeki yanık izlerine baktı genç kadın... Tüfekle ateş ederken olmuştu bunlar ama hiç farkında değildi.

Gece olup bitenler birden olanca dehşetiyle gözlerinin önünde canlandı... Yerinden doğrulmaya çalışırken gırtlağından bir inlti yükseldi.

Elleri yere dayalı, dizleri üstünde, ıstırapla soluyarak, öylece durdu bir an...

Ah... şeytanların elinden kurtulduğunu sanıyordun, değil mi, haddinden fazla güzel, yenilmez, ele geçmez kadın?... Ama, şeytanlar, kendini en fazla emniyette sandığın yerde ele geçiridler seni. En büyük felâketin seni orada bekliyordu. Kötü kalblilerle alay eden güçlüklere meydan okuyan o hayat dolu manzarayı daima muhafaza edeceğini nasıl umuyordun? İşte, en büyük felâketi de gördün. Ama, yine ayağa kalkacaksın. Henüz herşeyi öğrenmiş değilsin. Bildiğin yegâne şey, dün gece vücudunu dağlayan o şifa bulmaz yara, Anjelik, mağrur Anjelik... Kötü ve kıskanç kalbler şimdi bayram etsin...

Şafağın alaca karanlığında, vücudunun son kuvveti ile yerden doğrulmağa uğraşan, duvara tutunup, etrafına ürkek nazarlar atfeden bu kadın bir daha hiç bir zaman, yeni gayeler peşinde koşan, yeni aşklar için mücadele edin, ümidini asla kaybetmeyen, bir hüzmecik gün ışığında bile çiçeklenip açılan o kadın olamıyacaktı.

Elleriyle, parçalanmış olan elbisesini çıplak omuzlarına çekiştirdi. Başına gelenleri hatırlayınca, dudakları arasından

alçak bir inilti çıktı... Geceki iğrenç kokuları ve temasları bir an yeniden duyar gibi oldu. Kendi vücudundan iğrendi.

Etrafında, aralarında kırmızı caketi askerlerin de bulunduğu bir çok insan yatıyordu... Anjelik bunların ölü olduklarının farkına varacak halde değildi. Kırmızı caketlilerden birinin uyanıp kendisine saldıracağını düşünerek, yerinden fırladı, kaskatı kesilmiş, sızlayan bacakları ile merdivenleri indi ve, Barbe'nin, kolları arasında ki çocukla alt basamaklarda boylu boyunca yattığını gördü.

Şarl - Henri, ölü kadının kollarında uyuyordu. Çılgınca bir sevinç Anjelik'in bütün vücudunu titretti. Gözlerine inanamıyarak çocuğun üzerine eğildi. Bu, bir mucize idi...

O müthiş harabiyet ve perişanlığın içinde ancak bir çocuk böylesine bir huzur içinde uyabilirdi. Uzun kirpiklerinin gölgesi yanacıklarına düşmüş, dudakları yarım bir tebessümle aralanmıştı.

— Uyan, dedi Anjelik usulca, haydi uyan, benim minik yavrucuğum!

Ama, Şarl - Hanri uyanmadı. Genç kadın gözlerini açması, için onu hafifçe sarstı. O zaman çocuğun başı, boynu kesilmiş bir güvercininki gibi arkaya düşüverdi... Anjelik, boynundaki korkunç yarayı, küçük hayatının akıp gittiği o kıpkızıl deliği gördü...

Barbe'nin kaskatı kesilmiş kollarını güçlükle ayırarak, çocuğunu aldı, göğsüne bastırdı. Onun, ölümle ağırlaşan gevşek vücudunun tazyikini hissetmek yüreğine garip bir rahatlık verir gibi olmuştu.

Aşağıda, korkunç bir katliâm sahnesi içinden görmeyen gözlerle, cesetlere basarak geçti, bahçeye çıktı.

Güneş göl'ün üstüne parıldamaya başlamıştı. Anjelik yürüyordu... Ne vücudunun acısını duyarak, ne de ölü yavrusunun ağırlığını hissederek... Bütün hislerini kaybetmiş gibi... Yürüyordu...

Bir an coçuğun yüzüne baktı:

— İnsan oğullarının en sarışını...

Bu sözü nerede duyduğunu hatırlamıyordu.

— En sarışını...

Birden, tarifsiz bir melâl ile, çocuğun hiç kımıldamadığını farketti. Çoktan bir başka dünyaya uçtuğunu, yanağının, sırtındaki gecelik kadar beyaz ve solgun olduğunu...

— Meleğim benim... Gel... Seni çok uzaklara götüreceğim... İkimiz beraber... Sevineceksin, değil mi? Seninle oynayacağım...

Omuzlarına düşen altın bukleler üstünde güneş pırıldıyordu... Ve saç, bu yumuşacık, ipek saç canlıydı... Rüzgârda kımıldıyordu...

— Zavallı, küçük melek... Zavallı küçük Lord...

Ürkek ürkek ana yol üzerine çıkmış olan bir kaç köylü onu gördüler. Yaklaşıp, yükünü elinden aldılar. Onu, kâhya Molines'in evine götürdüler. Burası da harabolmuştu ama, ateşe verilmemişti.

Anjelik eve girmek istemedi, fakat köylüler ona zorla bir kaç yudum konyak içirdiler...

Genç kadın orada, elleri dizlerinde, tek kelime konuşmaksızın, öylece oturdu kaldı.

Civardaki bütün komşu köy ve çiftliklerin sâkinleri Plessis'e geliyorlardı. Ve daha uzaktan dumanları tüten bu taş yığınını görünce, oldukları yerde aptallaşıp kalıyorlardı.

Mutfağın bulunduğu sağ cenah tamamen yanmıştı. Fakat, hiç kimsenin sebebini bilmediği bir şekilde alevler sönmüş, içeride kalanların canlı, canlı yanmaları önlenmişti.

Kılıç darbesi Malbran, ölmüş de yeniden derilmişti. Yaşlı emektar, büyük bir eşyanın arkasına girmiş orada kendisini görmemişlerdi. Askerlerin tecavüzüne mâruz kalan üç hizmetçi kadın da başka bir zarar görmemişlerdi. Sadece duydukları utançla, yüzlerini kapamışlar göz yaşı döküyorlardı.

Onları teselliye çalışan ihtiyar bir kadın şöyle diyordu:

— Haydi, haydi, yeter artık, işi bu kadar velveleye vermek doğru mu yani? Hayatında bir kere olsun değirmenden geçmeyen kadın var mıdır? Ölmediniz ya ona şükredin. Ondan gerisi çabuk unutulur. Akıllı olan böyle düşünür...

Öğleye doğru, kurnaz suratı ile Flipot çıkageldi. Bir yolunu bulup genç bir uşakla ormana kaçıp orada saklanmışlardı.

Bir ara, Anjelik'in kucağına yaralı bir baş dayandı, ince, nahif iki omuz hıçkırıklarla sarsıldı. Bu başı kanlı bir sargıyla sarılı olan Rahip Ledigüye idi.

— Oh, Madam... Ne müthiş şey bu!. Beni başıma vurup bayılttılar. Sizi müdafaadan âciz kaldım. Sizi ve bu zavallı yavrucağı...

Sırtındaki rahip kisvesini görünce ona dokunmamış olacaklardı.

Anjelik, korkuyla irkilerek genç rahibi dizlerinden itti:

— Bana dokunmayınız, ne yaparsanız yapınız, bana dokunmayınız, dedi.

Sonra, birden sordu:

— Florimon nerede?

— Bilmiyorum. Ramburg şatosunda ne onu, ne de Nataniel'i buldular.

Anjelik, onun sözlerini duymadı bile... Çehresine yine o hayretten dona kalmış intibaını uyandıran ifade çökmüştü. Hayalinde, Gontranın yaptığı tabloda ki Florimon ile Şarl - Hanri vardı şimdi...

«Melek yüzlü minik yavru, ne tatlısın sen,
Ah, yaramaz küçük ışığım, aldandım ben».

Yanı başında oturup genç kadını seyreden kadınlardan biri usulca fısıldadı:

— Zavallı Madam... Akılcığını oynatıyor galiba...

— Hayır, dua ediyor, Azizlerin münacatını okuyor.

Anjelik, birden dalgınlıktan uyanarak:

— Park tarafından gelen bu gürültü nedir? diye sordu.

— Mezarcıların kazma sesleri, Madam. Ölüleri gömüyorlar.

Genç kadın büyük bir gayret sarfederek, güçlükle ayağa kalktı.

— Oraya gideceğim ben.

Rahip Ledigüye, koluna girdi. Ormanın kenarında, şatonun bahçe kapısına yakın bir yerde, bir kaç mezar kazılıp, ölülerden bazılarını gömmüşlerdi bile. Otlar üzerine uzatılmış olan bir kaç ceset arasında ahçı Len Puaru ile karısı Oreli kadın da vardı. Karı koca pek şişman oldukları için onları en sona bırakmışlardı.

Köylülerden biri, öteki mezarlardan biraz uzakta bulunan yosunlu bir tümseği göstererek:

— Küçük efendimizi şuraya yatırdık, dedi.

Küçük mezar'ın üstü yabani çiçeklerle örtülmüştü.

Köylü, Anjelik'e kendisini mazur göstermek için, alçak bir sesle ilâve etti:

— Alelâcele bir şeyler yapmak zorunda kaldık. Daha sonra onu, şanına uygun bir merasimle Plessis şatosunun kilisesine naklederiz. Ama, şu anda kilise yakılmış bir halde.

— Dinleyin, dedi Anjelik. Dinleyin beni.

Boğuk bir iniltiden ibaret kalmış olan sesi, yeniden bütün kuvveti, olanca canlılığı ile yükseldi. Keder ve heyecanla ihtizaz eden bir feryattı bu:

— Dinleyin beni, köylülerim... Askerler Plessis - Belier ailesinin en son ferdini öldürdüler... Bu arazinin bu şatonun en son vârisini öldürdüler. Plessiss - Belier soyu tükendi, söndü. Silsile zinciri koptu. Onu öldürdüler. Efendinizi öldürdüler. Herşey bitti... Herşey ebediyen sona erdi... Artık Plessis efendileri olmayacak. Silsile söndü.

Köylülerden, muztarip, yas dolu bir feryat yükseldi. Kadınların hıçkırıkları biraz daha arttı.

— Bu cinayeti Kral'ın askerleri işlediler. Mahsullerinizi

mahveylemek, halk'a kötü muamele etmek için parayla tutulmuş askerler... Mukaddesat'a tecavüzden, insanları asıp kesmekten başka işe yaramayan bir sürü soyguncu... Ekmeğimizi afiyetle gövdelerine indirip sonra çocuklarımızı öldüren yabancılar... Onların cinayetlerini cezasız mı bırakacaksınız? Kral'ın adına bizi ellerinde tutan bu insanlardan çektiklerimiz yeter artık. Kral bu işleri bilse onları kendi eliyle asardı. Ama onları biz kendi ellerimizle asacağız. Köylülerim, onların bu bölgede sağ çıkmalarına müsaade etmiyeceksiniz, değil mi? Silâhlanmalısınız... Onların peşine düşmelisiniz... Küçük efendinizin intikamını almalısınız...

Ertesi gün köylüler, Montadur'un askerlerinin peşine düştüler. Taburların izini bulmak kolay oluyordu. Nitekim akşama doğru, mahzun bir sevinçle askerlerin nehri aşamamış olduklarının farkına vardılar. Canavarlar iç bölgede kalmışlardı. Acaba takibedildiklerini sezmişler miydi? Pek muhtemel değildi bu. Yalnız, terkedilmiş köylere rastladılar ve, ağaçların esrarına bürünmüş olan bu sessiz dünya sinirlerini bozmaya başladı.

Gece karanlığı indi... Ay yükseldi. Köylüler çökük yolda, göze görünmeden, sürünerek ilerlediler. Hiç yorgun değildiler. Ve içlerinde bu av partisinin sonuna yaklaştıklarına dair bir önsezi vardı...

Tahta ayakkaplarının sesi, yerdeki kuru yaprakların halısı üstünde boğuluyor ve hantal gövdeleri ile, yasak yerde avlanmaya alışık dedeleri gibi, ağır ve sinsi yol alıyorlardı.

Otlamaya bırakılmış atların suluk zincirlerinden çıkan sesi, ilk defa Anjelik'in kulakları duydu.

Adamlara eliyle işaret verdi, hendeğin içinde biraz yükseldi, dalları siper ederek baktı.

Biraz ileride, mehtabın altında bembeyaz görünen yamaçta, askerler biribirlerine sokulmuş, uyuyorlardı. Bir gece önceki şehvet kasırgasından bitap, bu meşkûk yolculuğun en-

dişesi yüreklerinde, kendilerinden geçmişlerdi. Yıldızlı göğe doğru ince bir duman'ın yükselmekte olduğu ateşin başında bir nöbetçi uyukluyordu.

Köylülerin önderliğini üzerine almış bulunan çiftçi Martin Genet, bir bakışta duruma hâkim oldu.

Mahalli lehçe ile emirler fısıldandı ve yaprakların hışırtısından fazla gürültü çıkarmayan bir grup aralarından ayrıldı.

Biraz sonra, dere istikametinden titrek bir baykuş sesi yükseldi... Buna bir başka baykuş cevap verdi.

Nöbetçi bir an endişeyle yerinden kımıldadı, kulak kabarttı bekledi... Sonra yeniden düşünceye daldı.

Yamacın dört bir tarafından süratle seyirten, âdeta uçan gölgeler fırladılar.

Tek bir feryat bile çıkmadı... Sadece, bir yandan öbür yanına dönüp uykuya devam edenlerin, sayıklamaya benzer homurtalarını andıran bir takım hırıltılar duyuldu... O kadar...

Ertesi gün, Montadur'un kuvvetlerine iltihak etmek üzere, yanında altmış kadar askerle oraya gelen teğmen Gormat, onları araştırdı ve... Buldu... Montadur ve askerleri, yamacın orta yerinde, gırtlakları kesilmiş olarak, hâlâ uyuyor gibi, yatıyorlardı.

İş, tırpanlar, oraklarla becerilmişti... Montadur'u şişman göbeğinden tanıyabildiler... Zira, kafası ortadan kaybolmuştu.

O yamaçta bulunan tarlaya daha sonra, «asker» tarlası dendi. Ve orada, bir daha boru çiçekleri ile böğürtlen çalılarından başka bir şey bitmedi.

Puatu isyani, işte, böyle başladı.

İKİNCİ KISIM

— ONORİN —

Kral'ın, Mösyö dö Marillak'ı eyalet valiliğinden atıp, yerine Vaviy'i getirmesi nafile bir hareket oldu.

Anjelik'in, ihtiyar Moines tarafından götürülen mektubu -adamcağız Versay'a varır varmaz bizzat Kral'ın huzuruna kabul edilmişti- Maalesef pek geç kalmıştı.

Kral, Marillak'ın riyakâr ve bezgin suç ortağı Luvua'yı çağırtıp olup bitenlerin esasını öğrenip, emirler verirken, öte yandan Puatu alevler içinde yanmaktaydı.

Uzaktan, bu müthiş infilâkın tetiğini çeken şeyin, altın bukleli minik bir oğlanın hunharca katli olduğundan hiç kimse şüphelenmedi.

Başlangıçta, durum bir arap saçı manzarası arzetmiş, epey bir müddet, Plessis şatosunun yakılmasından ve Markiz'in iki oğlu ile kayıplara karışmasından Protestan eşkiyalar mesul tutulmuştu.

Kâfirleri yakalamak için bir harekete geçmek pek kolaydı. Lâkin, Gatin'e girmeyi deneyen ilk asker birlikleri, karşılarında, Gordon dö la Land adında, malikânelerine çekilip, bir zamanlar sarayda kullandıkları isimleri unutulmuş olanlardan birinin önderliğindeki Katolikleri bulunca şaşkınlıktan ne yapacaklarını bilemediler.

Bu arada, ormanın güneyinde, Hügo'ların lideri Samuel dö La Morinier, yine tecavüzi hareketlerine başlamıştı.

Krali birlikler, çıplak ağaçlar arasında dalga dalga yükselen sisler arasında Parthenay yolu ile Lodun'dan Nuart'a çekildiler ve bir çete harbi başladı... Mukavemet kuvvetlerinin yenlimez azmi, korkunç vahşeti tüyler ürpertici esrarı ile dehşet saçan bir harp...

Askerler, sanki bir takım hortlaklar, hayaletler, gölgelerle döğüşmek zorunda idiler. Etrafta görünmeyen binlerce in-

san kaynaşıyor, kapalı kapılar ardında bin bir esrar dönüyor intibaı içinde bocalıyorlardı. Sanki, hayaletlerin kaynaştığı bir çöle düşmüşlerdi.

Sulh müzakeresi yapacak kimse bile yoktu ortada... Bu âni nefret dalgasının sebebi neydi? Bu kahredici gazap bu müthiş öfke kime karşıydı? Kral'a mı askerlere mi? Yoksa vergi tahsildarlarına mı? Neden döğüşüyorlardı bu köylüler? Din için mi? Mahalli bir vatanperverlik, memleketi eyaletlere bölme gayesini güden bir dar zihniyet uğruna mı?

Köylüler ve taşralı münevverler, durup dururken ne diye böyle kudurmuşlardı? Elde etmek istedikleri şey neydi?

Kral'ın meclisinde saray erkânının ellerini gök yüzüne kaldırıp bin bir ihtimal öne sürmeleri moda olmuştu âdeta. Fakat, hiç biri, hepsinin pek iyi bildikleri şeyi, ve gerçek hislerini seslendirmeye cüret edemiyordu.

Ormanda yaralanan bir vahşi hayvan'ın son, ümitsiz çırpınışlarını hatırlatan bu hırlama ve homurtuların, köleliği reddeden bir kitlenin kahredici doğum sancılarından başka bir şey olmadığını kendi kendilerine bile itiraftan çekinmiyorlardı.

Puatu'da kış, kıtlık'la başladı. Mösyö dö Marillak'ın din değiştirme konusundaki tecrübesi, Protestan çiftçilerin mahsullerinin mahvedilmesi neticesi, terazinin kefesini felâket ve açlık tarafına eğmişti.

Puatu bölgesinin ekonomi'si, ezici vergi yükü ve bir önceki yılın iyi mahsul vermemesi ile zaten berbat bir durumda idi.

Bir yandan Montadur, Protestan kiliselerinin civarındaki buğday tarlalarını ateşe verirken, öte yanda, vergi tahsildarları da, Katolikler arasında işe giriştiler ve bunda o kadar ileri gittiler ki, evleri yıkıp, kirişleri satmak suretiyle vergi alacaklarını tahsil etmek başarısını bile gösterdiler.

Tahsildarlar, köylülerin elinden yataklarını, elbiselerini,

tarlalarını sürdükleri öküzlerini ve atlarını, bütün kış yemek üzere yapıp ambar'a yığdıkları tekerlek genişliğindeki ekmeklerini bile aldılar. Bir kaç köylü mahvolmuş ne çıkardı?

Fakat, bu düşünce ile koca koca köyleri mahva ve açlığa sürüklediklerinin, Sonbahar yaprakları ile kaplı yollarda avurtları çökük, çalmaya hazır bir sürü insanın türediğinin farkında değillerdi.

Nantes'deki ordu için gönderilen koca iaşe konvoyları köylülerin hücumuna uğrayıp yağma ediliyordu.

Gök bulutsuz, güneş henüz hararetini muhafaza ediyorken, yaz mevsimi zengin bir mahsul ümitlerini sinesinde sakladığı müddetçe, bu mütecavizler, yavaş yavaş herşeyi mahvettiler... Ve nihayet müthiş bir kıtlık başgösterdi.

Halk, bu nefret alevlerini tutuşturmakta tek bir kadın'ın oynadığı rol'ü, onun şimdi de Protestanları, Katolikleri, asilleri, ve küçük kasabaların köylü ve burjuva'larını müşterek bir gaye uğrunda birleştirmeğe muvaffak olduğunu yavaş yavaş anlıyorlardı.

Saray'daki bazı kimseler, bu kadının ismi etrafında gittikçe dallanıp budaklanan efsaneyi duydukça gülümsüyorlardı.

Diğerleri inanıyorlardı bu efsanelere... Fronde harbi sırasında, Fransa topraklarında doğmuş olan Joan adlı bir kadının askerleri muharebeye nasıl sürüklediği henüz unutulmamıştı.

Bu seferki kadın köylü değildi... Çünkü ona esirler bile inanıyorlar, sözlerini dinliyorlardı. Eski aile isimleri ve sülâleleri Versay'da alayla anılan taşra asilleri, kilise fareleri kadar fakir olan bu insanlar, artık adamlarını birleştiriyorlar ve, bir mucize eseri olrak onlara silâh da bulabiliyorlardı.

Ocakların üstüne asılmış olan silâhlar yerlerinden indirilmişti. Neler yoktu ki, aralarında... Tüfekler, baltalar, mızraklar, Din harplerinde Almanların kullandıkları cinsten iki

tarafı da keskin kılıçlar... Hattâ avda kullanılan ok ve yaylar...

Bütün bu korkunç silâhlar, çökük yol'daki meşe ağaçlarının dalları arasında gizlenmiş olan köylülerin ellerindeydi... Kralın askerleri, eski devirlerdeki gibi zırh giyilmediğine esef ediyorlardı.

Bu kadının, muharipler üzerindeki nüfuzuna rağmen pek genç, pek güzel bir mahlûk olduğu söyleniyordu.

Güzel harp ilâhesi, sırtında manej elbisesi, altın saçlarını siyah paltosunun geniş kapişon'u içinde saklamış olarak, atıyla oradan oraya koşuyordu.

Anjelik, bölge'deki bütün şatoları, bütün mâlikâneleri teker, teker, ziyaret etti. En mağrur şato'lardan, nehir kıyısındaki en mütevazi malikânelere kadar hepsini dolaştı.

Uzun boylu nöbetçiler için artık muhafazaya çalışacak hiç bir şey kalmadığını, binaların içinde ise, ev sahiplerinin sönmeğe yüz tutmuş bir ateş başında titreştiklerini gördü.

Rönesans devrinden kalma, sadece çılgın eğlenceler için inşa edilmiş olan o muhteşem şatoların geniş salonlarında şimdi fareler cirit atıyor, buz gibi rüzgârlar esiyordu. Bu şatolarda oturan aileler ya son derece zarurete dürmüşler ya da, Versayda har vurup harman savuran bir oğula sahip olmak bedbahtlığına uğramışlardı.

Sonra, taş bloklardan yapılmış, orta halli sadelikleri içinde daha rahat burjuva konakları vardı. Bunların sahipleri de, hiç becereceğe benzemedikleri halde, günün birinde yeniden sosyete'de yükselesekleri günü mütevazi bir ümitle bekliyorlardı.

Anjelik, bu insanlara anlayacakları bir lisanla hitap etmeyi büyük bir kolaylıkla becerdiğini gördü. Onlara bir takım isimler sayıp döküyor, ecdatlarının şan ve şerefleri ile, bugün için düşmüş oldulkarı şu utanç verici durumun mukayesesini yapıyordu.

Bütün köylüler, ya bir şatonun avlusunda veya bir meydan da toplanıp onu bekliyorlardı. Ve mutlaka geliyordu Anjelik... Atının üzerine yan binmiş olarak siyah mantosu ile mağrur bir siluet halinde, dört nala geliyor, ya attan inip şatonun merdivenlerine çıkıyor, ya da hiç attan inmeksizin, dondurucu rüzgârla tâ uzaklara savrulan sâkin, berrak sesiyle konuşmaya başlıyordu. O zaman, bu kaba saba, adeta ilksel mahlûklar, garip bir huşu içinde titreyerek kendi mevcudiyetlerinin farkına varıyorlardı.

Genç kadın, uzun yıllar, gizli yaralar gibi onlara ıztırap vermiş olan hakikatleri deşiyordu. Onlara 1662 ile 1363 yılları arasında çektikleri sıkıntıları hatırlatıyor, açlıktan ölmemek için ağaç kabuklarını, saman ve otları, lâhana köklerini nasıl yediklerini, ambarların dibinde kalan son bir kaç avuç yulaf veya çavdar'ın ömrünü bir kaç gün daha uzatmak için ceviz kabuklarını dövüp karıştırdıklarını anlatıyordu.

Onlara açlıktan ölen çocuklarını, kağnı arabaları ile kasabalara göç edenleri hatırlatıyordu. İşte Nikolas da aç kurtlar gibi şehre inen köylülerle, o sene Paris'e gitmişti. Ve yine o sene, Paris'de muazzam karnaval tertiplenmiş, Kral, erkek kardeşi ve diğer prenslerle, pırıl pırıl mücevherler içinde halka görünmüştü.

Ertesi yıl, biraz doğrulup yaralarını sarmağa kuyulmuşlardı ki Maliye Nazırı Kolbar bu sefer tuz vergisini iki yeni şekilde ortaya atmıştı: Biri «tencere ve tuz vergisi» diğeri ise «tuzlama et ve iri baş hayvan vergisi» diye isimlendirilmişti.

Anjelik bütün bunları onlara hatırlatırken, her Fransız köylüsünü yıllardan beri işleyen bir yara gibi rahatsız eden, en can alıcı noktalara parmak basıyordu.

Kış aylarının uyuşukluğu içinde olan köylüler, kendilerine doğru süratle yaklaşan felâket çığı karşısında, ilk defa olarak Anjelik'in sözlerini dinledikten sonra şu vergi işine paydos demenin mümkün olabileceğini düşünmeğe başladılar.

Madem ki adları bir kere «Âsi» ye çıkmıştı köye gelen

tahsildarları kuyulara itivermek, yahut da tırpanlarla kovalamak işten bile değildi. Ellerine geçen o bir parçacık mahsul ve parayı kendilerine saklamak ne büyük nimet olacaktı...

Anjelik şöyle diyordu:

— Köylerinizin ağaları sizin hakiki efendilerinizdir siz aç kaldığınız zaman onlar da kalıyorlar. Kendi zahmet'lerindeki köylülerin öşür ve nüfus vergilerini yol paralarını pek çok defa ağalar ödemişler midir? Sizi doymak bilmez ellerden kurtarmak için yapmadılar mı bunu?

Köylüler arasında mırıltılar dolaşıyordu:

— Pek doğru. Hakkı var.

— Ağalarınızı takibediniz... Onlar sizler için yeni bir nizam kuracaklar... Bu nizam sizlere refah ve huzur getirecek. Açlık ve zarurete bir son vermenin zamanı çoktan geldi..

Anjelik ortaya bir sürü hakikat, bir çok rakam atıyordu; sarayda gördüğü muazzam israfı, rütbe ve mevkilerine para ile alınıp satılmasını para konusunda türlü hile ve hokkabazlık yapan maliyecileri anlatıyor ve bütün bunların devleti daha çok para getirecek vergi kaynakları aramağa zorladığını söylüyordu. Bu kaynaklar pek tabiî ki köylülerin toprak tencereleri olacaktı.

Bütün köylüler silâhlandılar. Parthenay, Monterray ve La Roş gibi iki tarafı da iltizam eden kasabalar ya zor kullanılarak Protestan'larla birleştirildiler veya sebepler güzellikle anlatılarak ikna edildiler. Orta sınıf halk arasında Kral'a karşı kin besleyen pek çok kimse vardı... Anjelik, para ve iş lâfı ile onları nasıl harekete geçireceğini biliyordu.

Kasabadaki yiyecek stokları, kıtlık ihtimaline karşı, halk arasında dağıtılmıştı. Fakat, Atlantik sahilindeki kuvvetler, orman bölgesindeki Protestan kardeşlerine iltihak etmemiş olsaydı, ne bu stoklar, ne de askerî konvoyların soyulması, Kral tarafından «Âsi ilân edilmiş olan bu insanları kurtarmaya kâfi gelmezdi.

Burası, Protestan ların hâkim olduğu, eskiden beri halk

ile Kral arasında anlaşmazlıkların sürüp gittiği bir bölge idi.

Puatue'da tuz kaçakçılığı yapan bir tâcir de, esnaf birliğindeki arkadaşlarını ikna edip Protestanlara iltihaklarını sağladı.

Bu sayede Puatue'ya yiyecek maddeleri gelmeğe başladı. Gizlice sokulan yiyeceklerin, hangi kıyıya çıkarıldığını Allah bilirdi ama, bunlar küçük nehirler boyunca sallarla, resmî gözlerden ırak olarak nakilediliyordu.

Fransa Kral'ı, gözlerini Puatu'ya dikmişti. Bölgenin dış âleme sımsıkı kapanmasında, korkunç isyan kadar, kış mevsiminin de rolü vardı.

Dış dünya, bu kaleye girip, ölüleri saymak için kışın sona erip, buzların çözülmesini bekliyordu.

Fakat, Puatu halkı ölmemişti.

Bütün o donmuş kış ayları boyunca Anjelik durup dinlenmedi. Köylülerin yaşadıkları yerlerde oturup kalktı. Görüşmek ihtiyacını duyduğu kimselerle kâh bir köylünün tenceresini kaynattığı ocağı önünde, yahut da nüfuzlu bir tâcirin dükkânında oturdu.

Değişik sınıflara mensup bu kadar kişi ile konuşmak onun için bir eziyet teşkil etmiyordu. Bilâkis, onlarla konuşurken, «Maya» nın gittikçe kabardığını kanaat getiriyordu. Birşeyler olacağı muhakkaktı.

Fakat, kendisini en fazla, sıcak yuvasında imiş gibi hissettiği yer, yanında adamlariyle dört-nal'a at koşturduğu kır yolları idi.

Baron dü Kruasek, onun en sadık dostuydu. O müthiş geceden sonra başını sokacak bir yer için Baron'a müracaat etmişti. O zamandan beri bu iri yarı, şişman adam, birkaç hizmetkârı ile Anjelik'in yanından ayrılmaz olmuştu.

Anjelik'in arazisi üzerinde yaşayan bütün Protestanlar, La Morinier'in birliklerine iltihak etmişlerdi. Diğerleri ise

Martin Cenat'in komutası altında serbest bir müfreze teşkil etmişler, en küçük bir işaret üzerine bir araya gelmek üzere evlerine dağılmışlardı.

Plessis felâketinden kurtulmuş olanlar, Anjelik'in yanında kalmışlardı. Seyis Alen, ahçı yamağı Kamiy, ok ve yayı ile ihtiyar Antuan, Flipot, homurdanmasına rağmen bir askerî çatışmanın heyecanı ile için için memnuniyet duyan kılıç darbesi Malbran...

Rahip Ledigüye, tâ, başından beri genç kadının yanından bir adım öteye ayrılmamıştı. Onu gözden kaybedecek olsa derhal telâşla aramaya çıkıyordu.

Genç rahip, Anjelik'in o sâkin, buz gibi çehresinin, sabit bakışlarının gerisindeki şeylerden korkuyordu. Kendi hayatına kıyması ihtimalini düşündükçe aklı başından gidiyordu.

Bütün gün dağ bayır at koşturduktan sonra, bazen, Anjelik, sanki etrafındakiler sihirli bir değnekle ortadan kaybolmuşlar gibi, derin bir sükûnete dalıyordu. Duvarlarında silâhlar asılı, kalın perdeli bir salonda, ateşin karşısında oturuyor, bakışları alevlere dalıp gidiyordu. Bu, onun çocukluğundan beri tanıdığı bir atmosferdi.

Dışarıda rüzgâr uğuldayarak esiyor, bakımsızlıktan harap olmuş kepenkleri sarsıyor, kulelerdeki rüzgâr fırıldakları gıcırdayarak inliyorlardı.

Çoğu zaman ocakta çatırdayan odunların sesine bir başka ses karışırdı. Taş zemin üzerinde Dük dö La Morinier'in çizmeli ayaklarının çıkardığı o ölçülü sesler...

Ekseriya orada olurdu. Dük, bir aşağı, bir yukarı gezinirdi. Ara sıra gelip şömineye bir akdiken kütüğü atardı. Bu kadın buz kesilmişti. Isıtılması lâzımdı. Sonra yine, kafese konmuş bir vahşî hayvan misali, bir aşağı, bir yukarı gezinmesine devam ederdi.

Arada bir, zihni bambaşka yerlere uçmuş, oracıkta öylece oturan Anjelik'in yüzüne onun biraz gerisinde bir iskemle-

nin üstünde yorgunluktan uyuklayan rahip Ledigüye'nin ince silûetine bakardı.

O zaman, âciz bir öfke dalgasiyle sakalının içine birşeyler mırıldanırdı. Genç rahibin oradaki mevcudiyetinden daha fazla öfkelendiği şeyler vardı.

Her geçen gün biraz daha alevlenen bir ihtirasla arzuladığı bu kadınla aralarındaki mania bambaşka bir şeydi. Genç kız bakışları taşıyan mâsum gözleri, incecik, dal gibi vücudu ile orada oturan bir rahip'den daha başa çıkılmaz bir kuvvetti bu mania.

Hele şimdi... Allahım, bu kadın ellerinin arasından ebediyen sıyrılıp, kaçıyordu.

La Morinier, Plessis Şatosuna yapılan tecavüzü haber alır almaz derhal Puatu'ya dönmüştü. Ortadan kaybolan Markiz'i günlerce aramış, nihayet bulabilmişti.

Samuel de la Mornier'in, Montadur'un askerlerine karşı duyduğu kin ve gazap hislerinin içinde, kendisinin bile seçip ayırmadığı bir başka his daha vardı, ıstırap ve esef.

Bu kadının, iğrenç askerler tarafından kirletildiğini düşünmek onu çılgına çevirmeğe kâfi geliyordu.

Onu dağ bayır aradığı günlerde, kaç defa vücudunu ve ruhunu saran bu ıstıraba dayanamayarak kendi kılıcıyla hayatına son vermeyi düşünmüştü. Artık Allahın adını anmaya, ondan yardım dilemeğe bile muktedir değildi.

Bir akşam, rüzgârlı bir dört yol ağzında bulutların süratle dolaştığı bir gök altında otururken, bu mel'un adam, kalbinin kanadığını, yanaklarından yaşların süzüldüğünü hissetti. Anjelik'in çehresindeki o, o büyüleyici güzellik karşısında nihayet hiç tanımadığı bir hissi AŞK'ı keşfetmiştir.

Anjelik'i Plessis felâketinden sonra bulduğu zaman, genç kadının önünde dize gelmiş, esvabının eteklerini öpmüştü.

Anjelik'in çehresi sâkin ve soğuktu... Gözlerinin altındaki mor halkalar bakışlarına esrarengiz bir ifade veriyordu.

Genç kadının mağrur ve yaralı güzelliği onu bir kere daha hayretlere düşürmüş, hayallerinin körüklediği şehveti daha parlak, daha yakıcı bir alevle yakmağa başlamıştı.

La Morinier, Anjelik'e ilk defa yalnız kalır kalmaz onu kolları arasına almak istemişti.

Genç kadın bembeyaz kesilerek, geri çekilmiş, yüzü dehşetle gerilerek;

— Yanıma yaklaşmayınız, yanıma yaklaşmayınız... diye solumuştu.

Anjelik'in böyle korkması adamı büsbütün çileden çıkarmıştı... Başkalarının örseleyip kirlettikleri bu dudakları öpmeğe çabaladı. Onlara bulaşan bütün izleri kendi dukları ile silip temizlemek istedi.

Ümitsizlik, çılgınlık, sahip olma arzusu biribirine karışıp, bir garip, bir isimsiz çılgınlıkla doldurmuştu benliğini...

Anjelik'in yalvarışlarını hiçe saydı... Vücudunu korkunç bir şehvet nöbetiyle titreyerek genç kadını göğsüne çekti.

Fakat, kolları arasındaki kadının, mermer gibi bembeyaz yüzü, kapalı gözleri ile katılıp kaldığını görünce birden ayıldı, kendisine geldi... Şaşkın ve perişan, titreyen elleri ile genç kadını, yere taşların üstüne uzattı.

Rahip dö Ledigüye, birden telâşla içeriye girdi. Intikam almak üzere yer yüzüne inen bir baş meleği andırıyordu...

— Sefil... Ona dokunmaya nasıl cüret ettin?

Hazreti Davudun öldürdüğü devâsa Golyat'ı hatırlatan bu iri adamın kıllı ellerini genç kadının vücudundan çekti.

— Nasıl cüret ettin buna?...

Anlamıyor musun? Böyle şeye tahammülü yok... Bir erkeğin temasına tahammülü yok artık...

Anjelik'i ayıtmak için tam bir saat uğraşmıştı...

O günden sonra, Anjelik ile dük dö La Morinier, çete harbi devam ettiği müddetçe, taraftarlarının evlerinde müteaddit defalar karşılaştılar... Uzun geceler boyunca, bazan ev

sahipleri, Katolik genç kadınla Hügno Liderini yalnız bırakıyorlardı. O zaman ikisinin bulunduğu odada derin bir sükûnet hüküm sürmeğe başlıyor, dışarıdan akseden ayak pıtırtıları, şöminede yanan odunların çıtırtısına karışıyor ve bu kahredici dramın ortasında saatlar birbirini takibediyordu.

Şubat ayına doğru, bir gün. Anjelik'in yolu Plesis civarına düştü... Genç kadın evinin harabelerini görmek istemediği için, dü Kruasekin evinde kalmayı tercih etti. Bekâr bir Senyör olarak geçirmekte olduğu kuru ve mânasız hayat, şişman Baronun, kendisini bütün varlığı ile Anjelik'in yoluna adamasına sebep olmuştu.

Baron, bütün hayatı boyunca şu son aylardaki kadar faaliyet göstermemişti. Kendisini Anjelik'in en yakın dostu hissediyor, ne olursa olsun, genç kadının her hususta kendisine itimat edeceğinden emin bulunuyordu. Gerçekten de Anjelik, bu adamın huzurunda katiyen rahatsızlık duymuyordu.

La Morinier kardeşler ve isyanın diğer reisleri, durumu münakaşa etmek üzere Baron'un evinde toplanıyorlardı. İlkbaharda, kralın askerlerinin, bütün cephelerde umumî bir tecavüz hareketine gireşeceklerinden emindiler... Kuzeyde nüfus azdı... Acaba Breton'lara güvenebilirler miydi?

Kıda bir müddet sonra civarda kanlı, müthiş bir çarpışma başladı.

Kraliyet ordusunun hücumları yine burayı hedef tutuyordu, zira herşey burada başlamıştı. Her halde Puatu isyanının elebaşılarının bu bölgede bulunduklarını biliyorlardı.

Hiç kimse kim olduğunu bilmediği halde, «Kadın'ın başı» nı getiren'e mükâfat vaadedilmişti.

«Asker bayır'ı» diye anılan yamaç pek yakınlarda idi. Bu müthiş hatıra askerleri her an tahrik ediyordu.

Korkunç arbede sırasında Anjelik, bir tuzağa düşmek

tehlikesi geçirdi ve değirmenci Valantin tarafından kurtarıldı... Rahip Ledigüye ile birlikte ona sığındılar... Ve değirmenci, Anjelik'i, hiç kimsenin erişemiyeceği bir yere, bataklıktaki kulübesine götürdü.

18. BAHİS

Anjelik, Valantinin kulübesinde bir kaç hafta kaldı. Kulübe, su seviyesindeki durumuna rağmen, bir kürk başlık gibi görünen saman damı ile bir hayli rahattı. Kulübe sâkinlerinin sırrı olan hususî bir karışımla, mavi kil, saman ve gübre halitasıyla sıvalı duvarlar rütubeti emdikleri gibi, soğuğu da içeriye geçirmiyorlardı.

Kulübenin içi kupkuru, sımsıcaktı. Ocakta, kısa, mavi alevlerle yanan turba'nın etrafa yaydığı tatlı hararet, insana, dışarıda uzayıp giden o yemyeşil, ilikleri donduran nemli bataklığı unutturmaya kâfi geliyordu.

Kulübe, alçak tavanlı bir tek odadan ibaretti. Fakat, bitişikte, yarı ahır, yarı depo vazifesini gören ve Valantinin süt ve peynir ihtiyacını gidermek için kayıkla getirdiği keçinin çıngırak sesleri gelen ufak bir izbe daha vardı.

Taştan yapılmış bir havuz'un içinde, Valantin'in fasulyalı ve soğanlı yahnilerine katılan yılan balıkları oynaşıyordu.

Alçak bir rafın üstünde, bir kaç somun ekmekle, bir fıçı kırmızı şarap duruyordu.

Eşyalar arasında garip bir uygunsuzluk göze çarpmaktaydı. Yatak en iptidaî şekilde yapılmış, üstüne süpürge otundan bir şilte atılmıştı.

Fakat, Valantin, Vende kıyısı sâkinlerinin pek kıymet atfettikleri «Meryem Ana Kutusu» nu Anjelik'in baş ucuna yerleştirmekte gecikmemişti.

Değirmencinin «Meryem Ana Kutu» sunun, o civarın en

zengin nümunesi olduğu söylenirdi. Bu, camdan yapılmış bir çan'ın altındaki Meryem Ana portresi etrafında karma karışık bir şekilde tanzim edilmiş bağa ve ince çiçeklerden, dantel ve kordela parçalarından, renkli taşlardan ve güneşi temsilen dizilmiş hakikî altın şikkelerden meydana gelmiş bir garip, bir tekinsiz sanat eseri idi.

Eskiden beri âşina olduğu bu garip eşyalar arasında, Anjelik, acaip bir hisse kapılarak, kendisini âdeta maziye dönmüş hissediyordu.

«Meryem Ana kutusu'na bakarken, bir an, sanki zamanın durduğunu, onu, tıpkı çocukken yaptığı gibi, ağzı hayret ve huşu ile bir karış açık seyrettiğini sanıyordu.

Sonra, birden, bütün bedeni ve ruhi ıstırapları, havuzda kaynaşan yılan balıkları misali içinde kıvranan ümitsizlikleri, felâketleri ve acıları ile yine «kendisi oluyordu.

Burada, Kral'ın tecavüzüne, âdeta bir sabit fikir haline gelen o müthiş korkuya karşı koymak için, ne yaptığını bilmez bir halde oradan oraya koşmak ihtiyacını duymuyordu.

İlkbahar'da tecavüz hareketleri yeniden başladığı zaman bataklıktan çıkacaktı. O zaman mevcudiyeti ile, cesaretlerini kaybeder gibi olanların yüreklerine kuvvet verecek, onlara tehlikenin büyüklüğünü anlatmaya çalışacaktı.

Valantin ona mütemadiyen haber getiriyordu. Memleket sükûnet içindeydi. Harbe doğru sâkin adımlarla gidiyordu. Yine askerler toplanıyor, kıtlığa karşı yine ayni şekilde mücadele ediyordu. Fakat âsilerden Allah razı olsundu... Hiç olmazsa ellerindeki avuçlarındaki, o vergi denen canavar'ın kursağına inmiyor, şöyle böyle geçinip gidiyorlardı.

Halk bu duruma şükrediyordu. «Insanı kendi yağı ile kavrulmaya bıraksalar her şey düzelir» diyorlardı. Acaba iş, hürriyetlerini müdafaaya gelince bu cesareti gösterebilecekler miydi? Bütün güçleri ile buna hazırlanıyorlardı.

Valantin her gün Anjelik'i ziyarete geliyordu... Geride

kalan zamanı ne yapıyordu acaba? Değirmende mi çalışıyordu? Ava veya balığa mı gidiyordu?

Bazan ağları balık dolu olduğu halde geliyor, bazan da baş aşağı bir sopaya dizdiği rengârenk tüylü kuşlar getiriyordu.

Kulübenin sakinleri arasında pek az konuşuyorlardı. Buraya arbedede yaralanmış bir halde gelen rahip, hasta idi... Köşedeki saman yığınının üstünde pek rahatsız uyuyordu. Böğründeki yara, çeşitli otlardan yapılmış ilâçlarla iyileşmişti ama, sık sık ateşi yükseliyordu. Her biri kendi âlemlerine dalmış öteki iki gölge arasında, mahzun, müşfik bir üçüncü gölge gibiydi. Ne garip bir trio idi bu!... Güzel, hüzünlü bir kadın, tek tük kelimelerle konuşan, kafadan biraz sakatça bir değirmenci ve saray hayatına alışık, tirtir titreyen, soluk benizli bir küçük rahip... Hepsi de durgun suların ortasındaki bu sessiz, bu ıssız âlemin içine gömülüp gitmişlerdi...

Anjelik, yorgan yerine üstünde kalın bir koyun pöstekisi olduğu halde süpürge otlarından ibaret yatağında yatıyordu.

Uykuları derin ve rüyasız bir şekil almıştı. Yepyeni bir şeydi bu onun için... Başından geçen müthiş felâket, üzerinde fizikî bir iz bırakmışa benzemiyordu. Uyanık olduğu zamanlar dışarıda, bataklığın durgun sathını döven yağmur sesini dinliyordu. Bu ses, birbiri içinde genişleyip açılan dalgalar halinde en uzak ufuklara kadar uzayıp gidiyor hissini uyandırmakta idi.

Yağmur yağmadığı zamanlar ise, kurbağaların, su farelerinin, gece kuşlarının tiz feryatlarını, bu su ormanının binbir fısıltısını dinliyerek derin bir huzur ve sükûnete kavuşuyordu.

Valantin, kulübede kaldığı geceler, mumun titrek ışığında, cilâlı tahta koltukta otururdu... Gözleri daima açıktı ve

ateşin mavimtrak alevleri, kaba, kasvetli ve duygusuz yüz hatlarında oynaşırdı.

Bazan, çukura kaçmış gözlerine bir garip ışıltı gelip yerleşirdi. Anjelik o zaman değirmencinin kendisine baktığı zehabına kapılır, usulca gözlerini yumup uykuya dalardı.

Genç kadının nazarında Valantin, eski günlerden kalma bir âşina çehre idi... Burada kendisine hizmet ediyordu. Ocakta yakılacak turbayı kesiyor, keçiyi sağıyor, peynir yapmak için sütü ocağın yanına koyuyor, çorba ve balık pişiriyor, yahni fazla acı olmasın diye şarabı şeker ve baharatla kaynatıp lezzetli bir salça hazırlıyordu.

Doğrusu ünlü ahçı Vatel'in yanına çırak olmaya lâyık sayılabilirdi. Bazan, yortu günlerinde pişirilmesi âdet olan, en iyi undan yapılmış küçük ekmekler ve peynirli çörekler getiriyordu.

Anjelik, âni bir oburlukla bu çöreklere saldırıyor, beyaz dişlerini iştiha ile çöreklere saplarken, değirmencinin cüretkâr bakışlarına tebessümü andıran bir garip ifadenin çöktüğünü görüyor, acaip bir hisle yemekten vaz geçip, kulübenin önüne çıkıyordu.

Genç kadın, bataklıktaki bu küçük adaya geldiği zaman, kış hâlâ olanca şiddeti ile devam etmekteydi. Ve donmuş toprak, dünyanın ilk kurulmuş yıllarında tuz tabakaları, deniz hayvanlarının fosilleri ile dolu olduğu devirleri hatırlatıyordu.

Anjelik, bazan sazlar, kamışlar arasında durup, bataklığın arap saçına benzeyen mimarisini meydana getiren biribirine dolanmış dalları, sudaki akisleri üstünde nazlı nazlı yükselen söğüt ağaçlarını seyrederdi. Bu beyazlı siyahlı manzara yeis dolu kalbini âdeta büyüler, birbirlerinin ellerini tutarak sislere kaybolmuş üç küçük silüet halinde, Florimon, Şarl - Henri ve Cantor'un yanından geçtiklerini görür gibi olurdu...

— Oğullarım... Oğullarım...

Yine feryat ediyordu genç kadın ve sesi yine sonsuzluklarda boğulup gidiyordu ki, yanına, çamurlar içinde güçlükle yürüyerek rahip Ledigüye geldi. Derin bir şefkatle koluna girip onu kulübeye götürdü.

Yumuşak, sâkin bir sesle:

— Oğullarınızı feda ettiniz, katı yürekli, budala kadın dedi, Versay'dan hiç ayrılmıyacaktınız... O şark ülkelerine asla gitmiyecektiniz. Sizi mahvetti o ülkeler... Kral'a teslim olacaktınız. Kral'la yatacaktınız.

Anjelik yine acı göz yaşları ile usul usul ağlamaya başladı. Oğullarının isimlerini çağırarak onlardan af diliyordu.

Vaktinden önce âdeta gürültüyle gelen ilkbahar, uçsuz bucaksız kırları zümrüt yeşiline boyadı, ıssız, çıplak manzaraya şahane bir esvap giydirdi, tere tarlalarına yine o esrarlı mavimsi, baygın rayihaları ile nilüferler yeniden açıldılar.

Yusufçuklar, dere boylarında uçuşurlarken, birden sevinçle «unutma beni» lerin, tane nane filizlerinin rahat koltuklarını keşfediyorlardı.

Göllerde yaban ördekleri, daklıç kuşları, kocaman kurşunî kazlar açık göz balıkçıl'lar keyifle kanat çırpıyorlar, sulara eğilmiş dalların ardından kayıkların nazlı süzüldükleri görülüyordu.

Ormanlar gibi, bataklık araziler de zahiren ıssız bir manzara arzederler ama aslında sineleri cıvıl cıvıl hayatlar doludur. Kollibert'lerin ahfadı olan bu bölgenin sâkinleri kalabalık ve müstakil bir millet teşkil ederler. «Bataklıkta, ne Kral'a ne de Piskopos'a vergi veren kötü insanlar yaşar» demişti bir kere Anjelik'e dadısı.

Henüz Mart çıkmamıştı, ama hava umulmadık derecede mülâyimdi.

Bir akşam Anjelik, Valantin'e:

— Bu sene kış pek zorlu olmadı Allah'tan ,dedi. İyi ruhlar bizim tarafı, bizimle beraberdir. Yakında kara'ya dönmeyi düşüneceğim galiba.

Değirmenci, bir testi sıcak şarapla bir kaç maşrapa'yı masanın üstüne koymakla meşguldü. Yemekten henüz kalkmışlar, rahip biraz uyumak için odanın içindeki çatı arasına çıkmıştı. Anjelik'le Valantin'in, ateşin karşısında baharatlı, tarçınlı sıcak şaraptan içmeyi âdet edindikleri saatti bu...

Valantin, Anjelik'in maşrapasını şarapla doldurdu. İskemlesine oturdu, kendi şarabını gürültülü, şapırtılı yudumlarla içmeğe koyuldu.

Anjelik, değirmenciyi ilk defa görüyormuş gibi dönüp baktı... Ve gerçekten de gri fanilâ ceketinin altında kuvvetle kabaran sırtını, madenî tokalı salapurya ayakkabılarını ilk defa olarak hayretle gördü.

Ablattes değirmencisi Valantin efendi, ne bir tacir ne de bir köylü idi... Ezelden beri orada yaşamış olan bir yabancıydı.

Valantin, maşrapasının kenarından genç kadını süzüyordu. Kurşunî gözleri vardı.

— Buradan ayrılamayı düşünüyorsunuz, ha?

Mahallî lehçe ile konuşuyordu. Anjelik de aynı tarzda cevap verdi.

— Evet. Halkın nelerle meşgul olduğunu öğrenmem lâzım. Önümüzdeki yaza harbe gireceğiz.

Değirmenci bir maşrapa şarap daha içti... Sonra bir üçüncüsünü yuvarladı... Güçlükle nefes alıyor gibi, soluk soluğa idi.

Maşrapayı masanın üstüne bıraktı... Gelip Anjelik'in önünde durdu. Gözlerini genç kadının yüzüne dikti.

Anjelik bu bakışlardan rahatsız olmuştu. Maşrapasını uzattı adama:

— Şunu masanın üstüne koy.

Valantin verilen emre itaat etti. Sonra yine ayni yere dönüp, aynı şekilde bakmaya başladı. Yarı aralık kalın dudakları arasından Anjelik, çürük dişlerini görüyordu.

Genç kadını o ana kadar pek metelik vermediği yalnızlık, bu gece olanca ağırlığı ile üzerine çökmüş gibiydi. Oturduğu tahta koltuğun kenarlarını tutarak mırıldandı:

— Ben yatacağım...

Valantin ona doğru bir adım attı:

— Yatağınıza taze ot koydum yumuşacık yaptım yatağınızı.

Eğildi, genç kadının elini avuçları arasına aldı... Gözlerinde tarifsiz bir yalvarışla:

— Yatağa... beraber girelim, dedi.

Anjelik, sanki ateşe değmiş gibi elini çekti:

— Ne oldu sana bu akşam?... Çıldırdın mı?

Ayağa kalktı, endişeyle adamın yüzünü tetkik etti. Ona karşı duyduğu tiksinti - daha doğrusu bütün erkeklere karşı artık ayni hislerle doluydu - kendisini lâyıkıyla müdafaa etmesine mâni oluyordu.

Kalbi, göğsünü parçalayacakmış gibi, çılgınca çarpıyordu.

Valantin parmağının ucu ile dokunsa oracığa düşüp bayılacaktı... Tıpkı Dük dö Morinier'le olduğu gibi... O gün nefesini kesen o korkunç titremeyi, Plessis'de geçen o müthiş geceyi hatırladıkça kusacak gibi oluyordu. Değirmencinin bakışlarında onu korkutan bir pırıltı vardı... Dumanlı fakat alev, alev yanan bakışlardı bunlar...

— Dokunma bana, Valantin.

Değirmenci, hafifçe kambur, upuzun boyu ile genç kadının tepesinden bakıyordu. Alt dudağı sarkmış, çehresi, Anjelik'e bakarken aldığı ve genç kadını pek güldüren o budala ifadeye bürünmüştü.

Büyük bir gayret sarfederek:

— Neden benimle olmasın, dedi... Seni seviyorum... Omuzlarıma yüklediğin bu aşk yüzünden bütün hayatım mahvoldu... Uzun yıllar boyunca hep bu saadeti bekledim durdum.

Bunun imkânsız bir şey olduğunu düşünürdüm ama, şimdi, benim olacağından eminim...

Anjelik, dehşet içinde, «Tıpkı Nikolas gibi... Tıpkı Nikolas gibi.» diye düşündü.

— Buraya geldiğin günden beri bunu aklıma koymuştum. Gebe bir koyun gibi gittikçe semirdiğini görüyordum. Nihayet, insanları büyüleyen bir peri olmadığını, büyüne kapılmadan sana sahip olabileceğimi anlayınca sevincimden deliye döndüm.

Anjelik, bu deli saçmalarını hiç bir şey anlamadan dinliyordu.

— Gel... Gel benim güzelim, benim sevgilim... Ot yatağa beraber uzanalım.

Genç kadına yaklaştı, onu omuzlarından tutup göğsüne çekti. Bir eli, omuzunu okşuyordu.

Anjelik, ilk anda uğradığı şaşkınlığın tesirinden sıyrılmak için şöyle bir silkindi, değirmencinin suratına şiddetli bir yumruk savurdu.

— Çek ellerini üstümden, pis köylü...

Valantin, bu hakaret karşısında titreyerek bir adım geriledi. Bir anda, yine, haşin tabiatı ile civar halkını tirtir titreten taş yürekli değirmenci olup çıkıvermişti.

Boğuk bir homurtu ile:

— Tıpkı geçen seferki gibi... diye homurdandı, tıpkı geçen seferki gibi... O gece ahırdaki gibi... Hiç değişmemişsin, ama bir şey farketmez... Bu gece korkmuyorum senden... Peri değilsin sen... Yaptıklarını ödeyeceksin... Benim olacaksın bu gece...

Son sözleri korkunç bir azimle söylemişti. Sonra döndü. Ağır gövdesiyle hafifçe sallanarak masaya yürüdü, bir maşrapa şarap daha doldurdu.

Benim acelem yok, beklerim... Ama unutma ki, Valantin efendiye hiç kimse hakaret edemez. Beni tâ kalbimden yaraladın... Bunun cezasını ödeyeceksin...

Anjelik, bu meczupu sâkinleştirmenin daha akla yakın olduğunu düşündü.

Kırık bir sesle:

— Beni yanlış anlama, Valantin efendi, dedi. Senden iğrendiğim filân yok, ama Fransa Kralı olsan bile seninle... şey... ilgilenemem. Bir erkeğin en ufak temasına bile tahammülüm yok. Ne yapayım, böyle işte bu... Hastalık gibi bir şey.. Vaziyetimi anlamaya çalış biraz.

— Yok böyle şey, yalan söylüyorsun. Seni kucaklarında sallamalarına bal gibi müsaade ettiğin bir sürü herif var. Sen de bayılıyorsun ya buna... Karnındaki kuzucuğu oraya koyan herif sana hiç dokunmadı mı?

«Kuzucuk tabiri Fransa'nın Güney - Doğu taraflarında kullanılırdı ama, Kuzey'liler arasında da bu tabiri kullananlara rastlanırdı. Anjelik de bilirdi bu kelimeyi. Kuzucuk çocuk manâsına gelirdi...

— Hangi kuzucuk?

Genç kadın, Valantin'in yüzüne öylesine boş, öylesine sâfiyâne baktı ki, adam bir an şaşaladı, ne cevap vereceğini bilemedi. Sonra kendisini toparladı:

— Hangi kuzucuk sandın? Karnında taşıdığından bahsediyorum. İşin aslını istersen senin peri olmadığına beni o kuzucuk ikna etti. Periler insanlardan çocuk doğurmazlarmış, bir büyücü anlattı bunu bana. Sahibi periler çocuk doğurmazlarmış.

— Ne çocuğu? diye boğuk bir feryat kopardı genç kadın.

Anjelik'in ayakları dibinde şimdi bir uçurum, olanca dehşetiyle esniyordu...

Şuur altından yukarıya doğru yakıcı kavurucu, aynı zamanda dondurucu bir felâket hissi kabarmaya başlamıştı.

Epeyden beri hissettiği ve «Geçici bir fenalık» diye vasıflandırıp üstünde durmadığı o hafif başdönmesiyle beraber karnındaki canlı varlığın ilk kıpırdanışlarını farketti...

— Bilmiyor muydun sanki? dedi, değirmenci...

Boğuk sesi, tâ uzaklardan geliyor gibiydi.

— Bal gibi beş altı aylık var...

Beş, altı aylık mı? Ama, imkânsız bir şeydi bu!. Colin Paturel'den beri hiç kimseyle sevişmemişti ki!... Kendisini hiç bir erkeğe vermemişti ki!...

Beş, altı ay, ha? Sonbahar... Plessis'deki o kızıl gece... Ateş sesleri, kan, alevler, ağlaşan çocuklar, çığlık çığlığa haykırışan kadınlar, pantalonlarının düğmeleri çözük askerlerin o müthiş, o korkunç manzarası, o boğuşma, o mücadele, o acı.. o dayanılmaz zül. Ve nihayet beş ay sonra... Bu dehşet saçan hakikat...

Anjelik, yaralı bir hayvan gibi, tüyler ürpertici, canhıraş, boğuk bir feryat kopardı.

— Olamaz... Olamaz... Bu olamaz.

Bütün zihnini varlığını tek bir gaye üstüne teksif etmiş bir halde Puatu'da at koştururken, kendisini dahi unutmuş, hiç bir şeyin farkına varmamıştı.

Zaten o günlerde bir vücudu olduğunu aklına bile getirmek istemiyordu.

Dikkatini çeken intizamsızlıkları geçirdiği korkunç şok'a, seyahatlerde çektiği sıkıntıların yorgunluğuna hamletmişti.

Ama şimdi hepsini hatırlıyor, takkesi önüne düşüyordu.

Vücudunda yeni bir hayat, mel'un, müthiş bir hayat neşvünüma bulmuştu. Korsesinin altından elbisesini itiyordu... Endamı o zarif inceliğini kaybetmişti.

Valantin, genç kadının bütün varlığını kaplayan çılgın elemin farkında değilmiş gibi görünüyordu.

Odaya derin bir sessizlik çökmüştü. Sadece küçük havuzda oynaşan bir balığın sıçrattığı su sesleri duyuluyordu.

Değirmenci bir tek cümleyle hülâsa etti:

— Ne farkeder ki, gebelik seni daha da güzelleştirdi.

Genç kadına bir kere daha saldırdı.

Anjelik, ellerini öne uzatarak onu göğsünden itti. Bağırmaya bile mecali yoktu. Oda'nın karanlık köşelerine doğru çılgınca seyirtti.

Valantin peşinden koştu, kuvvetli kolları ile onu sımsıkı yakaladı ...Tam bu sırada kapı şiddetli bir gümbürtüyle vuruldu, sonra tahta mandal yerinden fırladı, kanat tâ ardına kadar dayandı ve ...İçeriye upuzun boyu ile Samuel dö La Morinier girdi...

Etrafına şöyle bir bakındı... Loş köşede biribirlerine sarılı vaziyette duran çifti görünce, hançeresinden boğuk bir homurtu yükseldi...

Anjelik'in ortadan kayboluşundan beri Dük, endişe ve korku içinde kalmıştı.

Genç kadının, lânetli değirmenci tarafından büyülenerek bataklıkta hapsedildiğine dair bir takım söylentiler gelmişti kulağına... Hay bu kahrolası hurafeler!

Maamafih, değirmenci'nin de tehlikeli bir adam olduğu muhakkaktı. Asil Leydi ne diye onun peşine takılıp gitmişti sanki? Neden geriye dönmemişti?

Dük, nihayet dayanamamış, hiç kimseye haber vermeksizin bataklığa gelmiş, bir kılavuz bulup soluğu değirmencinin kulübesinde almıştı.

Ve işte onu, bu yarım akıllı, haydut herif'in kolları arasında bulmuştu.

Kılıcını çekip kükreyerek Valantin'in üstüne yürüdü:

— Senin gırtlağını keseceğim, alçak köylü seni! O benim...

— Pis domuz, ben de senin barsaklarını deşerim... Hele yaklaş...

Değirmenci, boy ve kuvvetli vücut yapısı bakımından Protestan Lider'inden geri kalmıyordu ama, silâhsızdı.

Gözlerini, çılgın bir kıskançlıkla titriyerek elindeki kılıcı gırtlağına sağlamak için fırsat kollayan Dük'ten ayırmaksızın, masanın gerisine doğru yavaşça kaydı...

Valantin, un ambarının arkasındaki saklı olan uzun saplı oduncu baltasına yetişmeğe çalışıyordu.

Anjelik, çatı arasına çıkan bir kaç basamak merdiveni âdeta uçarcasına tırmandı, kendisini, saman yığını üzerinde uyumakta olan Rahip Ledigüye'nin üstüne attı. Genç adamı omuzlarından tutup şiddetle sarstı.

— Peder... Döğüşüyorlar... Benim için döğüşüyorlar...

Genç adam uyku sersemi, tavandan sarkan eski fenerin sarı ışığında, dişleri biribirine vuran, göz bebekleri dehşetle açılmış bu kadına şaşkın şaşkın baktı.

— Korkmayınız, Madam, ben buradayım.

Aşağıdan insan sesine hiç benzemeyen bir feryat yükseldi, yere düşen ağır bir gövdenin tok gürültüsü duyuldu...

— Dinleyin...

— Korkmayınız... diye tekrarladı rahip...

Yanında duran kılıcını aldı, Anjelik'in peşi sıra merdivenleri indi...

Hügno'ların Patrik'i yüzü koyun yerde yatıyordu... Patlayan kafatasında, saçları arasında kocaman kıpkırmızı bir yara açılmıştı...

Masanın yanında ayakta duran Valantin şarap testisini başına dikmiş. . Kanlı balta yanıbaşında idi.

Kurşunî elbisesi kan içinde kalmıştı...

Gözleri, artık bir delinin gözleriydi...

Değirmenci'nin deli bakışları birden Anjelik'e ilişti. Elindeki maşrapayı keyifli bir homurtu ile masanın üstüne bıraktı.

Yayık bir sesle:

— Prensesi kazanmak için önce canavarla döğüşmek icap eder, dedi; işte, canavar geldi, onu şuracıkta gebertiverdim. Bu iş tamam. Şimdi seni kazandım, eh... artık elimden kaçamazsın...

Yalpalayarak genç kadına doğru yürüdü. Onu sarhoş

eden yalnız şarap değil, daha ziyade hayal sükûtuna uğrayan şehvetinin yarattığı gazaptı.

Genç rahip, sür'atle Anjelik'in arkasından önüne geçti, elinde kılıcı dimdik durdu:

— Çekil oradan, değirmenci! diye emretti sakin bir sesle:

Beriki homurdandı:

— Yolumda durma Peder, bu işler sana göre değil. Sen mâsum ve günahsız bir adamcağızsın. Çekil kenara.

— Rahat bırak bu kadını.

— O kadın benim.

— O, Allah'tan başka hiç kimsenin değildir. Çık, git bu evden. Ruhunu ebediyen kaybetmek tehlikesini göze alma.

— Senin vaızlarını dinleyecek halim yok Peder. Çekil yolumdan dedim.

— İsa ve Meryem adına sana emrediyorum, çık buradan.

— Seni bit gibi ezeceğim şimdi.

Ocakta sönmek üzere olan ateşin ölgün ışığı, kılıcın üzerinde bir kıvılcım gibi parlayıp kayboldu.

— Yaklaşma bana, değirmenci... diye mırıldandı rahip. Yalvarırım yaklaşma.

Valantin, gövdesinin bütün ağırlığı ile kılıcın üstüne atıldı.

Anjelik elleriyle yüzünü kapadı.

Değirmenci, elleri böğründe kenetlenmiş olarak, geriye doğru sendeledi. Ocağın önüne yığılakaldı.

Hançeresinden boğuk bir feryat yükseldi:

— Beni takdis et, Peder, günahlarımı affettir, ölüyorum ben... Günahkâr olarak gitmek istemiyorum. Beni Cehennemden kurtar. Ben... Ölüyorum...

İnsan sesine hiç benzemeyen bu boğuk feryatlar kulübeyi doldurup taştı.

Sonra sesler hafifledi. Rahip, son nefesini vermek üzere bulunan adamın yanına diz çökmüş, bir dua mırıldanıyordu

ve dua mırıltılarına, son nefesini vermek üzere olan adamın ölüm hırıltıları karışıyordu.

Nihayet, kulübenin içini yine derin bir sükûnet kapladı.

Anjelik yerinden kımıldayamıyordu. Hareket kaabiliyetini kaybetmişti. Rahip, iki cesedi de tek başına dışarıya sürükleyip kayığa koydu, kulübenin bulunduğu kıyıdan biraz uzaklaştırıp, karanlık sulara attı.

Geri döndüğü zaman Anjelik hâlâ bıraktığı yerde ayakta duruyordu. Genç adam kapıyı usulca kapadı, gidip ocağa kuru odunlar ve turba ile doldurdu, ateşi yeniden yaktı. Biraz sonra alevler tatlı çıtırdılarla bacaya doğru yükselmeğe baslamışlardı.

Rahip, Anjelik'in yanına yaklaştı, yere yıkılıvermesinden korkar gibi, sıkıca kolundan tuttu.

— Şuraya oturup biraz ısınınız Madam, dedi yavaşça.

O zaman genç kadın, bir rüyadan ayılır gibi toparlandı.

— Dük'ü buraya getiren adam kaçtı, dedi rahip. Kayığının hışırtısını duydum.

Anjelik, tir tir titriyordu. Kesik kesik:

— Korkunç... diye mırıldandı. Korkunç bir şey bu.

— Evet öyle, ikisi de öldüler.

— Hayır, korkunç olan o değil, dedi Anjelik; bana söylediği şey, Asıl korkunç olan...

Dikkatle rahibin yüzüne baktı:

— O, bana hamile olduğumu söyledi. Bir çocuk dünyaya getireceğimi...

Genç adam başını önüne eğdi. Solgun çehresine bir kızıllık yayıldı.

Anjelik onu omuzlarından tutup, şiddetle sarstı:

— Siz biliyordunuz bunu, ama bana birşey söylemediniz.

— Fakat Madam, diye kekeledi rahip, düşündüm ki...

— Ah, ne budala imişim ben. Ne budala... Bu kadar zaman geçti de nasıl farkına varmadım?.

Aklını oynatmak üzere olduğunu hissediyordu. Rahip

onun elini tutmaya çalıştı, fakat genç kadın bu eli hışımla itti. İsmi ağıza alınmaz «şey» in karnında yine kımıldadığını duymuştu. Bu, iğrenç bir canavar tarafından canlı, canlı yutulmaya benzer bir histi.

Birden âdeta çıldırmış gibi, saçını başını yolmaya, kendisini bataklığın karanlık dipsiz sularına atacağına haykırmaya başladı. Rahip, sakin olması için ona yalvarıyor, kan ter içinde, genç kadının ayaklarına kapanıp onu bu müthiş teşebbüsten vaz geçirmeye çabalıyordu.

Nihayet, Anjelik, gözyaşları içide ona, Allah ve hayattan bahseden, dokunaklı sesiyle dualar okuyan genç adamı önünden itti.

Biraz sakinleşmişti. Takallüs eden yüz hatları rahatlamış, bakışlarındaki o çılgın parıltı kaybolmuştu.

Rahip genç kadının caydırılması imkânsız bir karara vardığını sezmişti. Anjelik ona bakıp, zoraki bir tebessümle:

— Haydi, siz, artık yatınız delikanlı! dedi.

Uzandı, genç adamın tarifsiz bir yeis ve hayranlıkla ifadelendirilmiş çehresini çerçeveleyen siyah saçlarını hafifçe okşadı.

— Uğradığınız her felâket bana işkence oluyor Madam.

— Biliyorum, dostum.

Kolunu rahibin zayıf omuzlarına dolayıp onu göğsüne bastırdı. Bu tertemiz çocuğun kendisine karşı duyduğu aşk, sanki bütün yeryüzünde kalan en mâsum, en tatlı, en güzel şeydi.

— Benim zavallı koruyucu meleğim, haydi yatınız artık.

Rahip Ledigüye genç kadının parmaklarının ucunu öptü. İsteksiz ve endişeli, merdivenlere doğru yürüdü. Anjelik onun merdiven basamaklarında sendelediğini, sonra saman yığını üzerine bir külçe gibi kendisini bıraktığını duydu.

Genç kadın bir heykel misali, hiç kımıldamadan bir kaç saat öylece oturdu. Şafağın ilk ışıkları ile beraber kalktı, pelerinine sarıldı, bir gölge gibi kulübeden dışarıya süzüldü...

Değirmencinin kayığı, kulübenin duvarına çakılı bir halkaya bağlıydı. Anjelik, kayığı çözdü. Valantin'in kullandığı uzun sırık yerine kullanılması daha kolay olan tahta küreği aldı... Ve kayığa atlayarak, nefti sulara doğru açıldı...

Ortalık henüz pek iyice aydınlanmamıştı. Kayık, uyanıp korkuyla haykırışan yabani kuşların sükûneti yırtan sesleri arasında süzülüyordu.

Anjelik'in aklı fikri geride bıraktığı genç rahipte idi. Uyanacak olur da arkasından bağırmağa kalkışırsa ne yapacaktı? Ama, ne olursa olsun, onu yolundan ve niyetinden kat'iyen vazgeçiremezdi... Depo olarak kullanılan odada bir küçük kayık daha vardı... İcabederse ona binip bataklıkta yaşıyanların yanına gidebilirdi...

Yavaş, yavaş ufukta yükselen güneş, sisleri yaldızlı bir mora boyanmıştı. Hava gittikçe ısınıyordu. Anjelik, yeşil'in türlü tonları ile inci renklerine bürünmüş olan kanal'da önce biraz yolunu şaşırır gibi olduysa da öğleye doğru kuru araziye ulaştı.

20. BAHİS

— Mecbursun Meluzin, yapacaksın bunu, yoksa seni lânetlerim.

Anjelik, parmaklarını ihtiyar kadının kemikli omuzlarına geçirmişti...

Büyücü ile, karşılıklı, gözlerinden alevler saçarak bakışıyorlardı.

âsatir'de, yüzü ve vücudu kadına, kanatları ile ayakları kuşa benzer canavarları andırıyorlardı ikisi de... Mağaranın alaca karanlığında, saçları taraz taraz olmuş, gözlerinden alevler fışkıran bu garip iki mahlûku bir gören olsaydı, mutlaka korkudan üç günlü yola kaçardı...

Meluzin, yılan ıslığını andıran bir sesle:

— Benim lânet'im seninkinden daha kudretlidir, dedi.

— Hiç de değil. Ben ölecek olursam senden çok daha kudretli bir mevkie geçerim. İlâcı vermezsen mutlaka öleceğim. O zaman senin bütün kudretini elinden alırım... Onu öldürmek için karnımı kendi ellerimle deşeceğim...

İhtiyar cadı, birden yumuşayarak:

— Pekâlâ... dedi, bırak da gideyim...

Kat kat yamalı çuval parçalarından yapılmış elbisesinin altından acıyan kollarını uğuşturdu. Bu rutubetli mağarada bir kış daha geçiren bu kadın, bir garip hayvan, hattâ nebat hayatı yaşıyordu âdeta. Vücudu bir ihtiyar ağaç gövdesine, saçları orman bitkilerinin saçaklı köklerine, ya da örümcek ağlarına benzemişti... Gözleri pusuya yatmış bir tilki'nin gözlerini hatırlatıyordu insana...

Ayaklarını sürüyerek ocakta kaynayan kazanın yanına gitti. Fıkırdayan suya bir an mütereddit bakışlarla baktı... Sonra kararını vermiş gibi doğruldu, suyun içine bir takım kuru yapraklar, otlar, rengârenk tozlar atmaya başladı.

— Dediğim şu ki... Senin iyiliğini düşünüyorum ben... Altıncı ay'ına gitmişsin... Bu ilâcı içersen... Pekâlâ ölebilirsin de...

— Ölürsem öleyim... Vız geliyor... Bu şeyden kurtulmam lâzım...

— Katır gibi inadın varmış... Ölürsen kabahat bende değil... Öteki dünyadan gelip beni rahatsız etmiyeceksin...

— Etmiyeceğim, söz veriyorum.

— Senin ölümüne sebep olmam benim için çok kötü olacak... Zira sen uzun bir ömre sahipsin... Kuvvetli ve sıhhatlisin... Belki de dayanırsın buna da... Talihinin yaver gitmesi için afsunlu dualarımı okuyacağım. İlâcı içtikten sonra gidip Pedi Taşı'nın üstüne uzanacaksın. En emin yer orasıdır... Ruhlar sana yardım ederler ...

Gece karanlığı çökerken ilâç ancak hazır olmuştu. Meluzin, simsiyah meyi'i bir tahta kâsenin içine koyup Anjelik'e

verdi. Genç kadın bunu, son damlasına kadar, büyük bir iştiyakla içti. Tadı pek kötü değildi.

Onu demir pençesi içinde sıkan o müthiş saatin yaklaştığını hissederek korkmasına rağmen, derin bir nefes aldı... Biraz acı çekecekti ama bu belâdan kurtulmuş olacaktı.

Çekeceği ıstıraba karşı metin ve cesur olması lâzımdı. Peri Taşı'nın bulunduğu yere gitmek üzere kalktı. Cadı afsunlu dualarını mırıldanmaya başlamıştı... Mağaradan çıkacağı sırada, arkasından yetişti, genç kadının avucuna ceviz'e benzer ufak bir şeyler koydu:

— Sancıların pek dayanılmaz bir hal alırsa bunları gevelersin... Sancıyı hemen keser. Çocuk doğduğu zaman cesedini Druid Taşı'nın üstüne bırak... Etraftan biraz ökseotu toplayıp üstünü bunlarla ört.

....

Anjelik, kuru yapraklar arasında taze otların yeşerdiği patikalardan geçti. Bu tazecik, incecik otlar öylesine bir kuvvete sahiptiler ki, kuru otların meydana getirdiği kalın halıyı delip dışarı fırlıyorlardı. Her şey yemyeşil, her taraf hayat ürpertileri ile doluydu.

Genç kadın Peri Taşı'nın bulunduğu tepedeki düzlüğe varınca etrafına bakındı. İşte dolmen orada idi... Alaca karanlıkta, asılmış bir köpek balığını andırıyordu...

Düzlüğün etrafını çeviren meşeler, yosun tutmuş kalın gövdeleri, şamdanları andıran dalları ile, asil ve muhteşem bir manzara arzetmekte idiler.

Anjelik, akşam güneşinin ısıttığı taşın üstüne uzandı. Vücudu henüz bir reaksiyon göstermemişti. Tek bir yıldızın asılı durduğu sâkin berrak gökyüzüne gözlerini dikerek akşamın güzelliğini içine sindirdi.

Küçükken buraya arkadaşları ile dans etmek için gelirdi. Perilerin cinlerin ortaya çıkmasını temin etmek için, ana babaların menettiği tekinsiz şarkıları söylerler, nihayet Anjelik,

perilerin keskin seslerini, yerdeki meşe palamutları üzerinde tahta ayakkapları ile yürüdüklerini duyduğu zehabına kapılırdı.

O zaman hep bir ağızdan heyecanla bağırışırlardı.

— İşte... Orada... Bir cin gördüm... Meşe ağacına tırmanıyordu.

— Ne cin'i? Fareydi o...

— Hayır... Cin'di valla...

Nihayet, karanlık iyice bastırdı. Bütün renkler kayboldu. Ay, önce kırmızı, sonra altın rengiyle dallar arasında yükseldi. Yükseldi... Ve nihayet gümüşî ihtişamı, göz kamaştırıcı şaşaası ile düzlüğün tâ üstüne kadar geldi.

Anjelik artık Taş'ın üstünde kıvrım kıvrım kıvranıyordu. Vücudunu iki büklüm yapan sancılar nefes almasını bile güçleştirmekteydi.

Her sancı gelişte soluk soluğa kalıyor, bir sonraki sancıya dayanıp dayanamıyacağını merak ediyordu.

— Yeter... Allah'ım, yeter artık... Bu acı bitsin artık...

Ama acı bitmek bitmiyordu... Şakakları sırılsıklam ter içinde kalmıştı... Mehtabın ışığı yaşlarla ıslanmış gözlerini yakıyordu.

Ay, gökteki yolunda sonu gelmiyecekmiş gibi, ağır ağır yol alıyor, genç kadının ıstırabını beraberinde götürüyordu.

Anjelik, birden acı bir feryat kopardı. Dallarını korkunç hayaletler gibi yere sarkıtmış olan ağaçlar bu feryatla titrediler. İşte şu siyah gövdeli ağaç Nikolas idi. Şu berideki Valantin. Ve dallarını sallayarak üstüne doğru gelen bu korkunç ağaç da Hüsno lideriydi... Gözleri iki kor parçası gibi yanarak, başındaki yarılmış nar'ı andıran yarası ile üstüne doğru geliyordu.

Artık ağaçların gövdeleri üstünde sür'atle inip çıkan cinleri iyice görüyordu. Pençelerinden ışıklı izler bırakarak ko-

şuşan kara kara kediler, korkunç gecelerin dostu olan baykuşları, yarasalar başının üstünde uçuşup duruyorlardı.

Anjelik ateşler içinde yanıyordu. Dayanılmaz sancıların en müthişi ile iki büklüm olduğu zaman cadı'nın verdiği cevizleri hatırladı. Elini binbir güçlükle cebine sokup bir tane çıkardı. Çabuk, çabuk yedi.

Gerçekten de sancı biraz hafiflemiş... Fakat sadece hafiflemişti. Uyuşmuş bir vaziyette olduğu yerde duruyordu yine... Kozalakları, mümkün olduğu kadar sür'atle yedi. Sancı'nın bütün zulmü ve dehşeti ile geri gelmesinden korkuyordu.

Nihayet, ölüme benzer derin bir uykunun karanlıkları içinde kendini kaybetti.

Uyandığı zaman, ortan geceki korkunç manzarasından sıyrılmıştı. İnci gri'si ile pembe bir renge bürünmüş olan gökyüzünün fon'u üstünde sallanan bir dalga küçük bir kuş cıvıldıyordu.

— Oh, bitti, nihayet, diye düşündü Anjelik, kurtuldum, kurtuldum...

Bütün mecali tükenmişti... Yerinden kımıldayamıyordu. Bir müddet öylece yattı. Sonra yavaşça doğrulup oturdu. Başı kurşun gibiydi. Ağırlığını yere dayadığı kollarına vermiş, etrafına bakınıyordu... Her şey, sâkin ve âşina idi...

Hiç bir şey düşünemiyordu ama, memnundu.

— Kurtuldum, bu belâyı da başından defettin... diye söylendi.

Fakat, geceki hâdiseden etrafta hiç bir iz yoktu. Ruhlar bütün izleri ortadan kaldırmışlardı.

Anjelik, yavav yaşaş kafasını toparlıyordu. Anlayamadığı bir şeyler vardı ortada...

— Ne oldu? Nedir bu? ...

Sualinin cevabını karnında hafif, tüy kadar hafif bir kıpırdanış verdi. Ve anladı Anjelik... Ne olduğunu dehşetle, yüreği parçalanarak anladı...

— Hiç bir şey olmadı... Bütün o ıstırabı boş yere çektim. Allah'ım, ne korkunç... ne korkunç...

Belâ yerli yerinde duruyordu, demek... Bir an tarifsiz bir çılgınlık nöbetine kaptırdı kendini... Hırsla vücudunu yumrukladı... Başını taşa vurdu, vurdu...

Sonra, dolmen'den yere atladı, Meluzin'in mağarasına doğru çılgın bir koşu tutturdu.

Öfkeden boğulacak raddeye gelmişti.

— Bana o ilâçtan biraz daha ver... diye soludu...

Büyücü kadın, onun hayatını kurtarmak için bütün politikasını kullanmıştı.

— Herkes başına gelenleri gördükten sonra bu çocuktan kurtulmayı neden bu kadar çok istiyorsun? İki, üç ay daha sabret hele... Vaktin gelinceye kadar dişini sık... O zaman istesen de istemesen de çocuk vücudunu terkedecek...

Hem de bugün gibi ölümün kapısına kadar gitmeye hacet kalmaksızın... Buraya gelirsin, sana yardım ederim... Doğduktan sonra piç yavrusunu ne istersen yaparsın... İster kaldırıp Venda nehrine fırlatırsın, ister Dev Boğazından aşağı atarsın... Yahut da, kasabada, birinin kapı eşiğine bırakıverirsin.

Anjelik, elinde olmayarak kadını dinliyordu...

— Daha fazla sabretmeye takatim yok... diye inledi...

Fakat, büyücü kadının haklı olduğunu çoktan anlamıştı.

Anjelik, ormandan çıktı, Dük dö La Morinier'in iki erkek kardeşi ile buluşmak üzere Rosay Şato'suna gitti. Onlara Patrik'in öldüğünü, lâkin işlere eskisi gibi devam etmeleri icabettiğini söyledi.

La Morinier kardeşlerin, ona Patrik'in nasıl ve hangi şartlar altında öldüğünü sormaya cesaretleri yoktu... Zira, genç kadının hali tavrı, en cüretkârları bile sindirecek kadar soğuktu...

Hâmile olduğu artık iyice belliydi ve kendisi de bunu gizlemek lüzumunu hissetmiyordu. Bütün sözleri bıçak gibi ke-

sen insanları oldukları yerde donduran birşeyler vardı üzerinde...

La Morinier'in iki kardeşi, genç kadına, mümkün olan en büyük riayet ve hürmeti göstermiye devam ettiler. Anjelik'in karnındaki çocuğun babasının Samuel dö La Morinier olduğunu sanmışlardı.

Anjelik, Rahip Ledigüye'yi yeniden buldu... İkisi de geçmiş hâdiseleri tek kelime ile olsun anmadılar... Genç rahip, Puatu âsilerinden birinin yol arkadaşlığını yapmaya devam etti...

İlkbahar gelip geçtikten sonra, insanlar ve tabiat aynı kuvvetle titremeye başladılar. Çarpışma günleri yaklaşmıştı.

Yorulmak nedir bilmeyen bir kadın, yanında sadık bendeleri ile dört nala bütün eyaleti dolaşıyordu...

Onun her gittiği yerde zaferin muhakkak olduğu söyleniyordu.

Temmuz ayına doğru Niöl bölgesine dönmek istedi ve orada bir kaç gün kayboldu.

Arkadaşları ve hizmetkârları önce ona ne olduğunu biribirlerine sordular, fakat sonra, kafalarından beliren müşterek düşünce ile onun neden aralarından ayrıldığını anlayıp, sustular.

Ateş'in karşısında oturup, genç kadının dönmesini beklediler. Daha solgun bir yüzle, yeşil gözlerinde derin, ateşli bir bakışla dönecekti Anjelik... Ve hiç kimse, onun yeniden incelesen endamına bakmaya cesaret edemiyecekti.

Anjelik'in ortadan kaybolduğu zaman bulundukları yeri terkedemiyorlardı. Genç kadının onları kolayca bulmasını temin etmek istiyorlardı. Ormanın derinliklerinde onun tek başına çektiği ıstırabı dindirmek için ellerinden bir şey geldiği yoktu. Hepsi erkekti... O ise bir kadın... Güzel, mağrur, asil bir kadın... Ama, bütün kadın cinsinin lânetini üzerinde toplamış gibi, kadınlığın bütün azabını çekmeğe mahkûmdu...

Bu güzeller güzeli, bu mağrur kadının ormanda tek başına katlandığı azabı düşünmek istemiyorlardı... Ve erkekliklerinden utanıyorlardı...

21. BAHİS

Anjelik, çılgınlar gibi, Niöl ormanının kenarındaki yere atını dört nala sürmüştü.

Atını, orada, kendisine hayran bir çiftçi kadına bırakmış, soluk soluğa, dallara, çalılara tutuna tutuna ormanın içine girmişti.

Ağaçların bir dam meydana getirdiği sık ormana girdiği zaman bir garip rahatlık çökmüştü üstüne... Fakat daha gidecek çok yolu vardı...

Meluzin'in mağarasına inen patikaya asla varamayacağını sanıyordu. Düşe kalka yürüyor, gırtlağında boğuk bir inilti tıkanıp kalıyordu...

Nihayet, yaralı bir hayvan gibi, kendisini mağaranın kumla kaplı zemini üzerine atabildi...

Büyücü cadı, genç kadını yerden kaldırdı, eğrelti otlarından yapılmış yatağa uzattı. Nasırlı, korkunç elleriyle terden sırılsıklam olmuş saçlarını okşadı... Sanki Anjelik'in annesi imiş gibi içlenmiş, heyecanlanmıştı...

Genç kadına, teskin edici bir ilâç içirdi. Acısını biraz olsun hafifleten ilâçlar sürdü vücuduna.

Çocuk pek çabuk dünyaya geldi. Anjelik, kalkıp oturdu... Korkunç bir günah'ın mahsulü olan bu mahlûk'a dehşet dolu gözlerle baktı. Onun, bir hilkat garibesi olacağını düşünmüştü hep... Eğri büğrü eciş bücüş bir mahlûk... O şekilde ilkah edilen bir çocuk asla sıhhatli bir yavru olarak dünyaya gelemezdi.

Genç kadın, canhıraş, bir çığlık kopardı, birden:

— Oh, Meluzin... Bak... Bir hilkat garibesi bu... Tenasül uzuvları yok...

Cadı, çalı gibi beyaz, taraz taraz saçlarının altından korkuyla çocuğa baktı.

— Hayır... Şey... Bu bir küçük kız... dedi.

Anjelik, önüne geçilmez bir kahkaha nöbeti ile, kendisini sırtüstü yatağa attı:

— Ah, ne aptalım ben... Hiç aklıma gelmemişti. Bir kız ha? Bir kız evlât... Hiç aklıma gelmemişti... Biliyor musun?.. Kız evlât fikrine hiç alışık değilim... Hiç kız doğurmamıştım... Hep oğullarım olurdu. Hep oğullarım... Evet... Üç oğlan... Üç oğlum... vardı... Şimdi... Hiçbiri yok... Hiç biri... Bir kız evlât ha... Oh, bu komik işte...

Çılgın karkahaları, birden yağmur fırtınasını andıran bir hıçkırık tufanına döndü.

Yanaklarından sel gibi akan yaşlarla, derin bir uykuya daldı... Vücudu rahatlamıştı ama, ruhunu kemiren azap sona ermemişti.

Uyandığı zaman, sâkin bir uykunun verdiği huzurla doluydu.

Dirseği üzerinde doğrulup mağaranın kapısına baktı... Gördüğü manzara harikulâdeydi... Ormanın yemyeşil fon'u üstünde, bir geyik, kenardaki taze dalları yiyordu...

Hayvan herhalde, büyücü cadıya alışık olacaktı ki, buraya kadar ürkmeden sokulabilmişti...

Anjelik, nefesini tutarak hayvanı uzun uzun seyretti. Sonra yine yatağa uzandı...

Meluzin'in mağarası ne sâkin yerdi... Tarifsiz acılara garkolmuş, bütün ümidini kaybetmiş bir kadının, huzur ve ruh selâmetini ormanın koynunda aramasının manâsını şimdi daha iyi anlıyordu... Demek insan, böyle orman cadısı oluyordu.

Akşam üzerine doğru Anjelik'i bir başka ses uyandırdı. Genç kadın merakla doğrulup dinledi... Bu, hayvan sesine benzemeyen, incecik boğuk bir iniltiydi.

Büyücü kadın:

— Susadı galiba... diyerek mağaranın dip tarafına doğru yürüdü.

Döndüğü zaman ,elinde viyaklamanın yükseldiği, kırmızı bir bez parçasına sarılı bir çıkın vardı.

Anjelik, gözlerinde inanmayan çılgın bir ifade ile Meluzin'in yüzüne baktı.

— Nee? Yaşıyor mu? Doğduğu zaman ağlamadı hiç sanmıştım.

— O zaman ağlamamıştı ama, şimdi ağlıyor işte... Susamış biçare...

Büyücü Meluzin, bebeği Anjelik'in göğsüne doğru uzatır gibi bir hareket yaptı.

Genç kadının bütün mevcudiyeti irkilerek geri çekildi... Gözlerinde bir alev tutuştu. Korkunç, canhıraş bir çığlık attı:

— Hayır... Hayır. Asla. Kanımı aldı ama, sütümü asla alamayacak. Benim sütüm küçük lordlar içindir... Sarhoş askerlerin piçleri için değil... Götür onu karşımdan, Meluzin... Gözlerim görmesin. Biraz su ver, susturmak için ne istersen ver, ama yalvarırım benim yanıma getirme onu. Yarın onu kasabaya götüreceğim.

Gece Anjelik, konuşmaya başladı... Yarı uykuda, yarı uyanık, rüyada gibi konuşuyordu... Plessis de geçirdiği korkunç günleri, askerlerin onu yere yapıştırdıkları o müthiş geceyi, son doğan oğlunu katlettikleri o meş'um geceyi anlatıyordu.

Ölü yavrusu kucağında, o uğursuz evde dolaşırken gördüklerini anlatıyordu. Göz bebeklerine hâkkedilmişti o manzaralar, oradan ebediyen silinmiyecekti...

Ateşin kenarında büzülmüş oturan büyücü:

— Evet, evet hatırlıyorum diyordu. O sonbahar günü, size, ormandaki meydanda rastladığım zaman, sarı saçlı küçük oğlanın başı üstünde ölümün işaretini görmüştüm.

Ertesi gün, Anjelik yataktan kalktı. Doğumun son safha-

sını tamamlamak kaygısındaydı. Çocuk, sonu gelmeyen vıyaklamaları ile onu çileden çıkarıyordu.

Ayakkaplarını giydi... Saçlarını, dört köşe siyah saten eşarbın altında sımsıkı topladı. Mantosunu omuzlarına attı.

Kat'i bir sesle:

— Ver şunu bana... dedi.

Meluzin, ağlamaktan mosmor kesilmiş bebeği, kırmızı bezin içine sarıp sarmalayarak, genç kadına uzattı. Anjelik çocuğu aldı, kararlı adımlarla mağaranın ağızına doğru yürüdü...

Meluzin arkasından koştu.

— Dinle beni, kızım... Nasihatlerimi dinle...

Kadavra elini andıran kuru, kara eliyle Anjelik'in koluna yapıştı.

— Beni dinle, kızım. Onu öldürme...

Anjelik, pek gayret sarfetmeksizin:

— Hayır, dedi, böyle bir şey yapacak değilim, korkma.

— Öldürme diyorum, çünkü bak, vücudunda bir işaretle doğdu bu çocuk... Bak hele...

Anjelik, Meluzin'in gösterdiği mini mini çıplak omuzda, yıldız biçimi, kahverengi bir işaret gördü.

— Vücutlarında böyle bir işaretle doğan çocuklar, yıldızların koruyucu tesirleri altındadır.

Anjelik, dudakları sımsıkı kapalı, kadını önünden itti, yürüdü. Meluzin, bir kere daha yetişti peşinden.

— Sana bu işaretin ismini bile söyliyebilirim... Neptün'ün işareti bu...

— Neptün mü?

— Deniz... dedi büyücü cadı, gözlerinde bir garip ışıltı ile.

Genç kadın omuzlarını silkti, kolunu cadının elinden kurtardı.

Zayıf ve mecalsiz olmasına rağmen, bu işi bir an evvel bitirmek arzusunun kuvvetiyle, tepeyi bir solukta tırmandı.

Peri Taşı'nın bulunduğu meydanı geçti. Niöl ormanına çıkmak üzere, sola saptı...

İki saat yürüdükten sonra, bir parça dinlenmek için bir ayakkabı tamircisinin dükkânında durdu. Öylesine mecalsizdi ki ,yorgunluktan yarı ölü haline gelmişti... Alnı ter içindeydi.

Eskici belki onu tanımıştı ama, ziyanı yoktu... Adamcağız hem sağır hem dilsizdi. Kendisi gibi sağır ve dilsiz olan oğlu ile, bütün sene kulübeciğinden dışarı adım atmazlardı.

Anjelik, onlardan bir tas süt ile bir parça ekmek istedi.

Önüne getirilen ekmekten bir lokma kopardı, süte batırdı, çocuğun dudakları arasına uzattı... Bebek, hemen ağlamayı kesti. Kendisi de güçlükle birkaç yudum süt içti. Bir müddet daha dinlendikten sonra yeniden yola koyuldu.

Biraz yürümüştü ki, bir araba ile karşılaştı... Arabacıdan kendisini almasını rica etti. Adam Fontenay - lö - Kont'a gitmiyordu ama, onu kasabanın bir kaç mil yakınına bırakabilirdi.

Yolun sonuna doğru, çocuk tekrar ağlamaya başladı.

Köylü viyaklamalardan rahatsız olmuştu... Ters bir sesle :

— Meme versene şuna, dedi.

Anjelik :

— Sütüm yok... diye kestirip attı.

Arabacı, genç kadını kararlaştırdıkları noktada arabadan indirdi. Kamçısı ile uzakta görünen kaleleri gösterdi.

Fontenay - Lö - Kont, çetecilerin eline geçmişti. Fakat, çocuğunu terk etmek üzere buraya gelen bu köylü kadınının, Noel sıralarında Fontenay ileri gelenlerini ziyaret edip onlara kendi kararlarını bir kanun gibi kabul ettiren Puatu isyanının elebaşısı o yaman kadın olduğunu bilemiyeceklerinden emindi. Kasabaya girmek için gece karanlığının çökmesini bekliyecekti zaten...

Kolunun kıvrımında yatan çocuğun yuvarlak başı kurşun gibi ağırlaşmıştı .Artık güçlükle yürüyordu... Sinirleri ha-

rap bir haldeydi. Çocuğun tiz çığlıklarını susturmak, kendisine dayanılmaz bir işkence olan bu hayatı sona erdirmek arzusu ile yanıp tutuşuyordu. Onun feryatlarını boğmak, başına gelen felâketin izlerini ebediyen silip süpürmek istiyordu.

Birden kendi arzularından korkarak durdu.

— Dua etmeliyim... diye söylendi.

Ama, dua edemedi. Allah onu tamamiyle terketmişti... Bazan dehşetle ürpererek Allah'tan da nefret edip etmediğini düşünüyordu.

Yeniden, alaca karanlıkta mavi bir renge bürünen kasabaya yürümeğe başladı. Kalelerin dibine gelince, kasabanın gürültüsünden ürken bir orman hayvanı gibi, bir aşağı bir yukarı dolaşmaya koyuldu.

Nöbetçilerin, kapıları kapatmak üzere olduklarını farkedince usulca içeriye süzüldü.

Kasaba halkı daracık sokaklarda hâlâ işlerinin peşinde gidip geliyorlardı. Verilen onca kurban'ın peşinden bir mükâfat olmak üzere gelen ilkbahar, etrafa mis kokuları dağıtıyor, insanlar, evlerine girmek için acele etmiyorlar, dükkânlarının önünde oturmuş biribirleri ile şakalaşıyorlardı.

Vasi'ler heyetinin merkezi Pillori meydanında, belediyenin yanında idi... Terkedilen o kadar çok çocuk vardı ki, artık manastırlar bunların hepsini kabul etmekten aciz kalmışlar, Mösyö Vensan'ın riyaseti altında, sivil merkezler teşkil edilmişti. Orta çağlarda hububat ambarı olarak kullanılan bir binayı tâdil ederek Terkedilmiş Çocuklar İçin Bakım Evi haline getirmişlerdi.

Anjelik, doğruca oraya gitmeğe cesaret edemedi... Zaten, çocuğun çığlıklarına dönüp bakan dedikoducu kasaba kadınlarından utanmıştı.

Arka sokaklarda bir aşağı bir yukarı gezinerek, havanın iyice kararıp, sokakların iyice tenhalaşmasını bekledi. Bu arada aradığını da bulmuştu. Bu, istenmeyen çocukların bıra-

kılması için, bakım evinin duvarlarından birine yerleştirilmiş bir döner masa idi...

Döner masa, gayri meşru çocuk dünyaya getirip ondan kurtulmak isteyen kadınların, talihsiz kızların yüz karalarını gizlemek için insan ayağı basmayan bir sokağa konulmuştu... Masanın bir kısmı dışarıda, bir kısmı duvarın içinde idi.. Bir çocuk İsa heykelinin altına konmuş olan masanın üst tarafında bir yağ kandili yanıyordu. Beşik gibi hafifçe oyulmuş olan orta kısmında bir parça saman vardı.

Çocuğu, tablanın içine yatırdı. Sonra, sağ taraftan sarkan çan zincirini çekti... Duvarın arkasında, uzaklarda bir çan sesi uzun uzun inledi.

Geri döndü, sokağın karşı tarafından karanlık bir girintiye saklanıp bekledi... Dalından düşmek üzere olan bir yaprak gibi titriyordu. Çocuğun feryatları o dereceye yükselmişti ki, Anjelik neredeyse bütün konu komşu bu ses'e koşacaklar diye yüreği ağzında, oracıkta donmuşcasına durduruyordu...

Nihayet duvarın arkasında bir şey gıcırdadı... Tabla, ağır ağır dönmeğe başladı... Çocuğun feryatları işitilmez oldu...

Anjelik duvara yaslandı. Yere yığılıverecek raddeye gelmişti. Yüreğinde beliren târifi imkânsız halas hissine rağmen, onu alıp senelerce geriye götüren bir korkunç huzursuzluk hissediyordu. Hayatının bu safhası genç kadına, bir daha tatmamaya yemin ettiği Paris dilencileri arasında geçen o sefil, o zelil günleri hatırlatmıştı. Hayat, insanı bir felâketten öbürüne götüren şeytani, cehennemî bir atlı karınca maydı?...

Ayakları biribirine dolanarak, sendeleyerek o sokaktan çıktı. Başını dik tutmaya çabalıyordu. Kendi günah'ları ile yaralanmış kadınların ıstırabını gizleyen bu ıssız yerden, isimlerin saklandığı bu sokaklardan kaçmalıydı...

Adımlarını hızlaştırmaya çalışırken, yüreğinde kalan gu-

ruru kamçıladı, «Sen, Anjelik dü Plessis Bellière'sin... Sen, koca bir eyaleti Kral aleyhinde isyana sürükleyen kadınsın...»

22. BAHİS

Yolcuların mâneviyatını takviye, onlara bir teselli bahşetmek üzere inşa edilmiş olan Sen Onore Manastırı, bir mağara kadar karanlık, bir meşe ağacı kadar kalın silüeti, köylü zevkini tatmin için yapılmış heykellerle dolu cephesi, dikenli çalılıkları andıran sık çan kuleleri ile, uzun ıssız bir yol'un sonundaki tepe'de bulunuyordu.

İşte Anjelik, Bataklık ile Orman'a hâkim bir noktada bulunan bu manastırda isyan'ın gizli elebaşılarını bir kere daha topladı... Yazaylarında yapılacak çarpışmanın plânlarını gözden geçirdi... Ve Katolik'lerle Protestan'ları, daha ulvî bir gaye uğrunda kendi akidelerini bir kenara bırakmaları için bir kere daha ikna etti.

Üç gün Gatine tepelerinde dolaştılar... Akşamları Manastır civarında ateş yakıp, sıcak gecede çekirgelerin seslerini dinleyerek, meşe ağaçları altında uyuyorlardı.

Başını iki eli arasına almış vaziyette duran Sen Onore sanki onları takdis ediyordu. Katolik'ler, Aziz Sen Onore'nin çarpışmalarda kendilerine yardım edeceğinden emindiler.

Sen Onore, on üçüncü asırda yaşamış, bir sürü sahibiydi... Günün birinde hırsızlar tarafından katledilen bu adamın mukaddes emanetleri üzerinde doğum yeri olan Beri halkı ile, cinayete kurban gittiği Puatu köylüleri uzun uzun münakaşa etmişler, nihayet Puatu'lular, onun başını muhafaza etmeğe muvaffak olmuşlardı.

Köylüler, taş bir yalağa akan mukaddes su'da silâhlarını ıslatmadan harbe gitmezlerdi.

Anjelik gizlice mukaddes pınar'ın yanına yaklaştı başın-

daki örtüyü ıslatıp ateş gibi yanan alnına bastırdı. Vücudu alev alev yanıyor, şakakları zonkluyordu...

Büyücünün verdiği ilâçlara rağmen iptidaî şartlar altında yaptığı doğum'un sarsıntısından henüz tamamiyle kurtulamamıştı. Gözleri gayri tabiî bir pırıltı ile yanıyordu.

Fontenay - Lö - Kont'dan döner dönmez Gatine'e gitmek istemişti. Başına gelenleri unutmak, inkâr etmek istiyordu ama, Tabiat, Allah'ın Havva'nın vücudunu bile damgaladığı o lâneti hatırlatıp duruyordu.

Istırabı bilhassa geceleri dayanılmaz bir hal alıyor, uykunun kucağında intikam ve harp heyecanından sıyrıldığı sırada, ruhunun derinliklerinde dayanılmaz bir acı hissediyor, yeni doğmuş bir bebeğin ilk feryatları sabahlara kadar kulaklarından gitmiyordu...

Bir gece, başını iki eli arasında tutmuş olarak, Sen Onore genç kadına göründü:

— Çocuğu ne yaptın diye sordu. Git, bul onu ölmeden önce...

Anjelik, çalılıkta gözlerini açtı. Sen Onore'nin heykeli, Manastırın kapısı üstünde öylece, başı elleri arasında duruyordu. Şafak sökmek üzereydi. Müthiş bir ayaz çıkmıştı ama, genç kadın sırıl sıklam ter içindeydi. Vücudu sızım sızım sızlıyordu... Kalktı, yüzünü yıkayıp, ferahlamak için kuyu'nun başına gitti.

Öğleye doğru, nöbetçiler, kıvrılarak tepeye dönen yoldan bir arabanın geldiğini haber verdiler. Şimdiye kadar bu yoldan bir tüccar olduğunu sandıkları bir atlıdan başka kimse geçmemişti. O da ağaçlar arasında şüpheli kimselerin dolaştığını görünce bu tekinsiz yerden dört nala kaçmıştı...

Çeteciler ağaçlar arasında dağılıp kayboluyorlardı ama, kamp'ın izleri besbelliydi...

Anjelik, araba bayırın başına yaklaşırken, Maratin Genet ile birkaç köylüyü onlara doğru gönderdi. Yerlerini kesfedip

Kral'ın askerlerine bildirmeleri ihtimali olan yolculara karşı uyanık davranmaları lâzımdı.

Durdurulan arabadan erkek kahkahaları geliyor, uzayıp giden konuşma seslerinden yârenliğin hiç bitmiyeceği zehabı uyanıyordu. Anjelik dayanamadı, olup bitenleri anlamak üzere kendisi arabanın yanına gitti.

İhtiyar bir binek atının çektiği, kırık dökük, külüstür bir araba idi bu... Arabacı mevkiinde oturan ,ağzında tek dişi kalmamış bir ihtiyarcık, korkudan zangır, zangır titriyordu...

Yırtık pırtık tentenin altında, iğrenç kokular içinde, kucaklarında birer çocukla üç şişman kadın bağdaş kurmuştu. Arabanın içinde yayılmış olan samanın üstüne, tavşan yavruları gibi birkaç bebek daha vızıldıyordu.

Kadınlar, bir ağızdan:

— Kuzum, eşkiya efendi, bize dokunmayın, diye yalvarıyorlardı.

— Nereye gidiyorsunuz?

— Puatu'ya... Partenay yolu ile gitmek istemiştik. Çünkü, St. - Maikzan yolunda askerlerin olduğunu söylediler. Zavallı kadınlarız biz, o belâlı adamlardan korkuyoruz. Varsın uzun olsun, daha emin bir yoldan gidelim, dedik... Bilseydik ki...

— Nerelisiniz siz?

— Fontenay - Lö - Kont'luyuz.

Birden karşılarından bir kadının belirdiğini görünce yüreklerine su serpilen kadınların en şişmanı izah etti:

— Biz, Fontenay Çocuk Bakım Evinin süt anneleriyiz. Şu yavrucakları Puatu'lulara teslim etmek vazifesini aldık. Çünkü elimize, bakamayacağımız kadar çok çocuk toplandı. Biz namuslu insanlarız, Madam, yeminli dadılarız biz, Madam...

Kılıç darbesi Malbran:

— Bırakın geçsinler, dedi; süt'lerinden başka verecek neleri var biçarelerin. Baksanıza bu kadar veledi doyurduktan

sonra insanda süt mü kalır?...

Dadılardan biri gürültülü bir kahkaha attı:

— Ne de iyi bildiniz, benim merhametli efendim, ne yaptıklarını bilmiyorlar ki... Yeni doğmuş yirmi veledi üçümüz nasıl besleriz?... Tabii yarısına şişeleri dayıyoruz.

Eliyle, su ve şarap karışımı bir mayiin içine batırılmış ekmekleri ihtiva eden testiyi gösterdi.

— Aralarında bu yolculuğun sonuna çıkmayacaklar çok var. Hele şuradaki pek fazla yaşayacağa hiç benzemez. Galiba ilk rastladığımız köyde durup, onu gömmesi için rahibe vereceğiz.

Derisi yüzülmüş bir tavşanı andıran sıska çocuğu kaldırıp gösterdi. Sarılı olduğu kırmızı paçavraların arasında hareketsiz yatıyordu.

— İçler acısı değil mi? Hele bir bakın, efendiler.

Herkes yüzünü buruşturdu:

— Tamam, gidebilirsiniz... Ama ovaya vardığınız zaman ağzınızı sıkı tutun. Dağlarda rastladıklarınızdan hiç bahis açmayın.

Kadınlar, tekrar tekrar teşekkür ederek binbir defa söz verdiler.

— Haydi kamçıla, arabacı başı, dedi.

Atın sağrısına bir şaplak indirdi...

— Hayır, durun. Şişman kadın, «Biz Fontenay - Lö - Kont'luyuz» derdemez, Anjelik'in bütün kanı çekilmiş, yüzü bembeyaz kesilivermişti. O gece Sen Onore'nin neden rüyasına girdiğini anlayıvermişti.

Tepesine inen bir darbe ile vücudu felce uğramıştı sanki. Tıpkı kâbuslu bir rüyada gibi güçlükle hareket ediyordu.

Buna rağmen uzandı, biraz önce dadı'nın gösterdiği kırmızı beze sarılı sıska, çıplak çocuğu aldı.

— Şimdi gidebilirsiniz.

— Ne yapacaksınız onu, güzelim? Öldü sayılır zavallıcık demedim mi size?

— Gidebilirsiniz, diye tekrarladı Anjelik.

Ve öyle bir bakışla baktı ki kadıncağızların hiçbiri gık diyemediler.

Anjelik başını dikleştirerek, oradan uzaklaştı. Çeşmenin başına geldiği zaman dizleri bükülüverdi. Bir taşın kenarına yığılırcasına çöktü.

Birden omuzunda bir el hissetti. Ateşli ve mahzun iki siyah göz, gözlerini aradı. Rahip Ledigüye, onu arkasından takip etmişti. Üzerine doğru eğilmiş, sıcak sevgisiyle kucaklamak istiyordu onu. Bakışlarındaki manâyı okumaya çalışıyordu.

— Sizin çocuğunuz, değil mi?

Genç kadın âdeta belirsiz bir şekilde başını salladı.

— Emin misiniz?

— Onu omuzundaki işaretten ve şu kırmızı paçavradan tanıdım.

— Çocuğu terketmezden önce vaftiz ettirmiş miydiniz?

— Hayır.

— Acaba bakım evinde vaftiz ettiler mi? Bugünlerde insan ruhuna hiç hürmet etmez oldular, Madam.

— Zaten ölmüş.

— Hayır, henüz, yaşıyor, ona ne isim vereceksiniz?

— Bana ne?

Rahip etrafına bakındı:

— Onu size Sen Onore iade etti, dedi; çocuğun adı Onorin olsun.

Genç adam, elini mukaddes suya batırdı, avucuna aldığı suyu bebeğin alnına döktü, bir yandan merasimin dualarını mırıldanıyordu. Bu sözler, korkunç bir günah mahsulü olan çocuğa hitap ettiği için, her kelime Anjelik'in yüreğine kama gibi saplanıyor, hayret ve dehşetle her an biraz daha taş kesiliyordu.

— Yaşamak üzere dâvet edildiğin bu karanlık Dünyada bir ışık olasın.

— Onarin... Gözlerin daima iyi ve güzel şeyleri görsün...

— Hayır... Hayır, diye haykırdı Anjelik. Ben onun annesi değilim. Benden bunu isteyemezsiniz.

Perişen bir ifadeyle kendisine doğru eğilmiş olan genç rahibin yüzüne baktı.

— Allah'ın bahşettiği bir hayatı hakir görmeyiniz.

— Bunu bana sormayın...

— Onu sadece siz kurtarabilirsiniz. Onun anasısınız.

—Hayır... Hayır...

Kendisine yalvararak bakan siyah gözlerle, kendi azabının akislerini gördü.

— Allah'ım... diye inledi... Allah'ım... Dünya'yı neden yarattın?

Rahip koştu, kendisini manastır'ın kapısı önüne attı. Alnını kapının kanadına dayayıp dua etmeğe başladı.

Bebek, Anjelik'in kolları arasında hafifçe kımıldandı... Genç kadın onun küçük başını göğsüne doğru çekti...

23. BAHİS

Boğazdan çıktıkları zaman atlar, ağaçların arasında soluyarak yol aldılar. Yerleri kaplayan otlar ayakları altında çıtırdıyordu.

Aralarında masmavi gözyüzünün göründüğü kuru dallardan son yapraklar da nazlı nazlı dönerek yere uçuyorlardı.

Anjelik, omuzuna düşen yıldız biçiminde bir yaprağı aldı... İncecik damarlarını dikkatle tetkik etti. Bir Sonbahar daha gelmişti. Önlerinde bir kış daha uzanıyordu. Güneş'in harareti kaybolmuştu... Uzak tepeleri saran altın ve safran renkli sisler, Kasım ayının kasvetli atmosferine bürünmüş, Kuzey rüzgârları kamçılarını sallamaya başlamışlardı.

Atla yanında ilerleyen Rahip Ledigüye'ye baktı... Omuzlarını kaldırıp indirdi:

— Siz hiç bu derece gülünç bir duruma şahit oldunuz mu, Peder? diye sordu, bir askeri kumandan süt nine oldu, ordu rahibi de beşik sallıyor...

Genç adam, gözleri sıcak bir sevgiyle ışıldayarak Anjelik'e baktı güldü:

— Ne farkeder ki? Bu, askerlerinizi zafere ulaştırmanıza engel olmadı ki... Hem insanın neredeyse bu çocuğun uğur getirdiğine inanası geliyor.

Siyah rahip pelerininin örtüsü altında, kolunun yumuşak kıvrımında uyuyan çocuğa gururla baktı... Bu kol Onorin'in yegâne beşiği olmuştu.

Annesinin meme vereceği saate kadar kâh bir eğer üstünde, kâh bir kucaktan ötekine aktarılarak büyümeğe çalışan Onorin...

Anjelik'in sütü, bebeğe sönmek üzere olan hayatını iade etmişti.

Genç kadının vicdanı rahattı artık. Fakat, yine de onu her emzirişte, acı bir fedakârlık, yaptığını, bunun kendisi için bir korkunç zül olduğunu hissetmekten kendini alamıyordu.

Ve böylece, kader'in, başından atmasına müsaade etmediği bu küçük hayvanı, adamlarının taşımalarına göz yummuştu.

Onorin, Rahip Ledigüye'nin, Kılıç Darbesi Malbran'ın, Flipot'nun ihtiyar Antuan'ın atlarına binmiş, hattâ bazan Baron dö Kruasek bile onu şişman kucağına almıştı. Fakat nerede olursa olsunlar, gece bastırdığı zaman küçük Onorin bir ağlamadır tutturuyordu. Ve bu ağlama sadece Anjelik'in kolları arasında diniyordu... Bu yüzden genç kadın çocuğu yanından uzaklaştırmamak zorunda kalmaktaydı.

— Ne gülünç şey, ya Rabbi... diye tekrarladı Anjelik, bu şartlar altında çetecilerin bana itaat etmelerini nasıl olup da sağladığımı bir türlü anlayamıyorum.

— İnsanlar üzerindeki nüfuzunuz öylesine kuvvetli ki Madam... Başarınız size olan güvenlerini bir kaç kat arttırdı.

Anjelik'in çehresi birden ciddileşti.

— Başarı mı, zafer mi? Kendimizi vaktinden önce tebrik etmemeliyiz. Henüz hiç bir şey başarılmış değildir. Kraliyet

ordusu, Puatu'ya girmeğe muvaffak olamadı ama, henüz muhasara altındayız. Kış, bütün şiddetiyle yaklaşıyor... Topraklarımızın pek büyük bir kısmı ekilmemiş durumda... Elde edilecek olan mahsul bize kâfi gelmiyecek. Açlık cesaretimizi kıracak... Kral da bunu bekliyor... Buna güveniyor zaten...

— Köylülerimize şunu anlatınız ki, önümüzdeki yaz'a kadar dişimizi sıkar dayanabilirsek, başarı bizimdir. Kral, kendisini de koskoca bir eyaletin isyan halinde olmasına pek dayanamaz. Memleketin ekonomisi altüst oldu. Kral, ya bizimle anlaşacak ya da bizi ezecek. Orman bizi bütün belâlara karşı muhafaza edecektir. Kral'ın askerleri ormana girmeğe cüret edemezler.

— Tıpkı bir asker gibi konuşuyorsunuz, benim küçük rahibim... Bayağı da tesiriniz altında kalıyorum. Bu sözlerinizi dinî liderleriniz duysalar ne derler acaba?

— Ne diyecekler? Bir zamanlar Kral'a karşı uzun yıllar dimdik durmuş olan Hügno asilzadesi ihtiyar Ledigüye'nin damarlarımda bulunan kanını hatırlarlar. Ailem o zamandan bu yana din değiştirdi ise de, ismim hocalarımın şüphesini celbetmekten geri kalmadı.

Keyifli, keyifli güldü. Uzun saçlarının bukleleri güneş yanığı yanaklarında oynaşıyordu. Paltosu, gümüş tokalı şapkası, rahip pelerini iyice eskimişti.

Atı, bir ağaç kökünden ürkerek şaha kalktı, sonra sür'atle ileriye atıldı.

Anjelik, genç adamı arkasından bir müddet seyretti. Atını mahmuzlayıp ona yetişti.

— Muhterem Peder, dedi ciddi bir sesle, beni dinleyiniz. Burada benimle kalmanız doğru bir hareket olmuyor. Sizi kisvenize ve mevkiinize bir faydası dokunmayan bir maceraya sürüklemekle hata ettim. Kendi insanlarınıza dönünüz. Kondon Piskoposu sizin hâminizdi. Size büyük itimadı vardı. Sarayda sizi yüksek bir mevkie yerleştirebilir. Ya da Mösyö dö

la Fors'a gidiniz. Benimle beraber olduğunuzu hiç kimse bilmemeli... Hiç bir şey belli etmemelisiniz.

Genç rahip müthiş heyecanlandı...

— Beni yanınızdan uzaklaştırıyorsunuz, Madam? diye soludu.

— Hayır, yavrum. Bunu istemediğimi siz de bilirsiniz. Fakat bizim hayatımız kanun nazarında takbih ediliyor. Kanunsuzlar arasında işiniz yok sizin.

Rahip alçak bir sesle cevap verdi:

— Neden olmasın? Madam, burada sırf size olan bağlılığım için kaldığımı sanıp üzülüyorsanız, sizi temin ederim... Hayatım sizindir ama, bu meselede bundan daha başka sebepler de var. Biliyorum... Veya yüreğimde hissediyorum ki bu dâvada haklısınız. Adalete susamış insanlar sizi nasıl dinlemezler? Sarayda geçirdiğim günleri düşündükçe ne kadar haklı olduğunuzu biraz daha anlıyorum...

Anjelik dişlerini gıcırdattı. Atın dizginlerini sımsıkı kavradı:

— Hareketlerime mazeret araştırmağa kalkışmayınız dedi sert bir sesle. Benim affedilecek tarafım yok... Ben nefret dolu, sefil bir kadınım... Sonsuz bir nefrete garkolmuş bir biçâreyim...

Genç adam, korku dolu gözlerle baktı:

— Günahkâr olmaktan korkmuyor musunuz?

— Artık bu kelimelerin benim nazarımda hiç bir kıymeti yok. Bildiğim tek birşey var şimdi, kalbim bu müthiş nefretle tutuşmamış olsaydı, yaşamaya tahammül edemezdim. Kanlı harpler tahayyül etmek, düşmanı mağlûp edeceğimiz günü düşünmek bana yaşama gücü veriyor... Hattâ bundan bir garip zevk de duyuyorum.

Genç rahibin gözlerindeki o perişan ümitsizliği görerek devam etti:

— Kaderime ağlamanın ne faydası var, muhterem Peder? ne diye feryat figan etmeli? Mesele pek basit... Versay'-

ın süslü salonları, şan ve şerefi beni tatmin etmiyordu. Ömrüm boyunca dik kafalı, çıplak ayaklı dolaşmaya, kırlarda böğürtlen toplamaya bayılan, köyde yetiştiğini inkâr etmeyen bir mahlûk olarak kaldım. Çocukken ağabeyin Gontran: — şu Kral tarafından asılan — benim eşkiya reisi kıyafetinde bir resmimi yapmıştı. Garip bir önseziye sahipti bu çocuk. Nitekim hayatımın bir kısmını Paris'li hırsızlar ve dilenciler arasında geçirdim.

Dilenciler kralı Tahtakıç ile tanıştığım zaman Flibot'nun da orada olduğunu hiç duymadınız mı? Ben her türlü yolda yürüdüm, her türlü eza ve cefaya katlandım. Hapishanelerin her çeşidine girdim, çıktım. Elbiselerim parça parça, vücudum kan revan içinde kızgın kayalar üzerinde dört ayak süründüm. Alın yazım bu benim... Başımın üstünde bir dam olunca sıkılıyorum. Hele bundan sonra, biliyorum ki beni hiç bir şey kurtaramaz. Üzülmeyiniz, benim küçük rahibim... Ve beni bırakınız... Gidiniz buradan.

Adeta duyulmaz bir sesle ilâve etti:

— Ben, beni sevenlere bedbahtlık getiririm...

Rahip cevap vermedi. İnce, zarif profilinde birden kirpıkleri titreşti. Dudakları titrer gibi kıpırdadı.

Atlar, sarp tepedeki taşlık patikada ilerlediler...

Gordon dö la Granj ailesine ait olan şato, dört köşesindeki kuleleri ile kızılımsı kahverengi bir parkın ortasında idi ve artık tamamiyle gözler önüne serilmişti.

Yolcular, şato sâkinlerine gelişlerini haber vermediler. Ormanın ıssız derinliğinde kaybolmuş olan bu şatoda bir tuzak bahis konusu olamazdı.

Burada insan, harp ateşiyle kavrulan köyleri, yerle bir olan kulübeleri, kale mazgallarındaki şiddetli çarpışmaları, ölüm ve kan kokularını unutabilirdi.

Eyaletin sınırlarına yakın köyler halk tarafından terkedilmişti. İç kısımlardaki köylerin sâkinleri de, yaz aylarını bir elleri sapanlarında, öteki silâhlarında geçirmişlerdi.

Eylül ayının sonlarına doğru, kraliyet kuvvetleri eyaletin tâ ortasına kadar girmiş, önüne çıkan her şeyi yerle bir etmişti...

Askerlerin yaklaştıklarını gören halk, oldukları yerde tebahhur ediyor gibi, kayıplara karışıyorlardı.

Askerler, asacak adam bulamadıkça, gazaptan kudurarak ellerine geçen herşeyi ateşe veriyorlardı. Köyler, kasabalar, ambar doluları mahsül alevler içinde yanıp kül olmuştu.

Versay'da yayılan bir rivayete göre, korkudan kaçacak delik arayan çetecilerin pek yakında teslim olacakları merkezinde iken, birden eyaleti kasıp kavuran asker birliğinin sırra kadem bastığı duyuldu...

Koskoca birlik bir sihirbaz değneği ile mi ortadan kalkmıştı? Ne olmuştu?

Sanki bütün bölge, korkunç bir kin ve gazap canavarı şeklinde askerleri yutmuştu...

Kraliyet ordusundan geride kalan bir kaç asker, günlerce sonra, yarı ölü bir halde canlarını Saar kıyısına atıp karşıya geçtiler...

Olup bitenleri dehşetten iri iri açılmış gözlerle hikâye ediyorlardı... Allah'ım neydi o manzara?... Pırıl pırıl yanan kamalar, kılıçlar etrafa ölüm saçıyor, ağaç tepelerinden üzüm salkımları gibi sarkan köylüler, ellerindeki keskin bıçakları askerlerin iki kürekleri arasına saplayıp, gık dedirtmeden cansız yere seriyorlardı.

Subaylarına ve silâhlarına rağmen hepsi katledilmişlerdi. Puatu kırları onları tekrar yutmuştu...

Umumî bir şaşkınlık ve yeis havası hüküm sürüyordu. Kampanyanın böyle bir felâkete düçar oluşundan sonra, yüksek kumanda heyeti, hâdiselerin ne yolda gelişeceğini görmek üzere bir bekleme siyaseti gütmeyi kararlaştırdı. Yakında bastıracak olan kış mevsimini de gözönünde tutarak askerleri yeni bir taarruza sevketmek faydasız olacaktı. Bu mütalâa ile askerleri kışlalarına çektiler.

Anjelik, La Granj şatosunda üç ay geçirdi. Orada sık sık isyanın liderleri ve kendisine dertlerini anlatmaya gelen belediye reisleri ile görüştü. Yiyecek sıkıntısı adamakıllı baş göstermişti. Ticaretin felce ugraması halk arasında homurdanmalara sebep oluyordu. Allah'a şükür ki kış fazla şiddetli değildi.

Mart ayında, Anjelik yine eyalet içinde gezintilere başladı. Artık çocuğu memeden kestiği için onu şatoda bırakmak istemişti. Müşfik bir hizmetçi bebeğin bakımını üzerine almıştı, ama rahip Ledigüye, genç kadını çocuğunu geride bırakmamak hususunda ikna etmeye çalışıyordu:

— Onu bırakmayınız, Madam. Sizden ayrılırsa mutlak ölür...

— İşler yoluna girdikten sonra dönüp onu alacağım.

— Hayır... Gelmezsiniz bir daha onu almaya...

Genç rahip böyle söylerken Anjelik'in gözlerinin içine bakıyordu.

— Minicik bir çocuğu dağ, bayır sürüklemenin âlemi var mı?

— Siz yanında olduktan sonra dağ, bayır ona vız geliyor. Siz... anasısınız onun...

Rahip Ledigüye, çocuğu kendi eliyle kalın bir battaniyeye sardı. Atına bindi, onu alıp göğsüne bastırdı.

Son zamanlarda, Anjelik, kızına bakarken içinde bir takım kuşkular belirmeye başlamıştı. Yüreğini saran mel'un bir korkunun tehdidi, kahredici bir şüphenin dehşet dolu acısı yavaş, yavaş, hakikat olmaya yüz tutmuştu...

Kraliyet ordusunun arasına hücuma geçtiği tehlikeli bir bölgede bulunuyorlardı. Bu sebeple, bir tuzağa düşmemek için, Anjelik ve adamları, her geceyi, Sevr vâdisinin sarp kayaları arasında gizlenmiş mağaralardan birinde geçiriyorlardı.

Mağara, civar köylerin kadınlarının geceleri yün bükmek,

örgü örmek için toplandıkları bir yerdi. Sıcacık mağaranın içinde ateş yakmak lüzumunu bile hissetmiyorlar, akşam yemeğinden sonra, yün büktükleri örekeleri, ip yaptıkları kendir kıtıklarını kaptıkları gibi soluğu mağarada alıyorlardı.

Anjelik'in o mağaralarda gecelediğini görünce, genç kadına, tabiatin meydana getirdiği bu odalardan en büyüğünü ve en mahfuzunu gösterdiler.

Mağaranın duvarına asılmış bir yağ kandili etrafa emniyet telkin eden bir ışık saçıyordu.

Anjelik, yerde oynayan, ara sıra emeklemeğe çabalayan kızını seyretmekteydi... On aylık olmuştu. Kuvvetli bir çocuktu... Saçlarına bu bakır kızıllığını veren yağ kandilinin ışığı mıydı acaba? Halbuki gözleri siyah ve çekikti... Badem gibi... Güldüğü zaman bu çekik gözler tombul yanaklarına iyice gömülüp kayboluyor... Ve yüz ifadesi... Evet, yüz ifadesi Anjelik'in pek iyi tanıdığı bir başka yüzün ifadesine benziyordu... Çocuğun çehresi, ona bir başka çehreyi hatırlatıyordu...

Birden öyle bir irkiliş irkildi ki, kafası sırtını dayadığı kayaya şiddetle çarptı... Ayağa fırladı. Şaşkın ve sersem, gözleri dehşetle açılmış bir halde çocuğa bakakaldı. Sonra gırtlağından boğuk bir feryat yükseldi:

— Montadur... Havuç rengi şişman suratı... Onun...

Yüzünde boncuk boncuk ter belirdi... Olamazdı bu...

Bir ananın gayrimeşru çocuğuna karşı duyduğu nefret, ekseriya, bu çocuğu kendisine veren erkeğe karşı duyduğu nefretin istikamet değiştirmesinden doğar... Anjelik için, suçlunun meçhul kalmasından ziyade onun hüviyetini keşfetmiş olmak darbelerin en korkuncunu teşkil ediyordu.

Colin Paturel'in çocuğunu muhakkak ki çok sevecekti. Fakat, bu mahlûkun Dünyaya gelmesinden mes'uliyeti sarhoş bir askerle paylaştığını düşünüyor, Anjelik dö Sanse'ye iğrenç bir suç ortaklığı hissi yüklüyor, bunu, kaderin kendisine reva gördüğü bir tezlil vasıtası olduğu hissine kapılıyordu.

Bu tezlil'i asla kabul edemezdi... Hayat denen şey, kör ve

sadist bir Tanrı tarafından idare edilen mel'un ve menfur bir komedi idi...

Rahip Ledigüye, genç kadının boğuk feryadını duyunca ona doğru koştu. Anjelik, güçlükle nefes alarak:

— Götürün onu... Diye soludu... Gözlerim görmesin... Öldürebilirim... Öldürebilirim...

Gece yarısı olduğu halde mağara hâlâ, Onorin'in çığlıkları ile inliyordu. Anjelik saman yatağından sırtüstü uzandı... Öfkeden kudurmuşcasına bir yandan öteki yanına yuvarlanıyordu...

Tabiî ağlardı böyle. Eline bir parçacık eğrelti otu vermeyi akıl edememişlerdi...

Onorin, avucuna bir eğrelti yaprağı sıkıştırılmadan kat'iyen uyuyamazdı. Bu, onun en fazla sevdiği «oyuncağı» idi. Eğrelti yaprağının o incecik girinti çıkıntıları, o danteli andıran deseni çocuğu adeta büyülüyor, ona baka baka uykuya dalıyordu.

Anjelik, nihayet daha fazla dayanamadı. Çocuğun yattığı yere gitti. Rahip, dadı, uşaklar ve Baron bütün mârifetlerini ortaya döküp tüketmişler, sonunda Onarin'i susturmaktan âciz kalmışlardı.

Anjelik, hepsine birden öfkeli bir nazar atfederek, çocuğu kucağına aldı... Bebek, bir mucizenin tesirinde kalmışcasına o saniye ağlamayı kesiverdi.

Genç kadın çocuğu kendi yattığı bölmeye götürdü. Onorin haykırmaktan sırılsıklam ter içinde kalmıştı... Üstelik soğuktan titriyor, burnu akıyordu. Anjelik, buz gibi kesilmiş, küçük terli vücudu tecrübeli elleriyle uğuşturdu, kuruladı, yün bir atkıya sardı... Yatağın samanları içine yatırdı... Üstünü samanlarla örttü.

Sonra, mağaradan çıktı... Kenardaki ağaçların dibinden uzunca saplı bir eğrelti yaprağı kopardı, geri döndü.

Onarin, eğrelti yaprağını annesinin elinden âdeta kapar-

casına aldı... Duvarda, tarih öncesi canavarlara benzeyen gölgeler bırakarak sallanan yaprağa hayran hayran baktı baktı.. Artık sakinleşmiş, rahatlamıştı... Baş parmağını emmeğe başladı... Çekik gözlerinin kuyruğu ile Anjelik'i süzüyor, sanki:

— Sen beni bilirsin... demek istiyordu. Ben de senin yanında kendimi emniyette hissediyorum.

— Evet, biliyorum seni... Diye mırıldandı Anjelik, evet, ne sen, ne ben bu duruma hiç bir şey yapamayız... Öyle değil mi?

Kendisi de samanlar üzerine uzandı. Başını bir dirseğine dayayarak, çocuğu derin bir dikkatle tetkike başladı. Bebeğin tombul çehresindeki o derin saadet ifadesi, Anjelik'in kalbini acıyla sıkıştıran demir çemberleri gevşetmişti.

Ne mazi, ne istikbal... Dünya, ıpıssız, sâkin ve sessizdi. Zihninde, kelimeler değil, hayaller beliriyor, oradan oraya uçuşan gölgeleriyle genç kadının sinirlerini okşuyor, sâkinleştiriyorlardı.

— Sen, hiç kimsenin çocuğu değilsin. Ormanların küçük kızı... Sen sadece ormanların küçük kızısın... Sonbahar yaprakları gibi kızıl saçlar... Çalılıklarda yetişen iri böğürtlenler gibi simsiyah gözler... Mağaraların içine kaplayan sedefli kumlar gibi ışıldayan bembeyaz bir ten. Sen, ormanın insan şeklinde tecessüm etmiş ruhusun... Sen bir orman perisisin... bir cinsin... Sen hiç kimsenin çocuğu değilsin... Haydi uyu... Allah rahatlık versin...

24. BAHİS

Rahip Ledigüye çalılıktan çıktı. Avuçları mantarlarla doluydu.

— Bak ne güzel mama Onorin.

Onarin, rahibe doğru yaptak paytak koştu. Birinci doğum yıldönümü o yaz, Kral'ın askerleri, Anjelik'le taraftarlarının sığındıkları küçük çiftliği muhasara ettikleri sırada geçmişti.

Çiftlikte fareler gibi kapana sıkışmışlardı... Tam teslim olacakları sırada, Hugh dö La Morinier ile Protestan'lar imdada yetişmişler, askerleri dağıtıp, onları hürriyetlerine kavuşturmuşlardı...

Anjelik, çiftlik evinden dışarıya çıkabilmek için cesetleri çiğnemek zorunda kalmıştı. Onorin, dumandan mütemadiyen öksürüyordu.

Çocuğun hayatı, hep barut ve odun kokuları, korkunç infilâk sesleri, çeneleri düşmüş cesetler ardında geçmişti... Doğduğu günden beri kan ve terden başka bir şey görmemişti... At sırtında oradan oraya dört nala kaçmaktan, ormanın kalbinde, karanlık gecelerin aydınlanmasını beklemekten başka şey bilmiyordu.

İlk adımlarını, Parthenay'da, muhasara edilmiş şehrin alârm çanları çalarken atmıştı. Mütecavizler geri püskürtülmüş, tehlike atlatılmıştı ama, bu bâdireden yorgun ve bitkin çıkan şehir cansız gibi yatıyordu.

Anjelik, bir odada bir koltuğun üzerinde bırakmış olduğu Onarin'i yerinde bulamamıştı. Küçük kız, koltuktan inip de ilk adımlarını atmayı öğrendiğini farkedince, soluğu sokakta almıştı... Anjelik, onun merdivenleri nasıl indiğine hayret etmişti en çok...

Onorin ilk kelimelerini, Lanselot dö La Morinier'in Maşkul civarında vukubulan şiddetli bir çarpışma sırasında öldüğü gün söylemişti. Ve Onorin'in ilk sözü Anjelik'in kalbine bir kurşun gibi saplanmıştı...

Küçük Onorin, yerde bulduğu bir gelincik çiçeğini annesine göstererek yaralanan insanların yüzlerinde gördüğü o muztarip ifadeyi taklit etmiş, minik burnunu buruşturan bir yapmacıkla:

— Kan... Demişti...

Parmağı ile çiçeği göstererek, gururlar tekrarlıyordu:

— Kan... Kan...

Onorin, bütün akşam hep ayni kelimeyi diline dolamıştı.. Mütemadiyen, «Kan... Kan...» diye geziyordu.... Anjelik, onu duymamak için kulaklarını tıkamıştı...

Yaz boyunca devam eden kanlı çarpışmalar onu perişan etmişti... Yüreğine yavaş yavaş bir korku düşüyordu... Kral sebat etmekteydi... Geri çekileceğine, bu işten vaz geçeceğine dair hiç bir emare yoktu... Fakat Puatu sendelemeğe başlamıştı bile... İki kardeşini kaybetmiş olan Hugh dö La Morinier'in başsız bir gövdeden farkı kalmamıştı. Kendi kendine karar vermekten âciz bir insandı. Anjelik'le inanmak konusunda onu kardesi Lanselot ikna etmiş, o öldükten sonra Hugh'-un eskiden beri mevcut olan, kadınlara güvenmemek hissi yeniden baş kaldırmıştı.

Onun gururunu okşamak, cesaretini arttırmak için Haşmetlû Fransa Kral'ına kafa tutan bir kul olduğunu söyliyen Samuel de sağ değildi ki...

Yaz nihayete ererken, artık pek yaklaşmış olan felâket ve musibeti bertaraf etmek imkânı kalmamıştı.

Yüksek kumanda heyeti, mukavemetin şiddeti karşısında ürkmüş, nasıl bir hareket tarzı tutturmaları lâzım geldiğini kestiremez duruma düşmüştü.

Kral, âsileri kendi hallerine bırakıp, kuvvetlerinin tükenmesini beklemek fikrine taraftardı. Nâzırları ise âsilere üstün bir kuvvetle yüklenmeyi, diğer eyaletlere ibret teşkil edecek kanlı bir hücum hareketinin başına bizzat Kral'ın geçmesini istiyorlardı. Akiten, Provens ve Britani gibi eyaletlerin de için için kaynaştığını görmemek için kör olmak lâzımdı. Bunlara, yeni eyaletlerden Pikardi, Rusiyon ve diğerleri de katılmak istidadı gösteriyorlardı.

Anjelik'in bu tereddüt ve kararsızlıklardan haberi yoktu. Sadece olup bitenleri tahmin edebiliyordu ama, bunları perişan ve takatsiz kalmış adamlarına anlatmak çok güçtü.

Onlara, her ne pahasına olursa olsun döğüşmekle, köle

olarak kalmak arasında bir tercih yapmaktan başka çareleri olmadığını hatırlatmaktan gayri bir şey elinden gelmiyordu.

Böylece, yaz mevsiminin kargaşalığından sonra dö La Granj ve diğer adamları ile Mervan Boğazında, Niöl'ün kuzeyinde uzanan yüz yıllık ormanda kamp kurdular. Kuvvetlerini toplamağa çalışıyor, yaralarını yalıyorlardı.

Rahip Ledigüye, çakmak taşı ile kuru dalları tutuşturmaya çalışıyordu... Onorin için topladığı mantarları pişirecekti. Son zamanlarda hiç yanından ayırmadığı tüfeğini yanıbaşına otların üstüne koymuş, Onorin'e silâha dokunmamasını tembih etmişti. Çocuk, büyük bir gürültü ile dumanlar çıkaran bu «şey» e karşı hürmet göstermek icabettiğini çoktan öğrenmiş bulunuyordu.

Anjelik, bir kaç metre ötede yosunlu bir taşın üstüne oturmuş onları seyrediyordu.

Rahibin sırtında, kaba saba dikilmiş, koyun postundan bir ceket vardı. Gümüş tokalı yuvarlak şapkasını, köylülerin giydikleri cinsten, soluk bir başlıkla değiştirmişti. Rahip rütbesini gösteren bantların yerinde yeller esiyordu. Orası burası yırtılmış gömleğinin açık yakasından güneş yanığı göğsü görünüyordu ...Soluk bir kordelâya bağlı altın bir haç sallanıyordu boynunda...

Anjelik, bir zamanların parmak uçlarından zerafet ve incelik akan, iyi yetişmiş, kültürlü ve nazik rahibinin bir orman adamı haline sokmuştu.

Versay'da veya Sen - Cloud'da saray güzellerinin alaylı ve tahrik edici bakışlarına dokunaklı tebessümlerle gülümseyen, ahlâken sukût etmiş kudretli asilzadeleri zarif reveranslarla selâmlayan o delikanlı neredeydi?

İnce, nahif omuzları bir hayli genişlemiş, o solgun, narin ve hassas görünüşü kaybolmuştu... Geride kalan yegâne şey,

yanık yüzündeki geyik bakışlı gözleriydi... Kaç yaşındaydı acaba? Yirmi mi? Yirmiiki mi?.

Birden, Anjelik genç adama seslendi... Ledigüye, genç kadının etrafında uşak ve hizmetçilerin pervane gibi döndükleri o muhteşem mâziden geriye kalan bir gölge misali, çöl ortasında bir vâhâ atmosferi yaratarak koştu, geldi:

— Madam?

— Peder, yanımızdan ayrılmanız için size müteaddit defalar ricada bulundum. Artık buradan gitmeniz bir mecburiyet halini aldı. Askerler harıl, harıl bizi arıyorlar... Başımıza nelerin geleceğinden haberimiz yok. Siz kendi insanlarınızın arasına dönünüz. Yalvarırım, benim hatırım için bunu yapınız... Sizin felâketinize sebep olmaya tahammül edemem.

Anjelik'in bu konuya her temas edişinde olduğu gibi bu sefer de genç rahip bembeyaz kesildi. Elini kalbinin üstüne koyarak:

— Bu imkânsız Madam, dedi... Ben sizden uzakta yaşayamam. Sizden ayrılırsam ölürüm.

— Ama sebep ne?

Genç adamın gözlerinde bir pırıltı, bir ihtiras kıvılcımı tutuştu. Yüzündeki ifade, kelimeleri anlatmaktan âciz kalacağı şeylerin hepsini söylüyordu.

Anjelik bu bakıştan incinmedi. Garip bir ağlamak ihtiyacı duydu. Gözlerinden taşan yaşları göstermemek için uzaklara baktı.

— Hayır, sevgili yavrucuğum, dedi; hayır, unutun bunu... ben...

Genç rahip, Anjelik'in sözünü kesti:

— Ne olduğunuzu biliyorum... Siz taptığım kadınsınız. Siz, bir kadının dudakları uğruna bir erkeğin Allah'ı nasıl olup da unuttuğuna hayret edecek kadar sevdiğim kadınsınız.

— Böyle... sözler söylemeniz doğru değil...

Anjelik elini rahibe uzattı. Genç adam bu eli avuçları arasına aldı.

Bu avuçlarındaki erkek kuvveti ve tazelik karşısında öylesine şaşırdı ki Anjelik, elini çekmeğe cesaret edemedi.

— Bırakınız... Bir kerecik olsun... Size itiraf edeyim... Siz, beni, hayat bahşeden dünyevî hislerle doldurdunuz... Bundan kat'iyen pişmanlık duymuyorum. Sizi her görüşümde kalbim târifsiz bir sevinçle dolup taştı. Her söylediğiniz kelime...

— Ama, bütün kusurlarımı, günahlarımı biliyorsunuz.

— Kusur ve günahlarınız sizi daha çok sevmemden başka şeye yaramadı. Çünkü, kusur ve günahlarınız sizi âciz ve zayıf bir insan yapıyordu. Ah, sizi kollarımın arasına alıp, düşmanlarınızdan ve kendinizden kurtarmayı ne kadar istiyorum, bilseniz... Sizi, bütün kuvvetimle korumayı ne kadar istiyorum.

Akşam saatinin esrarlı gölgeleri içinde sevdiği kadının iştiyakı ile dolup taşan bu genç adamın varlığından, bahsettiği kudret ve kuvvet, olanca şiddetiyle intişar ediyor gibiydi.

Aylardan beri ilk defa olarak, Anjelik, ona düştüğü ümitsizlik deryasından çekip çıkarmak istercesine akan hayatını, bütün mesamatına nüfuz eden kudretini tâ yüreğinde duydu.

Genç adamın, geceleri ormana gidip, dizleri üstüne çökerek uzun, uzun ibadet ettiğini biliyordu. Fakat, Allah sevgisiyle, lânetli bir kadına karşı duyduğu bu aşk, biçare kalbini daha ne kadar zaman paylaşabilirlerdi?.

Genç kadın söyleyecek söz bulamıyordu. Elini usulca onun avuçları arasından çekti. Titreyerek mantosunun içine büzüldü.

Ledigüye, yumuşak bir sesle:

— Benden korkmayınız! dedi, benim tarafıma bakmak tenezzülünde bulunsaydınız, size tapardım... En küçük bir

işaretinizle sizde erirdim. Saadetten erirdim... Yalvarırım, bu sözlerim sizi incitmesin... Ben sizin âciz bir kulunuzum. Aramızdaki duvarın aşılmaz cinsten olduğunu biliyorum.

— Mesleğiniz mi?

— Hayır, siz, kendiniz... O günden sonra erkeklere ve onların arzularına karşı duyduğunuz korku... Henüz nelere kaadir olduğum belli değilse de, bu korkunuzu yenecek adam olduğumu sanmıyorum.

— Susunuz... Neler söylediğinizin farkında değilsiniz.

— Oh, çok iyi farkındayım hem de...

Yeis, genç adamın yüz hatlarını sertleştirmişti.

— Biliyorum... Yüreğinize saldıkları o müthiş korku ile sizi mahvettiler. Zihninizi saran hastalık, vücudunuza da sirayet etti. Bu durumda olmasaydınız, önünüzde diz çöker, beni sevmeniz için yalvarırdım. Bırakınız içimdekileri biraz olsun dökeyim... Dağda, bayırda, akla gelen, gelmeyen her türlü yolda sizi bunca yıl takip ettim... Siz artık teneffüs ettiğim hava gibisiniz... Siz'den ayrılırsam yaşayamam. Fakat siz, bıçak işlemez, kurşun geçmez bir kabuğa büründünüz. Böyle olmasaydı işler başka türlü olabilirdi, belki...

Sustu...

Sonra, yine usul usul konuşmaya devam etti:

— Ama, şimdi işler başka türlü değil... Böylesi daha iyi. Aramızdaki duvar yüzünden ben, Allah'ın tarafında kalmaya mecburum. Hiçbir zaman sizin âşıkınız olamayacağım. Bu boş bir rüya...

İnsanüstü bir gayret sarfediyor gibiydi.

— Hiç olmazsa sizi kurtaracağım.

Târifsiz bir güzellik taşıyan gözlerine her zamanki o Tanrısal ifade gelmişti.

— Sizi kurtaracağım... Sizi kolları arasına alan erkeklerden daha fazlasını yapacağım sizin için... Kaybettiğiniz her şeyi geri vereceğim. Ruhunuzu kalbinizi, kadınlığınızı... Sizden aldıkları herşeyi. Şu anda kudretsizim, âcizim... Ama, si-

zin uğrunuzda öleceğim... Ve o zaman, Allah'ın ışığını gördüğüm gün, sizi kurtaracak kudrete sahip olacağım. Öldüğüm gün... Ey Ölüm... Çabuk gel!...

Parmaklarını kalbi üzerinde heyecanla, şevkle kenetledi:

— Ey ölüm... Çabuk gel... Gel de onu kurtarmak kudretini bana bağışla...

Baykuş sesini duymamışlardı. Birden, kocaman, beyaz dantel yakası ile, şapkasının tüyleri rüzgârda uçuşan bir süvari, boğaz'ın ağzından içeri girdi. Yanında, elleri mızraklı kırmızı üniformalı askerler dört nala sürüyorlardı.

Anjelik, Onorin'e doğru koştu. Rahip, tüfeğini kapıp, genç kadının, sırtında çocuğu ile ağaçlara doğru seyirtip, sarp bayıra tırmanmasını temin etti.

Kayalıktan aşağıya yuvarlanan taşlar, çetecilerin dağıldıklarını, kuru yapraklarla kaygan bir hale gelmiş olan bayıra tırmanmaya çalıştıklarını belli ediyordu.

Aklını başına ilk toparlayan subay oldu.

— Buradalar... diye haykırdı. Farkına varmadan çetecilerin yuvasına girmişiz. Heey! Askerler... düşün onların peşine...

Anjelik ve yanındakiler nefeslerini tutmuş, askerlerin kendilerine yaklaşmasını seyrediyorlardı.

— Bayırı çıkıyorlar.

— Bir dakika... Daha yukarılara... Daha yukarılara çıkalım...

Askerler, sarp bayırın en sivri kısmına gelmişlerdi ki, Anjelik bağırdı:

— Taşları... Kaya parçalarını yuvarlayın, çabuk...

Karanlık vâdiyi boğuk bir gümbürtü doldurdu. Dimdik bayırdan aşağıya kocaman kaya parçaları, iri taşlar sıçraya, zıplaya, sel gibi yuvarlanıyorlardı.

Ve hâlâ tırmanmaya çabalayan askerler, suratlarına, göğüslerine inen dev kayaların altında eziliyorlar veya onlarla beraber bayırın dibini boyluyorlardı.

Taşların darbesine uğramayanlar ise korkudan şaşkına dönmüşler, sıkıca yakaladıkları kayalardan elleri çözülü, çözülü vermişti.

Çeteciler mütemadiyen, asırların aşındırdığı kayalık üzerindeki iri parçaları omuzlayıp can havliyle aşağı itiyorlardı.

Nihayet, subay durumun vahametini idrak etti, geri çekilme emri verdi. Kırmızı üniformalılar ölülerini geride bıraktılar, yaralıları sırtlayıp oradan uzaklaştılar.

Batmak üzere olan güneş, kırmızı üniformalıları kan rengine boyamıştı.

Anjelik, ağaçlar arasından onları seyrediyordu. Birden başlarındaki subayı tanıdı... Bu, bir zamanlar kendisini Versay'ın şahane salonlarında türlü iltifatlara garketmiş olan Mösyö Briyan'dan başkası değildi.

Genç kadın Versay'daki o geçici zafer ve ihtişam günlerinden bu yana ne kadar yol katetmiş olduğunu, artık o âlem ile kendi arasında şu derin vâdiden daha sonsuz bir uçurumun bulunduğunu bir kere daha anlıyordu...

Birden öne doğru eğildi, uzun bir aksiseda halinde çınlayıp giden alaylı bir sesle haykırdı:

— Merhabaaa, Mösyö dö Briyan... Kral Hazretlerine söyleyiniz, vahşi geyik daha nazik bir şekilde hatırlanmak istiyor...

Anjelik'in sözlerini Kral'a naklettikleri zaman bembeyaz kesildi. Çalışma odasına kapandı, başı ellerinin arasında orada öylece saatlerce oturdu.

Sonra harp nazırını çağırttı... Ona, gelecek ilkbahara kadar Puatu âsillerini ezmek için elinden geleni ardına koymamasını emretti...

25. BAHİS

1673 yılında, Kral'ın Puatu'ya gönderdiği birliklerin arasında Mösyö dö Riam'un kumanda ettiği 1. Overn alayı ile Arden'lerin en ünlü beş bölüğü vardı.

Kral, askerlerin Puatu ormanlarına girmemek hususunda batıl bir itikada saplanmış olduklarını duymuş, pek küçük yaştan beri karanlık ormanlarda yaşamış olan Overn ve Arden köylülerinin oğullarından müteşekkil birlikler meydana getirmişti.

Bunlar yaban domuzlarına, kurtlara, sarp kayalara alışık gençlerdi. En korkunç ve en bâkir ormanlarda kolayca yollarını bulacak cesaret ve kaabiliyete sahiptiler.

Bu sefer askerlerin üniformaları kırmızı değildi. Sinsi ve kurnaz İspanyolları hatırlatan sivri tepeli miğferleri, kasıklarına kadar çıkan çizmeleri ile baştan tırnağa kadar siyahlara bürünmüşlerdi... Yanlarında köpekleri de vardı...

Trampetlerinden çıkan uzun, boğuk ses, bomboş, perişan kırlarda yankılanıyordu...

Onlarla beraber Puatu'ya dehşet ve korku da gelmişti...

Üç bin piyade, bin beşyüz süvari, seyis, iaşe subayı ve topçu olarak görevlendirilmiş iki bin asker...

Kral «İlkbahar'a kadar» demişti...

Kış, harp için bir mâni teşkil etmiyordu...

İlkbahar geldiği zaman, teslim olmamış bir tek müstahkem yer kalmamıştı. Burası, bataklık ile La Şategneri arasından kalan bölge idi ki ilk isyan hareketi de orada çıkmıştı... Çetecilerden kalan son bir kaç kişi buraya sığınmış bulunuyorlardı.

Sert bir ilkbahar hüküm sürmekteydi. Devamlı soğukların sonu geleceği yok gibiydi. Martın sonu olduğu halde donmuş topraklar çözüleceğe benzemiyordu.

Anjelik, küçük çiftlik evinin daracık penceresinden Flipot'nun gelişini seyrediyordu.

Genç çocuk, bir kadavra kadar sıskalaşmıştı ama, ne açlık, ne soğuk ne de tuzağa düşmüş hayvanlar misali geçirilen bu hayat onun neş'eli mizacını sarsmamıştı.

— Onlarla temas etmeğe muvaffak oldum dedi. Sizin öldüğünüzü veya yaralandığınızı sanıyorlardı... Fujeru Şatosundan nasıl kaçmaya muvaffak olduğunuzu anlattım. Hele düşünün, sizi orada da aramaya kalkışmışlar... Artık hiç şüphe yok ki ihanete uğradık, satıldık... Her taraf casus dolu...

Gözünün kuyruğu ile, ateşin karşısında oturan köylü kadınla ihtiyar kayın pederine baktı. Kıpkırmızı kesilmiş olan burnunu yen'ine sildi, sesini alçalttı:

— Rahibi, Malbran'ı, Mösyö Lö Baron'ü, Martin Genet'i de gördüm.. dedi. Hepsi buradan ayrılmamız fikrindeler... Av başladı, diyorlar, insan avı, bu... daha doğrusu, kadın avı.. Av, siz'siniz, Madam La Markiz... Başınızı getirene mükâfat vadediyorlar... Elbette, sizi beş bin liraya satacak biri çıkacaktır... Son kararları bu, işte, efendim...

İnsanlar müthiş bir korkuya kapılmışlar... Üstelik açlık bir taun halini almış ...Bu gece, Güvercin Feneri'nde buluşacağız. Hepimiz tamam olunca orman tarikiyle bataklıktan geçip, sahile ulaşacağız. Askerler henüz Pons - Lö - Palüd'ü tevkif etmemişler. O bizi saklayacak, ya da oradan bir gemiye bineceğiz.

Genç uşağın sözleri, mağlûbiyetini damgalıyordu. Korkunç kış müddetince hazırladıkları harp hususunda bütün gayesini kaybetmiş gibiydi. Artık, hayatlarının yegâne gayesi -bütün güçlerini tüketmelerine rağmen- oradan oraya kovalanıp dururken canlarını kurtarmaya yönelmişti. Kaçmaktan başka yapılacak bir şey kalmamıştı.

Flipot fısıltı halinde devam etti:

— Onlara burada buluşmamızın doğru olmayacağını ben söyledim... Bu insanlara fazla güvenim yok... Sizin kim olduğunuzu biliyorlar... Bütün Puatu halkı gibi onlar da başlarına gelen bu felâketten sizi sorumlu tutuyorlar.

İki köylü, arada sırada onların tarafına karanlık nazarlar atfederek aralarında bir şeyler konuşmaya başlamışlardı.

Anjelik, o raddeye varmıştı ki, artık, kızı ile, yanınakta olan zayıf ateşin yanına bile yaklaşamıyordu. Bu talihsiz insanların kendisine karşı duymaya başladıkları husumetin yavaş yavaş farkına varmaya başlamıştı.

Kadının kocası, Kral'a karşı dövüşürken ölmüştü. Buradan fırtına gibi geçen askerler her şeylerini ellerinden almışlar, ekmeklerini, hububatlarını, hayvanlarını silip süpürmüşler, üstelik en büyük kızlarını da beraberlerinde götürmüşlerdi. O günden beri genç kızın akıbetine dair hiç bir haber gelmemişti.

Kocaman bir karyolanın bulunduğu arka odada, yatağın çarşafları arasından, dört solgun, küçük çehre merakla etrafı seyrediyordu... Çocuklar üşümesinler ve karınları fazla acıkmasın diye yatakta kalmaya zorlanmışlardı.

Bir kaç dakika sonra, ihtiyar adam, gelinine işaret etti, yerinden kalktı. Kalın paltosunu giydi, baltasını aldı çalılığa gidip biraz olsun odun keseceğini söyliyerek çıktı.

Flipot, usulca:

— Askerlere bizim yerimizi haber vermeye gittiyse hiç şaşmam, dedi. Beni dinlerseniz biz pılıyı pırtıyı toplayıp buradan sıvışalım.

Anjelik de ayni fikirdeydi. Ortada hiç bir sebep yokken, ihtiyarın gelini, kalmaları için ısrar etmeğe başlamıştı. Anjelik, kadının uzatıp durduğu vedâ faslını kısa kesti. Ona hiç danışmadan kocaman bir parça peynirle bir somun köy ekmeğini, torbasına koydu, Köylü kadın bunu görünce öfkeyle ba-

ğırıp çağırmaya başladı:

— Defolun gidin... Defolun... Ne haliniz varsa görün... İyilik perilerimle arama girdiniz... Senin de o lânetli, piç'inin de Allah belânızı versin... İyi perilerim burayı bırakıp giderlerse ben ne yaparım... Zaten çoktan beri, sen uğursuz ayağını buraya bastığın günden beri perilerimin kıpırtılarını işitmez oldum...

Köylü kadın için, evinin iyi perilerini kaybetmek ihtimali, geçirdiği bütün felâketlerden daha beterdi.

Anjelik, açlıktan adım atacak mecali kalmamış, bir katıra binmek zorunda kaldı. Flipot, hayvanı yularından tutup, adetâ sürükleyerek çekti.

Yanmış, yıkılmış köylerden geçtiler. Köy meydanlarındaki cesetleri görmemek için başlarını çevirdiler...

Güvercin Feneri'ne ulaştıkları zaman, akşam karanlığı bastırmak üzereydi. Fener yanıyordu... Bu ölüm fenerleri, orman bölgesinin deniz fenerleri sayılmaktaydı.

Fenerler, bir kaç basamak merdivenle çıkılan taş bir platform üzerine konmuş, kocaman taş mumlardan meydana gelmişti... Karanlık gecelerde, yolcuların yollarını kaybetmemeleri için dört yol ağızlarına dikilmiş olan bu mumlar, ayrıca, hortlamış kötü ruhların, uyuyan fanileri rahatsız etmelerini önlemek gibi bir başka gayeye de hizmet ediyorlardı. Kışın sonuna doğru kandillerde yakılan iç yağlarının pek azalmış olmasına rağmen, dindar köylüler ne yapıp yapıp bu fenerleri yakıyorlardı. Hele, bir az ileride bir kulübede oturan dilsiz eskicinin, fenerlerin yakılmamasına hiç tahammülü yoktu.

Anjelik, katırdan inip, fenerin yosunlu taş merdivenlerine oturdu.

— Kimseler yok burada... dedi, bu soğukta saatlerce oturup bekleyecek olursak çocuk da donar biz de... Flipo, sen şu hayvana atla da git ötekileri araştır. Ayaklarını çabuk tutsunlar... Geceyi bir ahırda geçirelim bari...

Flipo, katıra bindi, uzaklaştı... Hayvanın ayak sesleri, uzun müddet, cam gibi ayaz havada adetâ asılı kaldı... Ağaç dalları, dondan kaskatı kesilmişler cam gibi çıtır çıtır kırılıyorlardı. Öylesine keskin. öylesine acı bir ayaz vardı ki, Anjelik, kımıldamadan oturduğu yerde rutubetli soğuğun iliklerine işlediğini hissediyordu. Onorin'i pelerinine sarıp sarmalamıştı ama, yanakları buz gibiydi onun da... Fenerin sarı ışığında, çocuğun siyah gözleri bir sincabınkiler gibi, fıldır fıldır etrafa bakınıyordu... Anjelik'in kolları artık onu ısıtmaktan âcizdi... Biçâre yavrucak, küçücük, morarmış elleriyle kaskatı bir parça ekmek peyniri kemirmeğe çalışıyordu.

Anjelik, köylü kadının sözlerini hatırladı:

— «Lânetli piç»... Demek bu ismi vermişler ona...

Soğuktan çatlamış dudakları öfkeyle titredi genç kadının...

— Onların ne üstüne vazife?. Lânetli ise de bana, değilse de...

Kaskatı kesilmiş parmakları ile çocuğu pelerine yeniden sardı. Uçlarını sıkıştırdı. Kulakları kirişteydi... Nerede kalmışlardı bunlar?.

Fakat, birden çalıların çıtırtısı dikkatini çekti. Korkudan titreyerek:

— Kim var orada diye seslendi.

Çalılar arasındaki şeyin ne olduğunu görmeğe çalışıyordu. O anda tüyler ürperten bir uluma duydu. Dehşet içinde ayağa fırladı. Kurtlar... Kurtlar gelmişti!... Bunu daha önceden tahmin etmesi lâzımdı...

Son aylar zarfında bir kaç defa vahşi hayvanların hücumuna uğramışlar, aç kurtlar askerlerin bile peşlerine düşmekte tereddüt etmemişlerdi. Köylüler, sık sık hücum eden kurtlara yanar odunlar fırlatarak canlarını kurtarmışlardı.

Fenerin, ışığı, açlıktan gözleri dönmüş hayvanları ürkütemiyecek kadar zayıftı. Anjelik, belinde taşıdığı tabanca ile onları bir müddet yanına yaklaştırmamaya muvaffak olurdu ama, bu ne kadar sürebilirdi?

Genç kadın birden, fenerin biraz ilerisine oturan ayakkabı tâmircisinin kulübesini hatırladı. Kurtlar iyice yaklaşmadan önce oraya kapağı atması lâzımdı...

Çocuğu göğsüne bastırıp hızlı hızlı yürümeğe başladı... Kurtların çalı yığınlarından atlayarak kendisini takip ettiklerini duyuyordu.

Bir an, bütün cesaretini toplayıp geriye baktı... Allahım, kor gibi yanan bir sürü göz gittikçe yaklaşıyordu...

Adımlarını yavaşlatmadan süratle eğildi, yerden bir avuç taş alıp, sanki ürkütmek istediği hayvanlar alelâde köpeklermiş gibi hayvanların üstüne doğru fırlattı.

Sendeleyip düşmemek için azamî gayreti sarfediyordu. Birden, karşısında, kulübenin kızılımsı bir ışık yanan penceresini görünce çılgın bir sevince kapıldı... Küçük kulübe ağaçların arasına gizlenmişti.

Fakat, sağır eskiciye kapıyı duyurmak da bir meseleydi... Genç kadın, kapıya varınca bütün gücüyle kanadı yumrukladı... Yumrukladı.

Eskici nihayet kapıyı açtı. Anjelik, el işaretleriyle, peşine kurtların katıldığını, kendisini bu gecelik içeriye almasını istediğini anlatmaya çalışırken, ihtiyar adamla, sakat oğlu, dehşetten irileşmiş gözlerle onu seyrediyorlardı.

Nihayet, genç kadın, Baron dü Kruasekin kendisine ödünç vermiş olduğu altınların sonuncusunu masanın üstüne koydu.

Bu korkunç kıtlıkta, bir altın yerine bir parça salam daha makbule geçerdi. Fakat, eskici, ocağa attığı taze dalların usaresiyle kirlenmiş elini uzatıp altını aldı... Evirdi, çevirdi. Sonra cebine attı.

Anjelik, hemen ocağın yanına çöktü... Hiç olmazsa sıcaktı burası. Sağır ve dilsiz oğlan, ateşe bir kucak daha odun attı. Genç kadın, Onorin'in küçücük ayaklarını ateşe yaklaştırdı, elleriyle uğuşturdu... Küçük kız ısınınca rengi yerine gelmiş, peynir ekmeğini yemeğe başlamıştı. Bir yandan da zeki bakışları

ile etrafı kolaçan ediyordu. Alâkasını en fazla çeken şey, tavandan sarkan tahta ayakkaplar olmuştu...

Anjelik, hâlâ dışarıyı dinliyor, arkadaşlarının buluşma mahalline gelince havaya sıkacakları tabancanın sesini duymaya çalışıyordu. Onu, fenerin dibinde bulamayınca, kurtların hücumuna uğrayıp buraya sığındığını elbette akıl ederlerdi.

Onların tabanca sesini duyunca, kendisi de kapının önüne çıkıp bir el ateş edecek, böylece bunlunduğu yeri onlara bildirmiş olacaktı.

Ama, aradan saatler geçtiği halde, beklediği sesi duyamadı. Nihayet, eskicinin eliyle işaret ederek ikram ettiği fakirâne yatağa Onorinle beraber kıvrıldı... İçi talaş dolu bir yatak pek rahattı. Temizliğinden şüphe ettiği yorganı bir el işareti ile uzaklaştırıp, üstüne kaba bir koyun postu çekti..

Şaşılacak derede sâkin hissediyordu kendisini... Hiç rüya görmeden saatlerce, deliksiz bir uyku uyudu. Başından geçenleri kurup üzülmekten, olup bitenleri düşünüp kederlere garkolmaktan artık çoktan vazgeçmişti. Bütün belâları, kendi eliyle dâvet etmişti. Bu korkunç çekişmeye kendi arzusu ile atılmış, kanunu, ferman dinlemeyen bir âsi olarak yaşamayı kendi istemişti. Birinci kocası, bu suça benzeyen cürmünün kefâretini pek ağır ödememiş miydi? Kocasının başına gelenlerden ibret alacağı yerde, kanun ve nizama karşı meydan okumaya devam etmişti.

Yaşama mücadelesi onda âdeta ikinci bir tabiat halini almış, ehli bir dünyaya sırtını çevirip, hayatları uğruna her gün bir tehlikeye göğüs gerenlerin, vahşî hayvanların ülkesine gelmişti.

Gece yarısına doğru uyandı... Eskici pencerenin önünde durmuş dikkatle dışarıya bakıyordu. Merakla yataktan kalkıp, adamın yanına gitti. Kulübenin önündeki küçük düzlükte hâlâ kurtlar dönüp dolaşıyorlardı. En büyükleri ard ayaklarının üstüne oturmuş, başını havaya kaldırarak acı acı oluyor, ahırdaki ke-

çinin, korku ile ipini çekiştirerek kaçmaya çabaladığı duyuluyordu.

Anjelik tekrar gidip yattı. Hâlâ zerafetini kaybetmemiş ince parmaklariyle, çocuğun alnındaki kızıl bukleleri usulca geriye itti, mışıl mışıl uyuyan sâkin, küçük çehreyi seyre koyuldu. Kurt'un uluması, meşum bir alâmet gibi, kalbindeki hissi kuvvetlendirmişti. Kendi kendine «Sonun başlangıcı bu...» diye mırıldandı.

Sabahleyin, her tarafı toz misâli incecik bir kar tabakasının örtmüş olduğunu gördüler. Kar kadife bir pençe gibi, İlkbahara ait bütün ümitleri silip süpürmüştü. Donmuş toprak, hayata dönmemekte inad ediyordu.

Anjelik, kulubenin içinde, boş yere bir parça kâğıtla bir kalem aradı durdu. Nihayet, yatak çarşafından bir parça koparıp, küçük bir kömür parçası ile birşeyler yazdı. Fayet çiftliğinin yerini eskicinin oğluna anlatmak, oraya nasıl gideceğini izah etmek için akla karayı seçti.

Çocuk, Anjelik'in yatak çarşafında yırttığı parçaya yazmış olduğu pusulayı koynuna sokarak kulübeden çıktı. Karları yara yara uzaklaştı. Anjelik'in yazdığı pusula, rahip Ledigüye, genç kadının bulunduğu yeri haber veriyordu.

Eskicinin oğlu ancak ertesi gün döndü. El işaretleri ile, Anjelik'e arkadaşlarından birini, Peri Taşında gördüğünü anlatmak için kan ter içinde kalan sağır ve dilsiz delikanlı, nihayet tahta masanın üstüne, kendisinden hiç umulmayacakbir kaabiliyette Peri Taşının resmini çizmek suretiyle işi halledebildi.

Peki ama, neden gelmemişlerdi buraya? Rahip, sağır çocuğa niçin bir pusula yazıp vermemişti?

Sağır ve dilsiz bir çocuk vasıtasiyle onlarla irtibat temin edemeyeceğini anlayan genç kadın, Dolmenin bulunduğu meydana kendi gitmeye karar verdi. Onları orada kendisini bekler bulacağından emindi.

Dışarı çıktığı zaman erkek elbiseleri giymemiş olduğuna

esef etti. Uzun etekleri karda yürümesini güçleştiriyordu. Allaha şükür ki, ayak bileklerinin üstünde kalan köylü usulü bir kaç etekliği üst üste giymişti.

Kurt deresine varınca, kar yığınlarının yüksekliği karşısında hayretler içinde kaldı. Peri Taşının bulunduğu tepeye çıkan yol çok uzun sürecekti, iyisi mi dereden geçmeliydi. Fakat Onorini taşımak, işini bir hayli güçleştireceği için, ona bir çare bulmak lâzımdı...

Etrafına bakındı. Sık dallı, kocaman bir ağacın dibinde bir kaç karışlık kuru bir yer kalmıştı. Çocuğu oraya yatırdı, boyun atkısı ile sıkıca ağacın gövdesine bağladı. Burada uslu uslu beklemesini tembih etti. Rahip Flipo biraz sonra, gelip onu alacaklardı.

Onorin böyle şeylere alışıktı.

Anjelik, bin bir gülçükle dereyi geçti, bir kaç kere yere beline kadar kar'a gömüldü.

Tepeye vardığı zaman, sol tarafta insan şekilleri görür gibi oldu... Ah, nihayet arkadaşlarına kavuşmuştu... Seslenmek için ağzını açmıştı ki, birden sesi dudaklarında dondu, kaldı...

Bunlar askerlerdi. Ormandan çıkıyorlardı... Anjelik'i görmemişlerdi Allah'a şükür... Gökyüzünün gri fonu üzerinde, pırıl pırıl miğferleri, sivri mızrakları ile, siyah ince siluetler halinde ilerliyorlardı. Adım atışlarında, vahşi kurtları hatırlatan sinsi, haince bir ifade vardı.

Anjelik, korkudan kaskatı kesilmiş bir halde, askerlerin uzaklaşmalarını bekledi.

Bu askerler nereden çıkmışlardı? Ormanın bu izbe köşesinde ne işleri vardı, Ne arıyorlardı burada?

Genç kadın yavaş yavaş Peri taşına doğru yürüdü. Endişe ve heyecandan nefes alamaz hale gelmişti.

Meydanın kenarına gelince çok geç kaldığını anladı. Taşın etrafındaki meşe ağaçlarının dallarına insanlar asılmışlardı.

Anjelik'in ilk tanıdığı Flipo oldu. Zavallı Flipo! daha dün

hayat doluydu!. Kaderini değiştirmeye muvaffak olamamıştı biçârenin... O, asılmak için doğmuştu, ve...... Asılmıştı işte...

Sonra, teker teker hepsini tanıdı ağaçlarda asılı olanların.. Rahip Ledigüye, kılıç darbesi Malbran, Martin Genet, uşak Alain, Baron dü Kruasek...

Bütün bu sevgili çehreler, görünüşte canlı imişler gibi meydanı doldurmuşlardı.

O kadar ki, Anjelik neredeyse «Nihayet sizi buldum... dostlarım...» diye seslenecekti.

Oracığa yığılmamak için bir ağaca dayandı.

— Allah senin belânı versin, Fransa Kralı... diye inledi. Allah senin belânı versin...

Orada, kederden ve şaşkınlıktan donmuşcasına, yüzlerine inanamayarak duruyordu.

Nasıl bir tuzağa düşmüşlerdi bu biçâreler?. Onları kim ele vermişti? Ya biraz önce gördüğü askerler? Hiç şüphe yok ki, bu müthiş bu hunharca işi askerler yapmışlardı...

Birden, çılgınca bir ümitle henüz ölmemiş olmaları ihtimalini düşündü... Belki içlerinden birini olsun kurtarabilirdi...

Sendeleyerek Peri Taşı'na çıktı. Dala uzanıp, Rahip Ladigüye'yi çözdü... Genç adamın cesedi, cansız bir külçe halinde yere yığılıverdi. Havanın soğuk olmasına rağmen, ancak bir kaç dakika önce ölmüş olduğu için cesedi henüz katılaşmamıştı...

Anjelik, ılıklığını henüz kaybetmemiş olan bu genç bedende bir hafif kalb çırpıntısı, bir hayatiyet titreyişi bulmak ümidiyle, yanına diz çöktü. Fakat, ölüm vazifesini tamamlamıştı.

Genç kadın rahibin cesedini göğsüne bastırdı... Pürüzsüz, beyaz alnından öptü.

— Ah, benim koruyucu meleğim... Benim masûm yavrucuğum... Sen öldün... Benim için öldün... Şimdi ben sensiz ne yapacağım?...

Kalbi derin bir ıztırapla burkularak, artık kendisini görmeyen, bir noktaya dikilmiş kalmiş güzel gözlere baktı... Usulca göz kapaklarını, açık duran şişmiş ağzını kapadı.

Bu sırada, ince mecalsiz bir feryat duydu... Ok gibi yerinden fırladı... Onorin'di bu...

Anjelik, arkadaşlarının ölüleri ile karşılaşmanın verdiği uyuşukluktan kurtulmak için silkindi... Hiç olmazsa çocuğun imdadına yetişebilseydi.

Onorin, hâlâ ağacın altında yatıyordu... Ağlamıyordu ama, küçücük burnu domates gibi kızarmıştı...

Annesini görünce, ne kadar sevindiğini belli etmek ister gibi kollarını sallamaya başladı.

Anjelik, çocuğu ağacın gövdesinden çözdü, kucağına aldı. Ve aynı an, birinin kendisini gözetlemekte olduğunu farketti... Gayri ihtiyari dönüp baktı... Kurt Dere'sinin karşı tarafında bir asker durmuş... Kendisine bakıyordu...

Anjelik ,hiç bir şey düşünmeden ok misali fırlayıp koşmaya başladığı zaman, adam, hançeresini yırtarcasına haykırdı.

Anjelik, toprak setin tepesine ulaşınca, sık ağaçların arasına daldı... Önüne çıkan yolu takip ederek dosdoğru yürümeğe başladı.

Kalın etekleri ıslanmış, ağır bir kamçı gibi bacaklarına dolanıyor, hızını kesiyordu ama, o, bir kere korkunun kamçısını yemişti... Her şeye rağmen çılgın bir süratle ilerliyordu...

Taa uzaklardan, tazıların havlamaları duyuluyordu. Yoksa askerler, av köpekleri ile peşine mi düşmüşlerdi?.

Genç kadın artık soluk alabilmek için ağzı bir karış açık, nefes nefese koşuyor, koşuyordu... Kucağındaki çocuğun ağırlığı ile kolları uyuşmuş bir haldeydi...

Nihayet, gece oldu. Kurşun gibi ağır, kasvetli sema, sanki yere iyice yaklaşmıştı.

Anjelik, ilk kar tanelerinin, yüzüne tüy gibi dokunduğunu hissetti. Kuşbaşı taneler, gittikçe çoğalarak, her an biraz daha süratle yağmaya başladılar... Öyle ki, Anjelik, biraz sonra, insanın nefesini kesen, boğan kalın bir perdenin üst üste yığılan katları arasında koşuyor gibiydi... Fakat kar hiç olmazsa ayak izlerini örtüyordu.

Korkunç takip, gerçekten de hızını kaybetmişti... Genç kadın artık köpeklerin havlamalarını duymuyordu... Tek bir ses yoktu etrafta... Üst üste yığılan karlar arasında bir ölüm sessizliği hüküm sürüyordu...

Genç kadının koşmaktan terleyen yüzünde, soğuktan felce uğramış gibi sâbit bir ifade vardı. Bir kaç defa, kafasını kar perdesi arasında iyice seçemediği bir ağaca vurmuş, büsbütün sersemlemişti.

Nihayet, durdu Anjelik... Zifiri karanlıklar içindeydi. Bulunduğu yerin neresi olduğuna dair en ufak bir fikri dahi yoktu. Ve kar, yavaş yavaş onu örtmeğe çalışıyordu... Bir dakikacık oturmak için neler vermezdi ki... Ama, oturduğu taktirde bir daha kalkamayacağını biliyordu.

Bir an kucağındaki çocuğun hafifçe kımıldadığını hissetti.

— Korkma...

Dudaklarını güçlükle oynatabiliyordu.

— Korkma... Ben ormanı iyi bilirim.

Birden, gerilerden bir kere daha köpek havlamaları aksetti. Ah, kovalamaktan vazgeçmemişlerdi!...

Genç kadın bir kere daha ileriye atıldı. Fakat, birden sendeledi. Sanki toprak ayaklarının altından kaymıştı... O zanman bir bayırın başında durduğunu farketti... Yolunu kesen, kafasını kolunu çarptığı sık ağaçlardan kurtulmuş, önünde ferah bir boşluk açılmış gibi hissediyordu.

Kulağına, kar tabakasıyla kaplı arazide sesi boğuk boğuk çıkan bir çan'ın ahenkli melodisi geldi... Başını sokacak bir barınak demekti bu...

Ümit ve sevinçle çılgına dönmüşçesine, bayırı indi. Düşmemek için büyük bir dikkat sarfediyordu.

Biraz sonra, Niöl Manastırının kalın duvarları dibindeydi.

Kapının önünde, kendisini, o korkunç, o donmuş kâbustan kurtulmuş gibi hissediyordu.

İçeriden bir el, kapının üstündeki gözetleme penceresini açtı.

— Hey, Ulu Tanrım... Ne istiyorsun bizden?

— Çocuğumla ormanda yolumu kaybettim... Yalvarırım beni içeriye alınız:

İçeriden gelen ses:

— Manastıra kadınların girmesine müsaade etmiyoruz. Sol tarafa doğru elli adım kadar yürü, orada bir han var.. Seni barındırıp, karnını doyururlar.

— İmkânsız... Peşimde askerler var... Sizin duvarlarınızın muhafazası altına girmem lâzım...

— Hana git... diye tekrarladı içeriden gelen ses.

Gözetleme penceresi kapanıyordu ki, Anjelik vahşi, canhıraş bir çığlık kopardı:

— Ben sizin Manastırın velinimeti Alber dö Sansedö Montelu'nun kız kardeşiyim. Allah aşkına, bırakınız gireyim içeriye... Gireyim... Gireyim...

İçeridekilerin bir an tereddüt eder gibi olduklarını hissetti. Sonra, pencere telâşla kapandı.

Aradan bir kaç dakika geçmişti ki, içeriden anahtar şıkırtısı, kol demirlerinin kaldırıldığını belirten tangırtılar duyuldu..

Anjelik, aralanan kapıdan içeriye, dışarıdaki fırtınanın canlı hayali gibi girdi... Peşinden, kocaman kar yığınları, onu ellerinden kaçırmak istemiyorlarmış gibi hiddet ve, şiddetle içeriye savruldular...

Beyaz saçlı iki rahip, ne yapacaklarını bilmez bir halde kapıdan giren bu acaip mahlûka baktılar...

— Kapatın şu kapıyı... diye yalvardı Anjelik, sımsıkı kapatın... Askerler çalarlarsa da açmayın... Yalvarırım.

Rahipler Anjelik'in arzusunu yerine getirdiler. Her iki kanadı da kaplayan kocaman tahta kol yerine geçtiği zaman Anjelik, derin bir nefes aldı.

— Bu Manastırın maişet sahibi olan Mösyö dö Sanse'nin kardeşi olduğunuzu mu söylemiştiniz?

— Evet, Alber'in kardeşiyim.

— Burada bekleyiniz.

Genç kadını, salonumsu bir odaya aldılar... Bakır bir şam-

danda kalın bir mum yanmakta idi. Manastırın içindeki taş kemerli odalar da, dışarıdan pek sıcak sayılmazdı.

Anjelik'in dişleri biribirine vuruyor, tir tir titreyen Onorın'i kavrayan kollarının mevcut olup olmadığını hissetmiyordu...

Nihayet, taş kemerlerin ardından iki başka rahibin kendisine doğru geldiklerini gördü. Bir tanesinin elinde bir şamdan vardı.

İkisi de yüksek rütbe sahibi olduklarına dair kisveler giymişlerdi.

Salona girip, Anjelik'in önünde durdular. Genç olanı, yaklaştı, elindeki şamdanı kaldırarak, Anjelik'in yüzüne pek yakından baktı.

Gözlerini ziyaretçinin acınacak çehresinden ayırmaksızın:

— Evet... O... Dedi... Hakikaten O... Benim kardeşim... Anjelik dö Sanse.

Anjelik'in dudakları arasından bir fısıltı çıktı:

— Alber...

Birden, kapının çıngırağı şiddetle, dehşetle çalındı... Kapıcı bir kaç saniye sonra, telâşla içeriye koştu:

— Silâhlı bir sürü insan var, içeriye girmek istiyorlar efendim...

Anjelik mecalsiz bir sesle inledi:

— Bırakmayınız onları içeriye... Beni yakalamak için girmek istiyorlar... Benim peşimden geldiler buraya...

Alber mırıldandı:

— Pauta âsisi...

Anjelik, korkuyla ağabeyisine baktı. İnsanlıkla ilgisi olmayan vahşet ve hıyanet dolu sahnelere o kadar alışmıştı ki, dudakları kısık, gözleri önlerinde insanlar olan rahiplere bile güveni yoktu... Onları bile kendisine düşman gibi görüyordu.

Genç kadın dizleri üzerine çöktü... Gözlerini Manastır Reisinin soğuk, sert yüzüne doğru kaldırdı ve, dudakları kımıldı-

yarak, Orta çağlardan kalma bir münacâtı okumaya başladı... Bu dua, asırlardan beri vahşiyane insan avlarını kapılarında durdurmuştu...

— Mukaddes melce... Melce...

Reis, genç kadına sâkin olmasını eliyle işaret ederek, beyaz urbası ile bir hayalet gibi kapıya gitti.

Pek geçmeden döndü. Askerleri biraz ilerdeki hana yollamaya muvaffak olmuştu galiba. Zira korkunç bir kar fırtınası içinde yaptıkları müthiş takip onları harap etmiş, Manastırın kalın duvarlarını yakıp yıkacak kudreti kendilerinde bulamamışlardı. Üstelik kapıcı, onların hana gitmelerini sağlamak için hancının fıçı fıçı nefis Charente şarabı olduğunu bağırarak haber vermişti.

Manastırın kalın, rutubetli duvarları arasında bir kere daha sükûnet hüküm sürmeğe başladı. Anjelik, bitkin bir halde hâlâ dizleri üstünde dua okuyordu...

Alber, eğildi, genç kadının sımsıkı göğsüne bastırdığı çocuğu aldı... Küçük simâda, siyah gözleri vahşi bir hayvanın kiler gibi parlıyordu...

— Kalkınız, Madam.

Baş Rahip, zayıf, fakat inanılmayacak kadar kuvvetli elini uzattı. Anjelik, tutunup, ayağa kalktı.

— Burada sizi fazla rahat ettiremiyeceğiz. Korkarım ki, Madam...

Rahibin sesi, cismaniyetten tecrit edilmiş gibi, derin bir ton taşıyor, konuşurken bile dua okuyor zehabını uyandırıyordu.

— Size ikram edebileceğim iki yer var... Mutfakta yemeğinizi yiyebilir, ahırda uyuyabilirsiniz.

Anjelik'in soğuktan morarmış çehresinde bir saadet ifadesi belirmiş olacaktı ki, Baş Rahip mutfak ve ahır gibi pek mütevâzı barınakların bile onun nazarında makbul olduğunu hissederek, hafifçe gülümsedi...

— Allah rahatlık versin... dedi usulca, Ağabeyiniz size yolu gösterir.

Mutfakta güldür güldür yanan ocağın karşısında, Anjelik, sırtındaki ıslak elbiselerden tüten buhara aldırış etmeksizin, habire Onorin'in ayaklarını oğuşturuyordu.

Sonra, çocuğa kocaman bir tas sıcak süt içirdi... Üstündeki ıslak elbiseleri çıkarıp, kuru bir battaniye'ye sardı. Manastır'ın işlerini gören siyah pelerinli rahip namzetleri, âdetleri veçhile, hiç konuşmadan genç kadına hizmet ediyorlardı. Odunların çıtırtısından ve taşlar üstünde sürüklenen sandalların sesinden başka bir ses duyulmuyordu.

Anjelik'in elbiseleri kurumuştu ama, boğazından bir lokma geçmiyecek kadar yorgundu.

Saman yığını üzerine kıvrıldı ve başını yere koyar koymaz derin bir uykuya daldı. Âdeta birden bire bayılmış gibi, uyuyuvermişti...

Alber dö Sanse, küçük Onorin'i içi saman ve ot döşeli tahta yemliğin içine yatırdı. Ahırın yemliği küçük kıza rahat bir beşik vazifesi görmüştü...

Alber, odasına çekilmeden önce, biraz daha saman getirip, kız kardeşinin üstüne örttü.

Dışarıda, kar, halâ, Manastırın, sessiz ormanın ve Peri Taşında asılmış olanların üstlerine gittikçe kalınlaşan bir beyaz kefen çekerek yağıyor, yağıyordu...

27. BAHİS

Anjelik, gece yarısına doğru uyandı. Bir çan çalınıyordu... Ahırın bölme ile ayrılmış kısmındaki inekler homurtulu sesler çıkarıyorlar, arada sırada ayaklarını yere vuruyorlardı.

Taa gerilerden kilise korusunun ilâhileri aksediyordu. Anjelik, elini yemliğin içine doğru uzatmıştı ki, birden sıçrıyarak doğruldu.

Eli, kızgın demir gibi yanan bir şeye dokunmuştu... Genc

kadın Onorin'in alnına dokunmuş olduğunu neden sonra farkedebildi... Çocuk alevler içinde yanıyordu...

Anjelik, kalktı, kapının yanındaki fırtına fenerini indirdi. Sarı ışığı çocuğun yüzüne tutup baktı...

Onorin'in çehresi kıpkırmızıydı... Gülçükle nefes alıyordu.

Anjelik, üç gün, üç gece çocuğun başucundan ayrılmadı. Hasta bakıcı vazifesi gören ihtiyar kesiş sık sık onları yoklamaya geliyordu. Adamın beyaz saçları, ilâç yapmak için ormandan topladığı mor çiçekler renginde gözleri vardı.

Anjelik, öfkeden çılgınlar gibi haykırarak:

— Çocuk ölürse, karlı gecede bizi kovalayan askerleri gidip kendi ellerimle öldüreceğim...

— Bırakın bunları... Bâkire Meryem'e dua ve niyaz etseniz daha iyi edersiniz... O da sizin gibi bir kadındır...

Nihayet bir sabah, Anjelik, Onorin'in yatağı içinde oturup bir mısır koçanı ile oynamakta olduğunu gördü... Bir kaç ahır ötede inekleri sağmaya giden hastabakıcı kesiş'i sevinçli bir telâşla çağırdı.

— Anselmo birader, geliniz, geliniz, galiba kız tehlikeyi atlattı.

Anselmo birader ile iki genç keşiş, Onorin'in başuçunda toplandılar. Çocuk bir hayli zayıflamış, gözlerinin altında siyah halkalar peyda olmuştu, fakat artık etrafında olup bitenlerin farkındaydi.

Onorin, yatağı etrafında toplanan şövalyeleri ile bir kraliçe gibi kendisine uzatılan sütü aldı.

Keşiş Anselmo, dudaklarında mesut bir tebessümle:

— İsa'nın çocuğu aramızdan ayrılmayacak dedi.

Sonra, şiddetle Anjelik'e döndü:

— Allaha hamd ediniz, nankör kadın... Buraya geldiğinizden beri dudaklarınızdan bir dua mırıltısı çıktığını duymadım.

Alber dö Sanse, üzeri altın işlemeli Arabesk'lerle süslü kırmızı deriden bir kutu ile kızkardeşini görmeğe geldi.

Anjelik, ona, bu kaba ve kalın keşiş kisvesinin, Saray'da iken giydiği yumuşacık satenlerden daha çok yakıştığını, daha uygun olduğunu gördükçe hayret etmekten kendini alamıyordu. Solgun, ince çehresini çevreleyen o güzel saçların, Manastır kaidelerine uyarak traş edilmesi meğerse mukaddermiş... Fakat, tepesinin yusyuvarlak traş edilmiş olması bile ona en şık bir peruka'dan daha çok yakışıyordu. Keşiş kisvesinin geniş kol ağızlarından çıkan ellerinin hareketleri şimdi ölçülü ve mânalıydı. Oysa, bu eller, eskiden insanı rahatsız eden mübalâgalı hareketler yapmaya alışıktı.

O zamanlar, şeytani, kurnaz bir edası vardı... Şimdi, bunların yerini vekar ve sabır ifade eden derin bir mâna almıştı.

İyi beslendikleri halde çehrelerindeki sıhhatsiz solgunluğa mâni olamayan saraylılar arasında bir vakitler alber dö Sanse de bulunuyordu ama, artık bu, din uğrunda dünyevî hazlardan elini eteğini çekmiş bir zahirin şeffaf ve nurlu solgunluğundan başka bir şey değildi.

— Daima söylediğim bir söz vardı, bilmem hatırlar mısın, Anjelik? diye sordu Alber. Günün birinde Niöl Manastırı benim olacak derdim. Bak, gayeme ulaştım...

Alber'in, ince nâhif vücudunu, ibadetle geçen uzun saatlerin izlerini taşıyan zayıf çehresini görenler, bir zamanlar Kral'ın erkek kardeşinin sapık cinsi arzularını tatmin eden ahlâk düşkünü bir genç saraylı olduğunu katiyen anlayamazlardı.

Anjelik, «Bana kalırsa tam tersi olmuş, sen Niöl Manastırının olmuşsun... Manastır seni almış...» diye düşündü.

Genç adamın hayatındaki bu değişikliği yapan vak'adan ikisi de hiç bahis açmadılar. Ağabeyisi Gontran'ın ölümünden sonra duyduğu o müthiş ıstırap, gözyaşlarını dantelli kol kapaklarına silerek yollara düşüşü, sapık bir Srens'in gözdesi, ahlâken sukût etmiş bir zavallı...

Fakat ahlâken sukût etmiş bu zavallı sapık delikanlı, kırlarda muztarip ve biçare dolaşırken burnuna, çocukluk yıllarının geçtiği bu yerlerin burcu burcu kokusu çarpmış, ayakları

onu, gayri ihtiyarî Niöl Manastırının kapısına sürüklemişti.

Alber dö Sanse, henüz küçük bir çocuk iken, Lâtince dersleri için Niöl Manastırına çok gelip gitmişti. İşte, Alber'in yüreğine Manastırın büyüsü o çalışma saatleri sırasında çökmüş bunu ne sarayın ne de Sen Coud'un baş döndürücü ihtişam ve debdebesi silebilmişti.

O gün, manastırın kapısından sarkan zinciri çekmiş ve... Kapı açılmıştı...

Anjelik'e:

— İnsan, manastırların tavan arasında en akla gelmedik şeyleri buluyor... dedi Alber. Sofuluk, asırlardan bu yana gedik vermeksizin gelemedi... Baş rahibimiz, sensin bazı şeylere ihtiyacın olacağını düşünerek şunu sana vermemi istedi.

Küçük kırmızı deri kutu, altın işlemeli bağa'dan yapılmış bir tuvalet takımını ihtiva ediyordu.

Yalnız kaldığı zaman, Anjelik, samanların içine oturup saçlarını uzun uzun fırçaladı. Bir elinde, güneş vurmuş bir göl kadar berrak ve parlak aynayı tutuyor, diğer eliyle saçlarını kuvvetle fırçalıyordu ki, kendisini hayran hayran seyretmekte olan Onorin bu eğlenceye iştirâk etmek istedi... Genç kadın ona da küçük bir fırça verdi.

Bu dünyevî eşyaları Manastırın duvarları içinde bırakan, o derece şehvetli ve dindar Madam dö Rişvil kimdi acaba?

Manastır'ın bundan önceki baş Rahibi, mavi gözlerinin ateşli bakışları ile Kontes dö Rişvil'i baştan çıkarmaya muvaffak olmuş, gününü gün etmeeğ bakan şehvetli bir adamdı.

Anjelik, Manastırda dolaşırken, eski eşyaların konulduğu bir odada, dört direkli, kocaman bir karyolanın harabesine rastlamıştı. Kontes dö Rişvil, «tefekkür ve ibâdet için» manastıra çekilmek istediği haberini yolladığı zaman, genç keşişler bu karyolayı kurarlar, hazırlarlardı.

Şehvetli rahibin yerine gelen baş keşiş, bu iğrenç usullere sert bir son çekmişti...

Mamafih, Anjelik, baş rahip tarafından kabul edilmesi için talepte bulundu... Ona, terekkür etmek istiyordu.

Saçı başı biraz insan kılığına girmişti. Baş rahibe, bir orman cadısı kıyafetinde, perişan zavallı bir mahlûk olarak manastır'a aldığı kadının bambaşka bir insan olduğunu göstermek fırsatını kaçırmak niyetinde değildi.

Elbiselerinin şıklık ve zarafetle hiç ilgisi yoktu ama, onları yıkamış, ütülemişti.

Bu işler tamamlandıktan sonra saçlarını, yegâne süsü olarak omuzlarından **aşağıya bıraktı. Aynanın** karşısında altın ışıltıları ile parıldayan saçlarını biraz da endişe ile uzun uzun tetkik etti Buklelerinin yumuşak, parlak kıvrımları arasında şimdiye kadar hiç görmediği tek tük beyaz teller peyda olmuştu. Henüz otuz bir yaşında idi... Fakat, gençliğin olanca taravetini taşıyan güzel çehresinin bir kaç sene sonra beyaz bir hâle ile çevrileceğini tahmin ediyordu. Yaşlılık, buz gibi pençesini ona da atmıştı. Oysa, daha hiç yaşlanmadığını sanıyordu genç kadın. Zira, bir kadının kalbi tam bir tatmin hissine ulaşmadığı zaman aradan geçen senelerin zerre kadar kıymeti yoktu.

Avluyu dolaşıp, kullanıla kullanıla aşınmış bir merdivenden indi. Etrafına inşa edilmiş binalarla Arap stilinde tertiplenmiş bir başka avlu çıktı önüne. Dört köşe sütunlar üstündeki yuvarlak kemerlerin arasından avlu'yu görebiliyordu... İşte Kşiş Anselmo, yanı başında Onorin ile kuyudan su çekmekteydi.

Koridorda kimsecikler yoktu. Eteklerinin hışırtısı, Anjelik'e, çocukluğunda, başında siyah bir mantilla ile eteklerini mağrurâne savurarak geçip giden Madam dö Rişvil'i gördüğü zaman duyduğu o huşu dolu hayranlık hissini hatırlattı.

Baş rahip, onu, duvarları kıymetli perdeler, halılarla kaplı kocaman kütüphanede bekliyordu. Soğuk ve rutubetli oda, deri, çeşitli mürekkepler, eskimiş kâğıt kokuları ile doluydu. Loş köşelerde pek eski tarihlerde basılmış, kalın kitap ciltleri-

nin altın yaldızlı tezyinatlı göz kırparcasına usul usul ışıldıyorlardı.

Baş rahip, renkli camlarla süslü uzun bir pencerenin altındaki Gotik stil'i bir taht'ta oturuyordu. Bir heykeli andıran bembeyaz, dimdik vücudu, gözlerindeki uhrevî bakışın tesirini bir kat daha arttırmaktaydı.

Allah'ım, gözleri ne kadar gariptiler!... İlk bakışta simsiyah görünüyorlardı ama, aslında sadece koyu renkte idiler... Karanlıkta ışıldayan iki parça çelik veya tunç kadar sert ve koyu... Dünya'dan elini eteğini çekip, kendisini din'e vakfedenlerde görülen o derin, o, ebedî hayata ermişcesine uhrevî bakışlar...

Saçları hâlâ siyahtı, ama cildi mumyalanmış hissini uyandırıyordu. Derisi, yüzünün kemikleri üstünde adeta gerilmişti.

Hassas ağzındaki sert ifade, Anjelik'e buzdan bir kamçı gibi çarptı... Genç kadın, bütün kuvvetini seferber ederek kendisini müdafaa'ya hazırlandı.

Rahibin önünde diz çöktü, sonra kalkıp, oturması için hazırlanmış olan küçük ayak iskemlesinin kenarına ilişti.

Rahip ,elleri beyaz rob'unun yenleri içinde, Anjelik'i sabit, dikkatli nazarlarla süzüyordu.

Genç kadın, odadaki tahammül edilmez sessizliği bir an evvel bozmak için, önce kendisi konuşmak cüretini gösterdi:

— Muhterem Peder, beni buraya almak lûtfunda bulunduğunuz için size bütün samimiyetimle teşekkür ederim. O askerlerin ellerine düşseydim mahvolacaktım... Beni bekleyen kaderim...

Rahip, hafif bir baş işareti yaptı:

— Biliyorum. Başınız üzerine mükâfat konmuş. Siz, Puatu âsi'sisiniz.

Adamın bu sözleri söyleyiş tarzı Anjelik'in tüylerini ürpertti.

Ona karşı duyduğu gizli husumet birden alevleniverdi.

— Sözlerinizden hareketlerimi tasvib etmediğiniz mânasını mı çıkarayım?. Diye sordu mağrur bir edayla. Hangi hakla söylüyorsunuz bunu? Bir Manastır'ın kalın duvarları arasında otururken, dış Dünya'da olup bitenleri ve bir kadının hürriyetini müdafaa için ne gibi sebeplerle silâha sarıldığını nasıl bilebilirsiniz?

Anjelik rahibe meydan okuyordu... Bu din adamının ona, kadınların teslimiyetle mükellef olduklarını hatırlatması abesti. İcap ederse Kral'ın isteklerini rahibin suratına karşı haykırabilirdi.

— Her şey hakkında kâfi derecede bilgim var, dedi rahip. Gözlerinizden çakan şeytanet kıvılcımlarını farkedecek kadar biliyorum herşeyi.

Anjelik, müstehzi bir kahkaha ile güldü.

— Bu münasebetsiz, bu batıl saçmalığı burada da duyacağımı ümit etmeliydim. Sizi temin ederim ki, biraz sonra, bana, cinlere şeytanlara karışmış olduğumu da söyleyeceksiniz.

— Kalbinizde nefretle bulaşmamış tek bir his var mı?

Genç kadın cevap veremedi.

Rahip zorla monotonlaştırmaya çalıştığı bir sesle devam etti:

— Nefret şeytandır.. Şeytan, artık aşkı, sevgiyi tanımayandır. Şeytan, hiç katıksız, hiç ilâvesiz, aşkın öteki yüzüdür.. Nefret, dal budak salmaktan hoşlanan zehirli bir nebattır. Bu nebat, asil kalblerde, diğerlerine nazaran daha çabuk gelişip, yayılır. Şeytanın kan, elem ve mağlûbiyetle beslendiğini bilmiyor musunuz siz?

Birden adamın yüzü, âdeta maddî bir ıstırap çekiyormuş gibi buruştu, tarifsiz bir yeisle haykırdı:

— Güzelliğinizin kudretini, erkekleri nefret, cinayet ve isyana sürüklemek için kullandınız. Üstelik adınız Anjelik. Meleklerin kızı Anjelik, işte o zaman tanıdı Rahibi...

— Rahip, Con, Rahip Con... Senelerce önce, beni hücre-

nizde saklamak için buraya getiren siz değil miydiniz? Evet, evet, sizsiniz. Gözlerinizin pırıltısından tanıdım...

Rahip, konuşmadan başını salladı. Sevimli yüzünü bir hâle gibi çerçeveleyen altın saçlı kızı hayalinde canlandırmıştı. Bahar renkli gözle kendisini merakla seyreden bu kızın çehresinde hem bir bebek tatlılığı, hem de bir kadın zerafeti mevcuttu...

— Mâsum çocuk... Sana ne oldu? diye mırıldandı rahip.

Anjelik'in içinde birşeyler koptu.

— Beni yaraladılar... diye kekeledi. Ah, hayatın beni nasıl yaraladığını bir bilseniz... Peder Con...

Rahip Con, bakışlarını karşı duvardaki kocaman Haç'a gerilmiş İsa heykeline çevirdi.

— Ya o? Hayatta tatmadığı acı kaldı mı O'nun?.

O gece Anjelik uyuyamadı. Bir zamanlar olduğu gibi, bir kere daha Manastır'ın sükûneti hile ve yalan perdesini yırtmış karanlıklar prensinin varlığını meydana çıkarmıştı. Karanlık saatleri noktalayan zayıf çan sesi, gece yarısı ibadetlerinde okunan ilâhîlerin yükselip alçalan uğultusu, ebedî mücadelenin habercileri idi.

Keşişler, ellerinde fenerleri ile, karanlık koridorları geçip, kiliseye gidiyorlardı. Anjelik, arkalarından «dua ediniz, rahipler, dua ediniz, zira, uyuyan dünyanın üzerinde karanlık hüküm sürdüğü müddetçe sizin dualarınıza çok ihtiyacımız var.» diye mırıldandı.

Bu yerde, kötülüğün ruhu, korkunç bakışlariyle karanlığı delerek dolaşıyordu. Gözlerini kapadığı zaman, korkunç bir yaradan akan kan damarlarının pıtırtısını duyuyordu Anjelik. O zaman, uzanıp, yanında uyuyan Onorin'in yuvarlacık, tombul elini tutuyordu. Onu, korkunç, sonsuz gecenin dehşetine karşı koruyan yegâne teselli Onorin idi.

Anjelik, sabaha karşı ilk horoz öttüğü vakit, ancak uykuya dalabildi.

Yine de kendisini mağlûp olmuş saymıyordu. Baş rahibi, tekrar görmek istedi.

— Yüreğimdeki bu nefret olmasaydı, ben şimdi ne olurdum? diye sordu ona. Beni ayakta tutan bu nefrettir. Onun verdiği kuvvete dayanmasaydım, ümitsizlikten ölürdüm, kendimi öldürürdüm, aklımı oynatırdım. Yaşamaya ve aklımı başımda tutmaya muvaffak oluyorsam, bunun sebebi, beni büyüsü ve nüfuzu altına almış olan bu nefrettir. Bana inanınız...

— Size hiç şüphesiz inanıyorum. Hepimizin hayatında, kendi gücümüzden daha büyük bir kuvvetin desteği ile yaşadığımız devirler, gelip geçmiştir. İnsan ruhu âciz ve zayıftır. Saadet içinde iken kendi kendine yeter, ama yeis ve hüzüne düştüğü zaman ya Allah'a, ya da Şeytan'a yöneliriz.

— O halde, son bir melce olarak sığındığım hissi küçümsemiyorsunuz?

— Ben, Lusifer'in kuvvetini ve ruhî kudretini hiç bir zaman küçümsemeyeceğim. O'nu çok iyi tanırım.

— Ah, yine hayalci ve eksik konuşmaya başladınız. Bu dünya yüzünde olup bitenlerden haberiniz yok sizin.

Rahibin önünde bir aşağı, bir yukarı gezinmeye başladı. Omuzlarından aşağıya bir altın çağlayan gibi inen saçları, kıvılcım, kıvılcım yanan zümrüt gözleri, mağrur çenesi ile muhteşem bir mahlûktu... Bakışlarında yanıp sönen pırıltı iç âlemindeki mücadeleyi aksettiriyordu.

Bir heykel kadar hareketsiz ve hissiz oturan rahip, dudaklarında müstehzî bir tebessümle, onun hareketlerini takip etmekteydi.

— Şeytanın büyüsüne kapılmanızı nafile yere müdafa etmeğe çalışıyorsunuz, dedi yavaşça; daha az tecrübeli bir göz bu sıkıntınızı birkaç damla mukaddes su ile gidermeye kalkışırdı.

Anjelik öfkeyle haykırdı:

— Oh, beni çıldırtacaksınız. Sıkıntım, kendimi temize çıkarmak için sarfettiğim gayretten ileri geliyor. Halkın nefretini celbetmeme ve sizin beni suçlandırmanıza sebep olan, fakat beni müstebit'e karşı silâhlanmaya zorlayan bu mesele'nin, İsa'nın adalet isteyen ruhu sayesinde değil de, Şeytanın eliyle vuku bulduğunu nasıl ispat edebilirsiniz?

Genç kadının meydan okurcasına öne sürdüğü münakaşa konusu üzerinde biran derin, derin düşündü baş rahip.

— Siz, pek kolay yenilecek bir hasım değilsiniz, dedi nihayet, öyleyse konuşunuz, maksadınızı izah ediniz.

Bu kadar uzun bir müddet sustuktan sonra konuşmak pek acı geliyordu. Kelimeler dudaklarına hücum ediyorlardı âdeta. Tâ kalbinden kopup kopup geliyordu kelimeler. Cümleleri tam değildi... Kırık dökük ama serapa heyecan ve samimiyet dolu sözlerdi bunlar. Kral odun yığınlar, Colin Paturel, Mösyö de Bretöy, Paris'li dilenciler, kıtır kıtır kesilen minicik, altın bukleli oğlan, Protestan'lar, rüşvet ve ahlâksızlık...

Oradan oraya, perişan ve âvare dolaşmasının sebebini anlıyor muydu şimdi baş rahip efendi?... Yoo. Yapabildiği yegâne şey, heykel gibi oturup vaaz etmekten ibaretti.

Anjelik, arasıra hırslandıkça yüzüne düsen saçlarını başının zarif bir hareketiyle geriye atıyordu. Konuşurken, hiç durmaksızın bir aşağı, bir yukarı dolaşıyor, bazen iki elini rahibin oturduğu taht'ın kol konacak yerlerine koyuyor, adamın yüzüne eğiliyordu.

— Benim emrimle dökülen kanların günahını bana yüklemek istiyorsunuz. Ama, bu kanlar aslında Allah'ın adına dökülmüştür.

Rahip Con, genç kadının hiddet ve feveranını taşlaşmış bir çehreyle dinliyordu. Gözlerindeki alev birden kaybolmuş, bakışları, içine nüfuz edilmez bir ifade almıştı.

Anjelik heyecanla devam etti:

— Evet, ne düşündüğünüzü biliyor. Mızraklara geçirilen Protestan çocukların kanları zaten taaffün etmiştir, oysa

Kral Hazretlerinin hayvanî arzuları MUKADDESTİR... Halk, çektiği azaba müstahaktır. Ne yapalım, Dünyaya fakir ve biçare gelmemek için önceden tedbirlerini alsalardı. Bize ne, yani? Kudretli ve kuvvetlilere itaat etmeli, zayıf ve âcizleri ayaklar altında ezmeli... Kanun bunu emrediyor.

Genç kadın konuşmaktan yorgun düşmüş, alnında ter damlacıkları belirmişti. Bütün gücünü kaybetmişcesine bitkin hissediyordu kendisini.

Rahip, günün son duasını ifa etmek zamanının geldiğini söyleyerek ayağa kalktı. Anjelik ellerini geniş yenleri içinde, uzun, ince bir mum gibi uzaklaşan adamın arkasından baktı... Söylediklerinden hiçbir şey anlamadığı muhakkaktı. Vekar ve sükûnetle örülmüş bir koza'nın içinde yaşıyordu bu adam.

Her şeye rağmen Anjelik, o gece daha rahat uyudu. Uyandığı zaman, omuzlarından bir yük kalkmış gibi hafif hissediyordu kendisini.

Biraz sonra baş rahibin onu çağırdığını haber verdiler. «Bu umulmadık dâvetin sebebi ne ola ki?» diye düşündü genç kadın, «beni bir temiz azarlayacak mı yoksa ruhuma sükûnet verecek bir vaaz mı çekecek?»...

Fakat onunla karşılıklı, kılıçları çekip, meydana atılmak fırsatını bulduğu için Anjelik memnundu.

Başı önünde, Rahibin yanına girdiği zaman, adamın bir kahkaha koyverdiğini duyunca hayretle gözlerini kaldırıp baktı:

— Ateş etmeğe hazırlanır gibi bir haliniz var, Madam? Ben o kadar korkunç bir düşman mıyım ki, Puatu âsi'si bütün silâhlarını benim üzerime çeviriyor?

Anjelik canı sıkılmış gibi:

— Bana bu isimle hitap etmeyiniz artık, dedi.

— Puatu âsi'si ünvanından gurur duyduğunuzu sanıyordum.

— Ben hiçbir şeyden pişmanlık duymam. Yaptığım işlerden bundan sonra da aslâ pişmanlık duyacak değilim.

— Fakat kendi kendinizi korkutuyorsunuz.

— Hislerimi tahlil edemiyorum muhterem peder.

— Olabilir, ama ben sizin içinizdeki perişanlığı, hele başınızın etrafındaki karanlık hâleyi görebiliyorum.

— Ruhumu mu? diye sordu Anjelik; İslâm din adamları da ruh'dan bahsederler, benim ruhum o kadar karanlık mı muhterem Peder?

— Kendi kendinize bakmaktan bile ürküntü duyuyorsunuz. Orada ne göreceğinizi tahmin ederek bu kadar korkuyorsunuz.

Genç kadın hayretle baktı rahibe... Cıva gibi parlayan gözleri tâ ruhuna kadar işliyordu... Anjelik gözlerini bu gözlerden ayıramadı bir türlü...

— Ruhunuzu kurtarınız, diye ısrar etti rahip, yoksa tekrar yaşamaya muvaffak olamazsınız...

— Tekrar yaşamaya mı? Yaşamak mı dediniz? Ne diye yaşayayım? İstemiyorum artık yaşamayı...

Bu sözleri acınacak bir feryatla söylemişti genç kadın. Boğulur gibi iki eli gırtlağında idi.

— Hayatla ne gibi alış-verişim olacağını sanıyorsunuz? Hayattan iğreniyorum, onu başımdan def etmeğe çalışıyorum. Hayat elimden herşeyimi aldı... Beni, böyle bir kadın haline soktu... Evet... çok haklısınız, ondan korkuyorum...

İskemlenin üstüne yığıldı, kaldı.

— Beni hiç bir zaman anlayamayacaksınız... Ölümü büyük bir sevinçle karşılayacağım ben...

— Tamamiyle manâsız bir söz... Sizin ölüme karşı iştihanız olamaz...

— Ah, var, var, hem de nasıl, bir bilseniz... Bir bilseniz...

— Bu yorgunluğunuzun bir tezahürü... Ölüme karşı iştahlı olanlar ölümü gerçekten isteyenler, hayatlarını, kısa ve-

ya uzun, muvaffakiyete eriştirmiş, arzu ettikleri tecrübeleri geçirmiş olanlardır. İhtiyar Simeon'un şarkısı şöyle der «Ey Ulu Tanrım kulunun bu dünyayı sükûnetle terketmesine müsaade buyur... zira, bu gözlerim seni mağfiret ve gufranına şahit oldu.» Fakat, bir mahlûk ki, böyle bir tatmin hissine erişememiştir, bir mahlûk ki, gayesinden uzaklarda, âvâre dolaşmıştır, hayatta başarısızlıktan başka şey görmemiştir, o, ölümü isteyemez. Unutmak, uyumak, hiç bir şey düşünmemek... evet. Hayattan bıkmak ölümü istemek değildir. Ölümü... Varlığımızla beraber, Tanrı'nın bize bahşettiği bu hazineyi, bu tariflere sığmayan vaadi...

Anjelik, Rahip Ledigüye'nin gençlik taşan, pırıl, pırıl çehresini hatırladı. «Ey ölüm, çabuk gel» demişti o...

Bir çok defalar cellâdın eline teslim edilmiş olan Colin Paturel'i düşündü... Mulay İsmail'in zalim bakışları altında, kendisinin direğe bağlandığı ânı hatırladı... O anda, ne rahat, ne kolay ölebilirdi... Muhteşem, sonsuz ufuklara doğru kayar gibi yükseldiğini hissetmişti o an... Ama, şimdi... hayır... hayır...

Ani bir korkuyla:

— Haklısınız, dedi, ölmek gelmez elimden şimdi... Hayatım berbat bir hercümerçten ibaret kalırdı o zaman...

Rahip güldü:

— Bakın, hayat fışkıran bu hamle hoşuma giti. Evet, Madam, siz yaşamalısınız. Başarısızlığın en derin kuyusuna düşmüşken ölmek ne gülünç olur...

Anjelik hâlâ direniyordu. Gözlerini kaldırıp rahibe bakmaya korkuyor, onun keskin bakışları ile karşılaşmaktan çekiniyordu.

Nihayet dayanamadı:

— Şikârını gözleyen bir hayvan gibi bakıyorsunuz bana, dedi...

— Ruhunuzun kurtulduğunu yeniden yaşamağa başladığınızı görmek istiyorum...

Anjelik, tahammülünü tüketmişcesine hırsla bağırdı:

— Nereden kurtulacak ruhum?

— Kendinizle ve hayatla iyi geçinmekten sizi men eden, yüreğinizin derinlerine gömülmüş o şey'den...

— Aslâ affedemem...

— Benim, sizden istediğim af değil ki...

Anjelik, nefsiyle mücadele ediyordu. Rahip, genç kadının sür'atle inip kalkan göğsünü, güzel çehresindeki can çekişmeyi andıran ifadeyi gördükçe kalbinin sızladığını hissediyordu.

— Dinleyiniz beni Rahip Con, dinleyiniz beni... Siz hiç Asker bayırı denen bir yer duydunuz mu?

— Rahip başını salladı.

— Oradaki katliamı ben emretmiştim.

— Biliyorum.

— Hepsi bu kadar değil. Bana Montadur'un kesik başını getirdiler. Onu görünce... Müthiş, tarifsiz bir zevk duydum... Ellerimi kanla yıkıyormuşum gibi geldi...

Rahip gözlerini yumdu.

Anjelik, bir fısıltı halinde devam etti:

— O geceden sonra kendimden korkmaya başladım. Ve, ruhumu, kalbimin içini görmemek için gözlerini kapadım...

— Cehennem kuyularına doğru sürüklenmişsiniz... O hayalin gözlerinizin önünden tamamen silinmesini ister misiniz?

— Bütün kalbimle...

Genç kadın, gözlerinde bir ümit pırıltısı ile baktı:

— Çocukluğunuzdaki imânı tamamen mi kaybettiniz de bundan şüphe ediyorsunuz?

— Allah her şeyi biliyor. Size itiraf etsem de, etmesem de ne çıkar?

— Allah her şeyi bilir, ama, itiraf ve tövbe etmedikçe günahlarınızı affetmez. İnsan ruhu ancak böyle hürriyetine kavuşur.

Rahip genç kadını yenmişti...

Tanrı'nın huzurunda günahlarını itiraf etti, rahibin okuduğu duaları tekrarladı, günahlarını affetmesi için Allah'a niyaz etti :

Bu merasim sona erdikten sonra, genç kadın, kendisini nekahat devresine girmiş bir hasta gibi hissetmişti. Ellerine bakarak :

— Ellerime bulaşan kanlar da silinecek mi? diye sordu.

— Bu, maziye dönmek veya hareketlerinizin neticelerinden kaçmak demek değildir. Siz, şimdi, hayata yeniden dönüyorsunuz. Yıllardan beri yüreğinizde nefretten başka bir his beslemediniz. Bundan sonra, kalbinizde sevgiden başka his barınmayacak. Bu, hayata dönüşünüzün mükâfatı olacak...

Anjelik'in dudakları dalgın bir tebessümle aralandı :

— Bu siyaset benim karakterime hiç uymuyor... Benim kavgam henüz sona ermedi...

— Ben iç âleminizden bahsediyorum.

Genç kadın, karmakarışık olan hisleriyle alay eder gibiydi ...Mağrur bir edayla saçlarını geriye attı...

— Bir kafanın kesilmesi hususunda ne çok lâf ettik. Halbuki, Mulay İsmail, günde iki üç kurban verirdi. Görüyorsunuz ya insan seyahat ettikçe, neyin iyi, neyin kötü olduğunu kestiremez oluyor...

Rahip, bu söze pek güldü. Kahkahası, karlar üzerine düşen güneş huzmeleri kadar berrak ve sıcaktı. Yüzü o sert, karanlık ifadeden sıyrılmış, âdeta gençleşmişti...

Dini hüviyetine büründüğü zaman, taştan oyulmuş kadar sert ve soğuk bir kalıba giriyor, bütün varlığı buz kesiliyordu.. Bu sertlik ve soğukluğu kimsenin yumuşatıp, ısıtamayacağı sanılırdı. Fakat, konuştuğu zaman, çehresinin hatlarında zengin bir his âleminin izleri yavaş yavaş canlanıyor, şekilleniyordu... O taş, yüzü, neşe, öfke, keder ve sıcak bir samimiyetle âdeta yaşamaya başlıyordu.

Anjelik'in baş rahip hakkında ilk intibaı öylesine kötü

olmuştu ki onun iç âlemine nüfuz edip, sıcak şahsiyetinde bir teselli kaynağı bulmak elinden gelmemişti.

Genç kadının Mulay İsmail hakkındaki sözüne, Rahip şu cevabı verdi:

— Kötülük, ruh sağlığınızı zedeler, iyilik ise, adalet hislerinizi tatmin eder...

— Bana güveniniz, var demek?

Rahip uzun, uzun baktı, genç kadının yüzüne.

— Evet zira sizinki âlelâde bir keder değil, siz, bilinmeyen bir yolda, ruhunuzu kurtarmaya çalışacaksınız...

Genç kadınla baş rahip arasında tatlı bir sohbet başladı. İhtiyar adam, Anjelik'e İslâmiyet hakkında bir çok sorular sordu. Onun İslâm akideleri ve adaletine dair anlattığı enteresan şeyleri alâka ile dinledi ...Genç kadın İslâmiyete karşı duyduğu derin hayranlığı bu Hıristiyan din adamından saklamaya lüzum hissetmemişti... Uzun, uzun başından geçenleri hikâye etti.

O günden sonra, Rahip Con ile, Anjelik sık sık bir araya gelip sohbet etmeyi âdet edindiler... Beraberce, Arapçadan tercüme edilen Kur'anı okuyorlar, Muhammed'in kurduğu büyük dine ikisi de hayran kalıyorlardı...

Bir gün, öğleden sonra, Anjelik, Rahibi beklerken karıştırdığı kitaplar arasında bir melek tasviri gördü. İri, yeşil gözleri vardı meleğin... Anjelik, bu simayı bir yerden çıkaracak gibi oluyordu.

Aynı melek, sayfalar arasında, müteaddit yerlerde göze çarpıyordu.

Meleğin, çehresi, kâh mahzun ve kederli, kâh ışıl ışıl mütebessim, kâh gözler önünde mahçup pozlarda resmedilmişti...

Rahip geldiği zaman, Anjelik gülerek sordu:

— Bu resimleri, Niöl manastırında hizmet görmüş olan Rahip Con adında bir zat mı yaptı

Yaşlı adam resimlere bir göz atıp, gülümsedi:

— Gece yarısı benim hücreme sığınan o güzel çocuğu,

bütün varlığından esrarlı bir şiiriyet taşan o mâsum yavrucağı nasıl unutabilirdim, dedi. Tazelik, güzellik, canlılık... Bütün bu hazineler onun gözlerinde parlıyordu. Allah, bana yaratma kudretini hatırlatmak üzere yollamıştı o çocuğu manastıra...

— Ne yazık... artık ihtiyar ve sönük bir kadınım...

Rahip Con güldü:

— Bu münasebetsiz fikre nereden saplandınız? Bu kadar güzel bir ağız, böyle acı sözleri nasıl söyler?. Gençsiniz, yavrum... Ah, hem de ne kadar gençsiniz...

Gözleri ışıldayarak ilâve etti:

— Gençliğinizi, onaltıncı yaşınızın tazeliğini bir mucize olarak muharaza etmişsiniz. Başınızdan geçmedik macera kalmadı ama, henüz yaşayacak bir hayat var önünüzde...

— Saçlarım beyazlanmaya başladı...

— Sizi daha da güzelleştirecek beyaz saçlar... diye güldü rahip.

Anjelik, aylardan beri ilk defa olarak, yaşlı rahibin bakışları altında kadınlığının farkına varıyordu. Aylardan beri ilk defa kendisini canlı ve zinde buluyordu.

Vücudu toplanmış, hatları eski yuvarlaklığını kazanmış Puatu havasiyle temas eden cildi pembeleşmişti. Ağlayarak geçirdiği uzun gecelerin izini hâlâ taşıyan güzel gözleri şimdi daha parlaktı. Gözlerinin altındaki hafif mor halkalar, yüzüne derin bir güzellik, mânâlı bir melâl katıyordu.

Kendisini öylesine bırakmış, o kadar ihmal etmişti ki, birdenbire, dişiliğinin farkına varmak, genç kadını âdeta utandırdı... Mahçup bir hareketle pelerinini göğsüne doğru çekti:

Hafifçe başını sallayarak:

— Boş yere bana cesaret vermeğe çalışmayın, dedi, anlayamazsınız siz... Dıştan canlı ve sıhhatli görünüyorsam da, içim kupkuru, kapkaranlık.

— Ağır bir hastalık, öyle bikaç günde iyileşmez...

Rahip Con, tahtına doğru yürüdü... oturdu ve gözlerini, genç kadına dikti.

— Ama, salâha doğru gidiyorsunuz... Çocuğunuzla sığındığınız o korkunç geceden bu yana, ne kadar değiştiniz, bilseniz... Sabırlı olunuz! Yüzünüzü karanlığa değil, aydınlığa çeviriniz ki, ruhunuzla beraber vücudunuz da sıhhate kavuşsun.

Anjelik, hayret etti:

— Vücudum da mı? Ama, hasta filân değilim ki...

— Erkeklerden nefret etmeniz, onlardan korkamanız bir hastalık, daha doğrusu bir anormalliktir... İşte, asıl bu hastalığı, bu gayri tabiîliği yenmeniz lâzım, bu hastalık ruhunuzu boğabilir... zira siz aşk için yaratılmışsınız...

Anjelik bir an dili tutulmuş gibi, bön bön rahibin yüzüne baktı. Sonra, müthiş bir öfkeyle parladı:

— Neler söylüyorsunuz siz? Ne demek istiyorsunuz? Erkeklerin hayvanî arzuları yüzünden korkunç bir işkence çekmeğe mahkûm olmuş bir kadının ıstırabını siz ne anlarsınız? İğrenç ve hayvani arzulara gem vurmak için, gayret edecek olanlar, siz din adamları değil misiniz?

Rahip Con, genç kadının feverânı karşısında hiç istifini bozmadı. Sadece gülümsedi:

— Neden gülüyorsunuz?

— Çünkü, size baktıkça bir erkeğin kollarında uyumak için yaratıldığını daha iyi anlıyorum...

Rahibin kelimelerle çizdiği bu resim, Anjelik'in hem sinirine dokunmuş, hem de sükûnet bulmasını sağlamıştı.

Yaşlı adam, devam etti:

— Dikkat edin, çoğul edatı kullanmadım, «BİR» erkekle dedim... Siz, aşksız yaşayamayacak kadar hassas ve şehvetlisiniz. Erkeğinizin hatırı için, kendinizi bu hastalıktan kurtarmaya bakın...

— Evet, kocası mâsum bâkireyi, elinde lâmba bekliyordu.. Tıpkı benim gibi.

Anjelik, acı acı düşündü, «Kocam... Benim de vardı kocam... Bana ihtiyacım olan herşeyi veriyordu, ama onu kollarımın arasından koparıp aldılar...»

— Gözlerinizi istikbale çevirmeniz lâzım... Hayatınıza muhakkak bir erkek karışacaktır... Onu, diğerleri arasından tefrik etmeniz, onu karşılamanız için hazır olmalısınız... Günahlarınızın utancını ruhunuzda ebediyen taşımak niyetinde misiniz yoksa? Kış mevsiminden sonra, İlkbahar, gelir, yavrum... Gururunuza sürülen bu utancı besleyip, büyütmeyiniz.. Bırakınız, unutunuz gururunuzu biraz, zaten o kadar önemli değildir. İlkbaharda et ve kan yenilenir. Sıhhatiniz yerinde kanınız damarlarınızda hararetle deveran ediyor...

Genç kadın, uzun bir müddetten beri kendisine işkence kaynağı olan bu konu üzerinde rahibin açık açık konulmak cüretini göstermiş olmasına sevinmişti:

— Pek kolay olmayacak bu iş... dedi.

— Ah, akılsız mahlûk... Size bir işkence olan bu derde sırtınızı dönmesini öğreniniz artık. Bakın, kaç günden beri ilk defa olarak güneş çıktı. Çocuğunuzu elinden tutup, bahçede biraz dolaşınız... Hastalıktan kurtulma ümitleri üzerinde kendi kendinize düşününüz biraz...

Anjelik, rahibin kendisi için hazırlamak istediği neviden bir istikbal arzuladığından da pek emin değildi. Onu yola getirecek, ehlileştirecek bir erkek mevcut muydu şu yer yüzünde? Yarası çok derinlere nüfuz etmişti. Buna rağmen, onu dayanak ve teselli aramak üzere, Niöl Rahibine sürükleyen içgüdüyü düşündükçe, benliğinin büyük bir kısmının teslime hazır olduğunu hissediyordu...

Rahip Con, genç kadını, hazırladığı ökselere küçük kuşları düşüren bir avcı maharetiyle, kendisine çekmişti. Fakat, bu cazibede, yaşlı adamın, din uğruna heba olup gitmiş erkek şahsiyetinin de rolü vardı. Evet... Haklıydı Rahip Con... Anjelik dişiliğini kaybetmemişti...

— Burada, manastırda bana birşeyler oldu, dedi, genç ka-

dın, kendimi bazen kaybolmuş havada asılıp kalmış gibi hissediyorum...

— Matematikçilerin, «sonsuzluk geçidi» dedikleri yere düşmüş olacaksınız...

— Ne demek istiyorsunuz, kuzum?

— Matematik çalışan bir kimseler, bir meselenin bütün hâl şekillerinin rakamlara dökülmesi icabettiğini öğrenirler. Bir kaç basit misâl alalım ele... Bir denklemin sonucunu pozatif mi, yoksa negatif mi ifade edeceğimizi bilemeyiz. Daha doğrusu, kazandığımızı veya kaybettiğimizi kestiremeyiz. En basit şekliyle bir kere kök almış bile hesabı kitaba gelmez bir takım yönleri olan, felsefî bir mesele yaratabilir. Meselâ, negatif bir sayının kök'ünün bünyesi ne olabilir? İşten kendimizi anlamı imkânsız bir noktada bulunca, işin içinden «bu hayali bir sayıdır» deyip çıkarız. Trigonometri çizgisi üzerinde bir mevhum sayı... Fakat bu, aslında, o noktadan sonra olup bitenleri bilemediğimizi itiraf etmekten baska şey değildir. Kendi kendimizi tatmin etmek, vaziyeti kurtarmak için bu durum karşısında «sonsuzlukta bir noktadan geçtik» demekten başka çaremiz kalmaz. Anlayabiliyor musunuz ne demek istediğimi?

— Evet, anlıyorum galiba... Ayni durum benim başımdan geçti ...İnsan bazen düşündüğü meselenin kayboluverdiğini hissediyor...

— Matematik ilminde bile, bu uçurum ne derin, ne sonsuzdur, Tanrım!... Fakat o dipsiz, o sonsuz umman, her günkü hayatımızda karşımıza çıkar. Ne yazık ki, zihinlerimiz, bu tabiat üstü durumu kavramaktan âcizdir. Zaman, zaman hepimiz «sonsuzlukta bir noktadan geçmişizdir. İşte, oradan geçip, günlük hayatımıza döndüğümüz an, kafamızı meşgul eden meselenin hal şeklini bulmuşuz demektir.

— Benim tekrar hayatın akışına kendimi bırakacağımdan emin misiniz? Binbir tezat içinde oradan oraya sürüklenip duruyorum...

— Siz kendini bulmak, genç ve güzel kalmanın sırrına ermek için mücadele etmeğe muhtaç, nâdir kadınlardan birisiniz. Evet, evet, inanınız bana, böyleleri mevcuttur. El işi işleyerek hattâ zevk ve eğlence hayatına dalarak geçecek bir ömrün sizi tatmin edeceğini sanıyor musunuz?.

— Hiç bir şey tahmin edemiyorum artık. Bir vakitler, köylü kadınlarınkini andıran rahat, sâkin bir hayat geçirmenin mizacıma uygun olduğunu sanırdım. Sevgili bir koca, masanın etrafında cıvıl, cıvıl çocuklar, fırında kendi ellerimle pişirdiğim pastalar, çörekler... Her kadının kalbinin bir köşesinde bu hayal mevcuttur... hattâ, namus ve iffet yollarından sapmış olanları, sırf aşk için yaradılmış bulunanların bile... Bir zamanlar ben de bütün kadınlar gibi servet peşinde koştum... Sırf servetin getireceği ihtişam için... Mücevherler, güzel esvaplar, erkeklerin hayranlığı... Fakat böyle zengin, muhteşem bir atmosfer içinde kendimi pek rahat hissetmeme rağmen, mesut olmadığımı, çok geçmeden anladım. Bu hayat benim için değildi. Öte yanda, askerî bir lider olmak çok hoşuma gitmişti. Şimdi siz, kadınların kan dökmek için yaratılmadıklarını, bunun yaradılışlarına aykırı olduğunu iddia edeceksiniz, ama, ben harp etmeğe bayılıyordum. Aksini iddia edersem yalan söylemiş olurum. Macera, çarpışmak, zafer ümitleri, dağılan kuvvetleri yeniden bir araya toplamak, onlara bir istikamet ve gaye göstermek... hattâ korku ve endişe, ümitsiz bir durumdan sıyrılmak için sarfedilen insan üstü gayretler. Bayılıyordum bunlara. Şu son iki yıldır, çok ıstırap çektim ama, hiç bir gün de Versay'daki gibi can sıkıntısından patlayacak raddeye gelmedim...

— Can sıkıntısından kurtulmak, erkeklerin ve bilhassa kadınların mesut olmaları için lüzumlu bir esastır derler.

— Anlattıklarım sizi hayrete düşürmedi mi? Bu tezatları nasıl izah edersiniz?

— İnsan oğlu, bir çok değişik şeyleri yapmaya kaadirdir.. Hayat, biribirine hiç benzemeyen ipliklerden örülmüş bir ağ-

dır... İyilik ve kötülük, isyan ve teslimiyet, şiddet ve yumuşaklık...

Rahip Con, usul usul devam etti:

— Her şeyin bir zamanı vardır... Gökyüzünün altında, her maksat bir zamana yönelmiştir. Doğum günü, ölüm günü, öldürmek günü, yaraları sarmak zamanı... Gülmek vakti, ağlamak vakti, matem tutmak zamanı, dansetmek günü, kucaklamak zamanı, kucaklaşmakdan kaçmak sırası, susmak vakti, konuşmak sırası, sevmek zamanı, nefret etmek devresi...

— Kim söylemiş bunları?

— İncil'in büyük hikmetlerinden biri...

— Benim isyanımda da nefret ve dehşet dolu şeylerin yanı sıra iyiliklerin bulunduğu manâsına mı gelir bu?

— Hiç şüphesiz.

Anjelik'in yüzü aydınlandı:

— O vakur, ciddî ve korkunç halinizden çok, gösterdiğiniz şefkat, teselli etti beni. İlk günlerde bana karşı o kadar sert davranıyordunuz ki...

— Sizi korkutmak, düştüğünüz o derin elemden çekip çıkarmak istiyordum. Bundan muvaffak olduğumu düşünmek beni mesut ediyor. Çürümeğe mahkûm olan kalb, kapılarını, dış dünyaya kapatan kalbtir...

Rahip Con, bir müddet sanki pek güç meseleyi çözmeğe uğraşır gibi, eli çenesinde, uzun, uzun düşündü.

— Siz başka bir âleme gitmelisiniz, dedi nihayet.

Anjelik, büyük bir korku ve dehşet içinde, acı bir feryat kopardı:

— Öleceğimi mi söylemek istiyorsunuz?

— Hayır, hayır yavrucuğum... Siz hayatın ta kendisisiniz. Memleketin bu kısmından, doğup büyüdüğünüz bu yerlerden başka bir yere gitmelisiniz demek istedim... Daha açıkçası, başınızı getirene mükâfat vaadedilen bu memleketi terk etmeniz icabediyor. Hıristiyan kültürünün yeni yeni yerleşmeye başladığı, henüz, «Allah'ın karşısında şeytan vardır» diyen

âkidenin ortaya çıkardığı anlaşmazlığı gidermeye muvaffak olamamış bulunan, bu azap dolu memleketi terkediniz. Böylesine mistik çekişmeler size göre değildir. Siz tabiatın içinde, tâ kalbinde yaşamalısınız... Açık yürekliliğiniz, muvazeneli karakteriniz, işi ifrata ve suniliğe vardıran bu münazaadan hiç bir tatmin hissi elde edemez. Sizin temel kıymetleriniz bambaşka bir açıda bulunuyor. Burada kaldığınız müddetçe, etrafınızdakilerle daima ihtilâf halinde yaşamaya mecbur olacaksınız. Siz, bana öyle geliyor ki, cennet bahçelerinin meyvalarından öylesine zevk duymuş olan Havva'ya, Allah'ın özene bezene yarattığı o ilk kadına benziyorsunuz. Buralardan gitmelisiniz siz...

— Peki, ama nereye?

— Bilmiyorum kendinize yepyeni bir dünya yaratabileceğiniz, daha müsamahakâr, daha dünyevî bir yere gidiniz...

Gözlerini kaldırıp, pencereden dışarıya baktı:

— Karlar eridi, güneş pırıl pırıl, İlkbahar geldi. Dikkat ettiniz mi?

Masmavi gökyüzü, Romanesk kemerin içinden, bir kavis şeklinde görünüyordu. Pencerenin pervazında iki kumru hu çekiyorlardı.

— Ben tahkikat yaptırdım. Askerler Puatu bölgesinden çıkıp gitmişler. Henüz esaslı bir âsâyiş yoksa da, etraf bir hayli sükûnet bulmuş. Mayyazes'e kadar, bataklık yolu ile hiç bir güçlük çekmeden varabilir, oradan deniz kıyısına inebilirsiniz. Size yardım edecek taraftarlarınız var mı?

Anjelik, soluk soluğa sordu:

— Demek, mutlaka gitmem lâzım, öyle mi?

— Evet, gitmek zamanı geldi.

Genç kadın, bir an, manastır kapısından dışarıda kendisini bekleyen düşman dünyayı tahayyül etti. Kendisini gözetleyen binlerce düşman gözün bakışları altında, kucağında piç yavrusu ile, yapayalnız ve çaresiz, yeniden yollara düşütüğünü görür gibi oldu.

Rahibin yanına diz çöktü.

— Beni buradan çıkarmayınız... Burada kendimi evimde gibi hissediyorum. Burası Tanrının barınağıdır.

— Tanrının merhametine sığınanlar için, bütün dünya Tanrının barınağıdır.

Genç kadın, gözlerini yumdu... Uzun kirpiklerinden yanaklarına doğru berrak, pırıl pırıl yaşlar yuvarlandı...

Rahip Con, Anjelik'in başı etrafından simsiyah bir hâle görüyordu. Talihsizlik ve felâket hâlesiydi bu... Tehlikeler, henüz sona ermemişti. Buna rağmen, yaşlı adam, onun yüreğinde gelişen emniyet hissinin onu zafere ulaştıracağından emindi. Onu, dış dünyanın fırtınaları içine fırlatıp atmayı, Rahip Con, kendisine bir vazife addediyordu...

Elini genç kadının başına doğru uzattı... Anjelik, şefkat dolu, yumuşak teması, yüreği minnetle dolarak hissetti...

— Cesaret sevgili ruh, Tanrı seni korusun...

Ertesi gün kapıcı genç kadını almaya geldi. Anjelik'in arzusu üzerine bir katır hazırlanmıştı. Genç kadın hayvanı, Mayyazes Rahiplerinin yanında bırakacaktı...

Adam, iki sepet yiyecek içecek doldurmuş, bir de battaniye koymuştu. Anjelik, bir eşarpla kızının başını sardı. Kendi gözlerinin rengini saklayamazdı ama, hiç olmazsa, çocuğunun saçlarının rengini örtebilirdi. Eşkalinin bütün köylere bildirildiğinden, mükâfatı almak hevesinde olanların, kucağında kızıl saçlı bir kız çocuğu taşıyan yeşil gözlü kadını, aradıklarından emindi. Kendisinin de, çocuğun da bâriz vasıfları bulunması büyük bir şanssızlık eseriydi...

Anjelik, eli katırın yularında, bir an tereddüt etti. Acaba, Rahip Con ile ağabeyisine bir Allahaısmarladık dese miydi?

Kapıcı başını salladı. Mukaddes hafta başlamak üzere, idi. Bütün Manastır sakinleri ibâdete çekilmişlerdi...

Evet... Manastırın üstüne her zamankinden daha ağır

bir sessizlik çökmüştü. Böyle bir günde rahipler kadınlarla konuşmazlardı.

Anjelik'in kalbinde bir kere daha birşeyler koptu... Parçalanan kalbinin kan içinde kaldığını hissetti. Fakat, bu acıya tahammül edebilmişti... O halde, hayata yeniden gelişine bir nişâne idi bu...

Katıra yanlamasına bindi, Onorin'i kucağına aldı... Manastırın kapısından çıktı...

Ormana giden bayırdaki patikayı tırmanırken, arkasından gıcırdayarak kapan Manastır kapısının sesi hâlâ kulaklarındaydı. Bir kaç adım sonra, peşinden onu uğurlarcasına üç, ağır çan sesi duydu...

Bundan önce de arkasından bir çok kapılar kapanmıştı. Avlanmış bir hayvan gibi, bütün kaçış yollarını kapayan kapılar... Her seferinde, kaderinden kaçmak fırsatları daralmış, daralmış, nihayet önünde bir tek yol kalmıştı... Kader yolu... Nereye gidiyordu bu yol? Genç kadının buna dair hiç bir bildiği yoktu. Sadece hisleri ile buluyordu yolunu... Yalnız, her seferinde önüne çıkan aşılmaz mânialar, dayanılmaz felâketler, onun kendi arzularını takip etmekten alıkoymuş, bir Sonbahar yapracığı gibi, kaderinin yoluna fırlatıvermişti...

Şimdi, bir kere daha ve son defa olarak ormandan geçiyordu. Güpegündüz, ana yoldan geçmeye cesaret edememişti.. Ormanı geçip, bataklığı aşarak, kimseye görünmeden Mayyazes Manastırına varabilirdi...

Kurt Deresine yaklaştığı zaman, güneş bir hayli yükselmişti... Anjelik, bir mucize karşısında olduğunu hissederek, durdu. Henüz iki hafta evvel, burada, soğuktan nefes almakta bile güçlük çekerek yarı donmuş bir halde, karların içinde yuvarlanarak yol bulmaya çalışmıştı...

Bugün, vâdi, yemyeşil, bir halı ile örtülmüş o sırada buz

tabakasının altında uyuyan dere, çağıldayarak akmaya başlamıştı...

Yemyeşil otların arasından, taze, mahçup mor menekşeler başlarını çıkarmışlardı. Kuşların tatlı cıvıltısı, ılık günleri, rengârenk çiçekleri müjdeliyordu...

Anjelik'in gözleri sulandı... Bu mucize karşısında çocuk gibi ağlamamak için kendisini zor tuttu. Tabiatın da böyle hoş sürprizleri vardı. Uzun ve ağır bir kıştan sonra, otlar, çiçekler, mutâdın mevkinde bir hayatiyet ve kuvvetle fışkırıyorlardı, topraktan. İşte, o korkunç, o iğrenç günahtan, o isimsiz dehşetten de, şu tombul, sevimli beyaz tenli; alev saçlı; kollarının arasında, mışıl mışıl uyuyan, Onorin fışkırmıştı...

Rahip Ledigüye ve Niöl, baş papazı... Onu düştüğü dipsiz uçurumdan bu iki adamı çekip çıkarmışlardı. Daha doğrusu, bu iki melek... Hâfızasına hâkkedilmiş bütün kirli hayalleri bu iki melek silmeğe muvaffak olmuşlardı.

Genç kadın bugünü görecek kadar yaşamanın âdil ve lüzumlu olduğunu düşünüyordu.

Anjelik'i Beklerken

Uzun bir müddetten beri, büyük bir zevk ve heyecanla okuduğunuz, adeta tiryakisi olduğunuz Anjelik romanı burada sona ermiyor. Bütün okuyucularını eşsiz güzelliği, tükenmek nedir bilmeyen enerjisi, tarifsiz cesareti ve zekâsı ile büyüleyen Melekler Markiz'i güzel Anjelik'in macerası henüz sona ermedi. Fransa'da filime alınması için hummalı bir hazırlığa girişilen, ve Anjelik rolü için ünlü yıldızlar arasında bir tercih yapılması günün konusu olan bu şaheser serinin beşinci cildini de pek yakında yine **HALK KİTABEVİ** şaheserlerinden okumaya başlayacaksınız.

«Anjelik ve Aşkı» adını taşıyacak olan bu harikulâde roman'da Markiz Anjelik'in, dört cilt dolduran, tüyler ürpertici, göz yaşartıcı maceralardan sonra, yoluna başını koyduğu aşkını nasıl bulduğunu okuyacaksınız.

NUROFSET Tel.: 22 84 66